

На основу члана 119 став 1 тачка 2 Закона о основама система образовања и васпитања ("Сл.гласник РС", бр. 88/2017, 27/2018 – др. закон, 10/2019, 27/2018 – др. Закон, 6/2020 и 129/2021) Школски одбор Основне школе

“Свети Сава“, Житиште, доноси:

ШКОЛСКИ ПРОГРАМ ОШ „СВЕТИ САВА“ ЖИТИШТЕ

У Житишту, јуна 2022. године

Председник Школског одбора
Тајјана Милосављевић

Садржај
УВОД
О школи
Полазне основе за израду Школског програма
Начела на којима је програм утемељен су
Циљеви школског програма
ТРАЈАЊЕ ПРОГРАМА
ЈЕЗИК НА КОМЕ СЕ ПРОГРАМ РЕАЛИЗУЈЕ
НАСТАВНИ ПЛАН ОСНОВНОГ ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА
ПЛАН НАСТАВЕ И УЧЕЊА ЗА ПРВИ ЦИКЛУС ОСНОВНОГ ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА
ПЛАН НАСТАВЕ И УЧЕЊА ЗА ДРУГИ ЦИКЛУС ОСНОВНОГ ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА
План наставе и учења за пети и шести разред основног образовања и васпитања
План наставе и учења за други циклус основног образовања и васпитања за седми разред
План наставе и учења за други циклус основног образовања и васпитања за осми разред
ПРОГРАМИ ОБАВЕЗНИХ И ИЗБОРНИХ ПРЕДМЕТА ПО РАЗРЕДИМА СА НАЧИНИМА И ПОСТУПЦИМА ЗА ЊИХОВО ОСТВАРИВАЊЕ
ЦИЉЕВИ ОСНОВНОГ ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА

Програми обавезних и изборних предмета
Први разред
Други разред
Трећи разред
Четврти разред
Пети разред
Шести разред
Седми разред
Осми разред
ПРОГРАМ ДОПУНСКЕ И ДОДАТНЕ НАСТАВЕ
Допунска настава
Додатна настава
Слободне активности и секције
Час одељенског старешине
ИОП – ИНДИВИДУАЛНИ ОБРАЗОВНИ ПЛАН
ПРОГРАМ ПРОДУЖЕНОГ БОРОВА
ПРОГРАМ КУЛТУРНИХ АКТИВНОСТИ ШКОЛЕ
ПРОГРАМ ШКОЛСКОГ СПОРТА И СПОРТСКО-РЕКРЕАТИВНИХ АКТИВНОСТИ
ПРОГРАМ ЗАШТИТЕ ОД НАСИЉА, ЗЛОСТАВЉАЊА И ЗАНеМАРИВАЊА, ПРОГРАМ СПРЕЧАВАЊА ДИСКРИМИНАЦИЈЕ И ПРОГРАМ ПРЕВЕНЦИЈЕ ДРУГИХ ОБЛИКА ФИЗИЧНОГ ПОНАШАЊА

ПРОГРАМ В АННАСТАВНИХ АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА
ПРОГРАМ ПРО ФЕСИОНАЛНЕ ОРИЈЕНТАЦИЈЕ
ПРОГРАМ ЗДРАВСТВЕНЕ ЗАШТИТЕ
ПРОГРАМ СОЦИЈАЛНЕ ЗАШТИТЕ
ПРОГРАМ ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ
ПРОГРАМ САРАДЊЕ СА ЛОКАЛНОМ САМОУПРАВОМ
ПРОГРАМ САРАДЊЕ СА РОДИТЕЉИМА
ПРОГРАМ ИЗЛЕТА, ЕКСКУРЗИЈЕ И НАСТАВЕ У ПРИРОДИ
ПРОГРАМ РАДА ШКОЛСКЕ БИБЛИОТЕКЕ
ПРОГРАМ БЕЗБЕДНОСТИ И ЗДРАВЉА НА РАДУ
ОСТАЛИ САДРЖАЈИ И АКТИВНОСТИ ЗНАЧАЈНИ ЗА РЕАЛИЗАЦИЈУ ШКОЛСКОГ ПРОГРАМА
Рад Уеничког парламента
Стручно усавршавање
Руководећи, стручни и саветодавни органи у установи
Презентовање школе и њених ученика
ПРАЋЕЊЕ ОСТВАРИВАЊА ШКОЛСКОГ ПРОГРАМА

УВОД

О школи

Најстарији писани документ у коме се помиње Српска народна вероисповедна школа потиче из 1778. године. Школа је била смештена у цркви, а дужност учитеља обављао је месни саветник. Први учитељ Српске народне вероисповедне школе чије је име остало забележено био је Антоније Ранисављев. Почетком 19. века село се већ налазило на данашњој локацији и подигнута је прва школска зграда у којој се изводила настава све до 1869. године када ју је заменила новоизграђена. Школа је била четвороразредна и мешовита све до 1889. када је отворена тзв. Женска школа.

Досељавањем Немаца у село, почетком 19. века, изграђена је и прва Немачка вероисповедна школа 1816. године. Због политике асимилације од стране Аустроугарске и великог броја деце, изграђена је наменска школска зграда 1878. године која је носила назив „Комунална школа“. Већина српске деце није је похађала јер је то значило одвијање наставе на државном језику, тада немачком. Стварањем нове државе, Краљевине Југославије, деца из Српске вероисповедне школе прелазе у нову зграду где заједно са децом немачких становника похађају двојезичну школу.

После Другог светског рата дошло је до реформе школског система, а Основна школа у Житишту, 1951. године претвара се у осмолетку. Отворено је 13 одељења са 587 ученика. Једино комбиновано одељење било је мађарско. Предметну наставу коју су до тада држали учитељи потпуно замењују наставници. Године 1968. школа добија назив „Др Иван Рибар“.

Шест година касније, 1974. године, дошло је до интеграције свих основних школа у Општини Житиште у једну установу под називом Центар за предшколско и основно образовање и васпитање „Братство“. Установа као таква постојала је пуних двадесет година, да би након тога почела изградња нових и адаптација старих школа. Прикупљала су се средства за нову школску зграду у Житишту да би подухват био реализован 1986. на 1987. годину, када је нова зграда, која је имала повољне услове за реализацију свих наставно васпитних активности, у своје учионице примила ђаке.

Уз добијену сагласност Министарства просвете, Скупштина општине је 1. септембра 1993. донела одлуку о оснивању Основне школе „Свети Сава“ са седиштем у Житишту и издвојеним одељењима у Торку, Банатском Двору и Равном Тополовцу. Од тада је кроз школу прошло много генерација, свака је за собом оставила неизбрисив траг. Прегршт награда и признања, постигнутих резултата, како ученика тако и наставника, и поносни смо што можемо рећи да то траје и данас.

Школу данас похађа 497 ученика који су распоређени у 40 одељења и смештена је у центру места Школа у свом саставу има три издвојена одељења у насељеним местима Торак са ОШ „Ђорђе Кошбук“ која је изграђена 1974. године и има своју Ђачку задругу и данас Равни Тополовац са ОШ „Алекса Шантић“ која је почела са радом 1968. године и Банатски Двор ОШ „Ђура Јакшић“ која је најновија зграда и почела је са радом 1999. Године. Средина у којој школе раде је вишенационална и настава се одвија на два наставна језика (српском и румунском).

Школски простор у свим објектима је лепо уређен на два нивоа и великим холем у средини школе. Кабинети су опремљени различитим наставним средствима и одговарајућом опремом која прати технички развој. Свака школа има библиотеку, физкултурну салу са школским двориштем. У дугогодишњој традици Школа је увек тежила увођењу иновативних начина рада, унапређењу услова рада, реализовала разичите пројекте и програме на локалном, покрајинском и државном нивоу. Резултати рада ученика и наставника су дугогодишњи успех на такмичењима на републичком нивоу.

Полазне основе за израду Школског програма

- Закон о основама система образовања и васпитања („Сл.Гласник Р Србије“ бр. 88/2017, 27/2018 - др. закон, 10/2019, 27/2018 – др. закон, 6/2020 и 129/2021)
- Закон о основном образовању и васпитању („Сл.Гласник Р Србије“ бр. 55/2013, 101/2017, 10/2019, 27/2018 - др. закон и 129/2021)
- Закон о спорту („Сл. Гласник РС“ број 10/2016)
- Правилник о Протоколу поступања у установи у одговору на насиље, злостављање и занемаривање („Сл. Гласник РС“ број 46/2019 и 104/2020)
- Правилник о ближим условима организовања целодневне наставе и продуженог боравка („Сл. Гласник РС“ број 77/2014)
- Закон о безбедности и здрављу на раду („Сл. гласник РС“, бр. 101/2005, 91/2015 и 113/207 – др. закон), Европска конвенција о заштити права човека и основних слобода (1950. године), на основу које је донета Европска социјална повеља (1961.године - измењена и допуњена 1996. године, а ступила на снагу 1999. године).
- ПРАВИЛНИК о допуни Правилника о програму наставе и учења за осми разред основног образовања и васпитања - ПГ 17/2021
- ПРАВИЛНИК о изменама Правилника о програму наставе и учења за осми разред основног образовања и васпитања - ПГ 5/2021
- ПРАВИЛНИК о допунама Правилника о програму наставе и учења за осми разред основног образовања и васпитања - ПГ 6/2020
- ПРАВИЛНИК о измени и допуни Правилника о програму наставе и учења за осми разред основног образовања и васпитања - ПГ 2/2020
- ПРАВИЛНИК о програму наставе и учења за осми разред основног образовања и васпитања - ПГ 11/2019
- ПРАВИЛНИК о допунама Правилника о програму наставе и учења за четврти разред основног образовања и васпитања - ПГ 6/2020
- ПРАВИЛНИК о програму наставе и учења за четврти разред основног образовања и васпитања - ПГ 11/2019
- ПРАВИЛНИК о допуни Правилника о програму наставе и учења за седми разред основног образовања и васпитања - ПГ 17/2021
- ПРАВИЛНИК о измени Правилника о програму наставе и учења за седми разред основног образовања и васпитања - ПГ 5/2021
- ПРАВИЛНИК о измени Правилника о програму наставе и учења за седми разред основног образовања и васпитања - ПГ 8/2020
- ПРАВИЛНИК о допунама Правилника о програму наставе и учења за седми разред основног образовања и васпитања - ПГ 6/2020
- ПРАВИЛНИК о допунама Правилника о програму наставе и учења за седми разред основног образовања и васпитања - ПГ 1/2020

Кључна област	Развојни циљ	Имплементација
Школски програм и годишњи план рада	Усклађивање Школског програма и Годишњег плана рада у циљу побољшања	У делу Школског програма који се односи на програме обавезних и изборних предмета по разредима, са начинима и поступцима за њихово остваривање
Настава и учење	Побољшање квалитета наставе у стицању трајних и функционалних знања	У циљевима Школског програма, у делу Школског програма који се односи на програме обавезних и изборних предмета по разредима, са начинима и поступцима за њихово остваривање / посебан део међупредметне компетенције, корелација унутар предмета и са другим предметима, тематска, интердисциплинарна и пројектна настава
Образовна постигнућа	Школске оцене и резултати су у складу са нивоом остварености образовних стандарда и постигнућа ученика	У делу Школског програма који се односи на програме обавезних и изборних предмета по разредима, са начинима и поступцима за њихово остваривање /евалуација, начин праћења, настава усмерена на исходе и стандарде, анализе у оквиру стручних већа и актива
Подршка ученицима	Подстицање социјалног и личног развоја ученика кроз различите видове подршке	У циљевима Школског програма, плановима допунске и додатне наставе, Тима за подршку ученика, изради ИОП-а и индивидуализацији, посебним програмима у склопу Школског програма
Етос	Даље унапређење безбедности школе и стварање подстицајне и креативне атмосфере	У циљевима Школског програма и посебни програми у склопу Школског програма
Организација рада школе и руковођење	Побољшање ефикасности рада школе	Прожима се кроз цео Школски програм
Ресурси	Људски и материјално-технички ресурси су у функцији квалитета рада школе	У циљевима и посебним програмима у склопу Школског програма

Начела на којима је програм утемељен су :

- 1) усмерености на процесе и исходе учења;
- 2) заснованости на стандардима, уз систематско праћење и процењивање квалитета програма;
- 3) уважавања узрасних карактеристика у процесу стицања знања и вештина, формирања ставова и усвајања вредности код ученика;
- 4) хоризонталне и вертикалне повезаности у оквиру предмета и између различитих наставних предмета;
- 5) поштовања индивидуалних разлика међу ученицима у погледу начина учења и брзине напредовања, као и могућности личног избора у слободним активностима;
- 6) заснованости на партиципативним, кооперативним, активним и искуственим методама наставе и учења;
- 7) уважавања искуства, учења и знања која ученици стичу ван школе и њихово повезивање са садржајима наставе;
- 8) развијања позитивног односа ученика према школи и учењу, као и подстицања учениковог интересовања за учење и образовање у току целог живота;
- 9) коришћења позитивне повратне информације, похвале и награде као средства за мотивисање ученика;
- 10) уважавање узрасних карактеристика у процесу психофизичког развоја обезбеђивањем услова за живот и рад у школи.

Школски програм урађен је у складу са Националним оквиром образовања и васпитања и садржи:

Циљеви школског програма

- 1) обезбеђивање добробити и подршка celovитом развоју детета, ученика и одраслог;
- 2) обезбеђење подстицајног и безбедног окружења у celovити развој детета, ученика и одраслог, развијање ненасилног понашања и успостављање нулте толеранције према насиљу;
- 3) шири обухват деце предшколским васпитањем и образовањем и свеобухватна укљученост ученика у систем образовања и васпитања;
- 4) развијање и практиковање здравих животних стилова, свести о важности сопственог здравља и безбедности, потребе неговања и развоја физичких способности;
- 5) развијање свести о значају одрживог развоја, заштите и очувања природе и животне средине и еколошке етике, заштите и добробити животиња;
- 6) континуирано унапређивање квалитета процеса и исхода образовања и васпитања заснованог на провереним научним сазнањима и образовној пракси;
- 7) развијање компетенција за сналажење и активно учешће у савременом друштву које се мења;
- 8) пун интелектуални, емоционални, социјални, морални и физички развој сваког детета, ученика и одраслог, у складу са његовим узрастом, развојним потребама и интересовањима;
- 9) развијање кључних компетенција за целоживотно учење, међупредметних компетенција и стручних компетенција у складу са захтевима занимања, потребама тржишта рада и развојем савремене науке и технологије
- 10) развој свести о себи, стваралачких способности, критичког мишљења, мотивације за учење, способности за тимски рад, способности самовредновања, самоиницијативе и изражавања свог мишљења;
- 11) оспособљавање за доношење ваљаних одлука о избору даљег образовања и занимања, сопственог развоја и будућег живота;
- 12) развијање позитивних људских вредности;
- 13) развијање осећања солидарности, разумевања и конструктивне сарадње са другима и неговање другарства и пријатељства;
- 14) развијање компетенција за разумевање и поштовање права детета, људских права, грађанских слобода и способности за живот у демократски уређеном и праведном друштву;

15) развој и поштовање расне, националне, културне, језичке, верске, родне, полне и узрасне равноправности, толеранције и уважавање различитости;

16) развијање личног и националног идентитета, развијање свести и осећања припадности Републици Србији, поштовање и неговање српског језика и матерњег језика, традиције и културе српског народа и националних мањина, развијање интеркултуралности, поштовање и очување националне и светске културне баштине;

17) повећање ефикасности употребе свих ресурса образовања и васпитања, завршавање образовања и васпитања у предвиђеном року са минималним продужетком трајања и смањеним напуштањем школовања;

18) повећање ефикасности образовања и васпитања и унапређивање образовног нивоа становништва Републике Србије као државе засноване на знању.

У изради програма укључене су и међупредметне компетенције :

- 1) компетенцији за учење
- 2) одговорно учешће у демократском друштву
- 3) естетичка компетенција
- 4) комуникација
- 5) одговоран однос према окоolini
- 6) одговоран однос према здрављу
- 7) предузимљивост и оријентација ка предузетништву
- 8) рад са подацима и информација
- 9) решавање проблема
- 10) сарадња
- 11) дигитална компетенција

Компетенција се развијају кроз наставу свих предмета и примењују у разним ситуацијама при решавању различитих проблема и задатака. Опште предметне компетенције и специфичне предметне компетенције биће посебно издвојене у годишњим плановима рада.

ТРАЈАЊЕ ПРОГРАМА

Школски програм се реализује у периоду од четири године, односно од почетка школске 2022/2023. године до краја школске 2025/2026. године.

ЈЕЗИК НА КОМЕ СЕ ПРОГРАМ РЕАЛИЗУЈЕ

Програм се реализује на српском и румунском језику.

НАСТАВНИ ПЛАН ОСНОВНОГ ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА

Школски програм се реализује у првом и другом циклусу. Први циклус траје у I, II, III и IV разреду, а други циклус у V, VI, VII и VIII разреду.

На основу Правилника о изменама и допуни Правилника о плану наставе и учења за први циклус основног образовања и васпитања и програму наставе и учења за први разред основног образовања и васпитања – „Службени гласник РС – Просветни гласник“ , бр. 2/2020).

ПЛАН НАСТАВЕ И УЧЕЊА ЗА ПРВИ ЦИКЛУС ОСНОВНОГ ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА

Ред. бр.	А. ОБАВЕЗНИ ПРЕДМЕТИ	ПРВИ РАЗРЕД		ДРУГИ РАЗРЕД		ТРЕЋИ РАЗРЕД		ЧЕТВРТИ РАЗРЕД	
		нед.	год.	нед.	год.	нед.	год.	нед.	год.
1.	Српски језик / Румунски језик* ¹	5	180	5	180	5	180	5	180
2.	Српски као нематерњи	2	72	2	72	3	108	3	108
3.	Енглески језик	2	72	2	72	2	72	2	72
4.	Математика	5	180	5	180	5	180	5	180
5.	Свет око нас	2	72	2	72	-	-	-	-
6.	Природа и друштво	-	-	-	-	2	72	2	72
7.	Ликовна култура	1	36	2	72	2	72	2	72
8.	Музичка култура	1	36	1	36	1	36	1	36
9.	Физичко и здравствено васпитање	3	108	3	108	3	108	3	108
10.	Дигитални свет	1	36	1	36	1	36	-	-
11.	Пројектна настава	-	-	-	-	-	-	1	36
УКУПНО: А		20-22*	720-792*	21-23*	756-828*	21-24*	759-864*	21-24*	756-864*

Ред. Бр.	Б. ИЗБОРНИ ПРОГРАМИ	ПРВИ РАЗРЕД		ДРУГИ РАЗРЕД		ТРЕЋИ РАЗРЕД		ЧЕТВРТИ РАЗРЕД	
		нед.	Год.	Нед.	Год.	Нед.	Год.	Нед.	Год.
1.	Верска настава/Грађанско васпитање*	1	36	1	36	1	36	1	36
2.	Румунски језик са елементима нац.културе**	2	72	2	72	2	72	2	72
УКУПНО: Б		1-3*	36-108	1-3	36-108	1-3	36-108	1-3	36-108
УКУПНО А + Б		21-23*	756-828*	22-24*	792-864*	21-24*	792-900*	22-25*	792-900*

* Ученик бира један од понуђених изборних предмета.

**Ученик припадник националне мањине који слуша наставу на српском језику може да изабера овај програм али није у обавези.

Облици образовно-васпитног рада којима се остварују обавезни наставни предмети, изборни програми и активности

р.б.	Облик образовно-васпитног рада	први разред		други разред		трећи разред		четврти разред	
		нед.	год.	нед.	год.	нед.	год.	нед.	год.
1.	Редовна настава	21-23	756-828	22-24	792-864	22-25	792-900	22-25	792-900
2.	Допунска настава	1	36	1	36	1	36	1	36
3.	Додатна настава	-	-	-	-	1	36	1	36
4.	Настава у природи**	7-10 дана годишње		7-10 дана годишње		7-10 дана годишње		7-10 дана годишње	

1. Назив језика националне мањине у школама у којима се настава одржава на матерњем језику националне средине.

2. Реализује се у школама у којима се настава одржава на матерњем језику националне мањине.

** Настава у природи се реализује у складу са одговарајућим правилником

Ред. бр.	ОСТАЛИ ОБЛИЦИ ОБРАЗОВНО- ВАСПИТНОГ РАДА	ПРВИ РАЗРЕД		ДРУГИ РАЗРЕД		ТРЕЋИ РАЗРЕД		ЧЕТВРТИ РАЗРЕД	
		нед.	год.	нед.	год.	нед.	год.	нед.	год.
1.	Час одељењског старешине	1	36	1	36	1	36	1	36
2.	Ваннаставне активности*	1-2	36-72	1-2	36-72	1-2	36-72	1-2	36-72
3.	Екскурзија	1-3	дана годишње	1-3	дана годишње	1-3	дана годишње	1-3	дана годишње

*Ваннаставне активности се организују у области науке, технике, културе, уметности, медија и спорта.

Организован је продужени боравак за ученике I и II разреда, број група сваке школске године зависи од броја пријављених ученика и финансирања од стране Министарства просвете, науке и технолошког развоја. Саставни део Школског програма је и програм рада продуженог боравка.

ПЛАН НАСТАВЕ И УЧЕЊА ЗА ДРУГИ ЦИКЛУС ОСНОВНОГ ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА

План наставе и учења за пети и шести разред основног образовања и васпитања

р.б.	А. Обавезни предмети	пети разред		шести разред	
		нед.	год.	нед.	год.
1.	Српски језик и књижевност	5	180	4	144
	Румунски језик	5	180	4	144
2.	Српски као нематерњи језик	3	108	3	108
3.	Страни језик	2	72	2	72
4.	Ликовна култура	2	72	1	36
5.	Музичка култура	2	72	1	36
6.	Историја	1	36	2	72
7.	Географија	1	36	2	72
8.	Физика	-	-	2	72
9.	Математика	4	144	4	144
10.	Биологија	2	72	2	72
11.	Хемија	-	-	-	-
12.	Техника и технологија	2	72	2	72
13.	Информатика и рачунарство	1	36	1	36
14.	Физичко и здравствено васпитање	2	72+54	2	72+54
Укупно А:		24- 27	918- 1026	25- 28	954-1062
	Б: Изборни програми				
1.	Верска настава/Грађанско васпитање	1	36	1	36
2.	Други страни језик	2	72	2	72
3.	Румунски јез. са елем. нац. културе	2	72	2	72
4.	СНА	1	36	1	36
ушно Б:		4-6	144-216	4-6	144-216
ушно А+Б:		28- 33	1062- 1242	29- 34	1098-1278

Облици образовно-васпитног рада којима се остварују обавезни и изборни програми

р.б.		пети разред		шести разред	
		нед.	год.	нед	год.
1.	Редовна настава	28-33	1062-1242	29-34	1098-1278
2.	Допунска настава	1	36	1	36
3.	Додатна настава	1	36	1	36

Остали облици образовно-васпитног рада

р.б.		пети разред		шести разред	
		нед.	год.	нед	год.
1.	Час одељенског старешине	1	36	1	36
2.	Ваннаставне активности	1	36	1	36
3.		1	36	1	36
4.	Екскурзија	до 2 дана	до 2 дана годишње		

Према ПГ - 15/2018

1. Назив језика националне мањине у школама у којима се настава одржава на матерњем језику националне средине.
2. Реализује се у школама у којима се настава одржава на матерњем језику националне мањине.
3. Обавезне физичке активности реализују се у оквиру предмета Физичко и здравствено васпитање
4. Ученик бира један од понуђених изборних наставних предмета
5. Ученик бира страни језик са листе коју нуди школа у складу са својим кадровским могућностима и изучава га као други страни језик и изучава га до краја другог циклуса.
У матичној школи и ИО Банатски Двор се као други страни језик изучава немачки, а у ИО У Равном Тополовцу руски језик, у ИО Торак француски језик,
6. Слободне наставне активности Школа планира Школским програмом и Годишњим планом рада. Ученик обавезно бира једну активност са листе од три слободне наставне активности које Школа нуди.
Ученик припадник националне мањине који слуша наставу на српском језику може да изабере овај предмет али није у обавези.
7. Ваннаставне активности могу да буду: друштвене, уметничке, техничке, хуманитарне, културне, као и друге активности у складу са простором и људским ресурсима школе

План наставе и учења за други циклус основног образовања и васпитања за седми разред

р.бр.	А: Обавезни предмети	недељно	годишње
1.	Српски језик и књижевност/Румунски језик	4	144
2.	Српски као нематерњи језик*	3	108
3.	Страни језик	2	72
4.	Ликовна култура	1	36
5.	Музичка култура	1	36
6.	Историја	2	72
7.	Географија	2	72
8.	Физика	2	72
9.	Математика	4	144
10.	Биологија	2	72
11.	Хемија	2	72
12.	Техника и технологија	2	72
13.	Информатика и рачунарство	1	36
14.	Физичко и здравствено васпитање	3	108
Укупно: А		28-31*	1008-1116*

*Број часова за ученике припаднике националне мањине

р.бр.	Б: Изборни програми	недељно	годишње
1.	Верска настава/Грађанско васпитање*	1	36
2.	Други страни језик**	2	72
3.	Румунски језик са елментима националне културе***	2	72
4.	СНА	1	36
Укупно: Б		4-5*	108-212*
Укупно: А+Б:		31-34*	1116-1224*

*Ученик бира један од понуђених програма.

**Ученик бира страни језик са листе страних језика коју нуди школа у складу са својим кадровским могућностима и изучава га до краја другог циклуса.

***Ученик припадник националне мањине који слуша наставу на српском језику може да изабере овај програм, али није у обавези.

Облици образовно-васпитног рада којима се остварују обавезни предмети, изборни програми и активности

р. бр.	Облик образовно-васпитног рада	нед.	год.
1.	Редовна настава	31-34*	1116-1224*
2.	Допунска настава	1	36
3.	Додатна настава	1	36

р. бр.	Остали облици образовно-васпитног рада	нед.	год.
1.	Час одељенског старешине	1	36
2.	Ваннаставне активности	1	36
3.	Екскурзија	до 2 дана годишње	

Ваннаставне активности могу да буду: друштвене, уметничке, техничке, хуманитарне, културне, као и друге активности у складу са просторним и људским ресурсима.

План наставе и учења за други циклус основног образовања и васпитања за осми разред

р.бр.	А: Обавезни предмети	недељно	годишње
1.	Српски језик и књижевност/ Румунски језик	4	136
2.	Српски као нематерњи језик*	2	68
3.	Страни језик	2	68
4.	Ликовна култура	1	34
5.	Музичка култура	1	34
6.	Историја	2	68
7.	Географија	2	68
8.	Физика	2	68
9.	Математика	4	136
10.	Биологија	2	68
11.	Хемија	2	68
12.	Техника и технологија	2	68
13.	Информатика и рачунарство	1	34
14.	Физичко и здравствено васпитање	3	102
Укупно: А		28-30*	952-1020*

*Број часова за ученике припаднике националне мањине

р.бр.	Б: Изборни програми	недељно	годишње
1.	Верска настава/Грађанско васпитање*	1	34
2.	Други страни језик**	2	68
3.	Румунски језик са елементима националне културе***	2	68
4.	СНА	1	34
Укупно: Б		4-6*	136-204*
Укупно: А+Б:		32-36*	1088-1224*

*Ученик бира један од понуђених програма.

**Ученик бира страни језик са листе страних језика коју нуди школа у складу са својим кадровским могућностима и изучава га до краја другог циклуса.

***Ученик припадник националне мањине који слуша наставу на српском језику може да изабере овај програм, али није у обавези.

Облици образовно-васпитног рада којима се остварују обавезни предмети, изборни програми и активности

р. бр.	Облик образовно-васпитног рада	нед.	год.
1.	Редовна настава	28-30*	952-1020*
2.	Допунска настава	1	34
3.	Додатна настава	1	34

р. бр.	Остали облици образовно-васпитног рада	нед.	год.
1.	Час одељенског старешине	1	34
2.	Ваннаставне активности	1	34
3.	Екскурзија	до 2 дана годишње	

Ваннаставне активности могу да буду: друштвене, уметничке, техничке, хуманитарне, културне, као и друге активности у складу са просторним и људским ресурсима.

ПРОГРАМИ ОБАВЕЗНИХ И ИЗБОРНИХ ПРЕДМЕТА ПО РАЗРЕДИМА СА НАЧИНИМА И ПОСТУПЦИМА ЗА ЊИХОВО ОСТВАРИВАЊЕ

ЦИЉЕВИ ОСНОВНОГ ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА:

- 1) обезбеђивање добробити и подршка celovитом развоју ученика;
- 2) обезбеђивање подстицајног и безбедног окружења за celovити развој ученика, развијање ненасилног понашања и успостављање нулте толеранције према насиљу;
- 3) свеобухватна укљученост ученика у систем образовања и васпитања;
- 4) развијање и практиковање здравих животних стилова, свести о важности сопственог здравља и безбедности, потребе неговања и развоја физичких способности;
- 5) развијање свести о значају одрживог развоја, заштите и очувања природе и животне средине и еколошке етике, заштите и добробити животиња;
- 6) континуирано унапређивање квалитета процеса и исхода образовања и васпитања заснованог на провереним научним сазнањима и образовној пракси;
- 7) развијање компетенција за сналажење и активно учешће у савременом друштву које се мења;
- 8) пун интелектуални, емоционални, социјални, морални и физички развој сваког ученика, у складу са његовим узрастом, развојним потребама и интересовањима;
- 9) развијање кључних компетенција за целоживотно учење, развијање међупредметних компетенција за потребе савремене науке и технологије;
- 10) развој свести о себи, развој стваралачких способности, критичког мишљења, мотивације за учење, способности за тимски рад, способности самовредновања, самоиницијативе и изражавања свог мишљења;
- 11) оспособљавање за доношење ваљаних одлука о избору даљег образовања и занимања, сопственог развоја и будућег живота;

- 12) развијање осећања солидарности, разумевања и конструктивне сарадње са другима и неговање другарства и пријатељства;
- 13) развијање позитивних људских вредности;
- 14) развијање компетенција за разумевање и поштовање права детета, људских права, грађанских слобода и способности за живот у демократски уређеном и праведном друштву;
- 15) развој и поштовање расне, националне, културне, језичке, верске, родне, полне и узрасне равноправности, развој толеранције и уважавање различитости;
- 16) развијање личног и националног идентитета, развијање свести и осећања припадности Републици Србији, поштовање и неговање српског језика и матерњег језика, традиције и културе српског народа и националних мањина, развијање интеркултуралности, поштовање и очување националне и светске културне баштине;
- 17) повећање ефикасности употребе свих ресурса образовања и васпитања, завршавање образовања и васпитања у предвиђеном року са минималним продужетком трајања и смањеним напуштањем школовања;
- 18) повећање ефикасности образовања и васпитања и унапређивање образовног нивоа становништва Републике Србије као државе засноване на знању.

Програми обавезних и изборних предмета

Први разред

Српски језик, 1. разред недељни фонд часова 5	
Циљеви	Исходи
Циљ наставе српског језика јесте да ученици овладају основним законитостима српског књижевног језика ради правилног усмено и писаног изражавања, негујући свест о значају улоге језика у очувању националног идентитет; да се оспособе за тумачење одабраних књижевних и других уметничких дела из српске и светске баштине, ради неговања традиције и културе српског народа и развијања интеркултуралности.	По завршетку разреда ученик ће бити у стању да: <ul style="list-style-type: none"> - разликује изговорени глас и написано слово, изговорене речи и реченице, - влада основном техником читања и писања ћириличног текста, - разуме оно што прочита, - активно слуша и разуме садржај књижевно уметничког текста који му се чита, - препозна песму, причу и драмски текст, - одреди главни догађај, време (редослед догађаја) и место дешавања у вези са прочитаним текстом, - уочи ликове и прави разлику између њихових позитивних и негативних особина, - изрази своје мишљење о понашању ликова у књижевном делу, - препозна загонетку и разуме њено значење, - препозна басну и разуме њено значење, - разликује слово, реч и реченицу, - правилно изговори и напише кратку и потпуну реченицу једноставне структуре са одговарајућом интонацијом, односно интерпункцијским знаком на крају, - правилно употреби велико слово, - учтиво учествује у вођеном и слободном разговору, - обликује усмену поруку служећи се одговарајућим речима, - усмено препричава, усмено прича према слици/сликама и о доживљајима, - усмено описује ствари из непосредног окружења,

	<ul style="list-style-type: none"> - бира и користи одговарајуће речи у говору ; на правилан начин користи нове речи у свакодневном животу, - напамет говори краће књижевне текстове, - учествује у сценском извођењу текста, - пажљиво и културно слуша саговорника, - слуша , разуме и парафразира поруку, - слуша интерпретативно читање и казивање књижевних текстова ради разумевања и доживљавања, - примењује основна правописна правила, - пише читко и уредно, - писмено одговара на постављена питања, - спаја више реченица у краћу целину, - пише реченице по диктату примењујући основна правописна правила, - гласно чита, правилно и са разумевањем, - тихо чита (у себи) са разумевањем прочитаног, - пронађе информације експлицитно изнете у тексту.
<p>Кључни појмови</p>	<p>Почетно читање и писање, књижевни језик и језичка култура</p>
<p>Предметне области</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Почетно писање и читање 90 часова 2. Књижевност 45 часова 3. Језик 10 часова 4. Језичка култура 35 часова <p>Све се области прожимају и ниједна се не може изучавати изоловано и без садејства са другим областима.</p>

Компетенције	<ul style="list-style-type: none"> • Језичке компетенције, • познаје различите облике комуникације (усмену и писмену, телефоном, путем интернета...), • уме јасно да се изрази усмено и писано, • уважава саговорника, • изражава своје ставове и мишљења, • има одговоран однос према учењу, • способан да самостално и у сарадњи истражује, открива и повезује знања,
	<ul style="list-style-type: none"> • самостално користи различите изворе информација и података, тумачи их, селекује, наводи аутора, • кроз комуникацију негује културу изражавања у чува језички идентитет

РУМУНСКИ ЈЕЗИК, 1. разред

ОБЛАСТ (ТЕМА)	САДРЖАЈ РАДА		НАЧИН И ПОСТУПАК ОСТВАРИВАЊ А ПРОГРАМА	АКТИВНОСТ УЧЕНИКА
	ОБАВЕЗНИ	ИСХОДИ		
1. ЕТАПА PREALFABE TARĂ	PREGĂTIREA PENTRU SCRIS	<ul style="list-style-type: none"> • Cunoaște și scrie literele și va știe pe de rost alfabetul limbi române. • Va citi texte scurte și va înțelege ce a citit. 	Activitatea frontală, individuală, în grup,	Exerciți de pronunțare corectă a sunetelor
2. ЕТАПА ALFABETAR Ă	a) LITERA TURA b) LIMBA	<ul style="list-style-type: none"> • Știe să folosească corect semnele de punctuație. • Știe să formeze propoziții scurte oral și în scris. 	Alternarea activității directe și indirecte	Povestirea pe baza imaginilor
3. ЕТАПА POSTALFAB ETARĂ	<ul style="list-style-type: none"> • EXPRI MAREA ORALĂ • EXPRI MAREA SCRISA 	<ul style="list-style-type: none"> • Știe să scrie și să pronunțe corect grupurile de litere <i>ce, ci, ge, gi, che, chi, ghe, ghi</i> • și va folosi corect litera x. • Știe să povestească oral și în scris după plan. 		Exerciți de ascultare și înțelegere.
				Povestirea orală a unor fapte întâmplante.
				Exerciți de citire și memorare a unor texte în versuri.
				Exerciți de identificare a literelor mari și mici de tipar.
				Jocuri didactice.
				Exerciți de scriere.
				Exerciți de completare a unor propoziții.
				Exerciți de ilustrare a unui text citit, audiat sau vizionat.

Српски као нематерњи језик

1. разред годишњи фонд часова: 72

Циљеви	Исходи
	По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:
. Циљ учења српског као нематерњег језика јесте оспособљавање ученика да се служи српским језиком на основном нивоу у усменој и писаној комуникацији ради каснијег успешног укључивања у живот заједнице и остваривања грађанских права и дужности, као и уважавање српске културе и развијање интеркултуралности као темељне вредности демократског друштва.	- разуме и вербално користи предвиђени лексички фонд; - именује предмете и бића из блиског окружења; - искаже радњу која се дешава у моменту говорења; - разуме основне просторне односе; - разуме садржај кратке литерарне форме; - напамет казује кратке песме (и пригодне, адаптиране дијалогe); - илуструје текст који му је прочитан, истичући неке од мотива (уз помоћ аудитивних и визуелних средстава); - разуме полако и јасно изговорена једноставна питања која се односе на личну идентификацију и идентификацију предмета и особа из непосредног окружења; - постави једноставно питање (Ко је ово/то?, Шта је ово/то?) или одговори на њега; - адекватно користи основне изразе за поздрављање; - представи се и тражи исту информацију од саговорника.
Кључни појмови	Српски као нематерњи језик, слушање, разумевање, говор
Теме:	<ul style="list-style-type: none"> • Језик • Књижевност • Језичка култура
Компетенције	<ul style="list-style-type: none"> • Језичке компетенције

Детаљније у Правилнику о плану наставе и учења за први циклус основног образовања и васпитања и програму наставе и учења за први разред – ПГ 10/2017

Страни језик - 1. разред**недељни фонд часова : 2**

Циљеви	Исходи
<p>Циљ учења страног језика у основном образовању и васпитању је да се ученик усвајањем функционалних знања о језичком систему и култури и развијањем стратегија учења страног језика оспособи за основну усмену и писану комуникацију и стекне позитиван однос према другим језицима и културама, као и према сопственом језику и културном наслеђу.</p>	<p>По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:</p> <ul style="list-style-type: none"> • поздрави и отпоздрави, примењујући најједноставнија језичка средства; • представи себе и другог, • разуме јасно постављена питања личне природе и одговара на њих, • разуме кратка и једноставна упутства и налоге и реагује на њих, • даје кратка и једноставна упутства и налоге, • разуме позив и реагује на њега, • упути позив на заједничку активност, • разуме кратке и једноставне молбе и реагује на њих, • упути кратке и једноставне молбе, • исказе и прихвати захвалност и извињење на једноставан начин, • разуме једноставно исказане честитке и одговара на њих, • упути једноставне честитке, • препозна и именује жива бића, предмете и места из непосредног окружења, • разуме једноставне описе живих бића, предмета и места, • опише жива бића, предмете и места користећи једноставна језичка средства, • разуме свакодневне исказе у вези са непосредним потребама, осетима и осећањима и реагује на њих, • изрази основне потребе, осете и осећања кратким и једноставним језичким средствима, • разуме једноставна обавештења о положају у простору и реагује на њих, • тражи и пружа кратка и једноставна обавештења о положају у простору, • рауме једноставне исказе којима се изражава припадање/неприпадање, поседовање/непоседовање и реагује на њих, • тражи и даје једноставне исказе којима се изражава допадање/недопадање и реагује на њих,
	<ul style="list-style-type: none"> • тражи мишљење и изражава допадање/недопадање • једноставним језичким средствима

Кључни појмови	Комуникација, рано учење, језичка активност, језичке компетенције и интеркултуралност.
Предметне области	<ol style="list-style-type: none"> 1. Поздрављање 2. Представљање себе и других 3. Разумевање и давање једноставних упутстава и налога 4. Позив и реаговање на позив за учешће у заједничкој активности 5. Исказивање молбе, захвалности и извињења 6. Честитање 7. Описивање живих бића, предмета, места и појава 8. Исказивање потреба, осета и осећања 9. Исказивање положаја у простору 10. Изражавање припадања/неприпадања и поседовања/непоседовања 11. Изражавање допадања/недопадања
Компетенције	<ul style="list-style-type: none"> • Социокултурална компетенција, • комуникативна , • има позитиван став према учењу, • примењује начине учења у складу са садржајима, интересовањима , открива и повезује нова знања,

Правилник о плану наставе и учења за први циклус основног образовања и васпитања и програму наставе и учења за први разред основног образовања и васпитања – ПГ 10/2017

Математика – 1. разред**недељни фонд часова : 5**

Циљеви	Исходи
<p>Циљ учења предмета математика је да ученик, овладавајући математичким концептима, знањима и вештинама, развије основе апстрактног и критичког мишљења, позитивне ставове према математици, способност комуникације математичким језиком и писмом и примени стечена знања и вештине у даљем школовању и решавању проблема из свакодневног живота, као и да формира основ за даљи развој математичких појмова.</p>	<p>По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Одреди међусобан положај предмета и бића и њихов положај у односу на тло, • Упореди предмете и бића по величини, • Уочи и именује геометријске облике из непосредне околине, • Именује геометријска тела и фигуре, • Групише предмете и бића са заједничким својством, • Сложи/разложи фигуру која се састоји од познатих облика, • Разликује: криву, праву, изломљену, затворену и отворену линију, • Црта праву линију и дуж помоћу лењира, • Броји унапред и уназад и са прескоком, • Прочита, запише, упореди и уреди бројеве прве стотине и прикаже их на бројевној правој, • користи редне бројева, • Разликује парне и непарне бројеве, одреди највећи и најмањи број, претходника и следбеника, • Користи појмове : сабирак, збир, умањеник, умањилац и разлика, • Сабира и одузима два једноцифрена броја не записујући поступак, • Сабира и одузима до 100 без прелаза преко десетице, • Растави број на сабирке и примени замену места и здруживање сабирака ради лакшег рачунања, • Реши текстуални задатак са једном операцијом,

	<ul style="list-style-type: none"> • Разликује новчане апоене до 100 динара и упореди њихову вредност, • Уочи правило и одреди следећи члан започетог низа, • Прочита и користи податке са једноставнијег стубичног и сликовног дијаграма или табеле, • Измери дужину задатом, нестандартном јединицом мере, • Преслика тачке и фигуре у квадратној мрежи на основу задатаог упутства
Кључни појмови	Односи у простору, геометријски облици, број, сабирање и одузимање и мерење.
Теме:	Геометрија 27 часова Бројеви 146 часова Мерење и мере 7 часова
Компетенције	<ul style="list-style-type: none"> • математичка писменост, • препознаје проблем, • рашчлањује проблемску ситуацију на делове , • претпоставља решења, • формулише објашњења и закључке на основу резултата, • користи табеларни, графички, текстуални приказ информација, • има позитиван и одговоран однос према учењу, • разликује битно од небитног, • .....

Правилник о плану наставе и учења за први циклус основног образовања и васпитања и програму наставе и учења за први разред основног образовања и васпитања – ПГ 10/2017

Свет око нас, 1. разред недељни фонд часова : 2

Циљеви	Исходи По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:
<p>Циљ учења предмета Свет око нас јесте упознавање себе, свог природног и друштвеног окружења и развијање способности за одговоран живот у њему.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - препозна и искаже радост, страх, тугу и бес уважавајући себе и друге, - правовремено и примерено ситуацији искаже своје основне животне потребе за храном, водом и одласком у тоалет, - се понаша тако да уважава различитост својих вршњака и других људи, - придржава се договорених правила понашања у школи и прихвата последице ако их прекрши, - сарађује са вршњацима у заједничким активностима, - одржава личну хигијену и адекватно се одева у циљу очувања здравља, - чува своју и школску имовину, - прати инструкције одраслих у опасним ситуацијама: поплава, земљотрес, пожар, - својим речима опише пример неке опасне ситуације из свог непосредног окружења, - примењује правила безбедног понашања на путу од куће до школе приликом кретања улицом са и без тротоара и преласка улице, - снађе се у простору помоћу просторних одредница: напред, назад, лево, десно, горе, доле, и карактеристичних објеката - одреди време својих активности помоћу временских одредница: делови дана, обданица и ноћ, дани у недељи, пре, сада, после, јуче, данас, сутра, прекјуче, прекосутра,<ul style="list-style-type: none"> • посматрањем и опипавањем предмета одреди својства материјала: тврдо, меко, провидно, непровидно, храпаво, глатко, • учествује у извођењу једноставних огледа којима испитује природне феномене, • разликује природу од производа људског рада на примерима из непосредног окружења, • препознаје облике појављивања воде у непосредном окружењу: потоци, реке, баре, језера,

	<ul style="list-style-type: none"> • препознаје изглед земљишта у непосредном окружењу: равница, брдо, планина, • идентификује биљке и животиње из непосредног окружења на основу њиховог спољашњег изгледа, • уочава разноврсност биљака и животиња на основу спољашњег изгледа, • препознаје главу, труп, руке и ноге као делове тела и њихову улогу у његовом свакодневном животу, • препознаје улогу чула вида, слуха, мириса, укуса и додира у његовом свакодневном функционисању и сазнавању окружења,
	<ul style="list-style-type: none"> • штеди воду и одлаже отпад на предвиђена места, • се понаша тако да не угрожава биљке и животиње у непосредном окружењу, • повезује резултате учења и рада са уложеним трудом
Кључни појмови	Оријентација, култура живљења и друштвена стварност у непосредном окружењу
Теме:	Непосредно окружење <ol style="list-style-type: none"> 1. Ја и други 2. Породични дом, школа 3. Здравље и безбедност 4. Оријентација у простору и времену 5. Човек ствара 6. Разноврсност природе

<p>Компетенције</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Има одговоран однос према околина, • спознаје везу између квалитета животне средине и квалитета свог живота, практикује активности које подстичу на штедњу воде, енергије, рециклажу, • активно учествује у друштвеним акцијама у школи и заједници које су усмерене ка заштити, обнови и унапређењу животне средине, • показује осетљивост за еко -културу свакодневног живљења и има критички однос према употреби и злоупотреби природе, • познаје улогу и значај воде и састојака намирница, • примењује принципе здраве исхране (редовност, важност доручка, умереност, разноврсност) и зна последице неправилне исхране, • препознаје сигурносне и здравствене ризике у животу и раду, • избегава опасне ситуације, • бира стил живота и навике имајући у виду добре стране и ризике тог избора, активно и конструктивно учествује у раду групе или пара, • поштује правила заједничког рада и препознаје своје место и улогу у групи или пару, • користи информације из различитих извора , чува их и презентује , укључујући и ИКТ, • има осећање припадности сопственој породици, нацији и култури, • познаје сопствену традицију и доприноси њеном очувању и развоју,
	<ul style="list-style-type: none"> • поштује традицију , идентитет и културу других заједница

Правилник о плану наставе и учења за први циклус основног образовања и васпитања и програму наставе и учења за први разред основног образовања и васпитања – ПГ 10/2017

Ликовна култура, 1. разред**недељни фонд часова: 1**

Циљеви	Исходи
Циљ учења предмета ликовна култура је да се ученик, развијајући стваралачко мишљење и естетичке критеријуме кроз практични рад, оспособљава за комуникацију и да изграђује позитиван однос према култури и уметничком наслеђу свог и других народа	По завршетку разреда ученик ће бити у стању да: <ul style="list-style-type: none"> - опише, својим речима, визуелне карактеристике по којима препознаје облике и простор; - пореди своје утиске и утиске других о уметничким делима, изгледу објеката/предмета и облицима из природе и окружења; - одреди, самостално и у сарадњи са другима, положај облика у простору и у равни; - црта на различитим подлогама и форматима папира; - користи материјал и прибор у складу са инструкцијама; - обликује једноставне фигуре од меког материјала; - одабере, самостално, начин спајања најмање два материјала; - преведе једноставне појмове и информације у ликовни рад; - изрази, материјалом и техником по избору, своје замисли, доживљаје, утиске, сећања и опажања; - преобликује, сам или у сарадњи са другима, употребне предмете мењајући им намену; - изрази познате појмове мимиком и покретом тела, без звука; - повеже одабрану установу културе са њеном наменом; - поштује договоре и правила понашања и облачења приликом посете установама културе.
Кључни појмови	Простор, облик и линија
Теме:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ликовна култура и окружење 2. Односи у видном пољу 3. Обликовање 4. Споразумевање

Компетенције	<ul style="list-style-type: none"> • Осећај за естетичке вредности и интересовање за уметност и културу, стицање општих компетенција,
	<ul style="list-style-type: none"> • користи на одговарајући и креативан начин језик и стил комуникације специфичан за уметничку – ликовну дисциплину, • активно доприноси неговању културе и уметности

Правилник о плану наставе и учења за први циклус основног образовања и васпитања и програму наставе и учења за први разред основног образовања и васпитања – ПГ 10/2017

Музичка култура, 1. разред недељни фонд часова: 1

Циљеви	Исходи
<p>Циљ учења предмета музичка култура је да код ученика развије интересовање и љубав према музици кроз индивидуално и колективно музичко искуство којим се подстиче развијање креативности, естетског сензибилитета и духа заједништва, као и одговорног односа према очувању музичког наслеђа и културе свога и других народа</p>	<p>По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:</p> <ul style="list-style-type: none"> - објасни својим речима утиске о слушаном делу, особине тона, доживљај прегласне музике и њеног утицаја на тело и зашто је тишина важна; - разликује одабране звукове и тонове, певање/свирање; хор/један певач/група певача; оркестар/један свирач/група свирача, боју различитих певачких гласова и инструмената и музичке изражајне елементе; - препозна музички почетак и крај и понављање теме или карактеристичног мотива у слушаном делу; - повезује музичко дело у односу на њему блиске ситуације, врсту гласа и боју инструмента са карактером дела; - поштује договорена правила понашања при слушању музике; - користи самостално или уз помоћ одраслих, доступне носиоце звука; - изговара у ритму уз покрет бројалице; - пева по слуху песме различитог садржаја и расположења; - пева по слуху уз покрет народне песме, музичке игре; - примењује правилан начин певања и договорена правила понашања у групном певању и свирању; - свира по слуху звучне ономотопеје и илустрације, ритмичку пратњу уз бројалице и песме, једноставне аранжмане, свирачке деонице у музичким играма; - повезује почетне тонове песама-модела и једноставних наменских песама са бојама, ритам са графичким приказом; - објашњава својим речима доживљај свог и туђег извођења; - учествује у школским приредбама и манифестацијама; - направи дечје ритмичке инструменте; - ствара звучне ефекте, покрете уз музику, мању ритмичку целину помоћу различитих извора звука, ритмичку пратњу за бројалице, песме и музичке игре помоћу различитих извора звука, музичко питање и одговор на ритмичким ударалкама, једноставну мелодију на краћи задати текст; - изабере према литерарном садржају одговарајући музички садржај.
<p>Кључни појмови</p>	<p>Тон, покрет, мелодија, ритам и извођење</p>

Теме:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Слушање музике 2. Извођење музике 3. Музичко стваралаштво
--------------	--

Компетенције	<ul style="list-style-type: none"> • Осећај за естетичке вредности и интересовање за уметност и културу, • стицање општих компетенција, • користи на одговарајући и креативан начин језик и стил комуникације специфичан за уметничку –музичку дисциплину, • активно доприноси неговању културе и уметности, • негује идентитет заједнице у којој живи, • показује позитиван однос према културној баштини
---------------------	--

Правилник о плану наставе и учења за први циклус основног образовања и васпитања и програму наставе и учења за први разред основног образовања и васпитања – ПГ 10/2017

Физичко и здравствено васпитање, 1. разред недељни фонд часова: 3

Циљеви	Исходи
<p>Циљ учења предмета физичко и здравствено васпитање је да ученик унапређује физичке способности, моторичке вештине и знања из области физичке и здравствене културе, ради очувања здравља и примене правилног и редовног физичког вежбања у савременим условима живота и рада.</p>	<p>По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:</p> <ul style="list-style-type: none"> - примени једноставне, двоставне општеприпремне вежбе (вежбе обликовања); - правилно изведе вежбе, разноврсна природна и изведена кретања; - комбинује и користи усвојене моторичке вештине у игри и у свакодневном животу; - одржава равнотежу у различитим кретањима; - разликује правилно од неправилног држања тела и правилно држи тело; - примењује правилну технику дисања приликом вежбања; - изведе кретања, вежбе и кратке саставе уз музичку пратњу; - игра дечји и народни плес; - користи основну терминологију вежбања; - поштује правила понашања на просторима за вежбање; - поштује мере безбедности током вежбања; - одговорно се односи према објектима, справама и реквизитима у просторима за вежбање; - поштује правила игре; - навија фер и бодри учеснике у игри; - прихвати сопствену победу и пораз; - уредно одлаже своје ствари пре и након вежбања; - наведе делове свога тела и препозна њихову улогу; - уочи промену у расту код себе и других; - уочи разлику између здравог и болесног стања; - примењује здравствено-хигијенске мере пре, у току и након вежбања; - одржава личну хигијену; - учествује у одржавању простора у коме живи и борави; - схвати значај коришћења воћа у исхрани; - правилно се понаша за столом.

Кључни појмови	Васпитање, физичко вежбање, игра, здравље и култура
Теме:	<p>Физичке способности Моторичке вештине Физичка и здравствена култура -спортско-рекреативне активности -недеља школског спорта -активности у природи /излет, крос, зимовање, летовање.../ -школска такмичења -корективно-педагошки рад</p>
Компетенције	<ul style="list-style-type: none"> • Користи знања, вештине и усваја ставове ради очувања и унапређења психофизичког здравља, • практиковање здравих животних стилова, • промовише здравље, • разуме да је стил живота ствар личног избора и преузима одговорност за свој избор, • активно учествује у активностима групе, поштује правила

Правилник о плану наставе и учења за први циклус основног образовања и васпитања и програму наставе и учења за први разред основног образовања и васпитања – ПГ 10/2017

Дигитални свет, први разред годишњи фонд часова 36

Циљеви	Исходи
<p>Циљ наставе и учења предмета Дигитални свет је развијање дигиталне компетенције ученика ради њиховог оспособљавања за безбедну и правилну употребу дигиталних уређаја за учење, комуникацију, сарадњу и развој алгоритамског начина размишљања.</p>	<p>По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:</p> <ul style="list-style-type: none"> • препозна дигиталне уређаје из окружења и именује неке од њих; • наведе неке од животних ситуација у којима дигитални уређаји олакшавају обављање послова; • упореди начине рада и живота људи пре и после појаве дигиталних уређаја; • упореди начине креативног изражавања са дигиталним уређајима и без њих; • користи дигиталне уџбенике за учење (самостално и/или уз помоћ наставника); • упореди дигитални и папирни уџбеник; • упореди традиционалне видове комуникације са комуникацијом посредством дигиталних уређаја; • наведе неке од карактеристика „пааметног“ дигиталног уређаја; • наведе на који начин дигитални уређаји могу да допринесу упознавању културне баштине; • наведе основна правила за коришћење дигиталних уређаја како не би угрозио здравље; • наведе неке од здравствених ризика везаних за прекомерно или неправилно коришћење дигиталних уређаја; • доведе у везу начин одлагања електронског отпада са загађењем животне средине; • наброји основне податке о личности; • објасни зашто саопштавање података о личности представља ризично понашање при комуникацији помоћу дигиталних уређаја; • именује особе или институције којима се треба обратити за помоћ у случају контакта са непримереним дигиталним садржајем, непознатим, злонамерним особама или особама које комуницирају на неприхватљив начин; • наведе основне препоруке за руковање дигиталним уређајем на одговоран начин (примена мера физичке заштите) и објасни зашто је важно примењивати

	<ul style="list-style-type: none"> их; анализира једноставан познати поступак/активност и предлаже кораке за његово спровођење;
	<ul style="list-style-type: none"> протумачи симболе познатог/договореног значења и спроведе поступак описан њима; уочи и исправи грешку у симболима израженом упутству (алгоритму), провери ваљаност свог решења и по потреби га поправи (самостално или сараднички); доведе у везу алгоритам и понашање дигиталног уређаја.
Кључни појмови	дигитални уређаји, интернет, електронски отпад, подаци о личности, безбедност, решавање проблема, алгоритам
Теме:	<ol style="list-style-type: none"> Дигитално друштво - 18 часова Безбедно коришћење дигиталних уређаја - 8 часова Алгоритамски начин размишљања - 10 часова
Компетенције	<ul style="list-style-type: none"> Дигиталне компетенције

Детаљније у Правилнику о изменама и допуни Правилника о плану наставе и учења за први циклус основног образовања и васпитања и програму наставе и учења за први разред основног образовања и васпитања - ПГ 2/2020

Изборни програми

Грађанско васпитање, 1. разред

недељни фонд часова: 1

Циљеви	Исходи
<p>Циљ учења програма грађанско васпитање је подстицање развоја личности која је одговорна према својим правима и правима других, отворена за договор и сарадњу и спремна да активно учествује у животу школске заједнице, уважавајући принципе, процедуре и вредности демократског друштва</p>	<p>По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:</p> <ul style="list-style-type: none"> - наведе у чему је успешан и у чему жели да напредује; - уочава међусобне разлике и сличности са другим ученицима у одељењу; - понаша се на начин који не угрожава потребе, права и осећања других; - препозна код себе и других основна осећања; - препознаје примере поштовања и кршења права детета у свом окружењу, причама, филмовима; - преиспитује своје поступке и прихвата да не мора увек да буде у праву; - тражи помоћ у ситуацијама кршења својих и туђих права; - разликује добру и лошу комуникацију у сопственом искуству, ближем окружењу, књижевним делима, филмовима; - комуницира слушајући саговорника и тражи објашњење онога што не разуме; - слободно износи мишљење, образлаже идеје, даје предлоге и прихвата да други могу имати другачије мишљење; - сарађује и преузима различите улоге у групи/тиму; - договара се и одлучује у доношењу одељенских правила и да се понаша у складу са њима; - својим речима образложи неопходност правила која регулишу живот у заједници; - препозна добре стране свог одељења и оно што би требало променити/побољшати; - заједно са вршњацима и наставником учествује у решавању проблема у одељењу; - учествује у изради плана једноставне акције; - са другим ученицима изводи и документује једноставну акцију; - доприноси промоцији акције;

	- на једноставан начин вреднује изведену акцију.
Кључни појмови	Различитости, комуникација и права
Теме:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Људска права 2. Демократско друштво 3. Процеси у савременом свету 4. Грађански активизам
Компетенције	<ul style="list-style-type: none"> • Уме да препозна и уважи људска и дечја права , • активно учествује у њиховом остварењу, • одговоран однос у демократском друштву, • активно сарађује , ...

Правилник о плану наставе и учења за први циклус основног образовања и васпитања и програму наставе и учења за први разред основног образовања и васпитања – ПГ 10/2017

ПРАВОСЛАВНИ КАТИХИЗИС (ВЕРОНАУКА) 1. РАЗРЕД

ВРЕМЕ	ТЕМЕ	ЦИЉ	НАЧИН И ПОСТУПЦИ ОСТВАРИВАЊА
IX	<p>Човек је икона Божија</p> <p>Бог је заједница личности Оца и Сина и Светог Духа</p> <p>Човек као биће заједнице</p> <p>Бог је из љубави створио свет заједно са Сином и Духом</p> <p>Исус Христос је посредник између Бога и створене природе</p> <p>Црква је заједница свих људи и целе природе кроз Христа са Богом</p>	<p>Уочавати да се кроз слободни однос љубави према некоме или нечему, тај неко или нешто конкретизује, односно да постаје за нас јединствено и непоновљиво</p> <p>Уочавати да љубав човека према другим људима и природи њима даје непоновљиву вредност и постојање</p> <p>Уочавати да од онога кога заволимо зависи и наше постојање</p> <p>Схватати да је човек икона Божија управо због тога што може да друга бића чини непоновљивим</p>	<p>Настава веронауке у првом разредау је припрема ученика да прихвате да је постојање израз заједнице, односно да је личност заједница са другом личношћу. Садржаје остварити кроз приче, цртеже, које ће деца сама цртати (родитељи, браћа, сестре, кућа, двориште, све заједно)</p> <p>Увек истицати литургијско искуство заједнице и литургијску структуру која је утемељена на слободи, а не на природним нагонима.</p> <p>Треба нагласити - искуство љубави које чини да свет који нас окружује не буде маса, већ да га чине конкретна и непоновљива бића - приказати кроз пример приче љубав у уџбенику.</p> <p>Бића са којима смо у заједници, љубави постаје извор и нашег постојања као конкретне личности упознати кроз причу- Извор нашег живота.</p> <p>Тему: Човек је икона божја и Бог је створио свет из љубави објаснити на примеру приче Љубав у уџбенику.</p> <p>Тему: Христос је посредник између Бога и света и Црква је заједница природе и људи кроз Христа и Бога објаснити на основу искуства и љубави према другом бићу.</p>
-			
VI	<p>Православна иконографија показује свет и човека у заједници с Богом</p>		

ВЕРОНАУКА – КАТОЛИЧКИ ВЈЕРОНАУК

Циљ наставе вјеронаука у овом разреду јесте да дијете упозна врло обзирно морални свијет у себи.

Оперативни задаци наставе вјеронаука у другом разреду основне школе јесу да ученик:

разумје и прихватити да морални закон који је њему још стран ипак постаје полако норматив његовога обликовања савјести;

разумје и прихватити да је то понуђен Очев глас који је преко Исуса пријатеља попримио топли пријатељски тон;

разумје и прихватити полако тијekom цијелогодишње наставе цијели декалог;

разумје и прихватити позитивно и поједину заповијед као понуду која помаже остварити пријатељство са Исусом Кристом.

Увод:

Упознајмо Божју доброту

Пут к небеском Оцу (Добро је што имамо саобраћајне знаке у животу);

Исус нам даје примјер (Радостан сам што ми је Исус узор);

Екуменска тема (Сви смо браћа макар међу нама има и разлика).Штовање доброга Бога

Молитва Исусових пријатеља (Молит ћу сваки дан);

Поштивање Божјега имена (Упозорит ћу непристојне и псоваче да шуте);

Светкујемо с Исусом (Радостан идем на свету мису).Бог нам се даровао по људима

Исус у обитељи (Како је лијепо у назаретској обитељи);

Највећи Божји дар: живот и здравље (Пазит ћу на своје здравље);

Исуса љубимо у сваком човјеку (Помагат ћу друговима);

Божјић

благдан љубави (Исус к нама долази да нам помогне да будемо добри).Знакови Божје љубави по нашем тијелу

Бог нас је створио различитима (Исусови пријатељи су дјечаци и дјевојчице);

Обитељ

Божји план (Поштоват ћу своје родитеље). Бог нам дарује сва земаљска добра

Моја материјална добра (Бит ћу уредан);

Поштивање природе и туђих добара (Нећу красти Чуват ћу природу). Бог нам је даровао духовна добра

Исусов пријатељ говори истину (И код куће и у школи говорит ћу истину);

Одговорност за духовна добра (Бит ћумарљив и цијенит ћу рад других). Жалосна могућност издаје пријатељства с Богом

Невјерни пријатељ (Нећу бити такав);

Исусова смрт и ускрснуће

наше помирење (Исусе, хвала ти што нам опрашташ гријехе). Мир с Богом

мир с браћом

Помирење с Исусом

Ослобођење од гријеха (Бит ћу искрен према Богу);

У савезу с Богом (Добри Исус сваком опрашта).

Начин остваривања програма

Вјерска поука је заједничко дјело катехете (вјероучитеља) и катехизаната (вјероученика).

Полазиште је конкретна стварност. Из доживљених искустава прелази се на истине, из којих се потом враћа на свакодневну њихову примјену. Овакав начин спознаје има властити ред: упознавање (обрада нових садржаја), сређивање (систематизација), понављање, примјена и провјеравање. То је макроструктура оваквог начина спознаје. Међутим, и ови дијелови имају своју микроструктуру. Тако на примјер: начин спознаје посједује слиједеће ступњеве: постављање циља, мотивирање, обрада нових наставних садржаја, учење, индуктивни и дедуктивни закључци, изравни и неизравни докази, формулирање запамћених чињеница... Или, садржај примјене има ове дијелове: проблем, постављање циља, рјешавање проблема, задаћа, упознавање прилика и

увјежбавање. Код спознавања треба имати пред очима физиономију групе и појединаца, но у оквиру сата под којим се обрађују нови наставни садржаји врши се примјена, понављање и вредновање обрађенога градива. Имајући на уму горе истакнуто, поједини сат вјеронаука би требао изгледати овако: кратко понављање садржаја претходног сата, и посебно освјетљавање онога што ће послужити као темељ за актуални сат. Након постављања циља (што? и како?), прелази се на обраду нових наставних садржаја (нпр. други разред, први сат), гдје се заправо објашњава ученику што то значи да "смо дјеца Божја", истичући што то значи за нас и за људе око нас. Закључци се могу истаћи на плочи. Након овога се већ познати садржаји продубљују, уче, тј. разговара се о помирењу (што?, како? и зашто?). Овако усвојено градиво, у складу са одгојним циљем, мора наћи своју примјену у животу ученика. Разговара се зашто и како треба захвалити Богу за родитеље, браћу и пријатеље. Оваква спознаја и дјечје искуство се ослањају на његов доживљај и на текст Светог писма. Прозивку и домаћу задаћу обавимо у прикладно време.

РУМУНСКИ СА ЕЛЕМЕНТИМА НАЦИОНАЛНЕ КУЛТУРЕ

ЦИЉ: Оспособити ученике да комуницирају на румунском језику о разним темама из непосредног окружења. Учење језика има за циљ подстицање, мотивацију за комуникацију са осталом децом на румунском језику. Развијање фонда речи адекватан за њихов узраст.

ОБЛАСТ (ТЕМА)	САДРЖАЈ РАДА		НАЧИН И ПОСТУПАК ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА	АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА
	ОБАВЕЗНИ	ОБРАЗ ОВНИ СТАНД АРДИ		
1. Familia 2. Sărbătorile în familie 3. Școala-clasa 4. Mediul înconjurător	1. Discuție 2. Numărători, cântece, jocuri, prezantări 3. Verbal demonstrativă		-individual -frontal -muncă cu întreaga clasă, colectivă	-se include în discuție -repetă cele învățate
1. Localitatea 2. Sat-Oraș 3. Mijloacele de transport 4. Comportarea	1. Verbală 2. Demonstrativă 3. Verbal-demonstrativă 4. Dialog		-frontal -individual -muncă cu întreaga clasă -munca în perechi	-vor urmări prezentările și vor cere explicații -repetă cele învățate
1. Natura 2. Lumea plantelor 3. Lumea animalelor 4. Timpul: luna, săptămâna, ziua, ora	1. Dialog 2. Verbal-demonstrativă 3. Verbal-textuală 4. Povestire		- muncă cu întreaga clasă -frontal -individual -munca în perechi	-ascultă și urmăresc textele care li se citesc -repetă și îș-i dau părerea

СЛОБОДНЕ АКТИВНОСТИ

први-четврти разред недељни фонд часова: 1-2

Циљ	Активности
<p>Сврха ових активности је подршка прилагођавању ученика на школску средину и заједницу, као и задовољавање/проширивање њихових интересовања, дружење са вршњацима кроз заједничко делање, исказивање способности, осамостаљивање, развој неких вештина и друго.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - прилагођавање ученика на школску средину - дружење са вршњацима кроз заједничке активности - излети, посете културним манифестацијама - друштвене, техничке, спортске и хуманитарне активности - корелација са наставним областима као и програмима ранијих изборних предмета - презентација продуката - укључивање родитеља <ul style="list-style-type: none"> • Хор • Солистичко певање • Оркестар • Ритмичке радионице • Посете концертима

Други разред

Српски језик – 2. разред недељни фонд часова: 5

Циљеви	Исходи
<p>Циљ наставе српског језика јесте да ученици овладају основним законитостима српског књижевног језика ради правилног усмено и писаног изражавања, негујући свест о значају улоге језика у очувању националног идентитета; да се оспособе за тумачење одабраних књижевних и других уметничких дела из српске и светске баштине, ради неговања традиције и културе српског народа и развијања интеркултуралности.</p>	<p>По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:</p> <ul style="list-style-type: none"> - разликује књижевне врсте: песму, причу, басну, бајку, драмски текст; - одреди главни догађај, време и место дешавања у прочитаном тексту; - одреди редослед догађаја у тексту; - уочи главне и споредне ликове и разликује њихове позитивне и негативне особине; - разликује стих и строфу; - уочи стихове који се римују; - објасни значење пословице и поуке коју уочава у басни; - наведе једноставне примере поређења из текстова и свакодневног живота; - чита текст поштујући интонацију реченице/стиха; - изражајно рецитије песму; - изводи драмске текстове; - износи своје мишљење о тексту; - разликује глас и слог и препозна самогласнике и сугласнике; - разликује врсте речи у типичним случајевима; - одређује основне граматичке категорије именица и глагола; - разликује реченице по облику и значењу;

	<ul style="list-style-type: none"> - поштује и примењује основна правописна правила; - влада основном техником читања и писања латиничког текста; - пронађе експлицитно исказане информације у једноставном тексту (линеарном и нелинеарном); - користи различите облике усменог и писменог изражавања: препричавање, причање, описивање; - правилно састави дужу и потпуну реченицу и споји више реченица у краћу целину; - учествује у разговору и пажљиво слуша саговорника; - разликује основне делове текста (наслов, пасус, име аутора, садржај); - изражајно чита ћирилички текст
Кључни појмови	књижевност, језик, језичка култура, усвајање другог писма (латинице).
Предметне области	<ol style="list-style-type: none"> 1. Књижевност 70 часова 2. Језик /граматика, правопис и ортоепија 40 часова 3. Језичка култура 70 часова <p>Све се области прожимају и ниједна се не може изучавати изоловано и без садејства са другим областима.</p>
Компетенције	<ul style="list-style-type: none"> • Језичке компетенције, • познаје различите облике комуникације (усмену и писмену, телефоном, путем интернета...),

	<ul style="list-style-type: none"> • уме јасно да се изрази усмено и писано, • уважава саговорника, • изражава своје ставове и мишљења, • има одговоран однос према учењу, • способан да самостално и у сарадњи истражује, открива и повезује знања, • самостално користи различите изворе информација и података, тумачи их, селекује, наводи аутора, • кроз комуникацију негује културу изражавања у чува језички идентитет
--	--

Детаљније у Правилнику о програму наставе и учења за други разред основног образовања и васпитања – ПГ 16/2018

РУМУНСКИ ЈЕЗИК И КЊИЖЕВНОСТ

Разред:2

ЦИЉ: Циљ наставе румунског језика јесте да ученици овладају основним законитостима румунског књижевног језика на којем ће се усмено и писмено правилно изражавати, да упознају, доживе и оспособе се да тумаче одабрана књижевна дела, позоришна, филмска и друга уметничка остварења из румунске и светске баштине. развијање љубави према матерњем језику и потребе да се он негује и развија; - поступно и систематично упознавање граматике и правописа румунског језика; - развијање смисла и способности за правилно, течно, усмено и писмено изражавање, богаћење речника, језичког и стилског израза; - увежбавање и усавршавање гласног читања (правилног, логичког и изражајног) и читања у себи (дживљајног, усмереног, истраживачког) - оспособљавање за самостално читање, доживљавање, разумевање, - поступно, систематично и доследно оспособљавање ученика за логичко схватање и критичко процењивање прочитаног текста.

Годишњи фонд часова: 180

ОБРАЗОВНИ СТАНДАРДИ / ИСХОДИ	ВРЕМЕ МЕСТО	ОБЛАСТ(ТЕМА), САДРЖАЈ РАДА	НАЧИН И ПОСТУПАК ОСТВАРИВ. ПРОГРАМА	АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА	КОРЕЛАЦ. СА ПРЕДМЕТ.	МЕЂУПРЕДМЕ Т.КОМПЕТЕНЦ ИЈЕ
СТАНДАРДИ: 1СЈ.1.5.3; 1СЈ.1.5.4; 1СЈ.2.5.4; 1СЈ.2.5.5; 1СЈ.3.5.1; 1СЈ.3.5.2; 1СЈ.3.5.3, 1СЈ.2.5.2 ИСХОДИ: Ученик треба да разликује књижевни род; да доврши радњу текста; да препозна главне и споредне ликове као и да их анализира.Препозна стих и строфу , риму. Извуче поуку из датог текста.Изражајно интерпретира поезију, драмски текст и изражава своје мишљење о		Књижевност	Фронталан, индивидуалан, у пару, групни, индивидуализова н	Вербална, демонстративна писаних радова; демонстративна илустративна игра улога	Српски језик, страни језик који деца уче.	Разговорно и течно чита. У различите сврхе чита, разуме и парафразира краћи једноставнији текст из обавезног школског програма. Исказује љубав и поштовање за књижевност и вредности националне културе и културе других народа.

<p>прочитаном тексту, поезији...</p> <p>СТАНДАРДИ: 1СЈ.1.3.3; 1СЈ.1.3.4; 1СЈ.1.3.5; 1СЈ.1.3.8; ИСХОДИ: Разликује самогласнике и сугласнике (и унутар сугласника сонанте и праве сугласнике); Разликује променљиве и непроменљиве речи и именује врсте речи; Уочава синтаксичке јединице (реч, синтагму, предикатску и комуникативну реченицу); разликује основне реченичне чланове; Зна значења речи, устаљених израза са којима се среће у школским текстовима и свакодневној комуникацији и правилно их употребљава;</p> <p>СТАНДАРДИ: 1СЈ.0.1.1; 1СЈ.0.1.2; 1СЈ.0.1.6; 1СЈ.0.1.3; 1СЈ.0.1.4; 1СЈ.0.1.5; 1СЈ.0.1.6;</p>		<p>Језик</p>	<p>Фронталан, индивидуалан, у пару, групни, индивидуализова н</p>	<p>Вербална, демонстративна писаних радова; демонстративна илустративна игра улога</p>	<p>Српски језик, страни језик који деца уче.</p>	<p>Влада основним жанровима писане комуникације потребним за учешће у друштвеном животу. Примењује правописну једноставним примерима и уме да се служи школским издањем Правописа У говору и писању примењује одређена граматичка правила у вези са гласовима, облицима и врстама речи.</p>
---	--	---------------------	---	--	--	---

<p>1CJ.0.1.7; 1CJ.0.1.8; 1CJ.2.3.4; 1CJ.2.3.5; 1CJ.2.3.8; 1CJ.1.3.7; 1CJ.1.3.9; ИСХОДИ: Уме да формулише своје мишљење и да га јавно искаже служећи се књижевним језиком; Саставља сложенији говорени или писани текст служећи се описом, приповедањем и излагањем, Пише јасним реченицама; примењује правописна правила у сложенијим примерима; уме у писању да издвоји наслове и поднаслове; Чита дуже једноставније текстове.</p>		<p>Језичка култура</p>	<p>Фронталан, индивидуалан, у пару, групни, индивидуализован</p>	<p>Вербална, демонстративна писаних радова; демонстративна илустративна игра улога</p>	<p>Српски језик, страни језик који деца уче, свет око нас</p>	<p>Правилно употребљава фонд речи у складу са основним нивоом образовања. Исказује љубав и поштовање за вредности националне културе и културе других народа.</p>
--	--	-------------------------------	--	--	---	--

Српски као нематерњи језик

1. разред

Недељни фонд часова: 2

Циљеви	Исходи
<p>Циљ наставе и учења Српског као нематерњег језика јесте оспособљавање ученика да се служи српским језиком на основном нивоу у усменој и писаној комуникацији ради каснијег успешног укључивања у живот заједнице и остваривања грађанских права и дужности, као и уважавање српске културе и развијање интеркултуралности као темељне вредности демократског друштва.</p>	<p>По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:</p> <ul style="list-style-type: none"> - разуме и користи предвиђени лексички фонд; - разуме и користи граматичке конструкције усвајане у претходном разреду и проширује их новим језичким садржајима; - предметима и бићима из блиског окружења приписује типичне особине; - искаже радњу која се дешава у тренутку говорења (сва три лица и оба броја); - састави реченице са правим објектом; - искаже основне просторне односе; - слуша и разуме кратке песме и одабране дијалоге; <p>напамет казује кратке песме и одабране дијалоге;</p> <ul style="list-style-type: none"> - уочава мелодију речи које се римују;

	<p>- илиструје текст којиму је прочитан, истичући неке од мотива(уз помоћ аудио и визуелних средставаа)</p> <p>- разуме полако и јасно изговорена једноставна питања и информације везане за свакодневне активности;</p> <p>- представи себе и чланове своје породице и тражи исте информације од саговорника;</p>
--	--

	<p>- чита појединачне речи и кратке реченице са познатом лексиком и граматиком;</p> <p>- пише штампаним словима писмом које је блиско његовом матерњем језику (ћирилица или латиница).</p>
Кључни појмови	српски као нематерњи језик, слушање, разумевање, говор, читање, писање
Теме:	<ul style="list-style-type: none"> • Језик • Књижевност • Језичка култура
Компетенције	<ul style="list-style-type: none"> • Језичке компетенције

Детаљније у Правилнику о програму наставе и учења за други разред основног образовања и васпитања - ПГ 16/2018

Страни језик

2. разред

недељни фонд часова: 2

Циљеви	Исходи По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:
Циљ учења страног језика у основном образовању и васпитању је да се ученик усвајањем функционалних знања о језичком систему и култури и развијањем стратегија учења страног језика оспособи за основну усмену и писану комуникацију и стекне позитиван однос према другим језицима и културама, као и према сопственом језику и културном наслеђу.	<ul style="list-style-type: none"> - поздрави и отпоздрави, примењујући најједноставнија језичка средства; - представи себе и другог; - разуме јасно постављена једноставна питања личне природе и одговара на њих; - разуме кратка и једноставна упутства и налоге и реагује на њих; - даје кратка и једноставна упутства и налоге; - разуме позив и реагује на њега; - упути позив на заједничку активност; - разуме кратке и једноставне молбе и реагује на њих; - упути кратке и једноставне молбе; - искаже и прихвати захвалност и извињење на једноставан начин; - разуме једноставно исказане честитке и одговара на њих; - упути једноставне честитке; - препозна и именује бића, предмете и места из непосредног окружења; - разуме једноставне описе бића, предмета и места; - опише бића, предмете и места користећи једноставна језичка средства; - разуме свакодневне исказе у вези са непосредним потребама, осетима и осећањима и реагује на њих;

	<ul style="list-style-type: none"> - изрази основне потребе, осете и осећања кратким и једноставним језичким средствима; - разуме једноставна обавештења о положају у простору и реагује на њих; - тражи и пружи кратка и једноставна обавештења о положају у простору; - разуме и саопшти једноставне исказе који се односе на хронолошко и метеоролошко време - разуме једноставне исказе којима се изражава припадање/неприпадање, поседовање/непоседовање и реагује на њих; - тражи и даје једноставне исказе којима се изражава припадање/неприпадање, поседовање/непоседовање; - разуме једноставне исказе за изражавање допадања/недопадања и реагује на њих; - тражи мишљење и изражава допадање/недопадање једноставним језичким средствима; - разуме једноставне исказе који се односе на изражавање способности; - тражи информацију о туђим способностима и саопшти шта он/она или неко други може/не може/уме/не уме да уради; - разуме и саопшти једноставне исказе који се односе на бројеве и количине.
<p>Кључни појмови</p>	<p>Комуникација, рано учење, језичка активност, језичке компетенције и интеркултуралност.</p>
<p>Предметне области</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Поздрављање 2. Представљање себе и других 3. Разумевање и давање једноставних упутстава и налога 4. Позив и реаговање на позив за учешће у заједничкој активности

	<ol style="list-style-type: none"> 5. Исказивање молбе, захвалности и извињења 6. Честитање 7. Описивање живих бића, предмета, места и појава 8. Исказивање потреба, осета и осећања 9. Исказивање положаја у простору 10. Исказивање времена 11. Изражавање припадања/неприпадања и поседовања/непоседовања 12. Изражавање допадања/недопадања 13. Изражавање способности 14. Изражавање количина и бројева
<p>Компетенције</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Социокултурална компетенција, • комуникативна , • има позитиван став према учењу, • примењује начине учења у складу са садржајима, интересовањима , открива и повезује нова знања,

Детаљније у Правилнику о програму наставе и учења за други разред основног образовања и васпитања

– ПГ 16/2018

Математика други разред
недељни фонд часова : 2

Циљеви

Исходи

По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:

Циљ учења предмета математика је да ученик, овладавајући математичким концептима, знањима и вештинама, развије основе апстрактног и критичког мишљења, позитивне ставове према математици, способност комуникације математичким језиком и писмом и примени стечена знања и вештине у даљем школовању и решавању проблема из свакодневног живота, као и да формира основ за даљи развој математичких појмова.

- одреди десетице најближе датом броју;
- усмено сабира и одузима бројеве до 100;
- користи појмове чинилац, производ, дељеник, делилац, количник, садржалац;
- примени замену места и здруживање сабирака и чинилаца ради лакшег рачунања;
- усмено множи и дели у оквиру прве стотине;
- израчуна вредност бројевног израза са највише две операције;
- реши текстуални задатак постављањем израза са највише две рачунске операције и провери тачност решења;
- одреди непознати број у једначини са једном аритметичком операцијом;
- одреди делове (облика) дате величине;
- изрази одређену суму новца преко различитих апоена;
- прочита број записан римским цифрама и напише дати број римским цифрама;
- прикаже мањи број података у таблици и стубичастим дијаграмом;
- уочи правило и одреди следећи члан започетог низа;
- разликује дуж, полуправу и праву;
- одреди дужину изломљене линије (графички и рачунски);
- одреди обим геометријске фигуре;
- нацрта правоугаоник, квадрат и троугао на квадратној мрежи и тачкастој мрежи;
- уочи подударне фигуре на датом цртежу;
- уочи симетричне фигуре;
- допуни дати цртеж тако да добијена фигура буде симетрична у односу на дату праву;
- изрази дужину у различитим јединицама за мерење дужине;
- измери дужину дужи и нацрта дуж дате дужине
- чита и запише време са часовника;
- користи јединице за време у једноставним ситуацијама

Кључни појмови	сабирање, одузимање, множење, дељење, једначина, део целине, мерење дужине и времена, правоугаоник, квадрат, дужина, обим, римске цифре.
Теме:	Бројеви 145 часова Геометрија 22 часова Мерење и мере 137 часова
Компетенције	<ul style="list-style-type: none"> • математичка писменост, • препознаје проблем, • рашчлањује проблемску ситуацију на делове , • претпоставља решења, • формулише објашњења и закључке на основу резултата, • користи табеларни, графички, текстуални приказ информација, • има позитиван и одговоран однос према учењу, • разликује битно од небитног, ...

Детаљније у Правилнику о програму наставе и учења за други разред основног образовања и васпитања

– ПГ 16/2018

Свет око нас други разред	
недељни фондчасова: 2	
Циљеви	Исходи По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:

Циљ наставе и учења Света око нас јесте упознавање себе, свог природног и друштвеног окружења и развијање способности за одговоран живот у њему.

- идентификује групе људи којима припада и своју улогу у њима;
- оствари права и изврши обавезе у односу на правила понашања у групама којима припада;
- се понаша тако да уважава различитости других људи; - прихвати последице када прекрши правила понашања групе;
- сарађује са другима у групи на заједничким активностима; - разликује потребе од жеља на једноставним примерима из сопственог живота;
- препозна грб, заставу и химну Републике Србије и примерено се понаша према симболима;
- одреди тип насеља на основу његових карактеристика; - повеже личну хигијену, боравак у природи, физичку активност и разноврсну исхрану са очувањем здравља;
- одржава личну хигијену - руку, зуба и чулних органа;
- примени правила културног и безбедног понашања у саобраћају и превозним средствима у насељу са околином;
- безбедно поступа пре и током временских непогода;
- истезањем, савијањем и сабијањем одреди својства материјала;
- одабере материјале који својим својствима највише одговарају употреби предмета;
- пронађе нову намену коришћеним предметима;
- наводи примере различитих облика кретања у окружењу;
- одабере начин кретања тела, узимајући у обзир облик тела, врсту подлоге и средину у којој се тело креће;
- измери растојање које тело пређе током свог кретања;
- пронађе тражени објекат у насељу помоћу адресе/карактеристичних објеката;
- именује занимања људи у свом насељу са околином;
- одреди време помоћу часовника и календара користећи временске одреднице: сат, дан, седмицу, месец, годину;
- забележи и прочита податке из личног живота помоћу ленте времена;
- разликује облике рељефа у свом насељу и околини;
- разликује облике и делове површинских вода у свом насељу и околини;
- идентификује заједничке особине живих бића на примерима из окружења;

	<ul style="list-style-type: none"> - повеже делове тела живих бића са њиховом улогом/улогама; - разврста биљке из окружења на основу изгледа листа и стабла; - разврста животиње из окружења на основу начина живота и начина исхране; - наведе примере који показују значај биљака и животиња за човека; - штедљиво троши производе које користи у свакодневним ситуацијама; - разврста отпад на предвиђена места; - негује и својим понашањем не угрожава биљке и животиње у окружењу; - препозна примере повезаности живих бића са условима за живот; - повеже промене у природи и активности људи са годишњим добима; - изведе једноставне огледе пратећи упутства; - повеже резултате рада са уложеним трудом.
Кључни појмови	природа, оријентација у простору и времену, кретање, култура живљења
Теме:	<p>Насеље са околином:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Други и ја 2. Култура живљења 3. Човек ствара 4. Кретање и оријентација у простору и времену 5. Разноврсност природе
Компетенције	<ul style="list-style-type: none"> • Има одговоран однос према околини, • спознаје везу између квалитета животне средине и квалитета свог живота, практикује активности које подстичу на штедњу воде, енергије, рециклажу, • активно учествује у друштвеним акцијама у школи и заједници које су усмерене ка заштити, обнови и унапређењу животне средине, • показује осетљивост за еко -културу свакодневног живљења и има критички однос према употреби и злоупотреби природе, • познаје улогу и значај воде и састојака намирница, • примењује принципе здраве исхране (редовност, важност доручка, умереност, разноврсност) и зна последице неправилне исхране,

	<ul style="list-style-type: none"> • препознаје сигурносне и здравствене ризике у животу и раду, • избегава опасне ситуације, • бира стил живота и навике имајући у виду добре стране и ризике тог избора, активно и конструктивно учествује у раду групе или пара, • поштује правила заједничког рада и препознаје своје место и улогу у групи или пару, • користи информације из различитих извора , чува их и презентује , укључујући и ИКТ, • има осећање припадности сопственој породици, нацији и култури, • познаје сопствену традицију и доприноси њеном очувању и развоју, • поштује традицију , идентитет и културу других заједница
--	--

	<ul style="list-style-type: none"> • препознаје сигурносне и здравствене ризике у животу и раду, • избегава опасне ситуације, • бира стил живота и навике имајући у виду добре стране и ризике тог избора, активно и конструктивно учествује у раду групе или пара, • поштује правила заједничког рада и препознаје своје место и улогу у групи или пару, • користи информације из различитих извора , чува их и презентује , укључујући и ИКТ, • има осећање припадности сопственој породици, нацији и култури, • познаје сопствену традицију и доприноси њеном очувању и развоју, • поштује традицију , идентитет и културу других заједница
--	--

Детаљније у Правилнику о програму наставе и учења за други разред основног образовања и васпитања

– ПГ 16/2018

Додатни садржаји програму Свет око нас који изражавају посебност националне мањине: Румунска национална мањина

Ликовна култура други разред недељни фонд часова: 2	
Циљеви	Исходи
	По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:

- користи материјал и прибор на безбедан и одговоран начин;
- изрази, одабраним материјалом и техникама своје емоције, машту, сећања и

Циљ учења предмета ликовна култура је да се ученик, развијајући стваралачко мишљење и естетичке критеријуме кроз практични рад, оспособљава за комуникацију и да изграђује позитиван однос према култури и уметничком наслеђу свог и других народа

замисли;

- користи једноставне информације и одабрана ликовна дела као подстицај за стваралачки рад;
- изражава, светлим или тамним бојама, свој доживљај уметничког дела;
- идентификује истакнути део целине и визуелне супротности у свом окружењу;
- преобликује, самостално или у сарадњи са другима, материјале и предмете за рециклажу;
- тумачи једноставне визуелне информације које опажа у свакодневном животу;
- изражава мимиком и/или телом различита расположења, покрете и кретања;
- упоређује свој и туђ естетски доживљај простора, дизајна и уметничких дела;
- повезује уметничко занимање и одговарајуће продукте;
- пружи основне информације о одабраном музеју;
- разматра, у групи, шта и како је учио/ла и где та знања може применити.

Кључни појмови	Простор, облик , линија, боја
-----------------------	-------------------------------

Теме:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Облици 2. Споразумевање 3. Ликовне игре 4. Простор
Компетенције	<ul style="list-style-type: none"> • компетенција за комуникацију, • естетичка компетенција, • компетенција за рад са подацима и информацијама, • компетенција за учење и • компетенција за сарадњу.

Детаљније у Правилнику о програму наставе и учења за други разред основног образовања и васпитања

– ПГ 16/2018

Музичка култура други разред

недељни фонд часова: 2

Исходи

Циљеви

По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:

Циљ учења предмета музичка култура је да код ученика развије интересовање и љубав према музици кроз индивидуално и колективно музичко искуство којим се подстиче развијање креативности, естетског сензибилитета и духа заједништва, као и одговорног односа према очувању музичког наслеђа и културе свога и других народа

- објасни својим речима утиске о слушаном делу, особине тона, доживљај прегласне музике и њеног утицаја на тело;
- разликује различите инструменте по боји звука и изражајним могућностима;
- издвоји основне музичке изражајне елементе;
- препозна музичку тему или карактеристични мотив који се понавља у слушаном делу;
- повезује карактер дела са изражајним музичким елементима и инструментима;
- изговара бројалице у ритму, уз покрет;
- пева по слуху песме различитог садржаја и расположења;
- изводи уз покрет музичке и традиционалне игре;
- примењује правилан начин певања и договорена правила понашања у групном певању и свирању;
- свира по слуху ритмичку пратњу уз бројалице и песме, једноставне аранжмане, свирачке деонице у музичким играма;
- повезује почетне тонове песама- модела и једноставних наменских песама са бојама;
- повезује ритам са графичким приказом;
- објашњава својим речима доживљај свог и туђег извођења;
- учествује у школским приредбама и манифестацијама;

	<ul style="list-style-type: none"> - направи дечје ритмичке инструменте; - осмисли покрете уз музику; - осмисли ритмичку пратњу за бројалице, песме и музичке игре помоћу различитих извора звука; - осмисли одговор на музичко питање; - осмисли једноставну мелодију на краћи задати текст; - према литерарном садржају изабере од понуђених, одговарајући музички садржај; - поштује договорена правила понашања при слушању и извођењу музике; - користи самостално или уз помоћ одраслих, доступне носиоце звука.
Кључни појмови	звук, тон, певање, свирање, слушање, музичке игре, музички бонтон
Теме:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Слушање музике 2. Извођење музике 3. Музичко стваралаштво
Компетенције	<ul style="list-style-type: none"> • Осећај за естетичке вредности и интересовање за уметност и културу, • стицање општих компетенција, • користи на одговарајући и креативан начин језик и стил комуникације специфичан за уметничку –музичку дисциплину, • активно доприноси неговању културе и уметности, • негује идентитет заједнице у којој живи, • показује позитиван однос према културној баштини

Детаљније у Правилнику о програму наставе и учења за други разред основног образовања и васпитања

– ПГ 16/2018

Додатни садржаји програму Музичка култура који изражавају посебност румунске националне мањине.

Физичко и здравствено васпитање други разред

недељни фонд часова: 3

Циљеви	Исходи
<p>Циљ учења предмета физичко и здравствено васпитање је да ученик унапређује физичке способности, моторичке вештине и знања из области физичке и здравствене културе, ради очувања здравља и примене правилног и редовног физичког вежбања у савременим условима живота и рада.</p>	<p>По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:</p> <ul style="list-style-type: none"> - примени једноставне, двоставне општеприпремне вежбе (вежбе обликовања); - правилно изводи вежбе, разноврсна природна и изведена кретања; - комбинује усвојене моторичке вештине у игри и свакодневном животу; - одржава равнотежу у различитим кретањима; - разликује правилно од неправилног држања тела; - успостави правилно држање тела; - правилно дише током вежбања; - изведе кретања, вежбе и кратке саставе уз музичку пратњу; - изведе дечји и народни плес; - користи основну терминологију вежбања; - поштује правила понашања у и на просторима за вежбање; - поштује мере безбедности током вежбања; - одговорно се односи према објектима, справама и реквизитима у просторима за вежбање; - поштује правила игре; - навија и бодри учеснике у игри на начин којим никога не вређа; - прихвати победу и пораз као саставни део игре и такмичења; - уредно одлаже своје ствари пре и након вежбања; - уочава улогу делова тела у вежбању; - уочи промене у расту код себе и других; - препозна сопствено болесно стање и не вежба када је болестан; - примењује здравствено-хигијенске мере пре, у току и након вежбања; - одржава личну хигијену;

	<ul style="list-style-type: none"> - учествује у одржавању простора у коме живи и борави; - наведе врсте намирница у исхрани; - препознаје везу вежбања и уноса воде; - повеже ходање и трчање са позитивним утицајем на здравље; - препозна лепоту покрета у вежбању; - се придржава правила вежбања; - вреднује успех у вежбању;
Кључни појмови	базична кретања, вежбање, игра, здравље, васпитање
Теме:	<p>Физичке способности Моторичке вештине Физичка и здравствена култура</p> <ul style="list-style-type: none"> -спортско-рекреативне активности -недеља школског спорта -активности у природи /излет, крос, зимовање, летовање.../ -школска такмичења -корективно- педагошки рад
Компетенције	<ul style="list-style-type: none"> • Користи знања, вештине и усваја ставове ради очувања и унапређења психофизичког здравља, • практиковање здравих животних стилова, • промовише здравље, • разуме да је стил живота ствар личног избора и преузима одговорност за свој избор, • активно учествује у активностима групе, поштује правила

Детаљније у Правилнику о програму наставе и учења за други разред основног образовања и васпитања

– ПГ 16/2018

2. разред Дигитални свет

годишњи фонд: 36 часова

Циљеви	Исходи
<p>Циљ наставе и учења предмета Дигитални свет јесте развијање дигиталне компетенције ученика неопходне за безбедну и правилну употребу дигиталних уређаја за учење, комуникацију, сарадњу и развијање основа алгоритамског начина размишљања..</p>	<p>По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:</p> <ul style="list-style-type: none"> – упореди начин на који учи у школи са онлајн учењем путем школске платформе; – користи школску платформу за онлајн учење (уз помоћ наставника и/или родитеља/законског заступника); – самостално користи дигиталне уџбенике за учење; – креира, чува и поново уређује дигиталну слику (самостално и/или уз помоћ наставника) користећи одговарајућу апликацију; – својим речима објасни појам покретне слике; – креира елементе покретне слике; – креира једноставан графички дигитални материјал намењен познатој публици; – својим речима објасни због чега дигиталне уређаје повезујемо на мреже, укључујући интернет; – наведе могућности за размену материјала, комуникацију и заједнички рад (учење) које су настале захваљујући умрежавању дигиталних уређаја; – објасни добитке и ризике који произилазе из комуникације путем дигиталних уређаја; – разликује неприхватљиво од прихватљивог понашања при комуникацији на интернету; – реагује на одговарајући начин ако дође у додир са непримерним дигиталним садржајем, непознатим, злонамерним особама или особама које комуницирају на неприхватљив начин; – наведе неке од начина на које корисници дигиталних уређаја остављају личне податке у дигиталном окружењу; – организује сопствено учење у онлајн окружењу на начин који не угрожава здравље и личну безбедност, као и сигурност дигиталног уређаја; – предложи начине одлагања електронског отпада који не угрожавају животну средину; – својим речима објасни појам алгоритам; – анализира једноставан познати поступак који садржи понављања одређених радњи и представи га алгоритамски; – креира одговарајући рачунарски програм у визуелном програмском језику; – анализира једноставан програм креиран у визуелном програмском језику и објасни шта и на који начин тај програм

ради;

– уочи и исправи грешку у једноставном програму, провери ваљаност новог решења и по потреби га додатно поправи (самостално или сараднички);

– креира програм у визуелном програмском језику којим управља понашањем расположивог физичког дигиталног уређаја.

Кључни појмови	онлајн учење, дигитална слика, покретна слика, умрежавање дигиталних уређаја, комуникација, лични подаци, одлагање електронског отпада, алгоритам, програмирање у визуелном програмском језику
Теме:	ДИГИТАЛНО ДРУШТВО 20 часова БЕЗБЕДНО КОРИШЋЕЊЕ ДИГИТАЛНИХ УРЕЂАЈА 6 часова АЛГОРИТАМСКИ НАЧИН РАЗМИШЉАЊА 10 часова
Компетенције	Дигиталне компетенције

Детаљније у Правилнику о измени Правилника о програму наставе и учења за други разред основног образовања и васпитања („Службени гласник РС“, 5/2021)

Изборни програми

Грађанско васпитање

2. разред недељни фонд часова: 1

Циљеви	Исходи
<p>Циљ учења програма грађанско васпитање је подстицање развоја личности која је одговорна према својим правима и правима других, отворена за договор и сарадњу и спремна да активно учествује у животу школске заједнице, уважавајући принципе, процедуре и вредности демократског друштва</p>	<p>По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:</p> <ul style="list-style-type: none"> - разликује понашања појединаца која доприносе или ометају функционисање и напредовање групе; - успоставља, гради и чува успешне односе са члановима групе којој припада; - исказе своја осећања и потребе на начин који не угрожава друге; - препозна и уважи осећања и потребе других; - наведе и својим речима објасни основна права детета садржана у Конвенцији о дечјим правима; - прихвата и образлаже на примерима из живота да свако дете има иста права без обзира на различитости; - препозна ситуације кршења својих и туђих права и показује спремност да тражи помоћ; - се договара и одлучује у доношењу правила групе и да се понаша у складу са њима; - наводи примере међусобне повезаности права и одговорности; - разликује ненасилну од насилне комуникације међу члановима групе на примерима из свакодневног живота, из књижевних дела које чита и филмова које гледа; - саслуша излагање саговорника без упадица и са уважавањем; - даје и прихвата предлоге водећи рачуна о интересу свих страна у сукобу; - представи шта садржи и чему служи Правилник о безбедности ученика његове школе; - се понаша у складу са Правилником о безбедности ученика; - наводи примере одговорности одраслих и ученика за безбедност у школи; - препознаје предности, ризике и опасности по себе и друге и одговорно

	<p>поступа при коришћењу мобилног телефона и интернета;</p> <ul style="list-style-type: none"> - сарађује и преузима различите улоге на основу договора у групи; - износи мишљење, образлаже идеје, даје предлоге који могу унапредити безбедност ученика у школи; - учествује у изради плана једноставне акције; - са другим ученицима изводи и документује једноставну акцију; - доприноси промоцији акције; - на једноставан начин вреднује изведену акцију.
Кључни појмови	група, школа као заједница, безбедност у школи
Теме:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Људска права 2. Демократско друштво 3. Процеси у савременом свету 4. Грађански активизам
Компетенције	<ul style="list-style-type: none"> • Уме да препозна и уважи људска и дечја права , • активно учествује у њиховом остварењу, • одговоран однос у демократском друштву, • активно сарађује , ...

Детаљније у Правилнику о програму наставе и учења за други разред основног образовања и васпитања

– ПГ 16/2018

ПРАВОСЛАВНИ КАТИХИЗИС (ВЕРОНАУКА) 2. РАЗРЕД

42

ВРЕМЕ	ТЕМЕ	ЦИЉ	НАЧИН И ПОСТУПЦИ ОСТВАРИВАЊА
<p align="center">IX</p>	<p>Човек је икона Божија</p> <p>Бог је заједница личности Оца и Сина и Светог Духа</p> <p>Човек као биће заједнице</p> <p>Бог је из љубави створио свет заједно са Сином и Духом</p> <p>Исус Христос је посредник између Бога и створене природе</p> <p>Црква је заједница свих људи и целе природе кроз Христа са Богом</p>	<p>Уочавати да се кроз слободни однос љубави према некоме или нечему, тај неко или нешто конкретизује, односно да постаје за нас јединствено и непоновљиво</p> <p>Уочавати да љубав човека према другим људима и природи њима даје непоновљиву вредност и постојање</p> <p>Уочавати да од онога кога заволимо зависи и наше постојање</p> <p>Схватати да је човек икона Божија управо због тога што може да друга бића чини непоновљивим</p>	<p>Настава веронауке у првом разредау је припрема ученика да прихвате да је постојање израз заједнице, односно да је личност заједница са другом личношћу. Садржаје остварити кроз приче, цртеже, које ће деца сама цртати (родитељи, браћа, сестре, кућа, двориште, све заједно)</p> <p>Увек истицати литургијско искуство заједнице и литургијску структуру која је утемељена на слободи, а не на природним нагонима.</p> <p>Треба нагласити - искуство љубави које чини да свет који нас окружује не буде маса, већ да га чине конкретна и непоновљива бића - приказати кроз пример приче љубав у уџбенику.</p> <p>Бића са којима смо у заједници, љубави постаје извор и нашег постојања као конкретне личности упознати кроз причу- Извор нашег живота.</p> <p>Тему: Човек је икона божја и Бог је створио свет из љубави објаснити на примеру приче Љубав у уџбенику.</p> <p>Тему: Христос је посредник између Бога и света и Црква је заједница природе и људи кроз Христа и Бога објаснити на основу искуства и љубави према другом бићу.</p>

ВЕРОНАУКА – КАТОЛИЧКИ ВЈЕРОНАУК

Циљ наставе вјеронаука у овом разреду јесте да дијете упозна врло обзирно морални свијет у себи.

Оперативни задаци наставе вјеронаука у другом разреду основне школе јесу да ученик:

разумје и прихватити да морални закон који је њему још стран ипак постаје полако норматив његовога обликовања савјести;

разумје и прихватити да је то понуђен Очев глас који је преко Исуса пријатеља попримио топли пријатељски тон;

разумје и прихватити полако тијekom цјелогодишње наставе цијели декалог;

разумје и прихватити позитивно и поједину заповијед као понуду која помаже остварити пријатељство са Исусом Кристом.

Увод:

Упознајмо Божју доброту

Пут к небеском Оцу (Добро је што имамо саобраћајне знаке у животу);

Исус нам даје примјер (Радостан сам што ми је Исус узор);

Екуменска тема (Сви смо браћа макар међу нама има и разлика).Штовање доброга Бога

Молитва Исусових пријатеља (Молит ћу сваки дан);

Поштивање Божјега имена (Упозорит ћу непристојне и псоваче да шуте);

Светкујемо с Исусом (Радостан идем на свету мису).Бог нам се даровао по људима

Исус у обитељи (Како је лијепо у назаретској обитељи);

Највећи Божји дар: живот и здравље (Пазит ћу на своје здравље);

Исуса љубимо у сваком човјеку (Помагат ћу друговима);

Божји

благдан љубави (Исус к нама долази да нам помогне да будемо добри).Знакови Божје љубави по нашем тијелу

Бог нас је створио различитима (Исусови пријатељи су дјечаци и дјевојчице);

Обитељ

Божји план (Поштоват ћу своје родитеље). Бог нам дарује сва земаљска добра

Моја материјална добра (Бит ћу уредан);

Поштивање природе и туђих добара (Нећу красти Чуват ћу природу). Бог нам је даровао духовна добра

Исусов пријатељ говори истину (И код куће и у школи говорит ћу истину);

Одговорност за духовна добра (Бит ћумарљив и цијенит ћу рад других). Жалосна могућност издаје пријатељства с Богом

Невјерни пријатељ (Нећу бити такав);

Исусова смрт и ускрснуће

наше помирење (Исусе, хвала ти што нам опрашташ гријехе). Мир с Богом

мир с браћом

Помирење с Исусом

Ослобођење од гријеха (Бит ћу искрен према Богу);

У савезу с Богом (Добри Исус сваком опрашта).

Начин остваривања програма

Вјерска поука је заједничко дјело катехете (вјероучитеља) и катехизаната (вјероученика).

Полазиште је конкретна стварност. Из доживљених искустава прелази се на истине, из којих се потом враћа на свакодневну њихову примјену. Овакав начин спознаје има властити ред: упознавање (обрада нових садржаја), сређивање (систематизација), понављање, примјена и провјеравање. То је макроструктура оваквог начина спознаје. Међутим, и ови дијелови имају своју микроструктуру. Тако на примјер: начин спознаје посједује слиједеће ступњеве: постављање циља, мотивирање, обрада нових наставних садржаја, учење, индуктивни и дедуктивни закључци, изравни и неизравни докази, формулирање запамћених чињеница... Или, садржај примјене има ове дијелове: проблем, постављање циља, рјешавање проблема, задаћа, упознавање прилика и

увјежбавање. Код спознавања треба имати пред очима физиономију групе и појединаца, но у оквиру сата под којим се обрађују нови наставни садржаји врши се примјена, понављање и вредновање обрађенога градива. Имајући на уму горе истакнуто, поједини сат вјеронаука би требао изгледати овако: кратко понављање садржаја претходног сата, и посебно освјетљавање онога што ће послужити као темељ за актуални сат. Након постављања циља (што? и како?), прелази се на обраду нових наставних садржаја (нпр. други разред, први сат), гдје се заправо објашњава ученику што то значи да "смо дјеца Божја", истичући што то значи за нас и за људе око нас. Закључци се могу истаћи на плочи. Након овога се већ познати садржаји продубљују, уче, тј. разговара се о помирењу (што?, како? и зашто?). Овако усвојено градиво, у складу са одгојним циљем, мора наћи своју примјену у животу ученика. Разговара се зашто и како треба захвалити Богу за родитеље, браћу и пријатеље. Оваква спознаја и дјечје искуство се ослањају на његов доживљај и на текст Светог писма. Прозивку и домаћу задаћу обавимо у прикладно време.

Наставни предмет: **РУМУНСКИ СА ЕЛЕМЕНТИМА НАЦИОНАЛНЕ КУЛТУРЕ**

Разред: 2

Циљ наставног предмета	Исходи	Област/тема	Број часова по области/теми
Оспособити ученике да комуницирају на румунском језику на основном нивоу на разним темама из непосредног окружења. Учење језика има циљ за подстицање мотивације за комуницирање са осталом децом, подстицање ка сазнајном карактеру румунске културе и традиције и да буде подстрек да се слободно изразе на овај језик.	Да представи себе и остале у свом окружењу, дели информације, да представи своје окружење	Представљање себе и осталих у окружењу	12
	Разумевање и пружање као и усмеравање једноставних активности	Свакодневне активности	8
	Схвати поруку из једног текста, да га прочита правилно, да одговара на задата питања	Књижевност	10
	Да изговара правилно речи, неке изреке и састави реченицу	Књижевност	5
	Да поседују одређен фонд речи	Анализа текстова	4
	Да препричавају неке догађаје	Анализа текстова	6
	Да препозна уметност националне културе то негује	Уметност	10
	Да негује обичаје, националну културу румунског језика	Традиција и обичаји	9
	Да препозна природу, описивање свог окружења	Усмено изражавање	8

СЛОБОДНЕ АКТИВНОСТИ

први-четврти разред недељни фонд часова: 1-2

Циљ	Активности
<p>Сврха ових активности је подршка прилагођавању ученика на школску средину и заједницу, као и задовољавање/проширивање њихових интересовања, дружење са вршњацима кроз заједничко делање, исказивање способности, осамостаљивање, развој неких вештина и друго.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - прилагођавање ученика на школску средину - дружење са вршњацима кроз заједничке активности - излети, посете културним манифестацијама - друштвене, техничке, спортске и хуманитарне активности - корелација са наставним областима као и програмима ранијих изборних предмета - презентација продуката - укључивање родитеља<ul style="list-style-type: none"> • Хор • Солистичко певање • Оркестар • Ритмичке радионице • Посете концертима

Трећи разред

Српски језик, 3. разред годишњи фонд часова 180

Циљеви

Исходи

По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:

Циљ наставе српског језика јесте да ученици овладају основним законитостима српског књижевног језика ради правилног усмено и писаног изражавања, негујући свест о значају улоге језика у очувању националног идентитета; да се оспособе за тумачење одабраних књижевних и других уметничких дела из српске и светске баштине, ради неговања традиције и културе српског народа и развијања интеркултуралности.

- чита са разумевањем различите текстове;
- опише свој доживљај прочитаних књижевних дела;
- изнесе своје мишљење о тексту;
- разликује књижевне врсте: лирску и епску песму, причу, басну, бајку, роман и драмски текст;
- одреди тему, редослед догађаја, време и место дешавања у прочитаном тексту;
- именује главне и споредне ликове и разликује њихове позитивне и негативне особине;
- уочи основне одлике лирске песме (стих, строфа и рима);
- разуме пренесено значење пословице и басне и њихову поучност;
- разуме идеје књижевног дела;
- уочи основне одлике народне бајке;
- разликује народну од ауторске бајке;
- представи главне особине јунака;
- уочи основне одлике народне епске песме;
- уочи поређење у књижевном делу и разуме његову улогу;
- делу;

	<ul style="list-style-type: none"> • чита текст поштујући интонацију реченице/стиха; • изражајно рецитије песму и чита прозни текст; • изводи драмске текстове; • разликује врсте (и подврсте) речи у типичним случајевима; • одреди основне граматичке категорије именица, придева и глагола; • примењује основна правописна правила; • јасно и разговетно изговори обавештајну, упитну и заповедну реченицу, поштујући одговарајућу интонацију и логички акценат, паузе, брзину и темпо; • споји више реченица у краћу и дужу целину; • препричава, прича и описује и на сажет и на опширан начин; • извештава о догађајима водећи рачуна о прецизности, тачности, објективности и сажетости; • варира језички израз; • попуни једноставан образац у који уноси основне личне податке; • разликује формални од неформалног говора (комуникације); • учествује у разговору поштујући уобичајена правила комуникације и пажљиво слуша саговорника.
Кључни појмови	књижевност, језик, језичка култура.
Предметне области	<p>Књижевност: Школска лектира, домаћа лектира /80 часова/</p> <p>Језик: Граматика, правопис и ортоепија /60 часова/</p> <p>Језичка култура : усмено и писмено изражавање /40 часова /</p>

	<p>Све се области прожимају и ниједна се не може изучавати изоловано и без садејства са другим областима.</p> <p>Ниједан школски писмени задатак се не израђује у трећем разреду.</p>
Компетенције	<ul style="list-style-type: none"> • Језичке компетенције, • познаје различите облике комуникације (усмену и писмену, телефоном, путем интернета...), • уме јасно да се изрази усмено и писано, • уважава саговорника, • изражава своје ставове и мишљења, • има одговоран однос према учењу, • способан да самостално и у сарадњи истражује, открива и повезује знања, • самостално користи различите изворе информација и података, тумачи их, селекује, наводи аутора, • кроз комуникацију негује културу изражавања у чува језички идентитет

Детаљније у Правилнику о програму наставе и учења за трећи разред основног образовања и васпитања („Службени гласник РС -Просветни гласник“ број 5/2019)

ШКОЛСКИ ПРОГРАМ

РУМУНСКИ ЈЕЗИК

3. разред

ЦИЉ: Scopul învățării limbii române este ca elevii să stăpânească legile de bază ale limbii literare române pentru o exprimare corectă orală și scrisă, cultivând cunoștința despre importanța rolului limbii române în păstrarea identității naționale și să dezvolte capacitatea pentru interpretarea operelor literare și a altor opere de artă selectate din patrimoniul românesc și mondial, cu scopul de a cultiva tradiția și cultura poporului român și de a dezvolta interculturalitatea.

Годишњи фонд часова:180

ОБРАЗОВНИ СТАНДАРДИ / ИСХОДИ	ВРЕМЕ МЕСТО	ОБЛАСТ(ТЕМА), САДРЖАЈ РАДА	НАЧИН И ПОСТУПАК ОСТВАРИВ. ПРОГРАМА	АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА	КОРЕЛАЦ. СА ПРЕДМЕТ.	МЕЂУПРЕДМЕТ. КОМПЕТЕНЦИЈЕ
<p><u>FINALITĂȚILE:</u></p> <p>După terminarea cl.a 3-a elevul va fi capabil să:</p> <ul style="list-style-type: none"> -citească cu înțelegere texte diferite; -descrie trăirile provocate de operele artistice; -prezinte părerea proprie referitoare la text; -distingă speciile literare (poezia lirică și epică, povestirea, basmul, fabula, romanul și textul dramatic) -determine tema, ordinea întâmplărilor, timpul și locul evenimentelor în textul citit; -numească personaje principale și secundare și să distingă trăsăturile lor pozitive și negative; 		<p>1. LITERATURA 2. LIMBA 3. CULTURA EXPRIMĂRII</p>	<p>-muncă frontală, individuală, individualizată, muncă în grup, alternarea activității directe și indirecte.</p> <p>-metoda verbală, explicativă, conversația, metoda textuală, ilustrativă</p>	<p>Povestirea unor texte, exerciții de formulări a unor întrebări și răspunsuri, jocuri gramaticale, conversații pe teme date, recitarea textelor lirice, exerciții de citire și memorare, de dictare și autodictare, exerciții de stabilire a sensului unui cuvânt necunoscut, jocuri didactice de sinonime și omonime</p>	<p>Cultură muzicală, cultură plastică, limba străină pe care elevii o învață,</p>	<ul style="list-style-type: none"> -Competență pentru învățare pe tot parcursul vieții -Comunicare -Lucrul cu date și informații -Competență digitală -Depanare - Cooperare - Participarea responsabilă într-o societate democratică -Atitudine responsabilă față de sănătate -Atitudine responsabilă față de mediu -Competența estetică -Antreprenoriat și orientare către antreprenoriat

<p>-observe caracteristicile de bază ale poeziei lirice (versul, strof și rima); - înțelege sensul figurat al proverbului și fabulei și morala lor; -înțelege ideile operei literare; -observe trăsăturile de bază ale basmului popular; -deosebească basmul popular de cel cult; -presinte trăsăturile principale ale personajelor; - observe trăsăturile de bază ale poeziilor epice; -observe comparația în opera literară și să înțeleagă rolul ei; -facă deosebire dintre descriere și narațiune în opera literară; -arate exemple de dialog în poezie, povestire și textul dramatic; -observe umorul în opera literară; - citească textul respectând intonația în propoziție/vers</p>		<p>1. LITERATURA 2, LIMBA 3. CULTURA EXPRIMĂRII</p>	<p>-muncă frontală, individuală, individualizată, muncă în grup, alternarea activității directe și indirecte. -metoda verbală, explicativă, conversația, metoda textuală, ilustrativă</p>	<p>Povestirea unor texte, exerciții de formulări a unor întrebări și răspunsuri, jocuri gramaticale, conversații pe teme date, recitarea textelor lirice, exerciții de citire și memorare, de dictare și autodictare, exerciții de stabilire a sensului unui cuvânt necunoscut, jocuri didactice de sinonime și omonime</p>	<p>Cultură muzicală, cultură plastică, limba străină pe care elevii o învață,</p>	<p>- Competență pentru învățare pe tot parcursul vieții - Comunicare - Lucrul cu date și informații - Competență digitală - Depanare - Cooperare - Participarea responsabilă într-o societate democratică - Atitudine responsabilă față de sănătate - Atitudine responsabilă față de mediu - Competența estetică - Antreprenoriat și orientare către antreprenoriat</p>
--	--	--	---	---	---	---

<p>-în mod expresiv să recite o poezie și să citească un text în proză; -interpreteze texte dramatice; -deosebească părțile de vorbire (și felul lor) în situații tipice; -determine categoriile gramaticale de bază ale substantivelor, adjectivelor și adverbilor; -aplice regulile ortografice de bază; -pronunțe clar și deslușit propoziția enunțiativă, interogativă și exclamativă, respectând accentul, pauzele, viteza și ritmul pronunțării; -îmbine mai multe propoziții într-o unitate sintactică mai mare; -povestească, repovestească și descrie și în mod concis și pe larg conținutul unui text; -raporteze despre evenimente și întâmplări ținând cont de precizie, exactitatea, obiectivitatea și conciziunea relatării</p>		<p>1. LITERATURA 2. LIMBA 3. CULTURA EXPRIMĂRII</p>	<p>-muncă frontală, individuală, individualizată, muncă în grup, alternarea activității directe și indirecte. -metoda verbală, explicativă, conversația, metoda textuală, ilustrativă</p>	<p>Povestirea unor texte, exerciții de formulări a unor întrebări și răspunsuri, jocuri gramaticale, conversații pe teme date, recitarea textelor lirice, exerciții de citire și memorare, de dictare și autodictare, exerciții de stabilire a sensului unui cuvânt necunoscut, jocuri didactice de sinonime și omonime</p>	<p>Cultură muzicală, cultură plastică, limba străină pe care elevii o învață,</p>	<p>- Competență pentru învățare pe tot parcursul vieții - Comunicare - Lucrul cu date și informații - Competență digitală - Depanare - Cooperare - Participarea responsabilă într-o societate democratică - Atitudine responsabilă față de sănătate - Atitudine responsabilă față de mediu - Competența estetică - Antreprenoriat și orientare către antreprenoriat</p>
---	--	--	---	---	---	---

Српски као нематерњи језик, 3. разред годишњи фонд часова : 108

Циљеви

Исходи

По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:

<p>Циљ учења предмета Српски као нематерњи језик</p> <p>јесте оспособљавање ученика да се служи српским језиком на основном нивоу у усменој и писаној комуникацији ради каснијег успешног укључивања у живот заједнице и остваривања грађанских права и дужности, као и уважавање српске културе и развијање интеркултуралности као темељне вредности демократског друштва.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • разуме и користи предвиђени лексички фонд; • разуме и користи граматичке конструкције усвајане у претходним разредима и проширује их новим језичким садржајима; • искаже радњу у будућности (сва три лица и оба броја); • искаже молбу, захтев и налог; • састави реченице с неправим објектом; • разуме кратке песме и одабране одломке прозних текстова, по потреби адаптиране; • напамет казује кратке песме и краће литерарне форме; • уочи мелодију стиха и одреди речи које се римују; • илуструје текст који слуша, истичући неке од мотива (уз помоћ аудио и визуелних средстава); • издвоји главни догађај у књижевном тексту; • опише једноставним исказима карактеристичне особине књижевног јунака; • разуме питања, информације и налоге уколико се употребљава претежно позната лексика; • прича о догађају који се десио, у коме је учествовао или којем је присуствовао; • чита с разумевањем текстове с претежно познатом лексиком; • саставља и пише кратак текст (честитка, порука) поштујући ортографску норму.
--	---

Кључни појмови	српски као нематерњи језик, слушање, разумевање, говор, читање, писање
Предметне области	ЈЕЗИК КЊИЖЕВНОСТ ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА
Компетенције	<ul style="list-style-type: none"> • Језичке компетенције

Детаљније у Правилнику о програму наставе и учења за трећи разред основног образовања и васпитања („Службени гласник РС -Просветни гласник“ број 5/2019) /

Страни језик - енглески, 3. разред	
годишњи фонд часова: 72	
Циљеви	Исходи
	По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:

<p>Циљ учења Страног језика у основном образовању и васпитању јесте да се ученик усвајањем функционалних знања о језичком систему и култури и развијањем стратегија учења страног језика оспособи за основну усмену, а од трећег разреда и писану комуникацију, и да стекне позитиван однос према другим језицима и културама, као и према сопственом језику и културном наслеђу.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • поздрави и отпоздрави, примењујући једноставна језичка средства; • представи себе и другог; • разуме једноставна питања личне природе и одговара на њих; • разуме једноставна упутства и налоге и реагује на њих; • саопшти једноставна упутства и налоге; • разуме позив на заједничку активност и на прикладан начин реагује на њега; • упути позив на заједничку активност; • разуме кратке и једноставне молбе и реагује на њих; • упути кратке и једноставне молбе; • искаже и прихвати захвалност и извињење на једноставан начин; • разуме једноставно исказане честитке и одговори на њих; • упути једноставне честитке; • разуме и, примењујући једноставна језичка средства, наведе најуобичајеније активности које се односе на прославе рођендана и празника; • препозна и именује бића, предмете и места из непосредног окружења; • разуме једноставне описе бића, предмета и места; • опише бића, предмете и места користећи једноставна језичка средства; • разуме свакодневне исказе у вези са непосредним потребама, осетима и осећањима и реагује на њих; • изрази основне потребе, осете и осећања једноставним језичким средствима; • разуме једноставна обавештења о положају у простору и реагује на њих; • тражи и пружи једноставна обавештења о положају у простору; • разуме и саопшти једноставне исказе који се односе на хронолошко и метеоролошко време; • разуме једноставне исказе којима се изражава припадање / неприпадање, поседовање / непоседовање и реагује на њих; • тражи и даје једноставне исказе којима се изражава припадање / неприпадање, поседовање / непоседовање; • разуме једноставне исказе за изражавање допадања / недопадања и реагује на њих; • тражи мишљење и изражава допадање / недопадање једноставним језичким средствима; • разуме једноставне текстове у којима се описују радње и способности у садашњости; • размени информације које се односе на дату комуникативну ситуацију;
---	--

	<ul style="list-style-type: none"> ▫ опише радње и способности користећи једноставна језичка средства; ▫ разуме и саопшти једноставне исказе који се односе на бројеве и количине.
Кључни појмови	комуникативни приступ, функционална употреба језика, интеркултурност
комуникативне функције	<ul style="list-style-type: none"> • ПОЗДРАВЉАЊЕ • ПРЕДСТАВЉАЊЕ СЕБЕ И ДРУГИХ; ДАВАЊЕ ОСНОВНИХ ИНФОРМАЦИЈА О СЕБИ; ДАВАЊЕ И ТРАЖЕЊЕ ОСНОВНИХ ИНФОРМАЦИЈА О ДРУГИМА • РАЗУМЕВАЊЕ И ДАВАЊЕ ЈЕДНОСТАВНИХ УПУТСТАВА И НАЛОГА • ПОЗИВ И РЕАГОВАЊЕ НА ПОЗИВ ЗА УЧЕШЋЕ У ЗАЈЕДНИЧКОЈ АКТИВНОСТИ • ИСКАЗИВАЊЕ МОЛБЕ, ЗАХВАЛНОСТИ И ИЗВИЊЕЊА • ЧЕСТИТАЊЕ ПРАЗНИКА, РОЂЕНДАНА И ДРУГИХ ЗНАЧАЈНИХ ДОГАЂАЈА • ОПИСИВАЊЕ БИЋА, ПРЕДМЕТА, МЕСТА И ПОЈАВА • ИСКАЗИВАЊЕ ПОТРЕБА, ОСЕТА И ОСЕЋАЊА • ИСКАЗИВАЊЕ ПОЛОЖАЈА У ПРОСТОРУ • ИСКАЗИВАЊЕ ВРЕМЕНА • ИЗРАЖАВАЊЕ ПРИПАДАЊА / НЕПРИПАДАЊА И ПОСЕДОВАЊА / НЕПОСЕДОВАЊА • ИЗРАЖАВАЊЕ ДОПАДАЊА / НЕДОПАДАЊА • ОПИСИВАЊЕ ДОГАЂАЈА И СПОСОБНОСТИ У САДАШЊОСТИ • ИЗРАЖАВАЊЕ БРОЈА И КОЛИЧИНЕ
Компетенције	<ul style="list-style-type: none"> • језичке компетенције

Детаљније у Правилнику о програму наставе и учења за трећи разред основног образовања и васпитања („Службени гласник РС -Просветни гласник“ број 5/2019) /

Математика, трећи разред годишњи фонд часова 180

Циљеви

Исходи

По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:

Циљ учења предмета математика је да ученик, овладавајући математичким концептима, знањима и вештинама, развије основе апстрактног и критичког мишљења, позитивне ставове према математици, способност комуникације математичким језиком и писмом и примени стечена знања и вештине у даљем школовању и решавању проблема из свакодневног живота, као и да формира основ за даљи развој математичких појмова.

- прочита, запише и упореди бројеве прве хиљаде и прикаже их на бројевној правој;
- прочита број записан римским цифрама и напише дати број римским цифрама (до 1000);
- изврши четири основне рачунске операције, писмено и усмено (до 1000);
- подели број бројем прве десетице, са и без остатка, и провери резултат;
- процени вредност израза са једном рачунском операцијом;
- израчуна вредност бројевног израза са највише три рачунске операције;
- одреди десетице и стотине најближе датом броју;
- реши једначину са једном рачунском операцијом;
- одреди и запише скуп решења неједначине са сабирањем и одузимањем;
- реши проблемски задатак користећи бројевни израз или једначину;
- уочи делове целине и запише разломке облика

$$(m \leq n \leq 10)(m \leq n \leq 10),$$

- упореди разломке облика са једнаким именицима;
- резултат мерења дужине запише децималним бројем са једном децималом;
- уочи и речима опише правило за настајање бројевног низа;
- чита и користи податке представљене табеларно или графички (стубичасти дијаграм и сликовни дијаграм);
- црта паралелне и нормалне праве, правоугаоник и квадрат;
- конструише троугао и круг;
- именује елементе угла, правоугаоника, квадрата, троугла и круга;
- разликује врсте углова и троуглова;
- одреди обим правоугаоника, квадрата и троугла, применом обрасца;
- опише особине правоугаоника и квадрата;

	<ul style="list-style-type: none"> • преслика геометријску фигуру у квадратној или тачкастој мрежи на основу задатог упутства; • користи геометријски прибор и софтверске алате за цртање; • чита, упореди и претвара јединице за мерење дужине, масе, запремине течности и времена; • упореди величине (дужина, маса, запремина течности и време); • измери површину геометријске фигуре задатом мером (правоугаоником, квадратом и троуглом); <p>примењује концепт мерења у једноставним реалним ситуацијама.</p>
Кључни појмови	Бројеви прве хиљаде, разломак, децимални запис броја, круг, троугао, правоугаоник, квадрат, угао, паралелне праве, нормалне праве, појам површине, једначине и неједначине, мерење дужине, масе, времена и запремине течности.
Теме:	Бројеви / 136 часова , 53+83/ Геометрија /32 часова, 12+20/ Мерење и мере /12 часова, 5+ 7/
Компетенције	<ul style="list-style-type: none"> • математичка писменост, • препознаје проблем, • рашчлањује проблемску ситуацију на делове , • претпоставља решења, • формулише објашњења и закључке на основу резултата, • користи табеларни, графички, текстуални приказ информација, • има позитиван и одговоран однос према учењу, • разликује битно од небитног, ...

Детаљније у Правилнику о програму наставе и учења за трећи разред основног образовања и васпитања („Службени гласник РС -Просветни гласник“ број 5/2019)

Природа и друштво, трећи разред

годишњи фонд часова 72

Циљеви	Исходи
Циљ учења предмета Природа и друштво нас јесте упознавање себе, свог природног и друштвеног окружења и развијање способности за одговоран живот у њему.	По завршетку разреда ученик ће бити у стању да: <ul style="list-style-type: none"> • идентификује облике рељефа и површинских вода у свом крају; • одреди положај задатог објекта у односу на истакнуте облике рељефа и површинске воде у свом крају; • илуструје примерима како рељеф и површинске воде утичу на живот људи у крају; • примени правила друштвено прихватљивог понашања поштујући права, обавезе и различитости међу људима; • повеже различита занимања и делатности са потребама људи у крају у коме живи; • повеже врсте и значај саобраћаја у свом крају са потребама људи; • примени правила безбедног понашања у саобраћају; • разликује чврсто, течно и гасовито стање воде у природи и свакодневном животу; • повеже температурне промене са променама запремине и кретања ваздуха; • очита вредности температуре воде, ваздуха и тела помоћу термометра; • прикаже везе међу живим бићима у различитим животним заједницама помоћу ланаца исхране; • илуструје примерима одговоран и неодговоран однос човека према животној средини; • примени поступке (мере) заштите од заразних болести; • се оријентише у простору помоћу компаса и оријентира из природе/окружења; • опише пут којим се може стићи од једне до друге тачке помоћу плана насеља; • идентификује географске објекте у свом крају користећи географску карту Републике Србије; • користи временске одреднице (година, деценија, век) у свакодневним ситуацијама и приликом описивања догађаја из прошлости; • прикупи и представи податке о прошлости породице и краја; • повеже јачину деловања на тело са његовим пређеним растојањем; • доводи у везу брзину падања тела са његовим обликом;

	<ul style="list-style-type: none"> • разликује природне и вештачке изворе светлости; • повеже промену величине и положаја сенке са променом положаја извора светлости; • повеже промену јачине звука са променом удаљености од његовог извора; • разликује повратне и неповратне промене материјала; • уочи сличности и разлике међу течностима – тече, променљивост облика; провидност, боја, густина; • одабере материјале који по топлотној проводљивости највише одговарају употреби у свакодневном животу; • објасни како рециклажа помаже очувању природе; • изведе једноставне огледе/експерименте и повеже резултат са објашњењем/закључком; • сарађује са другима у групи на заједничким активностима; • представи резултате истраживања (писано, усмено, помоћу ленте времена, Power Point презентацијом и/или цртежом и др); • повеже резултате рада са уложеним трудом трудом.
Кључни појмови	Крај, човек, животне заједнице, оријентација у времену и простору, прошлост краја, кретање, материјали.
Теме:	<p>Мој крај</p> <ul style="list-style-type: none"> • Природа, човек, друштво • Оријентација у простору и времену • Прошлост • Кретање • Материјали
Компетенције	<ul style="list-style-type: none"> • Има одговоран однос према околини, • спознаје везу између квалитета животне средине и квалитета свог живота, практикује активности које подстичу на штедњу воде, енергије, рециклажу, • активно учествује у друштвеним акцијама у школи и заједници које су усмерене ка заштити, обнови и унапређењу животне средине, • показује осетљивост за еко -културу свакодневног живљења и има критички однос према употреби и злоупотреби природе, • познаје улогу и значај воде и састојака намирница,

	<ul style="list-style-type: none"> • примењује принципе здраве исхране (редовност, важност доручка, умереност, разноврсност) и зна последице неправилне исхране, • препознаје сигурносне и здравствене ризике у животу и раду, • избегава опасне ситуације, • бира стил живота и навике имајући у виду добре стране и ризике тог избора, активно и конструктивно учествује у раду групе или пара, • поштује правила заједничког рада и препознаје своје место и улогу у групи или пару, • користи информације из различитих извора , чува их и презентује , укључујући и ИКТ, • има осећање припадности сопственој породици, нацији и култури, • познаје сопствену традицију и доприноси њеном очувању и развоју, • поштује традицију , идентитет и културу других заједница
--	--

Детаљније у Правилнику о програму наставе и учења за трећи разред основног образовања и васпитања („Службени гласник РС -Просветни гласник“ број 5/2019)

Ликовна култура, трећи разред годишњи фонд часова 72

Циљеви	Исходи
<p>Циљ учења предмета ликовна култура је да се ученик, развијајући стваралачко мишљење и естетичке критеријуме кроз практични рад, оспособљава за комуникацију и да изграђује позитиван однос према култури и уметничком наслеђу свог и других народа</p>	<p>По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:</p> <ul style="list-style-type: none"> • поштује инструкције за припремање, коришћење, одржавање и одлагање материјала и прибора; • повеже уметничко занимање и уметнички занат са одговарајућим продуктом; • преобликује, самостално или у сарадњи са другима, амбалажу и предмете за рециклажу мењајући им употребну функцију; • изрази своје доживљаје, емоције, имагинацију и запажања одабраним материјалом, прибором и техникама; • користи одабране податке и информације као подстицај за стваралачки рад; • протумачи једноставне визуелне информације и поруке из свакодневног живота; • укаже на сличности и разлике које опажа у уметничким делима и традицији различитих народа; • изрази одабране садржаје изразом лица, положајем тела, покретима или кретањем; • распореди облике, боје, линије и/или текстуре креирајући оригиналне композиције; • разговара са вршњацима о доживљају простора, дизајна, уметничких и ученичких радова, уважавајући различитости; • учествује у обликовању и уређењу простора у школи, код куће или у окружењу; • разматра у групи шта и како је учио/ла и где та знања може применити
Кључни појмови	Простор, облик, линија, боја, текстура.

Теме:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Материјали 2. Споразумевање 3. Композиција 4. Простор
Компетенције	<ul style="list-style-type: none"> • Осећај за естетичке вредности и интересовање за уметност и културу, стицање општих компетенција, • користи на одговарајући и креативан начин језик и стил комуникације специфичан за уметничку – ликовну дисциплину, • активно доприноси неговању културе и уметности

*Детаљније у Правилнику о програму наставе и учења за трећи разред основног образовања и васпитања
(„Службени гласник РС -Просветни гласник“ број 5/2019)*

Музичка култура, трећи разред годишњи фонд часова 36

Циљеви	Исходи
<p>Циљ учења предмета музичка култура је да код ученика развије интересовање и љубав према музици кроз индивидуално и колективно музичко искуство којим се подстиче развијање креативности, естетског сензибилитета и духа заједништва, као и одговорног односа према очувању музичког наслеђа и културе свога и других народа.</p>	<p>По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:</p> <ul style="list-style-type: none"> • опише своја осећања у вези са слушањем музике; • примењује правилан начин држања тела и дисања при певању; • изговара бројалице у ритму, уз покрет; • пева по слуху и са нотног текста песме различитог садржаја и расположења; • наведе особине тона и основне музичке изражајне елементе; • разликује инструменте по боји звука и изражајним могућностима; • повезује карактер дела са избором инструмента и музичким изражајним елементима; • препозна музичку тему или карактеристични мотив који се понавља у слушаном делу; • повезује почетне тонове песама–модела и једноставних наменских песама са тонском висином; • комуницира са другима кроз извођење традиционалних и музичких игара уз покрет; • свира по слуху и из нотног текста ритмичку и мелодијску пратњу; • осмисли и изведе једноставну ритмичку и мелодијску пратњу ; • осмисли музички одговор на музичко питање; • осмисли једноставну мелодију на краћи задати текст; • изабере одговарајући музички садржај(од понуђених) према литерарном садржају; • поштује договорена правила понашања при слушању и извођењу музике; • коментарише своје и туђе извођење музике; • самостално или уз помоћ одраслих, користи предности дигитализације; • учествује у школским приредбама и манифестацијама.
Кључни појмови	Певање, свирање, слушање, музичке игре, музички бонтон, нотно писмо.

Теме:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Слушање музике 2. Извођење музике 3. Музичко стваралаштво
Компетенције	<ul style="list-style-type: none"> • Осећај за естетичке вредности и интересовање за уметност и културу, • стицање општих компетенција, • користи на одговарајући и креативан начин језик и стил комуникације специфичан за уметничку –музичку дисциплину, • активно доприноси неговању културе и уметности, • негује идентитет заједнице у којој живи, • показује позитиван однос према културној баштини

Детаљније у Правилнику о програму наставе и учења за трећи разред основног образовања и васпитања („Службени гласник РС -Просветни гласник“ број 5/2019)

Физичко и здравствено васпитање, трећи разред годишњи фонд часова 108

Циљеви	Исходи
<p>Циљ учења предмета физичко и здравствено васпитање је да ученик унапређује физичке способности, моторичке вештине и знања из области физичке и здравствене културе, ради очувања здравља и примене правилног и редовног физичког вежбања у савременим условима живота и рада.</p>	<p>По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:</p> <ul style="list-style-type: none"> • примени једноставне, двоставне општеприпремне вежбе (вежбе обликовања); • правилно изводи вежбе, разноврсна природна и изведена кретања; • комбинује усвојене моторичке вештине у игри и свакодневном животу; • одржава равнотежу у различитим кретањима; • коригује сопствено држања тела на основу савета наставника; • правилно држи тело; • правилно подиже, носи и спушта терет; • изведе кретања, вежбе и саставе уз музичку пратњу; • изведе дечји и народни плес; • користи терминологију вежбања; • поштује правила понашања на вежбалиштима; • поштује мере безбедности током вежбања; • одговорно се односи према објектима, справама и реквизитима; • примени правила игре; • навија и бодри учеснике у игри на начин којим никога не вређа; • прихвати победу и пораз као саставни део игре и такмичења; • уредно одлаже своје ствари пре и након вежбања и у другим ситуацијама; • правилно изводи и контролише покрете у различитим кретањима; • прати промене у тежини и висини код себе и других; • препозна здравствено стање када не треба да вежба; • примењује хигијенске мере пре, у току и након вежбања и другим животним ситуацијама; • уредно одржава простор у коме живи и борави; • користи здраве намирнице у исхрани; • повезује различита вежбања са њиховим утицајем на здравље; • препозна лепоту покрета у вежбању; • се придржава правила вежбања; <p>вреднује сопствена и туђа постигнућа у вежбању.</p>
<p>Кључни појмови</p>	<p>Физичке способности, моторичке вештине, здравље, плес и игра</p>

Теме:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Физичке способности 2. Моторичке вештине, спорт и спортске дисциплине <ul style="list-style-type: none"> - атлетика - спортска гимнастика - основе тимских, спортских и елементарних игара - плес и ритмика - пливање - полигони 3. Физичка и здравствена култура <ul style="list-style-type: none"> - култура вежбања и играња - здравствено васпитање
Компетенције	<ul style="list-style-type: none"> • Користи знања, вештине и усваја ставове ради очувања и унапређења психофизичког здравља, • практиковање здравих животних стилова, • промовише здравље, • разуме да је стил живота ствар личног избора и преузима одговорност за свој избор, • активно учествује у активностима групе, поштује правила
Организациони облици рада	<ul style="list-style-type: none"> • Часови Физичког и здравственог васпитања. • Слободне активности. • Недеља школског спорта. • Активности у природи (крос, спортски дан, излети, зимовање, летовање ...). • Школска такмичења. • Корективно-педагошки рад и допунска настава.

Детаљније у Правилнику о програму наставе и учења за трећи разред основног образовања и васпитања („Службени гласник РС -Просветни гласник“ број 5/2019)

Грађанско васпитање, трећи разред Годишњи фонд часова 36

Циљеви	Исходи
	По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:
<p>Циљ учења програма грађанско васпитање је подстицање развоја личности која је одговорна према својим правима и правима других, отворена за договор и сарадњу и спремна да активно учествује у животу школске заједнице, уважавајући принципе, процедуре и вредности демократског друштва</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▫ својим понашањем показује да прихвата различитост других; ▫ препознаје у свом окружењу примере неједнаког поступања према некој особи или групи на основу неког њиховог личног својства; ▫ се понаша на начин који уважава сопствене и туђе потребе, права и осећања у свакодневним ситуацијама; ▫ препознаје примере солидарности у свом окружењу, причама, филмовима; ▫ укаже вршњацима на особе или групе у свом окружењу којима је потребна помоћ и подршка; ▫ објасни разлику између саосећања, солидарности и сажалења на датом примеру; ▫ укаже на упрошћено, поједностављено, генерализовано и најчешће нетачно приказивање некога на приказаним примерима; ▫ наведе неколико институција у свом окружењу које брину о потребама и правима грађана, посебно деце; ▫ наведе шта би волео да има у својој локалној заједници што сада недостаје; ▫ тражи помоћ у ситуацијама кршења својих или туђих права; ▫ наведе једно удружење грађана у свом окружењу и опише чиме се бави; ▫ опише на које све начине деца његових/њених година могу да брину о својој локалној заједници; ▫ пажљиво слуша саговорника, слободно износи мишљење, образлаже идеје, даје предлоге и прихвата да други могу имати другачије мишљење; ▫ испољава заинтересованост за сарадњу и учешће у групном раду; ▫ заједно са осталим ученицима учествује у проналажењу особа којима је потребна

	помоћ, у изради плана и реализацији акције, њеној промоцији и вредновању.
Кључни појмови	равноправност, стереотипи и предрасуде, дискриминација, локална заједница, солидарност, волонтирање
Теме:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Људска права /Сви различити, а сви равноправни/ 2. Демократско друштво /Ја и други у локалној заједници/ 3. Процеси у савременом свету /Снага узајамне помоћи/ 4. Грађански активизам /Акција солидарности у локалној заједници/
Компетенције	<ul style="list-style-type: none"> • Уме да препозна и уважи људска и дечја права , • Разликује саосећање, сажаљење и солидарност, • Препознаје примере неједначког поступања према особи или групи на основу неког њиховог личног својства • активно учествује у њиховом остварењу, • одговоран однос у демократском друштву, • активно сарађује , ...

Детаљније у Правилнику о програму наставе и учења за трећи разред основног образовања и васпитања („Службени гласник РС -Просветни гласник“ број 5/2019)

ПРАВОСЛАВНИ КАТИХИЗИС (ВЕРОНАУКА) 3. РАЗРЕД

ВРЕМЕ	ТЕМЕ	ЦИЉ И ЗАДАЦИ	НАЧИН И ПОСТУПЦИ ОСТВАРИВАЊА
IX - VI	<p>Узрок постојања света</p> <p>Последице створености по природу и њено постојање</p> <p>Стварање човека на крају свега створеног по „икони и подобију Божијем“</p> <p>Евхаристија као свет у малом</p> <p>Стварање света и човека управославној иконографији</p>	<p>да ученици уоче да конкретни људи као и личности нису постојали пре него што су се родили</p> <p>да спознају да је Бог из љубави створио свет за вечност</p> <p>да уоче разлику између природе и личности код човека</p> <p>да уоче да су структура створеног света огледа у литургији</p>	<p>- разговор, Свето писмо Старог завета</p> <p>- Свето писмо Старог завета</p> <p>- монолог</p> <p>- дијалог</p> <p>- Свето писмо</p> <p>- помоћна литература</p> <p>- опис литургије</p>

ВЕРОНАУКА – КАТОЛИЧКИ ВЈЕРОНАУК

Циљ наставе вјеронаука у овом разреду јесте да дијете упозна врло обзирно морални свијет у себи.

Оперативни задаци наставе вјеронаука у другом разреду основне школе јесу да ученик:

разумје и прихватити да морални закон који је њему још стран ипак постаје полако норматив његовога обликовања савјести;

разумје и прихватити да је то понуђен Очев глас који је преко Исуса пријатеља попримио топли пријатељски тон;

разумје и прихватити полако тијekom цјелогодишње наставе цијели декалог;

разумје и прихватити позитивно и поједину заповијед као понуду која помаже остварити пријатељство са Исусом Кристом.

Увод:

Упознајмо Божју доброту

Пут к небеском Оцу (Добро је што имамо саобраћајне знаке у животу);

Исус нам даје примјер (Радостан сам што ми је Исус узор);

Екуменска тема (Сви смо браћа макар међу нама има и разлика).Штовање доброга

Бога

Молитва Исусових пријатеља (Молит ћу сваки дан);

Поштивање Божјега имена (Упозорит ћу непристојне и псоваче да шуте);

Светкујемо с Исусом (Радостан идем на свету мису).Бог нам се даровао по људима

Исус у обитељи (Како је лијепо у назаретској обитељи);

Највећи Божји дар: живот и здравље (Пазит ћу на своје здравље);

Исуса љубимо у сваком човјеку (Помагат ћу друговима);

Божји

благдан љубави (Исус к нама долази да нам помогне да будемо добри).Знакови Божје љубави

по нашем тијелу

Бог нас је створио различитима (Исусови пријатељи су дјечаци и дјевојчице);

Обитељ

Божји план (Поштоват ћу своје родитеље).Бог нам дарује сва земаљска добра
Моја материјална добра (Бит ћу уредан);
Поштивање природе и туђих добара (Нећу красти Чуват ћу природу).Бог нам је даровао
духовна добра
Исусов пријатељ говори истину (И код куће и у школи говорит ћу истину);
Одговорност за духовна добра (Бит ћумарљив и цијенит ћу рад других).Жалосна могућност
издаје пријатељства с Богом
Невјерни пријатељ (Нећу бити такав);
Исусова смрт и ускрснуће
наше помирење (Исусе, хвала ти што нам опрашташ гријехе).Мир с Богом
мир с браћом
Помирење с Исусом
Ослобођење од гријеха (Бит ћу искрен према Богу);
У савезу с Богом (Добри Исус сваком опрашта).

Начин остваривања програма

Вјерска поука је заједничко дјело катехете (вјероучитеља) и катехизаната (вјероученика).
Полазиште је конкретна стварност. Из доживљених искустава прелази се на истине, из којих се потом
враћа на свакодневну њихову примјену. Овакав начин спознаје има властити ред: упознавање (обрада
нових садржаја), сређивање (систематизација), понављање, примјена и провјеравање. То је
макроструктура оваког начина спознаје. Међутим, и ови дијелови имају своју микроструктуру. Тако
на примјер: начин спознаје посједује слиједеће ступњеве: постављање циља, мотивирање, обрада
нових наставних садржаја, учење, индуктивни и дедуктивни закључци, изравни и неизравни докази,
формулирање запамћених чињеница... Или, садржај примјене има ове дијелове: проблем, постављање
циља, рјешавање проблема, задаћа, упознавање прилика и увјежбавање. Код спознавања треба имати
пред очима физиономију групе и појединаца, но у оквиру сата под којим

се обрађују нови наставни садржаји врши се примјена, понављање и вредновање обрађенога градива. Имајући на уму горе истакнуто, поједини сат вјеронаука би требао изгледати овако: краткоповнављање садржаја претходног сата, и посебно освјетљавање онога што ће послужити као темељ за актуални сат. Након постављања циља (што? и како?), прелази се на обраду нових наставних садржаја (нпр. други разред, први сат), гдје се заправо објашњава ученику што то значи да "смо дјеца Божја", истичући што то значи за нас и за људе око нас. Закључци се могу истаћи на плочи. Након овога се већ познати садржаји продубљују, уче, тј. разговара се о помирењу (што?, како? и зашто?). Овако усвојено градиво, у складу са одгојним циљем, мора наћи своју примјену у животу ученика. Разговара се зашто и како треба захвалити Богу за родитеље, браћу и пријатеље. Оваква спознаја и дјечје искуство се ослањају на његов доживљај и на текст Светог писма. Прозивку и домаћу задаћу обавимо у прикладно време.

Циљ наставе је оспособити ученике да комуницирају на румунском језику на основном нивоу на разним темама из непосредног окружења. Учење језика има циљ за подстицање мотивације за комуницирање са осталом децом, подстицање ка сазнајном карактеру румунске културе и традиције и да буде подстрек да се слободно изразе на овом језику.

ГОДИШЊИ ФОНД: 72

ОБРАЗОВНИ СТАНДАРДИ / ИСХОДИ	ВРЕМЕ	ОБЛАСТ (ТЕМА), САДРЖАЈ РАДА	НАЧИН И ПОСТУПА К ОСТВАРИ ВАЊА ПРОГРАМ А	АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА	КОРЕЛАЦИЈ А СА ПРЕДМЕТИМ А	МЕЂУПРЕДМЕТ НА КОМПЕТЕНЦИЈ А
---------------------------------	-------	--------------------------------------	--	-----------------------	-------------------------------------	---------------------------------------

<p>На крају теме ученик ће бити у стању да: -Поздрави и одговори на поздрав користећи једноставна језичка средства</p>	<p>СЕПТЕМБАР</p>	<p>1. SALUTAREA Формално и неформално поздрављање; Правила учтивог понашања</p>	<p>Фронтални, индивидуални, у пару, групни.</p>	<p>-Слушање и реаговање на упутства наставника на страном језику или са аудио-записа -Рад у паровима, малим и великим групама -Мануелне активности -Вежбе слушања -Игре примерене узрасту и дидактичком захтеву -Класирање и упоређивање -Решавање „проблем-ситуација” у разреду, тј. договори и мини-пројекти. „Превођење” исказа у гест и геста у исказ. -Заједничко прављење илустрованих материјала</p>	<p>Грађанско васпитање, српски језик.</p>	<p>Комуникација; Сарадња; Компетенција за учење; Одговорно учење у демократском друштву; Естетичка компетенција</p>
--	------------------	--	---	---	---	---

ОБРАЗОВНИ СТАНДАРДИ / ИСХОДИ	ВРЕМЕ	ОБЛАСТ (ТЕМА), САДРЖАЈ РАДА	НАЧИН И ПОСТУПА К ОСТВАРИ ВАЊА ПРОГРАМ А	АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА	КОРЕЛАЦИЈ А СА ПРЕДМЕТИМ А	МЕЂУПРЕДМЕТ НА КОМПЕТЕНЦИЈ А
<p>На крају теме ученик ће бити у стању да:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Представља себе и остале у свом окружењу -дели информације, -представља своје окружење. 	<p>СЕПТЕМБАР, ОКТОБАР</p>	<p>2. Представљање себе и осталих у окружењу</p>	<p>Фронтални, индивидуални, у пару, групни.</p>	<ul style="list-style-type: none"> -Слушање и реаговање на упутства наставника на страном језику или са аудио-записа -Рад у паровима, малим и великим групама -Мануелне активности -Вежбе слушања -Игре примерене узрасту и дидактичком захтеву -Класирање и упоређивање -Решавање „проблем-ситуација” у разреду, тј. договори и мини-пројекти. „Превођење” исказа у гест и геста у исказ. -Заједничко прављење илустрованих материјала 	<p>Грађанско васпитање, српски језик</p>	<p>Комуникација; Сарадња; Дигитална компетенција; Рад са подацима и информацијама; Компетенција за учење; Одоговорно учење у демократском друштву; Естетичка компетенција</p>

ОБРАЗОВНИ СТАНДАРДИ / ИСХОДИ	ВРЕМЕ /МЕСТ	ОБЛАСТ (ТЕМА), САДРЖАЈ РАДА	НАЧИН И ПОСТУПАК ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА	АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА	КОРЕЛАЦИЈА СА ПРЕДМЕТИМА	МЕЂУПРЕДМЕТНА КОМПЕТЕНЦИЈА
<p>На крају теме ученик ће бити у стању да:</p> <p>-Разуме, пружа и усмерава једноставне активности.</p>	<p>ОКТОБАР, НОВЕМБАР</p>	<p>3. Свакодневне активности</p>	<p>Фронтални, индивидуални, у пару, групни.</p>	<p>-Слушање и реаговање на упутства наставника на страном језику или са аудио-записа -Рад у паровима, малим и великим групама -Мануелне активности -Вежбе слушања -Игре примерене узрасту и дидактичком захтеву -Класирање и упоређивање -Решавање „проблем-ситуација” у разреду, тј. договори и мини-пројекти. „Превођење” исказа у гест и геста у исказ. -Заједничко прављење илустрованих материјала</p>	<p>Грађанско васпитање, српски језик</p>	<p>Комуникација; Одговоран однос према околини; Компетенција за учење; Одговорно учење у демократском друштву; Рад са подацима; Дигитална компетенција; Предузимљивост и оријентација ка предузетништву; Сарадња; Решавање проблема</p>

ОБРАЗОВНИ СТАНДАРДИ / ИСХОДИ	ВРЕМЕ /МЕСТ	ОБЛАСТ (ТЕМА), САДРЖАЈ РАДА	НАЧИН И ПОСТУПАК ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА	АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА	КОРЕЛАЦИЈА СА ПРЕДМЕТИМА	МЕЂУПРЕДМЕТНА КОМПЕТЕНЦИЈА
<p>На крају теме ученик ће бити у стању да:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Схвата поруку из једног текста, чита правилно, зна да одговара на задата питања. -Изговара правилно речи, изреке и саставља реченицу. 	<p>ДЕЦЕМБАР, ЈАНУАР</p>	<p>4. Књижевност</p>	<p>Фронтални, индивидуални, у пару, групни.</p>	<ul style="list-style-type: none"> -Слушање и реаговање на упутства наставника на страном језику или са аудио-записа -Рад у паровима, малим и великим групама -Мануелне активности -Вежбе слушања -Игре примерене узрасту и дидактичком захтеву -Класирање и упоређивање -Решавање „проблем-ситуација” у разреду, тј. договори и мини-пројекти. „Превођење” исказа у гест и 	<p>Грађанско васпитање, српски језик</p>	<p>Комуникација; Одговоран однос према околини; Компетенција за учење; Одговорно учење у демократском друштву; Рад са подацима; Дигитална компетенција; Предузимљивост и оријентација ка предузетништву; Сарадња; Решавање проблема</p>

				геста у исказ. -Заједничко прављење илустрованих материјала		
--	--	--	--	---	--	--

ОБРАЗОВНИ СТАНДАРДИ / ИСХОДИ	ВРЕМЕ /МЕСТ	ОБЛАСТ (ТЕМА), САДРЖАЈ РАДА	НАЧИН И ПОСТУПАК ОСТВАРИВАЊ А ПРОГРАМА	АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА	КОРЕЛАЦИ ЈА СА ПРЕДМЕТИ МА	МЕЂУПРЕДМЕТ НА КОМПЕТЕНЦИЈ А
---------------------------------	----------------	--------------------------------------	---	-----------------------	-------------------------------------	---------------------------------------

<p>На крају теме ученик ће бити у стању да:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Усвоји одређени фонд речи. -Препричава неке догађаје. 	<p>ФЕБРУАР</p>	<p>5. Анализа текстова</p>	<p>Фронтални, индивидуални, у пару, групни.</p>	<ul style="list-style-type: none"> -Слушање и реаговање на упутства наставника на страном језику или са аудио-записа -Рад у паровима, малим и великим групама -Мануелне активности -Вежбе слушања -Игре примерене узрасту и дидактичком захтеву -Класирање и упоређивање -Решавање „проблем-ситуација” у разреду, тј. договори и мини-пројекти. „Превођење” исказа у гест и геста у исказ. -Заједничко прављење илустрованих материјала 	<p>Грађанско васпитање, српски језик</p>	<p>Одговоран однос према околини; Компетенција за учење; Одговорно учешће у демократском друштву; Рад са подацима; Дигитална компетенција; Предузимљивост и оријентација ка предузетништву; Сарадња; Решавање проблема; Комуникација</p>
<p>ОБРАЗОВНИ СТАНДАРДИ / ИСХОДИ</p>	<p>ВРЕМЕ /МЕСТ</p>	<p>ОБЛАСТ (ТЕМА), САДРЖАЈ РАДА</p>	<p>НАЧИН И ПОСТУПАК ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА</p>	<p>АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА</p>	<p>КОРЕЛАЦИЈА СА ПРЕДМЕТИМА</p>	<p>МЕЂУПРЕДМЕТНА КОМПЕТЕНЦИЈА</p>

<p>На крају теме ученик ће бити у стању да:</p> <p>-Препозна и негује уметност националне културе.</p>	<p>МАРТ, АПРИЛ</p>	<p>6. Уметност</p>	<p>Фронтални, индивидуални, у пару, групни.</p>	<p>-Слушање и реаговање на упутства наставника на страном језику или са аудио-записа -Рад у паровима, малим и великим групама -Мануелне активности -Вежбе слушања -Игре примерене узрасту и дидактичком захтеву -Класирање и упоређивање -Решавање „проблем-ситуација” у разреду, тј. договори и мини-пројекти. „Превођење” исказа у гест и геста у исказ. -Заједничко прављење илустрованих материјала</p>	<p>Грађанско васпитање, српски језик, историја, музичка култура</p>	<p>Одговоран однос према околини; Компетенција за учење; Одговорно учешће у демократском друштву; Дигитална компетенција; Сарадња; Решавање проблема; Комуникација</p>
--	--------------------	---------------------------	---	---	---	---

ОБРАЗОВНИ СТАНДАРДИ / ИСХОДИ	ВРЕМЕ /МЕСТ	ОБЛАСТ (ТЕМА), САДРЖАЈ РАДА	НАЧИН И ПОСТУПАК ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА	АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА	КОРЕЛАЦИЈА СА ПРЕДМЕТИМА	МЕЂУПРЕДМЕТНА КОМПЕТЕНЦИЈА
<p>На крају теме ученик ће бити у стању да: -Негује обичаје, националну културу румунског језика.</p>	<p>АПРИЛ, МАЈ</p>	<p>7. Традиција и обичаји</p>	<p>Фронтални, индивидуални, у пару, групни.</p>	<p>-Слушање и реаговање на упутства наставника на страном језику или са аудио-записа -Рад у паровима, малим и великим групама -Мануелне активности -Вежбе слушања -Игре примерене узрасту и дидактичком захтеву -Класирање и упоређивање -Решавање „проблем-ситуација” у разреду, тј. договори и мини-пројекти. „Превођење” исказа у гест и геста у исказ.</p>	<p>Грађанско васпитање, српски језик, МУЗИЧКА КУЛТУРА</p>	<p>Одговоран однос према околини; Компетенција за учење; Одговорно учешће у демократском друштву Дигитална компетенција; Сарадња; Решавање проблема; Комуникација</p>

				-Заједничко прављење илустрованих материјала		
--	--	--	--	---	--	--

ОБРАЗОВНИ СТАНДАРДИ / ИСХОДИ	ВРЕМЕ /МЕСТ	ОБЛАСТ (ТЕМА), САДРЖАЈ РАДА	НАЧИН И ПОСТУПАК ОСТВАРИВАЊ А ПРОГРАМА	АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА	КОРЕЛАЦИ ЈА СА ПРЕДМЕТИ МА	МЕЂУПРЕДМЕТ НА КОМПЕТЕНЦИЈ А
<p>На крају теме ученик ће бити у стању да:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Препозна и именује ствари из свог окружења -опише своје окружење. 	МАЈ, ЈУН	8. Усмено изражавање	Фронтални, индивидуални, у пару, групни.	<ul style="list-style-type: none"> -Слушање и реаговање на упутства наставника на страном језику или са аудио-записа -Рад у паровима, малим и великим групама -Мануелне активности -Вежбе слушања -Игре примерене узрасту и дидактичком захтеву -Класирање и упоређивање -Решавање „проблем-ситуација” у разреду, тј. договори и мини- 	Грађанско васпитање, српски језик	<p>Одговоран однос према околини;</p> <p>Компетенција за учење; Одговорно учење у демократском друштву</p> <p>Дигитална компетенција;</p> <p>Сарадња;</p> <p>Решавање проблема;</p> <p>Комуникација</p>

				пројекти. „Превођење” исказа у гест и геста у исказ. -Заједничко прављење илустрованих материјала		
--	--	--	--	--	--	--

СЛОБОДНЕ АКТИВНОСТИ први-четврти разред недељни фонд часова: 1-2	
Циљ	Активности
<p>Сврха ових активности је подршка прилагођавању ученика на школску средину и заједницу, као и задовољавање/проширивање њихових интересовања, дружење са вршњацима кроз заједничко делање, исказивање способности, осамостаљивање, развој неких вештина и друго.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - прилагођавање ученика на школску средину - дружење са вршњацима кроз заједничке активности - излети, посете културним манифестацијама - друштвене, техничке, спортске и хуманитарне активности - корелација са наставним областима као и програмима ранијих изборних предмета - презентација продуката - укључивање родитеља <ul style="list-style-type: none"> • Хор • Солистичко певање • Оркестар • Ритмичке радионице • Посете концертима

Четврти разред

Српски језик, 4. разред годишњи фонд часова 180	
Циљеви	Исходи
	По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:
Циљ учења Српског језика јесте да ученици овладају основним законитостима српског књижевног језика ради правилног усменог и писаног изражавања, негујући свест о значају улоге језика у очувању националног идентитета; да се оспособе за тумачење одабраних књижевних и других уметничких дела из српске и светске баштине, ради неговања традиције и културе српског народа и развијања интеркултуралности.	<ul style="list-style-type: none"> - чита са разумевањем различите врсте текстова; – укратко образложи свој утисак и мишљење поштујући и другачије ставове; – разликује књижевне врсте: шаљиву народну песму, басну и причу о животињама, приповетку, роман за децу и драмски текст; – одреди тему, редослед догађаја, време и место дешавања у прочитаном тексту; – именује позитивне и негативне особине ликова; – уочи и издвоји основне елементе лирске песме (стих, строфа, рима и ритам); – тумачи идеје књижевног дела; – препозна ситуације кршења/остваривања права детета и стереотипе у књижевним делима; – уочи персонификацију и разуме њену улогу у књижевном делу; – разликује описивање, приповедање (у 1. и 3. лицу) и дијалог у књижевном делу; – преприча текст из различитих улога/перспектива; – уочи основни тон књижевног текста (ведар, тужан, шаљив); – уочи супротстављеност лица у драмском тексту; – чита текст поштујући интонацију реченице/стиха; – изражајно рецитије песму и чита прозни текст; – изводи драмске текстове; – усвоји позитивне људске вредности на основу прочитаних књижевних дела; – повеже граматичке појмове обрађене у претходним разредима са новим наставним садржајима;

	<p>разликује речи које мењају облик (именице, заменице, придеви, бројеви, глаголи) и уочи оне које су увек у истом облику;</p> <p>одреди основне реченичне чланове;</p> <p>разликује врсту речи од службе речи у реченици;</p> <p>поштује и примени основна правописна правила;</p> <p>правилно пише сва три модела управног говора;</p> <p>употреби основне облике усменог и писменог изражавања: препричавање, причање и описивање;</p> <p>употреби речи истог облика, а различитог значења, као и речи истог значења, а различитог облика;</p> <p>препозна значење речи и фразеологизама који се употребљавају у свакодневној комуникацији;</p> <p>напише разгледницу, честитку, приватно писмо;</p> <p>прилагоди језички израз комуникативној ситуацији – формалној и неформалној;</p> <p>повеже информације исказане у линеарном и нелинеарном тексту и на основу њих изводи закључак;</p> <p>правилно структурира текст;</p> <p>учествује у предлагању садржаја и начина рада.</p>
--	--

Кључни појмови	књижевност, језик, језичка култура
Предметне области	Књижевност 80 часова
	Језик - граматика и правопис 50 часова

	<p>Језичка култура 50 часова</p> <p style="text-align: center;">Све области се прожимају и ниједна се не може изучавати изоловано и без садејства са другим областима.</p> <p>У четвртном разреду ученици израђују два школска писмена задатка – један у првом и један у другом полугодишту. Оба писмена задатке требало би писати ћириличким писмом. Пожељно је да исправак првог писменог задатка ученици пишу ћириличким, а другог латиничким писмом.</p>
Компетенције	<ul style="list-style-type: none"> • Језичке компетенције, • познаје различите облике комуникације (усмену и писмену, телефоном, путем интернета...), • уме јасно да се изрази усмено и писано, • уважава саговорника, • изражава своје ставове и мишљења, • има одговоран однос према учењу, • способан да самостално и у сарадњи истражује, открива и повезује знања, • самостално користи различите изворе информација и података, тумачи их, селекује, наводи аутора, • кроз комуникацију негује културу изражавања у чува језички идентитет

Детаљније у Правилнику о програму наставе и учења за четврти разред основног образовања и васпитања („Службени гласник РС”, бр. 88/17, 27/18 – др. закон и 10/19, Просветни гласник 11/2019)

Румунски језика, 3. разред

Denumirea disciplinei: Limba română

Clasa: a IV-a

Fondul : 180 de ore annual

Scopul: Scopul învățării limbii române este ca elevii să stăpânească legile de bază ale limbii literare române pentru o exprimare corectă orală și scrisă, cultivând cunoștința despre importanța rolului limbii române în păstrarea identității naționale și să dezvolte capacitatea pentru interpretarea

operelor literare și a altor opere de artă selectate din patrimoniul românesc și mondial, cu scopul de a cultiva tradiția și cultura poporului român și de a dezvolta interculturalitatea.

ОБЛАСТ/ТЕМА/МОДУЛ		МЕСЕЦ										ОБРАДА	УТВРЂИВАЊЕ	СВЕГА
		IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI			
1.	LITERATURĂ	10	11	6	6	4	5	10	12	12	4	66	14	80
2.	LIMBĂ	8	8	10	8	9	3	2	1	1	0	27	23	50
3.	CULTURA EXPRIMĂRII	4	3	3	7	3	1	9	7	6	7	6	44	50
TOTAL		22	22	19	21	16	9	21	20	19	11	99	81	180

Р. БР.	ОБЛАСТ/ТЕМА/МОДУЛ	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	СТАНДАРДИ ПОСТИГНУЋА УЧЕНИКА	ИСХОДИ	АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА
1.	LITERATURĂ	<ul style="list-style-type: none"> - Competență pentru învățare pe tot parcursul vieții - Comunicare - Lucrul cu date și informații - Competență digitală 	<p>Nivelul de bază</p> <p>1LR.1.2.1. Cunoaște operele literare prevăzute de Programa școlară obligatorie; menționează autorul și titlul operei; știe să reproducă conținutul de bază al operei, să evidențieze tema principală și motivul de bază al operei și știe numele personajelor principale.</p> <p>1LR.1.2.2. Diferențiază formele de bază ale</p>	<p>La finalizarea primului ciclului, elevul:</p> <p>citește cu înțelege diferite tipuri de texte;</p> <ul style="list-style-type: none"> - explică pe scurt impresia și opinia sa respectând diferite atitudini; - distinge genurile literare: un cântec popular umoristic, o 	<p>Povestirea unor texte, exerciții de formulări a unor întrebări și răspunsuri, jocuri gramaticale, conversații pe teme date, recitarea textelor lirice, exerciții de citire și memorare, de dictare și autodictare, exerciții de stabilire a sensului unui cuvânt necunoscut, jocuri</p>

		<ul style="list-style-type: none"> - Depanare - Cooperare - Participarea responsabilă într-o societate democratică - Atitudine responsabilă față de sănătate - Atitudine responsabilă față de mediu - Competența estetică - Antreprenoriat și orientare către antreprenoriat 	<p>creației literare: literatura populară de cea cultă; diferențiază operele literare în proză de cele în versuri; face diferența dintre operele lirice, epice și dramatice; face diferență între autorul operei literar-artistice și narator.</p> <p>1LR.1.2.3. Observă elementele de bază ale structurii operei literar-artistice: tema, motivul, acțiunea, timpul și locul acțiunii; narațiunea la persoana întâi și la persoana a treia; descrierea, monologul și dialogul; observă rima.</p> <p>1LR.1.2.4. Cunoaște ideea și mesajul dintr-un text literar scurt și simplu prevăzut de Programa școlară obligatorie.</p> <p>1LR.1.2.5. Citește cu regularitate operele literare prevăzute în Programa școlară obligatorie; își exprimă atitudinea față de opera literară.</p> <p>Nivelul mediu:</p> <p>1LR.2.2.1. Localizează operele literare din programa școlară obligatorie în contextele literare de bază (românești /sârbești / universale, vechi / noi, populare / culte,</p>	<p>fabulă și o poveste despre animale, o nuvelă, un roman pentru copii și un text dramatic;</p> <ul style="list-style-type: none"> - determină subiectul, succesiunea evenimentelor, ora și locul, evenimente din textul citit; - numește caracteristicile pozitive și negative ale personajelor; - observă și select elementele de bază ale unui cântec liric (vers, strofă, rimă și ritm); - interpretează ideile unei opere literare; - recunoaște situațiile de încălcare / realizare a drepturilor și stereotipurilor copiilor în operele literare; - sesizează personificarea și înțelege rolul acesteia 	<p>didactice de sinonime și omonime</p>
--	--	---	--	---	---

			<p>lirice / epice / dramatice).</p> <p>1LR.2.2.2. În interpretarea operei literare din Programa școlară obligatorie observă și enumeră caracteristicile genului literar liric, epic și dramatic și face diferența dintre speciile literare cărora aparțin aceste operă (poezie, poveste, fabulă, basm, text dramatic); diferențiază poezia lirică și epică, recunoaște ghicitoarea, numărătoarea, proverbul, zicătoarea și înțelege semnificația acestora.</p> <p>1LR.2.2.3. Recunoaște rima, versul, și strofa în poezia lirică; face diferența între narațiune, descriere și dialog.</p> <p>1LR.2.2.4. Determină ordinea evenimentelor într-un text literar-artistic; determină trăsăturile fizice, morale, sentimentele și relațiile între personaje; face diferența între bine și rău; înțelege folosirea figurativă a limbii într-un text literar artistic.</p> <p>1LR.2.2.5. Aplică strategiile de citire adaptate genurilor tipice; îi place să viziteze biblioteci și alege singur opere literare din literatura pentru copii; știe să alcătuiască un</p>	<p>în opera literară;</p> <ul style="list-style-type: none"> - distinge între descriere, narațiune (la persoana 1 și 3) și dialog într-o operă literară; - observă tonul de bază al textului literar (vesel, trist, amuzant); - observă opoziția persoanelor în textul dramatic; - adoptă valori umane pozitive pe baza operelor literare citite. 	
--	--	--	---	---	--

jurnal referitor la cărțile citite.

Nivelul avansat:

1LR.3.2.1. Citește critic opere literare de complexitate medie din Programa școlară obligatorie și facultativă și compară operele literare după gen / specie, temă, motive.

1LR.3.2.2. Diferențiază și în baza fragmentelor analizează speciile literare; observă elementele operei literare care inițial aparțin domeniului științific sau artistic (de ex. pictura, muzica, teatrul, filmul) și analizează rolul lor .

1LR.3.2.3. Interpretează independent caracteristicile lingvistice, estetice și structurale cheie ale unei opere literare din programa școlară obligatorie și facultativă; separă, numește și interpretează elementele de bază ale compoziției operei literare (de ex. rolul refrenului); găsește, numește figurile de stil .

1LR.3.2.4. Analizează o problemă, o idee sau un mesaj într-un text literar de complexitate medie care este în afara programei școlare obligatorii (din literatura

			<p>pentru copii) și știe să argumenteze atitudinile sale în baza textului inițial și /sau în baza bibliografiei suplimentare recomandate; observă legătura dintre conținut, formă și limba operei literare, analizează basmul, teatrul pentru copii, teatru de păpuși.</p> <p>1LR.3.2.5. Individual alege bibliografia suplimentară (secundară) din bibliotecă; aplică strategiile de bază de citire care sunt în conformitate cu sarcina dată; știe să recomande o operă literară din afara Programei școlare, precum și să explice din ce cauză îi place această operă (de ex. să evidențieze personajele interesante dintr-o poveste, lumea imaginară din roman, imagini poetice neobișnuite sau jocul de cuvinte în poezie, situațiile comice într-un text dramatic, etc.); exprimă dragostea și respectul pentru literatură și valorile culturii naționale și culturii altor popoare.</p>		
2.	LIMBĂ	<ul style="list-style-type: none"> - Competență pentru învățare pe tot parcursul vieții - Comunicare - Lucrul cu date și informații 	<p>Nivelul de bază:</p> <p>1LR.1.1.1. Înțelege ce este limba; respectă limba sa și alte limbi (indiferent de răspândirea și importanța lor).</p> <p>1LR.1.1.2. Diferențiază limba literară de</p>	<p>La finalizarea cursului, elevul va putea:</p> <ul style="list-style-type: none"> - să asocieze termenii gramaticali prelucrați în clasele anterioare cu conținutul didactic nou, - distinge cuvintele 	<p>Povestirea unor texte, exerciții de formulări a unor întrebări și răspunsuri, jocuri gramaticale, conversații pe teme date, recitarea textelor lirice, exerciții de citire și memorare, de</p>

		<ul style="list-style-type: none"> - Competență digitală - Depanare - Cooperare - Participarea responsabilă într-o societate democratică - Atitudine responsabilă față de sănătate - Atitudine responsabilă față de mediu - Competența estetică - Antreprenoriat și orientare către antreprenoriat 	<p>limba populară; știe care este forma limbii literare pe care trebuie să o utilizeze.</p> <p>1LR.1.1.3. Cunoaște literele alfabetului limbii române; diferențiază vocalele și consoanele; diferențiază pronunțarea corectă de cea incorectă a sunetului; pronunță și scrie corect cuvintele care conțin grupurile de literele ce, ci, ge, gi, che, chi, ghe, ghi, aplică regulile limbii literare în legătură cu alternanțele vocalice.</p> <p>1LR.1.1.4. Diferențiază părțile de vorbire în propoziții simple; diferențiază categoriile gramaticale de bază (genul, numărul, timpul verbului).</p> <p>1LR.1.1.5. Identifică unitățile sintactice (cuvânt, propoziție, text), denumește felurile propozițiilor după scopul comunicării.</p> <p>1LR.1.1.6. Știe semnificația cuvintelor, expresiilor și frazeologismelor din textele literare și comunicarea cotidiană și le utilizează corect; cunoaște fenomenele de bază lexicale (cuvintele cu un sens și mai multe sensuri) și relațiile lexicale (sinonimia, omonimia și antonimia).</p>	<p>care schimbă forma (substantive, pronume, adjective, numere, verbe) și le vede pe cele care sunt întotdeauna în aceeași formă;</p> <ul style="list-style-type: none"> - determină părțile de bază ale propoziției; - să facă deosebirea dintre părțile de vorbire și părțile de propoziție; - respectă și aplică regulile de bază ortografice; - să înțeleagă stilul direct sau vorbirea directă. 	<p>dictare și autodictare, exerciții de stabilire a sensului unui cuvânt necunoscut, jocuri didactice de sinonime și omonime</p>
--	--	--	--	--	--

Nivelul mediu:

1LR.2.1.1. Corect folosește limba literară în comunicare, știe locul limbii române în familia limbilor romanice.

1LR.2.1.2. Înțelege importanța limbii literare pentru cultura și istoria poporului român.

1LR.2.1.3. Știe să determine locul accentului în cuvânt; are cunoștințe de bază în legătură cu despărțirea cuvintelor în silabe și le aplică la despărțirea cuvintelor la sfârșitul rândului.

1LR.2.1.4. Determină părțile de vorbire, felul lor și categoriile lor gramaticale; cunoaște formele verbale la modurile personale; recunoaște părțile cuvântului privind derivarea (prefixul, rădăcina cuvântului, sufixul) în exemple mai simple, știe să aplice regulile de scriere corectă a cuvintelor în anumite forme gramaticale (scrierea cu un, doi sau trei "i", despărțirea prin liniuță de unire a pronumelui de verb, etc.).

			<p>1LR.2.1.5. Identifică părțile de propoziție, știe să analizeze propoziții simple și dezvoltate, cu atribute și complemente; face diferență dintre propozițiile simple și dezvoltate; scrie propoziții complete cu ordinea schimbată a cuvintelor, schimbă felul de propoziție; termină propoziția începută.</p> <p>1LR.2.1.6. Cunoaște semnificațiile cuvintelor și frazeologismelor care apar în texte literare și mass-media menite copiilor și le utilizează corect.</p> <p>Nivelul avansat:</p> <p>1LR.3.1.1. Înțelege funcțiile comunicative de bază ale limbii și cunoaște caracteristicile lor;</p> <p>1LR.3.1.2. Diferențiază graiurile locale; cunoaște elementele constitutive ale sistemului fonetic, lexical și gramatical al limbii române;</p> <p>1LR.3.1.3. Cunoaște noțiunile de fonetică a limbii române; diferențiază felurile de</p>		
--	--	--	---	--	--

		<p>sunete și unitățile fonetice ale limbii române literare (vocale, consoane,) știe regulile de bază ale normelor ortografice și ortoepice cu privire la fonetica limbii române și alternanțele fonetice;</p> <p>1LR.3.1.4. Știe să analizeze părțile de vorbire și categoriile gramaticale ale acestora; știe să determine formele verbelor la modurile personale; aplică regulile de bază ale ortografiei și ortoepiei cu privire la morfologia limbii române.</p> <p>1LR.3.1.5. Știe să analizeze diferite modele de enunțuri după exemple tipic școlare; cunoaște felurile raportului dintre propoziții și părțile de propoziție; cunoaște regulile de bază ale topicii părților de propoziție.</p> <p>1LR.3.1.6. Înțelege semnificația cuvintelor și frazeologismelor care apar în texte literare și texte științifico-populare (menite copiilor) și le folosește corect; stabilește semnificația cuvintelor și expresiilor necunoscute în baza compoziției lor și/sau contextului în care sunt utilizate; analizează critic limba (cuvintele, propozițiile, textul) .</p>		
--	--	---	--	--

3.	<p style="text-align: center;">CULTURA EXPRIMĂRII</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Competență pentru învățare pe tot parcursul vieții - Comunicare - Lucrul cu date și informații - Competență digitală - Depanare - Cooperare - Participarea responsabilă într-o societate democratică - Atitudine responsabilă față de sănătate - Atitudine responsabilă față de mediu - Competența estetică - Antreprenoriat și orientare către antreprenoriat 	<p>Nivelul de bază:</p> <p>1LR.1.3.1. Are formată cultura comunicării (cultura proprie de exprimare, precum și de respectare a opiniei altor persoane); vorbește clar, în conformitate cu normele limbii literare; în mod clar și fluent citește cu voce tare și în sine textele literare și nonliterare; povestește un text nonliterar scurt și simplu fără a-l rezuma sau rezumându-l.</p> <p>1LR.1.3.2. Compune un text cu o structură simplă, oral sau în scris folosind descrierea, narațiunea sau expunerea (ținând cont de publicul căruia se adresează); compune un text simplu, oral sau în scris despre receptarea operei literare și teme din viața cotidiană sau din lumea imaginației; compune o scrisoare și completează diferite documente și formulare cu care se întâlnește în viața cotidiană.</p> <p>1LR.1.3.3. Utilizează resursele expresive ale limbii române pentru a compune o propoziție clară, corect gramaticală; aplică normele ortografice în exemple simple și știe să folosească Îndrumătorul ortografic; delimitează componentele unui text scris (titlul, alineatele) și-l organizează în unități care au sens (introducere, cuprins,</p>	<p>La finalizarea cursului, elevul va putea:</p> <ul style="list-style-type: none"> - interpreteze textul pe roluri / perspective diferite; - citește textul respectând intonația propoziției / versului; - recită melodia expresiv și citește text în proză; - interpretează texte dramatice; - utilizați forme de bază de exprimare orală și scrisă: repovestirea, vorbirea și descrierea; - folosiți cuvinte cu aceeași formă și sens diferit, precum și cuvinte cu aceeași semnificație și formă diferită; - recunoaște semnificația cuvintelor și a frazelor care sunt folosite în viața de zi cu zi 	<p>Povestirea unor texte, exerciții de formulări a unor întrebări și răspunsuri, jocuri gramaticale, conversații pe teme date, recitarea textelor lirice, exerciții de citire și memorare, de dictare și autodictare, exerciții de stabilire a sensului unui cuvânt necunoscut, jocuri didactice de sinonime și omonime</p>
----	--	--	---	--	---

			<p>încheiere).</p> <p>1LR.1.3.4. Citește texte scurte, mai simple (texte literar-artistice, texte științifice și științifico-populare din domeniul limbii și literaturii, texte din mass-media) în diferite scopuri (informare, învățare, dezvoltarea capacităților cognitive, experiență estetică, distracție...), le parafrazează; aplică strategiile de citire de bază (citire fugitivă, citire cu creionul în mână).</p> <p>1LR.1.3.5. Înțelege un text literar sau nonliterar mai scurt și simplu; citește cu voce tare și în sine; găsește informații explicite și implicite, evidențiază ideile de bază în text.</p> <p>1LR.1.3.6. Face referire la un text literar și nonliterar, scurt și simplu (de ex. își exprimă opinia: dacă îi place textul, dacă îi este interesant / neobișnuit, dacă îi creează dificultăți când îl citește, caută cuvinte necunoscute.</p> <p>Nivelul mediu:</p> <p>1LR.2.3.1. Știe să formuleze o opinie personală și să o prezinte în public utilizând limba literară; citește expresiv și prezintă</p>	<p>comunicare;</p> <ul style="list-style-type: none"> - scrie o carte poștală, felicitare, scrisoare privată; - adaptează expresiile lingvistice în comunicarea formală și informală; - face legătura dintre informațiile prezentate în textul literar și nonliterar, trage concluzii: - structurează corect textul; - participă la propunere conținutului și modului de funcționare. 	
--	--	--	---	--	--

		<p>texte literar-artistice mai simple; povestește un text nonliterar mai lung simplu fără a-l rezuma sau rezumându-l; cu atenție și înțelegere ascultă un curs.</p> <p>1LR.2.3.2. Compune texte mai complexe, oral sau în scris, folosind descrierea, narațiunea și prezentarea, în conformitate cu tema dată; compune un text coerent, oral sau în scris când interpretează o operă literară mai simplă.</p> <p>1LR.2.3.3. Scrie propoziții clare; aplică normele ortografice în exemple mai complexe; știe să separe în scriere titlurile și subtitlurile; corectează textul, dacă este necesar; schimbă planul; schimbă conținutul sau încearcă o abordare complet nouă.</p> <p>1LR.2.3.4. Citește texte lungi și mai simple (texte literar-artistice, științifice și științifico-populare din domeniul limbii și literaturii, texte din mass-media) în diferite scopuri (informare, învățare, dezvoltare personală, trăire estetică, distracție...); aplică strategii mai ample de abordare a textului (de ex. caută informații, face legătura dintre text și cunoștințele anterioare, pune întrebări și prevede</p>		
--	--	--	--	--

			<p>desfășurarea acțiunii în timpul citirii).</p> <p>1LR.2.3.5. Înțelege un text literar sau nonliterar mai lung, dar simplu; găsește informații explicite și implicite, extrage ideile principale din text; urmărește dezvoltarea unei anumite idei din text; compară informațiile de bază din două sau mai multe texte.</p> <p>1LR.2.3.6. Gândește critic asupra un text literar sau nonliterar mai lung, dar simplu (de ex. dacă textul este plastic, dacă este similar altor texte, dacă este motivat comportamentul personajului principal, dacă propozițiile și aliniatele se prezintă logic într-un text nonliterar) și argumentează aceasta.</p> <p>Nivelul avansat:</p> <p>1LR.3.3.1. În situații oficiale, vorbește despre teme mai simple din domeniul limbii, literaturii și culturii utilizând corect resursele expresive ale limbii române; citește expresiv și rostește texte literar-artistice de complexitate medie; povestește un text nonliterar de complexitate medie fără/cu rezumare; face o prezentare; ascultă critic prezentări din domeniul limbii,</p>		
--	--	--	---	--	--

			<p>literaturii și culturii (adaptate vârstei elevilor).</p> <p>1LR.3.3.2. Alcătuieste un text mai simplu cu expunere de argumente în formă orală sau scrisă; compune oral sau în scris un text complet cu privire la interpretarea operei literare, prin expunerea corectă a informațiilor de bază și suplimentare și utilizând exemple; scrie compuneri în care prezintă experiențe, personaje sau evenimente reale sau imaginare.</p> <p>1LR.3.3.3. Aplică consecvent normele ortografice (din fiecare domeniu prevăzut de Programa școlară obligatorie); compune un text în care tema, compoziția, conținutul și stilul corespund sarcinii, scopului și publicului cititor căruia îi este menit textul.</p> <p>1LR.3.3.4. Citește texte de complexitate medie (texte literar-artistice, texte de specialitate și științifico-populare din domeniul limbii și literaturii, texte din mass-media) în diferite scopuri (informare, învățare, dezvoltare personală, trăire estetică, divertisment...); aplică strategiile de citire în conformitate cu genul operei, iar în timpul citirii își corectează concluziile</p>		
--	--	--	--	--	--

			<p>proprii referitoare la semnificația textului.</p> <p>1LR.3.3.5. Înțelege textul literar și nonliterar de complexitate medie adecvat vârstei; găsește informații explicite și implicite, extrage ideile principale din text; urmărește dezvoltarea unei anumite idei în text; compară informațiile și ideile din două sau mai multe texte.</p> <p>1LR.3.3.6. Analizează critic un text literar și nonliterar de complexitate medie (de ex. face diferența dintre un fapt obiectiv și interpretarea autorului); îmbogățește constant propriul vocabular.</p>		
--	--	--	---	--	--

4. разред

Српски као нематерњи језик годишњи фонд часова 108

4. разред	
Српски као нематерњи језик годишњи фонд часова 108	
Циљеви	Исходи
	По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:

Циљ учења Српског као нематерњег језика јесте оспособљавање ученика да се служи српским језиком на основном нивоу у усменој и писаној комуникацији ради каснијег успешног укључивања у живот заједнице и остваривања грађанских права и дужности, као и уважавање српске културе и развијање интеркултуралности као темељне вредности демократског друштва.

- разуме и користи предвиђени лексички фонд;
  - разуме и користи граматичке конструкције усвајане у претходним разредима и проширује их новим језичким садржајима;
- користи фреквентне одредбе за узрок и начин;
- користи сложени предикат с модалним глаголима;
- именује ауторе обрађених књижевних текстова;
  - разуме кратке песме и одабране одломке прозних текстова, по потреби адаптиране;
- напамет казује кратке песме и краће литерарне форме;
- уочи мелодију стиха и одреди речи које се римују;
  - издвоји главни догађај у књижевном тексту;
- опише једноставним исказима карактеристичне особине књижевног јунака;
- прати временски след догађаја у књижевном тексту и одреди место догађаја/збивања у литерарном тексту;
- разуме информације, захтеве и налоге изговорене разговетно и спорим темпом или написане;
- иницира и води дијалог;
- искаже своје потребе или планове;
- чита линеарне и нелинеарне текстове с претежно познатом лексиком;
- пише кратак текст (ћирилицом или латиницом) у складу с тематским областима и препорученом лексиком поштујући ортографску норму.

Кључни појмови	српски као нематерњи језик, слушање, разумевање,
-----------------------	--

	говор, читање, писање
Теме:	<ul style="list-style-type: none"> • ЈЕЗИК • КЊИЖЕВНОСТ • ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА
Компетенције	Језичке компетенције

Детаљније у Правилнику о измени и допунама Правилника о наставном програму за четврти разред основног образовања и васпитања („Службени гласник РС”, бр. 88/17 и 27/18 – др. закон, ПГ - 11/2019)

4. разред Енглески језик

годишњи фонд часова 72

Циљеви

Исходи

По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:

Циљ наставе и учења Страног језика у основном образовању и васпитању јесте да се ученик усвајањем функционалних знања о језичком систему и култури и развијањем стратегија учења страног језика оспособи за основну усмену и писану комуникацију и да стекне позитиван однос према другим језицима и културама, као и према сопственом језику и културном наслеђу.

- поздрави и отпоздрави, примењујући једноставнија језичка средства;
- представи себе и другог;
- разуме једноставнија питања личне природе и одговара на њих;
- поставља једноставнија питања личне природе;
- у неколико једноставнијих везаних исказа саопшти информације личне природе о себи и другима водећи рачуна о приватности и поверљивости;
- разуме и саопшти једноставне исказе који се односе на права детета;
- разуме једноставнија упутства, налоге и упозорења и реагује на њих;
- саопшти једноставнија упутства, налоге и упозорења уз одговарајуће образложење;
- разуме позив на заједничку активност и реагује на одговарајући начин;
- упуту позив на заједничку активност;
- разуме кратке и једноставније молбе и реагује на њих уз одговарајуће образложење;
- упуту кратке и једноставније молбе;
- исказе и прихвати захвалност и извињење на једноставан начин;
- разуме једноставније исказане честитке и одговори на њих;
- упуту једноставније честитке;
- разуме и, примењујући једноставнија језичка средства, наведе најуобичајеније активности које се односе на прославе рођендана и празника;
- именује бића, предмете и места из непосредног окружења;
- разуме једноставније описе бића, предмета и места;
- опише бића, предмете и места у неколико везаних једноставнијих исказа;
- разуме свакодневне исказе у вези са непосредним потребама, осетима и осећањима и реагује на њих;
- изрази основне потребе, осете и осећања једноставнијим језичким средствима;
- разуме једноставнија обавештења о положају у простору и реагује на њих;
- тражи и пружи једноставнија обавештења о положају у простору;
- разуме и саопшти једноставније исказе који се односе на хронолошко и метеоролошко време;
- разуме једноставније исказе којима се изражава припадање/неприпадање, поседовање/непоседовање и реагује на њих;

	<ul style="list-style-type: none"> – тражи и даје једноставнија обавештења која се односе на припадање/неприпадање, поседовање/непоседовање; – разуме једноставније исказе за изражавање интересовања, допадања/недопадања и реагује на њих; – изражава допадање/недопадање уз најједноставније образложење; – тражи најједноставније образложење допадања/недопадања; – разуме једноставније текстове у којима се описују радње и способности у садашњости; – размени информације које се односе на дату комуникативну ситуацију; – опише радње и способности у садашњости користећи једноставнија језичка средства – разуме и саопшти једноставније исказе који се односе на бројеве, количине и цене; чествује у предлагању садржаја и начина рада.
Кључни појмови	омуникативни приступ, функционална употреба језика, интеркултурност
Теме:	<ul style="list-style-type: none"> • ПОЗДРАВЉАЊЕ • ПРЕДСТАВЉАЊЕ СЕБЕ И ДРУГИХ; ДАВАЊЕ ОСНОВНИХ ИНФОРМАЦИЈА О СЕБИ; ДАВАЊЕ И ТРАЖЕЊЕ ОСНОВНИХ ИНФОРМАЦИЈА О ДРУГИМА • РАЗУМЕВАЊЕ, ТРАЖЕЊЕ И ДАВАЊЕ ЈЕДНОСТАВНИЈИХ УПУТСТАВА, НАЛОГА И УПОЗОРЕЊА • ПОЗИВ И РЕАГОВАЊЕ НА ПОЗИВ ЗА УЧЕШЋЕ У ЗАЈЕДНИЧКОЈ АКТИВНОСТИ • ИСКАЗИВАЊЕ МОЛБЕ, ЗАХВАЛНОСТИ И ИЗВИЊЕЊА • ЧЕСТИТАЊЕ ПРАЗНИКА И ДРУГИХ ЗНАЧАЈНИХ ДОГАЂАЈА • ОПИСИВАЊЕ БИЋА, ПРЕДМЕТА, МЕСТА И ПОЈАВА • ИСКАЗИВАЊЕ ПОТРЕБА, ОСЕТА И ОСЕЋАЊА • ИСКАЗИВАЊЕ ПОЛОЖАЈА У ПРОСТОРУ • ИСКАЗИВАЊЕ ВРЕМЕНА • ИЗРАЖАВАЊЕ ПРИПАДАЊА/НЕПРИПАДАЊА И ПОСЕДОВАЊА/НЕПОСЕДОВАЊА • ИЗРАЖАВАЊЕ ИНТЕРЕСОВАЊА И ДОПАДАЊА/НЕДОПАДАЊА

	<ul style="list-style-type: none"> • ОПИСИВАЊЕ ДОГАЂАЈА И СПОСОБНОСТИ У САДАШЊОСТИ • ИЗРАЖАВАЊЕ БРОЈА, КОЛИЧИНЕ И ЦЕНА
Компетенције	Језичке компетенције, Социокултурне компетенције, Комуникативне компетенције

Детаљније у Правилнику о програму наставе и учења за четврти разред основног образовања и васпитања („Службени гласник РС”, бр. 88/17, 27/18 – др. закон и 10/19, Просветни гласник 11/2019)

Математика, 4. разред годишњи фонд часова 180

Циљеви

Исходи

По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:

<p>Циљ учења Математике је да ученик, овладавајући математичким концептима, знањима и вештинама, развије основе апстрактног и критичког мишљења, позитивне ставове према математици, способност комуникације математичким језиком и писмом и примени стечена знања и вештине у даљем школовању и решавању проблема из свакодневног живота, као и да формира основ за даљи развој математичких појмова</p>	<ul style="list-style-type: none"> • прочита, запише и упореди природне бројеве и прикаже их на бројевној правој; <ul style="list-style-type: none"> – одреди месну вредност цифре; – изврши четири основне рачунске операције у скупу $\mathbb{N}_0$; – састави израз, израчуна вредност бројевног изразица и примени својства рачунских операција; – реши једначине и неједначине и провери тачност решења; – реши проблемски задатак користећи бројевни израз, једначину или неједначину; – процени вредност изразица са једном рачунском операцијом; – одреди вишеструке декадне јединице најближе датом броју; – прочита и запише разломке облика $(m, n \leq 10)$; – упореди разломке облика са једнаким бројоцима или именицима; – сабере и одузме разломке са једнаким именицима; – запише резултат мерења дужине децималним бројем са највише две децимале; – сабере и одузме децималне бројеве са највише две децимале; – чита, користи и представља податке у табелама или графичким дијаграмима; – формира низ на основу упутства; – реши задатак применом различитих начина представљања проблема; – именује елементе и опише особине квадрата и коцке; – црта мреже и прави моделе квадрата и коцке; – препозна сликовну представу изгледа тела посматраног са различитих страна; – прочита, упореди и претвори јединице за мерење површине и запремине; – израчуна површину квадрата и правоугаоника; – израчуна површину и запремину квадрата и коцке;
---	--

	– реши проблемске задатке у контексту мерења
Кључни појмови	природни бројеви, декадни систем, својства операција, израз, једначине и неједначине, разломци, децимални запис броја, коцка, квадар, површина и запремина
Предметне области	<p>Бројеви 42+90 132</p> <p>Геометрија 4+ 8 12</p> <p>Мерење и мере 9+19 28</p> <p>За реализацију четири писмена задатака (у трајању од по једног часа), са исправкама, планирано је осам часова.</p>
Компетенције	а и информацијама, решавање проблема, атематичким језиком

Детаљније у Правилнику о програму наставе и учења за четврти разред основног образовања и васпитања („Службени гласник РС”, бр. 88/17, 27/18 – др. закон и 10/19, Просветни гласник 11/2019)

Природа и друштво, 4. разред годишњи фонд часова 72

Циљеви	Исходи
<p>Циљ учења Природе и друштва јесте уознавање себе, свог природног и друштвеног окружења и развијање способности за одговоран живот у њему</p>	<p>По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:</p> <ul style="list-style-type: none"> – одреди положај и границу Србије, положај главног града и већих насеља на географској карти Србије; – одреди положај и именује природне и друштвене објекте на географској карти Србије; – повеже различите природно- географске карактеристике Србије са размештајем становништва, изгледом насеља и делатностима људи; – уважава националну и културну разноликост као основу за суживот свих грађана Републике Србије; – представи знамените личности, културна добра и природне лепоте по којима је Србија препознатљива у свету; – у дискусији даје предност коришћењу локалних производа, производа направљених од рециклираних материјала, као и коришћењу обновљивих природних ресурса; – повеже промене у изгледу свог тела и понашања са одрастањем; – планира своје дневне активности и време проведено уз ИКТ уређаје; – затражи помоћ уколико се суочи са непримерним садржајима у дигиталном окружењу; – идентификује и самостално раздваја смеше просејавањем, одливањем, цеђењем и испаривањем; – испита електричну проводљивост материјала помоћу једноставног струјног кола; – наведе примере штедљивог коришћења електричне енергије; – наведе примере употребе магнета у свакодневном животу; – наведе примере превенције и заштите од пожара;

	<ul style="list-style-type: none"> – прикаже хронолошки на ленти времена значајне историјске догађаје и личности; – опише начин живота људи кроз време користећи различите изворе информација; – представи ток и резултате истраживања (писано, усмено, помоћу ленте времена, презентацијом и/или цртежом и др.); – пронађе и одабере потребне информације из различитих извора (писаних, сликовних, дигиталних); – повеже резултате рада са уложеним трудом; – сарађује са другима у групи на заједничким активностима; – учествује у друштвено-корисним акцијама уз подршку одраслих
Кључни појмови	отаџбина, оријентација у времену и простору, интеркултуралност, природни ресурси.
Предметне области	<ul style="list-style-type: none"> • МОЈА ОТАЏБИНА – РЕПУБЛИКА СРБИЈА <p>Природне и друштвене одлике Србије Човек – природно и друштвено биће Материјали Прошлост Србије</p>
Компетенције	е компетенције

Детаљније у Правилнику о програму наставе и учења за четврти разред основног образовања и васпитања („Службени гласник РС”, бр. 88/17, 27/18 – др. закон и 10/19, Просветни гласник 11/2019)

Ликовна култура, 4. разред годишњи фонд часова 72

Циљеви	Исходи
Циљ учења Ликовне културе је да се ученик, развијајући стваралачко мишљење и естетичке критеријуме кроз практични рад, оспособљава за комуникацију и да изграђује позитиван однос према култури и уметничком наслеђу свог и других народа.	По завршетку разреда ученик ће бити у стању да: <ul style="list-style-type: none"> – поштује инструкције за припремање, одржавање и одлагање материјала и прибора; – изражава замисли, интересовања, сећања, емоције и машту традиционалним ликовним техникама; – користи амбалажу и предмете за једнократну употребу у стваралачком раду; – примени, у стваралачком раду, основна знања о композицији; – користи одабрана уметничка дела и визуелне информације као подстицај за стваралачки рад; – тумачи једноставне знаке, симболе и садржаје уметничких дела; – разговара о значају одабраног уметника, уметничког дела, споменика и музеја; – учествује у планирању и реализацији ликовног пројекта или радионице; – разматра, у групи, шта и како је учио/учила и где та знања може применити
Кључни појмови	простор, облик, линија, боја, текстура, светлина.

Предметне области	<ul style="list-style-type: none"> • Композиција • Споразумевање • Наслеђе • Сцена
Компетенције	Естетске компетенције

Детаљније у Правилнику о програму наставе и учења за четврти разред основног образовања и васпитања („Службени гласник РС”, бр. 88/17, 27/18 – др. закон и 10/19, Просветни гласник 11/2019)

Музичка култура, 4. разред годишњи фонд часова 36

Циљев и	Исходи
<p>Циљ учења Музичке културе је да код ученика развије интересовање и љубав према музици кроз индивидуално и колективно музичко искуство којим се подстиче развијање креативности, естетског сензибилитета и духа заједништва, као и одговорног односа према очувању музичког наслеђа и културе свога и других народа</p>	<p>По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:</p> <ul style="list-style-type: none"> – опише своја осећања у вези са слушањем музике; – препознаје народну и уметничку музику; – опише улогу музике у медијима; – разликује инструменте по боји звука и изражајним могућностима; – повеже карактер дела са избором инструмента и елементима музичке изражајности; – уочи контраст и понављање у музичком делу; – пева и свира по слуху и са нотног текста песме различитог садржаја и расположења; – примени изражајне музичке елементе; – осмисли и изведе једноставну ритмичку и мелодијску пратњу; – осмисли музички одговор на музичко питање; – осмисли једноставну мелодију на краћи задати текст; – изабере одговарајући музички садржај (од понуђених) према литерарном садржају; • поштује договорена правила понашања при слушању и извођењу музике; – коментарише своје и туђе извођење музике; – самостално или уз помоћ одраслих користи предности дигитализације; – учествује у школским приредбама и манифестацијама

Кључни појмови	певање, свирање, слушање, музичке игре, музички бонтон, лествица, темпо, репетиција.
Предметне области	<ul style="list-style-type: none"> • Слушање музике • Извођење музике

	<ul style="list-style-type: none"> • Музичко стваралаштво <p>Стално прожимање свих области и тематских јединица које су предвиђене програмом наставе и учења</p>
Компетенције	Естетска комуникација, дигитална комуникација, вештина сарадње

Детаљније у Правилнику о програму наставе и учења за четврти разред основног образовања и васпитања („Службени гласник РС”, бр. 88/17, 27/18 – др. закон и 10/19, Просветни гласник 11/2019)

Физичко и здравствено васпитање, 4. разред годишњи фонд часова 108

Циљеви	Исходи
<p>Циљ учења Физичког и здравственог васпитања је да ученик унапређује физичке способности, моторичке вештине и знања из области физичке и здравствене културе, ради очувања здравља и примене правилног и редовног физичког вежбања у савременим условима живота и рада.</p>	<p>По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:</p> <ul style="list-style-type: none"> – примени општеприпремне вежбе (вежбе обликовања); – правилно изводи вежбе, разноврсна природна и изведена кретања; – комбинује усвојене моторичке вештине у игри и свакодневном животу; – одржава равнотежу у различитим кретањима; – правилно држи тело; – самостално коригује неправилно држање; – правилно подиже, носи и спушта терет; – изведе кретања, вежбе и саставе уз музичку пратњу; – изведе дечји и народни плес; – користи терминологију вежбања; – поштује правила понашања на вежбалиштима; – поштује мере безбедности током вежбања; – одговорно се односи према објектима, справама и реквизитима; – поштује и примени правила игре; – навија и бодри учеснике у игри на начин којим никога не вређа; – прихвати победу и пораз као саставни део игре и такмичења; – уредно одлаже своје ствари пре и након вежбања; – прати промене у сопственој тежини и висини; – сагледа резултате физичких способности;

	<ul style="list-style-type: none"> - препозна здравствено стање када не треба да вежба; - примењује хигијенске мере пре, у току и након вежбања, као и у другим ситуацијама; - уредно одржава простор у коме живи и борави; - увиди значај правилне исхране за вежбање; - повеже различита вежбања са њиховим утицајем на здравље; - препозна лепоту покрета и кретања; - користи научена вежбања у рекреацији породице; - правилно реагује у случају повреде у школи; - вреднује сопствена и туђа постигнућа у вежбању; - учествује у предлагању садржаја и начина рад
Кључни појмови	физичке способности, моторичке вештине, здравље, плес и игра
Предметне области	<p>Физичке способности</p> <p>Моторичке вештине, спорт и спортске дисциплине</p> <p>/атлетика; спортска гимнастика; основе тимских, спортских и елементарних игара: плес и ритмика: пливање;</p> <p>Полигон/</p> <p>Физичка и здравствена култура</p> <p>/култура вежбање и играња;</p>

	здравствено васпитање/
Компетенције	умења и навике, активан однос ученика здравственом васпитању

ВАННАСТАВНЕ И ВАНШКОЛСКЕ АКТИВНОСТИ

План и програм ових активности предлаже Одељењско веће четвртог разреда и саставни је део Годишњег плана рада школе и школског програма.

- Слободне активности /у складу са интересовањима ученика, као и према материјалним и просторним условима рада/
- Недеља школског спорта / физичке активности прилагођене узрасту и могућностима ученика; културне манифестације у циљу промоције спорта / ликовне изложбе, плес, музичко-спортске радионице.../; ђачке радионице / о здрављу, спорту.../
- Активности у природи / излет . пешачење, крос-једном годишње, летовање , зимовање
- Школска такмичења
- Корективно педагошки рад и допунска настава

Ученик ослобођен практичног дела у обавези је да присуствује часовима. За рад са тим ученицима наставник сачињава посебан програм рада базиран на усвајању теоријских и васпитних садржаја у складу са програмом и корелацијом са садржајима других предмета.

Детаљније у Правилнику о програму наставе и учења за четврти разред основног образовања и васпитања („Службени гласник РС”, бр. 88/17, 27/18 – др. закон и 10/19, Просветни гласник 11/2019)

Грађанско васпитање, 4. разред годишњи фонд часова 36

Циљеви

Исходи

По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:

Циљ наставе и учења Грађанског васпитања је подстицање развоја личности која је одговорна према својим правима и правима других, отворена за договор и сарадњу и спремна да активно учествује у животу школске и локалне заједнице, уважавајући принципе, процедуре и вредности демократског друштва.

- разликује примере одговорног и неодговорног понашања људи према животној средини;
- се понаша у свакодневним ситуацијама на начин који уважава животну средину и рационалну потрошњу ресурса;
- образложи важност информисања о стању животне средине и начинима њене заштите;
- аргументује добити од заједничког живота људи припадника различитих култура;
- наведе елементе традиције и културе свог народа и покаже интересовање и поштовање за друге културе и традиције;
- образложи значај подршке избеглицама и мигрантима да у новој средини сачувају свој језик, традицију, културу;
- наведе примере из свакодневног живота којима се илуструје сусретање различитих култура;
- дискутује о томе како непознавање других култура утиче на настанак стереотипа, предрасуда и дискриминације;
- препознаје примере прекомерне потрошње;
- препознаје у медијима поруке које подстичу прекомерну потрошњу, посебно деце и младих;
- критички разматра појаву бацања хране и расипања воде;
- процењује важне чињенице о производима које купује читајући декларацију и води рачуна о односу цене и квалитета;
- испољи заинтересованост за сарадњу и учешће у групном раду;
- учествује у изради плана и реализацији акције, њеној промоцији и вредновању

Кључни појмови	право на здраву животну средину, култура, интеркултуралност, права потрошача.
Предметне области	<ul style="list-style-type: none"> • ЛЈУДСКА ПРАВА - Ја и други на планети Земљи • ДЕМОКРАТСКО ДРУШТВО - Култура и традиција • ПРОЦЕСИ У САВРЕМЕНОМ СВЕТУ - Прекомерна потрошња • ГРАЂАНСКИ АКТИВИЗАМ- Еколошка акција
Компетенције	различитост, сарадњу, вила и доношење одлука, от у демократском друштву

Детаљније у Правилнику о програму наставе и учења за четврти разред основног образовања и васпитања („Службени гласник РС”, бр. 88/17, 27/18 – др. закон и 10/19, Просветни гласник 11/2019)

ПРАВОСЛАВНИ КАТИХИЗИС (ВЕРОНАУКА) 4. РАЗРЕД

ВРЕМЕ	ТЕМЕ	ЦИЉ И ЗАДАЦИ	НАЧИН И ПОСТУПЦИ ОСТВАРИВАЊА
-------	------	--------------	------------------------------

<p>IX</p> <p>-</p> <p>VI</p>	<p>Узрок постојања света</p> <p>Последице створености по природу и њено постојање</p> <p>Стварање човека на крају свега створеног по „икони и подобију Божијем“</p> <p>Евхаристија као свет у малом</p> <p>Стварање света и човека управославној иконографији</p>	<p>да ученици уоче да конкретни људи као и личности нису постојали пре него што су се родили</p> <p>да спознају да је Бог из љубави створио свет за вечност</p> <p>да уоче разлику између природе и личности код човека</p> <p>да уоче да су структура створеног света огледа у литургији</p>	<p>- разговор, Свето писмо Старог завета</p> <p>- Свето писмо Старог завета</p> <p>- монолог</p> <p>- дијалог</p> <p>- Свето писмо</p> <p>- помоћна литература</p> <p>- опис литургије</p>
------------------------------	---	---	--

ВЕРОНАУКА – КАТОЛИЧКИ ВЈЕРОНАУК

Циљ наставе вјеронаука у овом разреду јесте да дијете упозна врло обзирно морални свијет у себи.

Оперативни задаци наставе вјеронаука у другом разреду основне школе јесу да ученик:

- разумје и прихватити да морални закон који је њему још стран ипак постаје полако норматив његовога обликовања савјести;
- разумје и прихватити да је то понуђен Очев глас који је преко Исуса пријатеља попримио топли пријатељски тон;
- разумје и прихватити полако тијekom цијелогодишње наставе цијели декалог;
- разумје и прихватити позитивно и поједину заповијед као понуду која помаже остварити пријатељство са Исусом Кристом.

Увод:

- Упознајмо Божју доброту
- Пут к небеском Оцу (Добро је што имамо саобраћајне знаке у животу);
- Исус нам даје примјер (Радостан сам што ми је Исус узор);
- Екуменска тема (Сви смо браћа макар међу нама има и разлика).Штовање доброга Бога
- Молитва Исусових пријатеља (Молит ћу сваки дан);
- Поштивање Божјега имена (Упозорит ћу непристојне и псоваче да шуте);
- Светкујемо с Исусом (Радостан идем на свету мису).Бог нам се даровао по људима
- Исус у обитељи (Како је лијепо у назаретској обитељи);
- Највећи Божји дар: живот и здравље (Пазит ћу на своје здравље);
- Исуса љубимо у сваком човјеку (Помагат ћу друговима);
- Божић
- благодан љубави (Исус к нама долази да нам помогне да будемо добри).Знакови Божје љубави по нашем тијелу
- Бог нас је створио различитима (Исусови пријатељи су дјечаци и дјевојчице);
- Обитељ
- Божји план (Поштоват ћу своје родитеље).Бог нам дарује сва земаљска добра
- Моја материјална добра (Бит ћу уредан);

- Поштивање природе и туђих добара (Нећу красти Чувај ћу природу). Бог нам је даровао духовна добра
- Исусов пријатељ говори истину (И код куће и у школи говори истину);
- Одговорност за духовна добра (Бит ћумарљив и цијенит ћурад других). Жалосна могућност издаје пријатељства с Богом
- Невјерни пријатељ (Нећу бити такав);
- Исусова смрт и ускрснуће
- наше помирење (Исусе, хвала ти што нам опрашташ гријехе). Мир с Богом
- мир с браћом
- Помирење с Исусом
- Ослобођење од гријеха (Бит ћу искрен према Богу);
- У савезу с Богом (Добри Исус сваком опрашта).

Начин остваривања програма

Вјерска поука је заједничко дјело катехете (вјероучитеља) и катехизаната (вјероученика).

Полазиште је конкретна стварност. Из доживљених искустава прелази се на истине, из којих се потом враћа на свакодневну њихову примјену. Овакав начин спознаје има властити ред: упознавање (обрада нових садржаја), сређивање (систематизација), понављање, примјена и провјеравање. То је макроструктура оваквог начина спознаје. Међутим, и ови дијелови имају своју микроструктуру. Тако на примјер: начин спознаје посједује слиједеће ступњеве: постављање циља, мотивирање, обрада нових наставних садржаја, учење, индуктивни и дедуктивни закључци, изравни и неизравни докази, формулирање запамћених чињеница... Или, садржај примјене има ове дијелове: проблем, постављање циља, рјешавање проблема, задаћа, упознавање прилика и увјежбавање. Код спознавања треба имати пред очима физиономију групе и појединаца, но у оквиру сата под којим се обрађују нови наставни садржаји врши се примјена, понављање и вредновање обрађенога градива. Имајући на уму горе истакнуто, поједини сат вјеронаука би требао изгледати овако: кратко понављање садржаја претходног сата, и посебно освјетљавање онога што ће послужити као темељ за актуални сат. Након постављања циља (што? и како?), прелази се на обраду нових наставних садржаја (нпр. други разред, први сат), гдје се заправо објашњава ученику што то значи да

"смо дјеца Божја", истичући што то значи за нас и за људе око нас. Закључци се могу истаћи на плочи. Након овога се већ познати садржаји продубљују, уче, тј. разговара се о помирењу (што?, како? и зашто?). Овако усвојено градиво, у складу са одгојним циљем, мора наћи своју примјену у животу ученика. Разговара се зашто и како треба захвалити Богу за родитеље, браћу и пријатеље. Оваква спознаја и дјечје искуство се ослањају на његов доживљај и на текст Светог писма. Прозивку и домаћу задаћу обавимо у прикладно време.

СЛОБОДНЕ АКТИВНОСТИ

први-четврти разред недељни фонд часова: 1-2

Циљ

Активности

- прилагођавање ученика на школску средину
- дружење са вршњацима кроз заједничке активности
- излети, посете културним манифестацијама
- друштвене, техничке, спортске и хуманитарне активности
- корелација са наставним областима као и програмима ранијих изборних предмета
- презентација продуката

Сврха ових активности је подршка прилагођавању ученика

<p>на школску средину и заједницу, као и задовољавање/проширивање њихових интересовања, дружење са вршњацима кроз заједничко делање, исказивање способности, осамостаљивање, развој неких вештина и друго.</p>	<p>- укључивање родитеља</p> <ul style="list-style-type: none"> • Хор • Солистичко певање • Оркестар • Ритмичке радионице • Посете концертима
--	--

Пети разред

<p>5. разред</p> <p>Српски језик и књижевност годишњи фонд часова 180</p>	
<p>Циљеви</p>	<p>Исходи</p> <p>По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:</p>

Циљ учења Српског језика и књижевности је да се ученик оспособи да правилно користи српски језик у различитим комуникативним ситуацијама, у говору и писању, тако што ће овладати основним законитостима српског књижевног језика, да стиче основна знања о улози и значају језика у националној култури и изградњи националног идентитета; да кроз читање и тумачење књижевних дела из српске и светске баштине развија читалачке компетенције које, уз књижевно знање, обухватају емоционално и фантазијско уживљавање, живо памћење, истраживачко посматрање, подстичу имагинацију и уметнички сензибилитет, естетско доживљавање и критичко мишљење, морално просуђивање и асоцијативно повезивање; да се одговарајућим врстама читања оспособљава да усмерено приступа делу и приликом тумачења открива различите слојеве и значења; да стиче основна знања о месту, улози и значају језика и књижевности у српској и светској култури, негује љубав према српском језику и књижевности; да стиче и развија најшира

- разликује књижевни и некњижевни текст;
- упоређује одлике фикционалне и нефикционалне књижевности; – чита са разумевањем и опише свој доживљај различитих врста књижевних дела;
- чита са разумевањем одабране примере осталих типова текстова; – одреди род књижевног дела и књижевну врсту;
- разликује карактеристике народне од карактеристика уметничке књижевности;
- разликује реалистичну прозу и прозу засновану на натприродној мотивацији;
- анализира елементе композиције лирске песме (строфа, стих); епског дела у стиху и у прози (делови фабуле – поглавље, епизода; стих); драмског дела (чин, сцена, појава);
- разликује појам песника и појам лирског субјекта; појам приповедача у односу на писца;
- разликује облике казивања;
- увиђа звучне, визуелне, тактилне, олфакторне елементе песничке слике;
- одреди стилске фигуре и разуме њихову улогу у књижевно-уметничком тексту;
- процени основни тон певања, приповедања или драмске радње (шалјив, ведар, тужан и сл.);
- развија имагинацијски богате асоцијације на основу тема и мотива књижевних дела;
- одреди тему и главне и споредне мотиве;
- анализира узрочно-последично низање мотива;
- илуструје особине ликова примерима из текста;
- вреднује поступке ликова и аргументовано износи ставове; – илуструје веровања, обичаје,

хуманистичка знања и да научи како функционално да повезује садржаје предметних области.

- начин живота и догађаје у прошлости описане у књижевним делима;
- уважава националне вредности негује српску културно историјску баштину;
- наведе примере личне добити од читања;
- напредује у стицању читалачких компетенција;
- упореди књижевно и филмско дело, позоришну представу и драмски текст;
- разликује променљиве речи од непроменљивих;
- разликује категорије рода, броја, падежа речи које имају деклина цију;
- разликује основне функције и значења падежа;
- употребљава падежне облике у складу са нормом;
- употребљава глаголске облике у складу са нормом;
- разликује основне реченичне чланове (у типичним случајевима); – доследно примењује правописну норму у употреби великог слова; састављеног и растављеног писања речи; интерпункцијских знакова; – користи правопис (школско издање);
- правилно изговара речи водећи рачуна о месту акцента и интонацији реченице;
- говори јасно поштујући књижевнојезичку норму;
- течно и разговетно чита наглас књижевне и неуметничке текстове; – користи различите облике казивања: дескрипцију (портрет и пејзаж), приповедање у 1. и 3. лицу, дијалог;
- издваја делове текста (наслов, пасусе) и организује га у смисаоне целине (уводни, средишњи и завршни део текста);
- саставља говорени или писани текст о доживљају књижевног дела и на теме из свакодневног живота и света маште;
- проналази експлицитно и имплицитно садржане информације у једноставнијем књижевном и некњижевном тексту;
- напамет говори одабране књижевне текстове или одломке;

Кључни појмови	књижевност, језик, језичка култура.
-----------------------	-------------------------------------

Теме:	<p>КЊИЖЕВНОСТ ЈЕЗИК</p> <p>ГраMATика, Правопис, Ортоепија ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА</p> <p>Поједини наставни садржаји за које наставник процени да се током године не могу реализовати на редовним часовима, могу се планирати за обраду на часовима пројектне наставе, амбијенталне, као и на часовима додатног рада и рада у секцијама.</p>
Компетенције	<p>Језичке компетенције Компетенције за целоживотно учење, Вештина комуникације, Рад са подацима и информацијама, Дигитална компетенција, Вештина сарадње, Вештина за живот у демократском друштву, Естетска компетенција</p>

Детаљније у П Р А В И Л Н И К У о плану наставе и учења за пети и шести разред основног образовања и васпитања и програму наставе и учења за пети и шести разред основног образовања и васпитања објављеном у „Службеном гласнику Републике Србије – Просветном гласнику”, а примењује се почев од школске 2018/2019. године.

РУМУНСКИ ЈЕЗИК

Циљ: Cunoa terea elevilor cu limba i literatura română. Dezvoltarea i îmbogă irea vocabularului, ca i exprimarea orală i scrisă.					
ВРЕМЕ И МЕСТО	ОБЛАСТ (тема)	САДРЖАЈ РАДА		НАЧИН И ПОСТУПАК ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА	АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА
		ОБАВЕЗНИ	ОБРАЗОВНИ И СТАНДАРДИ		
<p>Septembrie - iunie</p> <p>Cabinetul de limba română</p>	<p>Exprimare orală</p>	<p>Să respecte regulile de punctuație și accentuarea în citire.</p> <p>Să exprime corect mesajul citit.</p> <p>Să identifice informațiile esențiale și detaliile dintr-un mesaj oral.</p> <p>Să dezvolte posibilitatea de a remarca și explica unele emoții și motivări în operele literare.</p>	<p>LR.1.1.1.</p> <p>LR.1.1.3.</p> <p>LR.1.1.5.</p> <p>LR.2.1.1.</p> <p>LR.2.1.3.</p> <p>LR.3.1.1.</p>	<p>Frontal, individual</p> <p>-citire,exerciții orale,dialog...</p> <p>(Citește textul cu voce tare și în sine.</p> <p>Recunoaște stiluri funcționale diferite în exemple simple.Găsește informațiile de bază din text după criterii date.Citește corect, fluent și expresiv textul, prin care identifică textele scrise în diferite stiluri funcționale.)</p>	<p>- Citirea textului necunoscut</p> <p>- Conversații</p> <p>- Exerciții orale</p> <p>- Dialog</p>

Septembrie - iunie Cabinetul de limba română	Exprimare în scris	<p>Să aplice regulile de ortografie în scris.</p> <p>Să scrie citeț și corect după dictare și în compuneri.</p> <p>Să respecte metodologia lucrărilor scrise.</p>	<p>LR.1.2.1.</p> <p>LR.1.2.2.</p> <p>LR.2.2.3.</p> <p>LR.2.3.1.</p>	<p>Individual colectiv mixt</p> <p>-compuneri,exerciții în scris,la tablă,analiză, ...</p> <p>(Scrierea corectă.Alcătuieste o propoziție corectă din punct de vedere gramatical.Alcătuieste un rezumat al unui text simplu și scurt.Respectarea regulilor de despărțire a cuvintelor în silabe.Să-și îmbogățească vocabularul cu cuvinte și expresii noi și să știe să folosească dicționare, îndreptare și enciclopedii. Să distingă formele de exprimare literară și dialectală)</p>	<p>- Exerciții în scris</p> <p>- Dictare</p> <p>- Exerciții la tablă</p> <p>- Analiza lecțiilor</p>
Septembrie - iunie Cabinetul de limba română	Gramatica, lexicul, limba română literară	<p>Să respecte regulile de punctuație și accentuarea în citire.</p> <p>Să identifice sensul unui cuvânt necunoscut cu ajutorul dicționarului.</p> <p>Să construiască propoziții corecte</p>	<p>LR.1.3.1.</p> <p>LR.1.3.5.</p> <p>LR.1.3.6.</p> <p>LR.1.3.14</p> <p>LR.1.3.17</p> <p>LR.3.3.10</p>	<p>Frontal, mixt, individual și colectiv.</p> <p>-exerciții orale și scrise, la tablă,analiză morfologică-sintactică,...</p> <p>(Să formuleze propoziții corecte din punct de vedere gramatical.Să scrie citeț și corect după dictare și în compuneri.</p> <p>Să recunoască părțile de vorbire flexibile și neflexibile.)</p>	<p>- Analiză morfologică</p> <p>- Analiză sintactică</p> <p>- Exerciții orale</p> <p>- Exerciții scrise</p> <p>- Exerciții la tablă</p>

		<p>din punct de vedere grammatical.</p> <p>Să cunoască părțile de vorbire flexibile și neflexibile.</p>			
<p>Septembrie - iunie</p> <p>Cabinetul de limba română</p>	Literatura	<p>Să scrie citeț și corect după dictare și în compuneri.</p> <p>Să-și îmbogățească vocabularul cu cuvinte și expresii noi.</p> <p>Să respecte metodologia lucrărilor scrise.</p> <p>Să observe și explice legăturile de cauză-consecință și prin concluzii personale să facă analiza textelor în diferite situații.</p> <p>Să dezvolte posibilitatea de a remarca și explica unele emoții și motivări în operele</p>	<p>LR.1.4.2.</p> <p>LR.1.4.4.</p> <p>LR.1.4.8.</p> <p>LR.2.4.5.</p> <p>LR.2.4.8.</p>	<p>Individual, colectiv și mixt.</p> <p>-citire,exerciții orale,compuneri,dialog...</p> <p>(Să recunoască genurile literare de bază(liric,epic și dramatic).Să facă distincția dintre textele narative, descriptive și dialogate. Să stabilească trăsăturile fizice și morale ale personajelor principale din text. Să recunască figuriile de stil(personificarea, metafora, hiperbola,etc). Să stabilească trăsăturile fizice și morale ale personajelordin text.)</p>	<p>- Citire</p> <p>- Exerciții orale</p> <p>- Exerciții scrise</p>

		literare.			
--	--	-----------	--	--	--

СРПСКИ КАО НЕМАТЕРЊИ ЈЕЗИК , 5. разред

ПРОГРАМ А

(ЗА УЧЕНИКЕ ЧИЈИ МАТЕРЊИ ЈЕЗИК ПРИПАДА НЕСЛОВЕНСКИМ ЈЕЗИЦИМА И КОЈИ ЖИВЕ У ХОМОГЕНИМ СРЕДИНАМА)

годишњи фонд часова 108

Циљеви

Исходи

По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:

(ЈЕЗИК)

Оспобљавање ученика да се служи српским језиком на основном нивоу у усменој и писаној комуникацији ради каснијег успешног укључивања у живот заједнице и остваривања грађанских права и дужности, као и уважавање српске културе и развијање интеркултуралности као темељне вредности демократског друштва.

- разуме и користи предвиђени лексички фонд;
- разуме и користи граматичке конструкције усвајане у претходним разредима и проширује их новим језичким садржајима;
- користи фреквентне одредбе за узрок;
- користи сложени предикат са модалним глаголима;
- користи нове моделе одредаба за место;
- уочава род и број именица, конгруенцију атрибута с именицом у типичним примерима;

(КЊИЖЕВНОСТ)

- савладане (већ усвојене) садржаје из књижевности повезује с новим књижевноуметничким текстовима;
- разуме садржај кратког књижевног и по потреби адаптираног текста;
- репродукује одломке из одабраних књижевноуметничких и других текстова;
- прати временски след догађаја у књижевном тексту и одреди место догађаја/збивања;
- опише главног јунака;

(ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА)

– разуме једноставна питања, кратке јасне налоге и информације битне за задовољење свакодневних животних потреба (нпр. у породици, школи итд.);

– разуме садржај кратког континуираног говореног текста (5 до 6 простих реченица) саопштеног стандардним језиком, изговореног разговетно, спорим темпом;

– чита наглас, с разумевањем, краћи познат текст писан ћирилицом или латиницом;

– издваја експлицитне информације и изводи једноставне закључке на основу прочитаног текста;

– исприча и напише у 4 до 6 реченица доживљене ситуације и своје планове.

Кључни појмови

српски као нематерњи језик, слушање, разумевање, говор, читање, писање

Теме:

- ЈЕЗИК
- КЊИЖЕВНОСТ
- ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА

Обавезна су два писмена задатка у току школске године (у другом и у четвртој класификационој периоду).

Компетенције

- комуникативна компетенција

Детаљније у Правилнику о програму наставе и учења за седми разред основног образовања и васпитања ПГ-5/19

СТРАНИ ЈЕЗИК, 5. разред
-енглески језик - годишњи фонд часова 72

Циљеви

Исходи

По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:

<p>Циљ учења страног језика је да се ученик усвајањем функционалних знања о језичком систему и култури и развијањем стратегија учења страног језика оспособи за основну писмену и усмену комуникацију и стекне позитиван однос према другим језицима и културама, као и према сопственом језику и културном наслеђу.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – разуме краће текстове који се односе на поздрављање, представљање и тражење / давање информација личне природе; – поздрави и отпоздрави, представи себе и другог користећи једноставна језичка средства; – постави и одговори на једноставнија питања личне природе; – у неколико везаних исказа саопшти информације о себи и другима; – разуме једноставнији опис особа, биљака, животиња, предмета, појава или места; – упореди и опише карактеристике живих бића, предмета, појава и места, користећи једноставнија језичка средства; – разуме једноставније предлоге и одговори на њих; – упути једноставан предлог; – пружи одговарајући изговор или одговарајуће оправдање; – разуме и једноставне молбе и захтеве и реагује на њих; – упути једноставне молбе и захтеве; – затражи и пружи кратко обавештење; – захвали и извине се на једноставан начин; – саопшти кратку поруку (телефонски разговор, дијалог уживо, СМС, писмо, имејл) којом се захваљује; – разуме и следи једноставнија упутства у вези с уобичајеним ситуацијама из свакодневног живота (правила игре, рецепт за припремање неког јела и сл.) са визуелном подршком без ње; – да једноставна упутства (нпр. може да опише како се нешто користи/ прави, напише рецепт и сл.); – разуме честитку и одговри на њу; – упути пригодну честитку; – разуме и, примењујући једноставнија језичка средства, опише начин прославе рођендана, празника и важних догађаја; – разуме једноставније текстове у којима се описују сталне, уобичајене и тренутне радње и способности; – размени информације које се односе на дату комуникативну ситуацију;
---	---

- опише сталне, уобичајене и тренутне догађаје / активности и способности користећи неколико везаних исказа;
- разуме краће текстове у којима се описују догађаји и способности у прошлости;
- размени информације у вези са догађајима и способностима у прошлости;
- опише у неколико краћих, везаних исказа догађај у прошлости;
- опише неки историјски догађај, историјску личност и сл.;
- разуме жеље планове и намере и реагује на њих;
- размени једноставне исказе у вези са својим и туђим жељама, плановима и намерама;
- саопшти шта он/ она или неко други жели, планира, намерава;
- разуме и реагује на свакодневне изразе у вези са непосредним и конкретним потребама, осетима и осећањима;
- изрази, основне потребе, осете и осећања једноставнијим језичким средствима;
- разуме једноставнија питања и одговори на њих;
- разуме обавештења о простору и величинама;
- опише специфичније просторне односе и величине једноставним, везаним исказима;
- разуме, тражи и даје једноставнија обавештења о хронолошком времену и метеоролошким приликама у ширем комуникативном контексту;
- опише дневни / недељни распоред активности;
- опише метеоролошке прилике и климатске услове у својој земљи и једној од земаља циљне културе једноставним језичким средствима;
- разуме и реагује на једноставније забране, своје и туђе обавезе;
- размени једноставније информације које се односе на забране и правила понашања у школи и на јавном месту (у превозном средству, спортском центру, биоскопу, зоолошком врту и сл.) као и на своје и туђе обавезе;
- представи правила понашања, забране и листу својих и туђих обавеза користећи одговарајућа језичка средства;
- разуме и формулише једноставније изразе који се односе на поседовање и припадност;
- пита и каже шта неко има / нема и чије је нешто;
- разуме и реагује на једноставније исказе који се односе на описивање интересовања, хобија и изражавање допадања и недопадања;
- опише своја и туђа интересовања и хобије и изрази допадање и недопадање уз једноставно образложење;

	<p>– разуме и формулише једноставније исказе којима се тражи мишљење, изражава слагање/неслагање;</p> <p>– разуме једноставније изразе који се односе на количину нечега;</p> <p>– пита и каже колико нечега има/ нема, користећи једноставнија језичка средства;</p> <p>– на једноставан начин затражи артикле у продавници једноставним изразима за количину, наручи јело и/или пиће у ресторани и пита/ каже/ израчуна колико нешто кошта;</p> <p>– састави списак за куповину – намирнице и количина намирница (две векне хлеба, пакет тестенине, три конзерве туњевине и сл.)</p> <p>– изрази количину у мерама – 100 гр шећера, 300 гр брашна и сл.</p>
<p>Комуникативне функције</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Поздрављање и представљање себе и других и тражење / давање основних информација о себи и другима у ширем друштвеном контексту • Описивање карактеристика живих бића, предмета, појава и места • Позив и реаговање на позив за учешће у заједничкој активности • Изражавање молби, захтева, обавештења, извињења, и захвалности • Разумевање и давање упутстава • Описивање и честитање празника, рођендана и значајних догађаја, честитање на успеху и изражавање жаљења • Описивање догађаја и способности у садашњости • Описивање догађаја и способности у прошлости • Исказивање жеља, планова и намера • Исказивање потреба, осета и осећања • Исказивање просторних односа и величина • Исказивање времена (хронолошког и метеоролошког) • Изрицање дозвола, забрана, правила понашања и обавеза • Изражавање припадања и поседовања • Изражавање интересовања, допадања и недопадања • Изражавање мишљења (слагања и неслагања) • Изражавање количине, бројева и цена

Кључни појмови:	комуникативни приступ, функционална употреба језика, интеркултурност.
Компетенције	комуникативна компетенција социокултурна компетенција интеркултурна компетенција

Детаљније у П Р А В И Л Н И К У о плану наставе и учења за пети и шести разред основног образовања и васпитања и програму наставе и учења за пети и шести разред основног образовања и васпитања објављеном у „Службеном гласнику Републике Србије – Просветном гласнику”, а примењује се почев од школске 2018/2019. године.

НЕМАЧКИ ЈЕЗИК , 5. разред

Циљ: Савладавање новог фонолошког система на забаван начин кроз игру, песме, рецитације и сценске игре. Рецептивно и продуктивно усвајање језика и нових лексичких целина. Стимулисање маште и креативности. Навикавање на комуникацију на немачком језику. Савладавање основних реченичних форми у простим реченицама, уз поштовање граматичких правила. Усвајање правила писања и читања немачког језика. Оспособљавање за основну писмену и усмену комуникацију и развијање позитивног односа према другим језицима и културама, као и према сопственом језику и културном наслеђу.					
ВРЕМЕ И МЕСТО	ОБЛАСТ (тема)	Садржаји	Исходи По завршеној теми/области ученик ће бити у стању да у усменој и писаној комуникацији:	НАЧИН И ПОСТУПАК ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА	АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА
Септембар - Новембар	Ich und die Anderen Meine Familie Поздрављање и представљање себе и других и тражење/давање основних информација о себи и другима у ширем друштвеном контексту, представљање чланова породице	Језичке активности у комуникативним ситуацијама Слушање и читање краћих, једноставнијих текстова који се односе на дате комуникативне ситуације (дијалози, наративни текстови, формулари и сл.); реаговање на усмени или писани импулс саговорника (наставника, вршњака и сл.) и иницирање комуникације; усмено и писано давање информација о себи и тражење и давање информација о другима (СМС, имејл, формулари, чланске карте, опис фотографије и сл.). Садржаји Das ist mein Bruder. Ich bin elf Jahre alt. Woher kommst du? Kannst du Tennis spielen?	- разуме краће текстове који се односе на поздрављање, представљање и тражење/давање информација личне природе - поздрави и отпоздрави, представи себе и другог користећи једноставна језичка средства - постави и одговори на једноставнија питања личне природе - у неколико везаних исказа саопшти информације о себи и другима	Упознавање са породицом из уџбеника, путем ЦД-а, видео пројекције, текстови, израда панона	Активна настава -ко си ти? Рад у пару, сценска игра, дијалогска игра,

		<p>Ich kann sehr gut Fußball spielen, und du?</p> <p>Wo bist du geboren?</p> <p>Ich habe am Montag Geburtstag.</p> <p>Именице у номинативу уз одговарајући члан (одређен, неодређен, присвојни, нулти). Презент слабих, јаких и модалних глагола. Упитне заменице (<i>wer, was</i>) и упитни прилози (<i>wo, wann, wie, warum</i>). (<i>in, aus, an</i>)</p> <p>(Интер)културни садржаји: устаљена правила учтивости; титуле уз презимена особа (<i>Frau, Herr, Doktor, Professor</i>); имена и надимци; начин писања адресе.</p>			
<p>Децем-бар</p> <p>–</p> <p>Фебруар</p>	<p>Meine Schule</p> <p>Школа и школски живот, прибор, наставници</p> <p>Разумевање и давање упутстава</p> <p>Изражавање мишљења (слагања и неслагања)</p>	<p>Језичке активности у комуникативним ситуацијама</p> <p>Слушање и читање текстова који садрже једноставнија упутства (нпр. за компјутерску или обичну игру, употребу апарата и сл.) са визуелном подршком и без ње; усмено и писано давање упутстава.</p> <p>Садржаји</p> <p>Du darfst nicht zu spät zum Unterricht kommen.</p> <p>Ich muß meine Hausaufgaben machen.</p> <p>Lies den Text auf Seite 12.</p> <p>Neue Wörter im Wörterbuch suchen.</p> <p>Gib mir den Spitzer.</p> <p>Именице са нултим чланом. Употреба везника и прилога (<i>und, aber, oder; dann, danach</i>)</p>	<p>- разуме и следи једноставнија упутства у вези с уобичајеним ситуацијама из свакодневног живота (правила игре, рецепт за припремање неког јела и сл.) са визуелном подршком без ње</p> <p>- да једноставна упутства (нпр. може да опише како се нешто користи/прави, напише рецепт и сл.)</p> <p>- користи лексику уз вербална, визуелна, симболичка средства</p>	<p>Илустрација цртежом, разликовање три боје за три граматичка рода именица, усмено излагање, тимска настава, рад на тексту</p>	<p>Демонстрацијом и илустрацијама савладавај у нове појмове, израда паноа, интервју, сценска игра по улогама</p>

		(Интер)културни садржаји: упознавање система школовања у Немачкој			
Март - Јун	Essen und Trinken Изражавање количине, бројева и цена	Усвајање лексике везане за јело и пиће Језичке активности у комуникативним ситуацијама Слушање и читање једноставнијих текстова који говоре о количини нечега; постављање питања у вези с количином и одговарање на њих, усмено и писано; слушање и читање текстова на теме поруџбине у ресторану, куповине, играње улога (у ресторану, у продавници, у кухињи...); писање списка за куповину; записивање и рачунање цена. Садржаји Ich nehme eine Tasse Kaffee. Du kaufst zwei Flaschen Wasser und eine Packung Salz. Was kostet das? Das macht 15 Euro. Употреба језичких средстава квантификације. Употреба лексике којом се именује амбалажа. Исказивање количине и цене. (Интер)културни садржаји: друштвено окружење; мерне јединице и валуте у земљама немачког говорног подручја	- разуме једноставније изразе који се односе на количину нечега - пита и каже колико нечега има/нема, користећи једноставнија језичка средства - на једноставан начин затражи артикле у продавници једноставним изразима за количину, наручи јело и/или пиће у ресторану и пита/каже/израчуна колико нешто кошта - састави списак за куповину - намирнице и количина намирница (две векне хлеба, пакет тестенине, три конзерве туњевине и сл.) - изрази количину у мерама - 100 гр шећера, 300 гр брашна и сл.	Рад на тексту, слушање ситуација са ЦД-а, Рад у пару, писање састава, групни рад, израда паноа, тематска дискусија, говорне вежбе, цртање	Активна настава, учешће у налажењу рецепата, сценска игра у кухињи и ресторану

РУСКИ ЈЕЗИК

КОРЕЛАЦИЈА (ОБРАЗОВНА ОБЛАСТ)	АКТИВНОСТИ		НАЧИН ОСТВАРИВАЊА	ПРАЋЕЊЕ
	А) УЧЕНИК	Б) НАСТАВНИК		
☐ српски језик	☐ слободно изражава	☐ планира ☐ организује	читање, писање, увежбавање правилног изговора и ритма руске	Сумативно- диктат, писмене провере,

<ul style="list-style-type: none"> кул тура ☐ музичка култура ☐ историја ☐ географија ☐ физичко васпитање 	<p>мишљење</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ размишља у циљу решавања проблема ☐ прикупља податке ☐ дискутује о прикупљеним подацима ☐ сарађује са друговима у тиму ☐ слуша ☐ црта ☐ организује ☐ спознаје себе и своје проблеме 	<ul style="list-style-type: none"> ☐ усмерава ☐ реализује ☐ објашњава ☐ даје упутства ☐ демонстрира ☐ обезбеђује ресурсе ☐ води циљни разговор ☐ прати ефекте сопственог рада и рада ученика 	<p>руске пеме и брзалице као и кроз граматичка и правописна правила: слушање, понављање, писање, рад у пару, групни рад, рад на задатем темама</p>	<p>писмени задаци, усмени одговори</p> <p>Формативно- на сваком часо праћење усвајања наставних садржаја, ангажовање, изражавање, учешће у групном и тимском раду, однос према другим -процена ученика о раду и напредовању осталих ученика, сопственом раду и часовима</p>
--	---	--	--	---

ИСХОДИ (СТАНДАРДИ)			Тема	Садржај
ОСНОВНИ	СРЕДЊИ	НАПРЕДНИ		
<p>ДСТ.1.1.1. Разуме најједноставније речи, имена, бројеве (нпр. цене, датуме, изразе за количину и меру) и успева да их запише, уколико му се саопштавају или диктирају</p>	<p>ДСТ.2.1.1. Разуме фреквентне речи и изразе као главне носиоце значења у кратким саопштењима на блиске теме.</p>	<p>ДСТ.3.1.13. Описује себе и околину, школски контекст и приватан живот, свакодневне навике, претходне и планиране активности и догађаје.</p> <p>ДСТ.3.1.14. Поставља неколико повезаних</p>	<p>“Привет Россия ”</p>	<p>Ну, давайте! Числительные (1-10)Россия-Сербия Москва (систематизация) Кто это? Меня зовут... Анна или Аня?</p>

<p>полако и разговетно и уколико су јасно контекстуализовани.</p> <p>ДСТ.1.1.3. Разуме и прати једноставна упутства и обавештења која се односе на познате ситуације, а исказана су спорим темпом и разговетно.</p> <p>ДСТ.1.1.8. Разуме најједноставна упутства, уколико укључују и визуелне елементе.</p> <p>ДСТ.1.1.11. Успоставља и одржава друштвени контакт користећи најједноставнија језичка средства приликом поздрављања, представљања, добродошлице, окончања комуникације, захваљивања, извињавања, давања података о себи, распитивања о основним подацима који се тичу саговорника.</p> <p>ДСТ.1.1.13. Најједноставнијим језичким средствима тражи од саговорника одређени предмет.</p>	<p>ДСТ.2.1.5. Разуме предмет краће усмене интеракције о личним и породичним стварима, непосредном друштвеном окружењу, природној средини.</p> <p>ДСТ.2.1.6. Разуме спорији, јасно артикулисани монолошки исказ од неколико реченица, уз одговарајуће паузе и понављања.</p> <p>ДСТ.2.1.16. Успева да на кратко поведе и/или одржи разговор на блиске и познате теме.</p> <p>ДСТ.2.1.17. У оквиру размене информација са саговорником о темама од непосредног личног интереса повезује неколико реченица у смислену целину.</p> <p>ДСТ.2.1.18. На једноставан начин тражи од саговорника предмет, објашњење, услугу.</p> <p>ДСТ.2.1.19. Једноставним средствима описује или представља људе, предмете у свакодневной употреби, места, уобичајене активности.</p>	<p>питања у низу, на познате теме у вези са личним потребама, интересовањима, обавезама, жељама, уз евентуалну помоћ и понављање; одговара на слична питања саговорника.</p> <p>ДСТ.3.1.15. Објашњава зашто му се нешто допада или не допада, зашто се слаже или не слаже, зашто нешто воли или не; на једноставан начин износи и образлаже своје ставове и мишљење.</p> <p>ДСТ.3.2.1. Углавном коректно изговара све гласове и гласовне групе, чак и у понеким тежим комбинацијама гласова, уз поштовање акценатско-интонацијских правила, а евентуалне неправилности не угрожавају комуникацију.</p> <p>ДСТ.3.2.2. Записује речи и изразе с релативном ортографском тачношћу (тако да не долази до неспоразума) и познаје и примењује фреквентна</p>	<p>“Кафе планета”</p>	<p>Хобби Что это?</p> <p>Как дела? Что ещё? Род именица(номинатив једнине)Что ещё? Что делать? Именице (номинатив множине) Что делать? Что делать? (личне заменице)Меню</p>
---	---	--	------------------------------	---

ФРАНЦУСКИ ЈЕЗИК

Циљ: Ученици треба да науче да препознају француски од других страних језика, разумеју кратке изразе и реченице на француском, да савладају технику читања француских гласова, упознају основна правила графиције и ортографије, да разговетно изговарају све гласове, посебно оне којих нема у матерњем језику, да постављају и одговарају на краћа питања, да изражавају допадање или не допадање, да се служе и употребљавају основне граматичке структуре без већих препрека.

ВРЕМЕ И МЕСТО	ОБЛАСТ (ТЕМА)	САДРЖАЈ РАДА		НАЧИН И ПОСТУПАК ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА	АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА
		ОБАВЕЗНИ И	ИСХОДИ		
СЕПТЕМБАР УЧИОНИЦА	1. Француски језик (<i>La langue française</i>)	упознавање са француским речима и алфабетом, спеловање речи	препознавање француских речи на слух, изговарање алфавета, спеловање, праћење упутстава током часа	фронтални, индивидуални, рад у паровима уз уџбеник, радни лист и цд плејер	слушање, читање слова, спеловање речи
СЕПТЕМБАР, ОКТОБАР УЧИОНИЦА	2. Други и ја (<i>Les autres et moi</i>)	глаголи <i>avoir</i> и <i>etre</i> , личне заменице (на глашене и ненаглашене), глагол <i>s appeller</i> , бр. од 0-13	поздрављање, представљање, познавање бројева до 13, упознавање са другима, проналажење места речи у реченици	дијалошка метода, рад са књигом	разговарање, писање, читање, слушање
ОКТОБАР, НОВЕМБАР	3. Обожавам!	глаголи прве групе, одређени,	разумевање и писање е-маила,	дијалошка, рад са књигом, рад у паровима, групни	слушање, читање, разговор

УЧИОНИЦА	<i>(J adore)</i>	неодређени чланови, лексика спорта и разоноде	саопштавање шта волиш и шта радиш, учење речи везаних за делове тела, означавање припадности	рад	
НОВЕМБАР УЧИОНИЦА	4. Певачи <i>(Les chanteurs)</i>	именице мушког и женског рода, националности, придеви, презентатив и	описивање личности, бројење до 70, упознавање француских градова	дијалогска, рад са књигом, рад у пару, игра	разговор, читање, разумевање, слушање, играње
НОВЕМБАР, ДЕЦЕМБАР УЧИОНИЦА	5. У биоскопу <i>(Dans le cinema)</i>	одређени чланови(пон.), императив, ширење речника	течно читање, разумевање садржаја, речи и изрази везани за биоскоп и празнике, учење израза за предмете у учионици	дијалогска, рад са књигом, рад у пару	разговор, читање, слушање, описивање
ДЕЦЕМБАР УЧИОНИЦА	6. Гости <i>(Les visiteurs)</i>	глаголи прве групе, императиви, гл. <i>aller, venir</i> , израз	читање карте, е-маила, смс поруке, писање позивница, познавање дана	дијалогска, рад са књигом, игра, описивање	разговор, слушање, препричавање, читање

		<i>il y a</i>	у недељи		
ЈАНУАР УЧИОНИЦА	7. Време је (<i>Il est le temps..</i>)	прилози за време, повратни глаголи, сати	тумачење распореда часова, познавање временских одредница, разговарање о школским предметима и дневним обавезама	дијалогска, рад са књигом, описивање	разговор, слушање, препричавање
ФЕБРУАР УЧИОНИЦА	8. Цезаров свет (<i>Le monde de Cesar</i>)	присвојни придеви, гл. <i>faire</i> , коњугације	представљање своје породице, разговарање о слободном времену, храни и пићу	дијалогска, рад са књигом, рад у пару	разговор, препричавање, глума
МАРТ УЧИОНИЦА	9. Блогујем о (<i>On blogue</i>)	предлози, презент, заменица <i>on</i> , гл. <i>habiter</i> , <i>aller</i>	разумевање електронског документа, учење назива месеци, разговарање о својим навикама	демонстрациона, дијалогска, катихетичка	закључивање, разговор, читање
МАРТ, АПРИЛ	10. Укуси и боје (<i>Les goûts et les</i>	негација, <i>le future proche</i> , <i>il y a + temps</i>	описивање одеће, говорење у негацији, говорење о будућности,	дијалогска, рад у пару, рад у групи	повезивање градива, читање, препричавање

УЧИОНИЦА	<i>odeurs</i>)		смештање радње у одређено време		
АПРИЛ, МАЈ УЧИОНИЦА	11. Чаробн и свет <i>(Le monde magique)</i>	деони члан, упитни облици, род и број именица	разумевање речи песме, описивање природе, препознавање мушког и женског рода, постављање питања у вези са предметима или особама	демонстративна, катихетичка метода	закључивање, препричавање, читање, глума
ЈУН УЧИОНИЦА	12. Победник или занесењак	род придева, прилози <i>hier, aujourd hui</i>	разумевање сликовитих израза, говорење о свом и карактеру других, разговарање о распусту и празницима	дијалoшка, рад са књигом, практичан рад	самосталан рад, препричавање

5. разред Ликовна култура

годишњи фонд часова : 72

**Циљев
и**

Исходи

По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:

Циљ учења Ликовне културе је да се ученик развијајући стваралачко и креативно мишљење и естетичке критеријуме кроз практични рад, оспособљава за комуникацију и решавање проблема и да изграђује позитиван однос према уметничком наслеђу и културној баштини свог и других народа.

- опише ритам који уочава у природи, окружењу и уметничким делима;
- пореди утисак који на њега/њу остављају различите врсте ритма;
- гради правилан, неправилан и слободан визуелни ритам, спонтано или с одређеном намером;
- користи, у сарадњи са другима, одабране садржаје као подстицај за стварање оригиналног визуелног ритма;
- разматра, у групи, како је учио/ла о визуелном ритму и где та знања може применити;
- направи, самостално, импровизовани прибор од одабраног материјала;
- искаже своје мишљење о томе зашто људи стварају уметност;
- опише линије које уочава у природи, окружењу и уметничким делима;
- пореди утисак који на њега/њу остављају различите врсте линија;
- гради линије различитих вредности комбинујући материјал, угао и притисак прибора/материјала;
- користи одабране садржаје као подстицај за стварање оригиналних цртежа;
- црта разноврсним прибором и материјалом изражавајући замисли, машту, утиске и памћење опаженог;
- разматра, у групи, како је учио/ла о изражајним својствима линија и где се та знања примењују;
- искаже своје мишљење о томе како је развој цивилизације утицао на развој уметности;
- пореди облике из природе, окружења и уметничких дела према задатим условима;
- гради апстрактне и/или фантастичне облике користећи одабране садржаје као подстицај за стваралачки рад;
- наслика реалне облике у простору самостално мешајући боје да би добио/ла жељени тон;
- обликује препознатљиве тродимензионалне облике одабраним материјалом и поступком;

	<ul style="list-style-type: none"> - преобликује предмет за рециклажу дајући му нову употребну вредност; - комбинује ритам, линије и облике стварајући оригиналан орнамент за одређену намену; - објасни зашто је дизајн важан и ко дизајнира одређене производе; - разматра, у групи, како је учио/ла о облицима и где та знања примењује; - искаже своје мишљење о томе зашто је уметничко наслеђе важно; - пореди различите начине комуницирања од праисторије до данас; - обликује убедљиву поруку примењујући знања о ритму, линији, облику и материјалу; - изрази исту поруку писаном, вербалном, невербалном и визуелном комуникацијом; - тумачи једноставне визуелне информације; - објасни зашто је наслеђе културе важно.
Кључни појмови	простор, облик, линија
Теме:	<ul style="list-style-type: none"> • Ритам • Линија • Облик • Визуелно споразумевање
Компетенције	Креативно изражавање, способност сарадње и разумевање различитости, медијска писменост и комуникација

Детаљније у Правилнику о плану наставе и учења за пети и шести разред основног образовања и васпитања и програму наставе и учења за пети и шести разред основног образовања и васпитања – ПГ 15/2018

5. разред

Музичка култура годишњи фонд часова: 72

**Циљев
и**

Исходи

По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:

Циљ учења Музичке културе је да код ученика, развијајући интересовања за музичку уметност, стваралачко и критичко мишљење, естетске критеријуме, формира естетску перцепцију и музички укус, као и одговоран однос према очувању музичког наслеђа и култури свога и других народа.

- наведе начине и средства музичког изражавања у праисторији и античком добу;
  - објасни како друштвени развој утиче на начине и облике музичког изражавања;
  - искаже своје мишљење о значају и улози музике у животу човека;
  - реконструише у сарадњи са другима начин комуникације кроз музику у смислу ритуалног понашања и пантеизма
- ;
- идентификује утицај ритуалног понашања у музици савременог доба (музички елементи, наступ и сл.);
  - класификује инструменте по начину настанка звука; – опише основне карактеристике удараљки;
  - препозна везу између избора врсте инструмента и догађаја, односно прилике када се музика изводи;
  - изражава се покретима за време слушања музике;
  - вербализује свој доживљај музике;
  - идентификује ефекте којима различити елементи музичке изражајности (мелодија, ритам, темпо, динамика) утичу на тело и осећања;
  - анализира слушано дело у односу на извођачки састав и инструменте;
  - илуструје примере коришћења плесова и музике према намени у свакодневном животу (војна музика, обредна музика, музика за забаву...);
  - критички просуђује лош утицај прегласне музике на здравље;
  - понаша се у складу са правилима музичког бонтона;
  - пева и свира самостално и у групи;
  - примењује правилну технику певања (правилно дисање, држање тела, артикулација);
  - кроз свирање и покрет развија сопствену координацију и моторику;
  - користи различита средства изражајног певања и свирања у зависности од врсте, намене и карактера композиције;

	<ul style="list-style-type: none"> – искаже своја осећања у току извођења музике; – примењује принцип сарадње и међусобног подстицања у заједничком музицирању; – учествује у школским приредбама и манифестацијама; – користи могућности ИКТ-а за слушање музике и извођење; – користи музичке обрасце у осмишљавању музичких целина кроз певање, свирање и покрет; – изражава своје емоције осмишљавањем мањих музичких целина; – комуницира у групи импровизујући мање музичке целине гласом, инструментом или покретом; – учествује у креирању школских приредби, догађаја и пројеката.
Кључни појмови	покрет, ритам, мелодија, темпо, динамика
Теме:	<ul style="list-style-type: none"> • Човек и музика • Музички инструменти • слушање музике • Извођење музике • Музичко стваралаштво
Компетенције	Међупредметне компетенције

Детаљније у Правилнику о плану наставе и учења за пети и шести разред основног образовања и васпитања и програму наставе и учења за пети и шести разред основног образовања и васпитања – ПГ 15/2018

5. разред Историја

годишњи фонд часова: 36 часова

Циљеви

Исходи

По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:

Циљ учења Историје је да ученик, изучавајући историјске догађаје, појаве, процесе и личности, стекне основна историјска знања и компетенције неопходне за разумевање савременог света, развије вештине критичког мишљења и одговоран однос према себи, сопственом и националном идентитету, културно-историјском наслеђу, друштву и држави у којој живи.

- разликује основне временске одреднице (годину, деценију, век, миленијум, еру);
- лоцира одређену временску одредницу на временској ленти;
- разликује начине рачунања времена у прошлости и садашњости;
- именује периоде прошлости и историјске периоде и наведе граничне догађаје;
- разврста историјске изворе према њиховој основној подели;
- повеже врсте историјских извора са установама у којима се чувају (архив, музеј, библиотека);
- наведе главне проналаске и опише њихов утицај на начин живота људи у праисторији;
- разликује основне одлике каменог и металног доба; – лоцира на историјској карти најважније цивилизације и државе Старог истока;
- користећи историјску карту, доведе у везу особине рељефа и климе са настанком цивилизација Старог истока;
- одреди место припадника друштвене групе на графичком приказу хијерархије заједнице;
- пореди начин живота припадника различитих друштвених слојева на Старом истоку;
- наведе најважније одлике државног уређења цивилизација Старог истока;
- идентификује основна обележја и значај религије у цивилизацијама Старог истока;
- разликује врсте писама цивилизација Старог истока; – илуструје примерима важност утицаја привредних, научних и културних достигнућа народа Старог истока на савремени свет;
- користећи дату информацију или ленту времена, смести историјску појаву, догађај и личност у одговарајући миленијум или век;

- изложи, у усменом или писаном облику, историјске догађаје исправним хронолошким редоследом;
- прикупи и прикаже податке из различитих извора информација везаних за одређену историјску тему;
- визуелне и текстуалне информације повеже са одговарајућим историјским периодом или цивилизацијом;
- опише особености природних услова и географског положаја античке Грчке;
- лоцира на историјској карти најважније цивилизације и државе античке Грчке;
- приказује друштвену структуру и државно уређење грчких полиса на примеру Спарте и Атине;
- пореди начин живота припадника различитих друштвених слојева у античкој Грчкој,
  - идентификује узроке и последице грчко
  - персијских ратова и Пелопонеског рата;
  - истражи основна обележја и значај религије старих Грка;
  - разликује легенде и митове од историјских чињеница;
  - наведе значај и последице освајања Александра Великог;
  - илуструје примерима важност утицаја привредних, научних и културних достигнућа античке Грчке и хеленистичког доба на савремени свет;
  - користећи дату информацију или ленту времена, смести историјску појаву, догађај и личност из историје античке Грчке и хеленизма у одговарајући миленијум, век или деценију;
  - израчуна временску удаљеност између појединих догађаја;
  - користи основне историјске појмове;
  - лоцира на историјској карти простор настанка и ширења Римске државе;
  - наведе основне разлике између античке римске републике и царства;
  - разликује узроке од последица најзначајнијих догађаја у историји античког Рима;
  - истражи основна обележја и значај религије античког Рима;
  - илуструје примерима важност утицаја привредних, научних и културних достигнућа античког Рима на савремени свет;
  - пореди начин живота припадника различитих друштвених слојева у античком Риму;

	<ul style="list-style-type: none"> – наведе најзначајније последице настанка и ширења хришћанства; – лоцира на карти најважније римске локалитете на територији Србије; – користећи дату информацију или ленту времена, смести историјску појаву, догађај и личност из историје античког Рима у одговарајући миленијум, век или деценију
Кључни појмови	историјски извори, хронологија, друштво, држава, стари век,
Теме:	<ul style="list-style-type: none"> • Основи проучавања прошлости • Праисторија • Стари исток • Античка Грчка • Антички Рим
Компетенције	Међупредметне компетенције

Детаљније у Правилнику о плану наставе и учења за пети и шести разред основног образовања и васпитања и програму наставе и учења за пети и шести разред основног образовања и васпитања – ПГ 15/2018

5. разред**Географија 36 часова**

Циљеви	Исходи
<p>Циљ наставе географије је усвајање знања о природногеографским и друштвеногеографским објектима, појавама и процесима и њиховим међусобним везама и односима у геопростору. Настава географије треба да допринесе стварању реалне и исправне слике о свету као целини и месту и улози наше државе у свету.</p>	<p>По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:</p> <ul style="list-style-type: none"> -повеже постојећа знања о природи и друштву са географијом као науком -повеже географска знања о свету са историјским развојем људског друштва и научно-технолошким прогресом - разликује одговорно од неодговорног понашања човека према планети Земљи -разликује појмове, васиона, галаксија, Сунчев систем, Земља -објасни и прикаже структуру Сунчевог система и положај Земље у њему -разликује небеска тела и наводи њихове карактеристике -одреди положај Месеца у односу на Земљу и именује месечеве мене Помоћу глобуса опише облик Земље и наведе доказе о њеном облику -помоћу карте опише распоред копна и воде на Земљи и наведе називе континената и океана -примерима објасни деловање Земљине теже на географски омотач -разликује и објасни Земљина кретања и њихове последице -повеже смер ротације са сменом обданице и ноћи - повезати нагнутост земљине осе са различитом осветљеношћу површине Земље <p>разликовати деловање унутрашњих сила (сила Земљине теже, унутрашња топлота Земље)</p> <ul style="list-style-type: none"> -разликовати основне омотаче унутрашње грађе Земље набројати и именовати литосферне плоче -помоћу карте и цртежа опише начине и последице кретања литосферних плоча помоћу фотографија или узорка стена разликовати основне врсте стена, описати њихов настанак и навести примере за њихово коришћење.

-помоћу карте, цртежа и мултимедије објаснити настанак планина и низија и разликовати надморску и релативну висину.

-навести спољашње силе Земље и облике који настају њиховим деловањем.

-објаснити процесе ерозије и акумулације опише структуру атмосфере;

– наведе временске промене које се дешавају у тропосфери (ветрови, падавине, облаци, загревање ваздуха...);

– разликује појам времена од појма климе;

– користи дневне метеоролошке извештаје из медија и планира своје активности у складу са њима;

– графички представи и чита климатске елементе (климадијаграм) користећи ИКТ;

– наводи примере утицаја човека на загађење атмосфере и предвиђа последице таквог понашања;

– наводи примере о утицају атмосферских непогода на човека (екстремне температуре и падавине, град, гром, олуја);

уочава и разликује на географској карти океане, мора, заливе и мореузе.

-наводи и описује својства морске воде.

-наводи и описује елементе реке (извор, ушће, различити падови на речном току).

-разликује речну мрежу и речни систем.

-разликује типове језерских басена према начину њиховог постанка

-наводи узроке настанка поплава и бујица и објашњава последице њиховог дејства.

-наводи поступке које ће предузети за време поплаве и након ње

-наводи примере утицаја човека на загађивање вода и предвиђа последице таквог понашања

-помоћу карте повезује климатске услове са распрострањеношћу живог света на Земљи наводи природне зоне и карактеристичан живи свет у њима

-описује утицај човека на изумирање одређених биљних и животињских врста

Кључни појмови	Васиона, Планете, Звезде, Литосфера, Атмосфера, Хидросфера, Биосфера
Теме:	<p>1. ЧОВЕК И ГЕОГРАФИЈА</p> <p>2. ВАСИОНА</p> <p>3. ПЛАНЕТА ЗЕМЉА (Литосфера, Атмосфера, Хидросфера, Биосфера)</p>
Компетенције	<p>Компетенција за целоживотно учење Комуникација</p> <p>Рад с подацима и информацијама Дигитална компетенција</p> <p>Решавање проблема</p> <p>Одговоран однос према околини</p> <p>Сарадња са физиком, математиком, биологијом, ликовном културом, техником и технологијом, хемијом</p>

Детаљније у Правилнику о плану наставе и учења за пети и шести разред основног образовања и васпитања и програму наставе и учења за пети и шести разред основног образовања и васпитања – ПГ 15/2018

Математика, 5. разред	
годишњи фонд часова 144	
Циљеви	Исходи
	По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:
Циљеви учења математике је да ученик, овладавајући математичким концептима, знањима и вештинама, развије основе апстрактног и критичког мишљења, позитивне ставове према математици, способност	<ul style="list-style-type: none"> - израчуна вредност једноставнијег бројевног израза и реши једноставну линеарну једначину или неједначину (у скупу природних бројева); - реши једноставан проблем из свакодневног живота користећи бројевни израз, линеарну једначину или неједначину (у скупу природних бројева); - примени правила дељивости са 2, 3, 4, 5, 9, 25 и декадним јединицама;

комуникације математичким језиком и писмом и примени стечена знања и вештине у даљем школовању и решавању проблема из свакодневног живота, као и да формира основ за даљи развој математичких појмова.

- разликује просте и сложене бројеве и растави број на просте чиниоце;
- одреди и примени НЗС и НЗД;
- изводи скуповне операције уније, пресека, разлике и правилно употребљава одговарајуће скуповне ознаке;
- правилно користи речи и, или, не, сваки у математичко-логичком смислу.
- анализира односе датих геометријских објеката и запише их математичким писмом;
- опише основне појмове у вези са кругом (центар, полупречник, тангента, тетива) и одреди положај тачке и праве у односу на круг;
- нацрта праву паралелну датој правој користећи геометријски прибор;
- упореди, сабира и одузима дужи, конструктивно и рачунски;

	<ul style="list-style-type: none"> - преслика дати геометријски објекат централном симетријом и транслацијом, - правилно користи геометријски прибор - идентификује врсте и опише својства углова (суседни, упоредни, унакрсни, углови на трансверзали, углови са паралелним крацима) и примени њихове узајамне односе; - нацрта праву нормалну на дату праву користећи геометријски прибор; - измери дати угао и нацрта угао задате мере; - упореди, сабере и одузме углове рачунски иконструктивно, реши једноставан задатак применом основних својства паралелограма (једнакост наспрамних страница и наспрамних углова); идентификује осносиметричну фигуру и одреди њену осу симетрије; - симетрично преслика тачку, дуж и једноставнију фигуру користећи геометријски прибор; - конструише симетралу дужи, симетралу угла и примењује њихова својства; - конструише праву која је нормална на дату праву или паралелна датој прави.
<p>Кључни појмови</p>	<p>операције са природним бројевима, скуповне операције, НЗС и НЗД, врсте углова и операције са угловима, операције са разломцима, проценат, симетрије и транслација</p>

<p>Теме: /препоручен број часова/</p>	<p>ПРИРОДНИ БРОЈЕВИ И ДЕЉИВОСТ – 34 ОСНОВНИ ПОЈМОВИ ГЕОМЕТРИЈЕ – 17 УГАО – 17 РАЗЛОМЦИ – 55 ОСНА СИМЕТРИЈА – 13</p>
<p>Компетенције</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Рад са подацима и информацијама • Решавање проблема • Сарадња • Компетенција за учење • Комуникација • Дигитална компетенција

Детаљније у Правилнику о плану наставе и учења за пети и шести разред основног образовања и васпитања и програму наставе и учења за пети и шести разред основног образовања и васпитања – ПГ 15/2018

5. разред Биологија
72

Циљеви

Исходи

По завршетку пазреда ученик ће бити у стању да:

<p>Циљ наставе биологије је да ученик изучавањем живих бића у интеракцији са животном средином и биолошких процеса развије одговоран однос према себи и природи и разумевање значаја биолошке разноврсности и потребе за одрживим развојем.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • истражује особине живих бића по познатој процедури и води рачуна о безбедности током рада • идентификује основне прилагођености спољашње грађе живих бића на услове животне средине, укључујући и основне односе исхране и распрострањење • групише жива бића према њиховим заједничким особинама • одабира макроморфолошки видљивљ особина важне за класификацију живих бића • једноставним цртежом прикаже биолошке објекте које посматра и истражује и означи кључне детаље • прикупља податке о варијабилности организама унутар једне врсте, табеларно и графички их представља и изводи једноставне закључке • разликује наследне особине и особине које су резултат деловања средине, на моделима из свакодневног живота; • поставља једноставне претпоставке, огледом испитује утицај срединских фактора на ненаследне особине живих бића и критички сагледава резултате; • користи доступну ИКТ и другу опрему у истраживању, обради података и приказу резултата • доведе у везу промене у спољашњој средини (укључујући утицај човека) са губитком разноврсности живих бића на Земљи; • направи разлику између одговорног и неодговорног односа према живим бићима у непосредном окружењу; • предлаже акције бриге о биљкама и животињама у непосредном окружењу, учествује у њима, сарађује са осталим учесницима и решава конфликте на ненасиљан начин; • илуструје примерима деловање људи на животну средину и схвата последице таквих дејстава • идентификује елементе здравог начина живота и у односу на њих уме да процени сопствене животне навике и избегава ризична понашања.
---	--

Кључни појмови	истраживање, разноврсност живих бића, прилагођеност на услове животне средине, варијабилност у оквиру врсте, наследне особине, брига о живим бићима и животној средини
-----------------------	--

Теме:	<ol style="list-style-type: none"> 1. ПОРЕКЛО И РАЗНОВРСНОСТ ЖИВОТА 34 часа 2. ЖИВОТ У ЕКОСИСТЕМУ 12 часова 3. НАСЛЕЂИВАЊЕ И ЕВОЛУЦИЈА 7 часова 4. ЈЕДИНСТВО ГРАЂЕ И ФУНКЦИЈЕ КАО ОСНОВА ЖИВОТА 11 часова 5. ЧОВЕК И ЗДРАВЉЕ 8 часова
--------------	---

Детаљније у Правилнику о плану наставе и учења за пети и шести разред основног образовања и васпитања и програму наставе и учења за пети и шести разред основног образовања и васпитања – ПГ 15/2018

5. разред Техника и технологија

годишњи фонд часова : 72

Циљеви

Исходи

По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:

Циљ наставе и учења технике и технологије је да ученик развије техничко-технолошку писменост, да изгради одговоран однос према раду и производњи, животном и радном окружењу, коришћењу техничких и технолошких ресурса, стекне бољи увид у сопствена професионална интересовања и поступа предузимљиво и иницијативно.

- описује улогу технике, технологије и иновација у развоју заједнице и њихово повезивање разликује основна подручја човековог рада, производње и пословања у техничком технолошком подручју
- наводи занимања у области технике и технологије - процењује сопствена интересовања у области технике и технологије
- организује радно окружење у кабинету
- правилно и безбедно користи техничке апарате и ИКТ уређаје у животном и радном окружењу
- процени како би изгледао живот људи без саобраћаја
- класификује врсте саобраћаја и саобраћајних средстава према намени
- наводи професије у подручју рада саобраћај
- направи везу између савременог саобраћаја и коришћења информационих технологија
- разликује безбедно од небезбедног понашања пешака, возача бицикла и дечијих возила
- правилно се понаша као пешак, возач бицикла и дечијих возила у саобраћају
- користи заштитну опрему за управљање бициклом и дечијим возилима
- аргументује неопходност коришћења сигурносних појасева на предњем и задњем седишту аутомобила и увек их користи као путник
- повеже место седења у аутомобилу са узрастом ученика
- одговорно се понаша као путник у возилу
- показује поштовање према другим учесницима у саобраћају
- анализира симулирану саобраћајну незгуду на рачунару и идентификује ризично понашање пешака и возача бицикла
- самостално црта скицом и техничким цртежом једноставан предмет
- правилно чита технички цртеж
- преноси податке између ИКТ уређаја
- примењује основне поступке обраде дигиталне слике на рачунару
- користи програм за обраду текста за креирање документа са графичким елементима
- користи Интернет сервисе за претрагу и приступање онлине ресурсима
- преузима одговорност за рад

	<ul style="list-style-type: none"> - представи идеје и планове за акције које предузима користећи савремену информационокомуникациону технологију и софтвер - повезује својства природних материјала са применом - објасни технологије прераде и обраде дрвета, производњу папира, текстила и коже - сече, спаја и врши заштиту папира, текстила, коже и дрвета - правилно и безбедно користи алате и прибор за ручну механичку обраду (маказе, моделарска тестера, брусни папир, стега) - направи план израде једноставног производа и план управљања отпадом - самостално израђује једноставан модел - самостално проналази информације потребне за израду предмета/модела користећи ИКТ и Интернет сервисе - одабира материјале и алате за израду предмета/модела - мери и обележава предмет/модел ручно израђује једноставан предмет/модел користећи папир и/или дрво, текстил, кожу и одговарајуће технике, поступке и алате - користи програм за обраду текста за креирање документа реализованог решења - самостално представља пројектну идеју, поступак израде и решење/производ - показује иницијативу и јасну оријентацију ка остваривању циљева и постизању успеха - планира активности које доводе до остваривања циљева укључујући оквирну процену трошкова - активно учествује у раду пара или мале групе у складу са улогом и показује поштовање према сарадницима - пружи помоћ у раду другим ученицима процењује остварен резултат и развија предлог унапређења
<p>Кључни појмови</p>	<p>техничко цртање, технички апарати и ИКТ уређаји, природни ресурси на Земљи, безбедност у саобраћају, предузимљивост и иницијатива</p>

Теме:	<ul style="list-style-type: none"> • Животно и радно окружење • Саобраћај • Техничка и дигитална писменост • Ресурси и производња • Конструкторско моделовање
Компетенције	дигитална компетенција, рад са подацима и информацијама, предузетничка компетенција, вештина сарадње

Детаљније у Правилнику о плану наставе и учења за пети и шести разред основног образовања и васпитања и програму наставе и учења за пети и шести разред основног образовања и васпитања – ПГ 15/2018

5. разред

Информатика и рачунарство годишњи фонд часова : 36

Циљеви	Исходи
<p>Циљ наставе и учења информатике и рачунарства је оспособљавање ученика за управљање информацијама, безбедну комуникацију у дигиталном окружењу, производњу дигиталних садржаја и креирање рачунарских програма за решавање различитих проблема у друштву које се развојем дигиталних технологија брзо мења.</p>	<p>По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:</p> <ul style="list-style-type: none"> - наведе примену информатике и рачунарства у савременом животу - правилно користи ИКТ уређаје - именује основне врсте и компоненте ИКТ уређаја - прави разлику између хардвера, софтвера и сервиса - прилагоди радно окружење кроз основна подешавања - креира дигитални слику и примени основне акције едитовања и форматирања (самостално и сараднички) - креира текстуални документ и примени основне акције едитовања и форматирања (самостално и сараднички) - примени алате за снимање и репродукцију аудио и видео записа - креира мултимедијалну презентацију и примени основне акције едитовања и форматирања (самостално и сараднички) - сачува и организује податке - разликује основне типове датотека - реагује исправно када дође у потенцијално небезбедну ситуацију у коришћењу ИКТ уређаја; - доводи у везу значај правилног одлагања дигиталног отпада и заштиту животне средине - разликује безбедно од небезбедног, пожељно од непожељног понашања на интернету - реагује исправно када дођу у контакт са непримереним садржајем или са непознатим особама путем интернета - приступа интернету, самостално претражује, проналази информације у дигиталном окружењу и преузима их на свој уређај - информацијама на интернету приступи критички - спроводи поступке за заштиту личних података и приватности на интернету - разуме значај ауторских права - препознаје ризик зависности од технологије и доводи га у везу са својим здрављем - рационално управља временом које

	<p>проводи у раду са технологијом и на интернету</p> <ul style="list-style-type: none"> - изводи скуповне операције уније, пресека, разлике и правилно употребљава одговарајуће скуповне ознаке - схвати математичко-логички смисао речи "и", "или", "не", "сваки", "неки", израза "ако...онда" - зна алгоритме аритметике (сабирања, множења, дељења с остатком, Еуклидов алгоритам) и интерпретира их алгоритамски - наведе редослед корака у решавању једноставног логичког проблема - креира једноставан рачунарски програм у визуелном окружењу - сврсисходно примењује програмске структуре и блокове наредби - користи математичке операторе за израчунавања - објасни сценарио и алгоритам пројекта - анализира и дискутује програм - проналази и отклања грешке у програму - сарађује са осталим члановима групе у одабиру теме, прикупљању и обради материјала у вези са темом, формулацији и представљању резултата и закључака - одабира и примењује технике и алате у складу са фазама реализације пројекта - наведе кораке и опише поступак решавања пројектног задатка - вреднује своју улогу у групи при изради пројектног задатка и активности за које је био задужен <p>поставља резултат свог рада на интернет, ради дељења са другима, уз помоћ наставника</p>
Кључни појмови	информационо- комуникационе технологије, ИКТ уређаји, датотека, мултимедијална презентација, дигитална писменост, интернет, рачунарство, алгоритам
Теме:	<ul style="list-style-type: none"> • ИКТ • Дигитална писменост • Рачунарство
Компетенције	дигитална компетенција, рад са подацима и информацијама,

Детаљније у Правилнику о плану наставе и учења за пети и шести разред основног образовања и васпитања и програму наставе и учења за пети и шести разред основног образовања и васпитања – ПГ 15/2018

ФИЗИЧКО И ЗДРАВСТВЕНО ВАСПИТАЊЕ И ОФА

Наставни садржаји	Исходи	Обавезни и препоручени садржаји	Корелација са другим предметима	Активности	Активности
АТЛЕТИКА	<p>– комбинује и користи достигнути ниво усвојене технике кретања у спорту и свакодневном животу</p> <p>-доводи у везу развој физичких способности са атлетским дисциплинама</p>	<p>Техника истрајног трчања</p> <p>Техника спринтерског трчања</p> <p>Техника ниског старта</p> <p>Скок увис (прекорачна техника)</p> <p>Бацање лоптице (до 200 г) Техника штафетног трчања (штафетне игре, начини измене палице и др.); Тробој-кроз одељењско такмичење применити</p>		<p>-вежбање (ходање, трчање,</p> <p>скакање, бацање)</p> <p>-анализирање</p>	<p>- демонстрација,</p> <p>- објашњавање,</p>
СПОРТСКА ИГРА РУКОМЕТ	<p>– користи елементе технике у игри</p> <p>– примењује основна правила рукомета у игри</p> <p>учествује на унутародељенским такмичењима</p>	<p>Вођење лопте,</p> <p>Хватања и додавања лопте,</p> <p>Шутирања на гол, Финтирање,</p> <p>Принципи индивидуалне одбране Основна правила рукомета/минирукомета</p>		<p>-вежбање (трчање, скакање, елементи са лоптом)</p> <p>-анализирање</p> <p>-такмичење</p>	<p>- демонстрација,</p> <p>- објашњавање,</p> <p>-анализирање</p> <p>- дискусија</p>

	<ul style="list-style-type: none"> – одржава стабилну и динамичку равнотежу у различитим кретањима, изводи ротације тела – користи елементе гимнастике у свакодневним животним ситуацијама и игри -процени сопствене могућности за вежбање у гимнастици 	<p>Вежбе на тлу Прескоци и скокови Ниска греда Гимнастички полигон</p> <p>Висока греда</p>		<ul style="list-style-type: none"> -вежбање (ходање, трчање, поскоци, окрети, колути, прескоци, акробатика...) -анализирање -видеоприказ 	<ul style="list-style-type: none"> -демонстрација, -објашњавање,
	<ul style="list-style-type: none"> – изведе кретања, вежбе и кратке саставе уз музичку пратњу – игра народно коло – изведе кретања у различитом ритму – изведе основне кораке плеса из народне традиције других клтура 	<p>Ритмичка вежба без реквизита</p> <p>Скокови кроз вијачу Народно коло „Моравац“ Народно коло из краја „Ужичко“</p> <p>Основни кораци друшвених плесова-валцер</p>	Музичка култура	<ul style="list-style-type: none"> -вежбање (игра уз бројање, игра уз музику) 	<ul style="list-style-type: none"> -демонстрација, -објашњавање,
ТЕСТИР	<ul style="list-style-type: none"> -упореди резултате тестирања са вредностима за свој узраст и сагледа сопствени моторички напредак 	Батерија тестова		Ученици активно учествују у свим активностима и у батерији тестова	<ul style="list-style-type: none"> -Прати ученике, -мотивише их -уписују
ТЕОРИЈ	<ul style="list-style-type: none"> – објасни својим речима сврху и значај вежбања – користи основну терминологију вежбања 	<p>Реализује се кроз све наставне теме и садржаје</p> <p>Уводни час</p>	Биологија	<ul style="list-style-type: none"> - дискусија 	<ul style="list-style-type: none"> -анализирање - дискусија

МАЛИ ФУДБА Л	<ul style="list-style-type: none"> - изводи елементе фудбалске техмике - користи елементе технике у игри - примењује основна правила фудбала у игри - учествује на унутародељенским такмичењима -примењује основне елементе тактике у одбрани и у нападу 	<p>Вођење и контрола лопте</p> <p>Примање лопте и додавање лопте различитим деловима стопала</p> <p>Шутирање на гол</p> <p>Вежбе са два и три играча</p> <p>Основе игре у нападу и одбрани</p>		<ul style="list-style-type: none"> -вежбање (трчање, скакање, елементи са лоптом) -анализирање -такмичење 	<ul style="list-style-type: none"> - демонстрација, - објашњавање, -анализирање - дискусија - суђење
ИЗЛЕТ	<ul style="list-style-type: none"> -примени основе оријентиринга и сналажења у природи -зна који су природни показатељи страна света (маховина) 	Шетња кроз тунеле (у току школске године)	Биологија	-ученици активно учествују у свим активностима током часа	<ul style="list-style-type: none"> -прати ученике, -мотивише их
ТАКМИ ЧЕЊА	<ul style="list-style-type: none"> -примени и поштује правила тимске и спортске игре у складу са етичким нормама - прихвати сопствену победу и пораз у складу са „ферплејом“ 	Такмичарске игре између одељења (у току школске године)			<ul style="list-style-type: none"> - објашњавање, -анализирање

РАДИО НИЦА	<ul style="list-style-type: none"> – разликује здраве и нездраве начине исхране, – направи недељни јеловник уравнотежене исхране уз помоћ наставника. – примењује здравствено-хигијенске мере пре, у току и након вежбања 	<p>Предавање о здравој исхрани и хигијени</p> <p>(у току школске године)</p>	Биологија	<ul style="list-style-type: none"> -ученици активно учествују у свим активностима током часа -праве сопствени јеловник 	<ul style="list-style-type: none"> -објашњавање, -анализирање
Физичке способно сти	<ul style="list-style-type: none"> – примени једноставне комплексе простих и општеприпремних вежби – изведе вежбе (разноврсна природна и изведена кретања) и користи их у спорту, рекреацији и различитим животним ситуацијама 	<p>Вежбе за развој снаге</p> <p>Вежбе за развој покретљивости</p> <p>Вежбе за развој аеробне издржљивости</p> <p>Вежбе за развој брзине</p> <p>Вежбе за развој координације</p>		<p>Ученици активно учествују у свим активностима и у батерији тестова</p>	<ul style="list-style-type: none"> -прати ученике, -мотивише их -уписују резултате тестова

Физи	<ul style="list-style-type: none"> - наведе примере утицаја физичког вежбања на здравље - разликује здраве и нездраве начине исхране - направи недељни јеловник уравнотежене исхране уз помоћ наставника. - примењује здравствено-хигијенске мере пре, у току и након вежбања - препозна врсту повреде 	<ul style="list-style-type: none"> - наведе примере утицаја физичког вежбања на здравље - разликује здраве и нездраве начине исхране - направи недељни јеловник уравнотежене исхране уз помоћ наставника. - примењује здравствено-хигијенске мере пре, у току и након вежбања - препозна врсту повреде - правилно реагује у случају повреде - чува животну средину током вежбања 	Биологија	<ul style="list-style-type: none"> -презентација -пружање прве помоћи - дискусија 	<ul style="list-style-type: none"> - демонстрација, - објашњавање, - анализирање - дискусија - асистирање
Ученици ослобођени од практичног дела наставе	<ul style="list-style-type: none"> - наведе основна правила гимнастике, атлетике, рукомета - дефинише основна здравствено-хигијенска правила вежбања - презентује и анализира информације о физичком вежбању, здрављу, спорту, историји спорта - учествује у организацији спортске недеље и школских такмичења 	<ul style="list-style-type: none"> - суђење, вођење статистике, региструје резултат - прати ниво активности ученика на часу или такмичењима - припрема репортажу са спортских догађаја - буде ђак репортер на спортској недељи 		<ul style="list-style-type: none"> -суђење -вођење статистике -презентација 	<ul style="list-style-type: none"> - демонстрација, - објашњавање, - анализирање - дискусија - асистирање

Детаљније у Правилнику о плану наставе и учења за пети и шести разред основног образовања и васпитања и програму наставе и учења за пети и шести разред основног образовања и васпитања – ПГ 15/2018

ГРАЂАНСКО ВАСПИТАЊЕ, 5. разред

годишњи фонд часова: 36

Циљеви	Исходи По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:
<p>Циљ наставе и учења програма Грађанског васпитања је да ученик изучавањем и практиковањем основних принципа, вредности и процедура грађанског друштва постане свестан својих права и одговорности, осетљив за потребе појединаца и заједнице и спреман да активно делује у заједници уважавајући демократске вредности.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – разликује жеље од потреба и наведе примере везе између потреба и људских права; – штити своја права на начин који не угрожава друге и њихова права; – аргументује потребу посебне заштите права детета; – на примеру препозна уграђеност права детета у основним документима која уређују рад школе; – наведе чиниоце који утичу на остваривање дечијих права; – препозна ситуације кршења дечијих права у свакодневном животу и на примерима историјских догађаја; – искаже свој став о значају поштовања правила у функционисању заједнице; – учествује у доношењу правила рада групе и поштује их; – понаша се у складу са правилима и дужностима у школи; – наведе начине демократског одлучивања; – објасни улогу појединца и група у заштити дечијих права; – реално процени сопствену одговорност у ситуацији кршења нечијих права и зна коме да се обрати за помоћ; – прихвата друге ученике и уважава њихову различитост; – у медијима и књигама које чита проналази примере предрасуда,

	<p>стереотипа, дискриминације, нетолеранције по различитим основама као и примере поштовања различитости;</p> <ul style="list-style-type: none"> – наведе врсте насиља; – анализира сукоб из различитих углова учесника и налази конструктивна решења прихватљива за све стране у сукобу; – аргументује предности конструктивног начина решавања сукоба; – учествује у идентификацији проблема у вези са остварењем права детета у својој школи; – учествује у осмишљавању акције, процењивању њене изводљивости и предвиђању могућих ефеката; – учествује у извођењу акције, прикупљању и обради података о изабраном проблему користећи различите изворе и технике; – презентује, образлаже и аргументује изабрану акцију и добијене резултате; – у дискусији показује вештину активног слушања, износи свој став заснован на аргументима, комуницира на неутрожавајући начин.
Кључни појмови	потребе и права, одговорности и обавезе, идентитет, сукоби и насиље, грађански активизам
Теме:	ЉУДСКА ПРАВА ДЕМОКРАТСКО ДРУШТВО ПРОЦЕСИ У САВРЕМЕНОМ СВЕТУ ГРАЂАНСКИ АКТИВИЗАМ
Компетенције	Компетенције за целоживотно учење, Вештина комуникације, Рад са подацима и информацијама, Дигитална компетенција, Вештина сарадње, Вештина за живот у демократском друштву,

Детаљније

у П Р А В И Л Н И К У о плану наставе и учења за пети и шести разред основног образовања и васпитања и програму наставе и учења за пети и

шести разред основног образовања и васпитања објављеном у „Службеном гласнику Републике Србије – Просветном гласнику”, а примењује се почев од школске 2018/2019. године.

ПРАВОСЛАВНИ КАТИХИЗИС (ВЕРОНАУКА) ЗА 5. РАЗРЕД

ВРЕМЕ	ТЕМЕ	ЦИЉ	ИСХОДИ	НАЧИИ И ПОСТУПЦИ ОСТВАРИВАЊА ИСХОДА И ПРОГРАМА
IX VI	УВОД (1) РЕЛИГИЈА И КУЛТУРА СТАРОГ СВЕТА (3) ОТКРИВЕЊЕ - СВЕТ БИБЛИЈЕ (4) СТВАРАЊЕ СВЕТА И ЧОВЕКА (7) - СТАРОЗАВЕТНА ИСТОРИЈА СПАСЕЊА (7) ЗАКОН БОЖИЈИ (4) МЕСИЈАНСКА НАДА (8)	Развити код ученика свест о Богу као личности која се открива човеку Упознати ученике са појмовима Светог Предања и Светог Писма Објаснити ученицима узрок и начин настанка Библије	<ul style="list-style-type: none"> • моћи да именује неке политеистичке религије. • моћи да наведе неке од карактеристика политеистичких религија и културе старог века • моћи да уочи да се Бог откривао изабраним људима, за разлику од паганских божанстава; • моћи да објасни да је рођење Христово догађај који дели историју на стару и нову еру; • моћи да наведе неке од библијских књига, њихове ауторе и оквирно време настанка • моћи да разликује Стари и Нови Завет • бити подстакнут да се односи према Библији као светој књизи; • моћи да преприча библијску причу о постању и доживи је као дело љубави Божије • моћи да увиди да је Бог поред видљивог света створио и анђеле • моћи да преприча библијску приповест о стварању човека и уочи да је човек сличан Богу јер је слободан • бити подстакнут на развијање осећаја личне одговорности према природи; • моћи да наведе неке од последица првородног греха по човека и читаву створену природу; • моћи да преприча неку од библијских прича до Аврама • моћи да наведе неке од најважнијих старозаветних личности и догађаја • моћи да уочи везу старозаветних праотаца и патријараха са Христом • моћи да преприча библијски опис давања Десет Божијих заповести Мојсију; • моћи да наведе и протумачи на основном нивоу Десет Божјих заповести; • моћи да уочи да су старозаветни пророци најављивали долазак Месије • увидети значај покајања и молитве као "жртве угодне Богу" на основу одељака поучних и пророчких књига 	<ul style="list-style-type: none"> • теоријска настава (35 часова) • практична настава (1 час) <p>Место реализације наставе</p> <ul style="list-style-type: none"> • Теоријска настава се реализује у учионици; • Практична настава се реализује у цркви - учешћем у литургијском сабрању;

ВЕРОНАУКА – КАТОЛИЧКИ ВЈЕРОНАУК

Циљ наставе вјеронаука у овом разреду јесте да дијете упозна врло обзирно морални свијет у себи.

Оперативни задаци наставе вјеронаука у другом разреду основне школе јесу да ученик:

- разумје и прихватити да морални закон који је њему још стран ипак постаје полако норматив његовога обликовања савјести;
- разумје и прихватити да је то понуђен Очев глас који је преко Исуса пријатеља попримио топли пријатељски тон;
- разумје и прихватити полако тијekom цијелогодишње наставе цијели декалог;
- разумје и прихватити позитивно и поједину заповијед као понуду која помаже остварити пријатељство са Исусом Кристом.

Увод:

- Упознајмо Божју доброту
- Пут к небеском Оцу (Добро је што имамо саобраћајне знаке у животу);
- Исус нам даје примјер (Радостан сам што ми је Исус узор);
- Екуменска тема (Сви смо браћа макар међу нама има и разлика).Штовање доброга Бога
- Молитва Исусових пријатеља (Молит ћу сваки дан);
- Поштивање Божјега имена (Упозорит ћу непристојне и псоваче да шуте);
- Светкујемо с Исусом (Радостан идем на свету мису).Бог нам се даровао по људима
- Исус у обитељи (Како је лијепо у назаретској обитељи);
- Највећи Божји дар: живот и здравље (Пазит ћу на своје здравље);
- Исуса љубимо у сваком човјеку (Помагат ћу друговима);
- Божић
- благодан љубави (Исус к нама долази да нам помогне да будемо добри).Знакови Божје љубави по нашем тијелу
- Бог нас је створио различитима (Исусови пријатељи су дјечаци и дјевојчице);
- Обитељ
- Божји план (Поштоват ћу своје родитеље).Бог нам дарује сва земаљска добра
- Моја материјална добра (Бит ћу уредан);

- Поштивање природе и туђих добара (Нећу красти Чувај ћу природу). Бог нам је даровао духовна добра
- Исусов пријатељ говори истину (И код куће и у школи говори истину);
- Одговорност за духовна добра (Бит ћумарљив и цијенит ћу рад других). Жалосна могућност издаје пријатељства с Богом
- Невјерни пријатељ (Нећу бити такав);
- Исусова смрт и ускрснуће
- наше помирење (Исусе, хвала ти што нам опрашташ гријехе). Мир с Богом
- мир с браћом
- Помирење с Исусом
- Ослобођење од гријеха (Бит ћу искрен према Богу);
- У савезу с Богом (Добри Исус сваком опрашта).

Начин остваривања програма

Вјерска поука је заједничко дјело катехете (вјероучитеља) и катехизаната (вјероученика).

Полазиште је конкретна стварност. Из доживљених искустава прелази се на истине, из којих се потом враћа на свакодневну њихову примјену. Овакав начин спознаје има властити ред: упознавање (обрада нових садржаја), сређивање (систематизација), понављање, примјена и провјеравање. То је макроструктура оваквог начина спознаје. Међутим, и ови дијелови имају своју микроструктуру. Тако на примјер: начин спознаје посједује слиједеће ступњеве: постављање циља, мотивирање, обрада нових наставних садржаја, учење, индуктивни и дедуктивни закључци, изравни и неизравни докази, формулирање запамћених чињеница... Или, садржај примјене има ове дијелове: проблем, постављање циља, рјешавање проблема, задаћа, упознавање прилика и увјежбавање. Код спознавања треба имати пред очима физиономију групе и појединаца, но у оквиру сата под којим се обрађују нови наставни садржаји врши се примјена, понављање и вредновање обрађенога градива. Имајући на уму горе истакнуто, поједини сат вјеронаука би требао изгледати овако: кратко понављање садржаја претходног сата, и посебно освјетљавање онога што ће послужити као темељ за актуални сат. Након постављања циља (што? и како?), прелази се на обраду нових наставних садржаја (нпр. други разред, први сат), гдје се заправо објашњава ученику што то значи да

"смо дјеца Божја", истичући што то значи за нас и за људе око нас. Закључци се могу истаћи на плочи. Након овога се већ познати садржаји продубљују, уче, тј. разговара се о помирењу (што?, како? и зашто?). Овако усвојено градиво, у складу са одгојним циљем, мора наћи своју примјену у животу ученика. Разговара се зашто и како треба захвалити Богу за родитеље, браћу и пријатеље. Оваква спознаја и дјечје искуство се ослањају на његов доживљај и на текст Светог писма. Прозивку и домаћу задаћу обавимо у прикладно време.

ПРОГРАМИ СЛОБОДНИХ НАСТАВНИХ АКТИВНОСТИ

за пети и шести разред према Правилнику о допунама Правилника о плану наставе и учења за пети и шести разред основног образовања и васпитања и програму наставе и учења за пети и шести разред основног образовања и васпитања ПГ 17/2021

ЖИВОТНЕ ВЕШТИНЕ годишњи фонд часова 36	
Циљ	Циљ учења слободне наставне активности <i>Животне вештине</i> је да ученик овлада знањима, развије вештине и формира ставове који ће му омогућити да боље разуме различите животне ситуације и изазове, повећа капацитет да на одговоран начин брине о себи, другима и околини и понаша се у складу са културом безбедности.

<p>Исходи</p>	<p>По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:</p> <ul style="list-style-type: none"> – на одговоран начин брине о себи и околини и помаже другима у невољи; – проналази релевантне и поуздане изворе информација од значаја за сналажење у свакодневним и ванредним животним ситуацијама; – критички промишља и доноси одлуке уважавајући контекст ситуације, процену последица и најбољи интерес за себе, друге и околину; – јасно изрази сопствене мисли и осећања, са пажњом слуша саговорника и комуницира са другима на конструктиван начин; – сарађује са члановима групе којој припада и одупре се притиску групе на асертиван начин; – организује своје свакодневне активности на продуктиван начин; – препозна опасности и адекватно реагује; – разликује ризично од превентивног и безбедног поступања пре, током и након елементарне непогоде; – тумачи знакове опасности, посебно ЕОР и поступа у складу са упутствима надлежних служби; – процени сопствене могућности и ограничења у решавању проблема и потражи одговарајућу помоћ кад процени да ситуација превазилази његове могућности; – повезује информације од релевантних институција са потенцијалним ризицима и правилним реаговањем у кризним ситуацијама; – образложи значај солидарности са људима у невољи; – аргументује значај културе безбедности и пружања прве помоћи; – искаже афирмативни став о људима који су активисти Црвеног крста;
----------------------	--

	<ul style="list-style-type: none"> – наведе које надлежан за одређене ванредне ситуације и симулира позив хитним службама; – доведе у везу заштиту животне средине са климатским променама и културом безбедности; – разликује безбедно, небезбедно и ризично понашање у саобраћају и примењује мере заштите приликом вожње различитим превозним средствима; – наброји правила којих се треба придржавати у комуникацији током несреће, наведе садржај торбе за случај несреће, поступа према плану евакуације и комуникације; – наброји и објасни мере за ублажавање и смањења ризика од земљотреса, пожара, поплава и екстремних метеоролошких услова; – разликује безбедна од небезбедних купалишта, објасни улогу спасиоца, поступа у складу са правилима понашања на купалиштима и демонстрира поступак самопомоћи у случају грча мишића у води; – наведе принципе и демонстрира пружање прве помоћи на изабраном примеру.
Теме и кључни појмови	<p style="text-align: center;">ВЕШТИНЕ ЗНАЧАЈНЕ ЗА УЧЕЊЕ, РАД И ДРУШТВЕНИ ЖИВОТ</p> <ul style="list-style-type: none"> • Вештине критичког мишљења, решавања проблема, доношења одлука. • Организационе вештине и вештине управљања временом. • Социо-емоционалне вештине: сарадња, комуникација, асертивност, решавање сукоба, препознавање сопствених и туђих емоција, превазилажење стреса.
	<p style="text-align: center;">ВЕШТИНЕ ЗНАЧАЈНЕ ЗА ИЗГРАДЊУ КУЛТУРЕ БЕЗБЕДНОСТИ</p> <ul style="list-style-type: none"> • Култура безбедности и надлежности за смањење ризика од катастрофа. • Климатске промене и заштита животне средине у контексту културе безбедности. • Општа безбедност: безбедност у саобраћају; знаци опасности и упозорења (зрачење, биолошка опасност, ЕОС – експлозивни остаци рата, запаљиво, хемијски производи). • План комуникације и евакуације у случају несреће. • Елементарне непогоде: пожари, земљотреси, поплаве, екстремни метеоролошки услови. • Безбедност на води. • Прва помоћ.

Компетенције	<ul style="list-style-type: none"> • Одговоран однос према здрављу • Компетенција за целоживотно учење • Сарадња • Решавање проблема • Одговорно учешће у демократском друштву • Рад са подацима и информацијама • Дигитална компетенција • Комуникација • Одговоран однос према околини
---------------------	---

МЕДИЈСКА ПИСМЕНОСТ годишњи фонд часова 36	
Циљ	<p>Циљ учења слободне наставне активности <i>Медијска писменост</i> је да подстакне развој медијске културе ученика и допринесе јачању способности разумевања, деконструкције и креирања медијских садржаја, које ће ученику помоћи за даљи когнитивни, емоционални и социјални развој у савременом медијацентричном окружењу.</p>

Исходи	<p>По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:</p> <ul style="list-style-type: none"> – идентификује/процени комуникацијски процес у односу медији – публика (корисници); – разликује традиционалне и нове медије поредећи начине пласирања порука; – упореди основне особености различитих медија и изводи закључке о функцијама медија; – опише и анализира своје медијске навике; – разликује медијске садржаје од стварности, идентификујући их као конструкте стварности; – деконструише једноставније примере медијских порука; – одговорно креира једноставније медијске садржаје. – критички вреднује оглашавање у различитим медијским садржајима и препознаје профит као основни циљ; – наводи примере манипулације у медијским садржајима којима се подстичу куповина и потрошња, одређена осећања, вредности и ставови потрошача. – разликује функције и могућности мобилних дигиталних платформи; – идентификује недостатке и предности мобилног телефона као уређаја за комуницирање, информисање и забаву;
---------------	--

	<ul style="list-style-type: none"> – препознаје сврху и начин функционисања претраживача „на мрежи” и агрегатора садржаја; – вреднује и разврстава једноставније примере информација са интернета према изворима из којег потичу, делећи их на поуздане и непоуздане; - препознаје ризично понашање на друштвеним мрежама
Теме и кључни појмови	<p>ПОЈАМ И ФУНКЦИЈЕ МЕДИЈА</p> <ul style="list-style-type: none"> • Медији и публика (корисници). • Традиционални медији (штампа, радио, телевизија, филм) и нови медији (интернет). • Улога и место медија у савременом друштву. • Медијске навике (<i>Мој медијски дан</i>).
	<p>ЕКОНСТРУКЦИЈА И КОНСТРУКЦИЈА МЕДИЈСКЕ ПОРУКЕ</p> <ul style="list-style-type: none"> • Медијски садржаји као • конструкти стварности. • Деконструкција и конструкција медијских порука.
	<p>ОГЛАШАВАЊЕ</p> <ul style="list-style-type: none"> • Комерцијални медијски садржаји у различитим медијима (рекламе, скривене поруке намењене пласирању одређених идеја, садржаја и животних стилова). • Профит као циљ оглашавања. • Утицај медијских садржаја на осећања, вредности и понашање публике – куповину и потрошњу
	<p>МЕДИЈСКИ САДРЖАЈИ НА МОБИЛНИМ ДИГИТАЛНИМ ПЛАТФОРМАМА И ПРЕТРАЖИВАЊЕ НА ИНТЕРНЕТУ</p> <ul style="list-style-type: none"> • Комуникација у дигиталном окружењу. • Поузданост и веродостојност информација на интернету. • Претраживачи „на мрежи” и агрегатори садржаја. • Вредновање и селекција • доступних информација. • Персонализована претрага на

	<ul style="list-style-type: none"> • Гуглу. • Анализа апликација на мобилном телефону. • Зависност од мобилних телефона.
Компетенције	<ul style="list-style-type: none"> • Компетенција за целоживотно учење • Комуникација • Рад са подацима • Дигитална компетенција • Решавање проблема • Сарадња • Одговорно учешће у демократском друштву • Одговоран однос према здрављу • Одговоран однос према околини • Естетичка компетенција • Предузимљивост и оријентација ка предузетништву

ВЕЖБАЊЕМ ДО ЗДРАВЉА
годишњи фонд часова 36

Циљ	<p>Циљ учења слободне наставне активности <i>Вежбањем до здравља</i> је да ученик овлада знањима, развије вештине и формира ставове и вредности од значаја за одговоран однос према сопственом здрављу, физичком вежбању и здравим животним навикама.</p>
Исход и	<p>На крају програма ученик ће бити у стању да:</p> <ul style="list-style-type: none"> • дефинише појам здравља, разликује физичко, ментално и социјално здравље и образлаже утицај вежбања на здравље; – упореди специфичности вежбања у спорту и ван спорта; – разликује правилно од неправилног вежбања и планира сопствене физичке активности у складу са потребама, могућностима и интересовањима; – има увид у сопствене разлоге вежбања и истрајава у вежбању;

	<ul style="list-style-type: none"> – препозна ситуације у којима не сме да вежба; – препозна утицај различитих вежбања на физички изглед и здравље; – повеже позитиван и негативан утицај вежбања на имунитет; – поштује еколошка правила у средини где вежба; – правилно поступа у пружању прве помоћи при повредама у вежбању; – критички вреднује идеале физичког изгледа који се намећу као и начине за њихово достизање; – користи поуздане изворе информација о утицају исхране и вежбања на здравље и физички изглед; – разликује добро од лошег држања тела и коригује сопствено држање тела; – препозна ризике гојазности и мршавости; – наведе принципе правилне исхране и примењује их у свом свакодневном животу; – критички се односи према рекламираним производима животних намирница; – аргументовано дискутује о физичким активностима и начину исхране и ризицима неодговарајућих дијета; – доведе у везу вежбање са правима детета; – аргументује значај вежбања после болести и неких повреда; – поштује потребе и могућности различитих учесника у вежбању и наведе примере равноправности и неравноправности у спорту; – преферира физичке активности на свежем ваздуху са другом децом у односу на седење код куће за компјутером.
	<p>ВЕЖБАЊЕ, ЗДРАВЉЕ И ЖИВОТНА СРЕДИНА</p> <ul style="list-style-type: none"> • Појам и врсте здравља, начини његовог праћења и чувања. • Утицај вежбања на здравље, раст и развој. Људско тело и вежбање – кости, зглобови, мишићи. • Специфичности вежбања у и ван спорта. • Правилно и неправилно вежбање. • Мотивација за вежбање и фактори који утичу на одустајање. • Када не треба вежбати. • Вежбање и имунитет. • Значај вежбања на чистом ваздуху. • Вежбање и очување животне средине. • Повреде при вежбању и прва помоћ

<p>Теме и кључни појмови</p>	<p>ИСХРАНА И ВЕЖБАЊЕ</p> <ul style="list-style-type: none"> • Исхрана као извор енергије. • Карактеристике основних животних намирница важних за вежбање. • Гојазност и мршавост – ризици и компликације. • Како и где се информишемо о здравом начину исхране. Производи који се рекламирају, а треба их избегавати. • Различите врсте дијета и њихови позитивни и негативни ефекти. • Правилна исхрана пре и после вежбања. <p>ВЕЖБАЊЕ И ФИЗИЧКИ ИЗГЛЕД</p> <ul style="list-style-type: none"> • Идеал физичког изгледа некад и сад. • Правилно држање тела и физички изглед. • Претерана употреба дигиталних технологија и последице на здравље и физички изглед. • Утицај вежбања и здравих начина живота на физички изглед. <p>У ВЕЖБАЊУ ЈЕДНАКИ</p> <ul style="list-style-type: none"> • Остваривање права детета на раст, развој, здравље, игру и дружење кроз вежбање прилагођено могућностима и потребама. • Доступност опреме и простора за вежбање. • Родна (не)равноправност у вежбању и спорту. • Вежбање после болести и повреда. • Значај вежбања за особе са сметњама у развоју и инвалидитетом и спортови прилагођени њиховим могућностима
<p>Компетенције</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Компетенција за целоживотно учење • Комуникација • Рад са подацима и информацијама • Дигитална компетенција • Решавање проблема • Сарадња • Одговоран однос према здрављу • Одговоран однос према околини • Одговорно учешће у демократском друштву

Ваннаставне активности годишњи фонд часова : 36

Исходи

Школа је у обавези да својим Школским програмом и Годишњим планом рада предвиди различите програме ваннаставних активности у складу са интересовањима ученика, ресурсима и просторним могућностим. Поред организације излета, екскурзије, посета изложбама и сарадње са локалном самоуправом, ученицима треба понудити већи број друштвених, техничких, хуманитарних, спортских и културних активности.

- Учешће ученика у друштвеним, техничким, хуманитарним, спортским и културним активностима доприноси многим важним исходима образовања и васпитања, као што су:
  - задовољење различитих образовних потреба и интересовања ученика;
  - препознавање професионалних способности и интересовања, упознавање са светом рада;
  - надоградња исхода који се остварују у оквиру редовне наставе и доприносе развоју међупредметних исхода;
  - унапређивање различитих способности (интелектуалне, физичке, креативне, радне...);
  - јачање капацитета ученика за разликовање безбедног од небезбедног понашања и заштиту од ризичног понашања;
  - подстицање хуманог и одговорног односа према себи, другима и окружењу, јачање осетљивости за оне којима је потребна помоћ (нпр. стари и болесни);
  - унапређивање различитих врста писмености (језичке, медијске, културне, научне...);
  - култивисање коришћења слободног времена;
  - подстицање интеркултуралног дијалога;
  - разумевање концепта инклузије и јачање осетљивости за различитост;
  - јачање генерацијских веза између ученика различитих одељења без компетитивности;
  - релаксација, растерећење напетости ученика, самоисказивање;

	<ul style="list-style-type: none"> – јачање везе са локалном заједницом; – развој осећања припадности својој школској заједници; – подстицање самосталности, проактивности и предузимљивост; – припрема за решавање различитих животних ситуација; – промоција школе и њеног идентитета.
--	---

Више у Правилнику о допунама Правилника о плану наставе и учења за пети и шести разред основног образовања и васпитања и програму наставе и учења за пети и шести разред основног образовања и васпитања _ ПГ 17/2021

Цртање, сликање, вајање

ОПШТЕ МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	ИСХОДИ На крају програма ученик ће бити у стању да:	ТЕМЕ и кључни појмови садржаја програма
<p>Компетенција за учење</p> <p>Естетичка компетенција</p> <p>Комуникација</p> <p>Решавање проблема</p> <p>Рад са подацима и информацијама</p> <p>Одговоран однос према здрављу</p> <p>Одговоран однос према околини</p> <p>Сарадња</p> <p>Дигитална компетенција</p> <p>Предузимљивост и оријентација према предузетништву</p> <p>Одговорно учешће у демократском друштву</p>	<p>– црта креирајући линије различитих вредности комбиновањем материјала, угла и притиска прибора/материјала;</p> <p>– црта према задатом моделу приказујући односе величина које опажа;</p> <p>– илуструје причу, бајку или песму одабраном цртачком техником;</p> <p>– обликује, према моделу, фигуре од меког материјала стилизујући сложени облик;</p> <p>– обликује, у самосталном и тимском раду, скулптуре или употребне предмете од материјала за рециклажу;</p> <p>– наслика ликовни рад према задатом или одабраном моделу приказујући тонове које опажа;</p> <p>– обликује стварне и имагинарне текстуре и облике одабраном цртачком, сликарском или вајарском техником;</p> <p>– изрази цртежом, сликом и скулптуром машту, сећање, емоције, интересовања или утисак о уметничком делу;</p> <p>– обликује употребне предмете примењујући најмање једну хоби технику;</p> <p>– разликује цртачке, сликарске и вајарске технике, материјал и прибор;</p> <p>– чисти радну површину, простор и прибор по завршетку сваког рада;</p> <p>– учествује у активностима које доприносе добробити школе и локалне заједнице.</p>	<p>ЦРТАЊЕ Својства линија.</p> <p>Врсте цртежа.</p> <p>Цртачке технике.</p> <p>ВАЈАЊЕ Својства облика.</p> <p>Стилизовање облика.</p> <p>Вајарске технике.</p> <p>СЛИКАЊЕ Примарне, секундарне и терцијарне боје.</p> <p>Локални тон.</p> <p>Сликарске технике.</p>

Чувари природе

ОПШТЕ МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	ИСХОДИ По завршетку програма ученик ће бити у стању да:	ТЕМЕ и кључни појмови садржаја
Компетенција за целоживотно учење	– препознаје проблем, планира стратегију решавања и решава проблем примењујући знања и вештине стечене у оквиру	УПОЗНАЈ ЖИВИ СВЕТ СВОЈЕ ОКОЛИНЕ

<p>Комуникација</p> <p>Рад са подацима и информацијама</p> <p>Дигитална компетенција</p> <p>Решавање проблема</p> <p>Сарадња</p> <p>Одговорно учешће у демократском друштву</p> <p>Одговоран однос према здрављу</p> <p>Одговоран однос према околини</p> <p>Предузимљивост и оријентација ка предузетништву</p> <p>Естетичка компетенција</p>	<p>различитих предмета и ваншколског искуства.</p> <p>– прикаже и образложи резултате истраживања са аспеката очувања животне средине, биодиверзитета и здравља, усмено, писано, графички или одабраном уметничком техником;</p> <p>– користи ИКТ за комуникацију, прикупљање и обраду података и представљање резултата истраживања;</p> <p>– вреднује утицај својих навика у заштити животне средине и биодиверзитета;</p> <p>– активно учествује у акцијама које су усмерене ка заштити, обнови и унапређењу животне средине и биодиверзитета;</p> <p>– повеже значај очувања животне средине и биодиверзитета са бригом о сопственом и колективном здрављу;</p> <p>– одговорно се односи према себи, сарадницима, животној средини и културном наслеђу;</p> <p>– аргументује своје ставове према еко-култури и култури свакодневног живљења;</p> <p>– сарађује у тиму, поштујући разлике у мишљењу и интересима, дајући лични допринос постизању задатог циља;</p> <p>– критички процени сопствени рад и рад сарадника у групи;</p> <p>– критички се односи према употреби и злоупотреби природе.</p>	<p>Биодиверзитет и његов значај.</p> <p>Истраживање биодиверзитета непосредне околине.</p> <p>Мапирање врста.</p> <p>ЗНАЧАЈ ЖИВОГ СВЕТА ЗА ЧОВЕКА</p> <p>Лековите биљке.</p> <p>Самоникле јестиве биљке.</p> <p>Зачинске биљке</p> <p>Аутохтоне расе и сорте.</p> <p>Значај биљног покривача.</p> <p>Утицај климатских промена на живи свет.</p> <p>ПОМОЗИМО ДА ПРЕЖИВЕ</p> <p>Угроженост врста.</p> <p>Значај опрашивача.</p> <p>Утицај пестицида на живи свет.</p> <p>ЈА ЧУВАМ ПРИРОДУ</p> <p>Природни ресурси.</p> <p>Рационална употреба енергије.</p> <p>Рационална употреба воде.</p> <p>Понашање у природи.</p> <p>Заштићене природне вредности.</p> <p>Позитиван и негативан утицај човека на животну средину.</p>
--	---	---

Музиком кроз живот

ОПШТЕ МЕЂУПРЕДМЕТНЕ	ИСХОДИ	ТЕМЕ и
---------------------	--------	--------

КОМПЕТЕНЦИЈЕ	На крају програма ученик ће бити у стању да:	кључни појмови садржаја програма
<p>Компетенција за целоживотно учење</p> <p>Естетичка компетенција</p> <p>Решавање проблема</p> <p>Комуникација</p> <p>Сарадња</p> <p>Рад са подацима и информацијама</p> <p>Дигитална компетенција</p> <p>Одговорно учешће у демократском друштву</p> <p>Предузимљивост и оријентација ка предузетништву</p> <p>Одговоран однос према здрављу</p> <p>Одговоран однос према околини</p>	<p>– примењује динамичко нијансирање при извођењу музичких дела;</p> <p>– препознаје елементе динамике у свакодневном животу;</p> <p>– анализира врсте такта и ритам у уметничким делима;</p> <p>– препознаје боју тона у складу са садржајем композиције;</p> <p>– изводи композиције домаћих и страних аутора самостално и у групи, користећи глас, покрет и инструменте;</p> <p>– изводи двогласне и трогласне композиције домаћих и страних аутора;</p> <p>– исказе своја осећања у току извођења музике;</p> <p>– примењује принцип сарадње и међусобног подстицања у заједничком музицирању;</p> <p>– учествује у манифестацијама;</p> <p>– користи различите технике телесних перкусија самостално и у групи;</p> <p>– примењује технике правилног дисања у свакодневном животу;</p> <p>– препознаје говор тела, свој и своје околине;</p>	<p>ИЗВОЂЕЊЕ МУЗИКЕ</p> <p>Проширивање знања о музичким елементима.</p> <p>Изражајна својства динамике.</p> <p>Врста, карактер и примена темпа.</p> <p>Тон: боја и текстура</p> <p>Ритам: дводелни, троделни, четвороделни и мешовити.</p> <p>Повезивање звука и ритма.</p> <p>Примена динамике, темпа и ритма у свакодневном животу</p> <p>Проширивање искуства ученика у коришћењу различитих музичких средстава за рад у процесу музичког изражавања и обликовања;</p> <p>Индивидуално и групно певање. Двоглас. Троглас.</p> <p>Индивидуално и групно свирање.</p>
	<p>– контролише покрете користећи концентрацију;</p> <p>– сарађује са члановима групе којој припада, поштујући различитости;</p> <p>– процени сопствене могућности у примени телесних перкусија;</p> <p>– самостално осмишљава и импровизује покрете за ритмичке аранжмане;</p> <p>– контролише сопствене покрете у циљу боље координације;</p> <p>– својим речима објасни значај телесних перкусија на у сваком смислу;</p> <p>– критички анализира своје и туђе извођење;</p> <p>– истражи и објасни шта је музичка критика и која је њена улога;</p>	<p>ТЕЛО КАО МУЗИЧКИ ИНСТРУМЕНТ</p> <p>Синхронизација различитих менталних и физичких капацитета.</p> <p>Координација различитих менталних и физичких капацитета</p> <p>Правилно дисање.</p> <p>Концентрација.</p> <p>Говор тела.</p> <p>Лачање одређених делова тела. Рефлекс. Пажња.</p> <p>Брзина реаговања на различите захтеве из окружења.</p> <p>Развој свесности о нашем телу, контроли</p>

	<ul style="list-style-type: none"> – објасни и примени различите технике критичког мишљења; – самостално поставља питања везана за дату тему; – аргументовано искаже утисак о слушаним делима; – вербализује свој доживљај музике; – искаже свој доживљај музике кроз друге уметности. – критички просуђује утицај музике на здравље ; 	<p>покрета и јачању мишића, као и бољој координацији и балансу.</p> <p>Стимулација и активација организма на психомоторном и когнитивном нивоу.</p> <p>Истраживање унутрашњег ритма и звука свога тела.</p> <p>Body percussion.</p>
	<ul style="list-style-type: none"> – разуме и користи интеркултурални дијалог – примењује различите врсте писмености (језичке, медијске, културне, научне...); – разуме концепт инклузије и осетљив је према различитостима; – самостално анализира музичка дела, користећи научене технике критичког мишљења; 	<p>КРИТИЧКО МИШЉЕЊЕ КРОЗ МУЗИКУ Технике критичког мишљења. Дрво проблема. Дебата. Шест шешира. Мозгалица. Трибине.</p> <p>Вештине критичког мишљења: комуникација, сарадња, препознавање проблема, решавање проблема.</p> <p>Вештина постављања питања: меморијска, транслацијска, интерпретацијска, аналитичка, синтетичка, евалуацијска.</p> <p>Обликовање оригиналног мишљења.</p> <p>Музичка критика. Анализа композиције</p> <p>Развијање способности и интересовања за целоживотно образовање.</p>

Сачувајмо нашу планету

ОПШТЕ МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	ИСХОДИ На крају програма ученик ће бити у стању да:	ТЕМЕ и кључни појмови садржаја програма
<p>Компетенција за целоживотно учење</p> <p>Естетичка компетенција</p> <p>Решавање проблема</p> <p>Комуникација</p>	<ul style="list-style-type: none"> – наведе основне појмове о животној средини; – наведе примере утицаја човека на животну средину; – уочи узрочно-последичне везе и односе на релацији човек и животна средина; – препозна проблеме у локалној средини на основу концепта 	<p>ПОЛОЖАЈ И УЛОГА ЧОВЕКА У ПРИРОДИ Основни појмови из области животне средине.</p> <p>Утицај човека на животну средину.</p> <p>Концепт одрживог развоја.</p>

<p>Сарадња</p> <p>Рад са подацима и информацијама</p> <p>Дигитална компетенција</p> <p>Одговорно учешће у демократском друштву</p> <p>Предузимљивост и оријентација ка предузетништву</p> <p>Одговоран однос према здрављу</p> <p>Одговоран однос према околини</p>	<p>одрживог развоја;</p> <p>– активно и одговорно управља и решава интегративне пројектне задатке;</p> <p>– повезује хоризонтално и вертикално знања о одрживом коришћењу ресурса и користи холистички приступ у решавању проблема одрживог развоја;</p> <p>– развија ставове и вредности о очувању животне средине кроз решавање проблема на локалитету;</p> <p>– емоционално реагује на проблеме локалног окружења;</p> <p>– схвати и разуме поделу и значај природних ресурса</p> <p>– разликује обновљиве од необновљивих природних ресурса;</p> <p>– препозна и наводи примере обновљивих и необновљивих природних ресурса;</p> <p>– критички се односи према нерационалном коришћењу необновљивих природних ресурса;</p>	<p>Спровођење акција у заштити и очувању животне средине (мали пројекти).</p> <p>ПРИРОДНА БОГАТСТВА (РЕСУРСИ) И ОДРЖИВО КОРИШЋЕЊЕ</p> <p>Природни ресурси (богатства) – дефиниција, подела и значај.</p> <p>Обновљиви и необновљиви природни ресурси.</p> <p>Жива бића као природни ресурс (мали пројекти).</p> <p>Одрживо коришћење ресурса.</p>
	<p>– наведе изворе и последице загађења природне средине</p> <p>– разликује изворе и врсте загађења;</p> <p>– анализира из различитих углова утицај загађења на живи свет;</p> <p>– разврстава изворе загађења;</p> <p>– истражи изворе загађења у локалној средини;</p> <p>– наведе примере последица стварања озонских рупа и других глобалних проблема на животну средину;</p> <p>– уочава узрочно последичне везе између глобалних и локалних проблема загађења и очувања природне средине;</p> <p>– уочи повезаност природних, социјалних и економских фактора у очувању животне средине;</p> <p>– креира решења за смањење загађења од отпада у оквиру пројеката;</p> <p>– користи методе и алате истраживања на терену;</p> <p>– прикупља податке из различитих извора уз критичко</p>	<p>ИЗВОРИ И ПОСЛЕДИЦЕ ЗАГАЂИВАЊА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ</p> <p>Појам, извори и врсте загађивања.</p> <p>Глобалне промене и глобалне последице.</p> <p>Озонске рупе и последице на животну средину.</p> <p>Смањење загађења од отпада.</p> <p>БИОДИВЕРЗИТЕТ И ГЕОДИВЕРЗИТЕТ</p> <p>Дефиниција биодиверзитета и геодиверзитета.</p> <p>Угрожавање биодиверзитета и геодиверзитета.</p> <p>Заштита биодиверзитета и геодиверзитета.</p>

	<p>сагледавање и доношење закључка;</p> <ul style="list-style-type: none"> – разликује биодиверзитет од геодиверзитета; – идентификује и објашњава факторе који доводе до угрожавања биодиверзитета и геодиверзитета; – процењује негативан утицај појединих фактора на биодиверзитет и геодиверзитет у локалној средини; – наводи примере заштите биодиверзитета и геодиверзитета; – креира истраживачке задатке; – користи ИКТ приликом прикупљања информација и представљања резултата истраживања о геодиверзитету и биодиверзитету; – ради у тиму, размењује мишљење и учествује у акцијама очувања животне средине; – објашњава резултате истраживања повезаности геодиверзитета и биодиверзитета. 	
--	--	--

Шести разред

6. разред Српски језик и књижевност годишњи фонд часова 144	
Циљеви	Исходи
	По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:
Циљеви учења Српског језика и књижевности јесу да се ученик оспособи да правилно користи српски језик у различитим комуникативним	<ul style="list-style-type: none"> – повеже књижевне термине и појмове обрађиване у претходним разредима са новим делима која чита; – чита са разумевањем; парафразира прочитано и описује свој доживљај различитих врста књижевних дела и научно-популарних текстова;

<p>ситуацијама, у говору и писању; да кроз читање и тумачење књижевних дела развија читалачке компетенције које, уз књижевно знање, обухватају емоционално и фантазијско уживљавање, живо памћење, истраживачко посматрање; подстичу имагинацију и уметнички сензибилитет, естетско доживљавање и критичко мишљење, морално просуђивање и асоцијативно повезивање; да се одговарајућим врстама читања оспособљава да усмерено приступа делу и приликом тумачења открива различите слојеве и значења; да стиче основна знања о месту, улози и значају језика и књижевности у култури, као и о медијској писмености; да стиче и развија најшира хуманистичка знања и да научи како функционално да повезује садржаје предметних области.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – одреди род књижевног дела и књижевну врсту; – прави разлику између дела лирског, епског и драмског карактера; – разликује ауторску приповетку од романа; – анализира структуру лирске песме (строфа, стих, рима); – уочава основне елементе структуре књижевноуметничког дела: тема, мотив; радња, време и место радње; – разликује заплет и расплет као етапе драмске радње; – разликује појам песника и појам лирског субјекта; појам приповедача у односу на писца; – разликује облике казивања; – увиђа звучне, визуелне, тактилне, олфакторне елементе песничке слике; – одреди стилске фигуре и разуме њихову улогу у књижевноуметничком тексту; – анализира узрочно-последичне односе у тексту и вреднује истакнуте идеје које текст нуди; – анализира поступке ликова у књижевноуметничком делу, служећи се аргументима из текста; – уочава хумор у књижевном делу; – разликује хумористички и дитирамбски тон од елегичног тона; – илуструје веровања, обичаје, начин живота и догађаје у прошлости описане у књижевним делима; – уважава националне вредности и негује културноисторијску баштину; – препоручи књижевно дело уз кратко образложење; – упореди књижевно и филмско дело, позоришну представу и драмски текст;
--	--

	<ul style="list-style-type: none"> – повеже граматичке појмове обрађене у претходним разредима са новим наставним садржајима; – препозна делове речи у вези са њиховим грађењем; – разликује гласове српског језика по звучности и месту изговора; – разликује врсте гласовних прмена у једноставним примерима и примењује књижевнојезичку норму; – одреди врсте и подврсте заменица, као и њихов облик; – препознаје глаголска времена и употребљава их у складу са нормом; – разликује реченице по комуникативној функцији; – доследно примењује правописну норму; – користи правопис (школско издање); разликује дуги и кратки акценат у изговореној речи; – употребљава различите облике усменог и писменог изражавања: препричавање различитих типова текстова, без сажимања и са сажимањем, причање (о догађајима и доживљајима) и описивање; – разликује и гради аугментативе и деминутиве; – саставља обавештење, вест и кратак извештај; – разуме основна значења књижевног и неуметничког текста; – проналази, повезује и тумачи експлицитно и имлицитно садржане информације у краћем, једноставнијем књижевном и неуметничком тексту; – драматизује одломак одабраног књижевноуметничког текста; – говори јасно, поштујући стандарднојезичку норму
Кључни појмови	<p style="text-align: center;">књижевност, језик, језичка култура.</p>
Теме:	<ul style="list-style-type: none"> • КЊИЖЕВНОСТ • ЈЕЗИК <p style="text-align: center;">Граматика, Правопис, Ортоепија</p> <ul style="list-style-type: none"> • ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА

	Поједини наставни садржаји за које наставник процени да се током године не могу реализовати на редовним часовима, могу се планирати за обраду на часовима пројектне наставе, амбијенталне, као и на часовима додатног рада и рада у секцијама.
Компетенције	Језичке компетенције Компетенције за целоживотно учење, Вештина комуникације, Рад са подацима и информацијама, Дигитална компетенција, Вештина сарадње, Вештина за живот у демократском друштву, Естетска компетенција

Детаљније у П Р А В И Л Н И К У о плану наставе и учења за пети и шести разред основног образовања и васпитања и програму наставе и учења за пети и шести разред основног образовања и васпитања објављеном у „Службеном гласнику Републике Србије – Просветном гласнику”, а примењује се почев од школске 2018/2019. године.

ШКОЛСКИ ПРОГРАМ: Румунски језик и књижевност

Разред :б.

ЦИЉ:

Scopul învățării limbii și literaturii române este ca elevii să-și formeze deprinderea de folosire corectă a limbii române în diferite situații de comunicare, în vorbire și în scris; prin citirea și interpretarea operelor literare să-și dezvolte competențele de cititori care, împreună cu cunoștințele literare, includ trăiri emoționale și le dezvoltă fantezia, memoria, observarea, cercetarea; stimulează imaginația și sensibilitatea artistică, percepția estetică și gândirea critică, judecata morală și corelarea asociativă; ca prin diferite tipuri de citire să poată percepe opera și în interpretarea operei literare să sesizeze diferite niveluri și semnificații; să dobândească cunoștințe de bază despre locul, rolul și importanța limbii și literaturii în cultură, precum și despre competența mediatică; să dobândească și să dezvolte cunoștințe umaniste și să învețe cum să coreleze funcțional conținuturile domeniilor.

Уџбеник:

Аутори:

Издавач:

Годишњи фонд часова: 144

ОБРАЗОВНИ СТАНДАРДИ / ИСХОДИ	ВРЕМЕ МЕСТО	ОБЛАСТ (ТЕМА), САДРЖАЈ РАДА	НАЧИН И ПОСТУПАК ОСТВАРИВ. ПРОГРАМА	АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА	КОРЕЛАЦ. СА ПРЕДМЕТ	МЕЂУПРЕДМЕТ. КОМПЕТЕНЦИЈЕ
<p>СТАНДАРДИ: 1ЛР1.1.1 / 1ЛР1.1.4 / 1ЛР1.1.6 / 1ЛР1.1.7 / 1ЛР1.1.5 / 1ЛР2.1.1 / 1ЛР2.1.5 / 1ЛР3.1.1 / 1ЛР3.1.2 / 1ЛР3.1.3</p> <p>ИСХОДИ: -сă facă corelația dintre noțiunile literare abordate în clasele anterioare cu operele literare noi pe care le</p>		LITERATURA	Фронталан, индивидуалан, у пару, групно, дијалог, читање наглас, дискусија.	Вербална, писана, демонстративна, илустративна активност,	Српски језик, страни језик, историја,	În acest domeniu, elevii diferă felul literar liric epic și dramatic, dezvoltă cunoștințe din diferite texte informative și de popularizare a științei ca și diferite lecturi obligatori și

<p>citește;</p> <ul style="list-style-type: none"> – să citească cu înțelegere; să parafrazeze cele citite și să descrie propria percepție a diverselor specii de opere literare și texte de popularizare a științei; – să determine genul și specia operei literare; – să facă distincția între operele cu caracter liric, epic și dramatic; – să deosebească nuvela de roman; – să analizeze structura poeziei lirice (strofa, versul, rima); – să observe elementele de bază ale structurii operei literar-artistice: temă, motiv; acțiune, timpul și locul acțiunii; – să facă distincția între intrigă și deznodământ ca etape ale acțiunii dramatice; – să deosebească formele de narare; – să determine figurile de stil și să înțeleagă rolul lor în textul literar-artistice; 						<p>suplimentare.</p>
--	--	--	--	--	--	----------------------

<ul style="list-style-type: none"> – să observe umorul în opera literară; – să distingă tonul plin de umor și ditirambic de tonul elegiac; – să ilustrează credințele, obiceiurile, stilul de viață și evenimentele din trecut descrise în operele literare; – să apreciază valorile naționale și să cultive patrimoniul cultural-istoric; – să recomande o operă literară cu o scurtă explicație; – să compare opera literară cu filmul, piesa de teatru și textul dramatic; -să înțeleagă semnificațiile de bază ale textului literar și nonliterar; – să găsească, coreleze și interpreteze în mod explicit și implicit informații conținute într-un text mai scurt și mai simplu, literar și nonliterar; – să dramatizeze un fragment dintr-un text literar-artistic; 						
--	--	--	--	--	--	--

<p>СТАНДАРДИ: 1ЛР1.3.1 / 1ЛР1.3.3 / 1ЛР1.3.4 / 1ЛР1.3.5 / 1ЛР1.3.6 / 1ЛР1.3.8 / 1ЛР1.3.9 / 1ЛР2.3.2 / 1ЛР2.3.3 / 1ЛР2.3.4 / 1ЛР2.3.6 / 1ЛР2.3.8 / 1ЛР2.3.7 / 1ЛР3.3.1 / 1ЛР3.3.2 / 1ЛР3.3.4 / 1ЛР3.3.6 /</p> <p>ИСХОДИ: – să coreleze noțiunile din gramatică însușite în clasele precedente cu conținuturile didactice noi; – să recunoască părțile cuvintelor folosite în formarea cuvintelor – să facă diferența dintre sunete pe baza sonorității și locului de articulare; – să determine felurile de pronume și forma acestora; – să recunoască timpurile verbale și să le folosească în conformitate cu normele limbii literare; – să diferențieze</p>		<p style="text-align: center;">LIMBA (GRAMATICA, ORTOGRAFIA, ORTOEPIA)</p>	<p>Фронталан, индивидуалан, у пару, групни, дијалог, читање наглас, диктати</p>	<p>Вербална, писана, демонстративна, илустративна активност,</p>	<p>Српски језик, страни језик, историја,</p>	<p>În domeniul limbii elevii vor îmbogăți vocabularul, vor extinde cunoștințele din sintaxă prin clasificarea propozițiilor după scopul comunicării ca și utilizarea semnelor de punctuație. Normele ortografice vor fi însușite prin intermediul exercițiilor sistematice (scrierea cu unul, doi, și trei "i" ...). Pronunțarea corectă a sunetelor se va exercita și cu ajutorul unor materiale didactice auditive.</p>
--	--	--	---	---	--	---

<p>propozițiile după scopul comunicării; – să aplice în mod consecvent regulile ortografice; – să folosească Îndrumătoarele ortografice;</p>						
<p>СТАНДАРДИ: 1ЛР1.2.1 / 1ЛР1.2.2 / 1ЛР1.2.3 / 1ЛР1.2.4 / 1ЛР1.2.7 / 1ЛР1.2.8 / 1ЛР1.2.9 / 1ЛР2.2.1 / 1ЛР2.2.2 / 1ЛР2.2.3 / 1ЛР2.2.5 / 1ЛР3.2.1 / 1ЛР3.2.4 /1ЛР3.2.5</p> <p>ИСХОДИ: – să alcătuiască o informație, știre și raport scurt; – să vorbească clar, respectând normele limbii literare; – să citească expresiv textele literare abordate.</p>		<p>CULTURA EXPRIMĂRII</p>	<p>Фронталан, индивидуалан, у пару, групни, дијалог, диктати, вођење сопственог речника, преписивање текста, дискусија.</p>	<p>Вербална, писана, демонстративна, илустративна активност,</p>	<p>Српски језик, страни језик, историја,</p>	<p>În acest domeniu elevii mai eficient își îmbogățesc cultura exprimării prin exerciții, pe teme date, teme și analiza lor, ca și exerciții lexicale și semantice.</p>

6. разред

Српски као нематерњи језик годишњи фонд часова 108

Циљеви

Исходи

По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:

Циљ учења Српског као нематерњег језика јесте оспособљавање ученика да се служи српским језиком на основном нивоу у усменој и писаној комуникацији ради каснијег успешног укључивања у живот заједнице и остваривања грађанских права и дужности, као и уважавање српске културе и развијање интеркултуралности као темељне вредности демократског друштва

– разуме и користи предвиђени лексички фонд; – разуме и користи граматичке конструкције усвајане у претходним разредима и проширује их новим језичким садржајима; – примени у говору и писању правила: род и број именица у одговарајућем падежу, конгруенцију атрибута с именицом у типичним примерима; – састави реченице са одредбом за средство и друштво; – искаже особине појма и начин вршења радње у различитом степену;

– савладане (већ усвојене) садржаје из књижевности повезује са новим књижевноуметничким текстовима и користи их у њиховом тумачењу; – искаже сопствени доживљај књижевног дела; – одреди тему, главни мотив и ликове; – преприча (уз помоћ наставника и постављених питања) кратак наративни текст; – препозна и именује осећања лирског јунака; – драматизује (уз помоћ наставника) одломак прозног текста у кратким дијалозима; – препозна сличне мотиве у књижевним делима на матерњем језику;

– разуме питања, налоге и информације у вези са свакодневним активностима, људским особинама и поступцима; – исприча догађај у којем је учествовао у неколико реченица – преприча кратак једноставан наративни текст;

– учествује у кратком дијалогу о темама из свакодневног живота, поштујући основна начела вођења разговора; – искаже молбу, извињење, честитање, захвалност, користећи

	<p>форме учтивог обраћања; – чита краће текстове са познатом граматиком и углавном познатом лексиком, а значење непознатих речи одређује на основу контекста; – пише кратак једноставан наративни и експозиторни текст; – пише кратку поруку, честитку, позивницу, обавештење, поштујући језичку и ортографску норму</p>
Кључни појмови	<p>Српски као нематерњи језик, слушање, говор, читање, писање</p>
Теме:	<ul style="list-style-type: none"> • Језик • књижевност • језичка култура <p>Обавезна су два писмена задатка у току школске године (у другом и у четвртом квалификационом периоду)</p>
Компетенције	<p>Језичке компетенције</p>

Детаљније у П Р А В И Л Н И К У о плану наставе и учења за пети и шести разред основног образовања и васпитања и програму наставе и учења за пети и шести разред основног образовања и васпитања објављеном у „Службеном гласнику Републике Србије – Просветном гласнику”, а примењује се почев од школске 2018/2019. године.

СТРАНИ ЈЕЗИК, 6. разред

-енглески језик - годишњи фонд часова 72

Циљеви

Исходи

По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:

Циљ учења страног језика је да се ученик усвајањем функционалних знања о језичком систему и култури и развијањем стратегија учења страног језика оспособи за основну писмену и усмену комуникацију и стекне позитиван однос према другим језицима и културама, као и према сопственом језику и културном наслеђу.

- разуме једноставније текстове који се односе на поздрављање, представљање и тражење/давање информација личне природе;
- поздрави и отпоздрави, представи себе и другог користећи једноставнија језичка средства;
- размени једноставније информације личне природе;
- у неколико везаних исказа саопшти информације о себи и другима;
- разуме једноставније текстове који се односе на опис особа, биљака, животиња, предмета, места, појава, радњи, стања и збивања;
- опише и упореди жива бића, предмете, места, појаве, радње, стања и збивања користећи једноставнија језичка средства;
- разуме једноставније предлоге, савете и позиве на заједничке активности и одговори на њих уз одговарајуће образложење;
- упуту предлоге, савете и позиве на заједничке активности користећи ситуационо прикладне комуникационе моделе;
- затражи и пружи додатне информације у вези са предлозима, саветима и позивима на заједничке активности;
- разуме уобичајене молбе и захтеве и реагује на њих;
- упуту уобичајене молбе и захтеве;
- честита, захвали се и извини се користећи једноставнија језичка средства;
- разуме и следи једноставнија упутства у вези с уобичајеним ситуацијама из свакодневног живота;
- пружи једноставнија упутства у вези с уобичајеним ситуацијама из свакодневног живота;
- разуме једноставније текстове у којима се описују радње и ситуације у садашњости;
- разуме једноставније текстове у којима се описују способности и умећа;
- размени појединачне информације и/или неколико информација у низу које се односе на радње у садашњости;

- опише радње, способности и умећа користећи неколико везаних исказа;
- разуме једноставније текстове у којима се описују искуства, догађаји и способности у прошлости;
- размени појединачне информације и/или неколико информација у низу о искуствима, догађајима и способностима у прошлости;
- опише у неколико краћих, везаних исказа искуства, догађај из прошлости;
- опише неки историјски догађај, историјску личност и сл.
- разуме једноставније исказе који се односе на одлуке, обећања, планове, намере и предвиђања и реагује на њих;
- размени једноставније исказе у вези са обећањима, одлукама, плановима, намерама и предвиђањима;
- саопшти шта он/она или неко други планира, намерава, предвиђа;
- разуме уобичајене изразе у вези са жељама, интересовањима, потребама, осетима и осећањима и реагује на њих;
- изрази жеље, интересовања, потребе, осете и осећања једноставнијим језичким средствима;
- разуме једноставнија питања која се односе на оријентацију/положај предмета и бића у простору и правац кретања и одговори на њих;
- затражи и разуме обавештења о оријентацији/положају предмета и бића у простору и правцу кретања;
- опише правац кретања и просторне односе једноставним, везаним исказима;
- разуме једноставније забране, правила понашања, своје и туђе обавезе и реагује на њих;
- размени једноставније информације које се односе на забране и правила понашања у школи и на јавном месту, као и на своје и туђе обавезе;
- саопшти правила понашања, забране и листу својих и туђих обавеза користећи одговарајућа језичка средства;
- разуме једноставније изразе који се односе на поседовање и припадност;
- формулише једноставније исказе који се односе на поседовање и припадност;
- пита и каже шта неко има/нема и чије је нешто;
- разуме једноставније исказе који се односе на изражавање допадања и недопадања и реагује на њих;

	<ul style="list-style-type: none"> – изрази допадање и недопадање уз једноставно образложење; – разуме једноставније исказе којима се тражи мишљење и реагује на њих; – изражава мишљење, слагање/неслагање и даје кратко образложење; – разуме једноставније изразе који се односе на количину и цену; – пита и саопшти колико нечега има/нема, користећи једноставнија језичка средства; – пита/каже/израчуна колико нешто кошта
<p>Комуникативне функције</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Поздрављање и представљање себе и других и тражење / давање основних информација о себи и другима у ширем друштвеном контексту • Описивање карактеристика живих бића, предмета, појава и места • Позив и реаговање на позив за учешће у заједничкој активности • Изражавање молби, захтева, обавештења, извињења, и захвалности • Разумевање и давање упутстава • Описивање и честитање празника, рођендана и значајних догађаја, честитање на успеху и изражавање жаљења • Описивање догађаја и способности у садашњости • Описивање догађаја и способности у прошлости • Исказивање жеља, планова и намера • Исказивање потреба, осета и осећања • Исказивање просторних односа и величина • Исказивање времена (хронолошког и метеоролошког) • Изрицање дозвола, забрана, правила понашања и обавеза • Изражавање припадања и поседовања • Изражавање интересовања, допадања и недопадања • Изражавање мишљења (слагања и неслагања) • Изражавање количине, бројева и цена

Кључни појмови:	комуникативни приступ, функционална употреба језика, интеркултурност.
Компетенције	комуникативна компетенција социокултурна компетенција интеркултурна компетенција

Детаљније у П Р А В И Л Н И К У о плану наставе и учења за пети и шести разред основног образовања и васпитања и програму наставе и учења за пети и шести разред основног образовања и васпитања објављеном у „Службеном гласнику Републике Србије – Просветном гласнику”, а примењује се почев од школске 2018/2019. године.

6. разред Ликовна култура	
годишњи фонд часова: 36	
Циљеви	Исходи
	По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:
Циљ учења Ликовне културе је да се ученик, развијајући стваралачко мишљење и естетичке критеријуме, кроз практични рад оспособљава за комуникацију и да изграђује позитиван однос према култури и уметничком наслеђу свог и других народа.	<ul style="list-style-type: none"> – користи одабране информације као подстицај за стваралачки рад; – прави разноврсне текстуре на подлогама, облицима или у апликативном програму; – користи изражајна својства боја у ликовном раду и свакодневном животу; – обликује, самостално, или у сарадњи са другима, употребне предмете од материјала за рециклажу; – изрази своје замисли и позитивне поруке одабраном ликовном техником; – опише свој рад, естетски доживљај простора, дизајна и уметничких дела; – идентификује теме у одабраним уметничким делима и циљеве једноставних визуелних порука; – повезује карактеристичан експонат и одговарајући музеј; – разматра са другима шта и како је учио и где та знања може применити

Кључни појмови	простор, боја, текстура
Теме:	<ul style="list-style-type: none"> • Боја • Комуникација • Текстура • Уобразиља • Простор
Компетенције	Међупредметне компетенције, естетска компетенција

Детаљније у Правилнику о плану наставе и учења за пети и шести разред основног образовања и васпитања и програму наставе и учења за пети и шести разред основног образовања и васпитања – ПГ 15/2018

6. разред Музичка култура	
годишњи фонд часова : 36	
Циљеви	Исходи
	По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:

Циљ учења Музичке културе је да код ученика, развијајући интересовања за музичку уметност, стваралачко и критичко мишљење, формира естетску перцепцију и музички укус, као и одговоран однос према очувању музичког наслеђа и култури свога и других народа

- повеже различите видове музичког изражавања са друштвено-историјским амбијентом у коме су настали;
- наведе изражајна средстава музичке уметности карактеристична за период средњег века и ренесансе;
- уочи основне карактеристике музичког стваралаштва у средњем веку и ренесанси;
- опише улогу музике у средњовековној Србији;
- уочи разлике између духовних и световних вокалних композиција средњег века и ренесансе;
- издвоји начине коришћења изражајних средстава у одабраним музичким примерима;
- објасни како је музика повезана са другим уметностима и областима ван уметности (музика и религија; технологија записивања, штампања нота; извођачке и техничке могућности инструмената);
- одреди врсту музичког инструмента са диркама по изгледу и звуку;
- опише разлику у начину добијања звука код инструмената са диркама;
- препозна инструмент или групу према врсти композиције у оквиру датог музичког стила;
- разликује вокално-инструменталне и инструменталне облике средњег века и ренесансе;
- коментарише слушано дело у односу на извођачки састав и инструменте ;
- идентификује репрезентативне музичке примере најзначајнијих представника средњег века и ренесансе;
- уочи сличности и разлике између православне и (римо)католичке духовне музике;

- идентификује елементе средњовековне музике као инспирацију у музици савременог доба;
- изводи музичке примере користећи глас, покрет и традиционалне и/или електронске инструменте, самостално и у групи;
- примењује правилну технику певања;
- примењује различита средства изражајног певања и свирања у зависности од врсте, намене и карактера композиције;
- развије координацију и моторику кроз свирање и покрет;
- примењује принцип сарадње и међусобног подстицања у заједничком музицирању;
- користи музичке обрасце у осмишљавању музичких целина кроз певање, свирање и покрет;
- комуницира у групи импровизујући мање музичке целине гласом, инструментом или покретом;
- учествује у креирању школских приредби, догађаја и пројеката;
- изрази доживљај музике језиком других уметности (плес, глума, писана или говорна реч, ликовна уметност);
- учествује у школским приредбама и манифестацијама;
- понаша се у складу са правилима музичког бонтона у различитим музичким приликама;
- критички просуђује лош утицај прегласне музике на здравље;
- користи могућности ИКТ-а за самостално истраживање, извођење и стваралаштво.

Кључни појмови	световна музика, духовна музика, вишегласје, народна музичка традиција, музички инструменти
Теме:	<ul style="list-style-type: none"> • Човек и музика • Музички инструменти • Слушање музике • Извођење музике • Музичко стваралаштво
Компетенције	Естетска комуникација, вештина сарадње

Детаљније у Правилнику о плану наставе и учења за пети и шести разред основног образовања и васпитања и програму наставе и учења за пети и шести разред основног образовања и васпитања – ПГ 15/2018

6. разред Историја

годишњи фонд часова: 72

Циљеви

Исходи

По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:

Циљ учења Историје је да ученик, изучавајући историјске догађаје, појаве, процесе и личности, стекне знања и компетенције неопходне за разумевање савременог света, развије вештине критичког мишљења и одговоран однос према себи, сопственом и националном идентитету, културно-историјском наслеђу, друштву и држави у којој живи.

- образложи узроке и последице историјских догађаја на конкретним примерима;
- пореди историјске појаве;
- наведе најзначајније последице настанка и развоја држава у Европи и Средоземљу у средњем и раном новом веку;
- на основу датих примера, изводи закључак о повезаности националне историје са регионалном и европском (на плану политике, економских прилика, друштвених и културних појава);
- сагледа значај и улогу истакнутих личности у датом историјском контексту;
- приказује на историјској карти динамику различитих историјских појава и промена;
- на историјској карти лоцира правце миграција и простор насељен Србима и њиховим суседима у средњем и раном новом веку;
- идентификује разлике између типова државног уређења у периоду средњег и раног новог века;
- изводи закључак о значају српске средњовековне државности и издваја најистакнутије владарске породице;
- пореди положај и начин живота жена и мушкараца, различитих животних доби, припадника постојећих друштвених слојева, у средњем и раном новом веку;
- разликује основна обележја и идентификује најзначајније последице настанка и ширења различитих верских учења у средњем и раном новом веку;
- на понуђеним примерима, разликује легенде и митове од историјских чињеница, као и историјске од легендарних личности;
- образлаже најважније последице научно- техничких открића у периоду средњег и раног новог века;

	<ul style="list-style-type: none"> – идентификује основне одлике и промене у начину производње у средњем и раном новом веку; – илуструје примерима значај прожимања различитих цивилизација; – разликује споменике различитих епоха, са посебним освртом на оне у локалној средини; – илуструје примерима важност утицаја политичких, привредних, научних и културних тековина средњег и раног новог века у савременом друштву; – користећи ИКТ, самостално или у групи, презентује резултате елементарног истраживања заснованог на коришћењу одабраних историјских извора и литературе; – повеже визуелне и текстуалне информације са одговарајућим историјским контекстом (хронолошки, политички, друштвени, културни); – учествује у организовању и спровођењу заједничких школских активности везаних за развој културе сећања
Кључни појмови	феудализам, преиндустријско доба, монархија, градска комуна, Црква, религија, хуманизам и ренесанса, географска открића, научна открића и технички проналасци, сеобе, прожимање цивилизација, индивидуални и колективни идентит
Теме:	<ul style="list-style-type: none"> • Основи проучавања прошлости • Европа, Средоземље и српске земље у раном средњем веку • Европа, Средоземље у српске земље у позном средњем веку • Европа, свет и српске земље у раном новом веку (преиндустријско доба)
Компетенције	Међупредметне компетенције

Детаљније у Правилнику о плану наставе и учења за пети и шести разред основног образовања и васпитања и програму наставе и учења за пети и шести разред основног образовања и васпитања – ПГ 15/2018

6. разред Географија

72 часа

Циљеви

Исходи

По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:

Циљ учења Географије је да ученик појмовно и структурно овлада природногеографским, демографским, насеобинским, политичкогеографским, економскогеографским, интеграционим и глобалним појавама и процесима у Србији и свету уз неговање вредности мултикултуралности и патриотизма.

- успостави везе између физичко-географских и друштвено-географских објеката, појава и процеса;
  - одреди математичко географски положај на Земљи;
  - анализира, чита и тумачи општегеографске и тематске карте;
- оријентише се у простору користећи компас, географску карту и сателитске навигационе системе;
- доведе у везу размештај светског становништва са природним карактеристикама простора;
  - анализира компоненте популационе динамике и њихов утицај на формирање укупних демографских потенцијала на примерима Србије, Европе и света
  - анализира различита обележја светског становништва и развија свест о солидарности између припадника различитих социјалних, етничких и културних група;
  - одреди математичко географски положај на Земљи;
  - анализира, чита и тумачи општегеографске и тематске карте;
  - оријентише се у простору користећи компас, географску карту и сателитске навигационе системе анализира географски положај насеља;
  - објасни континуиране процесе у развоју насеља и даје примере у Србији, Европи и свету;
- доведе у везу типове насеља и урбане и руралне процесе са структурама становништва, миграцијама, економским и глобалним појавама и процесима;
- уз помоћ географске карте анализира утицај природних и друштвених фактора на развој и размештај привредних делатности;
  - доводи у везу размештај привредних објеката и квалитет животне средине;
  - вреднује алтернативе за одрживи развој у својој локалној средини, Србији, Европи и свету;
  - објасни политичко-географску структуру државе;
  - представи процесе који су довели до формирања савремене политичко-географске карте света; објасни политичко-географску структуру државе;

	<ul style="list-style-type: none"> • представи процесе који су довели до формирања савремене политичко-географске карте света; • објасни како се издвајају географске регије; илуструје уз помоћ карте најважније географске објекте, појаве и процесе на простору Европе.
Кључни појмови	Географска карта, становништво, насеља, привреда, држава, регије и глобални процеси
Теме:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Друштво и географија 2. Географска карта 3. Становништво 4. Насеља 5. Привреда 6. Држава и интеграциони процеси 7. Географија Европе

Компетенције	<ul style="list-style-type: none"> – Учење – Комуникација – Сарадња – Одговоран однос према околини – Рад са подацима и информацијама – Дигитална – Естетичка – Предузимљивост и оријентација ка предузетништву – Одговоран однос према околини -Сарадња са- Историја,Математика,Физика, Српски језик, Ликовна култура, Музичка култура, Техника и технологија, Информатика и рачунарство...
---------------------	---

Детаљније у Правилнику о плану наставе и учења за пети и шести разред основног образовања и васпитања и програму наставе и учења за пети и шести разред основног образовања и васпитања – ПГ 15/2018

6. разред Географија**72 часа**

Циљеви	Исходи
<p>Циљ учења Географије је да ученик појмовно и структурно овлада природногеографским, демографским, насеобинским, политичкогеографским, економскогеографским, интеграционим и глобалним појавама и процесима у Србији и свету уз неговање вредности мултикултуралности и патриотизма.</p>	<p>По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:</p> <ul style="list-style-type: none"> • успостави везе између физичко-географских и друштвено-географских објеката, појава и процеса; • одреди математичко географски положај на Земљи; • анализира, чита и тумачи општегеографске и тематске карте; <p>оријентише се у простору користећи компас, географску карту и сателитске навигационе системе;</p> <ul style="list-style-type: none"> • доведе у везу размештај светског становништва са природним карактеристикама простора; • анализира компоненте популационе динамике и њихов утицај на формирање укупних демографских потенцијала на примерима Србије, Европе и света • анализира различита обележја светског становништва и развија свест о солидарности између припадника различитих социјалних, етничких и културних група; • одреди математичко географски положај на Земљи; • анализира, чита и тумачи општегеографске и тематске карте; • оријентише се у простору користећи компас, географску карту и сателитске навигационе системе анализира географски положај насеља; • објасни континуиране процесе у развоју насеља и даје примере у Србији, Европи и свету; доведе у везу типове насеља и урбане и руралне процесе са структурама становништва, миграцијама, економским и глобалним појавама и процесима; • уз помоћ географске карте анализира утицај природних и друштвених фактора на развој и размештај привредних делатности; • доводи у везу размештај привредних објеката и квалитет животне средине; • вреднује алтернативе за одрживи развој у својој локалној средини, Србији, Европи и свету; • објасни политичко-географску структуру државе; • представи процесе који су довели до формирања савремене политичко-географске карте света; објасни политичко-географску структуру државе;
	<ul style="list-style-type: none"> • представи процесе који су довели до формирања савремене политичко-географске карте света; • објасни како се издвајају географске регије; илуструје уз помоћ карте најважније географске објекте, појаве и процесе на простору Европе.
Кључни појмови	Географска карта, становништво, насеља, привреда, држава, регије и глобални процеси

<p>Теме:</p>	<p>8. Друштво и географија 9. Географска карта 10. Становништво 11. Насеља 12. Привреда 13. Држава и интеграциони процеси 14. Географија Евопе</p>
<p>Компетенције</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Учење – Комуникација – Сарадња – Одговоран однос према околини – Рад са подацима и информацијама – Дигитална – Естетичка – Предузимљивост и оријентација ка предузетништву – Одговоран однос према околини -Сарадња са- Историја,Математика,Физика, Српски језик, Ликовна култура, Музичка култура, Техника и технологија, Информатика и рачунарство...

Физика, 6. разред

Циљеви:

Исходи:

По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:

Циљ наставе физике јесте да се осигура да сви ученици стекну базичну језичку и научну писменост и да напредују ка реализацији одговарајућих Стандарда образовних постигнућа, да се оспособе да решавају проблеме и задатке у новим и непознатим ситуацијама, да изразе и образложе своје мишљење и дискутују са другима, развију мотивисаност за учење и заинтересованост за предметне садржаје, као и да упознају природне појаве и основне природне законе, да се оспособе за уочавање и распознавање физичких појава у свакодневном животу и за активно стицање знања о физичким појавама кроз истраживање, да оформе основу научног метода и да се усмере према примени физичких закона у свакодневном животу и раду.

- стекне појам о начину како физика истражује природу
- зна да разликује појмове физичких тела од супстанција од којих се састоје тела
- зна врсте кретања и описује их помоћу појмова и физичких величина
- зна математичку зависност брзине и уме да је израчуна
- користи јединицу за брзину у SI систему: m/s
- уме да измери и израчуна сталну брзину
- разликује временски тренутак од временског интервала
- користи јединице SI система набројаних физичких величина ($m, s, \dots$)
- на основу појма узајамног деловања тела (одбијања, привлачења, деформација, промене кретања) схвати силу као меру узајамног деловања тела, која се мери динамометром
- уме да измери силу динамометром
- користи јединицу силе у SI систему: N
- зна да је сила векторска величина
- зна које су основне физичке величине и њихове мерне јединице
- да повеже физичке величине са одговарајућим мерним јединицама
- овлада мерењем следећих физичких величина: дужине, времена и запремине
- уме да рукује мерилима и инструментима за мерење одговарајућих физичких величина лењиром, мерном траком, нонијусом, хронометром, мензуром
- добије представу о маси као карактеристици физичког тела при узајамном деловању тела, да зна да се маса тела мери вагом и да је адитивна величина
- уме помоћу дефиниционих формула да израчуна бројне вредности густине

	<ul style="list-style-type: none"> – уме да одреди густину чврстих тела и течности мерењем масе и запремине – зна јединице масе и густине у SI систему: kg, kg/m³ – одреди притисак чврстих тела мерењем и израчунавањем – користи јединицу притиска у SI систему: Pa – схвати преношење притиска у течностима и гасовима – разуме Паскалов закон – разуме атмосферски притисак
Кључни појмови	Материја, супстанција, физичко поље, кретање, брзина, пут, време, сила, деформација, трење, отпор, електрицитет, магнетизам, гравитација, површина, запремина, мерење, маса, густина, инертност, инерција, притисак, хидростатички притисак, атмосферски притисак
Теме: /препоручен број часова/	<p>Увод у физику – 2 обрада + 2 утврђивање = 4 часа</p> <p>Кретање – 6 обрада + 8 утврђивање = 14 часова</p> <p>Сила – 7 обрада + 7 утврђивање = 14 часова</p> <p>Мерење – 7 обрада + 6 утврђивање = 13 часова</p> <p>Маса и густина - 6 обрада + 9 утврђивање = 15 часова</p> <p>Притисак - 5 обрада + 7 утврђивање = 12 часова</p>
Компетенције	<ul style="list-style-type: none"> – Компетенција за учење – Рад са подацима и информацијама – Дигитална компетенција – Решавање проблема – Комуникација – Сарадња – Предузимљивост и оријентација ка предузетништву

Детаљније у Правилнику о плану наставе и учења за пети и шести разред основног образовања и васпитања и програму наставе и учења за пети и шести разред основног образовања и васпитања – ПГ 15/2018

Математика, 6. разред
годишњи фонд часова 144

Циљеви	Исходи
<p>Циљеви учења математике је да ученик, овладавајући математичким концептима, знањима и вештинама, развије основе апстрактног и критичког мишљења, позитивне ставове према математици, спо- собност комуникације математичким језиком и писмом и примени стечена знања и вештине у даљем школовању и решавању проблема из свакодневног живота, као и да формира основ за даљи развој математичких појмова.</p>	<p>По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:</p> <ul style="list-style-type: none"> – прочита, запише, упореди и представи на бројевној правој цели и рационалне бројеве (записане у облику разломка или у децималном запису); – одреди супротан број, апсолутну вредност и реципрочну вредност рационалног броја; – израчуна вредност једноставнијег бројевног израза и реши једноставну линеарну једначину и неједначину у скупу рационалних бројева; – реши једноставан проблем из свакодневног живота користећи бројевни израз, линеарну једначину или неједначину; – примени пропорцију и проценат у реалним ситуацијама; – прикаже податке и зависност између две величине у координатном систему (стубичасти, тачкасти и линијски дијаграм); – тумачи податке приказане табелом и графички; – класификује троуглове односно четвороуглове на основу њихових својстава; – конструише углове од 90° и 60° и користи њихове делове за конструкције других углова; – уочи одговарајуће елементе подударних троуглова;

	<p>– утврди да ли су два троугла подударна на основу ставова подударности;</p> <p>– конструише троугао, паралелограм и трапез на основу задатих елемената (странице и углови троуглова и четвороуглова и дијагонала четвороугла);</p> <p>– примени својства троуглова и четвороуглова у једноставнијим проблемским задацима;</p> <p>сабира и одузима векторе и користи их у реалним ситуацијама;</p> <p>одреди центар описане и уписане кружнице троугла;</p> <p>– примењује особине централне и осне симетрије и транслације у једноставнијим задацима;</p> <p>– израчуна површину троугла и четвороугла користећи обрасце или разложиву једнакост.</p>
<p>Кључни појмови</p>	<p>цео број, апсолутна вредност, рационалан број, изрази, једначине и неједначине, координатни систем, пропорција, конструкције углова, троуглова и четвороуглова, паралелограм, ромб, трапез, делтоид, центар описаног и уписаног круга, површине троуглова и четвороуглова.</p>
<p>Теме: /препоручен број часова/</p>	<p>ЦЕЛИ БРОЈЕВИ – 24 часова</p> <p>РАЦИОНАЛНИ БРОЈЕВИ – 50 часова</p> <p>ТРОУГАО – 24 часова</p> <p>ЧЕТВОРОУГАО – 22 часова</p> <p>ПОВРШИНА ЧЕТВОРОУГЛА И ТРОУГЛА – 16 часова</p>
<p>Компетенције</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Рад са подацима и информацијама • Решавање проблема

	• Сарадња • Компетенција за учење • Комуникација • Дигитална компетенција

Детаљније у Правилнику о плану наставе и учења за пети и шести разред основног образовања и васпитања и програму наставе и учења за пети и шести разред основног образовања и васпитања – ПГ 15/2018

6. разред Биологија

72

Циљеви	Исходи По завршетку пазреда ученик ће бити у стању да:
<p>Циљ наставе биологије је да ученик изучавањем живих бића у интеракцији са животном средином и биолошких процеса развије одговоран однос према себи и природи и разумевање значаја биолошке разноврсности и потребе за одрживим развојем.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - упореди грађу животиња, биљака и бактерија на нивоу ћелија и нивоу организма; - повеже грађу и животне процесе на нивоу ћелије и нивоу организма; - одреди положај органа човека и њихову улогу; - цртежом или моделом прикаже основне елементе грађе ћелије једноћелијских и вишећелијских организама; - користи лабораторијски прибор и школски микроскоп за израду и посматрање препарата; - хумано поступа према организмима које истражује; - направи разлику између животне средине, станишта, популације екосистема и еколошке нише; - размотри односе међу члановима једне популације, као и односе између различитих популација на конкретним примерима; - илуструје примерима међусобни утицај живих бића и узајамни однос са животном средином; - истражи утицај средине на испољавање особина, поштујући принципе научног метода; - идентификује примере природне и вештачке селекције у окружењу и у задатом тексту/илустрацији; - повеже еволутивне промене са наследном варијабилношћу и природном селекцијом; - групише организме према особинама које указују на заједничко порекло живота на Земљи; - одреди положај непознате врсте на „дрвету живота”, на основу познавања општих карактеристика једноћелијских и вишећелијских организама; <p>прикупи податке о радовима научника који су допринели изучавању људског здравља и изнесе свој став о значају њихових истраживања;</p> <ul style="list-style-type: none"> - одржава личну хигијену и хигијену животног простора у циљу спречавања инфекција; - доведе у везу измењено понашање људи са коришћењем психоактивних супстанци; - збрине површинске озледе коже, укаже прву помоћ у случају убода инсеката, сунчанице и топлотног удара и затражи лекарску помоћ кад процени да је потребна; - повеже узроке нарушавања животне средине са последицама по животну средину и људско здравље и делује личним примером у циљу заштите животне средине

	<ul style="list-style-type: none"> - користи ИКТ и другу опрему у истраживању, обради података и приказу резултата. - табеларно и графички представи прикупљене податке и изведе одговарајуће закључке; - разматра, у групи, шта и како је учио/учила и где та знања може да примени 																				
Кључни појмови	научни метод, грађа живих бића, животне функције, популација, екосистем, еколошки фактори, еколошка ниша, наследни материјал, селекција, „дрво живота“, хигијена, болести зависности, здравље, заштите животне средине																				
Теме:	<table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="padding-left: 20px;">1. ЈЕДИНСТВО ГРАЂЕ И ФУНКЦИЈЕ КАО ОСНОВА ЖИВОТА</td> <td style="text-align: right; vertical-align: bottom;">36</td> </tr> <tr> <td style="padding-left: 40px;">часова</td> <td></td> </tr> <tr> <td style="padding-left: 20px;">2. ЖИВОТ У ЕКОСИСТЕМУ</td> <td style="text-align: right; vertical-align: bottom;">16</td> </tr> <tr> <td style="padding-left: 40px;">часова</td> <td></td> </tr> <tr> <td style="padding-left: 20px;">3. НАСЛЕЂИВАЊЕ И ЕВОЛУЦИЈА</td> <td style="text-align: right; vertical-align: bottom;">6</td> </tr> <tr> <td style="padding-left: 40px;">часова</td> <td></td> </tr> <tr> <td style="padding-left: 20px;">4. ПОРЕКЛО И РАЗНОВРСНОСТ ЖИВОТА</td> <td style="text-align: right; vertical-align: bottom;">6</td> </tr> <tr> <td style="padding-left: 40px;">часова</td> <td></td> </tr> <tr> <td style="padding-left: 20px;">5. ЧОВЕК И ЗДРАВЉЕ</td> <td style="text-align: right; vertical-align: bottom;">8</td> </tr> <tr> <td style="padding-left: 40px;">часова</td> <td></td> </tr> </table>	1. ЈЕДИНСТВО ГРАЂЕ И ФУНКЦИЈЕ КАО ОСНОВА ЖИВОТА	36	часова		2. ЖИВОТ У ЕКОСИСТЕМУ	16	часова		3. НАСЛЕЂИВАЊЕ И ЕВОЛУЦИЈА	6	часова		4. ПОРЕКЛО И РАЗНОВРСНОСТ ЖИВОТА	6	часова		5. ЧОВЕК И ЗДРАВЉЕ	8	часова	
1. ЈЕДИНСТВО ГРАЂЕ И ФУНКЦИЈЕ КАО ОСНОВА ЖИВОТА	36																				
часова																					
2. ЖИВОТ У ЕКОСИСТЕМУ	16																				
часова																					
3. НАСЛЕЂИВАЊЕ И ЕВОЛУЦИЈА	6																				
часова																					
4. ПОРЕКЛО И РАЗНОВРСНОСТ ЖИВОТА	6																				
часова																					
5. ЧОВЕК И ЗДРАВЉЕ	8																				
часова																					

6. разред

Техника и технологија годишњи фонд часова : 72

**Циљев
и**

Исходи

По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:

Циљ учења технике и технологије је да ученик развије техничко-технолошку писменост, да изгради одговоран однос према раду и производњи, животном и радном окружењу, коришћењу техничких и технолошких ресурса, стекне бољи увид у сопствена професионална интересовања и поступа предузимљиво и иницијативно.

- повеже развој грађевинарства и значај урбанизма у побољшању услова живљења;
- анализира карактеристике савремене културе становања;
- класификује кућне инсталације на основу њихове намене;
- класификује врсте саобраћајних објеката према намени;
- повезује неопходност изградње прописне инфраструктуре са безбедношћу учесника у саобраћају;
- повезује коришћење информационих технологија у саобраћајним објектима са управљањем и безбедношћу путника и робе;
- демонстрира правилно и безбедно понашање и кретање пешака и возача бицикла на саобраћајном полигону и/или уз помоћ рачунарске симулације;
- скицира просторни изглед грађевинског објекта;
- чита и црта грађевински технички цртеж уважавајући фазе изградње грађевинског објекта уз примену одговарајућих правила и симбола;
- користи рачунарске апликације за техничко цртање, 3Д приказ грађевинског објекта и унутрашње уређење стана уважавајући потребе савремене културе становања;
- самостално креира дигиталну презентацију и представља је;
- класификује грађевинске материјале према врсти и својствима и процењује могућности њихове примене;
- повезује коришћење грађевинских материјала са утицајем на животну средину;
- повезује алате и машине са врстама грађевинских и пољопривредних радова;
- реализује активност која указује на важност рециклаже;
- образложи на примеру коришћење обновљивих извора енергије и начине њиховог претварања у корисне облике енергије;
- правилно и безбедно користи уређаје за загревање и климатизацију простора;
- повезује значај извођења топлотне изолације са уштедом енергије;

	<ul style="list-style-type: none"> - повезује гране пољопривреде са одређеном врстом производње хране; - описује занимања у области грађевинарства, пољопривреде, производње и прераде хране; - изради модел грађевинске машине или пољопривредне машине уз примену мера заштите на раду; - самостално/тимски врши избор макете/модела грађевинског објекта и образлажи избор; - самостално проналази информације о условима, потребама и начину реализације макете/модела користећи ИКТ; - креира планску документацију (листу материјала, редослед операција, процену трошкова) користећи програм за обраду текста; - припрема и организује радно окружење одређујући одговарајуће алате, машине и опрему у складу са захтевима посла и материјалом који се обрађује; - израђује макету/модел поштујући принципе економичног искоришћења материјала и рационалног одабира алата и машина примењујући процедуре у складу са принципима безбедности на раду; - учествује у успостављању критеријума за вредновање, процењује свој рад и рад других и предлаже унапређења постојеће макете/модела; - одреди реалну вредност израђене макете/модела укључујући и оквирну процену трошкова.
Кључни појмови	грађевинарство, пољопривреда, саобраћај, техничка документација, енергетика, предузимљивост и иницијатива
Теме:	<ul style="list-style-type: none"> • Животно и радно окружење • Саобраћај • Техничка и дигитална писменост • Ресурси и производња • Конструкторско моделовање
Компетенције	Међупредметне компетенције

Правилник о наставном програму за шести разред основног образовања и васпитања (сл. гласник бр. 5/2008, 3/2011 – др. правилник, 1/2013, 5/2014, 11/2016, 3/2018 и 12/2018)

6. разред Информатика и рачунарство
годишњи фонд часова : 36

**Циљев
и**

Исходи

По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:

Циљ учења информатике и рачунарства је оспособљавање ученика за управљање информацијама, безбедну комуникацију у дигиталном окружењу, креирање дигиталних садржаја и рачунарских програма за решавање различитих проблема у друштву које се развојем дигиталних технологија брзо мења

- правилно користи ИКТ уређаје;
- креира, уређује и структурира дигиталне садржаје који садрже табеле у програму за рад са текстом и програму за рад са мултимедијалним презентацијама;
- креира и обрађује дигиталну слику;
- самостално снима и врши основну обраду аудио и видео записа;
- уређује мултимедијалну презентацију која садржи видео и аудио садржаје;
- чува и организује податке локално и у облаку;
- одговорно и правилно користи ИКТ уређаје у мрежном окружењу;
- разликује основне интернет сервисе;
- примењује поступке и правила за безбедно понашање и представљање на мрежи;
- приступа Интернету, самостално претражује, проналази и процењује информације и преузима их на свој уређај поштујући ауторска права;
- објасни поступак заштите дигиталног производа/садржаја одговарајућом ЦЦ лиценцом;
- објасни поступак прикупљања података путем онлајн упитника;
- креира једноставан програм у текстуалном програмском језику;
- користи математичке изразе за израчунавања у једноставним програмима;
- објасни и примени одговарајућу програмску структуру (наредбе доделе, гранања, петље);
- користи у оквиру програма нумеричке, текстуалне и једнодимензионе низовске вредности;
- разложи сложени проблем на једноставније функционалне целине (потпрограме);
- проналази и отклања грешке у програму;
- сарађује са осталим члановима групе у одабиру теме, прикупљању и обради материјала, представљању пројектних резултата и закључака;

	<ul style="list-style-type: none"> - користи могућности које пружају рачунарске мреже у сфери комуникације и сарадње; - креира, објављује и представља дигиталне садржаје користећи расположиве алате; - вреднује процес и резултате пројектних активности.
Кључни појмови	обрада текста, табела, слајд презентације, интернет сервиси, безбедност на интернету, текстуални програмски језик
Теме:	<ul style="list-style-type: none"> • ИКТ • Дигитална писменост • Рачунарство • Пројектни задатак
Компетенције	Међупредметне компетенције

Детаљније у Правилнику о наставном програму за шести разред основног образовања и васпитања (сл гласник РС _
Просветни гласник“ бр. 5/2008, 3/2011 – др. правилник, 1/2013, 5/2014, 11/2016, 3/2018 и 12/2018)

6. разред

Физичко и здравствено васпитање

годишњи фонд часова : 72часа + 54 часа обавезних физичких активности

**Циљев
и**

Исходи

По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:

Циљ учења физичког и здравственог васпитања је да ученик унапређује физичке способности, моторичке вештине и знања из области физичке и здравствене културе, ради очувања здравља и примене правилног и редовног физичког вежбања у савременим условима живота и рада

- примени комплексе простих и општеприпремних вежби у већем обиму и интензитету у самосталном вежбању;
- користи научене вежбе у спорту, рекреацији и различитим животним ситуацијама;
- упоређује резултате тестирања са вредностима за свој узраст;
- примени досегнути ниво усвојене технике кретања у игри, спорту и свакодневном животу;
- разликује атлетске дисциплине;
- развија своје моторичке способности применом вежбања из атлетике;
- одржава равнотежу у различитим кретањима, изводи ротације тела;
- схвати вредност спортске гимнастике за сопствени развој;
- изведе елементе кошаркашке технике;
- примени основна правила кошарке;
- користи елементе кошарке у игри;
- примени основне елементе тактике у одбрани и нападу;
- учествује на унутар одељенским такмичењима;
- изведе кретања у различитом ритму;
- игра народно коло;
- изведе основне кораке плеса из народне традиције других култура;
- изведе кретања, вежбе и саставе уз музичку пратњу;
- контролише покрете и одржава тело у води;
- преплива 25 м техником краула и леђног краула;
- процени своје способности и вештине у води;
- скочи у воду на главу;
- поштује правила понашања у води, и око водене средине;
- објасни својим речима значај примењених вежби;
- процени ниво сопствене дневне физичке активности;
- препозна начине за побољшање својих физичких способности;

	<ul style="list-style-type: none"> - препозна могуће последице nedovoljne физичке активности; - правилно се понаша на вежбаљима као и на спортским манифестацијама; - примени мере безбедности у вежбању у школи и ван ње; - одговорно се односи према објектима, справама и реквизитима; - примени и поштује правила игара у складу са етичким нормама; - примерено се понаша као посматрач на такмичењима; - решава конфликти на друштвено прихватљив начин; - пронађе и користи различите изворе информација за упознавање са разноврсним облицима физичких и спортско- рекреативних активности; - прихвати победу и пораз; - вреднује спортове без обзира на лично интересовање; - примени усвојене моторичке вештине у ванредним ситуацијама; - процени лепоту покрета у физичком вежбању и спорту; - подстиче породицу на потребу примене редовне физичке активности; - повеже врсте вежби, игара и спорта са њиховим утицајем на здравље; - примени препоручени дневни ритам рада, исхране и одмора; - користи здраве намирнице у исхрани; - користи само препоручене додатке исхрани; - примењује здравствено-хигијенске мере у вежбању; - правилно реагује након повреда; - чува животну средину током вежбања; - препозна последице конзумирања дувана.
Кључни појмови	<p>физичко вежбање, плес, кошарка, здравље, васпитање.</p>
Теме:	<ul style="list-style-type: none"> • Физичке способности • Моторичке вештине , спорт и спортске дисциплине <p>Атлетика</p> <p>Спортска гимнастика</p> <p>Основи тимских и спортских игара</p>

	Плес и ритмика Пливање Полигони <ul style="list-style-type: none"> • Физичка и здравствена ккултура Физичко вежбање и спорт Здравствено васпитање
Компетенције	Међупредметне компетенције, брига о здрављу

Детаљније у Правилнику о наставном програму за шести разред основног образовања и васпитања (сл гласник РС _
 Просветни гласник“ бр. 5/2008, 3/2011 – др. правилник, 1/2013, 5/2014, 11/2016, 3/2018 и 12/2018)

ГРАЂАНСКО ВАСПИТАЊЕ, 6. разред

годишњи фонд часова: 36

Циљеви

Исходи

По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:

<p>Циљ наставе и учења програма Грађанског васпитања је да ученик изучавањем и практиковањем основних принципа, вредности и процедура грађанског друштва постане свестан својих права и одговорности, осетљив за потребе појединаца и заједнице и спреман да активно делује у заједници уважавајући демократске вредности.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - образложи везу права и одговорности на примеру; – аргументује значај инклузивног образовања, права и потребе за образовањем свих ученика; – штити своја права на начин који не угрожава друге и њихова права; – идентификује показатеље кршења права детета у свакодневном животу, примерима из прошлости, литературе; – сврсисходно користи кључне појмове савременог демократског друштва: демократија, грађанин, власт; – образложи улогу грађана у друштвеном систему и систему власти на примеру; – разликује стварну партиципацију ученика у одељењу и школи од симболичке и декоративне; – позитивно користи интернет и мобилни телефон за учење, информисање, дружење, покретање акција; – образложи могући утицај друштвених мрежа на ставове и деловање појединца; – примени 7 правила за сигурно четовање и коришћење СМС порука; – препознаје ситуације дигиталног насиља и зна како да реагује и коме да се обрати за помоћ; – учествује у избору теме, узорка и инструмента истраживања; – учествује у спровођењу истраживања, прикупљању и обради добијених података и извођењу закључака; – презентује спроведено истраживање и добијене резултате;
--	--

	<ul style="list-style-type: none"> – процењује ефекте спроведеног истраживања и идентификује пропусте и грешке; – у дискусији показује вештину активног слушања, износи свој став заснован на аргументима, комуницира на конструктиван начин; – учествује у доношењу правила рада групе и поштује их; – проналази, критички разматра и користи информације из различитих извора
Кључни појмови	права и одговорности, демократско друштво, партиципација, дигитално насиље, ставови
Теме:	<ul style="list-style-type: none"> • ЛЈУДСКА ПРАВА • ДЕМОКРАТСКО ДРУШТВО • ПРОЦЕСИ У САВРЕМЕНОМ СВЕТУ • ГРАЂАНСКИ АКТИВИЗАМ
Компетенције	Компетенције за целоживотно учење, Вештина комуникације, Рад са подацима и информацијама, Дигитална компетенција, Вештина сарадње, Вештина за живот у демократском друштву,

Детаљније у П Р А В И Л Н И К У о плану наставе и учења за пети и шести разред основног образовања и васпитања и програму наставе и учења за пети и шести разред основног образовања и васпитања објављеном у „Службеном гласнику Републике Србије – Просветном гласнику”, а примењује се почев од школске 2018/2019. године.

ПРАВОСЛАВНИ КАТИХИЗИС (ВЕРОНАУКА) 6. РАЗРЕД

ВРЕМЕ	ТЕМЕ	ЦИЉ	ИСХОДИ	НАЧИИ И ПОСТУПЦИ ОСТВАРИВАЊА
-------	------	-----	--------	---------------------------------

<p>IX</p> <p>УВОД (1)</p> <p>ПРИПРЕМА СВЕТА ЗА ДОЛАЗАК СИНА БОЖИЈЕГ</p> <p>(5)</p> <p>-</p> <p>УВОД У НОВИ ЗАВЕТ (5)</p> <p>БОГОЧОВЕК - ИСУС ХРИСТОС (16)</p> <p>VI</p> <p>ЦРКВА ДУХА СВЕТОГА (7)</p>		<p>Пружити ученицима основ за разумевање смисла новозаветних догађаја; Представити ученицима догађаје Страдања и Васкрсења Христовог као кључне за спасење света и човека.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • моћи да каже да су Јевреји пред долазак Месије били под Римском окупацијом и да су међу њима постојале поделе • моћи да препозна да су Јевреји очекивали Месију на основу старозаветних пророштава • моћи да преприча живот Светог Јована Претече и Крститеља Господњег и каже да је он припремао народ за долазак Христа • моћи да доживи врлински живот и покајање као припрему за сусрет са Христом • моћи да каже да се Библија користи на богослужењима; • моћи да именује Јеванђелисте и препозна њихове иконографске симболе; • бити подстакнут на читање Светог Писма. • моћи да уочи да је за разлику од Еве, Богородица послушала Бога • моћи да преприча неке од догађаја из живота Пресвете Богородице и повеже их са Богородичиним празницима; • моћи да преприча библијски опис Рођења Христовог; • моћи да препозна да је Христос дошао на свет да сједини Бога и човека • моћи да преприча библијски опис Христовог Крштења, поста и кушања; 	<ul style="list-style-type: none"> • теоријска настава (35 часова) • практична настава (1 час) <p>Место реализације наставе</p> <ul style="list-style-type: none"> • Теоријска настава се реализује у учионици; • Практична настава се реализује у цркви - учешћем у литургијском сабрању; <p>Настава је успешно реализована ако је ученик спреман да Цркву схвати као простор за остваривање своје личности кроз заједничарење са ближњима и Тројичним Богом који постаје извор и пуноћа његовог живота.</p>
---	--	--	---	---

ВЕРОНАУКА – КАТОЛИЧКИ ВЈЕРОНАУК

Циљ наставе вјеронаука у овом разреду јесте да дијете упозна врло обзирно морални свијет у себи.

Оперативни задаци наставе вјеронаука у другом разреду основне школе јесу да ученик:

- разумје и прихватити да морални закон који је њему још стран ипак постаје полако норматив његовога обликовања савјести;
- разумје и прихватити да је то понуђен Очев глас који је преко Исуса пријатеља попримио топли пријатељски тон;
- разумје и прихватити полако тијekom цијелогодишње наставе цијели декалог;
- разумје и прихватити позитивно и поједину заповијед као понуду која помаже остварити пријатељство са Исусом Кристом.

Увод:

- Упознајмо Божју доброту
- Пут к небеском Оцу (Добро је што имамо саобраћајне знаке у животу);
- Исус нам даје примјер (Радостан сам што ми је Исус узор);
- Екуменска тема (Сви смо браћа макар међу нама има и разлика).Штовање доброга Бога
- Молитва Исусових пријатеља (Молит ћу сваки дан);
- Поштивање Божјега имена (Упозорит ћу непристојне и псоваче да шуте);
- Светкујемо с Исусом (Радостан идем на свету мису).Бог нам се даровао по људима
- Исус у обитељи (Како је лијепо у назаретској обитељи);
- Највећи Божји дар: живот и здравље (Пазит ћу на своје здравље);
- Исуса љубимо у сваком човјеку (Помагат ћу друговима);
- Божић
- благдан љубави (Исус к нама долази да нам помогне да будемо добри).Знакови Божје љубави по нашем тијелу
- Бог нас је створио различитима (Исусови пријатељи су дјечаци и дјевојчице);
- Обитељ
- Божји план (Поштоват ћу своје родитеље).Бог нам дарује сва земаљска добра
- Моја материјална добра (Бит ћу уредан);

- Поштивање природе и туђих добара (Нећу красти Чувај ћу природу). Бог нам је даровао духовна добра
- Исусов пријатељ говори истину (И код куће и у школи говори истину);
- Одговорност за духовна добра (Бит ћумарљив и цијенит ћу рад других). Жалосна могућност издаје пријатељства с Богом
- Невјерни пријатељ (Нећу бити такав);
- Исусова смрт и ускрснуће
- наше помирење (Исусе, хвала ти што нам опрашташ гријехе). Мир с Богом
- мир с браћом
- Помирење с Исусом
- Ослобођење од гријеха (Бит ћу искрен према Богу);
- У савезу с Богом (Добри Исус сваком опрашта).

Начин остваривања програма

Вјерска поука је заједничко дјело катехете (вјероучитеља) и катехизаната (вјероученика). Полазиште је конкретна стварност. Из доживљених искустава прелази се на истине, из којих се потом враћа на свакодневну њихову примјену. Овакав начин спознаје има властити ред: упознавање (обрада нових садржаја), сређивање (систематизација), понављање, примјена и провјеравање. То је макроструктура оваквог начина спознаје. Међутим, и ови дијелови имају своју микроструктуру. Тако на примјер: начин спознаје посједује слиједеће ступњеве: постављање циља, мотивирање, обрада нових наставних садржаја, учење, индуктивни и дедуктивни закључци, изравни и неизравни докази, формулирање запамћених чињеница... Или, садржај примјене има ове дијелове: проблем, постављање циља, рјешавање проблема, задаћа, упознавање прилика и увјежбавање. Код спознавања треба имати пред очима физиономију групе и појединаца, но у оквиру сата под којим се обрађују нови наставни садржаји врши се примјена, понављање и вредновање обрађенога градива. Имајући на уму горе истакнуто, поједини сат вјеронаука би требао изгледати овако: кратко понављање садржаја претходног сата, и посебно освјетљавање онога што ће послужити као темељ за актуални сат. Након постављања циља (што? и како?), прелази се на обраду нових наставних садржаја (нпр. други разред, први сат), гдје се заправо објашњава ученику што то значи да

"смо дјеца Божја", истичући што то значи за нас и за људе око нас. Закључци се могу истаћи на плочи. Након овога се већ познати садржаји продубљују, уче, тј. разговара се о помирењу (што?, како? и зашто?). Овако усвојено градиво, у складу са одгојним циљем, мора наћи своју примјену у животу ученика. Разговара се зашто и како треба захвалити Богу за родитеље, браћу и пријатеље. Оваква спознаја и дјечје искуство се ослањају на његов доживљај и на текст Светог писма. Прозивку и домаћу задаћу обавимо у прикладно време.

ЦИЉ: Циљ наставе и учења немачког језика је да ученик савлада нови фонолошки систем на забаван начин кроз игру, песме, рецитације и сценске игре, да рецептивно и продуктивно усваја језик и нове лексичке целине, да комуницира на немачком језику уз употребу садашњег времена.

да савлада основне реченичне форме у простим реченицама, уз поштовање граматичких правила, да користи правила писања и читања немачког језика, као и да прошири писмену и усмену комуникацију.

Уџбеник: MAGNET 1 НЕМАЧКИ ЈЕЗИК ЗА 6. РАЗРЕД ОСНОВНЕ ШКОЛЕ

Аутори: Ђорђе Мота, Весна Николовски
Издавач: Издавачка кућа Klett, Београд 2018. год.

Годишњи фонд часова: 72

ОБРАЗОВНИ СТАНДАРДИ / ИСХОДИ	ВРЕМЕ МЕСТО	ОБЛАСТ(ТЕМА), САДРЖАЈ РАДА	НАЧИН И ПОСТУПАК ОСТВАРИВ. ПРОГРАМА	АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА	КОРЕЛАЦ. СА ПРЕДМЕТ.	МЕЂУПРЕДМЕ Т.КОМПЕТЕНЦ ИЈЕ
<p>СТАНДАРДИ: 1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.6. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.14. 1.1.15. 1.1.16. 1.1.17. 1.1.18. 1.1.19. 1.1.20. 1.1.21. 1.1.22. 1.1.23. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.3. 2.1.4. 2.1.5. 2.1.6. 2.1.9. 2.1.16. 2.1.17. 2.1.19. 2.1.20. 2.1.25. 2.1.27. 2.2.1. 2.2.2. 2.2.3. 2.2.4. 2.3.2.</p> <p>ИСХОДИ: По завршеној теми/области ученици су у стању да у усменој и писменој комуникацији</p>	ЈЕЗИЧКИ КАБИНЕТ СЕПТЕМБАР	<p>1. Meine Freunde</p> <p>Моји другари, моје друштво</p>	<ul style="list-style-type: none"> - фронтални - индивидуални - групни рад - рад у пару - вежбе - вербално текстуални - монолошко- дијалогски - демонстрационо- илустративни 	<p>Ученици у усменој и писменој комуникацији уче и увежбавају да ефикасно користе лексику у вези са представљањем својих другова, друштва и активности које заједно имају, да користе предлоге <i>im, am,</i> <i>um</i>, упознају се са сличностима и разликама у културама- <i>Infobox</i></p>	<p>Српски језик, Енглески језик, Грађанско васпитање, Ликовна култура</p>	<ul style="list-style-type: none"> - компетенција за целоживотно учење - вештина комуникације - рад са информацијама - дигитална компетенција

редставе пријатеља и друштво, заједничке активности, места састанка				<i>Landeskunde</i>		
---	--	--	--	--------------------	--	--

<p>СТАНДАРДИ: 1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.6. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.9. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.15. 1.1.19. 1.1.20. 1.1.21. 1.1.22. 1.1.23. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.2. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.3. 2.1.4. 2.1.6. 2.1.7. 2.1.8. 2.1.12. 2.1.13. 2.1.14. 2.1.15. 2.1.19. 2.1.20. 2.1.21. 2.1.22. 2.1.23. 2.1.24. 2.1.25. 2.1.26. 2.1.27. 2.2.1. 2.2.2. 2.2.3. 2.2.4. 2.3.2.</p> <p>ИСХОДИ: По завршеној теми/области ученици су у стању да у усменој и писменој комуникацији представе врсте спортова, - изразе осете и осећања користећи једноставна језичка средства - разумеју једноставне текстове у којима се описују сталне, уобичајене и тренутне радње - разумеју једноставне исказе који се односе на изражавање допадања и недопадања и реагује на њих - изразе допадање и</p>	<p>ЈЕЗИЧКИ КАБИНЕТ ОКТОБАР</p>	<p>2 . Sport</p> <p>Врсте спортова</p>	<ul style="list-style-type: none"> - фронтални - индивидуални - групни рад - рад у пару - вежбе - вербално текстуални - монолошко-дијалошки - демонстрационо-илустративни 	<p>Ученици у усменој и писменој комуникацији уче и увежбавају да користе модалне глаголе у потврдном и одричном облику, упознају се са сличностима и разликама у културама- Infobox Landeskunde.</p>	<p>Српски језик, Енглески језик, Грађанско васпитање, Ликовна култура</p>	<p>- компетенција за целоживотно учење - вештина комуникације - рад са информацијама - дигитална компетенција</p>
---	--------------------------------	---	---	--	--	--

недопадање уз
једноставно образложење

недопадање уз једноставно образложење						
--	--	--	--	--	--	--

<p>СТАНДАРДИ: 1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.7. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.14. 1.1.18. 1.1.19. 1.1.20. 1.1.21. 1.1.22. 1.1.23. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.2. 2.1.2. 2.1.3. 2.1.6. 2.1.12. 2.1.13. 2.1.14. 2.1.15. 2.1.16. 2.1.17. 2.1.19. 2.1.20. 2.1.21. 2.1.22. 2.1.23. 2.1.24. 2.1.25. 2.1.26. 2.2.1. 2.2.2. 2.2.3. 2.2.4. 2.3.1. 2.3.2. 2.3.4. 2.3.5.</p> <p>ИСХОДИ: По завршеној теми/области ученици су у стању да у усменој и писменој комуникацији опишу активности у току једног дана и једне седмице, читају време са часовника позивају и реагују на позив за учешће у заједничкој активности;</p>	<p>ЈЕЗИЧКИ КАБИНЕТ НОВЕМБАР</p>	<p>3. Tagesabläufe</p> <p>Дневне активности</p>	<ul style="list-style-type: none"> - фронтални - индивидуални - рад у пару - вежбе - вербално текстуални - монолошко-дијалошки - демонстрационо-илустративни 	<p>Ученици у усменој и писменој комуникацији уче и увежбавају да користе упитну реч wann, предлози im и am,</p> <ul style="list-style-type: none"> - разумеју једноставна обавештења о хронолошком времену - траже и дају информације о хронолошком времену користећи једноставна језичка средства - опишу дневни/недељни распоред активности; упознају се са сличностима и разликама у културама- <p>Infobox Landeskunde.</p>	<p>Српски језик, Грађанско васпитање, Енглески језик</p>	<ul style="list-style-type: none"> - компетенција за целоживотно учење - вештина комуникације - рад са подацима и информацијама - дигитална компетенција
--	---------------------------------	--	---	---	--	--

<p><u>СТАНДАРДИ</u></p> <p>1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.9. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.14. 1.1.19. 1.1.20. 1.1.21. 1.1.22. 1.1.23. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.3. 2.1.6. 2.1.8. 2.1.12. 2.1.13. 2.1.14. 2.1.15. 2.1.18. 2.1.19. 2.1.20. 2.1.22. 2.1.24. 2.1.25. 2.1.26. 2.2.1. 2.2.2. 2.2.3. 2.3.1. 2.3.2.</p> <p><u>ИСХОДИ</u></p> <p>По завршеној области/теми ученици ће бити у стању да: опишу бића и предмете, исказује просторне односе и величину, изразе допадање или недопадање, изразе количине, бројеве и цене, изразе припадање и поседовање</p>	<p>ЈЕЗИЧКИ КАБИНЕТ ДЕЦЕМБАР, ЈАНУАР</p>	<p>4. Kleidung</p> <p>Одећа и одевни предмети</p>	<ul style="list-style-type: none"> - фронтални - индивидуални - групни рад - рад у пару - вежбе - вербално текстуални - монолошко-дијалогски - демонстрационо-илустративни 	<p>Ученици у усменој и писменој комуникацији уче и увежбавају речи и изразе који се односе на тему;</p> <ul style="list-style-type: none"> - Употреба придева и прилога као именског дела предиката уз глагол <i>sein</i> - Сложенице – род и грађење - Глаголи <i>finden</i> и <i>gefallen</i> - Компарација придева <i>gut, gern, viel</i> - Исказивање количине и цене - Основни бројеви до 1000 - Употреба присвојних чланова - Изражавање припадности предлогом <i>von</i> + ДАТИВ .Употреба глагола <i>gehören</i> <p>Infobox Landeskunde</p>	<p>Српски језик, Енглески језик, Грађанско васпитање, Ликовна култура, Математика</p>	<ul style="list-style-type: none"> - компетенција за целоживотно учење - вештина комуникације - рад са подацима и информацијама - дигитална компетенција
---	---	--	--	---	---	--

<p><u>СТАНДАРДИ</u> 1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.7. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.14. 1.1.18. 1.1.19. 1.1.20. 1.1.21. 1.1.22. 1.1.23. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.2. 2.1.2. 2.1.3. 2.1.6. 2.1.12. 2.1.13. 2.1.14. 2.1.15. 2.1.16. 2.1.17. 2.1.19. 2.1.20. 2.1.21. 2.1.22. 2.1.23. 2.1.24. 2.1.25. 2.1.26. 2.2.1. 2.2.2. 2.2.3. 2.2.4. 2.3.1. 2.3.2. 2.3.4. 2.3.5.</p> <p><u>ИСХОДИ</u> По завршеној области/теми ученици ће бити у стању да: - разумеју краће текстове који се односе на представљање и тражење/давање информација личне природе, нпр. датум рођења - представи себе и друге користећи једноставна језичка средства - постави о одговори на једноставна питања личне природе - у неколико везаних исказа саопште информације о себи и</p>	<p>ЈЕЗИЧКИ КАБИНЕТ ФЕБРУАР</p>	<p>5. Geburtstag Рођендан</p>	<ul style="list-style-type: none"> - фронтални - индивидуални - групни рад - рад у пару - вежбе - вербално-текстуални - монолошко-дијалошки - демонстрационо-илустративни 	<p>Ученици у усменој и писменој комуникацији уче и увежбавају да користе-разумеју једноставне текстове у којима се описују сталне, уобичајене и тренутне радње - размене информације које се односе на опис догађаја и радњи у садашњости - опишу сталне, уобичајене и тренутне активности користећи неколико везаних исказа, саставе рођенданску позивницу, упознају се са сличностима и разликама у културама- Infobox Landeskunde.</p>	<p>Српски језик, Грађанско васпитање, Ликовна култура, Енгески језик Математика</p>	<p>- компетенција за целоживотно учење - вештина комуникације - рад са подацима и информацијама - дигитална компетенција</p>
--	--------------------------------	---	---	---	---	---

другима

--	--	--	--	--	--	--

<p><u>СТАНДАРДИ</u> 1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.6. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.13. 1.1.14. 1.1.18. 1.1.19. 1.1.20. 1.1.21. 1.1.22. 1.1.23. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 1.3.2. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.3. 2.1.6. 2.1.7. 2.1.8. 2.1.12. 2.1.13. 2.1.15. 2.1.16. 2.1.19. 2.1.20. 2.1.21. 2.1.22. 2.1.24. 2.1.25. 2.1.26. 2.2.1. 2.2.2. 2.2.3. 2.2.4. 2.3.1. 2.3.2. 2.3.4.</p> <p><u>ИСХОДИ</u></p> <p>По завршеној области/теми ученици ће бити у стању да:</p> <ul style="list-style-type: none"> - разумеју свакодневне изразе у вези са осећањима и реагују на њих - изразе осећања користећи једноставна језичка средства - разумеју једноставне текстове у којима се описују сталне, уобичајене и тренутне радње - размене информације које се односе на опис догађаја и радњи у садашњости - опишу сталне, уобичајене и тренутне активности користећи неколико везаних исказа 	<p>ЈЕЗИЧКИ КАБИНЕТ МАРТ</p>	<p>6. Gesunder Körper</p> <p>Здравље, моје тело</p>	<ul style="list-style-type: none"> - фронтални - индивидуални - групни рад - вербално текстуални - монолошко-дијалошки - демонстрационо-илустративни 	<p>Ученици у усменој и писменој комуникацији уче и увежбавају да користе речи и изразе који се односе на тему, делови тела, болести., језичке структуре Was tut dir weh? Mein Kopf tut weh, - Презент неправилних глагола geben, nehmen, helfen - Личне заменице у номинативу, дативу и акузативу - Прилози за начин - Инфинитив у функцији заповести, да упознају сличности и разлике у културама- Infobox Landeskunde</p>	<p>Српски језик, Енглески језик, Грађанско васпитање, Физичко васпитање, Биологија</p>	<ul style="list-style-type: none"> - компетенција за целоживотно учење - вештина комуникације - рад са подацима и информацијама - дигитална компетенција
---	-----------------------------	--	--	---	--	--

<p>СТАНДАРДИ: 1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.6. 1.1.7. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.17. 1.1.18. 1.1.19. 1.1.20. 1.1.21. 1.1.22. 1.1.23. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 2.1.2. 2.1.3. 2.1.6. 2.1.12. 2.1.13. 2.1.14. 2.1.18. 2.1.19. 2.1.20. 2.1.21. 2.1.22. 2.1.23. 2.1.24. 2.1.25. 2.1.26. 2.2.1. 2.2.2. 2.2.3. 2.2.4. 2.3.2. ИСХОДИ: По завршеној области/теми ученици ће бити у стању да описују карактеристике свог дома и места, исказују просторне односе, исказују жеље и потребе, описују догађаје и радње у садашњости;</p>	<p>ЈЕЗИЧКИ КАБИНЕТ АПРИЛ, МАЈ, ЈУН</p>	<p>7. Meine Stadt</p> <p>8. Mein Haus</p> <p>9. Mein Zimmer</p> <p>Моје насеље Моја кућа Моја соба</p>	<ul style="list-style-type: none"> - фронтални - индивидуални - групни рад - вербално текстуални - монолошко-дијалошки - демонстрационо-илустративни 	<p>Ученици у усменој и писменој комуникацији уче и увежбавају да користе речи и изразе који се односе на тему; језичке структуре</p> <p><i>Das ist meine Wohnung/mein Haus. Sie/es ist...Ich finde sie/es...,Links ist die Schule, rechts ist die Kirche..</i>, придеве и прилоге као именског дела предиката уз глагол <i>sein</i>, ред речи у исказној/упитној реченици, присвојни чланови, предлоге за изражавање просторних односа, сличности и разлике у културама-</p> <p><i>Infobox Landeskunde.</i></p>	<p>Српски језик, Грађанско васпитање, Географија</p>	<ul style="list-style-type: none"> - компетенција за целоживотно учење - вештина комуникације - рад са подацима и информацијама - дигитална компетенција
--	--	---	--	---	--	--

--	--	--	--	--	--	--

ШКОЛСКИ ПРОГРАМ**РУСКИ ЈЕЗИК****6. РАЗРЕД**

Циљ Циљ учења Страног језика је да се ученик усвајањем функционалних знања о језичком систему и култури и развијањем стратегија учења страног језика оспособи за основну усмену и писану комуникацију и стекне позитиван однос према другим језицима и културама, као и према сопственом језику и културном наслеђу.

ГОДИШЊИ ФОНД: 72

УЏБЕНИК: ОРБИТА 2- руски језик за 6. разред основне школе

АУТОР: Мирковић Светлана, Петковић Марина, Пипер Предраг

ОБРАЗОВНИ СТАНДАРДИ / ИСХОДИ	ВРЕМЕ	ОБЛАСТ (ТЕМА), САДРЖАЈ РАДА	НАЧИН И ПОСТУПАК ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА	АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА	КОРЕЛАЦИЈА СА ПРЕДМЕТИМ А	МЕЂУПРЕДМЕ ТНА КОМПЕТЕНЦИЈ А
------------------------------	-------	--------------------------------------	--	-----------------------	------------------------------------	---------------------------------------

<p>.1.1.2. ДСТ.1.1.4. ДСТ.1.1.5. ДСТ.1.1.6. ДСТ.1.1.10. ДСТ.1.1.11. ДСТ.1.1.12. ДСТ.1.1.13. ДСТ.1.1.14. ДСТ.1.1.15. ДСТ.1.1.16. ДСТ.1.1.17. ДСТ.1.1.18. ДСТ.1.1.21. ДСТ.1.1.23. ДСТ.1.2.1. ДСТ.1.2.2. ДСТ.1.2.3. ДСТ.1.2.4. ДСТ.1.3.1. ДСТ. 1.3.5. ДСТ.2.1.1. ДСТ.2.1.2. ДСТ.2.1.3. ДСТ.2.1.4. ДСТ.2.1.6. ДСТ.2.1.8. ДСТ.2.1.14. ДСТ.2.1.16. ДСТ.2.1.17. ДСТ.2.1.18. ДСТ.2.1.19. ДСТ.2.1.20. ДСТ.2.1.21. ДСТ.2.1.23. ДСТ.2.1.27. ДСТ.2.2.1 ДСТ.2.2.2 ДСТ.2.2.3. ДСТ.2.3.1. ДСТ.2.3.2. ДСТ.2.3.4. ДСТ.3.1.3. ДСТ.3.2.1. ДСТ.3.2.3. ДСТ.3.3.1. ДСТ.3.3.2.</p> <ul style="list-style-type: none"> - честита почетак нове школеске године и одговори на честитање, - каже о руском празнику Дану знања на српском језику, -поздрави и отпоздрави, представи себе и другог користећи једноставна језичка средства, - постави и одговори на једноставна питања личне природе, - у неколико везаних исказа саопшти информације о себи и другима, <ul style="list-style-type: none"> - пита и каже чије је нешто, - разуме једноставне молбе и захтеве и реагује на њих, - разуме једноставан опис предмета, места (школа, учионица), <ul style="list-style-type: none"> - разуме једноставна питања која се односе на положај предмета у простору (школи, учионици), - разуме краће текстове који се односе на поздрављање и представљање, - опише своју школу/учионицу, - разликује род именица, номинатив једнине и множине, - разликује род и број придева и слагање са именицама, - разликује присвојне заменице, род и број и употреби их уз именице, <ul style="list-style-type: none"> - разликује глаголска времена, - пева познате руске дечје песме, - систематизује, сагледа и процени своје знање. 	<p>СЕПТЕМБАР, ОКТОБАР</p>	<p>Школа, школски живот, школски систем, образовање и васпитање; лични идентитет</p>	<p>Фронтални, индивидуални, у пару, групни.</p> <p>КМ – читај/слушај и допуни/штиклирај/ одговори на питања/попуни табелу; играње улога, симулација; игра меморије; усмено и писмено давање информација о себи и другима.</p>	<p>Ученици активно учествују у наставном процесу; самостално закључују значења израза и речи, као и форму и значења граматичких садржаја; раде вежбе слушања, читања, говора и писања; глуме, симулирају, певају песмицу; раде пројекте.</p>	<p>Српски језик, музичка култура, историја, географија</p>	<p>Компетенција за целоживотно учење, комуникација, сарадња, одговоран однос према здрављу, одговорно учешће у демократском друштву</p>
---	---------------------------	---	---	--	--	---

ОБРАЗОВНИ СТАНДАРДИ / ИСХОДИ	ВРЕМЕ	ОБЛАСТ (ТЕМА), САДРЖАЈ РАДА	НАЧИН И ПОСТУПАК ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА	АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА	КОРЕЛАЦИЈА СА ПРЕДМЕТИМА	МЕЂУПРЕДМЕТНА КОМПЕТЕНЦИЈА
<p>ДСТ.1.1.2. ДСТ.1.1.5. ДСТ.1.1.10. ДСТ.1.1.11. ДСТ.1.1.12. ДСТ.1.1.15. ДСТ.1.1.20. ДСТ.1.1.21. ДСТ.1.2.1. ДСТ.1.2.2. ДСТ.1.2.3. ДСТ.1.2.4. ДСТ.1.3.1. ДСТ.2.1.1. ДСТ.2.1.2. ДСТ.2.1.3. ДСТ.2.1.4. ДСТ.2.1.8. ДСТ.2.1.14. ДСТ.2.1.17. ДСТ.2.1.20. ДСТ.2.1.23. ДСТ.2.1.26. ДСТ.2.1.30. ДСТ.3.1.14. ДСТ.3.1.25. ДСТ.3.2.1. ДСТ.3.2.2. ДСТ.3.2.3. ДСТ 3.3.2.</p> <ul style="list-style-type: none"> - позове на заједничку активност, – прихвати или одбије позив на заједничку активност уз одговарајући изговор или оправдање, - одговори на једноставна питања личне природе, <ul style="list-style-type: none"> - изрази време прилозима, - опише радње и догађаје у прошлости, <ul style="list-style-type: none"> - искаже датум, - употребљава именице у множини, - у говору правилно користи личне заменице, - у говору правилно користи глаголе есть, пить и мьть у садашњем времену, - честита рођендан и одговори на честитање, <ul style="list-style-type: none"> - напише позивницу за рођендан, - изрази године, - пева познате руске дечје песме, - систематизује, сагледа и процени своје знање. 	<p>НОВЕМБАР</p>	<p>Прославе - рођендан</p>	<p>Фронтални, индивидуални, у пару, групи.</p> <p>КМ – читај/слушај и одговори на питања/попуни табелу/допуни текст/повежи; играње улога, симулација; вођени дијалог; вођено писање састава и усмено излагање.</p>	<p>Ученици активно учествују у наставном процесу; самостално закључују значења израза и речи, као и форму и значења граматичких садржаја; раде вежбе слушања, читања, говора и писања; глуме, симулирају, певају песму; раде пројекте.</p>	<p>српски језик, музичка култура</p>	<p>Компетенција за целоживотно учење, комуникација, сарадња, одговорно учешће у демократском друштву</p>

ОБРАЗОВНИ СТАНДАРДИ / ИСХОДИ	ВРЕМЕ	ОБЛАСТ (ТЕМА), САДРЖАЈ РАДА	НАЧИН И ПОСТУПАК ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА	АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА	КОРЕЛАЦИЈА СА ПРЕДМЕТИМА	МЕЂУПРЕДМЕТ НА КОМПЕТЕНЦИЈА
<p>ДСТ.1.1.1. ДСТ.1.1.2. ДСТ.1.1.5. ДСТ.1.1.9. ДСТ.1.1.10. ДСТ.1.1.11. ДСТ.1.1.12. ДСТ.1.1.14. ДСТ.1.1.15. ДСТ.1.1.16. ДСТ.1.1.18. ДСТ.1.1.21. ДСТ.1.2.1. ДСТ.1.2.2. ДСТ.1.2.3. ДСТ.1.2.4. ДСТ.1.3.1. ДСТ.2.1.1. ДСТ.2.1.3. ДСТ.2.1.4. ДСТ.2.1.17. ДСТ.2.1.18. ДСТ.2.1.19. ДСТ.2.1.23. ДСТ.2.1.26. ДСТ.2.3.1. ДСТ.3.1.14. ДСТ.3.2.1. ДСТ.3.2.3.</p> <ul style="list-style-type: none"> - изрази молбу, захтев и захвалност, - изрази број и цену, - напише честитку за Нову годину, - напише адресу, - разуме једноставне текстове у којима се описују сталне, уобичајене и тренутне радње, - размени информације које се односе на опис догађаја и радњи у садашњости, - наведе делове одеће, - користи речи и изразе који се користе приликом куповине одеће, - изрази допадање/недопадање, - изрази место, време, објекат и 	ДЕЦЕМБАР	Мода и облачење	<p>Фронтални, индивидуални, у пару, групни.</p> <p>КМ – читај/слушај и одговори на питања/попуни табелу/допуни текст/повежи; играње улога, симулација; вођени дијалог; вођено писање састава и усемно излагање.</p>	<p>Ученици активно учествују у наставном процесу; самостално закључују значења израза и речи, као и форму и значења граматичких садржаја; раде вежбе слушања, читања, говора и писања; глуме, симулирају, певају песму; раде пројекте.</p>	Српски језик	Компетенција за целоживотно учење, комуникација, сарадња, естетичка компетенција одговорно учешће у демократском друштву

<p>начин вршења радње помоћу локатива именица и придева, - употреби придеве уз именице у локативу једине и множине, - систематизује, сагледа и процени своје знање.;</p>						
--	--	--	--	--	--	--

ОБРАЗОВНИ СТАНДАРДИ / ИСХОДИ	ВРЕМЕ	ОБЛАСТ (ТЕМА), САДРЖАЈ РАДА	НАЧИН И ПОСТУПАК ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА	АКТИВНОСТ И УЧЕНИКА	КОРЕЛАЦИЈА СА ПРЕДМЕТИМА	МЕЂУПРЕДМЕТНА КОМПЕТЕНЦИЈА
ДСТ.1.1.2. ДСТ.1.1.5. ДСТ.1.1.9. ДСТ.1.1.10. ДСТ.1.1.11. ДСТ.1.1.14. ДСТ.1.1.15. ДСТ.1.1.16. ДСТ.1.1.21. ДСТ.1.2.1. ДСТ.1.2.2. ДСТ.1.2.3. ДСТ.1.2.4. ДСТ.1.3.1. ДСТ.2.1.1.	ЈАНУАР, ФЕБРУАР	Уметност	Фронтални, индивидуални, у пару, групни.	Ученици активно учествују у наставном процесу;	Српски језик	Компетенција за целоживотно учење, комуникација, сарадња, естетичка

<p>ДСТ.2.1.3. ДСТ.2.1.4. ДСТ.2.1.16. ДСТ.2.1.21. ДСТ.2.1.28. ДСТ.2.3.1. ДСТ.3.1.3. ДСТ.3.2.1. ДСТ.3.2.3. ДСТ.3.2.3.</p> <ul style="list-style-type: none"> - позове на заједничку активност, прихвати и одбије позив, - изрази време по часовнику, - изрази допадање/недопадање, - разуме једноставан опис особа и појава, - опише спољашњи изглед човека, - разуме краће текстове у којима се описују догађаји из прошлости, - разуме исказе којима се описују сталне, уобичајене и тренутне радње, - размени информације које се односе на опис догађаја и радњи у садашњости, - изрази одрицање, припадност, количину генитивом именица, - користи придеве уз именице у генитиву, - изрази објекат, правац кретања и време акузативом, - користи придеве уз именице у акузативу, - изрази количину уз заменичке бројеве сколько, неколико и уз прилошке бројеве много, мало, - употребљава бројеве уз именице, - систематизује, сагледа и процени своје знање. 			<p>КМ – читај/слушај и одговори на питања/попуни табелу/допуни текст/повежи; играње улога, симулација; вођени дијалог; вођено писање састава и усемно излагање.</p>	<p>самостално закључују значења израза и речи, као и форму и значења граматичких садржаја; раде вежбе слушања, читања, говора и писања; глуме, симулирају, певају песму; раде пројекте.</p>		<p>компетенција одговорно учешће у демократском друштву</p>
---	--	--	---	---	--	---

ОБРАЗОВНИ СТАНДАРДИ / ИСХОДИ	ВРЕМЕ	ОБЛАСТ (ТЕМА), САДРЖАЈ РАДА	НАЧИН И ПОСТУПАК ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА	АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА	КОРЕЛАЦИЈА СА ПРЕДМЕТИМА	МЕЂУПРЕДМЕТНА КОМПЕТЕНЦИЈА
<p>ДСТ.1.1.1. ДСТ.1.1.2. ДСТ.1.1.4. ДСТ.1.1.10. ДСТ.1.1.11. ДСТ.1.1.12. ДСТ.1.1.15. ДСТ.1.1.16. ДСТ.1.1.18. ДСТ.1.1.21. ДСТ.1.1.23. ДСТ.1.1.24. ДСТ.1.2.1. ДСТ.1.2.2. ДСТ.1.2.3. ДСТ.1.2.4. ДСТ.1.3.1. ДСТ.2.1.1. ДСТ.2.1.3. ДСТ.2.2.4. ДСТ.2.1.6. ДСТ.2.1.28. ДСТ.2.1.30. ДСТ.2.3.1. ДСТ.2.3.1. ДСТ.3.1.3. ДСТ.3.2.1. ДСТ.3.2.3.</p> <p>- разуме и даје информације о метеоролошким приликама користећи једноставна језичка средства, - исприча о руском празнику „Масленица”, - разуме планове и намере, - разуме једноставне исказе у вези са својим и туђим плановима и намерама, - саопшти шта он/она или неко други планира, намерава, - честита Ускрс, -разуме једноставне изразе који се односе за количину намирница, - изрази количину у најшире заступљеним мерама (грами, килограми), - наброји намирнице и јела, - на једноставан начин затражи артикле у про-давници, - наручи јело или пиће у ресторану, - пита и каже колико нешто кошта, - изрази допадање/недопадање, - изрази оруђе, друштво и место инструменталом именица,</p>	<p>МАРТ, АПРИЛ</p>	<p>Обичаји и традиција, празници</p>	<p>Фронтални, индивидуални, у пару, групни.</p> <p>КМ – читај/слушај и одговори на питања/попун и табелу/допун и текст/повежи; играње улога, симулација; вођени дијалог; вођено писање састава и усемно излагање.</p>	<p>Ученици активно учествују у наставном процесу; самостално закључују значења израза и речи, као и форму и значења граматичких садржаја; раде вежбе слушања, читања, говора и писања; глуме, симулирају, певају песмицу; раде пројекте.</p>	<p>Српски језик, веронаука</p>	<p>Компетенција за целоживотно учење, комуникација, сарадња, решавање проблема, одговорно учешће у демократском друштву</p>

<p>- употреби придев уз именицу у инструменталу једнине и множине, - систематизује, сагледа и процени своје знање.</p>						
<p>ОБРАЗОВНИ СТАНДАРДИ / ИСХОДИ</p>	<p>ВРЕМЕ/М ЕСТО</p>	<p>ОБЛАСТ (ТЕМА), САДРЖАЈ РАДА</p>	<p>НАЧИН И ПОСТУПАК ОСТВАРИВ АЊА ПРОГРАМА</p>	<p>АКТИВНОС ТИ УЧЕНИКА</p>	<p>КОРЕЛАЦИ ЈА СА ПРЕДМЕТИ МА</p>	<p>МЕЃУПРЕДМ ЕТНА КОМПЕТЕНЦ ИЈА</p>

<p>ДСТ.1.1.1 ДСТ.1.1.2. ДСТ.1.1.4. ДСТ.1.1.10. ДСТ.1.1.11. ДСТ.1.1.12. ДСТ.1.1.15. ДСТ.1.1.16. ДСТ.1.1.18. ДСТ.1.1.21 ДСТ.1.2.1. ДСТ.1.2.2. ДСТ.1.2.3. ДСТ.1.2.4. ДСТ.1.3.1. ДСТ.2.1.1. ДСТ.2.1.4. ДСТ.2.1.16. ДСТ.2.1.18. ДСТ.2.1.20. ДСТ.2.1.21. ДСТ.2.1.23. ДСТ.2.1.30. ДСТ.2.3.1. ДСТ.3.1.3. ДСТ.3.2.1. ДСТ.3.2.3.ДСТ.3.2.3.</p> <ul style="list-style-type: none"> - разуме и даје информације о метеоролошким приликама користећи једноставна језичка средства, - исприча о руском празнику „Масленица”, <ul style="list-style-type: none"> - разуме планове и намере, - разуме једноставне исказе у вези са својим и туђим плановима и намерама, <ul style="list-style-type: none"> - саопшти шта он/она или неко други планира, намерава, - честита Ускрс, -разуме једноставне изразе који се односе за количину намирница, - изрази количину у најшире заступљеним мерама (грами, килограми), <ul style="list-style-type: none"> - наброји намирнице и јела, - на једноставан начин затражи артикле у продавници, <ul style="list-style-type: none"> - наручи јело или пиће у ресторану, - пита и каже колико нешто кошта, <ul style="list-style-type: none"> - изрази допадање/недопадање, - изрази оруђе, друштво и место инструменталом именица, - употреби придев уз именицу у инструменталу једнине и множине, - систематизује, сагледа и процени своје знање. 	АПРИЛ	Исхрана и гастрономске навике	<p>Фронтални, индивидуални, у пару, групни.</p> <p>КМ – читај/слушај и понови/одговори на питања/попун и табелу/допун и текст/повежи; играње улога, симулација; вођени дијалог; вођено писање састава и усмено излагање.</p>	<p>Ученици активно учествују у наставном процесу; самостално закључују значења израза и речи, као и форму и значења граматичких садржаја; раде вежбе слушања, читања, говора и писања; глуме, симулирају, певају песмицу; раде пројекте.</p>	Српски језик, веронаука	Компетенција за целоживотно учење, комуникација, сарадња, одговоран однос према здрављу, одговорно учешће у демократском друштву
---	--------------	--------------------------------------	--	--	-------------------------	--

ОБРАЗОВНИ СТАНДАРДИ / ИСХОДИ	ВРЕМЕ	ОБЛАСТ (ТЕМА), САДРЖАЈ РАДА	НАЧИН И ПОСТУПАК ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА	АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА	КОРЕЛАЦИЈА СА ПРЕДМЕТИМА	МЕЃУПРЕДМЕТНА КОМПЕТЕНЦИЈА
<p>ДСТ.1.1.2. ДСТ.1.1.8. ДСТ.1.1.9. ДСТ.1.1.10. ДСТ.1.1.11. ДСТ.1.1.14. ДСТ.1.1.15. ДСТ.1.1.21. ДСТ.1.1.24. ДСТ.1.2.1. ДСТ.1.2.2. ДСТ.1.2.3. ДСТ.1.2.4. ДСТ.1.3.3. ДСТ.1.3.4. ДСТ.1.3.5. ДСТ.2.1.1. ДСТ.2.1.3. ДСТ.2.1.4. ДСТ.2.1.6. ДСТ.2.1.19. ДСТ.2.1.30. ДСТ.2.3.8. ДСТ.3.1.3. ДСТ.3.2.1. ДСТ.3.2.3. ДСТ.3.2.3.</p> <ul style="list-style-type: none"> - разуме једноставан опис града и културно-историјских споменика, - опише град и културно-историјске споменике једноставним језичким средствима, - изрази кретање помоћу глагола кретања, - разуме и искаже упутство, - изрази намену и правац кретања помоћу датива именица, - препозна облике датива придева, - употреби придев уз именицу у дативу и постави питања, - систематизује, сагледа и процени своје знање. 	<p>МАЈ</p>	<p>Путовања</p>	<p>Фронтални, индивидуални, у пару, групни.</p> <p>КМ – читај/слушај и понови/одговори на питања/попуни и табелу/допун и текст/повежи; играње улога, симулација; вођени дијалог; вођено писање састава и усмено излагање.</p>	<p>Ученици активно учествују у наставном процесу; самостално закључују значења израза и речи, као и форму и значења граматичких садржаја; раде вежбе слушања, читања, говора и писања; глуме, симулирају, певају песму; раде пројекте.</p>	<p>српски језик, музичка култура историја, географија</p>	<p>Компетенција за целоживотно учење, комуникација, сарадња, естетичка компетенција, одговорно учешће у демократском друштву</p>

ОБРАЗОВНИ СТАНДАРДИ / ИСХОДИ	ВРЕМЕ	ОБЛАСТ (ТЕМА), САДРЖАЈ РАДА	НАЧИН И ПОСТУПАК ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА	АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА	КОРЕЛАЦИЈА СА ПРЕДМЕТИМА	МЕЂУПРЕДМЕТНА КОМПЕТЕНЦИЈА
<p>ДСТ.1.1.2. ДСТ.1.1.10. ДСТ.1.1.11. ДСТ.1.1.12. ДСТ.1.1.14. ДСТ.1.1.15. ДСТ.1.1.16. ДСТ.1.1.21. ДСТ.1.2.1. ДСТ.1.2.2. ДСТ.1.2.3. ДСТ.1.2.4. ДСТ.2.1.1. ДСТ.2.1.2. ДСТ.2.1.3. ДСТ.2.1.4. ДСТ.2.1.16. ДСТ.2.1.19. ДСТ.3.1.14. ДСТ.3.2.1. ДСТ.3.2.3.</p> <ul style="list-style-type: none"> - разуме једноставан опис животиња, - опише свог кућног љубимца, - искаже припадност, - затражи помоћ, - пева познате руске дечје песме, - систематизује, сагледа и процени своје знање. 	ЈУН	Живи свет - љубимци	<p>Фронтални, индивидуални, у пару, групни.</p> <p>КМ – читај/слушај и понови/одговори на питања/попунитабелу/допунитекст/повежи; играње улога, симулација; вођени дијалог; вођено писање састава и усмено излагање.</p>	<p>Ученици активно учествују у наставном процесу; самостално закључују значења израза и речи, као и форму и значења граматичких садржаја; раде вежбе слушања, читања, говора и писања; глуме, симулирају, певају песму; раде пројекте.</p>	српски језик, музичка култура	<p>Компетенција за целовитно учење, комуникација, сарадња, одговоран однос према околини, одговорно учешће у демократском друштву</p>

ФРАНЦУСКИ ЈЕЗИК

Циљ: Ученик треба да разуме кратке дијалоге и монолошка излагања,разуме једноставне песме везане за обрађену тематику,да савлада у потпуности технику читања у себи и гласног читања,да разветно изговара све гласове,да ступи у дијалог са другим учеником,да уме да поставља и одговара на постављена питања,учествује у комуникацији на часу,изражава допадање и недопадање,пише пригодне честитке,поруке и писма,пише своје личне податке и податке о другим особама,користи језик у складу са комуникативним функцијама које се траже,разуме везу између сопственог залагања и постигнућа у језичким активностима.

ВРЕМЕ И МЕСТО	ОБЛАСТ (ТЕМА)	САДРЖАЈ РАДА		НАЧИН И ПОСТУПАК ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА	АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА
		ОБАВЕЗНИ	ИСХОДИ		
СЕПТЕМБАР УЧИОНИЦА	1.Дневник путовања	<i>le passé composé avec avoir</i>	разговор о распусту,разумевање када се говори о догађајима из прошлости,изражавање позитивног мишљења	дијалогска,аудитивна,херуистичка,монолошка метода,игра	читање,писање,препричавање,повезивање

СЕПТЕМБАР ОКТОБАР УЧИОНИ ЦА	2. Било је лепо	<i>le passé composé avec être; jouer à; faire de; les indicateurs chronologiques</i>	разумевање и писање е-маила, праћење хронологије приче, давање сопственог мишљења везаног за распуст, описивање места	хеуристичка, дијалогска, аудитивна	слушање, читање, писање
ОКТОБАР УЧИОНИ ЦА	3. Добро сам се забављао	<i>l'imparfait; le passé composé des verbes pronominaux</i>	препознавање трајања радње, промена повратних глагола, разумевање краћих вести и статистичких података	практичне активности, дијалогска	глума, слушање, читање
НОВЕМБАР УЧИОНИ ЦА	4. Мој град, моје окружење	<i>les prépositions de lieux; les articles définis et indéfinis</i>	разумевање упутстава за правац, сналажење у простору, описивање свог града	дијалогска, демонстративна, аудитивна	слушање, читање, писање
ДЕЦЕМБАР УЧИОНИ	5. Мој стан	<i>les adjectifs numéraux ordinaux; les adjectifs possessifs</i>	описивање стана, куће, тумачење породичног стабла, причање о својој породици, прављење предлога за нешто	аудитивна, практичне активности, дијалогска	слушање, разговор, писање

ЦА					
ДЕЦЕМБАР, ЈАНУАР УЧИОНИ ЦА	6.Моја соба	<i>les relatifs; l'expression de la quantité</i>	описивање своје собе, изражавање количине и интензитета, изражавање незадовољства	дијалошка, текстуална	читање, писање, повезивање
ЈАНУАР УЧИОНИ ЦА	7.Како бацаш, тако ће ти се вратити	<i>le conditionnel; les adjectifs démonstratifs</i>	разумевање и давање савета, описивање личности, разумевање реклама на радију	хеуристичка, аудитивна, демонстративна	препричавање, повезивање, читање
ФЕБРУАР УЧИОНИ ЦА	8.Волим те, земљо моја	<i>l'impératif; il faut</i>	разумевање новинских чланака, интервјуа и препорука, предлагање решења неког проблема	аудитивна, дијалошка, практичне активности	слушање, читање, писање

МАРТ УЧИОНИ	9.Планета пред искушењем	<i>les pronoms compléments</i>	давање сопственог суда о нечему, разговор о одређеном проблему, коришћење заменица у	рад са текстом, хеуристичка, дијалошка	читање, повезивање, писање
--------------------	--------------------------	--------------------------------	--	--	----------------------------

ЦА			функцији објекта		
АПРИЛ					
УЧИОНИ ЦА	10.Љубав,п ријатељство	<i>le futur proche;les intérrogatifs</i>	коришћење израза из говорног језика везаних за лична питања,разговарање на тему заљубљености,разговор о плановима за будућност	дијалогска,практич не активности,игра	учење кроз игру,читање,повезивање
МАЈ					
УЧИОНИ ЦА	11.Мој часопис	<i>le subjonctif;il faut+infinitif</i>	разумевање нечијих жеља,изражавање сопствених жеља,изражавање обавеза	текстуална,монолош ка,хеуристичка	слушање,читање,писање
ЈУН					
УЧИОНИ ЦА	12.Топло,хл адно	<i>le futur simple</i>	разумевање временске прогнозе,описивање временских прилика,разумевање израза из говорног језика	дијалогска,практич не активности	разговор,препричавање,читање

ШКОЛСКИ ПРОГРАМ предмет: Румунски језик са елементима националне културе

Разред :6. Разред

ЦИЉ: Циљ наставе румунског језика јесте да ученици овладају основним законитостима румунског књижевног језика на којем ће се усмено и писмено правилно изражавати. Оспособити ученике да комуницирају на румунском језику на основном нивоу на разним темама из непосредног окружења. Развијање љубави према матерњем језику и потребе да се он негује и развија; - развијање смисла и способности за правилно, течно, усмено и писмено изражавање, богаћење речника, увежбавање и усавршавање гласног читања -

оспособљавање за самостално читање, доживљавање, разумевање, Учење језика има циљ за подстицање мотивације за комуницирање са осталом децом, подстицање ка сазнајном карактеру румунске културе и традиције и да буде подстрек да се слободно изразе на овај језик.

Уџбеник:

Аутори:

Издавач:.

Годишњи фонд часова: 180

ОБРАЗОВНИ СТАНДАРДИ / ИСХОДИ	ВРЕМЕ МЕСТО	ОБЛАСТ(ТЕМА), САДРЖАЈ РАДА	НАЧИН И ПОСТУПАК ОСТВАРИВ. ПРОГРАМА	АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА	КОРЕЛАЦ. СА ПРЕДМЕТ.	МЕЂУПРЕДМЕ Т.КОМПЕТЕНЦ ИЈЕ
<p>СТАНДАРДИ: ИСХОДИ:</p> <p>По завршеној теми/области ученик ће бити у стању да у усменој и писменој комуникацији постави и одговори на једноставна питања личне природе; у неколико везаних исказа саопшти информације о себи и другима;</p> <p>Разумевање и пружање као и усмеравање једноставних активности; опише дневни/недељни распоред активности; разуме и следи једноставна упутства у вези са уобичајеним ситуацијама из</p>		<p>Să facem cunoștință</p> <p>O zi din viața mea</p>	<p>Фронталан, индивидуалан, у пару, групни, индивидуализовани</p>	<p>Вербална, демонстративна писаних радова; демонстративна илустративна игра улога</p>	<p>Српски језик, страни језик који деца уче.</p>	<p>Развијају се активним учењем у наставним и ваннаставним активностима, усвајањем знања, вештина, става и вредности, дубљим разумевањем различитих предметних области и њиховом применом на ситуације из свакодневног Правилно употребљава фонд речи у складу са основним нивоом</p>

<p>свакодневног живота; и даје једноставна упутства разуме једноставне предлоге и одговори на њих; искаже време, место и начин на који се нека активност догађа.</p> <p>На једноставан начин затражи артикле у продавници и наручи јело и/или пиће у ресторану; пита и саопшти колико нечега има/нема, користећи једноставна језичка средства; пита/каже/израчуна колико нешто кошта; изрази количину у најчешће заступљеним мерама (грами, килограми...); разуме планове и намере и реагује на њих;</p> <p>Разуме једноставна питања која се односе на положај предмета и</p>		<p>Unde mergem?</p> <p>Bine ai venit în casa mea</p>				<p>образовања. Исказује љубав и поштовање за вредности националне културе и културе других народа.</p>
--	--	--	--	--	--	--

<p>бића у простору и правац кретања, и одговори на њих;разуме честитку и одговори на њу; упути пригодну честитку; размени информације које се односе на опис догађаја и радњи у садашњости и блиској будућности;</p> <p>Схвати поруку из једног текста, да га прочита правилно, да одговара на задата питања Да изговара правилно речи, неке изреке и састави реченицу Да поседују одређен фонд речи Да препричавају неке догађаје Да препозна уметност националне културе то негује</p> <p>Да негује обичаје, националну културу</p>		<p>Literatura și arta</p> <p>Tradiția, obiceiuri</p>				
--	--	--	--	--	--	--

румунског језика						
------------------	--	--	--	--	--	--

Детаљније у Правилнику о плану наставе и учења за пети и шести разред основног образовања и васпитања и програму наставе и учења за пети и шести разред основног образовања и васпитања – ПГ 15/2018

ПРОГРАМИ СЛОБОДНИХ НАСТАВНИХ АКТИВНОСТИ

за пети и шести разред према Правилнику о допунама Правилника о плану наставе и учења за пети и шести разред основног образовања и васпитања и програму наставе и учења за пети и шести разред основног образовања и васпитања ПГ 17/2021

ЖИВОТНЕ ВЕШТИНЕ годишњи фонд часова 36	
Циљ	Циљ учења слободне наставне активности <i>Животне вештине</i> је да ученик овлада знањима, развије вештине и формира ставове који ће му омогућити да боље разуме различите животне ситуације и изазове, повећа капацитет да на одговоран начин брине о себи, другима и околини и понаша се у складу са културом безбедности.

<p>Исходи</p>	<p>По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:</p> <ul style="list-style-type: none"> – на одговоран начин брине о себи и околини и помаже другима у невољи; – проналази релевантне и поуздане изворе информација од значаја за сналажење у свакодневним и ванредним животним ситуацијама; – критички промишља и доноси одлуке уважавајући контекст ситуације, процену последица и најбољи интерес за себе, друге и околину; – јасно изрази сопствене мисли и осећања, са пажњом слуша саговорника и комуницира са другима на конструктиван начин; – сарађује са члановима групе којој припада и одупре се притиску групе на асертиван начин; – организује своје свакодневне активности на продуктиван начин; – препозна опасности и адекватно реагује; – разликује ризично од превентивног и безбедног поступања пре, током и након елементарне непогоде; – тумачи знакове опасности, посебно ЕОР и поступа у складу са упутствима надлежних служби; – процени сопствене могућности и ограничења у решавању проблема и потражи одговарајућу помоћ кад процени да ситуација превазилази његове могућности; – повезује информације од релевантних институција са потенцијалним ризицима и правилним реаговањем у кризним ситуацијама; – образложи значај солидарности са људима у невољи; – аргументује значај културе безбедности и пружања прве помоћи; – искаже афирмативни став о људима који су активисти Црвеног крста;
----------------------	--

	<ul style="list-style-type: none"> – наведе које надлежан за одређене ванредне ситуације и симулира позив хитним службама; – доведе у везу заштиту животне средине са климатским променама и културом безбедности; – разликује безбедно, небезбедно и ризично понашање у саобраћају и примењује мере заштите приликом вожње различитим превозним средствима; – наброји правила којих се треба придржавати у комуникацији током несреће, наведе садржај торбе за случај несреће, поступа према плану евакуације и комуникације; – наброји и објасни мере за ублажавање и смањења ризика од земљотреса, пожара, поплава и екстремних метеоролошких услова; – разликује безбедна од небезбедних купалишта, објасни улогу спасиоца, поступа у складу са правилима понашања на купалиштима и демонстрира поступак самопомоћи у случају грча мишића у води; – наведе принципе и демонстрира пружање прве помоћи на изабраном примеру.
Теме и кључни појмови	<p style="text-align: center;">ВЕШТИНЕ ЗНАЧАЈНЕ ЗА УЧЕЊЕ, РАД И ДРУШТВЕНИ ЖИВОТ</p> <ul style="list-style-type: none"> • Вештине критичког мишљења, решавања проблема, доношења одлука. • Организационе вештине и вештине управљања временом. • Социо-емоционалне вештине: сарадња, комуникација, асертивност, решавање сукоба, препознавање сопствених и туђих емоција, превазилажење стреса.
	<p style="text-align: center;">ВЕШТИНЕ ЗНАЧАЈНЕ ЗА ИЗГРАДЊУ КУЛТУРЕ БЕЗБЕДНОСТИ</p> <ul style="list-style-type: none"> • Култура безбедности и надлежности за смањење ризика од катастрофа. • Климатске промене и заштита животне средине у контексту културе безбедности. • Општа безбедност: безбедност у саобраћају; знаци опасности и упозорења (зрачење, биолошка опасност, ЕОС – експлозивни остаци рата, запаљиво, хемијски производи). • План комуникације и евакуације у случају несреће. • Елементарне непогоде: пожари, земљотреси, поплаве, екстремни метеоролошки услови. • Безбедност на води. • Прва помоћ.

Компетенције	<ul style="list-style-type: none"> • Одговоран однос према здрављу • Компетенција за целоживотно учење • Сарадња • Решавање проблема • Одговорно учешће у демократском друштву • Рад са подацима и информацијама • Дигитална компетенција • Комуникација • Одговоран однос према околини
---------------------	---

МЕДИЈСКА ПИСМЕНОСТ годишњи фонд часова 36	
Циљ	<p>Циљ учења слободне наставне активности <i>Медијска писменост</i> је да подстакне развој медијске културе ученика и допринесе јачању способности разумевања, деконструкције и креирања медијских садржаја, које ће ученику помоћи за даљи когнитивни, емоционални и социјални развој у савременом медијацентричном окружењу.</p>

Исходи	<p>По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:</p> <ul style="list-style-type: none"> – идентификује/процени комуникацијски процес у односу медији – публика (корисници); – разликује традиционалне и нове медије поредећи начине пласирања порука; – упореди основне особености различитих медија и изводи закључке о функцијама медија; – опише и анализира своје медијске навике; – разликује медијске садржаје од стварности, идентификујући их као конструкте стварности; – деконструира једноставније примере медијских порука; – одговорно креира једноставније медијске садржаје. – критички вреднује оглашавање у различитим медијским садржајима и препознаје профит као основни циљ; – наводи примере манипулације у медијским садржајима којима се подстичу куповина и потрошња, одређена осећања, вредности и ставови потрошача. – разликује функције и могућности мобилних дигиталних платформи; – идентификује недостатке и предности мобилног телефона као уређаја за комуницирање, информисање и забаву;
---------------	--

	<ul style="list-style-type: none"> – препознаје сврху и начин функционисања претраживача „на мрежи” и агрегатора садржаја; – вреднује и разврстава једноставније примере информација са интернета према изворима из којег потичу, делећи их на поуздане и непоуздане; - препознаје ризично понашање на друштвеним мрежама
Теме и кључни појмови	<p>ЛОЈАМ И ФУНКЦИЈЕ МЕДИЈА</p> <ul style="list-style-type: none"> • Медији и публика (корисници). • Традиционални медији (штампа, радио, телевизија, филм) и нови медији (интернет). • Улога и место медија у савременом друштву. • Медијске навике (<i>Мој медијски дан</i>).
	<p>РЕКОНСТРУКЦИЈА И КОНСТРУКЦИЈА МЕДИЈСКЕ ПОРУКЕ</p> <ul style="list-style-type: none"> • Медијски садржаји као • конструкти стварности. • Деконструкција и конструкција медијских порука.
	<p>ОГЛАШАВАЊЕ</p> <ul style="list-style-type: none"> • Комерцијални медијски садржаји у различитим медијима (рекламе, скривене поруке намењене пласирању одређених идеја, садржаја и животних стилова). • Профит као циљ оглашавања. • Утицај медијских садржаја на осећања, вредности и понашање публике – куповину и потрошњу
	<p>МЕДИЈСКИ САДРЖАЈИ НА МОБИЛНИМ ДИГИТАЛНИМ ПЛАТФОРМАМА И ПРЕТРАЖИВАЊЕ НА ИНТЕРНЕТУ</p> <ul style="list-style-type: none"> • Комуникација у дигиталном окружењу. • Поузданост и веродостојност информација на интернету. • Претраживачи „на мрежи” и агрегатори садржаја. • Вредновање и селекција доступних информација. • Персонализована претрага на

	<ul style="list-style-type: none"> • Гуглу. • Анализа апликација на мобилном телефону. • Зависност од мобилних телефона.
Компетенције	<ul style="list-style-type: none"> • Компетенција за целоживотно учење • Комуникација • Рад са подацима • Дигитална компетенција • Решавање проблема • Сарадња • Одговорно учешће у демократском друштву • Одговоран однос према здрављу • Одговоран однос према околини • Естетичка компетенција • Предузимљивост и оријентација ка предузетништву

ВЕЖБАЊЕМ ДО ЗДРАВЉА годишњи фонд часова 36	
Циљ	<p>Циљ учења слободне наставне активности <i>Вежбањем до здравља</i> је да ученик овлада знањима, развије вештине и формира ставове и вредности од значаја за одговоран однос према сопственом здрављу, физичком вежбању и здравим животним навикама.</p>

Исход и	<p>На крају програма ученик ће бити у стању да:</p> <ul style="list-style-type: none"> • дефинише појам здравља, разликује физичко, ментално и социјално здравље и образлаже утицај вежбања на здравље; – упореди специфичности вежбања у спорту и ван спорта; – разликује правилно од неправилног вежбања и планира сопствене физичке активности у складу са потребама, могућностима и интересовањима; – има увид у сопствене разлоге вежбања и истрајава у вежбању;
--------------------	--

	<ul style="list-style-type: none"> – препозна ситуације у којима не сме да вежба; – препозна утицај различитих вежбања на физички изглед и здравље; – повеже позитиван и негативан утицај вежбања на имунитет; – поштује еколошка правила у средини где вежба; – правилно поступа у пружању прве помоћи при повредама у вежбању; – критички вреднује идеале физичког изгледа који се намећу као и начине за њихово достизање; – користи поуздане изворе информација о утицају исхране и вежбања на здравље и физички изглед; – разликује добро од лошег држања тела и коригује сопствено држање тела; – препозна ризике гојазности и мршавости; – наведе принципе правилне исхране и примењује их у свом свакодневном животу; – критички се односи према рекламираним производима животних намирница; – аргументовано дискутује о физичким активностима и начину исхране и ризицима неодговарајућих дијета; – доведе у везу вежбање са правима детета; – аргументује значај вежбања после болести и неких повреда; – поштује потребе и могућности различитих учесника у вежбању и наведе примере равноправности и неравноправности у спорту; – преферира физичке активности на свежем ваздуху са другом децом у односу на седење код куће за компјутером.
	<p>ВЕЖБАЊЕ, ЗДРАВЉЕ И ЖИВОТНА СРЕДИНА</p> <ul style="list-style-type: none"> • Појам и врсте здравља, начини његовог праћења и чувања. • Утицај вежбања на здравље, раст и развој. Људско тело и вежбање – кости, зглобови, мишићи. • Специфичности вежбања у и ван спорта. • Правилно и неправилно вежбање. • Мотивација за вежбање и фактори који утичу на одустајање. • Када не треба вежбати. • Вежбање и имунитет. • Значај вежбања на чистом ваздуху. • Вежбање и очување животне средине. • Повреде при вежбању и прва помоћ

<p>Теме и кључни појмови</p>	<p>ИСХРАНА И ВЕЖБАЊЕ</p> <ul style="list-style-type: none"> • Исхрана као извор енергије. • Карактеристике основних животних намирница важних за вежбање. • Гојазност и мршавост – ризици и компликације. • Како и где се информишемо о здравом начину исхране. Производи који се рекламирају, а треба их избегавати. • Различите врсте дијета и њихови позитивни и негативни ефекти. • Правилна исхрана пре и после вежбања.
	<p>ВЕЖБАЊЕ И ФИЗИЧКИ ИЗГЛЕД</p> <ul style="list-style-type: none"> • Идеал физичког изгледа некад и сад. • Правилно држање тела и физички изглед. • Претерана употреба дигиталних технологија и последице на здравље и физички изглед. • Утицај вежбања и здравих начина живота на физички изглед.
	<p>У ВЕЖБАЊУ ЈЕДНАКИ</p> <ul style="list-style-type: none"> • Остваривање права детета на раст, развој, здравље, игру и дружење кроз вежбање прилагођено могућностима и потребама. • Доступност опреме и простора за вежбање. • Родна (не)равноправност у вежбању и спорту. • Вежбање после болести и повреда. • Значај вежбања за особе са сметњама у развоју и инвалидитетом и спортови прилагођени њиховим могућностима
<p>Компетенције</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Компетенција за целоживотно учење • Комуникација • Рад са подацима и информацијама • Дигитална компетенција • Решавање проблема • Сарадња • Одговоран однос према здрављу • Одговоран однос према околини • Одговорно учешће у демократском друштву

Ваннаставне активности годишњи фонд часова : 36

Исходи

Школа је у обавези да својим Школским програмом и Годишњим планом рада предвиди различите програме ваннаставних активности у складу са интересовањима ученика, ресурсима и просторним могућностим. Поред организације излета, екскурзије, посета изложбама и сарадње са локалном самоуправом, ученицима треба понудити већи број друштвених, техничких, хуманитарних, спортских и културних активности.

- Учешће ученика у друштвеним, техничким, хуманитарним, спортским и културним активностима доприноси многим важним исходима образовања и васпитања, као што су:
  - задовољење различитих образовних потреба и интересовања ученика;
  - препознавање професионалних способности и интересовања, упознавање са светом рада;
  - надоградња исхода који се остварују у оквиру редовне наставе и доприносе развоју међупредметних исхода;
  - унапређивање различитих способности (интелектуалне, физичке, креативне, радне...);
  - јачање капацитета ученика за разликовање безбедног од небезбедног понашања и заштиту од ризичног понашања;
  - подстицање хуманог и одговорног односа према себи, другима и окружењу, јачање осетљивости за оне којима је потребна помоћ (нпр. стари и болесни);
  - унапређивање различитих врста писмености (језичке, медијске, културне, научне...);
  - култивисање коришћења слободног времена;
  - подстицање интеркултуралног дијалога;
  - разумевање концепта инклузије и јачање осетљивости за различитост;
  - јачање генерацијских веза између ученика различитих одељења без компетитивности;
  - релаксација, растерећење напетости ученика, самоисказивање;

	<ul style="list-style-type: none"> – јачање везе са локалном заједницом; – развој осећања припадности својој школској заједници; – подстицање самосталности, проактивности и предузимљивост; – припрема за решавање различитих животних ситуација; – промоција школе и њеног идентитета.
--	---

Седми разред

СРПСКИ ЈЕЗИК И КЊИЖЕВНОСТ, 7. разред годишњи фонд часова 144	
Циљеви	Исходи
	По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:

<p>Циљеви учења Српског језика и књижевности јесу да се ученик оспособи да правилно користи српски језик у различитим комуникативним ситуацијама, у говору и писању; да кроз читање и тумачење књижевних дела развија читалачке компетенције које, уз књижевно знање, обухватају емоционално и фантазијско уживљавање, живо памћење, истраживачко посматрање; подстичу имагинацију и уметнички сензибилитет, естетско доживљавање и критичко мишљење, морално просуђивање и асоцијативно повезивање; да се одговарајућим врстама читања оспособљава да усмерено приступа делу и приликом тумачења открива различите слојеве и значења; да стиче основна знања о месту, улози и значају језика и књижевности у култури, као и о медијској писмености; да стиче и развија најшира хуманистичка знања и да научи како функционално да повезује садржаје предметних области</p>	<ul style="list-style-type: none"> • користи књижевне термине и појмове обрађиване у претходним разредима и повезује их са новим делима која чита; • истакне универзалне вредности књижевног дела и повеже их са сопственим искуством и околностима у којима живи; • чита са разумевањем различите врсте текстова и коментарише их, у складу са узрастом; • разликује народну од ауторске књижевности и одлике књижевних родова и основних књижевних врста; • разликује основне одлике стиха и строфе –укрштену, обгрљену и парну риму; слободни и везани стих; рефрен; • тумачи мотиве (према њиховом садејству или контрастивности) и песничке слике у одабраном лирском тексту; • локализује књижевна дела из обавезног школског програма; • разликује етапе драмске радње; • разликује аутора књижевноуметничког текста од наратора, драмског лица или лирског субјекта; • разликује облике казивања (форме приповедања); • идентификује језичко-стилска изражајна средства и разуме њихову функцију; • анализира идејни слој књижевног дела служећи се аргументима из текста; • – уочи разлике у карактеризацији ликова према особинама: физичким, говорним, психолошким, друштвеним и етичким; • разликује хумористички од ироничног и сатиричног тона књижевног дела; • – критички промишља о смислу књижевног текста и аргументовано образложи свој став;
--	--

- – доведе у везу значење пословица и изрека са идејним слојем текста;
  - препозна националне вредности и негује културноисторијску баштину;
  - размотри аспекте родне равноправности у вези са ликовима књижевно- уметничких текстова;
  - препоручи књижевно дело уз кратко образложење;
  - – упореди књижевно и филмско дело настало по истом предлошку, позоришну представу и драмски текст;
-
- разликује глаголске начине и неличне глаголске облике и употреби их у складу са нормом;
  - одреди врсте непроменљивих речи у типичним случајевима;
  - уочи делове именичке синтагме;
  - разликује граматички и логички субјекат;
  - разликује сложени глаголски предикат од зависне реченице са везником да;
  - препозна врсте напоредних односа међу реченичним члановима и независним реченицама;
  - идентификује врсте зависних реченица;
  - искаже реченични члан речју, предлошко-падежном конструкцијом, синтагмом и реченицом;
  - примени основна правила конгруенције у реченици;
  - доследно примени правописну норму;
  - – разликује дугосилазни и дугоузлазни акценат;
  - – говори на задату тему поштујући књижевнојезичку норму;
  - – разликује књижевноуметнички од публицистичког функционалног стила;
  - – састави кохерентан писани текст у складу са задатом темом наративног и дескриптивног типа;
  - – напише једноставнији аргументативни текст позивајући се на чињенице;
  - – користи технички и сугестивни опис у изражавању;
  - – препозна цитат и фусноте и разуме њихову улогу;
  - – пронађе потребне информације у нелинеарном тексту;

	• – напише електронску (имејл, SMS) поруку поштујући нормативна правила;

	<ul style="list-style-type: none"> – примени различite стратегије читања (информативно, доживљајно, истраживачко и др.); – састави текст репортажног типа (искуствени или фикционални); – правилно употреби фразеологизме и устаљене изразе који се јављају у литерарним и медијским текстовима намењеним младима.
Кључни појмови	књижевност, језик, језичка култура
Теме:	<p>КЊИЖЕВНОСТ - 54 часа</p> <p>ЈЕЗИК граматика, правопис, ортоепија - 52 часа</p> <p>ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА - 38 часова</p>
Компетенције	

Детаљније у Правилнику наставе и учења за седми разред основног образовања и васпитања - ПГ 5/2019

РУМУНСКИ ЈЕЗИК

Денумирање дисциплине

LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ

Скоп

Скоп инвјатрији Лимби и литератрији ромјне есте ка елевии сј-и формије деприндереа де фолосире кореќта а лимбиј ромјне ин диферите ситуатии де комуникаре, ин ворбире и ин scris; прин читиреа и интерпретиреа оперелор литераре сј-и деzvолте компетенте де чититори каре, импреунј ку cunoștințele literare, includ trăiri emoționale și le dezvoltă fantezia, memoria, observarea, cercetarea; stimulează imaginația și sensibilitatea artistică, percepția estetică și gândirea critică, judecata morală și corelarea asociativă; ca prin diferite tipuri de citire să poată percepe opera și în interpretarea operei literare să sesizeze diferite niveluri și semnificații; să dobândească cunoștințe de bază despre locul, rolul și importanța limbii și literaturii în cultură, precum și despre competența mediatică; să dobândească și să dezvolte cunoștințe umaniste și să învețe cum să coreleze funcțional conținuturile domeniilor.

Класа

А шapteа

Фондул ануал де оре

144 де оре

FINALITĂȚI La sfârșitul clasei elevul va fi capabil	DOMENIU/TEMĂ	CONȚINUTURI
<p>– să folosească noțiunile literare abordate în clasele anterioare și să facă o corelație cu noile opere literare pe care le citește</p> <p>– să evidențieze valorile universale ale operei literare și să le lege de experiența proprie și de împrejurările în care trăiește</p> <p>– să citească cu înțelegere diferite tipuri de texte și le comentează, în funcție de vârstă;</p> <p>– să deosebească literatura populară de literatura cultă și caracteristicile genurilor literare și speciilor literare de bază</p> <p>– să deosebească caracteristicile de bază ale versului și strofei; rima împerecheată, încrucișată și îmbrățișată; versul cu rimă și versul liber; refrenul;</p> <p>– să interpreteze motivele (în funcție de convergență sau divergență) și imaginile poetice într-un anumit text liric;</p> <p>– să localizeze operele literare din programa școlară obligatorie;</p> <p>– să diferențieze etapele unei acțiuni dramatice;</p> <p>– să facă deosebirea dintre autorul unui text literar-artistic și povestitor, personaj dramatic sau eul liric;</p> <p>– să deosebească diferite forme de narațiune;</p> <p>– să identifice mijloacele de exprimare stilistic-lingvistice și să înțeleagă funcția lor;</p> <p>– să analizeze stratul ideatic al operei literare folosind textul pentru</p>	<p>LITERATURA</p>	<p>GENUL LIRIC</p> <p>Texte literare</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Mihai Eminescu: Sara pe deal și Dintre sute de catarge 2. Vasile Alecsandri: Miezul iernii și Zilele Babei 3. George Coșbuc: Colindătorii 4. Rabindranath Tagore: Călătorul 5. Miroslav Antić: Dacă pernele ar vorbi 6. Desanka Maksimović: Basm sângeros 7. George Crețeanu: Cântecul străinătății 8. Tudor Arghezi: Lumină lină 9. Marin Sorescu: Foaie verde 10. Felicia Marina Munteanu: Dragostea vine și bate la poart 11. Nașterea Domnului (culegere din cântecele poporului) de Ovid Densușianu 12. Creații populare, anecdote, proverbe, ghicitori <p>EPICA</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Basmul popular (una la alegere): Busuioc și siminică / Cuvântul ursitoarelor / Pipăruș Petru și Florea-Înflorit 2. Balada populară: Mănăstirea Argeșului și Zidirea cetății Skadar 3. George Coșbuc: Pașa Hassan(balada cultă) 4. Octavian Goga: Vinerea Patimilor 5. Gheorghe Brăescu: Un scos din

		<p>Texte literar-artistice și publicistice.</p> <p>Compuneri orale și scrise cu parametri dați (număr limitat de cuvinte, lexică stabilită, anumite modele gramaticale etc.).</p> <p>Text bazat pe argumente.</p> <p>Descrieri tehnice și sugestive.</p> <p>Reportajul.</p> <p>Citatele și notițele de subsol din diferite texte literare și nonliterare. Texte nelineare: tabele, legende, grafice, scheme și altele.</p> <p>Exerciții orale: interpretativ-artistice (citire expresivă, recitare); exerciții de argumentare (dispute).</p> <p>Exerciții ortografice: dictat, corectarea greșelilor ortografice din text; folosirea virgulei în fraze; formele verbale; mesaje electronice.</p> <p>Exerciții lingvistice: completarea textelor cu diferite forme ale părților de vorbire flexibile; completarea textelor cu părți de vorbire neflexibile; marcarea propozițiilor comunicative în text.</p> <p>Exerciții lexical-semantice: exprimarea noțiunilor cu ajutorul diferitor unități sintactice (cuvânt, sintagmă, propoziție); extinderea propozițiilor cu attribute și alte părți de propoziție.</p> <p>Lucrări scrise și teme pentru acasă și analiza lor la oră.</p> <p>Patru lucrări scrise – câte două în fiecare semestru.</p>
--	--	--

Српски као нематерњи језик, 7. разред

ПРОГРАМ А

ЗА УЧЕНИКЕ ЧИЈИ МАТЕРЊИ ЈЕЗИК ПРИПАДА НЕСЛОВЕНСКИМ ЈЕЗИЦИМА И КОЈИ ЖИВЕ У
ХОМОГЕНИМ СРЕДИНАМА

(основни ниво стандарда)

годишњи фонд часова: 108

Циљеви	Исходи
<p>Циљ учења Српског као нематерњег језика јесте оспособљавање ученика да се служи српским језиком на основном нивоу у усменој и писаној комуникацији ради каснијег успешног укључивања у живот заједнице и остваривања грађанских права и дужности, као и уважавање српске културе и развијање интеркултуралности као темељне вредности демократског друштва.</p>	<p>По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:</p> <ul style="list-style-type: none"> • разуме и користи предвиђени лексички фонд; • разуме и користи граматичку материју усвајану у претходним разредима; • користи нове граматичке моделе и лексичке јединице у функцији одредби и допуна; • саставља синтагме с конгруентним атрибутом у новим граматичким моделима; • савладане (већ усвојене) садржаје из књижевности повезује са новим књижевноуметничким текстовима и користи их у њиховом тумачењу; • искаже сопствени доживљај књижевног дела; • одреди тему, главни мотив, време и место дешавања радње; • разуме односе међу ликовима у тексту; • драматизује (уз помоћ наставника) одломак прозног текста у кратким дијалозима; • уочи кључне појединости у песми; • објасни/каже зашто му се неко књижевно дело свиђа или не; • препозна сличне мотиве у књижевним делима на матерњем језику; • разуме уобичајене информације у вези са свакодневним животним потребама и активностима; • разуме суштину кратког континуираног говореног и писаног текста

(до
10 реченица) са познатом лексичком и граматичком структуром
изговореног разговетно спорим темпом;

- усмено или писмено продукује краћи текст (око 5 реченица),
исприча догађај,

	<p>дâ налоге или саопшти своје намере, жеље и потребе;</p> <ul style="list-style-type: none"> • чита споријим темпом краће текстове, писане ћирилицом или латиницом који садрже познату граматичку структуру и лексику; • на основу познатог текста изводи једноставне закључке; • пише кратке и једноставне текстове у вези са предвиђеним темама и садржајима.
Кључни појмови	српски као нематерњи језик, слушање, разумевање, говор, читање, писање
Теме:	<ul style="list-style-type: none"> • ЈЕЗИК • КЊИЖЕВНОСТ • ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА <p><i>Обавезна су два писмена задатка у току школске године (у другом и у четвртој класификационом периоду).</i></p>
Компетенције	<ul style="list-style-type: none"> • комуникативна компетенција

Детаљније у Правилнику о програму наставе и учења за седми разред основног образовања и васпитања ПГ-5/19

СТРАНИ ЈЕЗИК, 7. разред**-енглески језик- годишњи фонд часова 72**

Циљеви	Исходи
<p>Циљ учења Страног језика јесте да се ученик усвајањем функционалних знања о језичком систему и култури и развијањем стратегија учења страног језика оспособи за основну писану и усмену комуникацију и стекне позитиван однос према другим језицима и културама, као и према сопственом језику и културном наслеђу.</p>	<p>По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:</p> <ul style="list-style-type: none"> • разуме једноставније текстове који се односе на поздрављање, представљање и тражење/давање информација личне природе; • поздрави и отпоздрави, представи себе и другог користећи једноставнија језичка средства; • размени једноставније информације личне природе; • у неколико везаних исказа саопшти информације о себи и другима; • разуме једноставније текстове који се односе на опис особа, биљака, животиња, предмета, места, појава, радњи, стања и збивања; • опише и упореди жива бића, предмете, места, појаве, радње, стања и збивања користећи једноставнија језичка средства; • разуме једноставније предлоге, савете и позиве на заједничке активности и одговори на њих уз одговарајуће образложење; • упути предлоге, савете и позиве на заједничке активности користећи ситуационо прикладне комуникационе моделе; • затражи и пружи додатне информације у вези са предлозима, саветима и позивима на заједничке активности; • разуме уобичајене молбе и захтеве и реагује на њих; • упути уобичајене молбе и захтеве; • честита, захвали и извини се користећи мање сложена језичка средства; • разуме и следи једноставнија упутства у вези с уобичајеним ситуацијама из свакодневног живота; • пружи једноставнија упутства у вези са уобичајеним ситуацијама из свакодневног живота;

- разуме једноставније текстове у којима се описују радње и ситуације у садашњости;
- разуме једноставније текстове у којима се описују способности и умећа;
- размени појединачне информације и/или неколико информација у низу које се односе на радње у садашњости;
- опише радње, способности и умећа користећи неколико везаних исказа;
- разуме једноставније текстове у којима се описују искуства, догађаји и способности у прошлости;
- размени појединачне информације и/или неколико информација у низу о искуствима, догађајима и способностима у прошлости;
- опише у неколико краћих, везаних исказа искуства, догађај из прошлости;
- опише неки историјски догађај, историјску личност и сл.;
- разуме једноставније исказе који се односе на одлуке, обећања, планове, намере и предвиђања и реагује на њих;
- размени једноставније исказе у вези са обећањима, одлукама, плановима, намерама и предвиђањима;
- саопшти шта он/она или неко други планира, намерава, предвиђа;
- разуме уобичајене изразе у вези са жељама, интересовањима, потребама, осећањима и реагује на њих;
- изрази жеље, интересовања, потребе, осете и осећања једноставнијим језичким средствима;
- разуме једноставнија питања која се односе на оријентацију/ положај предмета, бића и места у простору и правац кретања и одговори на њих;
- затражи и разуме обавештења о оријентацији/положају предмета, бића и места у простору и правцу кретања;
- опише правац кретања и просторне односе једноставнијим, везаним исказима;
- разуме једноставније исказе који се односе на дозволе, забране, упозорења, правила понашања и обавезе и реагује на њих;
- размени једноставније информације које се односе на дозволе, забране,

	<p>упозорења, правила понашања и обавезе код куће, у школи и на јавном месту;</p> <ul style="list-style-type: none"> • разуме једноставније исказе који се односе на поседовање и припадање; • формулише питања и једноставније исказе који се односе на поседовање и припадање; • разуме једноставније исказе који се односе на изражавање допадања и недопадања и реагује на њих; • изрази допадање и недопадање уз једноставније образложење; • разуме једноставније исказе којима се тражи мишљење и реагује на њих; • изражава мишљење, слагање/неслагање и даје кратко образложење; • разуме једноставније исказе који се односе на количину, димензије и цене; <p>размени информације у вези са количином, димензијама и ценама</p>
<p>Комуникативне функције</p>	<p>ПОЗДРАВЉАЊЕ И ПРЕДСТАВЉАЊЕ СЕБЕ И ДРУГИХ И ТРАЖЕЊЕ/ ДАВАЊЕ ОСНОВНИХ ИНФОРМАЦИЈА О СЕБИ И ДРУГИМА</p> <ul style="list-style-type: none"> • ОПИСИВАЊЕ БИЋА, ПРЕДМЕТА, МЕСТА, ПОЈАВА, РАДЊИ, СТАЊА И ЗБИВАЊА • ИЗНОШЕЊЕ ПРЕДЛОГА И САВЕТА, УПУЋИВАЊЕ ПОЗИВА ЗА УЧЕШЋЕ У ЗАЈЕДНИЧКОЈ АКТИВНОСТИ И РЕАГОВАЊЕ НА ЊИХ • ИЗРАЖАВАЊЕ МОЛБИ, ЗАХТЕВА, ОБАВЕШТЕЊА, ИЗВИЊЕЊА, ЧЕСТИТАЊА И ЗАХВАЛНОСТИ • РАЗУМЕВАЊЕ И ДАВАЊЕ УПУТСТАВА • ОПИСИВАЊЕ РАДЊИ У САДАШЊОСТИ • ОПИСИВАЊЕ РАДЊИ У ПРОШЛОСТИ

	<ul style="list-style-type: none"> • ОПИСИВАЊЕ БУДУЋИХ РАДЊИ (ПЛАНОВА, НАМЕРА, ПРЕДВИЂАЊА) • ИСКАЗИВАЊЕ ЖЕЉА, ИНТЕРЕСОВАЊА, ПОТРЕБА, ОСЕТА И ОСЕЋАЊА • ИСКАЗИВАЊЕ ПРОСТОРНИХ ОДНОСА И УПУТСТАВА ЗА ОРИЈЕНТАЦИЈУ У ПРОСТОРУ • ИЗРИЦАЊЕ ДОЗВОЛА, ЗАБРАНА, УПОЗОРЕЊА, ПРАВИЛА ПОНАШАЊА И ОБАВЕЗА • ИЗРАЖАВАЊЕ ПРИПАДАЊА И ПОСЕДОВАЊА • ИЗРАЖАВАЊЕ ДОПАДАЊА И НЕДОПАДАЊА • ИЗРАЖАВАЊЕ МИШЉЕЊА • ИЗРАЖАВАЊЕ КОЛИЧИНЕ, ДИМЕНЗИЈА И ЦЕНА
Кључни појмови:	комуникативни приступ, функционална употреба језика, интеркултурност.
Компетенције	комуникативна компетенција социокултурна компетенција интеркултурна компетенција

Детаљније у Правилнику наставе и учења за седми разред основног образовања и васпитања -

ПГ 5/2019

ЛИКОВНА КУЛТУРА, 7. разред**годишњи фонд часова 36**

Циљеви	Исходи
<p>Циљ учења Ликовне културе је да се ученик, развијајући стваралачко мишљење и естетичке критеријуме кроз практични рад, оспособљава за комуникацију и да изграђује позитиван однос према култури и уметничком наслеђу свог и других народа.</p>	<p>По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:</p> <ul style="list-style-type: none"> • користи традиционалне технике и одабрана савремена средства за ликовна истраживања; • изражава, одабраним ликовним елементима, емоције, стање или имагинацију; • обликује композиције примењујући основна знања о пропорцијама и перспективи; • користи, сам или у сарадњи са другима, одабране изворе, податке и информације као подстицај за стваралачки рад; • разговара о одабраним идејама, темама или мотивима у уметничким остварењима различитих култура и епоха; • уважава себе и друге када снима, обрађује и дели дигиталне фотографије; • учествује у заједничком креативном раду који обједињује различите уметности и/или уметност и технологију; • прави, самостално или у тиму, презентације о одабраним темама повезујући кључне текстуалне податке и визуелне информације; • представи своје и радове других, кратко, аргументовано и афирмативно; • предлаже идеје за уметничку рециклажу, хуманитарне акције кроз ликовно стваралаштво или обилазак места и установа културе; • разматра своја интересовања и могућности у односу на занимања у визуелним уметностима.
Кључни појмови	простор, облик, линија, боја, текстура, светлина.

Теме:	ПРОСТОР И КОМПОЗИЦИЈА КОМУНИКАЦИЈА УМЕТНОСТ ОКО НАС
Компетенције	

Детаљније у Правилнику наставе и учења за седми разред основног образовања и васпитања - ПГ 5/2

МУЗИЧКА КУЛТУРА, 7. разред	
годишњи фонд часова 36	
Циљеви	Исходи
	По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:

Циљ учења предмета Музичка култура је да код ученика, развијајући интересовања за музичку уметност, стваралачко и критичко мишљење, формира естетску перцепцију и музички укус, као и одговоран однос према очувању музичког наслеђа и култури свога и других народа.

- препозна врсту жичаних инструмента по изгледу и звуку;
- опише начин добијања тона код жичаних инструмената;
- повеже различите видове музичког изражавања са друштвено-историјским амбијентом у коме су настали;
- наведе изражајна средства музичке уметности карактеристична за период барока и класицизма;
- уочи основне карактеристике музичког стваралаштва у бароку и класицизму;
- препозна инструмент или групу према врсти композиције у оквиру датог музичког стила;
- објасни како је музика повезана са другим уметностима и областима ван уметности (музика и религија; технологија записивања, штампања нота; извођачке и техничке могућности инструмената);
- разликује музичке форме барока и класицизма;
- идентификује репрезентативне музичке примере најзначајнијих представника барока и класицизма;
- идентификује елементе музике барока и класицизма као инспирацију у музици савременог доба;
- изводи музичке примере користећи глас, покрет и инструменте, самостално и у групи;
- користи музичке обрасце у осмишљавању музичких целина кроз певање, свирање и покрет;
- комуницира у групи импровизујући мање музичке целине гласом, инструментом или покретом;
- учествује у креирању школских приредби, догађаја и пројеката;
- изрази доживљај музике језиком других уметности (плес, глума, писана или говорна реч, ликовна уметност);
- учествује у школским приредбама и манифестацијама;
- примењује принцип сарадње и међусобног подстицања у заједничком музицирању;

	<ul style="list-style-type: none"> • понаша се у складу са правилима музичког бонтона у различитим музичким приликама; • критички просуђује утицај музике на здравље; • користи могућности ИКТ-а за самостално истраживање, извођење и стваралаштво.
Кључни појмови	барок, ораторијум, кантата, свита, кончерто гросо, класицизам, соната, симфонија, камерна музика.
Теме:	<p>ЧОВЕК И МУЗИКА МУЗИЧКИ ИНСТРУМЕНТИ СЛУШАЊЕ</p> <p>МУЗИКЕ ИЗВОЂЕЊЕ МУЗИКЕ</p> <p>МУЗИЧКО СТВАРАЛАШТВО</p>
Компетенције	

Детаљније у Правилнику наставе и учења за седми разред основног образовања и васпитања - ПГ 5/2019

Историја, 7. разред

годишњи фонд часова 72

Циљеви

Исходи

По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:

Циљ учења Историје је да ученик, изучавајући историјске догађаје, појаве, процесе и личности, стекне знања и компетенције неопходне за разумевање савременог света, развије вештине критичког мишљења и одговоран однос према себи, сопственом и националном идентитету, културно-историјском наслеђу, друштву и држави у којој живи.

- доводи у везу узроке и последице историјских догађаја, појава и процеса на конкретним примерима;
- изводи закључак о повезаности националне историје са регионалном и европском, на основу датих примера;
- уочава везу између развоја српске државности током новог века и савремене српске државе;
- сагледа значај и улогу истакнутих личности у датом историјском контексту;
- наведе специфичности друштвених појава, процеса, политичких идеја, ставова појединаца и група насталих у новом веку;
- препознаје основне карактеристике различитих идеологија;
- анализира процес настанка модерних нација и наводи њихове основне карактеристике;
- уочава утицај и улогу књижевних и уметничких дела на формирање националног идентитета у прошлости;
- уочава утицај историјских догађаја, појава и процеса на прилике у савременом друштву;
- препознаје историјску подлогу савремених институција и друштвених појава (грађанска права, парламентаризам, уставност);
- анализирајући дате примере, уочава утицај научно-технолошког развоја на промене у друштвеним и привредним односима и природном окружењу;
- пореди положај и начин живота припадника различитих друштвених слојева и група у индустријско доба;
- приказује на историјској карти динамику различитих историјских појава и промена у новом веку;
- уочава историјске промене, поређењем политичке карте савременог

	<p>света са историјским картама других епоха;</p> <ul style="list-style-type: none"> • пореди информације приказане на историјској карти са информацијама датим у другим симболичким модалитетима; • повеже визуелне и текстуалне информације са одговарајућим историјским контекстом (хронолошки, политички, друштвени, културни);
--	--

	<ul style="list-style-type: none"> • пореди различите историјске изворе и класификује их на основу њихове сазнајне вредности; • анализира и процени ближе хронолошко порекло извора на основу садржаја; • уочава специфичности у тумачењу одређених историјских догађаја и појава на основу поређења извора различитог порекла; • уочи пристрасност, пропаганду и стереотипе у садржајима историјских извора; • употреби податке из графикона и табела у елементарном истраживању; • презентује, самостално или у групи, резултате елементарног истраживања заснованог на коришћењу одабраних историјских извора и литературе, користећи ИКТ; • упоређује, анализира и уочава разлике између својих и ставова других; • раздваја битно од небитног у историјској наративи; • препознаје смисао и сврху неговања сећања на важне личности и догађаје из историје државе и друштва; • идентификује историјске споменике у локалној средини и учествује у организовању и спровођењу заједничких школских активности везаних за развој културе сећања.
<p>Кључни појмови</p>	<p>револуција, индустријско доба, Источно питање, људска права, уставност, Сретењски устав, уставна и парламентарна монархија, република, Кнежевина Србија, Краљевина Србија, Велики рат, либерализам, национализам, социјализам, империјализам, колонијализам, расизам.</p>

Теме:

- ОСНОВИ ПРОУЧАВАЊА ПРОШЛОСТИ
- ЕВРОПА, СВЕТ, СРПСКА ДРЖАВА И НАРОД НА ПОЧЕТКУ ИНДУСТРИЈСКОГ ДОБА
- (до средине XIX века)
- ЕВРОПА, СВЕТ, СРПСКА ДРЖАВА И НАРОД У ДРУГОЈ ПОЛОВИНИ XIX ВЕКА

	<ul style="list-style-type: none"> • ЕВРОПА, СВЕТ, СРПСКА ДРЖАВА И НАРОД НА ПОЧЕТКУ XX ВЕКА
Компетенције	

Детаљније у Правилнику наставе и учења за седми разред основног образовањаи васпитања - ПГ 5/2019

ГЕОГРАФИЈА, 7. разред**годишњи фонд часова 72****Ц
и
ље
ви****Исходи**

По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:

Циљ учења Географије је да ученик појмовно и структурно овлада природно-географским, демографским, насеобинским, политичко-географским, економско-географским, интеграционим и глобалним појавама и процесима у Србији и свету уз неговање вредности мултикултуралности и патриотизма.

- дефинише границе континента и показује на карти океане и мора којима је проучавани континент окружен и лоцира највећа острва, полуострва, мореузе, земљоузе, пролазе, ртове;
- проналази на карти државе проучаване регије и именује их;
- приказује на некој карти: континенте, океане, мора, облике разуђености обала, низије, планине, реке, језера, државе, градове;
- класификује облике рељефа, водне објекте и живи свет карактеристичан за наведену територију;
- анализира утицај географске ширине, рељефа, односа копна и мора, морских струја, вегетације и човека на климу;
- објашњава настанак пустиња на територији проучаваног континента;
- проналази податке о бројном стању становништва по континентима, регијама и одабраним државама и издваја просторне целине са највећом концентрацијом становништва у свету;
- укаже на узроке и последице кретања броја становника, густине насељености, природног прираштаја, миграција и специфичних структура становништва по континентима, регијама и у одабраним државама;
- тумачи и израђује тематске карте становништва по континентима, регијама и одабраним државама;
- описује узроке и последице урбанизације на различитим континентима, регијама и у одабраним државама;
- доведе у везу природне ресурсе са степеном економске развијености појединих регија и одабраних држава;
- уз помоћ географске карте објашњава специфичности појединих просторних целина и описује различите начине издвајања регија;
- објасни формирање политичке карте света;

	<ul style="list-style-type: none"> • објашњава узроке и последице глобалних феномена као што су сиромаштво, унутрашње и спољашње миграције, демографска експлозија и пренасељеност, болести и епидемије, политичка нестабилност; • доводе у везу квалитет живота становништва са природним, демографским, економским и политичко-географским одликама простора; • препознаје негативне утицаје човека на животну средину настале услед специфичности развоја пољопривреде, рударства, енергетике, индустрије, саобраћаја и туризма на проучаваним континентима, регијама и у одабраним државама; • анализира примере позитивног утицаја човека на животну средину у државама које улажу напоре на очувању природе и упоређује их са сличним примерима у нашој земљи; • изводи закључак о могућим решењима за коришћење чистих извора енергије у државама чија се привреда заснива највише на експлоатацији нафте и угља; • истражује утицај Европске уније на демографске, економске и политичке процесе у Европи и свету; • описује улогу међународних организација у свету.
Кључни појмови	регије Европе, Азија, Африка, Северна Америка, Јужна Америка, Аустралија и Океанија, поларне области.
Теме:	РЕГИОНАЛНА ГЕОГРАФИЈА ГЕОГРАФСКЕ РЕГИЈЕ ЕВРОПЕ АЗИЈА АФРИКА СЕВЕРНА

	<p>АМЕРИКА ЈУЖНА АМЕРИКА</p> <p>АУСТРАЛИЈА И ОКЕАНИЈА</p> <p>ПОЛАРНЕ ОБЛАСТИ</p>
Компетенције	<p>Учење</p> <ul style="list-style-type: none"> – Комуникација – Сарадња – Одговоран однос према околини – Рад са подацима и информацијама – Дигитална – Естетичка – Предузимљивост и оријентација ка предузетништву – Одговоран однос према околини

Детаљније у Правилнику наставе и учења за седми разред основног образовања и васпитања - ПГ 5/2019

Физика, 7. разред**годишњи фонд часова 72**

Циљеви	Исходи
<p>Циљ учења Физике јесте да ученици стекну базичну језичку и научну писменост, оспособе се да решавају проблеме и задатке у новим и непознатим ситуацијама, образложе своје мишљење у оквиру дискусије, упознају природне појаве и основне природне законе и њихову примену у свакодневном животу, развију мотивисаност за учење и напредују ка достизању одговарајућих образовних стандарда.</p>	<p>По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:</p> <ul style="list-style-type: none"> • разликује скаларне и векторске физичке величине; • користи и анализира резултате мерења различитих физичких величина и приказује их табеларно и графички; • анализира зависност брзине и пређеног пута од времена код праволинијских кретања са сталним убрзањем; • примени Њутнове законе динамике на кретање тела из окружења; • покаже од чега зависи сила трења и на основу тога процени како може променити њено деловање; • демонстрира појаве: инерције тела, убрзаног кретања, кретање тела под дејством сталне силе, силе трења и сила акције и реакције на примерима из окружења; • самостално изведе експеримент из области кинематике и динамике, прикупи податке мерењем, одреди тражену физичку величину и објасни резултате експеримента; • покаже врсте и услове равнотеже чврстих тела на примеру из окружења; • наводи примере простих машина које се користе у свакодневном животу; • прикаже како сила потиска утиче на понашање тела потопљених у течност и наведе услове пливања тела на води; • повеже појмове механички рад, енергија и снага и израчуна рад силе теже и рад силе трења; • разликује кинетичку и потенцијалну енергију тела и повеже њихове промене са извршеним радом; • демонстрира важење закона одржања енергије на примерима из окружења; • решава квалитативне, квантитативне и графичке задатке

	(кинематика и динамика кретања тела, трење, равнотежа полуге, сила потиска, закони одржања...);
--	---

	<ul style="list-style-type: none"> • разликује појмове температуре и количине топлоте и прикаже различите механизме преноса топлоте са једног тела на друго; • анализира промене стања тела (димензија, запремине и агрегатног стања) приликом грејања или хлађења; наведе методе добијања топлотне енергије и укаже на примере њеног рационалног коришћења
Кључни појмови	кретање, сила, убрзање, Њутнови закони, сила теже, трење, равнотежа тела, механички рад, енергија, снага, топлотне појве, температура
Теме:	СИЛА И КРЕТАЊЕ КРЕТАЊЕ ТЕЛА ПОД ДЕЈСТВОМ СИЛЕ ТЕЖЕ. СИЛЕ ТРЕЊА РАВНОТЕЖА ТЕЛА МЕХАНИЧКИ РАД И ЕНЕРГИЈА. СНАГА ТОПЛОТНЕ ПОЈАВЕ

Компетенције	Учење – Комуникација – Сарадња – Одговоран однос према околини – Рад са подацима и информацијама
---------------------	--

	<ul style="list-style-type: none"> – Дигитална – Естетичка – Предузимљивост и оријентација ка предузетништву – Одговоран однос према околини
--	---

Детаљније у Правилнику наставе и учења за седми разред основног образовања и васпитања - ППГ 5/2019

Математика, 7. разред
годишњи фонд часова 144

Циљеви	Исходи
<p>Циљ учења Математике је да ученик, овладавајући математичким концептима, знањима и вештинама, развије основе апстрактног и критичког мишљења, позитивне ставове према математици, способност комуникације математичким језиком и писмом и примени стечена знања и вештине у даљем школовању и решавању проблема из свакодневног живота, као и да формира основ за даљи развој математичких појмова.</p>	<p>По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:</p> <ul style="list-style-type: none"> • израчуна степен реалног броја и квадратни корен потпуног квадрата и примени одговарајућа својства операција; • одреди бројевну вредност једноставнијег израза са реалним бројевима; • на основу реалног проблема састави и израчуна вредност једноставнијег бројевног израза са реалним бројевима; • одреди приближну вредност реалног броја и процени апсолутну грешку; • нацрта график функције $y = kx, k \in R \setminus \{0\}$; • примени продужену пропорцију у реалним ситуацијама; • примени Питагорину теорему у рачунским и конструктивним задацима; • трансформише збир, разлику и производ полинома; • примени формуле за разлику квадрата и квадрат бинома; • растави полином на чиниоце (користећи дистрибутивни закон и формуле за квадрат бинома и разлику квадрата); • примени трансформације полинома на решавање једначина; • примени својства страница, углова и дијагонала многоугла; • израчуна површину многоугла користећи обрасце или разложиву једнакост; • конструише ортоцентар и тежиште троугла; • примени ставове подударности при доказивању једноставнијих тврђења и у конструктивним задацима;

	<ul style="list-style-type: none"> • примени својства централног и периферијског угла у кругу; • израчуна обим и површину круга и његових делова; • преслика дати геометријски објекат ротацијом; • одређује средњу вредност, медијану и мод.
Кључни појмови	реални број, степен, квадратни корен, Питагорина теорема, полином, многоугао, ортоцентар и тежиште, круг, број π , ротација и средња вредност.
Теме: /препоручен број часова/	<ul style="list-style-type: none"> • РЕАЛНИ БРОЈЕВИ - 21 час • ПИТАГОРИНА ТЕОРЕМА - 19 часова • ЦЕЛИ АЛГЕБАРСКИ ИЗРАЗИ - 48 часова • МНОГОУГАО - 21 час • КРУГ - 18 часова • ОБРАДА ПОДАТАКА – 5 часова
Компетенције	

Детаљније у Правилнику наставе и учења за седми разред основног образовања и васпитања - ПГ 5/2019

БИОЛОГИЈА, 7 разред
годишњи фонд часова 72

Циљеви

Исходи

По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:

Циљ учења Биологије је да ученик, изучавањем биолошких процеса и живих бића у интеракцији са животном средином, разуме значај биолошке разноврсности и потребу за одрживим развојем и развије одговоран однос према себи и природи.

- прикупи и анализира податке о животним циклусима почевши од оплођења;
- упореди бесполно и полно размножавање;
- идентификује разлике између митозе и мејозе на основу промене броја хромозома и њихове улоге у развићу и репродукцији;
- одреди однос између гена и хромозома и основну улогу генетичког материјала у ћелији;
- шематски прикаже наслеђивање пола и других особина према првом Менделовом правилу;
- одреди положај организма на дрвету живота на основу прикупљених и анализираних информација о његовој грађи;
- упореди организме на различитим позицијама на „дрвету живота“ према начину на који обављају животне процесе;
- користи микроскоп за посматрање грађе гљива, биљних и животињских ткива;
- разврста организме према задатим критеријумима применом дихотомих кључева;
- повеже принципе систематике са филогенијом и еволуцијом на основу данашњих и изумрлих врста – фосила;
- идентификује основне односе у биоценози на задатим примерима;
- илуструје примерима однос између еколошких фактора и ефеката природне селекције;
- упореди прикупљене податке о изабраној врсти и њеној бројности на различитим стаништима;
- повеже утицај абиотичких чинилаца у одређеној животној области – биому са животним формама које га насељавају;
- анализира разлику између сличности и сродности организама на

примерима конвергенције и дивергенције;

- идентификује трофички ниво организма у мрежи исхране;
- предложи акције заштите биодиверзитета и учествује у њима;
- анализира задати јеловник са аспекта уравнотежене и разноврсне исхране;
- идентификује поремећаје исхране на основу типичних симптома (гојазност, анорексија, булимија);
- планира време за рад, одмор и рекреацију;

	<ul style="list-style-type: none"> • доведе у везу измењено понашање људи са коришћењем психоактивних супстанци; • аргументује предности вакцинације; • примени поступке збрињавања лакших облика крварења; <p>- расправља о различитости међу људима са аспекта генетичке варијабилности, толеранције и прихватања различитости.</p>
<p>Кључни појмови</p>	<p>правила наслеђивања особина, принципи грађе и функције, систематика, докази еволуције, структура популације, адаптације, мреже исхране, вируси, уравнотежена исхрана, прва помоћ, адолесценција, животне области, заштита биодиверзитета</p>
<p>Теме: /препоручен број часова/</p>	<p>НАСЛЕЂИВАЊЕ И ЕВОЛУЦИЈА - 8 часова</p> <p>ЈЕДИНСТВО ГРАЂЕ И ФУНКЦИЈЕ КАО ОСНОВА ЖИВОТА 31 час</p> <p>ПОРЕКЛО И РАЗНОВРСНОСТ ЖИВОТА ??</p> <p>ЖИВОТ У ЕКОСИСТЕМУ 11 часова ЧОВЕК И ЗДРАВЉЕ ??</p>

Компетенције	Учење – Комуникација – Сарадња – Одговоран однос према околини – Рад са подацима и информацијама – Дигитална – Естетичка – Предузимљивост и оријентација ка предузетништву – Одговоран однос према околини
---------------------	--

Детаљније у Правилнику наставе и учења за седми разред основног образовања и васпитања - ПГ 5/2019

ХЕМИЈА, 7. разред годишњи фонд часова : 72

Циљеви

Исходи

По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:

Циљ учења Хемије је да ученик развије систем основних хемијских појмова и вештине за правилно руковање лабораторијским посуђем, прибором и супстанцама, да се оспособи за примену стеченог знања и вештина за решавање проблема у свакодневном животу и наставку образовања, да развије способности апстрактног и критичког мишљења, способности за сарадњу и тимски рад, и одговоран однос према себи, другима и животној средини.

- ▮ идентификује и објашњава појмове који повезују хемију са другим наукама и различитим професијама, и принципима одрживог развоја;
- ▮ правилно рукује лабораторијским посуђем, прибором и супстанцама, и показује одговоран однос према здрављу и животној средини;
- ▮ експериментално појединачно и у групи испита, опише и објасни физичка и хемијска својства супстанци, и физичке и хемијске промене супстанци;
- ▮ повезује физичка и хемијска својства супстанци са применом у свакодневно животу и различитим професијама;
- ▮ налази потребне информације у различитим изворима користећи основну хемијску терминологију и симболику;
- ▮ објашњава основну разлику између хемијских елемената и једињења, и препознаје примере хемијских елемената и једињења у свакодневном животу;
- ▮ објашњава по чему се разликују чисте супстанце од смеша и илуструје то примерима;
- ▮ разликује хомогене и хетерогене смеше, наводи примере из свакодневног живота и раздваја састојке смеша;
- ▮ представља структуру атома, молекула и јона помоћу модела, хемијских симбола и формула;
- ▮ повезује распоред електрона у атому елемента с положајем елемента у Периодном систему елемената и својствима елемента;
- ▮ разликује хемијске елементе и једињења на основу хемијских симбола и формула;
- ▮ разликује типове хемијских веза, препознаје тип хемијске везе у супстанцама и повезује са својствима тих супстанци;
- ▮ објасни процес растварања супстанце и квантитативно значење растворљивости супстанце;
- ▮ изводи израчунавања у вези с масеним процентним саставом раствора;
- ▮ напише једначине хемијских реакција и објасни њихово квалитативно и квантитативно значење;

	<ul style="list-style-type: none"> • квантитативно тумачи хемијске симболе и формуле користећи појмове релативна атомска и молекулска маса, количина супстанце и моларна маса; • опише и објасни физичка и хемијска својства водоника и кисеоника; • разликује оксиде, киселине, хидроксиде и соли на основу хемијске формуле и назива, и опише основна својства ових класа једињења; • индикаторима испита и на рН скали процени киселост раствора; • тумачи ознаке са амбалаже супстанци/комерцијалних производа.
Кључни појмови	хемија, супстанца, елемент, једињење, смеша, хемијска лабораторија, оглед, хемијско својство, хемијска промена/хемијска реакција, атом, молекул, јон, ковалентна веза, јонска веза, хемијски симбол, хемијска формула, хемијска једначина, Периодни систем елемената, масени процентни састав, количина супстанце, оксид, киселина, хидроксид, со, рН вредност.
Теме:	<ul style="list-style-type: none"> • ХЕМИЈА КАО ЕКСПЕРИМЕНТАЛНА НАУКА И ХЕМИЈА У СВЕТУ ОКО НАС -3 часа • ХЕМИЈСКА ЛАБОРАТОРИЈА - 7 часова и 3 лаб. вежбе • АТОМИ И ХЕМИЈСКИ ЕЛЕМЕНТИ – 10 часова и 1 лаб. вежба • МОЛЕКУЛИ ЕЛЕМЕНАТА И ЈЕДИЊЕЊА, ЈОНИ И ЈОНСКА ЈЕДИЊЕЊА - 9 часова и 1 лаб. вежба • ХОМОГЕНЕ И ХЕТЕРОГЕНЕ СМЕШЕ – 11 часова и две лаб. вежбе • ХЕМИЈСКЕ РЕАКЦИЈЕ И ХЕМИЈСКЕ ЈЕДНАЧИНЕ – 8 часова и једна лаб. вежба • ИЗРАЧУНАВАЊА У ХЕМИЈИ – 12 часова и једна лаб. вежба • ВОДОНИК И КИСЕОНИК, И ЊИХОВА ЈЕДИЊЕЊА. СОЛИ- 12 часова и 1 лаб. вежба
Компетенције	<p>Учење</p> <p>– Комуникација</p> <p>– Сарадња</p> <p>– Одговоран однос према околини</p>

	<ul style="list-style-type: none"> – Рад са подацима и информацијама – Дигитална – Естетичка – Предузимљивост и оријентација ка предузетништву – Одговоран однос према околини
--	---

Детаљније у Правилнику наставе и учења за седми разред основног образовања и васпитања - ПГ 5/2019

ТЕХНИКА И ТЕХНОЛОГИЈА, 7 разред

годишњи фонд часова 72 часа

Циљеви

Исходи

По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:

Циљ учења Технике и технологије је да ученик развије техничко-технолошку писменост, да изгради одговоран однос према раду и производњи, животном и радном окружењу, коришћењу техничких и технолошких ресурса, стекне бољи увид у сопствена професионална интересовања и поступа предузимљиво и иницијативно.

- ▯ повеже развој машина и њихов допринос подизању квалитета живота и рада;
- ▯ повеже ергономију са здрављем и комфором људи при употреби техничких средстава;
- ▯ анализира да ли је коришћење одређене познате технике и технологије у складу са очувањем животне средине;
- ▯ истражи могућности смањења трошкова енергије у домаћинству;
- ▯ разликује врсте транспортних машина;
- ▯ повезује занимања у области машинства са сопственим интересовањима;
- ▯ повеже подсистеме код возила друмског саобраћаја са њиховом улогом;
- ▯ провери техничку исправност бицикла;
- ▯ демонстрира поступке одржавања бицикла или мопеда;
- ▯ самостално црта скицом и техничким цртежом предмете користећи ортогонално и просторно приказивање;
- ▯ користи CAD технологију за креирање техничке документације;
- ▯ образложи предности употребе 3D штампе у изради тродимензионалних модела и макета;
- ▯ управља моделима користећи рачунар;
- ▯ објасни улогу основних компоненти рачунара, таблета, паметних телефона и осталих савремених ИКТ уређаја;
- ▯ аргументује значај рационалног коришћења расположивих ресурса на Земљи;
- ▯ идентификује материјале који се користе у машинству и на основу њихових својстава процењује могућност примене;
- ▯ користи прибор за мерење у машинству водећи рачуна о прецизности мерења;
- ▯ врши операције обраде материјала који се користе у машинству, помоћу одговарајућих алата, прибора и машина и примени одговарајуће мере заштите на раду;
- ▯ објасни улогу одређених елемената машина и механизма на једноставном примеру;
- ▯ образложи значај примене савремених машина у машинској индустрији и предности роботизације производних процеса;
- ▯ објасни основе конструкције робота;
- ▯ класификује погонске машине – моторе и повеже их са њиховом применом;
- ▯ самостално/тимски истражи и реши задати проблем у оквиру пројекта;
- ▯ изради производ у складу са принципима безбедности на раду;

	<ul style="list-style-type: none"> ▫ тимски представи идеју, потупак израде и производ; ▫ креира рекламу за израђен производ; ▫ врши е-кореспонденцију у складу са правилима и препорукама са циљем унапређења продаје; ▫ процењује свој рад и рад других на основу постављених критеријума (прецизност, педантност и сл.).
Кључни појмови	машинство, саобраћај, техничка документација, енергетика, заштита личне безбедности и животне средине, предузимљивост и иницијатива.
Теме:	<ul style="list-style-type: none"> • ЖИВОТНО И РАДНО ОКРУЖЕЊЕ - 6 часова • САОБРАЋАЈ - 6 часова • ТЕХНИЧКА И ДИГИТАЛНА ПИСМЕНОСТ - 18 часова • РЕСУРСИ И ПРОИЗВОДЊА - 20 часова • КОНСТРУКТОРСКО МОДЕЛОВАЊЕ - 22 часа
Компетенције	<ul style="list-style-type: none"> • основне техничке компетенције

Детаљније у Правилнику о програму наставе и учења за седми разредосновног образовања и васпитања – ПГ 5/2021

ИНФОРМАТИКА И РАЧУНАРСТВО, 7. разред

годишњи фонд часова: 36

Циљеви

Исходи

По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:

Циљ учења Информатике и рачунарства је оспособљавање ученика за управљање информацијама, безбедну комуникацију у дигиталном окружењу, креирање дигиталних садржаја и рачунарских програма за решавање различитих проблема у друштву које се развојем дигиталних технологија брзо мења.

- разликује визуелну презентацију и логичку структуру текста;
- користи алате за стилско обликовање документа и креирање прегледа садржаја у програму за обраду текста;
- објасни принципе растерске и векторске графике и модела приказа боја;
- креира растерску слику у изабраном програму;
- креира векторску слику у изабраном програму;
- користи алате за уређивање и трансформацију слике;
- креира гиф анимацију;
- креира видео-запис коришћењем алата за снимање екрана;
- разликује појмове URL, DNS, IP адреса;
- објасни појмове хипервеза и хипертекст;
- креира, форматира и шаље електронску пошту;
- обавља електронску комуникацију на сигуран, етички одговоран и безбедан начин водећи рачуна о приватности;
- препозна непримерени садржај, нежељене контакте и адекватно се заштити;
- сараднички креира и дели документе у облаку водећи рачуна о одговарајућим нивоима приступа;
- подешава хипервезе према делу садржаја, другом документу или веб локацији;
- уз помоћ програмске библиотеке текстуалног програмског језика исцртава елементе 2Д графике;
- употребљава петље и генератор насумичних бројева за исцртавање сложенијих облика;
- планира, опише и имплементира решење једноставног проблема;
- проналази и отклања грешке у програму;
- сарађује са осталим члановима групе у свим фазама пројектног задатка;
- креира, уређује и структурира дигиталне садржаје који комбинују текст, слике, линкове, табеле и анимације;
- креира рачунарске програме који доприносе решавању пројектног задатка;
- поставља резултат свог рада на Интернет ради дељења са другима уз помоћ наставника;
- вреднује своју улогу у групи при изради пројектног задатка и активности за које је био задужен.

Кључни појмови	<p>логичка структура и садржај документа, пиксел, резолуција, растерска и векторска графика, RGB и CMYK палете боја, гиф анимација, хипервеза, URL, електронска пошта, текстуални програмски језик, 2Д графика.</p>
Теме: /препоручен број часова/	<p>ИКТ - 10 часова</p> <p>ДИГИТАЛНА ПИСМЕНОСТ - 4 часа РАЧУНАРСТВО - 14 часова</p> <p>ПРОЈЕКТНИ ЗАДАТАК за теме ИКТ И дигитална писменост - 4 часа</p> <p>ПРОЈЕКТНИ ЗАДАТАК за теме Рачунарство - 4 часа</p>
Компетенције	<ul style="list-style-type: none"> • међупредметне компетенције

Детаљније у Правилнику наставе и учења за седми разред основног образовања и васпитања - ПГ 5/2019

ФИЗИЧКО И ЗДРАВСТВЕНО ВАСПИТАЊЕ, 7. разред

годишњи фонд часова 108

Циљеви

Исходи

По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:

Циљ учења Физичког и здравственог васпитања је да ученик унапређује физичке способности, моторичке вештине и знања из области физичке и здравствене културе, ради очувања здравља и примене правилног и редовног физичког вежбања у савременим условима живота и рада.

- ▯ примени комплексе простих и општеприпремних вежби одговарајућег обима и интензитета у самосталном вежбању;
- ▯ сврсисходно користи научене вежбе у спорту, рекреацији и различитим ситуацијама;
- ▯ упоређује и анализира сопствене резултате са тестирања уз помоћ наставника са вредностима за свој узраст;
- ▯ примени достигнути ниво усвојене технике кретања у игри, спорту и свакодневном животу;
- ▯ примени атлетске дисциплине у складу са правилима;
- ▯ развија своје моторичке способности применом вежбања из атлетике;
- ▯ одржава равнотежу у различитим кретањима, изводи ротације тела;
- ▯ примени вежбања из гимнастике за развој моторичких способности;
- ▯ изведе елементе одбојкашке технике;
- ▯ примени основна правила одбојке;
- ▯ користи елементе технике у игри;
- ▯ примени основне тактичке елементе спротских игара;
- ▯ учествује на такмичењима између одељења;
- ▯ изведе кретања у различитом ритму;
- ▯ игра народно коло;
- ▯ изведе основне кораке плеса из народне традиције других култура;
- ▯ изведе кретања, вежбе и саставе уз музичку пратњу;
- ▯ преплива 25 m техником краула, леђног краула и прсном техником;
- ▯ процени своје способности и вештине у води;
- ▯ скочи у воду на ноге и на главу;
- ▯ рони у дужину у складу са својим могућностима;
- ▯ поштује правила понашања у води, и око водене средине;

- уочи ризичне ситуације у води и око ње;
- вреднује утицај примењених вежби на организам;
- процени ниво сопствене дневне физичке активности;
- користи различите вежбе за побољшање својих физичких способности;
- процени последице недовољне физичке активности;
- примени мере безбедности у вежбању у школи и ван ње;
- одговорно се односи према објектима, справама и реквизитима;
- примени и поштује правила игара у складу са етичким нормама;
- примерено се понаша као учесник или посматрач на такмичењима;
- решава конфликте на друштвено прихватљив начин;
- пронађе и користи различите изворе информација за упознавање са разноврсним облицима физичких и спортско-рекреативних активности;
- прихвати победу и пораз;
- уважи различите спортове без обзира на лично интересовање;
- примени усвојене моторичке вештине у ванредним ситуацијама;
- повеже значај вежбања за одређене професије;
- вреднује лепоту покрета у физичком вежбању и спорту;
- подстиче породицу на редовно вежбање;
- повеже врсте вежби, игара и спорта са њиховим утицајем на здравље;
- коригује дневни ритам рада, исхране и одмора у складу са својим потребама;
- користи здраве намирнице у исхрани;
- разликује корисне и штетне додатке исхрани;
- примењује здравствено-хигијенске мере у вежбању;
- правилно реагује и пружи основну прву помоћ приликом повреда;
- чува животну средину током вежбања;
- препозна последице конзумирања дувана, алкохола и штетних енергетских напитака;

	<ul style="list-style-type: none"> • води рачуна о репродуктивним огранима приликом вежбања.
Кључни појмови	физичко вежбање, плес, одбојка, здравље, васпитање.
Теме:	<p>Физичке способности</p> <p>Моторичке вештине , спорт и спортске дисциплине</p> <p>Физичка и здравствена култура</p>
Компетенције	

Детаљније у Правилнику наставе и учења за седми разред основног образовањаи васпитања - ПГ 5/2019

ГРАЂАНСКО ВАСПИТАЊЕ, 7. разред**годишњи фонд часова :36**

Циљеви	Исходи По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:
Циљ учења Грађанског васпитања је да ученик изучавањем и практиковањем основних принципа, вредности и процедура грађанског друштва постане свестан својих права и одговорности, осетљив за потребе других и спреман да активно делује у заједници.	<ul style="list-style-type: none"> • наведе и опише основне карактеристике људских права; • својим речима опише везу између права појединца и општег добра; • дискутује о односу права и правде и о сукобу права; • образложи личну одговорност у заштити свог здравља; • штити своја права на начин који не угрожава друге и њихова права; • образложи сврху постојања политичких странака; • аргументује потребу ограничења и контролу власти; • наведе кораке од предлагања до усвајања закона; • образложи на примеру могућност утицаја грађана на одлуке Народне скупштине; • препозна и одупре се различитим облицима вршњачког притиска; • препозна опасност када се нађе у великој групи људи и заштити се; • учествује у организацији, реализацији и евалуацији симулације Народне скупштине; • у дискусији показује вештину активног слушања, износи свој став заснован на аргументима, комуницира на конструктиван начин; - проналази, критички разматра и користи информације из различитих извора
Кључни појмови	социјална правда, Народна скупштина, конформизам, вршњачки притисак.

Теме:	<ul style="list-style-type: none"> • ЛЈУДСКА ПРАВА • ДЕМОКРАТСКО ДРУШТВО • ПРОЦЕСИ У САВРЕМЕНОМ СВЕТУ • ГРАЂАНСКИ АКТИВИЗАМ
Компетенције	Компетенције за целоживотно учење, Вештина комуникације, Рад са подацима и информацијама, Дигитална компетенција, Вештина сарадње, Вештина за живот у демократском друштву,

Детаљније у: Правилнику о измени Правилника о наставном програму за седми разред основног образовања и васпитања („Службени гласник РС – Просветни гласник“, број 12/19 и у

Правилнику о програму наставе и учења за седми разред основног образовања и васпитања („ број („Службени гласник Републике Србије – Просветни гласник“ број 5/2019)

ПРАВОСЛАВНИ КАТИХИЗИС (ВЕРОНАУКА) 7. РАЗРЕД

ВРЕМЕ	ТЕМЕ	ИСХОДИ	НАЧИИ И ПОСТУПЦИ ОСТВАРИВАЊА
IX	<p>УВОД (1 час)</p> <p>1. Упознавање садржаја програма и начина рада</p> <p>БОГОПОЗНАЊЕ (5 часова)</p> <p>2. Процес сазнавања 3. Личносно познање 4. Познање Бога 5. Бог је један, али није сам</p> <p>СИМВОЛ ВЕРЕ (6 часова)</p>	<p>По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:</p> <ul style="list-style-type: none"> • да сагледа садржаје којима ће се бавити настава Православног катихизиса у току 7. разреда основне школе; • да уочи какво је његово предзнање из градива Православног катихизиса обрађеног у претходном разреду школовања. • да уочи да су знање и учење важни у његовом животу; • да кроз очигледне примере и експерименте закључи да постоје различити начини сазнавања • да кроз примере из личног искуства уочи да једино онај кога заволимо за нас постаје личност - непоновљиво и бескрајно важно биће; • да повезује личносно познање са нашим познањем Бога; • да препозна да нам Христос открива Бога као љубавну 	<p>Потребно је најпре детаљно изложити православно учење о Богу као Св. Тројици, а затим и саму структуру Литургије.</p> <p>Теме <i>Антрополошке последице вере у Бога као Св. Тројицу и Кроз Литургију се пројављује Св. Тројица</i> треба реализовати тумачењем одељка Светог писма Старог завета који говори о стварању човека као иконе Божије и опис Литургије, при чему се хришћанско виђење живота и постојања света излаже у веома отвореном, толерантном дијалогу са осталим наукама и теоријама о свету, којим се настоји показати да хришћанско виђење (литургијско, као и</p>

<p>VI</p>	<p>6. Сабори као израз јединства Цркве 7. Васељенски сабори 8. Символ вере 9. Богочовек Христос</p> <p>СВЕТОТАЈИНСКИ ЖИВОТ ЦРКВЕ</p> <p>(11 часова)</p> <p>10. Светотајински живот Цркве 11. Света Литургија - светајна Цркве 12. Свете Тајне Крштења и Миропомазања 13. Света Тајна Исповести 14. Света Тајна Брака 15. Монашка заједница 16. Света Тајна Рукоположења 17. Молитвословља Цркве</p> <p>СРПСКА ЦРКВА КРОЗ ВЕКОВЕ</p> <p>(11 часова)</p> <p>18. Света браћа Кирило и Методије 19. Свети Сава 20. Срби светитељи 21. Крсна слава и обичаји 22. Српска црквена баштина</p> <p>ЕВАЛУАЦИЈА</p> <p>(2 часа)</p>	<p>заједницу три личности; • да вреднује своје понашање на основу љубави коју исказује према својим ближњима; •будуподстакнути на обликовање заједничког живота са другима.</p> <p>• да уочи да је Црква на Саборима решавала проблеме са којима се сусретала кроз историју; • буде подстакнут да своје проблеме и несугласице са другима решава кроз разговор и заједништво; • знати да је Символ вере установљен на Васељенским саборима;</p> <p>• умети да интерпретира Символ вере; • знати да се Символ вере изговара на Крштењу и Литургији; • да уочи да појам Богочовека описује Христа као исти</p> <p>• да увиди да Црква Светим Тајнама повезује човека са Богом у најважнијим моментима његовог живота (рођење и духовно рођење - Крштење, венчање и Брак, Црквена брига за болесне</p> <p>знати да је Причешће врхунац светотајинског живота • моћи да препозна Крштење и Миропомазање као Тајне уласка у Цркву; • бити подстакнут да на покајање гледа као на промену начина живота; • моћи да увиди да су брак и монаштво два пута која воде ка Богу; • моћи да разликује и именује службе у Цркви (епископ, свештеник, ђакон и народ); • бити подстакнут да прослављање Крсне славе везује за Литургију • бити подстакнут да доживи, вреднује и негује богатство и лепоту српске културне баштине</p>	<p>подвижничко искуство Православне цркве) обухвата сва позитивна искуства људи, без обзира на њихову националну припадност и верско образовање.</p> <p>Истицање литургијског искуства заједнице и литургијске структуре која је утемељена на слободи, а не на природним нагонима.</p> <p>Св. писмо Старог и Новог завета, литургијско искуство откривења Бога, литургијски начин постојања човека, као и помоћну литературу: Св. Григорије Ниски: <i>0 стварању човека</i> \ Св. Максим Исповедник: <i>Тумачење 14. беседе Св. Григорија Богослова</i>; И. Мидић: <i>Сећање на будућност</i>, Београд, 1994; Ј. Зизијулас: <i>Допринос Кападокије хришћанској мисли</i>; А. Шмеман: <i>За живот света</i>, Београд, 1981. и др</p>
-----------	--	---	---

ВЕРОНАУКА – КАТОЛИЧКИ ВЈЕРОНАУК

Циљ наставе вјеронаука у овом разреду јесте да дијете упозна врло обзирно морални свијет у себи.

Оперативни задаци наставе вјеронаука у другом разреду основне школе јесу да ученик:

- разумје и прихватити да морални закон који је њему још стран ипак постаје полако норматив његовога обликовања савјести;
- разумје и прихватити да је то понуђен Очев глас који је преко Исуса пријатеља попримио топли пријатељски тон;
- разумје и прихватити полако тијekom цијелогодишње наставе цијели декалог;
- разумје и прихватити позитивно и поједину заповијед као понуду која помаже остварити пријатељство са Исусом Кристом.

Увод:

- Упознајмо Божју доброту
- Пут к небеском Оцу (Добро је што имамо саобраћајне знаке у животу);
- Исус нам даје примјер (Радостан сам што ми је Исус узор);
- Екуменска тема (Сви смо браћа макар међу нама има и разлика).Штовање доброга Бога
- Молитва Исусових пријатеља (Молит ћу сваки дан);
- Поштивање Божјега имена (Упозорит ћу непристојне и псоваче да шуте);
- Светкујемо с Исусом (Радостан идем на свету мису).Бог нам се даровао по људима
- Исус у обитељи (Како је лијепо у назаретској обитељи);
- Највећи Божји дар: живот и здравље (Пазит ћу на своје здравље);
- Исуса љубимо у сваком човјеку (Помагат ћу друговима);
- Божић
- благдан љубави (Исус к нама долази да нам помогне да будемо добри).Знакови Божје љубави по нашем тијелу
- Бог нас је створио различитима (Исусови пријатељи су дјечаци и дјевојчице);
- Обитељ
- Божји план (Поштоват ћу своје родитеље).Бог нам дарује сва земаљска добра
- Моја материјална добра (Бит ћу уредан);

- Поштивање природе и туђих добара (Нећу красти Чувај ћу природу). Бог нам је даровао духовна добра
- Исусов пријатељ говори истину (И код куће и у школи говори истину);
- Одговорност за духовна добра (Бит ћумарљив и цијенит ћу рад других). Жалосна могућност издаје пријатељства с Богом
- Невјерни пријатељ (Нећу бити такав);
- Исусова смрт и ускрснуће
- наше помирење (Исусе, хвала ти што нам опрашташ гријехе). Мир с Богом
- мир с браћом
- Помирење с Исусом
- Ослобођење од гријеха (Бит ћу искрен према Богу);
- У савезу с Богом (Добри Исус сваком опрашта).

Начин остваривања програма

Вјерска поука је заједничко дјело катехете (вјероучитеља) и катехизаната (вјероученика). Полазиште је конкретна стварност. Из доживљених искустава прелази се на истине, из којих се потом враћа на свакодневну њихову примјену. Овакав начин спознаје има властити ред: упознавање (обрада нових садржаја), сређивање (систематизација), понављање, примјена и провјеравање. То је макроструктура оваквог начина спознаје. Међутим, и ови дијелови имају своју микроструктуру. Тако на примјер: начин спознаје посједује слиједеће ступњеве: постављање циља, мотивирање, обрада нових наставних садржаја, учење, индуктивни и дедуктивни закључци, изравни и неизравни докази, формулирање запамћених чињеница... Или, садржај примјене има ове дијелове: проблем, постављање циља, рјешавање проблема, задаћа, упознавање прилика и увјежбавање. Код спознавања треба имати пред очима физиономију групе и појединаца, но у оквиру сата под којим се обрађују нови наставни садржаји врши се примјена, понављање и вредновање обрађенога градива. Имајући на уму горе истакнуто, поједини сат вјеронаука би требао изгледати овако: кратко понављање садржаја претходног сата, и посебно освјетљавање онога што ће послужити као темељ за актуални сат. Након постављања циља (што? и како?), прелази се на обраду нових наставних садржаја (нпр. други разред, први сат), гдје се заправо објашњава ученику што то значи да

"смо дјеца Божја", истичући што то значи за нас и за људе око нас. Закључци се могу истаћи на плочи. Након овога се већ познати садржаји продубљују, уче, тј. разговара се о помирењу (што?, како? и зашто?). Овако усвојено градиво, у складу са одгојним циљем, мора наћи своју примјену у животу ученика. Разговара се зашто и како треба захвалити Богу за родитеље, браћу и пријатеље. Оваква спознаја и дјечје искуство се ослањају на његов доживљај и на текст Светог писма. Прозивку и домаћу задаћу обавимо у прикладно време.

ЦИЉ: Проширивање лексичких и граматичких способности, састављање своје и туђе биографије, употреба прошлог времена, препознавање лексичких целина. Продуктивно усвајање будућег времена. Стимулисање маште и креативности. Навикавање на комуникацију на немачком језику. Савладавање проширених реченичних форми у сложеним реченицама, уз поштовање граматичких правила. Упознавање Немачке.

Уџбеник: **MAGNET3 НЕМАЧКИ ЈЕЗИК ЗА 7. РАЗРЕД ОСНОВНЕ ШКОЛЕ**

Аутори: Ђорђе Мота, Весна Николовски
Издавач: Издавачка кућа Klett, Београд 2019. год.

Годишњи фонд часова: 72

ОБРАЗОВНИ СТАНДАРДИ / ИСХОДИ	ВРЕМЕ МЕСТО	ОБЛАСТ(ТЕМА), САДРЖАЈ РАДА	НАЧИН И ПОСТУПАК ОСТВАРИВ. ПРОГРАМА	АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА	КОРЕЛАЦ. СА ПРЕДМЕТ.	МЕЂУПРЕДМЕТ.К ОМПЕТЕНЦИЈЕ
------------------------------	----------------	-------------------------------	--	-----------------------	-------------------------	------------------------------

<p>ИСХОДИ: По завршеној теми/области ученици су у стању да у усменој и писменој комуникацији: - разумеју кратка и једноставна упутства и налоге и реагују на њих - траже и дају информације о туристичким дестинацијама, -разговарају о плановима за распуст, -описују временске прилике, -користе предлоге са дативом и акузативом и глагол <i>wissen</i></p>	<p>ЈЕЗИЧКИ КАБИНЕТ СЕПТЕМБАР ; ОКТОВАР</p>	<p>1. Wohin in den Urlaub</p> <p>Представљање туристичких дестинација Немачке, изражавање жеља за путовањем</p>	<ul style="list-style-type: none"> - фронтални - индивидуални - групни рад - рад у пару - вежбе - вербално текстуални - монолошко-дијалошки -демонстрационо-илустративни 	<p>Ученици у усменој и писменој комуникацији уче и увежбавају да ефикасно користе лексичку, описују распуст, разговарају о плановима за распуст, описују временске прилике, користе предлоге са дативом и акузативом, повратне глаголе, зависну реченицу са везником <i>dass</i>, глагол <i>wissen</i>, упитне речи и предлози <i>im, am, um</i>, упознају се са сличностима и разликама у културама- Infobox Landeskunde.</p>	<p>Српски језик, Енглески језик, Географија,</p>	<ul style="list-style-type: none"> - компетенција за целоживотно учење - вештина комуникације - рад са информацијама - дигитална компетенција
--	--	--	--	--	--	---

<p>ИСХОДИ: По завршеној теми/области ученици су у стању да у усменој и писменој комуникацији:</p> <ul style="list-style-type: none"> - разумеју кратка и једноставна упутства и налоге и реагују на њих - разумеју и дају једноставне исказе -препричавају хронолошки неке догађаје из прошлог времена уз модалне глаголе können, mögen, sollen, wollen, müssen, dürfen 	<p>ЈЕЗИЧКИ КАБИНЕТ НОВЕМБАР</p>	<p>2 . Erinnerungen</p> <p>Сећања из прошлих времена</p>	<ul style="list-style-type: none"> - фронтални - индивидуални - групни рад - рад у пару - вежбе - вербално текстуални - монолошко-дијалогски -демонстрационо-илустративни 	<p>Ученици у усменој и писменој комуникацији уче и увежбавају да опишу свој први дан у школи, да хронолошки опишу свој живот, да препричавају прошле догађаје уз употребу прошлог времена модалних глагола, тј. Претерит, реченица са denn, године, предлози bis, seit, ohne, упознају се са сличностима и разликама у културама- Infobox Landeskunde.</p>	<p>Српски језик, Енглески језик, Грађанско васпитање, Ликовна култура, Математика</p>	<ul style="list-style-type: none"> - компетенција за целоживотно учење - вештина комуникације - рад са информацијама - дигитална компетенција
---	---------------------------------	---	---	---	---	---

<p>ИСХОДИ: По завршеној теми/области ученици су у стању да у усменој и писменој комуникацији: - правилно користе глаголе у перфекту - правилно користе партицип перфекта, -правилно користе помоћне глаголе, -правилно користе одредбе за време -правилни и неправилни компаратив</p>	<p>ЈЕЗИЧКИ КАБИНЕТ ДЕЦЕМБАР</p>	<p>3. Es ist passiert</p> <p>Прошло време ПЕРФЕКАТ</p>	<ul style="list-style-type: none"> - фронтални - индивидуални - рад у пару - вежбе - вербално текстуални - монолошко-дијалошки -демонстрационо-илустративни 	<p>Ученици у усменој и писменој комуникацији уче и увежбавају да разговарају о неком догађају у перфекту, одређују тренутак када се нешто догодило, описују догађаје у школи, правилно користе глаголе у перфекту, партицип перфекта, одредбе за време, компаратив, сличности и разлике у културама-</p> <p>Infobox Landeskunde.</p>	<p>Српски језик, Енглески језик</p>	<ul style="list-style-type: none"> - компетенција за целоживотно учење - вештина комуникације - дигитална компетенција
<p>ИСХОДИ: По завршеној области/теми ученици ће бити у стању да: -процене постигнућа везана за претходне теме, -користе једноставна језичка средства</p>			<p>4. Die erste Klassenarbeit</p> <p>Први писмени задатак</p>	<p>индивидуални</p>	<p>Ученици у писменој комуникацији користе Лексику и језичке структуре које се односе на тему и наведене комуникативне функције, а које су се радиле у претходним темама</p>	<p>Српски језик, Енглески језик, Грађанско васпитање</p>

<p><u>ИСХОДИ</u> По завршеној области/теми ученици ће бити у стању да:</p> <ul style="list-style-type: none"> - користе називе намирница и врсте продавница, -да се учтиво обрате у радњама, -да разговарају о куповини и поклонима - да користе генитив именица, -да користе облике <i>hätte</i>, <i>möchte</i> 	<p>ЈЕЗИЧКИ КАБИНЕТ ЈАНУАР</p>	<p>5.Einkäufe und Geschäfte</p> <p>Куповина и продавнице</p>	<ul style="list-style-type: none"> - фронтални - индивидуални - групни рад - рад у пару - вежбе - вербално текстуални - монолошко-дијалогски -демонстрационо-илустративни 	<p>Ученици у усменој и писменој комуникацији уче и увежбавају називе намирница и врсте продавница, да се учтиво обрате у радњама, да разговарају о куповини, поклонима, уче генитив именица, облици <i>hätte</i>, <i>möchte</i>, уочавају сличности и разликеу културама-</p> <p>Infobox Landeskunde.</p>	<p>Српски језик, Енглески језик, Грађанско васпитање, Математика</p>	<ul style="list-style-type: none"> - компетенција за целоживотно учење - вештина комуникације - рад са подацима и информацијама - дигитална компетенција
---	-------------------------------	---	---	---	--	--

<p><u>ИСХОДИ</u> По завршеној области/теми ученици ће бити у стању да:</p> <ul style="list-style-type: none"> - разумеју исказе који се односе на слободно време, -користе претерит помоћних и модалних глагола, -да поставе индиректна питања, -да користе глаголе са одвојивим и неодвојивим префиксима, као и везнике aber, oder, -да користе будуће време, - да се упознају са бајкама браће Грим, -упознају се са тв емисијама немачке телевизије, -планирају будућност 	<p>ЈЕЗИЧКИ КАБИНЕТ ФЕБРУАР, МАРТ</p>	<p>6. Zu wenig Freizeit</p> <p>Активности у слободно време</p>	<ul style="list-style-type: none"> - фронтални - индивидуални - групни рад - рад у пару - вежбе - вербално текстуални - монолошко-дијалошки -демонстрационо-илустративни 	<p>Ученици у усменој и писменој комуникацији уче и увежбавају да користе претерит помоћних и модалних глагола, да поставе индиректна питања, уче правила глагола са одвојивим и неодвојивим префиксима, везнике aber, oder, будуће време, упознају се са бајкама браће Грим, упознају се са тв емисијама немачке телевизије, планирају будућност, упознају се са сличностима и разликама у културама-</p> <p>Infobox Landeskunde.</p>	<p>Српски језик, Грађанско васпитање, Ликовна култура, Математика</p>	<ul style="list-style-type: none"> - компетенција за целоживотно учење - вештина комуникације - рад са подацима и информацијама - дигитална компетенција
--	--	---	--	---	---	--

<p><u>ИСХОДИ</u></p> <p>По завршеној области/теми ученици ће бити у стању да:</p> <ul style="list-style-type: none"> -разговарају о познатим личностима Немачке, - упознају се са немачким градовима и њиховим знаменитостима, -употребе глаголе у перфекту, -употрбе компарацију придева правилну и неправилну, -да користе личну заменицу у генитиву 	<p>ЈЕЗИЧКИ КАБИНЕТ АПРИЛ</p>	<p>7. Deutschland, LandmitSuperlativen Немачка и познате личности Немачке</p>	<ul style="list-style-type: none"> - фронтални - индивидуални - групни рад - вербално текстуални - монолошко-дијалошки -демонстрационо-илустративни 	<p>Ученици у усменој и писменој комуникацији уче и увежбавају да разговарају о познатим личностима Немачке, упознају се са немачким градовима и њиховим знаменитостима, глаголи у перфекту, компарација придева правилна и неправилна, лична заменица у генитиву, да уочавају сличностии разлике у културама-</p> <p>Infobox Landeskunde</p>	<p>Српски језик, Енглески језик, Грађанско васпитање,</p>	<ul style="list-style-type: none"> - компетенција за целоживотно учење - вештина комуникације - рад са подацима и информацијама - дигитална компетенција
---	------------------------------	--	---	--	---	--

<p>ИСХОДИ:</p> <p>По завршеној области/теми ученици ће бити у стању да:</p> <ul style="list-style-type: none"> -размењују и формулишу исказе који се односе на изражавање допадања / недопадања; -да разговарају о љубавним темама -да дају савете, -да договарају сусрете, -да се оријентишу у насељу, -да опишу пут до школе, - да користе сложенице, негације, личне заменице у свим падежима, индиректна питања са ob, -предлог in са дативом и акузативом, - да сажимају предлог и члана zum, zur, - да користе заменицу sich и личну заменицу у акузативу 	<p>ЈЕЗИЧКИ КАБИНЕТ МАЈ</p>	<p>8. Meine erste Liebe</p>	<ul style="list-style-type: none"> - фронтални - индивидуални - групни рад - вербално текстуални - монолошко-дијалошки -демонстрационо-илустративни 	<p>Ученици у усменој и писменој комуникацији уче и увежбавају сложенице, негације, личне заменице у свим падежима, индиректна питања са ob, предлог in са дативом и акузативом, сажимање предлога и члана zum, zur, заменица sich и лична заменица у акузативу, да уочавају сличности и разлике у културама-</p> <p>Infobox Landeskunde.</p>	<p>Српски језик, Грађанско васпитање,</p>	<ul style="list-style-type: none"> - компетенција за целоживотно учење - вештина комуникације - рад са подацима и информацијама - дигитална компетенција
---	----------------------------	------------------------------------	---	--	---	--

<p>ИСХОДИ:</p> <p>По завршеној области/теми ученици ће бити у стању да:</p> <ul style="list-style-type: none"> -процене постигнућа везана за претходне теме, -користе једноставна језичка средства 	<p>ЈЕЗИЧКИ КАБИНЕТ МАЈ</p>	<p>9.Die zweite Klassenarbeit</p> <p>Други писмени задатак</p>	<p>- индивидуални</p>	<p>Ученици у писменој комуникацији користе Лексику и језичке структуре које се односе на тему и наведене комуникативне функције, а које су се радиле у претходним темама</p>	<p>Српски језик, Енглески језик, Грађанско васпитање</p>	<ul style="list-style-type: none"> - вештина писмене комуникације - рад са подацима и информацијама
--	----------------------------	---	-----------------------	--	--	---

<p>ИСХОДИ:</p> <p>По завршеној области/теми ученици ће бити у стању да:</p> <ul style="list-style-type: none"> - упореде и опишу нечија и лична осећања користећи једноставнија језичка средства; - разумеју једноставне исказе који се односе на изражавање мишљења/допадања/недопадања; -разумеју текстове којима се описују сталне/уобичајене и тренутне радње; -размене информације које се доносе на дату комуникативну ситуацију; -опишу сталне/уобичајене и тренутне активности у неколико везаних исказа - разговарају о односима са родитељима -описују и планирају путовање; 	<p>ЈЕЗИЧКИ</p> <p>КАБИНЕТ</p> <p>ЈУН</p>	<p>9. Familienkonflikte</p> <p>Односи у породици</p>	<ul style="list-style-type: none"> - фронтални - индивидуални - групни рад - вербално текстуални - монолошко-дијалогски -демонстрационо-илустративни 	<p>Ученици у усменој и писменој комуникацији уче и увежбавају да користе глаголе са предлозима, значење модалних глагола, разлику између глагола liegen-legen, stellen-stehen, setzen-sitzen, hängen, глаголи са префиксима, придеви изведени од имена градова, да уочавају сличности и разлике у културама-Infobox Landeskunde.</p>	<p>Српски језик,</p> <p>Енглески језик,</p> <p>Грађанско васпитање,</p> <p>Географија</p>	<ul style="list-style-type: none"> - компетенција за целоживотно учење - вештина комуникације - рад са подацима и информацијама - дигитална компетенција
---	--	---	--	--	---	--

<p>ИСХОДИ:</p> <p>По завршеној области/теми ученици ће бити у стању да:</p> <p>разумеју текст на основу слушања или читања</p> <p>-умеју да користе једноставна лексичка и граматичка средства и одговоре усмено или писмено на постављени задатак.</p>	<p>ЈЕЗИЧКИ КАБИНЕ Т ЈУН</p>	<p>10.Fertigkeits-training</p> <p>Увежбавање све четири језичке активности (читање, слушање, писање и говор)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - фронтални - индивидуални - групни рад - вербално текстуални - монолошко-дијалогски -демонстрационо-илустративни 	<p>Ученици у усменој и писменој комуникацији уче и увежбавају да користе</p> <p>-лексичке и граматичке јединице који се односе на теме обрађиване током целе шк.године</p>	<p>Српски језик, Енглески језик, Грађанско васпитање</p>	<ul style="list-style-type: none"> - компетенција за целоживотно учење - вештина комуникације - рад са подацима и информацијама - дигитална компетенција
---	---	---	--	--	---	--

ШКОЛСКИ ПРОГРАМ

ФРАНЦУСКИ ЈЕЗИК

7. РАЗРЕД

Циљ наставе енглеског језика је развијање сазнајних и интелектуалних способности ученика, његових хуманистичких, моралних и естетских ставова, стицање позитивног односа према другим језицима и културама, као и према сопственом језику и културном наслеђу, уз уважавање различитости и навикавање на отвореност у комуникацији, стицање свести и сазнања о функционисању страног и матерњег језика.

ГОДИШЊИ ФОНД: 72УЏБЕНИК: **PIXEL 3**– Француски језик за 7. разред основне школе

АУТОР: Tom Hutchinson

ОБРАЗОВНИ СТАНДАРДИ / ИСХОДИ	ВРЕМЕ	ОБЛАСТ (ТЕМА), САДРЖАЈ РАДА	НАЧИН И ПОСТУПАК ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА	АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА	КОРЕЛАЦИЈА СА ПРЕДМЕТИМА	МЕЂУПРЕДМЕТНА КОМПЕТЕНЦИЈА
------------------------------	-------	-----------------------------	---------------------------------------	--------------------	--------------------------	----------------------------

<p>1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.6. 1.1.8. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.14. 1.1.17. 1.1.22. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 1.3.4.</p> <p>2.1.1. 2.1.2. 2.1.3. 2.1.4. 2.1.6. 2.1.7. 2.1.8. 2.1.16. 2.1.17. 2.1.19. 2.1.20. 2.1.21. 2.1.22. 2.1.24. 2.1.28. 2.1.29. 2.2.1. 2.2.2. 2.2.3. 2.2.4. 2.3.2.</p> <p>3.1.1. 3.1.2. 3.1.13. 3.1.14. 3.1.24. 3.2.1. 3.2.2. 3.3.1. 3.3.2.</p> <p>По завршеној теми/области ученици су у стању да у усменој и писаној комуникацији:</p> <ul style="list-style-type: none"> - препознају и именују основне појмове који се односе на тему; – разумеју једноставније текстове који се односе на поздрављање, представљање и тражење/давање информација личне природе; – поздраве и отпоздраве, представе себе и другог користећи једноставнија језичка средства; – размене једноставније информације личне природе; – у неколико везаних исказа саопште информације о себи и другима; - комуницирају са наставником и другим ученицима на задату тему - развијају вештину слушања аудио материјала - причају о себи, о својим уметничким и спортским активностима, - разумеју једноставнија питања 	<p>СЕПТЕМБАР</p>	<p>1. Unité 0 Apprends avec les autres</p> <p>Представљање и поздрављање; тражење и давање информација личне природе (опис себе и других...); изражавање допадања и недопадања</p>	<p>Фронтални, индивидуални, у пару, групни.</p> <p>КМ – читај/слушај и допуни/штиклирај/ одговори на питања/попуни табелу; играње улога, симулација; игра меморије; усмено и писмено давање информација о себи и другима.</p>	<p>Ученици активно учествују у наставном процесу; самостално закључују значења израза и речи, као и форму и значења граматичких садржаја; раде вежбе слушања, читања, говора и писања; глуме, симулирају, певају песмицу; раде пројекте.</p>	<p>Српски језик, грађанско васпитање, географија</p>	<p>Сарадња; Комуникација;</p> <p>Одговорно учешће у демократском друштву; Компетенција за учење; Рад са подацима и информацијама; Предузимљивост и оријентација ка предузетништву; Решавање проблема; Дигитална компетенција</p>
--	------------------	--	--	--	--	--

ОБРАЗОВНИ СТАНДАРДИ / ИСХОДИ	ВРЕМЕ	ОБЛАСТ (ТЕМА), САДРЖАЈ РАДА	НАЧИН И ПОСТУПАК ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА	АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА	КОРЕЛАЦИЈА СА ПРЕДМЕТИМА	МЕЂУПРЕДМЕТНА КОМПЕТЕНЦИЈА
<p>1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.6. 1.1.8. 1.1.10. 1.1.12.1.15. 1. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.14. 1.1.17. 1.1.18. 1.1.22. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 1.3.5.</p> <p>2.1.1. 2.1.2. 2.1.3. 2.1.4. 2.1.6. 2.1.7. 2.1.8.2.1.11. 2.1.12. 2.1.15. 2.1.16. 2.1.17. 2.1.18. 2.1.19. 2.1.20. 2.1.21. 2.1.22. 2.1.24. 2.1.27. 2.1.28. 2.1.29. 2.1.30. 2.2.1. 2.2.2. 2.2.3. 2.2.4. 2.3.1. 2.3.2.</p> <p>3.1.1. 3.1.2. 3.1.3. 3.1.8. 3.1.9. 3.1.13. 3.1.14. 3.1.18. 3.1.24. 3.2.1. 3.2.2. 3.2.3. 3.3.1. 3.3.2.</p> <p>По завршеној теми/области ученици су у стању да у усменој и писаној комуникацији:</p> <ul style="list-style-type: none"> - препознају и именују појмове који се односе на тему; - представе друге једноставним језичким средствима; - размењују једноставне информације личне природе - разумеју и формулишу кратке исказе којима се изражава мишљење, допадање/недопадање; 	<p>СЕПТЕМБАР, ОКТОБАР</p>	<p>2. Resteenforme</p> <p>Поздрављање и представљање;</p> <p>изражавање допадања и недопадања; слободне активности,</p> <p>изношење предлога и савета, упућивање позива за учешће у заједничкој активности и реаговање на њих, описивање радњи у садашњости</p> <p>исказивање жеља, интересовања, потреба, осета и осећања</p>	<p>Фронтални, индивидуални, у пару, групни.</p> <p>КМ – читај/слушај и одговори на питања/попуни табелу/допуни текст/повежи; играње улога, симулација; вођени дијалог; вођено писање састава и усмено излагање.</p>	<p>Ученици активно учествују у наставном процесу; самостално закључују значења израза и речи, као и форму и значења граматичких садржаја; раде вежбе слушања, читања, говора и писања; глуме, симулирају, певају песму; раде пројекте.</p>	<p>Српски језик, физичко и здравствено васпитање, грађанско васпитање, енглески језик</p>	<p>Сарадња; Комуникација;</p> <p>Компетенција за учење; Рад са подацима и информацијама;</p> <p>Решавање проблема;</p> <p>Дигитална компетенција;</p> <p>Одговорно учешће у демократском друштву;</p> <p>Естетичка компетенција</p>

<p>причају о својим активностима из свакодневног живота</p> <ul style="list-style-type: none"> - користе велики број израза везаних за слободне активности; - у неколико везаних изказа саопште информације о себи, шта воле а шта не воле да раде у слободно време; - поставе саговорнику питања везана за слободне активности; - употребе повратне глаголе у свакодневној комуникацији; - постављају основна питања у интервјуу; - разумеју и изражавају уобичајене изразе у вези са жељама, интересовањима, потребама, осетима и осећањима и реагује на њих; - прихвате и одбију одређени предлог на активност <p>- правилно изговарају одређене фонеме карактеристичне за</p>						
--	--	--	--	--	--	--

француски језик

--	--	--	--	--	--	--

ОБРАЗОВНИ СТАНДАРДИ / ИСХОДИ	ВРЕМЕ/МЕСТО	ОБЛАСТ (ТЕМА), САДРЖАЈ РАДА	НАЧИН И ПОСТУПАК ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА	АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА	КОРЕЛАЦИЈА СА ПРЕДМЕТИМА	МЕЂУПРЕДМЕТНА КОМПЕТЕНЦИЈА
<p>1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.6. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.9. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.14. 1.1.17. 1.1.18. 1.1.22. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.2. 1.3.4. 1.3.5.</p> <p>2.1.1. 2.1.2. 2.1.3. 2.1.4. 2.1.6. 2.1.7. 2.1.8.2.1.11. 2.1.12. 2.1.14. 2.1.15. 2.1.16. 2.1.17. 2.1.19. 2.1.20. 2.1.21. 2.1.22. 2.1.24. 2.1.25. 2.1.28. 2.1.29. 2.1.30. 2.2.1. 2.2.2. 2.2.3. 2.2.4. 2.3.1. 2.3.2.</p> <p>3.1.1. 3.1.2. 3.1.3. 3.1.9. 3.1.11. 3.1.15. 3.1.8. 3.1.9. 3.1.13. 3.1.14. 3.1.18. 3.1.21. 3.1.24. 3.1.25. 3.2.1. 3.2.2. 3.2.3. 3.3.1. 3.3.2.</p> <p>По завршетку теме ученици ће бити у стању да:</p> <ul style="list-style-type: none"> - препознају и именују појмове који се односе на тему; - разумеју једноставне предлоге и реагују на њих; - упуте једноставне предлоге; - поставе и одговоре на једноставна питања личне природе; - поведу разговор на тему телевизијског програма и музике; - користе научени вокабулар везан за музику и телевизију; - пронађу тражене информације читањем и слушањем; -правилно користе заменице у 	<p>ОКТОБАР, НОВЕМБАР, ДЕЦЕМБАР</p>	<p>3. Profitedetesloisirs</p> <p>Изрицање дозвола, забрана, правила понашања и обавеза; изражавање мишљења,</p>	<p>Фронтални, индивидуални, у пару, групни.</p> <p>КМ – читај/слушај и одговори на питања/попуни табелу/допуни текст/повежи; играње улога, симулација; вођени дијалог; вођено писање састава и усемно излагање.</p>	<p>Ученици активно учествују у наставном процесу; самостално закључују значења израза и речи, као и форму и значења граматичких садржаја; раде вежбе слушања, читања, говора и писања; глуме, симулирају, певају песму; раде пројекте.</p>	<p>Грађанско васпитање, српски језик, музичка култура</p>	<p>Комуникација; Сарадња; Решавање проблема; Компетенција за учење; Одговорно учење у демократском друштву; Рад са подацима и информацијама; Дигитална компетенција; Предузимљивост и оријентација ка предузетништву</p>

<p>функцији правог и неправог објекта</p> <ul style="list-style-type: none"> - користе глаголе који су релевантни за дату тему; - разумеју и изразе забрану - знају да питају за дозволу, да дају дозволу и одбију - прошире и примене знања опште културе; - комбинују граматичку, лексичку и културолошку компетенцију; 						
--	--	--	--	--	--	--

ОБРАЗОВНИ СТАНДАРДИ / ИСХОДИ	ВРЕМЕ/МЕС ТО	ОБЛАСТ (ТЕМА), САДРЖАЈ РАДА	НАЧИН И ПОСТУПАК ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА	АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА	КОРЕЛАЦИЈА СА ПРЕДМЕТИМА	МЕЂУПРЕДМЕТНА КОМПЕТЕНЦИЈА
---	-------------------------	--	--	-------------------------------	---	---------------------------------------

<p>1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.6. 1.1.8. 1.1.9. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.14. 1.1.15. 1.1.16. 1.1.17. 1.1.22. 1.1.23. 1.1.24. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 1.3.5.</p> <p>2.1.1. 2.1.2. 2.1.3. 2.1.4. 2.1.6. 2.1.7. 2.1.8.2.1.11. 2.1.12. 2.1.16. 2.1.17. 2.1.18. 2.1.19. 2.1.20. 2.1.21. 2.1.22. 2.1.24. 2.1.25. 2.1.26. 2.1.27. 2.1.28. 2.1.29. 2.1.30. 2.2.1. 2.2.2. 2.2.3. 2.2.4. 2.3.1. 2.3.2. 2.3.7.</p> <p>3.1.1. 3.1.2. 3.1.3. 3.1.8. 3.1.9. 3.1.13. 3.1.14. 3.1.15. 3.1.16. 3.1.17. 3.1.18.3.1.20. 3.1.24. 3.1.25. 3.2.1. 3.2.2. 3.2.3. 3.3.1. 3.3.2. 3.3.5. 3.3.6.</p> <p>По завршетку теме ученици ће бити у стању да:</p> <ul style="list-style-type: none"> - разумеју и препознају изразе који се односе на тему будућности и окружења - користе једноставна језичка средства на задату тему; - размењују једноставне информације личне природе; – разуме једноставније текстове који се односе на опис особа, биљака, животиња, предмета, места, појава, радњи, стања и збивања; – опише и упореди жива бића, предмете, места, појаве, радње, стања и збивања користећи једноставнија језичка средства; – разуме , размени и саопшти једноставније исказе који се односе на будуће радње, одлуке, обећања, планове, намере и предвиђања и реагује на њих;- интонативно разликују афирмативне од упитних исказа -препознају и формирају питање на више начина 	<p>ДЕЦЕМБАР, ЈАНУАР</p>	<p>4. Préparel’avenir</p> <p>Изражавање позитивног и негативног односа у вези са стварима око себе;</p> <p>Описивање будућих радњи (планова, намера, предвиђања), изражавање мишљења, описивање бића, предмета, места, појава</p>	<p>Фронтални, индивидуални, у пару, групни.</p> <p>КМ – читај/слушај и одговори на питања/попуни табелу/допуни текст/повежи; играње улога, симулација; вођени дијалог; вођено писање састава и усемно излагање.</p>	<p>Ученици активно учествују у наставном процесу; самостално закључују значења израза и речи, као и форму и значења граматичких садржаја; раде вежбе слушања, читања, говора и писања; глуме, симулирају, певају песму; раде пројекте.</p>	<p>Српски језик, географија, грађанско васпитање, математика</p>	<p>Сарадња; Комуникација; Одговоран однос према здрављу; Компетенција за учење; Одговорно учешће у демократском друштву; Рад са подацима и информацијама; Решавање проблема; Дигитална компетенција; Предузимљивост и оријентација ка предузетништву</p>
--	-------------------------	---	---	--	--	--

ОБРАЗОВНИ СТАНДАРДИ / ИСХОДИ	ВРЕМЕ/МЕС ТО	ОБЛАСТ (ТЕМА), САДРЖАЈ РАДА	НАЧИН И ПОСТУПАК ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА	АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА	КОРЕЛАЦИЈА СА ПРЕДМЕТИМА	МЕЂУПРЕДМЕТНА КОМПЕТЕНЦИЈА
<p>1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.6. 1.1.8. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.14. 1.1.15. 1.1.16. 1.1.17. 1.1.18. 1.1.19. 1.1.21. 1.1.22. 1.1.23. 1.1.24. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 1.3.3. 1.3.4. 1.3.5.</p> <p>2.1.1. 2.1.2. 2.1.3. 2.1.4. 2.1.5. 2.1.6. 2.1.7. 2.1.9. 2.1.10. 2.1.11. 2.1.12. 2.1.16. 2.1.17. 2.1.18. 2.1.19. 2.1.20. 2.1.21. 2.1.22. 2.1.24. 2.1.25. 2.1.26. 2.1.27. 2.1.28. 2.1.29. 2.1.30. 2.2.1. 2.2.2. 2.2.3. 2.2.4. 2.3.1. 2.3.2. 2.3.7.</p> <p>3.1.1. 3.1.2. 3.1.3. 3.1.8. 3.1.9. 3.1.13. 3.1.14. 3.1.15. 3.1.16. 3.1.17. 3.1.18. 3.1.20. 3.1.24. 3.1.25. 3.2.1. 3.2.2. 3.2.3. 3.3.1. 3.3.2. 3.3.5. 3.3.6.</p> <p>По завршетку теме ученици ће бити у стању да:</p> <ul style="list-style-type: none"> - препознају и именују појмове који се односе на тему; - разумеју једноставније текстове у којима се описују искуства, догађаји и способности у прошлости; - размене појединачне информације и/или неколико информација у низу о искуствима, догађајима и способностима у прошлости; - опишу у неколико краћих, везаних исказа искуства, догађај из прошлости; - опишу неки историјски догађај, историјску 	<p>ЈАНУАР, ФЕБРУАР, МАРТ</p>	<p>5. Partagedesinformations</p> <p>-описивање радњи, стања и збивања, описивање радњи у прошлости</p>	<p>Фронтални, индивидуални, у пару, групни.</p> <p>КМ – читај/слушај и одговори на питања/попуни табелу/допуни текст/повежи; играње улога, симулација; вођени дијалог; вођено писање састава и усемно излагање.</p>	<p>Ученици активно учествују у наставном процесу; самостално закључују значења израза и речи, као и форму и значења граматичких садржаја; раде вежбе слушања, читања, говора и писања; глуме, симулирају, певају песмицу; раде пројекте.</p>	<p>Српски језик, енглески језик, грађанско васпитање, ликовна култура</p>	<p>Компетенција за учење; Сарадња; Комуникација; Рад са подацима и информацијама; Дигитална компетенција; Решавање проблема; Естетичка компетенција; Одговорно учешће у демократском друштву</p>

<p>личност и сл.</p> <ul style="list-style-type: none"> - правилно употребе негацију - користе нову лексику да би описали догађаје из вести „црне хронике“ - проналазе информације и умеју да започну разговор на тему филма 						
<p>ОБРАЗОВНИ СТАНДАРДИ / ИСХОДИ</p>	<p>ВРЕМЕ/МЕС ТО</p>	<p>ОБЛАСТ (ТЕМА), САДРЖАЈ РАДА</p>	<p>НАЧИН И ПОСТУПАК ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА</p>	<p>АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА</p>	<p>КОРЕЛАЦИЈА СА ПРЕДМЕТИМА</p>	<p>МЕЂУПРЕДМЕТНА КОМПЕТЕНЦИЈА</p>

<p>1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.6. 1.1.8. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.14. 1.1.15. 1.1.16. 1.1.17. 1.1.18. 1.1.19. 1.1.21. 1.1.22. 1.1.23. 1.1.24. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 1.3.3. 1.3.4. 1.3.5.</p> <p>2.1.1. 2.1.2. 2.1.3. 2.1.4. 2.1.5. 2.1.6. 2.1.7. 2.1.9. 2.1.10. 2.1.11. 2.1.12. 2.1.16. 2.1.17. 2.1.18. 2.1.19. 2.1.20. 2.1.21. 2.1.22. 2.1.24. 2.1.25. 2.1.26. 2.1.27. 2.1.28. 2.1.29. 2.1.30. 2.2.1. 2.2.2. 2.2.3. 2.2.4. 2.3.1. 2.3.2. 2.3.3. 2.3.4. 2.3.7. 2.3.8.</p> <p>3.1.1. 3.1.2. 3.1.3. 3.1.6. 3.1.8. 3.1.9. 3.1.13. 3.1.14. 3.1.15. 3.1.16. 3.1.17. 3.1.18. 3.1.20. 3.1.21. 3.1.24. 3.1.25. 3.2.1. 3.2.2. 3.2.3. 3.3.1. 3.3.2. 3.3.5. 3.3.6.</p> <p>По завршетку теме ученици ће бити у стању да:</p> <ul style="list-style-type: none"> - примене једноставне језичке изразе који се тичу теме; - користе вокабулар везан за рачунаре и интернет - препознају изразе везане за фамилијарни говор и жаргон; - користе вокабулар из фамилијарног језика везан за задату тему; – разумеју уобичајене изразе у вези са жељама, интересовањима, потребама, осетима и осећањима и реагује на њих; – изразе жеље, интересовања, потребе, осете и осећања једноставнијим језичким средствима; – разумеју и упуте уобичајене молбе и захтеве и реагује на њих; – честита, захвали се и извини се користећи једноставнија језичка средства; – разуме и пружи једноставнија упутства у вези с уобичајеним ситуацијама из свакодневног 	МАРТ, АПРИЛ, МАЈ	<p>6. Affirme-toi</p> <p>описивање радњи у прошлости, изражавање мишљења, исказивање потреба, осета и осећања,</p> <p>изрицање дозвола, забрана, правила понашања и обавеза изражавање молби, захтева, обавештења, извињења, честитања и захвалности</p>	<p>Фронтални, индивидуални, у пару, групни.</p> <p>КМ – читај/слушај и понови/одговори на питања/попуни табелу/допуни текст/повежи; играње улога, симулација; вођени дијалог; вођено писање састава и усмено излагање.</p>	<p>Ученици активно учествују у наставном процесу; самостално закључују значења израза и речи, као и форму и значења граматичких садржаја; раде вежбе слушања, читања, говора и писања; глуме, симулирају, певају песмицу; раде пројекте.</p>	<p>Српски језик, енглески језик, информатика, грађанско васпитање, ликовна култура</p>	<p>Одговоран однос према околини; Компетенција за учење; Одговорно учешће у демократском друштву; Рад са подацима и информацијама; Дигитална компетенција; Естетичка компетенција; Предузимљивост и оријентација ка предузетништву; Сарадња; Решавање проблема; Комуникација</p>
--	-------------------------	---	--	--	--	--

<p>живота;</p> <ul style="list-style-type: none"> - дискутују на тему укључивања младих у добровољни рад; - правилно користе парцијалну негацију - упореде ситуацију у својој земљи са ситуацијом у Француској , а тиче се теме - примене знање у вези са пређеним градивом у претходном периоду; 						
---	--	--	--	--	--	--

ОБРАЗОВНИ СТАНДАРДИ / ИСХОДИ	ВРЕМЕ/МЕС ТО	ОБЛАСТ (ТЕМА), САДРЖАЈ РАДА	НАЧИН И ПОСТУПАК ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА	АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА	КОРЕЛАЦИЈА СА ПРЕДМЕТИМА	МЕЂУПРЕДМЕТНА КОМПЕТЕНЦИЈА
------------------------------	-----------------	--------------------------------	--	-----------------------	--------------------------------	-------------------------------

<p>1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.6. 1.1.8. 1.1.10.1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.14. 1.1.15. 1.1.16. 1.1.17. 1.1.18. 1.1.19. 1.1.21. 1.1.22. 1.1.23. 1.1.24. 1.2.1. 1.2.2.1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 1.3.3. 1.3.4. 1.3.5.2.1.1. 2.1.2. 2.1.3. 2.1.4. 2.1.5. 2.1.6. 2.1.7. 2.1.9. 2.1.10. 2.1.11. 2.1.12. 2.1.16. 2.1.17. 2.1.18. 2.1.19. 2.1.20. 2.1.21. 2.1.22. 2.1.24. 2.1.25. 2.1.26. 2.1.27. 2.1.28. 2.1.29. 2.1.30. 2.1.31. 2.2.1. 2.2.2. 2.2.3. 2.2.4. 2.3.1. 2.3.2. 2.3.5. 2.3.6. 2.3.7. 3.1.1. 3.1.2. 3.1.3. 3.1.4. 3.1.8. 3.1.9. 3.1.13. 3.1.14. 3.1.15. 3.1.16. 3.1.17. 3.1.18.3.1.20. 3.1.24. 3.1.25. 3.2.1. 3.2.2. 3.2.3. 3.3.1. 3.3.2. 3.3.5. 3.3.6.</p> <p>По завршетку теме ученици ће бити у стању да:</p> <ul style="list-style-type: none"> - препознају и именују речи и изразе који се односе на тему дестинација за одмор и забаву, бављење спортовима и активностима у природи (пејзаж, клима), обичаји у франкофоним државама, називи животиња; - разумеју, траже и дају једноставна објашњења која се тичу сналажења у простору - одговарају на питања која се односе на задату тему - разумеју текстове и дискутују о појединостима који се односе на путовања и активности на путовањима - напишу кратку причу у прошлом времену - опишу дате илустрације о теми која се обрађује - одговарају на питања која се тичу њиховог слободног времена, а везана су за задату тему - правилно користе парцијалну негацију - разуме једноставније изразе који се односе на количину и цену; - пита и саопшти колико нечега има/нема, користећи једноставнија језичка средства; 	<p style="text-align: center;">МАЈ, ЈУН</p>	<p>7. Voyagedansunpay sfrancophone</p> <p>Исказивање просторних односа и упутстава за оријентацију у простору; описивање бића, предмета, места, појава; изражавање допадања, недопадања; изражавање количине, бројева</p>	<p>Фронтални, индивидуални, у пару, групни.</p> <p>КМ – читај/слушај и понови/одговори на питања/попуни табелу/допуни текст/повежи; играње улога, симулација; вођени дијалог; вођено писање састава и усмено излагање.</p>	<p>Ученици активно учествују у наставном процесу; самостално закључују значења израза и речи, као и форму и значења граматичких садржаја; раде вежбе слушања, читања, говора и писања; глуме, симулирају, певају песму; раде пројекте.</p>	<p>Српски језик, географија, грађанско васпитање, математика</p>	<p>Сарадња; Комуникација; Компетенција за учење; Естетичка компетенција;</p> <p>Решавање проблема;</p> <p>Одговорно учешће у демократском друштву; Рад са подацима и информацијама; Дигитална компетенција; Предузимљивост и оријентација ка предузетништву</p>
---	--	--	--	--	--	---

<ul style="list-style-type: none"> – пита/каже/израчуна колико нешто кошта - користе изразе за количину у свакодневним ситуацијама - опишу илустрације на задату тему и повежу их логично са датим текстом - изразе своје допадање и недопадање у датој ситуацији, уз дато образложење 						
--	--	--	--	--	--	--

ШКОЛСКИ ПРОГРАМ

РУСКИ ЈЕЗИК

7. РАЗРЕД

Циљ Циљ учења Страног језика је да се ученик усвајањем функционалних знања о језичком систему и култури и развијањем стратегија учења страног језика оспособи за основну усмену и писану комуникацију и стекне позитиван однос према другим језицима и културама, као и према сопственом језику и културном наслеђу.

ГОДИШЊИ ФОНД: 72

УЦБЕНИК: ОРБИТА 3- руски језик за 7. разред основне школе

АУТОР: Мирковић Светлана, Петковић Марина, Пипер Предраг

ОБРАЗОВНИ СТАНДАРДИ / ИСХОДИ	ВРЕМЕ	ОБЛАСТ (ТЕМА), САДРЖАЈ РАДА	НАЧИН И ПОСТУПАК ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА	АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА	КОРЕЛАЦИЈА СА ПРЕДМЕТИМ А	МЕЂУПРЕДМЕ ТНА КОМПЕТЕНЦИЈ А
------------------------------	-------	--------------------------------------	--	-----------------------	------------------------------------	---------------------------------------

<p>На крају 7. разреда ученик ћр бити у стању да:</p> <p>ОСНОВНИ НИВО</p> <p>ДСТ.1.1.1. Разуме најједноствније речи,имена, бројеве (нпр. цене, датуме, изразе за количину и меру) и успева да их запише, уколико му сесаопштавају или диктирају полако и разговетно и уколико су јасно контекстуализовани. ДСТ.1.1.3. Разуме и прати једноставна упутства и обавештења која се односе на познате ситуације, а исказана су спори темпом и разговетно. ДСТ.1.1.8. Разуме најједноставна упутства, уколико укључују и визуелне елементе. ДСТ.1.1.11. Успоставља и одржава друштвени контакт користећи најједноставнија језичка средства приликом поздрављања, представљања,добродошлице, окончања комуникације, захваљивања, извињавања, давања података о себи, распитивања о основним подацима који се тичу саговорника. ДСТ.1.1.13.Најједноставнијим језичким средствима тражи од саговорника одређени предмет. ДСТ.1.2.4. Користи елементарне и најфреквентније речи и изразе за обављање основних комуникативних активности. ДСТ.1.1.1. Разуме најједноствније речи,имена, бројеве (нпр. цене, датуме, изразе за количину и меру) и успева да их запише, уколико му се саопштавају или диктирају полако иразговетно иуколико су јасно контекстуализовани. ДСТ.1.1.3. Разуме и прати једноставна упутства и обавештења која се односе на познате ситуације, а исказана су спорим темпом и разговетно. ДСТ.1.1.8. Разуме најједноставна упутства, уколико укључују и визуелне елементе. ДСТ.1.1.11. Успоставља и одржава друштвени контакт користећи најједноставнија језичка средства приликом поздрављања,представљања, добродошлице, окончања комуникације, захваљивања, извињавања, давања података о себи, распитивања о основним подацима који се тичу саговорника. ДСТ.1.2.4. Користи елементарне и најфреквентније речи и изразе за обављање основних комуникативних активности. ДСТ.1.1.2.</p>	<p>СЕПТЕМБАР, ОКТОБАР</p>	<p>Российские просторы</p>	<p>Фронтални, индивидуални, у пару, групни.</p> <p>КМ – читај/слушај и допуни/штиклирај /</p> <p>одговори на питања/попуни табелу; играње улога, симулација; игра меморије;</p>	<p>Ученици активно учествују у наставном процесу; самостално закључују значења изрза и речи, као и форму и значења граматичких садржаја; раде вежбе слушања, читања, говора и писања; глуме, симулирају</p>	<p>Српски језик, музичка култура, историја, географија</p>	<p>Компетенција за целоживотно учење, комуникација, сарадња, одговоран однос прем аздрављу, одговорно учење у демократском друштву</p>
--	---------------------------	-----------------------------------	---	---	--	--

ОБРАЗОВНИ СТАНДАРДИ / ИСХОДИ	ВРЕМЕ	ОБЛАСТ (ТЕМА), САДРЖАЈ РАДА	НАЧИН И ПОСТУПАК ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА	АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА	КОРЕЛАЦИЈА СА ПРЕДМЕТИМ А	МЕЂУПРЕДМЕТНА КОМПЕТЕНЦИЈА
<p align="center">СРЕДЊИ НИВО</p> <p>ДСТ.2.1.1. Разуме фреквентне речи и изразе као главне носиоце значења у кратким саопштењима на блиске теме. ДСТ.2.1.5. Разуме предмет краће усмене интеракције о личним и породичним стварима, непосредном друштвеном окружењу, природној јасно артикулисани монолошки исказ од неколико реченица, уз одговарајуће паузе и понављања. ДСТ.2.1.16. Успева да на кратко поведе и/или одржи разговор на блиске и познате теме. ДСТ.2.1.17. У оквиру размене информација са саговорником о темама од непосредног личног интереса повезује неколико реченица у смислену целину. ДСТ.2.1.18. На једноставан начин тражи од саговорника предмет, објашњење, услугу. ДСТ.2.1.19. Једноставним средствима описује или представља људе, предмете у свакодневной употреби, места, уобичајене активности. ДСТ.2.1.20. Поставља једноставнија питања о темама које одговарају његовим интересовањима (слободно време, хоби, школа, породица, другови) и одговара на слична питања саговорника. ДСТ.2.1.27. Пише кратке текстове на блиске теме у којима описује себе, своју породицу и окружење, користећи фреквентне кохезивне елементе. ДСТ.2.2.1. Препознаје и разумљиво изговара већину</p>	<p align="center">НОВЕМБАР</p>	<p align="center">В здорovém теле – здорovýй дух</p>	<p align="center">Фронтални, индивидуални, у пару, групни.</p> <p>КМ – читај/слушај и одговори на питања/попуни табелу/допуни текст/повежи; играње улога, симулација; вођени дијалог; вођено писање састава и усмено излагање.</p>	<p align="center">Ученици активно учествују у наставном процесу; самостално закључују значења израза и речи, као и форму и значења граматичких садржаја; раде вежбе слушања, читања, говора и писања; глуме, симулирају, певају песму; раде пројекте.</p>	<p align="center">српски језик, физичко васпитање</p>	<p align="center">Компетенција за целоживотно учење, комуникација, сарадња, одговорно учешће у демократском друштву</p>

<p>гласова и гласовних група, уз одређена прозодијска ограничења (акценти, интонација, дужина). ДСТ.2.2.2. Исправно записује фреквентне и увежбане краће речи, познаје и примењује одређен број основних правописних правила.</p> <p>ДСТ.2.3.2. Познаје основне елементе у области умећа живљења (начин обраћања и поздрављања, тачност, конвенције и сл.). ДСТ.3.1.1. Разуме саопштења, упутства, молбе итд. које се тичу његових потреба и интересовања.</p> <p>ДСТ.3.1.2. Разуме основни смисао и главне информације из разговора двоје или више (са)говорника, уколико се говори разговетно и умереним темпом. ДСТ.3.1.8. Разуме општи смисао и појединачне информације у узрасно примереним информативним текстовима различитих врста и разноврсне тематике, примерене узрасту. ДСТ.3.1.13. Описује себе и околину, школски контекст и приватан живот, свакодневне навике, претходне и планиране активности и догађаје. ДСТ.3.1.14. Поставља неколико повезаних питања у низу, на познате теме у вези са личним потребама, интересовањима, обавезама, жељама, уз евентуалну помоћ и понављање; одговара на слична питања саговорника ДСТ.2.1.20. Поставља једноставнија питања о темама које одговарају његовим интересовањима (слободно време, хоби, школа, породица, другови) и одговара на слична питања саговорника.</p> <p>ДСТ.2.1.1. Разуме фреквентне речи и изразе као главне носиоце значења у кратким</p>						
--	--	--	--	--	--	--

<p>саопштењима на блиске теме. ДСТ.2.1.2. Разуме једноставније поруке личне природе. ДСТ.2.1.3. Разуме једноставнија упутства и поступа у складу с њима. ДСТ.2.1.4. Разуме краћа саопштења и питања која се односе на блиску и познату тематику. ДСТ.2.1.5. Разуме предмет краће усмене интеракције о личним и породичним стварима, непосредном друштвеном окружењу, природној средини. ДСТ.2.1.6. Разуме спорији, јасно артикулисани монолошки исказ од неколико реченица, уз одговарајуће паузе и понављања. ДСТ.2.1.1. Разуме фреквентне речи и изразе као главне носиоце значења у кратким саопштењима на блиске теме. ДСТ.2.1.2. Разуме једноставније поруке личне природе. ДСТ.2.1.3. Разуме једноставнија упутства и поступа у складу с њима. ДСТ.2.1.4. Разуме краћа саопштења и питања која се односе на блиску и познату тематику. ДСТ.2.1.19. Једноставним средствима описује или представља људе, предмете у свакодневној употреби, места, уобичајене активности.</p>					
---	--	--	--	--	--

ОБРАЗОВНИ СТАНДАРДИ / ИСХОДИ	ВРЕМЕ	ОБЛАСТ (ТЕМА), САДРЖАЈ РАДА	НАЧИН И ПОСТУПАК ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА	АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА	КОРЕЛАЦИЈА СА ПРЕДМЕТИМА	МЕЂУПРЕДМЕТНА КОМПЕТЕНЦИЈА
<p>НАПРЕДНИ НИВО</p> <p>ДСТ.3.1.13. Описује себе и околину, школски контекст и приватан живот, свакодневне навике, претходне и планиране активности и догађаје. ДСТ.3.1.14. Поставља неколико повезаних питања у низу, на познате теме у вези са личним потребама, интересовањима, обавезама, жељама, уз евентуалну помоћ и понављање; одговара на слична питања саговорника. ДСТ.3.1.15. Објашњава зашто му се нешто допада или не допада, зашто се слаже или не слаже, зашто нешто воли или не; на једноставан начин износи и образлаже своје ставове и мишљење. ДСТ.3.2.1. Углавном коректно изговара све гласове и гласовне групе, чак и у понеким тежим комбинацијама гласова, уз поштовање акценатско интонацијских правила, а евентуалне неправилности не</p>	<p>ДЕЦЕМБАР</p>	<p>Ах, эта мода!</p>	<p>Фронтални, индивидуални, у пару, групни.</p> <p>КМ – читај/слушај и одговори на питања/попуни табелу/допуни текст/повежи; играње улога, симулација; вођени дијалог; вођено писање састава и усемно излагање.</p>	<p>Ученици активно учествују у наставном процесу; самостално закључују значења израза и речи, као и форму и значења граматичких садржаја; раде вежбе слушања, читања, говора и писања; глуме, симулирају, певају песму; раде пројекте.</p>	<p>Српски језик, Грађанско васпитање</p>	<p>Компетенција за целоживотно учење, комуникација, сарадња, естетичка компетенција одговорно учешће у демократском друштву</p>

<p>угрожавају комуникацију. ДСТ.3.2.2. Записује речи и изразе с релативном ортографском тачношћу (тако да не долази до неспоразума) и познаје и примењује фреквентна правописна правила. ДСТ.3.2.3. Познаје и/или користи одређени број граматичких елемената и конструкција, укључујући и најчешће изузетке, као и основне начине творбе и флексије именица, глагола, придева, прилога. ДСТ.3.2.1. Углавном коректно изговара све гласове и гласовне групе, чак и у понекимтежим комбинацијама гласова, уз поштовање акценатскоинтонацијских правила, а евентуалне</p> <p>неправилности не угрожавају комуникацију. ДСТ.3.2.2. Записује речи и изразе с релативном ортографском тачношћу (тако да не долази до неспоразума) и познаје и примењује фреквентна правописна правила. ДСТ.3.2.3. Познаје и/или користи одређени број граматичких елемената и конструкција, укључујући и најчешће изузетке, као и основне начине творбе и флексије именица, глагола, придева,</p>					
--	--	--	--	--	--

<p>прилога. ДСТ.3.3.1. Разумеосновне сличности и разлике између своје и циљних култура у различитим аспектима свакодневног живота и прихвата постојање разлика. ДСТ.3.3.1. Разуме основне сличности и разлике између своје и циљних култура у различитим аспектима свакодневног живота и прихвата постојање разлика.</p> <p>ДСТ.3.3.2. Разуме основне сличности и разлике између своје и циљних култура у области умећа живљења и прихвата постојање разлика; примењује неке основне елементе у области умећа живљења</p>						
---	--	--	--	--	--	--

ОБРАЗОВНИ СТАНДАРДИ / ИСХОДИ	ВРЕМЕ	ОБЛАСТ (ТЕМА), САДРЖАЈ РАДА	НАЧИН И ПОСТУПАК ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА	АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА	КОРЕЛАЦИЈА СА ПРЕДМЕТИМ А	МЕЂУПРЕДМЕТНА КОМПЕТЕНЦИЈА
------------------------------	-------	-----------------------------	---------------------------------------	--------------------	---------------------------	----------------------------

<p>(нпр. начин обраћања и поздрављања). ДСТ.3.3.3. Разуме и избегава основне облике непримереног/неприкладног понашања у контексту</p> <p>циљних култура. ДСТ.3.3.4. Препознаје да постоји пристрасност у тумачењу културних појава и негује критичко мишљење у њиховом посматрању и разумевању. ДСТ.3.1.24. На матерњем језику саопштава основну тему и појединачне информације нешто опширнијег усменог исказа, примереног узрасту и интересовањима. ДСТ.3.1.1. Разуме саопштења, упутства, молбе итд. које се тичу његових потреба интересовања. ДСТ.3.1.2. Разуме основни смисао и главне информације из разговора двоје или више (са)говорника, уколико</p> <p>се говори разговетно и умереним темпом. ДСТ.3.1.3. Разуме кратко и једноставномонолошко излагањена узрасно адекватне и блиске теме, као и презентације праћене визуелним елементима. ДСТ.3.1.4. Разуме основни смисао и главне информације радио и телевизијских</p> <p>емисија (или других аудио визуелних записа) о блиским темама, као и тему и основу поруку</p> <p>кратких телевизијских репортажа и</p>	<p>ЈАНУАР, ФЕБРУАР</p>	<p>Молодость всегда в пути</p>	<p>Фронтални, индивидуални, у пару, групни.</p> <p>КМ – читај/слушај и одговори на питања/попуни табелу/допуни текст/повежи; играње улога, симулација; вођени дијалог; вођено писање састава и усмено излагање.</p>	<p>Ученици активно учествују у наставном процесу; самостално закључују значења израза и речи, као и форму и значења граматичких садржаја; раде вежбе слушања, читања, говора и писања; глуме, симулирају, певају песму; раде пројекте.</p>	<p>Српски језик</p>	<p>Компетенција за целоживотно учење, комуникација, сарадња, естетичка компетенција одговорно учешће у демократском друштву</p>
---	------------------------	---	---	--	---------------------	---

<p>документарних филмова помажући се визуелним информацијама. ДСТ.3.2.1. Углавном коректно изговара све гласове и гласовне групе, чак и у понеким тежим комбинацијама гласова, уз поштовање акценатскоинтонацијских правила, а евентуалне неправилности не угрожавају комуникацију. ДСТ.3.2.2. Записује речи и изразе с релативном ортографском тачношћу (тако да не долази до неспоразума) и познајеи примењује фреквентна правописна правила. ДСТ.3.2.3. Познаје и/или користи одређени број граматичких елемената и конструкција, укључујући и најчешће изузетке, као и основне начине творбе и флексије именица, глагола, придева, прилога. ДСТ.3.2.1. Углавном коректно изговара све гласове и гласовне групе, чак и у понеким тежим комбинацијама гласова, уз поштовање акценатско интонацијских правила, а евентуалненеправилности не угрожавају комуникацију. ДСТ.3.2.2. Записуј речи и изразе с</p>						
--	--	--	--	--	--	--

ОБРАЗОВНИ СТАНДАРДИ / ИСХОДИ	ВРЕМЕ	ОБЛАСТ (ТЕМА), САДРЖАЈ РАДА	НАЧИН И ПОСТУПАК ОСТВАРИВАЊ А ПРОГРАМА	АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА	КОРЕЛАЦИЈА СА ПРЕДМЕТИМ А	МЕЂУПРЕДМЕТ НА КОМПЕТЕНЦИЈА
-------------------------------------	--------------	--	---	-------------------------------	--	--

<p>релативном ортографском тачношћу (тако да не долази до неспоразума) и познаје и примењује фреквентна правописна правила.</p>	<p>МАРТ, АПРИЛ</p>	<p>Делу време – потехе час</p>	<p>Фронтални, индивидуални, у пару, групни.</p> <p>КМ – читај/слушај и одговори на питања/попуни табелу/допуни текст/повежи; играње улога, симулација; вођени дијалог; вођено писање састава и усемно излагање.</p>	<p>Ученици активно учествују у наставном процесу; самостално закључују значења израза и речи, као и форму и значења граматичких садржаја; раде вежбе слушања, читања, говора и писања; глуме, симулирају, певају песмицу; раде пројекте.</p>	<p>Српски језик, историја</p>	<p>Компетенција за целоживотно учење, комуникација, сарадња, решавање проблема, одговорно учење у демократском друштву</p>
<p>ОБРАЗОВНИ СТАНДАРДИ / ИСХОДИ</p>	<p>ВРЕМЕ/МЕСТО</p>	<p>ОБЛАСТ (ТЕМА), САДРЖАЈ РАДА</p>	<p>НАЧИН И ПОСТУПАК ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА</p>	<p>АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА</p>	<p>КОРЕЛАЦИЈА СА ПРЕДМЕТИМА</p>	<p>МЕЂУПРЕДМЕТНА КОМПЕТЕНЦИЈА</p>

	АПРИЛ	Семья всему начало	<p>Фронтални, индивидуални, у пару, групни.</p> <p>КМ – читај/слушај и понови/одговор и на питања/попуни табелу/допуни текст/повежи; играње улога, симулација; вођени дијалог; вођено писање састава и усмено излагање.</p>	<p>Ученици активно учествују у наставном процесу; самостално закључују значења израза и речи, као и</p> <p>форму и значења граматичких садржаја; раде вежбе слушања, читања, говора и писања; глуме, симулирају, певају песмицу; раде пројекте.</p>	Српски језик, грађанско васпитање	<p>Компетенција за целоживотно учење, комуникација, сарадња, одговоран однос према здрављу, одговорно учешће у демократском друштву</p>
--	-------	-----------------------	---	---	---	---

ОБРАЗОВНИ СТАНДАРДИ / ИСХОДИ	ВРЕМЕ	ОБЛАСТ (ТЕМА), САДРЖАЈ РАДА	НАЧИН И ПОСТУПАК ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА	АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА	КОРЕЛАЦИЈА СА ПРЕДМЕТИМ А	МЕЂУПРЕДМЕТ НА КОМПЕТЕНЦИЈА
	МАЈ	Экран и сцена – окно в мир	Фронтални, индивидуални, у пару, групни. КМ – читај/слушај и понови/одговор и на питања/попуни табелу/допуни текст/повежи; играње улога, симулација; вођени дијалог; вођено писање састава и усмено излагање.	Ученици активно учествују у наставном процесу; самостално закључују значења израза и речи, као и форму и значења граматичких садржаја; раде вежбе слушања, читања, говора и писања; глуме, симулирају, певају песму; раде пројекте.	српски језик, музичка култура грађанско васпитање	Компетенција за целоживотно учење, комуникација, сарадња, естетичка компетенција, одговорно учешће у демократском друштву

ОБРАЗОВНИ СТАНДАРДИ / ИСХОДИ	ВРЕМЕ	ОБЛАСТ (ТЕМА), САДРЖАЈ РАДА	НАЧИН И ПОСТУПАК ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА	АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА	КОРЕЛАЦИЈА СА ПРЕДМЕТИМА	МЕЂУПРЕДМЕТНА КОМПЕТЕНЦИЈА
	ЈУН	Земља ждџт твоей помощи	Фронтални, индивидуални, у пару, групни. КМ – читај/слушај и понови/одговор и на питања/попуни табелу/допуни текст/повежи; играње улога, симулација; вођени дијалог; вођено писање састава и усмено излагање.	Ученици активно учествују у наставном процесу; самостално закључују значања израза и речи, као и форму и значања граматичких садржаја; раде вежбе слушања, читања, говора и писања; глуме, симулирају, певају песму; раде пројекте.	српски језик, музичка култура	Компетенција за целоживотно учење, комуникација, сарадња, одговоран однос према околини, одговорно учешће у демократском друштву

ШКОЛСКИ ПРОГРАМ РУМУНСКИ ЈЕЗИК СА ЕЛЕМЕНТИМА НАЦИОНАЛНЕ КУЛТУРЕ

7-РАЗРЕД

Циљ наставе је оспособити ученике да комуницирају на румунском језику на основном нивоу на разним темама из непосредног окружења. Учење језика има циљ за подстицање мотивације за комуницирање са осталом децом, подстицање ка сазнајном карактеру румунске културе и традиције и да буде подстрек да се слободно изразе на овом језику.

ГОДИШЊИ ФОНД: 72

ОБРАЗОВНИ СТАНДАРДИ / ИСХОДИ	ВРЕМЕ	ОБЛАСТ (ТЕМА), САДРЖАЈ РАДА	НАЧИН И ПОСТУПАК ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА	АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА	КОРЕЛАЦИЈА СА ПРЕДМЕТИМА	МЕЂУПРЕДМЕТНА КОМПЕТЕНЦИЈА
------------------------------	-------	-----------------------------	---------------------------------------	--------------------	--------------------------	----------------------------

<p>На крају теме ученик ће бити у стању да:</p> <p>-Поздрави и одговори на поздрав користећи једноставна језичка средства</p>	<p>СЕПТЕМБАР</p>	<p>1. SALUTAREA</p> <p>Формално и неформално поздрављање; Правила учтивог понашања</p>	<p>Фронтални, индивидуални, у пару, групни.</p>	<p>-Слушање и реаговање на упутства наставника на страном језику или са аудио-записа</p> <p>-Рад у паровима, малим и великим групама</p> <p>-Мануелне активности</p> <p>-Вежбе слушања</p> <p>-Игре примерене узрасту и дидактичком захтеву</p> <p>-Класирање и упоређивање</p> <p>-Решавање „проблем-ситуација” у разреду, тј. договори и мини-пројекти.</p> <p>„Превођење” исказа у гест и геста у исказ.</p> <p>-Заједничко прављење илустрованих материјала</p>	<p>Грађанско васпитање, српски језик.</p>	<p>Комуникација; Сарадња; Компетенција за учење; Одоговорно учење у демократском друштву; Естетичка компетенција</p>
---	------------------	---	---	---	---	--

ОБРАЗОВНИ СТАНДАРДИ / ИСХОДИ	ВРЕМЕ	ОБЛАСТ (ТЕМА), САДРЖАЈ РАДА	НАЧИН И ПОСТУПАК ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА	АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА	КОРЕЛАЦИЈА СА ПРЕДМЕТИМА	МЕЂУПРЕДМЕТНА КОМПЕТЕНЦИЈА
<p>На крају теме ученик ће бити у стању да:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Представља себе и остале у свом окружењу -дели информације, -представља своје окружење. 	<p>СЕПТЕМБАР, ОКТОБАР</p>	<p>2. Представљање себе и осталих у окружењу</p>	<p>Фронтални, индивидуални, у пару, групни.</p>	<ul style="list-style-type: none"> -Слушање и реаговање на упутства наставника на страном језику или са аудио-записа -Рад у паровима, малим и великим групама -Мануелне активности -Вежбе слушања -Игре примерене узрасту и дидактичком захтеву -Класирање и упоређивање -Решавање „проблем-ситуација” у разреду, тј. договори и мини-пројекти. „Превођење” исказа у гест и геста у исказ. -Заједничко прављење 	<p>Грађанско васпитање, српски језик</p>	<p>Комуникација; Сарадња; Дигитална компетенција; Рад са подацима и информацијама; Компетенција за учење; Одоговорно учешће у демократском друштву; Естетичка компетенција</p>

				илустрованих материјала		
--	--	--	--	----------------------------	--	--

ОБРАЗОВНИ СТАНДАРДИ / ИСХОДИ	ВРЕМЕ/МЕСТО	ОБЛАСТ (ТЕМА), САДРЖАЈ РАДА	НАЧИН И ПОСТУПАК ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА	АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА	КОРЕЛАЦИЈА СА ПРЕДМЕТИМА	МЕЂУПРЕДМЕТНА КОМПЕТЕНЦИЈА
<p>На крају теме ученик ће бити у стању да:</p> <p>-Разуме, пружа и усмерава једноставне активности.</p>	ОКТОБАР, НОВЕМБАР	3. Свакодневне активности	Фронтални, индивидуални, у пару, групни.	<p>-Слушање и реаговање на упутства наставника на страном језику или са аудио-записа</p> <p>-Рад у паровима, малим и великим групама</p> <p>-Мануелне активности</p> <p>-Вежбе слушања</p> <p>-Игре примерене узрасту и дидактичком захтеву</p> <p>-Класирање и упоређивање</p> <p>-Решавање „проблем-ситуација” у разреду, тј. договори и мини-пројекти.</p> <p>„Превођење” исказа</p>	Грађанско васпитање, српски језик	<p>Комуникација; Одговоран однос према околини; Компетенција за учење; Одговорно учење у демократском друштву; Рад са подацима; Дигитална компетенција; Предузимљивост и оријентација ка предузетништву; Сарадња; Решавање проблема</p>

				у гест и геста у исказ. -Заједничко прављење илустрованих материјала		
--	--	--	--	---	--	--

ОБРАЗОВНИ СТАНДАРДИ / ИСХОДИ	ВРЕМЕ/М ЕСТО	ОБЛАСТ (ТЕМА), САДРЖАЈ РАДА	НАЧИН И ПОСТУПАК ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА	АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА	КОРЕЛАЦИЈА СА ПРЕДМЕТИМ А	МЕЂУПРЕДМЕТНА КОМПЕТЕНЦИЈА
---	-------------------------	--	--	-------------------------------	--	---------------------------------------

<p>На крају теме ученик ће бити у стању да:</p> <p>-Схвата поруку из једног текста, чита правилно, зна да одговара на задата питања.</p> <p>-Изговара правилно речи, изреке и саставља реченицу.</p>	<p>ДЕЦЕМБАР, ЈАНУАР</p>	<p>4. Књижевност</p>	<p>Фронтални, индивидуални, у пару, групни.</p>	<p>-Слушање и реаговање на упутства наставника на страном језику или са аудио-записа</p> <p>-Рад у паровима, малим и великим групама</p> <p>-Мануелне активности</p> <p>-Вежбе слушања</p> <p>-Игре примерене узрасту и дидактичком захтеву</p> <p>-Класирање и упоређивање</p> <p>-Решавање „проблем-ситуација” у разреду, тј. договори и мини-пројекти.</p> <p>„Превођење” исказа у гест и геста у исказ.</p> <p>-Заједничко прављење</p>	<p>Грађанско васпитање, српски језик</p>	<p>Комуникација; Одговоран однос према околини; Компетенција за учење; Одговорно учење у демократском друштву; Рад са подацима; Дигитална компетенција; Предузимљивост и оријентација ка предузетништву; Сарадња; Решавање проблема</p>
--	-------------------------	-----------------------------	---	---	--	---

				илустрованих материјала		
--	--	--	--	----------------------------	--	--

ОБРАЗОВНИ СТАНДАРДИ / ИСХОДИ	ВРЕМЕ/ МЕСТО	ОБЛАСТ (ТЕМА), САДРЖАЈ РАДА	НАЧИН И ПОСТУПАК ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА	АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА	КОРЕЛАЦИЈА СА ПРЕДМЕТИМ А	МЕЂУПРЕДМЕТНА КОМПЕТЕНЦИЈА
---------------------------------	-----------------	-----------------------------------	--	-----------------------	------------------------------------	-------------------------------

<p>На крају теме ученик ће бити у стању да:</p> <p>-Усвоји одређени фонд речи.</p> <p>-Препричава неке догађаје.</p>	<p>ФЕБРУАР</p>	<p>5. Анализа текстова</p>	<p>Фронтални, индивидуални, у пару, групни.</p>	<p>-Слушање и реаговање на упутства наставника на страном језику или са аудио-записа</p> <p>-Рад у паровима, малим и великим групама</p> <p>-Мануелне активности</p> <p>-Вежбе слушања</p> <p>-Игре примерене узрасту и дидактичком захтеву</p> <p>-Класирање и упоређивање</p> <p>-Решавање „проблем-ситуација” у разреду, тј. договори и мини-пројекти.</p> <p>„Превођење” исказа у гест и геста у исказ.</p> <p>-Заједничко прављење</p>	<p>Грађанско васпитање, српски језик</p>	<p>Одговоран однос према околини; Компетенција за учење; Одговорно учешће у демократском друштву; Рад са подацима; Дигитална компетенција; Предузимљивост и оријентација ка предузетништву; Сарадња; Решавање проблема; Комуникација</p>
--	----------------	-----------------------------------	---	---	--	--

				илустрованих материјала		
ОБРАЗОВНИ СТАНДАРДИ / ИСХОДИ	ВРЕМЕ/М ЕСТО	ОБЛАСТ (ТЕМА), САДРЖАЈ РАДА	НАЧИН И ПОСТУПАК ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА	АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА	КОРЕЛАЦИЈА СА ПРЕДМЕТИМ А	МЕЂУПРЕДМЕТНА КОМПЕТЕНЦИЈА

<p>На крају теме ученик ће бити у стању да:</p> <p>-Препозна и негује уметност националне културе.</p>	<p>МАРТ, АПРИЛ</p>	<p>6. Уметност</p>	<p>Фронтални, индивидуални, у пару, групни.</p>	<p>-Слушање и реаговање на упутства наставника на страном језику или са аудио-записа</p> <p>-Рад у паровима, малим и великим групама</p> <p>-Мануелне активности</p> <p>-Вежбе слушања</p> <p>-Игре примерене узрасту и дидактичком захтеву</p> <p>-Класирање и упоређивање</p> <p>-Решавање „проблем-ситуација” у разреду, тј. договори и мини-пројекти.</p> <p>„Превођење” исказа у гест и геста у исказ.</p> <p>-Заједничко прављење</p>	<p>Грађанско васпитање, српски језик, историја, музичка култура</p>	<p>Одговоран однос према околини; Компетенција за учење; Одговорно учење у демократском друштву; Дигитална компетенција; Сарадња; Решавање проблема; Комуникација</p>
--	--------------------	---------------------------	---	---	---	---

				илустрованих материјала		
--	--	--	--	----------------------------	--	--

ОБРАЗОВНИ СТАНДАРДИ / ИСХОДИ	ВРЕМЕ/М ЕСТО	ОБЛАСТ (ТЕМА), САДРЖАЈ РАДА	НАЧИН И ПОСТУПАК ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА	АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА	КОРЕЛАЦИЈА СА ПРЕДМЕТИМ А	МЕЂУПРЕДМЕТНА КОМПЕТЕНЦИЈА
---------------------------------	-----------------	-----------------------------------	--	-----------------------	------------------------------------	-------------------------------

<p>На крају теме ученик ће бити у стању да:</p> <p>-Негује обичаје, националну културу румунског језика.</p>	<p>АПРИЛ, МАЈ</p>	<p>7. Традиција и обичаји</p>	<p>Фронтални, индивидуални, у пару, групни.</p>	<p>-Слушање и реаговање на упутства наставника на страном језику или са аудио-записа</p> <p>-Рад у паровима, малим и великим групама</p> <p>-Мануелне активности</p> <p>-Вежбе слушања</p> <p>-Игре примерене узрасту и дидактичком захтеву</p> <p>-Класирање и упоређивање</p> <p>-Решавање „проблем-ситуација” у разреду, тј. договори и мини-пројекти.</p> <p>„Превођење” исказа у гест и геста у исказ.</p> <p>-Заједничко прављење</p>	<p>Грађанско васпитање, српски језик,</p> <p>МУЗИЧКА КУЛТУРА</p>	<p>Одговоран однос према околини; Компетенција за учење; Одговорно учење у демократском друштву Дигитална компетенција; Сарадња; Решавање проблема; Комуникација</p>
--	-------------------	--------------------------------------	---	---	--	--

				илустрованих материјала		
--	--	--	--	----------------------------	--	--

ОБРАЗОВНИ СТАНДАРДИ / ИСХОДИ	ВРЕМЕ/М ЕСТО	ОБЛАСТ (ТЕМА), САДРЖАЈ РАДА	НАЧИН И ПОСТУПАК ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА	АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА	КОРЕЛАЦИЈА СА ПРЕДМЕТИМ А	МЕЂУПРЕДМЕТНА КОМПЕТЕНЦИЈА
---------------------------------	-----------------	-----------------------------------	--	-----------------------	------------------------------------	-------------------------------

<p>На крају теме ученик ће бити у стању да:</p> <p>-Препозна и именује ствари из свог окружења</p> <p>-опише своје окружење.</p>	<p>МАЈ, ЈУН</p>	<p>8. Усмено изражавање</p>	<p>Фронтални, индивидуални, у пару, групни.</p>	<p>-Слушање и реаговање на упутства наставника на страном језику или са аудио-записа</p> <p>-Рад у паровима, малим и великим групама</p> <p>-Мануелне активности</p> <p>-Вежбе слушања</p> <p>-Игре примерене узрасту и дидактичком захтеву</p> <p>-Класирање и упоређивање</p> <p>-Решавање „проблем-ситуација” у разреду, тј. договори и мини-пројекти.</p> <p>„Превођење” исказа у гест и геста у исказ.</p> <p>-Заједничко прављење</p>	<p>Грађанско васпитање, српски језик</p>	<p>Одговоран однос према околини; Компетенција за учење; Одговорно учење у демократском друштву Дигитална компетенција; Сарадња; Решавање проблема; Комуникација</p>
--	-----------------	------------------------------------	---	---	--	--

				илустрованих материјала		
--	--	--	--	----------------------------	--	--

Програми СНА за седми или осми разред према ПРАВИЛНИКУ о допуни Правилника о програму наставе и учења за седми разред основног образовања и васпитања – ПГ 17/2021

МОЈА ЖИВОТНА СРЕДИНА

седми или осми разред

годишњи фонд часова 36 или 34

Циљ часа

Циљ учења слободне наставне активности је да допринесе развоју компетенција потребних за одговорну улогу у друштву у погледу очувања животне средине, биодиверзитета и одрживог развоја.

Исходи

По завршетку програма ученик ће бити у стању да:

- образложи избор теме/истраживања из области одрживог развоја, циљ и план рада користећи вештину јавног говора;
- формулише истраживачки задатак;
- планира ресурсе и управља њима, усмерен на достизање реалног циља;
- прикупи, одабере и обради информације релевантне за истраживање, користећи поуздане изворе информација, наводећи извор и аутора;
- прикаже и образложи резултате истраживања са аспеката очувања животне средине, биодиверзитета и здравља, усмено, писано, графички или одабраном уметничком техником;
- користи ИКТ за комуникацију, прикупљање и обраду података и представљање резултата истраживања;
- вреднује утицај својих навика у потрошњи ресурса и одлагању отпада;
- учествује у акцијама које су усмерене ка заштити, обнови и унапређењу животне средине и одрживом развоју;
- повеже значај очувања животне средине са бригом о сопственом и колективном здрављу;
- одговорно се односи према себи, сарадницима, животној средини и културном наслеђу;
- користи језик и стил комуникације који су специфични за поједине научне и техничке дисциплине и чува језички идентитет;
- сарађује у тиму, поштујући разлике у мишљењу и интересима, дајући лични допринос постизању договора и афирмишући толеранцију и равноправност у дијалогу;
- критички процени сопствени рад и рад сарадника у групи.

ЕКОЛОШКИ ОТИСАК И ОПСТАНАК

- Еколошки отисак. Биокапацитет.
- Еколошки дуг. Одрживи развој

Теме и кључни појмови	<ul style="list-style-type: none"> • Еколошко право
	УПРАВЉАЊЕ ОТПАДОМ <ul style="list-style-type: none"> • Врсте отпада. Управљање отпадом. Комунални отпад. • Депонија.
	РЕЦИКЛАЖА, РЕМЕДИЈАЦИЈА И ПОНОВНА УПОТРЕБА ДОБАРА И СИРОВИНА <ul style="list-style-type: none"> • Секундарне сировине: папир, уља у исхрани, текстил, пластика. • Предности и недостаци поновне употребе добара и сировина. • ЗР правила.
	ОБНОВЉИВИ ИЗВОРИ ЕНЕРГИЈЕ <ul style="list-style-type: none"> • Извори енергије. • Енергетска ефикасност. Обновљиви извори енергије. • Предности и недостаци обновљивих извора енергије.
Компетенције	<ul style="list-style-type: none"> • Компетенција за целоживотно учење • Комуникација • Рад са подацима и информацијама • Дигитална компетенција • Решавање проблема • Сарадња • Одговорно учешће у демократском друштву • Одговоран однос према здрављу • Одговоран однос према околини • Естетичка компетенција • Предузимљивост и оријентација ка предузетништву

УМЕТНОСТ

седми или осми разред

годишњи фонд часова 36 или 34

Циљ часа	Циљ учења слободне наставне активности <i>Уметност</i> је да ученик развија вештине комуникације и сарадње, критичко и стваралачко мишљење, осетљивост за естетику, радозналост, мотивацију за
-----------------	---

	истраживање и изражавање у различитим медијима као и одговоран однос према очувању уметничког наслеђа и културе свога и других народа.
Исходи	<p>На крају програма ученик ће бити у стању да:</p> <ul style="list-style-type: none"> – образложи значај традиционалне визуелне уметности за идентитет народа и појединца; – повеже карактеристичан артефакт са континентом и културом којој припада; – обликује ликовне радове са препознатљивим елементима одабране културе; – опише одабрани продукт визуелних уметности и процес његове израде; – пореди основне одлике традиционалне визуелне уметности два или више народа; – објасни значај и улогу културног наслеђа; – објасни главне карактеристике традиционалне музике на простору Балкана и Србије и њихов међусобни утицај; – прикаже елементе прожимања традиционалне музике различитих народа на простору Балкана на музичким примерима; – презентује традиционалну музику карактеристичну за различите крајеве Балкана и Србије; – прикаже начине очувања музичког културног наслеђа; – објасни како савремене технологије утичу на развој музике; – презентује начине промоције музичких дела и догађаја; – прикаже примену музике у другим уметностима; – истражи и објасни шта је музичка критика и која је њена улога; – аргументовано искаже утисак о слушаним делима. – комуницира учтиво, јасно и аргументовано уз уважавање различитих мишљења, идеја и естетских доживљаја; – проналази, самостално и у сарадњи са другима, релевантне податке и информације користећи савремену технологију; – учествује активно, према сопственим способностима и интересовањима, у истраживачком и радионичком раду.

Теме и кључни појмови	ТРАДИЦИОНАЛНА ВИЗУЕЛНА УМЕТНОСТ ШИРОМ СВЕТА <ul style="list-style-type: none"> • Визуелна уметност народа Аустралије и Новог Зеланда (сликарство аустралијских Аборигина, традиционална теговажа Маора) • Уметност америчких народа (тотеми, керамика, ћилими, корпе) • Култура древне Индије, Кине и Јапана (градови, храмови, одећа, писмо) • Уметност народа Африке (маске и штитови)
------------------------------	--

	<ul style="list-style-type: none"> • Словенска традиција (митологија, симболика и орнаментика) <p>▯</p> <p>ТРАДИЦИОНАЛНА МУЗИЧКА УМЕТНОСТ БАЛКАНА И СРБИЈЕ</p> <ul style="list-style-type: none"> • Културно наслеђе (значај и улога) • Традиционална музичка уметност Балкана (основне карактеристике у односу на ентитет и међусобни утицаји, сличности и разлике) • Традиционална музика Србије (певање, свирање, обичаји, обреди, ношња, кола...) • Начини очувања културног наслеђа
	<p>ТРАДИЦИОНАЛНА МУЗИЧКА УМЕТНОСТ БАЛКАНА И СРБИЈЕ</p> <ul style="list-style-type: none"> • Културно наслеђе (значај и улога) • Традиционална музичка уметност Балкана (основне карактеристике у односу на ентитет и међусобни утицаји, сличности и разлике) • Традиционална музика Србије (певање, свирање, обичаји, обреди, ношња, кола...) • Начини очувања културног наслеђа
<p>Компетенције</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Компетенција за целоживотно учење • Естетичка компетенција • Решавање проблема • Комуникација • Сарадња • Рад са подацима и информацијама • Дигитална компетенција • Одговорно учешће у демократском друштву • Предузимљивост и оријентација ка предузетништву • Одговоран однос према здрављу • Одговоран однос према околини

ПРЕДУЗЕТНИШТВО

седми или осми разред

годишњи фонд часова 36 или 34

Циљ часа

Циљ учења слободне наставне активности *Предузетништво* је да допринесе развоју иновативности и предузимљивости код ученика, способности да се идеје претворе у акцију, способности за тимски рад и коришћење разноврсних извора знања ради бољег разумевања друштвених процеса и појава и преузимања одговорне улоге у савременом друштву.

<p>Исходи</p>	<p>По завршетку програма ученик ће бити у стању да:</p> <ul style="list-style-type: none"> – наведе основна права потрошача и начине њихове заштите; – на декларацији пронађе најважније информације о производу и одреди однос цене и квалитета; – посматра занимања из перспективе некад и сад и предвиди могућности њиховог развоја у будућности; – повезује одређена занимања и врсту и нивое образовања; – препозна проблеме у свом непосредном окружењу и дискутује о могућностима њиховог решавања; – се укључи у иницијативе које се покрећу у школи; – разликује особине лидера и менаџера; – одговорно преузима задужења у тиму, сарађује са другим члановима тима и учествује у доношењу одлука; – планира, распоређује и управља ресурсима (знања и вештине, време, новац, технологије); – учествује у осмишљавању пословне идеје; – информише се о постојању сличних производа на тржишту; – комуницира са окружењем о креативним идејама свога тима; – примењује правила пословне комуникације; – поштује етичке принципе у пословању; – израчуна трошкове израде производа према датим инструкцијама; – прикупи информације о ценама сличних производа на тржишту и на основу њих одреди цену свог производа; – учествује у промоцији и продаји производа; – презентује рад свог тима.
	<p>ЗАШТИТА ПРАВА ПОТРОШАЧА</p>

Теме и кључни појмови	<ul style="list-style-type: none"> • Однос цене и квалитета производа/услуге. • Декларација производа. • Уговорна обавеза за услугу. • Остваривање права потрошача
	<p>СВЕТ РАДА</p> <ul style="list-style-type: none"> • Свет занимања некад, сад и у будућности. • Професионална оријентација. • Професионални развој. • Форма и функција CV и мотивационог писма. • Концепт целоживотног учења.
	<p>ПОКРЕНИ СЕБЕ И ДРУГЕ</p> <ul style="list-style-type: none"> • Покретање иницијативе. • Менаџмент и лидерство.
	<p>УЧЕНИЧКА ПРЕДУЗЕЋА</p> <ul style="list-style-type: none"> • Појам предузећа (привредног субјекта). • Производ и/или услуга. • Појам тржишта. • Људски и материјални ресурси. • Пословна комуникација. • Основни етички принципи у пословању. • Процес производње и процес пружања услуга. • Цена производа или услуге. • Облици промовисања производа. • Продаја производа или услуге.

Компетенције	<ul style="list-style-type: none"> • Комуникација • Рад са подацима и информацијама • Дигитална компетенција • Решавање проблема • Сарадња • Одговорно учешће у демократском друштву • Одговоран однос према здрављу • Одговоран однос према околини
---------------------	---

	<ul style="list-style-type: none"> • Естетичка компетенција • Предузимљивост и оријентација ка предузетништву
--	--

ДОМАЋИНСТВО

седми или осми разред

годишњи фонд часова 36 или 34

**Циљ
часа**

Циљ учења слободне наставне активности *Домаћинство* је да ученици интегришу и функционализују знања стечена у оквиру различитих предмета у контексту свакодневног живота, да унапреде вештине и формирају навике у вези са важним активностима у свакодневном животу у области становања, одевања, исхране и употребе различитих материјала.

Исходи

По завршетку програма ученик ће бити у стању да:

- одговорно испуњава обавезе потребне за живот у заједници / домаћинству;
- преиспита сопствене и навике других чланова заједнице/домаћинства и утиче на њихову промену ка рационалном планирању, економичној потрошњи и развијању одговорних еколошких навика;
- користи рачунарске апликације, 3D приказ грађевинског објекта и унутрашњег уређења домаћинства, уважавајући потребе савремене културе становања;
- учествује у активностима уређења и заштите домаћинства и окружења у коме се оно налази;
- анализира карактеристике савремене културе становања и повеже развој и значај урбанизма за побољшање услова живљења домаћинства;
- правилно разврстава и одлаже отпад из домаћинства, припрема га и предаје на рециклажу;
- образлаже на примеру у домаћинству употребу обновљивих извора енергије и значај топлотне изолације са уштедом енергије у домаћинству;
- правилно и безбедно користи уређаје за загревање и климатизацију простора;
- разликује природне од вештачких тканина, правилно их употребљава и одржава;
- планира буџет домаћинства и управља њиме;
- планира радну недељу, укључује и усклађује обавезе које има као појединац и у заједници/ домаћинству;

	<ul style="list-style-type: none"> – припрема и уређује простор за ручавање и формира културне навике приликом узимања хране; – правилно се храни, води рачуна о сопственом здрављу и здрављу породице; -планира дневне оброке за своје домаћинство у складу са општим принципима правилне исхране уз уважавање потреба свих чланова домаћинства; – примењује основне технике и правила обраде и припреме намирница уз примену правилног руковања прибором, посуђем, справама и апаратима за припрему хране; – истражује и прави план набавке средстава за одржавање личне хигијене и чистоће домаћинства; – процењује значај и утицај информација и извора информација и повезује их са сопственим искуством ради решавања различитих проблемских ситуација; – комуницира на конструктиван начин; – процењује значај и утицај научних достигнућа на свакодневни живот; – осмишљава и предузима истраживање у решавању проблема, одговорно се односи према свом животу, животу других и животној средини; – критички процењује сопствени рад и рад сарадника у групи; – сарађује у тиму, поштујући разлике у мишљењу и афирмише толеранцију и равноправност у дијалогу.
	<p>САВРЕМЕНО ДОМАЋИНСТВО И ПОРОДИЦА</p> <ul style="list-style-type: none"> • Домаћинство. • Организација домаћинства. • Породица, односи и потребе у породици и њихово усклађивање. • Формирање здраве породице. • Фазе породичног живота. • Култура као начин живота и културно наслеђе

Теме и кључни појмови	КУЛТУРА СТАНОВАЊА <ul style="list-style-type: none"> • Породично домаћинство на селу и у граду. • Породица и домаћинство. • Функционалне целине домаћинства и њихове улоге. • Технички апарати у домаћинству. • Безбедност у домаћинству. • Уређење домаћинства и околине у градској и сеоској средини. • Економично коришћење и потрошња воде у градском и сеоском домаћинству. • Уштеда енергије у домаћинству. • Хемијска и микробиолошка исправност воде. • Отпадне воде у домаћинству. • Основни хигијенски захтеви домаћинства. • Прикупљање, сортирање и одлагање отпада у домаћинству
--------------------------------------	---

САВРЕМЕНО ДОМАЋИНСТВО И ПОРОДИЦА

- Домаћинство.
- Организација домаћинства.
- Породица, односи и потребе у породици и њихово усклађивање.
- Формирање здраве породице.
- Фазе породичног живота.
- Култура као начин живота и културно наслеђе.
- КУЛТУРА СТАНОВАЊА
- Породично домаћинство на селу и у граду.
- Породица и домаћинство.
- Функционалне целине домаћинства и њихове улоге.
- Технички апарати у домаћинству.
- Безбедност у домаћинству.
- Уређење домаћинства и околине у градској и сеоској средини.
- Економично коришћење и потрошња воде у градском и сеоском домаћинству.
- Уштеда енергије у домаћинству.
- Хемијска и микробиолошка исправност воде.
- Отпадне воде у домаћинству.
- Основни хигијенски захтеви домаћинства.
- Прикупљање, сортирање и одлагање отпада у домаћинству.

КУЛТУРА ОДЕВАЊА

- Улога одеће и обуће у животу човека.
- Природни и вештачки материјали, њихова својства и употреба у домаћинству.
- Одржавање одеће, кућног текстила, и декоративног плана у домаћинству. Одржавање и чишћење природних и вештачких материјала.
- Организација складиштења кућног текстила, обуће и одеће.
- Рециклажа кућног текстила и одеће.

КУЛТУРА ПОНАШАЊА

- Планирање и расподела буџета.
- План набавке и избор артикала.
- План и припреме за путовање.
- Правила понашања у превозним средствима, у граду и на путовању.
- Савремена средства комуникације и претраживање различитих информација.

СРЕДСТВА ЗА ОДРЖАВАЊЕ ЛИЧНЕ ХИГИЈЕНЕ И ХИГИЈЕНЕ ДОМАЋИНСТВА

- Значај воде за одржавање хигијене.
- Средства за личну хигијену.
- Козметичка средства.
- Кућна апотека.
- Материјали за опремање домаћинства
- Одржавање домаћинства
- Отпадни материјали у домаћинству.

ИСХРАНА У ДОМАЋИНСТВУ

- Хранљиви састојци и животне намирнице.
- Класификација животних намирница према пореклу (биљне и животињске), улози у организму (енергетска, градивна, заштитна и регулаторна) и саставу.
- Енергетска вредност намирница.
- Потребе за састојцима хране зависно од узраста, занимања, пола, спољашње средине, здравственог и физиолошког стања организма.
- Рационална исхрана човека.
- Принципи рационалне исхране.
- Законски прописи, правилници о намирницама и квалитету хране.
- Последице неправилне исхране.
- Припремање хране, начини обраде намирница.
- Хигијенски услови приликом припремања хране.
- Одлагање, чување и конзервисање намирница.
- Апарати и машине за припремање, чување и обраду хране и намирница
- Загађујуће супстанце хране и мере заштите
- Адитиви
- Органска и ГМО храна
- Култура исхране и понашање за трпезом: послуживање и узимање хране, стоно посуђе и прибор.
- Национална кухиња и кухиње у свету

Компетенције	<ul style="list-style-type: none"> • Компетенција за целоживотно учење • Комуникација • Рад са подацима информацијама • Дигитална компетенција • Решавање проблема • Сарадња • Одговорно учешће у демократском друштву • Одговоран однос према здрављу • Одговоран однос према околини • Естетичка компетенција • Предузимљивост и оријентација ка предузетништву
---------------------	--

ФИЛОЗОФИЈА СА ДЕЦОМ

седми или осми разред

годишњи фонд часова 36 или 34

Циљ часа

Циљ учења слободне наставне активности *Филозофија са децом* је да ученик овлада знањима, развије вештине и формира ставове који ће подстаћи и убрзати његов интелектуални развој и унапредити вештине размишљања, закључивања, самосталног, критичког и креативног мишљења.

Исходи

По завршетку програма ученик ће бити у стању да:

- критички промишља и анализира питања и проблеме свог окружења
- са пажњом слуша саговорника и комуницира са другима на конструктиван начин
- јасно изрази сопствене мисли и осећања
- практикује интелектуалну отвореност и радозналост
- уважава релевантне аргументе
- практикује толеранцију и разлике у мишљењу
- искаже објективност и непристрасност у процени властитих и туђих становишта, поступака и постигнућа

- сарађује са члановима групе којој припада и одупре се притиску групе на асертиван начин
- препозна проблеме у свом непосредном окружењу и дискутује о могућностима њиховог решавања
- развије осетљивост за социјални и културни контекст
- учествује у расправи која доприноси атмосфери отворености и узајамног уважавања
- преузме одговорност за сопствене поступке, однос према природном и друштвеном окружењу,
- усвоји интелектуалне врлине истинољубивости

<p>Теме и кључни појмови</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Појам добра/зла • Појам уметности • Појам правде • Појам слободе • Појам среће • Појам толеранције • Појам вршњачког насиља • Појам истине/лажи • Појам живота • Појам времена и простора • Појам пријатељства • Појам храбрости • Појам бога • Појам човека • Појам мудрости и знања • Појам света • Појам природе • Појам једнакости и различитости • Појам љубави
<p>Компетенције</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Компетенција за целоживотно учење • Сарадња • Решавање проблема • Одговорно учешће у демократском друштву • Рад са подацима и информацијама • Дигитална компетенција • Комуникација • Одговоран однос према околини • Естетичка компетенција

Ваннаставне активности годишњи фонд часова : 36

Исходи

Школа је у обавези да својим Школским програмом и Годишњим планом рада предвиди различите програме ваннаставних активности у складу са интересовањима ученика, ресурсима и просторним могућностим. Поред организације излета, екскурзије, посета изложбама и сарадње са локалном самоуправом, ученицима треба понудити већи број друштвених, техничких, хуманитарних, спортских и културних активности.

- Учешће ученика у друштвеним, техничким, хуманитарним, спортским и културним активностима доприноси многим важним исходима образовања и васпитања, као што су:
  - задовољење различитих образовних потреба и интересовања ученика;
  - препознавање професионалних способности и интересовања, упознавање са светом рада;
  - надоградња исхода који се остварују у оквиру редовне наставе и доприносе развоју међупредметних исхода;
  - унапређивање различитих способности (интелектуалне, физичке, креативне, радне...);
  - јачање капацитета ученика за разликовање безбедног од небезбедног понашања и заштиту од ризичног понашања;
  - подстицање хуманог и одговорног односа према себи, другима и окружењу, јачање осетљивости за оне којима је потребна помоћ (нпр. стари и болесни);
  - унапређивање различитих врста писмености (језичке, медијске, културне, научне...);
  - култивисање коришћења слободног времена;
  - подстицање интеркултуралног дијалога;
  - разумевање концепта инклузије и јачање осетљивости за различитост;
  - јачање генерацијских веза између ученика различитих одељења без компетитивности;
  - релаксација, растерећење напетости ученика, самоисказивање;

	<ul style="list-style-type: none"> – јачање везе са локалном заједницом; – развој осећања припадности својој школској заједници; – подстицање самосталности, проактивности и предузимљивост; – припрема за решавање различитих животних ситуација; – промоција школе и њеног идентитета.
--	---

Детаљније у Правилнику о програму наставе и учења за осми разред основног образовања и васпитања

(„Службени гласник РС”, бр. 88/17, 27/18 – др. закон и 10/19),

Осми разред

8. разред Српски језик и књижевност годишњи фонд часова 136	
Циљеви	Исходи По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:

Циљеви учења предмета Српски језик и књижевност јесу да се ученик оспособи да правилно користи српски језик у различитим комуникативним ситуацијама, у говору и писању; да кроз читање и тумачење књижевних дела развија читалачке компетенције које, уз књижевно знање, обухватају емоционално и фантазијско уживљавање, живо памћење, истраживачко посматрање; подстичу имагинацију и уметнички сензибилитет, естетско доживљавање и критичко мишљење, морално просуђивање и асоцијативно повезивање; да се одговарајућим врстама читања оспособљава да усмерено приступа делу и приликом тумачења открива различите слојеве и значења; да стиче основна знања о месту, улози и значају језика и књижевности у култури, као и о медијској писмености; да стиче и развија најшира хуманистичка знања и да научи како функционално да повезује садржаје предметних области.

- чита са разумевањем књижевноуметничке текстове и остале типове текстова, примењујући различите стратегије читања;
- тумачи значења, језичке, естетске и структурне особине уметничких текстова, користећи књижевне термине и појмове;
- критички промишља о стварности на основу прочитаних дела;
- истакне универзалне вредности књижевног дела и повеже их са сопственим искуством и околностима у којима живи;
- повеже писце и дела из обавезног дела програма од 5. до 8. разреда;
- издвоји основне одлике књижевног рода и врсте у конкретном тексту, као и језичко-стилске карактеристике текста у склопу интерпретације;
- уочи слојевитост књижевног дела и међужанровско прожимање;
- повеже књижевна дела са историјским или другим одговарајућим контекстом;
- одреди временски оквир у којем је писац стварао;
- разликује аутора књижевноуметничког текста од наратора, драмског лица или лирског субјекта;
- препозна националне вредности и негује културноисторијску баштину, поштујући особености сопственог народа и других народа;
- учествује у избору књижевних дела и начина њихове обраде и представљања;
- објасни настанак и развој српског књижевног језика;
- разуме значај књижевног језика за културу и историју српског народа;
- сврста српски језик у одговарајућу језичку групу у Европи;
- именује дијалекте српског језика;
- разуме постојеће језичке прилике у Србији;
- издвоји делове творенице и препозна основне моделе њиховог грађења;
- користи садржаје из граматике обрађене у претходним разредима и повеже их са новим градивом;
- доследно примени правописну норму;

	<ul style="list-style-type: none"> – примени основна правила о распореду акцената; – уочи разлику између научног, административног и разговорног функционалног стила; – пише и говори поштујући карактеристике различитих функционалних стилова; – уочи разлику између речи и лексеме; – препозна метафору и метонимију као лексичке механизме и разуме значење вишезначних речи карактеристичних за свакодневну комуникацију; – разуме значење застарелих речи и неологизама; – користи речник, енциклопедију и лексикон; – уочи манипулацију у пропагандним текстовима; – напише приказ, расправу и краћи есеј; – разликује делове текста и књиге – укључујући индекс, појмовник, библиографију – и уме да их користи; – повезује информације и идеје изнесене у тексту, уочава јасно исказане односе и изводи закључак заснован на тексту.
Кључни појмови	<p>књижевност, језик, језичка култура.</p>
Теме:	<ul style="list-style-type: none"> • КЊИЖЕВНОСТ • ЈЕЗИК <p>Грамматика, Правопис, Ортоепија</p> <ul style="list-style-type: none"> • ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА <p>Поједини наставни садржаји за које наставник процени да се током године не могу реализовати на редовним часовима, могу се планирати за обраду на часовима пројектне наставе, амбијенталне, као и на часовима додатног рада и рада у секцијама.</p>

Компетенције	Језичке компетенције Компетенције за целоживотно учење, Вештина комуникације, Рад са подацима и информацијама, Дигитална компетенција, Вештина сарадње, Вештина за живот у демократском друштву, Естетска компетенција
---------------------	--

Детаљније у Правилнику о програму наставе и учења за осми разред основног образовања и васпитања („Службени гласник РС”, бр. 88/17, 27/18 – др. закон и 10/19, Просветни гласник 11/2019)

Clasa

LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ

Fondul anual de ore

Scopul învățării Limbii și literaturii române este ca elevii să-și formeze deprinderea de-a folosi corect limba română în diferite situații de comunicare, în vorbire și în scris; ca prin citirea și interpretarea operelor literare să-și dezvolte competențele de citire care, pe lângă cunoștințele literare, cuprind trăiri emoționale și dezvoltă fantezia, memoria, observarea, cercetarea; stimulează imaginația și sensibilitatea artistică, percepția estetică și gândirea critică, judecata morală și corelarea asociativă; prin diferite tipuri de citire să înțeleagă opera și în interpretarea operei literare să sesizeze diferite niveluri și semnificații; să dobândească cunoștințe de bază despre locul, rolul, importanța limbii și literatură în cultură, precum și despre competența digitală; să dobândească și să dezvolte cunoștințe umaniste și să învețe cum să lege în mod funcțional conținuturile din diferite domenii.

A opta

136 ore

FINALITĂȚI	DOMENIU/TEMĂ	CONTINUTURI
La sfârșitul clasei elevul va fi capabil să :		

- citească cu înțelegere texte literare și alte tipuri de texte, aplicând diferite strategii de citire;

- interpreteze semnificațiile, caracteristicile lingvistice, estetice și structurale ale textelor artistice, folosind termeni și noțiuni literare;

- aprecieze critic lucrările literare din diverse aspecte ale realității;

- evalueze valorile universale ale operei literare raportându-le la propria sa experiență și împrejurării în care trăiește;

- facă legătura dintre scriitori și operele literare prevăzute de Programa de învățământ, din clasele V - VIII;

- distingă caracteristicile de bază ale genului și speciei Literare într-un text concret precum și caracteristicile lingvistico-stilistice ale textului în cadrul interpretării;

- observe stratul ideatic al operei literare și interferențele dintre genurile literare;

- facă legătura dintre operele literare cu un conținut istoric sau cu alte conținuturi asemănătoare;

- determine perioada de timp în care scriitorul a creat;

- facă deosebirea dintre autorul unui text literar-artistic și nara tor, personaj dramatic sau cel liric;

- recunoască valorile naționale și

LITERATURĂ

TEXTE LITERARE LIRICE

1. Đura Jakšić *Patria*

2. Vasile Alecsandri *Balta*
3. Alexandru Mateevici *Limba noastră*
4. Lucian Blaga *Ghimpii*
5. George Călinescu *Laudă zăpezii* sau Slavco Almăjan *Ningea odală în Banat*
6. Miroslav Antić *Toate culorile lumii*
7. Lucian Blaga *Odă simplissimei flori*

SPECII EPICO-LIRICE

1. Branko Radičević *Rămas bun (Đački rastanak)*, fragment: *OJ, Karlovci, mesto moje drago*
2. *Cântece bătrânești ale românilor- Cântecul lui Radu Busuioc* (Radu mării)

EPICE

1. Ionel Teodoreanu *Într-o noapte de toamnă*
2. Grigore Alexandrescu *Lupul moralist*
3. Liviu Rebreanu *Proștii*
4. George Coșbuc *Nunta Zamfirei*
5. Ioan Slavici *Mara*
6. Ivo Andrić *Cartea*
7. David Albahari *Momeala*
8. Eugenia Bălțeanu *Moșna* (cap. VIII)
9. Marin Sorescu *Trebuiau să poarte un nume*
10. Marin Preda *Moromeșii*
11. *Baba Novak și knjazul Bogosav*

să cultive patrimoniul cultural-istoric, respectând atât specificul (caracteristicile, particularitățile) propriului popor cât și al altor popoare;

- explice evoluția (originea) și dezvoltarea limbii române literare;
- înțeleagă importanța limbii literare pentru cultura și istoria poporului român;
- clasifice limba română în grupul lingvistic adecvat al limbilor din Europa;
- enumere dialectele limbii române;
- deosebească particularitățile lingvistice existente în subdialecțul bănățean din Banatul sârbesc;

<p>existente în Serbia; lor și să recunoască modul</p> <p>date în clasele anterioare, ursă; e limbii literare; l accentului; te stiluri funcționale; eme; ia ca mecanisme lexicale r multifuncționale</p> <p>arhaice și neologice; edic, un lexicon; propagandă; rt eseu; lui și cărții - inclusiv să le aplice; ile prezentate în text, să e și să tragă o concluzie pe</p>		<p>DRAMATICE</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Mihai Eminescu <i>Decebal</i> 2. I. L. Caragiale <i>O scrisoare pierdută</i> 3. Marin Sorescu <i>Răceala</i> <p>ȘTIINȚIFICO-POPULARE ȘI INFORMATIVE</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Eufrozina Greoniant <i>Poveștile Giei - Despre Crăciun</i> 2. Horia Aramă <i>Planeta celor doi sori</i> 3. Fănuș Neagu <i>Târziu, când zăpezile sunt albastre</i> 4. Calistrat Hogaș , <i>Aminții dintr-o călătorie</i> (fragmentul II) sau Alecu Russo <i>Aminții</i> 5. Emil Racoviță <i>Spre Polul Sud</i> <p>Din operele date, pentru analizare sunt obligatorii două</p> <p>LECTURI Ș COLARE</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Costache Negruzzi <i>Alexandru Lăpușneanu</i> 2. Mihail Sadoveanu <i>Baltagul</i> 3. Ioan Slavici <i>Scormon</i> 4. Ernest Hemingway <i>Bătrânul și marea</i> 5. Agatha Christi <i>Zece negri mititei</i> 6. Jules Verne <i>Copiii căpitanului Grant</i> 7. Din proza voivodineană contemporană <p>LECTURI SUPLIMENTARE (se aleg 3--6 opere)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Nichita Stănescu <i>Despre cuvinte și limbaj</i> 2. Frederico Garcia Lorca <i>Chitaro</i> 3. Gala Galaction <i>La vulturi</i> 4. Vasco Popa <i>Ochii tăi de n-ar fi</i> 5. Charls Dickens <i>Oliver Twist</i> 6. Mikola M. <i>Kocis Mamei cu furca-n brâu</i> 7. Tudor Mușatescu <i>Titamic-Vals</i> 8. Stefan Augustin Doinaș <i>Noaptea de mai</i> 9. Mi u Ma.Țineanu <i>Fata cu ochii mirați</i> 10. Alecu Russo <i>Piatra Corbului</i> 11. Ana Blandiana <i>Acasă</i> 12. Vasile Voiculescu <i>Florii</i> 13. Milos Crnjanski <i>Migrațiile</i> 14. Din literatura popular : cântece de dragoste, cântecul miresei, strigături 15. Grigore Alexandrescu <i>Memorial de călătorie</i> 16. Herman Melville <i>Encantadas sau insulele fermecate</i> <p>NOȚIUNI DE TEORIE LITERARĂ Resurse stilistice: anafora, epifora; apostroful Specii lirice: poezii de dragoste populare (cântecul miresei, strigături); poezii de dragoste (cu autor) Specii epico-lirice: poemul și balada Poemul dramatic Memorialul, Biografia.</p>	
<p>LIMBA</p>	<p>GRAMATICA</p>	<p>Limba română ca limbă din familia limbilor indo-europene Originea limbii române și a poporului român. Formarea limbii române. Primele scrieri în limba română. Dialectele și subdialectele limbii române. Graiurile subdialectului bănățean din Banatul sârbesc. Folosirea limbii și a Republicii Serbia. Limbile minorităților (noțiuni generale) Limba vorbită i limba literară Limba - caracteristici de bază ale limbii vorbite i scrise. Formarea cuvintelor (vocabularul): Structura etimologică a vocabularului. Mijloacele de îmbogățire a voca- bularului; derivarea cu sufixe și prefix gramaticale (conversiunea) Inovații lexicale</p>	

		<p>ORTOEP IA</p> <p>CULTUR A EXPRIM ĂRII</p>	<p>Accentuarea corectă a cuvintelor în limba română. Accentul tonic, accentul grafic. Omografele ((cuvinte care se scriu la fel, dar se pronunță diferit), având sensuri diferite). Folosirea accentuării după DOOM (Dicționarul ortografic, ortoepic și morfologic al limbii române).</p> <p>Texte literare și de alte tipuri de texte cu scopul de-a avansa în cultura exprimării.</p> <p>Texte scrise care fac parte din stilul publicistic (reportajul, interviul) ; stilul administrativ (cererea, plângerea, chitanța, formularul, CV); stilul științific (exemple de texte din diferite manuale legate de alte obiecte; folosirea corectă a termenilor de specialitate).</p> <p>LEXICOLOGIA</p> <p>Structura etimologică a vocabularului Cuvinte monosemantice și polisemantice Inovații lexicale</p> <p>Sinonime, antonime, omonime Arhaisme , neologisme</p> <p>Folosirea dicționarilor (DEX, DOOM), Îndreptarelor, Enciclopediilor</p> <p>Textele de propagandă: reclama, anunțul etc.</p> <p>Discuția, eseul pe o temă dată. Prezentarea unei cărți, unui film, unei piese de teatru.</p> <p>Exerciții orale : interpretare artistică (citire expresivă, recitare(analiza unei discuții (dezbateri); interviu, prezentarea faptelor și argumentelor.</p>
--	--	--	---

		<p>Exerciții ortografice: dictare, corectarea greșelilor ortografice din text; scrierea numelor străine (substantive proprii); termenilor din informatică, mesajul electronic, e-mail-ul etc. - scrierea cuvintelor compuse, ortogramelor, folosirea virgulei în frază.</p> <p>Exerciții lingvistice: marcarea propozițiilor comunicative în text, completarea textelor cu diferite părți de vorbire, corectarea greșelilor din text.</p> <p>Exerciții lexical-semantice : completarea propozițiilor cu diferite sinonime și omonime explicarea neologismelor și a arhaismelor; definirea lexemelor .</p> <p>Exerciții scrise, teme pentru acasă și analiza lor la oră. Patru lucrări scrise - câte două în fiecare semestru.</p>
--	--	---

Cuvinte-cheie ale conținutului: literatura, limba, cultura exprimării.

Unele unități metodice care profesorul consideră că nu se pot realiza în decursul anului la orele de Limbă și literatură, pot să se planifice pentru orele de învățământ pe baza de proiect, învățământul ambiental precum și la orele complementare sau în cadrul secției.

ÎNDRUMĂRI PENTRU REALIZAREA METODICO-DIDACTICĂ A PROGRAMEI

Programa de predare și învățare pentru disciplina *Limba și literatura română* cuprinde trei domenii : Literatura, Limba și Cultura exprimării. Repartizarea recomandată a orelor pe domenii tematice generale este următoarea : Literatura - 52 de ore, Limba - 50 de ore și Cultura exprimării - 34 de ore. Fondul total de ore, la nivel anual, este de 136 de ore. Toate cele trei domenii ale Programei de predare și învățare se întrepătrund și niciunul nu se poate învăța izolat de celelalte domenii.

Programa de predare și învățare a *Limbii și literaturii române* se bazează pe finalități, respectiv pe procesul de învățare și realizările elevilor. Finalitățile reprezintă descrierea cunoștințelor, abilităților, atitudinilor și valorilor integrate pe care elevul le obține, le extinde și aprofundează în cele trei domenii ale acestei discipline.

I. PLANIFICAREA PREDĂRII ȘI ÎNVĂȚĂRII

Programa predării și învățării bazată pe finalități oferă profesorului o libertate mai mare în crearea și proiectarea predării și învățării . Rolul profesorului este de a adapta modalitățile de realizare a predării și învățării la necesitățile specifice ale elevilor dintr-o clasă, luând în considerare: componența clasei și caracteristicile elevilor; manualele și alte materiale didactice care vor fi utilizate; condițiile tehnice, mijloacele didactice și mediile de care dispune școala; resursele, posibilitățile și nevoile comunității locale în care școala funcționează. Pornind de la finalitățile și conținuturile date, profesorul întocmește planul anual, adică global de activitate din care va dezvolta mai târziu planurile operaționale. Finalitățile definite pe domenii facilitează profesorului operaționalizarea în continuare pe unități metodice de învățare.

În cursul planificării, ar trebui, de asemenea, avut în vedere că unele finalități se pot realiza mai ușor și mai rapid, dar pentru cele mai multe finalități (mai ales cele din domeniul Literaturii) este nevoie de mai mult timp, de o serie de diferite activități și de muncă pe texte variate. În faza de planificare a predării și învățării este foarte important să se aibă în vedere faptul că manualul este instrumentul de predare și că aceasta nu determină conținuturile disciplinei. De aceea, conținuturile oferite în manual trebuie acceptate selectiv și în funcție de finalitățile care trebuie realizate. Pe lângă faptul că elevii trebuie îndrumați să folosească manualele, ca una dintre sursele de învățare, profesorul trebuie să-i îndrume pe elevi să folosească și alte surse de învățare.

I. REALIZAREA PREDĂRII ȘI ÎNVĂȚĂRII

LITERATURA

Programa pentru Literatură se bazează pe textele literare. Textele sunt clasificate pe genuri literare - *liric, epic și dramatic și* pe o serie de texte neficționale, științico-populare și informative. Partea obligatorie a textelor literare este constituită din operele care aparțin corpusului național și universal al literaturii, fiind îmbogățit cu opere din literatura contemporană. Selecția textelor este bazată în cea mai mare măsură pe principiul adaptării la vârsta elevilor.

Pe lângă textele care trebuie abordate la oră este dată și o listă de lectură școlară. Scopul lecturii școlare este formarea, dezvoltarea și cultivarea deprinderilor de citit ale elevilor. Operele mai vaste se pot citi în timpul liber, astfel se va dezvolta deprinderea elevilor de a citi.

Pe lângă textele obligatorii este adăugată și o listă de texte suplimentare. Lectura suplimentară permite profesorului o creativitate mai mare în realizarea finalităților.

Finalitățile recomandate nu sunt diferențiate după nivelurile de realizare ale elevilor. Acestea reprezintă părțile obligatorii ale descrierii standardului și pot fi micșorate sau lărgite în dependență de posibilitățile individuale ale elevilor cât și de alte necesități didactice.

Alegerea textelor trebuie să fie în concordanță cu oportunitatea (posibilitatea), necesitatea și interesul colectivului de elevi. Diferența totală dintre valoarea artistică și informațională a unor texte influențează asupra soluțiilor metodologice adecvate (adaptarea citirii la tipul de text, dimensiunea de interpretare a textului în funcție de complexitatea structurii sale, conectarea și gruparea cu conținutul relevant din alte domenii - gramatică, ortografie și cultura exprimării etc.).

Textele din partea suplimentară a Programei trebuie să servească profesorului și la predarea unităților metodice de învățare din gramati că, precum și la predarea și consolidarea conținutului din cultura exprimării. Profesorul trebuie să recomande elevilor să citească în timpul lor liber operele pe care nu le-a abordat la ore.

Același text poate fi corelat cu alte texte în moduri diferite, în funcție de diferite motive sau tonul narativ, în contextual învățării orientate pe proiect, care se întemeiază pe finalități și nu pe conținuturile de învățare.

Textele obligatorii, literare, științico-populare și informative propuse și conținuturile lecturii școlare obligatorii, cât și exemplele din textele suplimentare pot fi legate tematic atunci când se întocmește planul anual de activitate și ulterior când se întocmesc planurile opera ționale lunare. Pe lângă aceasta, este necesară stabilirea unei distribuții echilibrate a unităților metodice legate de toate subdomeniile discipli nei școlare, corelația funcțională dintre conținuturile de limbă și literatură (oriunde este posibil) și asigurarea unui număr suficient de ore pentru consolidarea și sistematizarea materiei.

Din lista de texte suplimentare profesorul alege acele opere care vor alcătui cu textele obligatorii o unitate din aspectul motivelor și te maticii. Profesorul poate grupa și lega după asemănare operele din par tea obligatorie a Programei și lectura suplimentară, în diverse moduri.

TEMATICA RĂZBOIULUI (privire istorică): Mihai Eminescu: *Decebal*, Marin Sorescu: *Răceala*

TEMATICA PATRIOTICĂ: Đura Jakšić: *Patria*; Branko Radiće vić: *Rămas bun (Đački rastanak)*, fragment: *Oj, Karlovci, mesto moje drago*; Costache Negruzzi: *Alexandru Lăpușneanu*; *Cântece bătrânești ale românilor - Cântecul lui Radu Busuioc (Radu mamei)*; David Albahari: *Momeala*

TEMATICA SOCIALĂ.: Alexandru Mateevici: *Limba noastră*; Liviu Rebreanu: *Proștii*; Agatha Christi: *Zece negri mititei*; Marin Preda: *Moromeții*; *Baba Novak și knjazul Bogosav*;

Gala Galaction: *La vulturi*

TEMATICA MIGRĂRII: Miloš Crnjanski: *Migrațiile*

OBICEIURI ȘI TRADIȚII: . Eufrozina Greoniant: *Poveștile Giei - Despre Crăciun*; George Coșbuc: *Nunta Zamfirei*; Vasile Voiculescu: *Florii*; Alecu Russo: *Piatra Corbului*

TEMATICA RELAȚIILE FAMILIALE: Mihail Sadoveanu: *Baltagul*; Ioan Slavici: *Scormon*; Ioan Slavici: *Mara*; Ana Blandiana: *Acasă*; Mikola M . Kočiš: *Mamei cu furca-n brâu*.

TEMATICA ADOLESCENȚEI: Ivo Andrić: *Cartea*; Eugenia Bălțeanu: *Mona* (cap. VIII)

Marin Sorescu: *Trebuiau să poarte un nume*; Jules Verne: *Copii căpitanului Grant*

TEMATICA DRAGOSTEI: Lucian Blaga: *Ghimpii*; Slavco Almăjan: *Ningea odată în Banat*; Miroslav Antić: *Toate culorile lumii*;

Din literatura populară: cântece de dragoste, cântecul miresei, strigături; Vasco Popa: *Ochii tăi de n-ar fi*, Miu Mărgineanu: *Fata cu ochi mirați*,

IMPRESII DIN CĂLĂTORIE: Grigore Alexandrescu: *Memori al de călătorie*; Herman Melville: *Encantadas sau insulele fermecate*; Calistrat Hogaș : *Amintiri dintr-o călătorie* (fragmentul II) sau Alecu Russo: *Amintiri*; Emil Racoviță: *Spre Polul Nord*

COMICUL, UMORUL ȘI IRONIA: I. L. Caragiale : *0 scrisoare pierdută*; Tudor Mușatescu: *Titanic-Vais*.

Textul: Mihai Eminescu : *Decebal*, se poate folosi și la orele din limbă, la lecțiile care sunt legate de formarea poporului român.

În realizarea operelor literare, a exercițiilor de exprimare orală și scrisă, se va insista ca elevii să fie capabili să descrie personajele din operele literare; să identifice cât mai mult caracteristicile, sentimentele și trăirile sufletești ti ale personajelor (*insușirile* : fizice, morale, verbale, sociale și etice), sa- și exprime opinia proprie despre reacționarea lor și să le analizeze din diferite perspective.

Analiza operelor literare trebuie să fie întrețesută de rezolvarea *problemelor de investigare /cercetare*, generate de text și de trăirile artistice. Multe texte, în special fragmente din opere, necesită o *localizare* adecvată, deseori multiplă. Amplasarea textului într-un cadru temporal, spațial și socio-istoric și informarea cu privire la conținuturile importante care preced fragmentului - reprezintă condiții fără care deseori textul nu poate fi trăit intens și înțeles corect.

La analiza textului se va aplica într-o măsură mai mare unitatea dintre procedeele analitice și sintetice și punctele de vedere. În conformitate cu finalitățile, elevii trebuie să se obișnuiască să argumenteze prin exemple din text impresiile, atitudinile și ideile proprii cu privire la opera literară și astfel sa-și formeze capacitatea de a se exprima independent, de a întreprinde activități de investigare și de a lua o atitudine critică. Elevii la această vârstă ar trebui încurajați să actualizeze lumea operei literare adică să o aducă în legătura cu propriile experiențe, gândiri și lumea în care trăiesc.

La interpretarea didactică a operei literare, factorii de unire și sinteză pot fi: trăirea artistică, unitățile textuale, elementele structurale importante (tema, motive, imagini poetice, fabula, respectiv subiectul, personajele literare, sensul și semnificația textului, procedeele motivaționale, compoziția), formele de expunere, procedeele stilistico-lingvistice și problemele literare.

Elevii vor însuși notiunile de teorie literară cu ocazia abordării textelor corespunzătoare și folosind experiența anterioară, câștigată prin citire. În programă nu sunt menționate toate noțiunile și speciile operelor literare prevăzute pentru analiza în clasele precedente dar este de așteptat ca profesorul să se bazeze pe cunoștințele prealabile ale elevilor, să le actualizeze și să le aprofundeze prin exemple în conformitate cu vârsta elevilor. Actualizarea și corelarea cunoștințelor din clasele precedente cu materia nouă care se abordează în clasa a VIII-a este obligatorie.

În clasa a opta, este necesară o sistematizare cuprinzătoare a materialului în clasificarea genurilor literare, a speciilor literare atât poezie cât și culte. O atenție deosebită trebuie acordată speciilor lirice și epice, baladei și poemului, (care se abordează pentru prima dată în acest an), precum și speciilor literare: autobiografia, biografia, jurnalul, memoria și reportajul.

Sistematizarea termenilor literari necesită abordarea și recapitularea lor în mai multe modalități: după observarea și recunoașterea funcției în text; observarea termenului și noțiunii literare în context, ceea ce contribuie la însușirea și reținerea noțiunilor învățate pe durată mai lungă și va servi drept bază pentru învățarea ulterioară în școala medie.

O atenție deosebită se acordă la sistematizarea materialului didactic din clasele anterioare ale învățământului superior, la integrarea factorilor de interpretare a instrucției, ca de exemplu: motivele tematice dintr-un fragment al operei literare, concepția textului, compoziția operei literare, caracterizarea personajelor, modurile de expunere cât și stratul lingvistico-stilistic.

Elevii vor purta *un jurnal* al cărților citite în clasele superioare iar în baza lui își vor aminti de operele literare și autorii lor, care au fost citite din clasa a V-a până în clasa a VIII-a. Din școala generală ar fi de dorit ca elevii să obțină cunoștințe de bază despre scriitorii cunoscuți și operele lor (prevăzute prin Programa predării și învățării), precum și noțiuni biografice și informații legate de diferite tipuri de localizare a textelor literare. Pe lângă corelația dintre texte, este necesar ca profesorul să stabilească o corelație verticală. Profesorul trebuie să cunoască în prealabil conținuturile limbii și literaturii române din clasele anterioare, pentru a stabili principiile gradării și sistematizării.

Profesorul trebuie să cunoască conținutul programei la alte discipline școlare care se învață în clasele a cincea, a șasea, a șaptea și a opta, care sunt în corelație cu disciplina școlară Limba și literatura română. O corelație orizontală profesorul o poate stabili în primul rând cu materia de istorie, cultură plastică, cultură muzicală, religie, educația civică și limba sârbă ca limbă maternă.

Finalitățile legate de domeniul Literatură se bazează pe citire. Prin citirea și interpretarea operelor literare elevul își dezvoltă competențele de lectură pe care le implică nu doar explorând și dobândind cunoștințe despre literatură, ci stimulează și dezvoltă plăcerile emoționale și fanteziste, imaginația, experiența estetică, îmbogățește cunoștințele asociative, sensibilitatea artistică, gândirea critică și își formează judecata morală. Diferitele forme de citire reprezintă condiția de bază pentru ca elevii să dobândească cunoștințe și să continue să fie înținuși cu succes în lumea operelor literare. Pe lângă citirea emoțională elevii trebuie orientați spre lectura de cercetare (citirea după exerciții explorative, citirea din diferite perspective etc.) și să li se dezvolte capacitatea de exprimare a propriei experiențe citind opera literară, să sesizeze elementele din care este alcătuită opera și să înțeleagă rolul lor în edificarea operei.

Numărul mărit de ore de lectură suplimentară oferă posibilitatea abordării anumitor opere literare la orele suplimentare.

Programa de învățământ prevăzută pentru cursurile suplimentare, dar și planurile individuale, oferă profesorului posibilitatea să și formeze conținuturi care vor fi abordate la aceste ore, în funcție de interesele individuale ale elevilor. Se recomandă să se stabilească o abordare problematică, corelativă și de cercetare a conținutului literaturii, organizarea predării pe bază de proiect și lucrul cu elevii talentați pentru a se pregăti pentru un concurs de literatură.

Este recomandat ca elevii să folosească un supliment electronic de manual, dacă este disponibil la școală.

Cum sunt definite standardele de realizare a elevilor, pentru sfârșitul celui de-al doilea ciclu de învățământ obligatoriu și diferențiate pe niveluri (de bază, mijlociu și avansat), la sfârșitul clasei a opta este important să se valorizeze succesul indivizilor, precum și al clasei în ansamblu, față de nivelul de realizare al elevilor.

LIMBA

În predarea limbii, elevii sunt pregătiți pentru comunicarea orală și scrisă în limba română literară. De aceea cerințele din această parte gramaticală nu au ca scop doar însușirea normelor de limbă și a celor gramaticale, ci și înțelegerea funcțiilor lor și aplicarea corectă în exprimarea orală și scrisă.

În cazul în care conținutul programei prevede unități didactice pe care elevii deja le-au însușit în clasele precedente, se subînțelege că va fi verificat nivelul de însușire și capacitatea de aplicare a materiei învățate anterior, iar recapitularea și exersarea pe exemple noi va fi realizată înainte de abordarea noilor conținuturi. Prin aceasta se asigură o continuitate în activitate și o muncă sistematică în corelarea dintre materia nouă și **cunoștințele existente.**

GRAMATICA

Cerințele de bază ale programei în predarea gramaticii este ca limba să fie prezentată și interpretată elevilor ca un sistem. Niciun termen lingvistic nu ar trebui să fie studiat în mod izolat, în afara contextului în care își realizează funcția (în orice situație potrivită cunoștințele de gramatică pot fi puse în funcția interpretării textului artistic și științifico-literar). Una dintre procedeele extrem de funcționale în predarea gramaticii sunt exercitiile care se bazează pe utilizarea exemplurilor din practica nemijlocită a vorbirii, fapt care apropie materia din gramatică de necesitățile vieții în care limba este aplicată ca o activitate umană generală. În felul acesta la elevi se dezvoltă conștiința despre importanța culturii vorbirii, care este necesară pentru viața de zi cu zi ca parte a culturii generale, nu numai ca parte a programei de predare și învățare.

Orele de gramatică din clasa a opta încep cu lecțiile din istoria limbii. Elevii trebuie să cunoască formarea poporului român (etnogeneza românească și perioada stăpânirii romane), originea limbii române și perioada de formare a limbii române. În ceea ce privește formarea limbii române trebuie menționat substratul dacic, împrumuturile slave și a altor elemente lexicale. Trebuie menționate primele scrieri în limba română, dezvoltarea limbii române sub influența slavă și perioada de folosire a alfabetului chirilic. Trebuie acordată atenție dialectelor și subdialectelor limbii române, cu precădere a subdialectului bănățean și particularităților de limbă ale românilor din Banatul sârbesc.

De asemenea, este important să subliniem că există o limbă vorbită (dialectală) și o limbă literară, care folosește un sistem de norme lexicale și este supusă transformărilor conform normelor curente.

Trebuie explicat elevilor care este utilizarea oficială a limbii și a scrierii conform Constituției Republicii Serbia: limba oficială este limba sârbă iar în scriere se folosește alfabetul chirilic, în timp ce scrierea cu alfabetul latin apare ca o alternativă. De asemenea, trebuie subliniat faptul că minoritățile naționale care trăiesc în Serbia, (maghiari, albanezi, slovaci, români, bulgari, macedonieni, bosniaci, romi, etc.), pe lângă limba și scrierea în limba sârbă, pot folosi oficial și limbile și scrierea lor.

În cadrul temei *Limba - caracteristicile de bază ale exprimării orale și scrise*, este să se evidențieze aparte asemănările și diferențele dintre limba vorbită și limba scrisă: limba vorbită are anumite valori care se transmit în scris mai greu (de exemplu trăsăturile morfologice și sintactice specifice, îmbinarea mijloacelor de expresie verbale cu cele nonverbale, mimică, gest etc.), în timp ce limba scrisă are unele caracteristici pe care

nu le are limba vorbită, ca de exemplu scrierea cu majusculă și minusculă, scrierea cuvintelor compuse și altele. Limbajul oral diferă de cel scris în ceea ce privește viteza de transmitere a mesajelor (vorbit de trei ori mai rapid decât ce scriem).

Domeniul vocabularului și al formării cuvintelor trebuie să coreleze cu morfologia. Trebuie însă clar definită diferența dintre părțile de vorbire și procedeele de formare a cuvintelor. În mod deosebit trebuie consacrat lexicului și structurii etimologice a vocabularului, cât și înnoirilor lexicale.

De asemenea trebuie menționate procedeele de îmbogățire a vocabularului, derivarea (cu sufixe și prefixe), compunerea și converșiunea. Exemplele trebuie să fie bine selectate și să reprezinte modul explicit de formare a cuvintelor. Formarea cuvintelor ar trebui, de asemenea, să fie legată de cunoștințele fonetice și fonologice să indice modificările sunetelor, grupurilor de sunete, articulării, accentuării și intonației.

Cu elevii ar trebui să se lucreze la sistematizarea materialului învățat în clasele anterioare. Este necesară recapitularea și sistematizarea cunoștințelor gramaticale pe niveluri procedând logic și critic, adoptând reguli și modalități de funcționare a sistemului gramatical. Recapitularea morfologiei se va face pe exemple concrete (părțile de vorbire, categoriile gramaticale) iar la sintaxă (felurile propozițiilor, părțile de propoziție). În cazul în care conținutul programei prevede unități didactice pe care elevii deja le-au însușit în clasele precedente, se subînțelege că va fi verificat nivelul de însușire și capacitatea de aplicare a materiei învățate anterior, iar recapitularea și exersarea pe exemple noi va fi realizată înainte de abordarea noilor conținuturi. Prin aceasta se asigură o continuitate în activitate și o muncă sistematică în corelarea dintre materia nouă și cunoștințele existente.

ORTOGRAFIA

Conținuturile de ortografie trebuie corelate cu temele corespunzătoare de la orele de gramatică și literatură. Trebuie abordată scrierea substantivelor compuse (cu/fără cratimă), scrierea substantivelor proprii provenite din limbi străine prin folosirea exemplului concret. Normele ortografice vor fi însușite prin intermediul exercițiilor sistematice (dictări ortografice, corectarea greșelilor dintr-un text dat, testele cu exerciții din ortografie etc.). De asemenea, elevii trebuie încurajați ca singuri să observe și corecteze greșelile de ortografie în comunicarea SMS și în alte tipuri de comunicare prin intermediul Internetului. În plus, elevii trebuie îndemnați să folosească îndrumatoarele și dicționarele ortografice (edițiile școlare). Este de dorit ca elevii să folosească diferite dicționare ortografice, ca de exemplu DOOM-ul, Dicționarul ortografic al limbii române etc.

ORTOEPIA

Exercițiile ortoepice nu trebuie realizate ca unități metodice aparte, ci în cadrul temelor corespunzătoare din gramatică, dar și la orele de literatură. La acest nivel elevii trebuie să identifice, reproducă și să însușască vorbirea cu o intonație corespunzătoare. Dacă există posibilitatea, profesorul ar trebui să utilizeze înregistrări audio cu pronunțarea corectă a cuvintelor în limba română literară. Elevii trebuie obișnuiți să recunoască, reproducă și să însușască pronunțarea corectă, iar în cazurile în care apar abateri de la normele ortoepice privind pronunțarea corectă a sunetelor limbii române literare să observe deosebirea dintre pronunțarea sunetelor în varianta literară și varianta dialectală a limbii române.

CULTURA EXPRIMĂRII (EXPRIMAREA ORALĂ ȘI SCRISĂ)

Domeniul *Cultura exprimării* este prevăzut ca un domeniu aparte, dar trebuie neapărat să fie în corelație și cu celelalte două domenii: literatură și limba. Cultura exprimării cuprinde exprimarea orală și scrisă și trebuie acordată o atenție egală ambelor feluri de exprimare. Scopul final al predării culturii exprimării este ca elevii să fie capabili să stabilească o comunicare calitativă și eficientă.

În clasa a opta se continuă cu specificarea stilurilor funcționale. Trebuie repetate stilurile funcționale care s-au învățat în clasa a șaptea : stilul artistic și stilul jurnalistic, poi se continuă cu stilul administrativ, stilul tehnico- științific și stilul colocvial (familiar). Caracteristicile stilului administrativ ar trebui standardizate și unificate - elevii ar trebui încurajați să scrie o cerere, o adeverință, o reclamație, un CV sau să completeze anumite formulare.

La stilul administrativ - oficial trebuie evitate aspectele negative, folosirea clișeelelor oficializate, evitarea limbajului birocratic și toate acestea arătate prin exemple. Privirea obiectivă asupra realității și proiectată în gândirea conceptuală a stilului științific trebuie prezentată ele vilor prin corelarea cu celelalte obiecte, dar în special trebuie evidențiată utilizarea și semnificația termenilor sau a vocabularului terminologic.

Scopul procesării celor cinci stiluri funcționale nu trebuie să fie reproducerea și imprimarea cunoștințelor funcționaliste în conștiința elevilor, ci dobândirea de cunoștințe active care pot fi aplicate în comunicarea de zi cu zi. Elevii ar trebui să poată explica asemănările și diferențele dintre stilurile funcționale, să recunoască și să explice elementele lor în texte selectate corespunzător, dezvoltând o înțelegere a particularităților lor și înaintând spre concluzii despre natura lor. În același timp, este important ca elevii să participe activ la descoperirea și înțelegerea caracteristicilor stilurilor funcționale ale limbii române.

Una dintre cele mai importante cerințe în programa de predare a culturii exprimării este îmbogățirea vocabularului elevilor. Prin urmare, este extrem de important să abordăm sistematic subiectele legate de sistemul lexical al limbii române. Nu trebuie în detalii explicată fiecare formă lexicală, dar este important să se țină cont întotdeauna de complexitatea și multidimensionalitatea formei lexicale despre care se vorbește pentru a prezenta problema sau o parte a problemei elevilor în funcție de vârsta și capacitatea lor.

Subiectele din lexicologie la această vârstă ar trebui să includă, în primul rând, sublinierea diferenței dintre un *cuvânt* și un *lexem*.

O abordare a acestui subiect ar putea fi analizarea cuvântului din punct de vedere morfologic, sintactic și lexicologic.

Când este vorba de metaforă și metonimie ca mecanisme lexicale, ar trebui să subliniem, printre altele, distincția dintre metafora poetică/ metonimie și metafora/metonimia lexicală și să subliniem importanța lor pentru realizarea polisemiei. Predarea acestei materii ar trebui să se bazeze pe o serie de exemple pentru a ajuta elevii să înțeleagă și să utilizeze mai bine metafora și metonimia în comunicarea spontană, ceea ce ar contribui la îmbogățirea vocabularului și la consolidarea competenței comunicative. Ar trebui luate exemple din operele literare abordate în domeniul literaturii, precum și din stilurile funcționale (de exemplu, stilul științific, colocvial, jurnalistic).

Una din formele exprimării care este în funcția dezvoltării capacității elevului de a-și îmbogăți propria exprimare ar fi sinonimele, antonimele și omonimele care ar trebui studiate nu numai în cele mai tipice cazuri, care se bazează pe semnificația lexemului indiferent de context, dar este necesar să se țină cont de poziția semantică a lexemului în utilizarea lingvistică reală.

Unitatea metodică care se referă la arhaisme și neologisme trebuie integrată cu lecțiile corespunzătoare din domeniul literaturii. De asemenea, elevilor ar trebui să li se arate că, cuvintele limbii noastre sunt realizate cu ocazii foarte diferite, adică vocabularul este legat de anumite domenii de utilizare și anumite stiluri funcționale .

La exprimarea în scris este foarte important să obișnuim elevii să folosească dicționarele ortografice, ortoepice și de punctuație, diferite lexicoane și enciclopedii, pentru a găsi răspunsul la diferite nedumeriri. Elevii trebuie îndrumați să găsească răspunsul unui cuvânt necunoscut în dicționar. Orele de exprimare scrisă ar trebui începute sau terminate cu diferite exemple din Îndreptarul ortografic, Lexiconul de îndreptarea greșelilor, DOOM - 1 - 2 etc.

În cadrul unității didactice despre *redactarea unor texte cu destinație funcțională* (reclama, afișul, cererea, scrisoarea etc.) trebuie subliniat faptul că elevii întâlnesc cel mai adesea acest tip de texte în viața lor de zi cu zi. Este deosebit de important să subliniem faptul că aceste texte au, printre altele, o natură manipulativă și că scopul lor este să dea acordul destinatarului pentru ceva. Elevii trebuie să recunoască textele cu caracter propagandist iar astfel de tipuri de texte să fie corelate cu materia lucrată la stilurile funcționale.

Trebuie subliniat că *dezbaterea și eșeul* sunt texte care diferă de povestire și descriere, întrucât se bazează pe prezentarea de opinii, părerii, fapte și argumente. Ar trebui explicat elevilor că *dezbaterea* este întotdeauna despre o anumită problemă, că la început există o anumită îndoială sau dilemă între cele două opinii, în timp ce, în final, este soluționarea, precum și faptul că autorul dezbaterii se străduiește să ajungă la adevăr prin argumentarea și convingerea interlocutorului (cititorului) de corectitudinea opiniei sale. De asemenea, trebuie menționat că *eșeul* este un text care prezintă impresii personale și opinii asupra unei probleme din domeniul artei, științei sau al vieții de fiecare zi. Elevilor ar trebui să li se prezinte scopul de a scrie o dezbateră și un eșeu și, prin exerciții mai frecvente, să îi ajute să adopte treptat și sistematic regulile acestor două forme de exprimare, să își îmbogățească gândirea critică și să își formeze competența lingvistică pe anumite teme. Elevii trebuie învățați să-și facă o listă cu întrebări cheie, înainte de a scrie o dezbateră sau un eșeu. Aceasta unitate de predare ar trebui să coreleze cu predarea literaturii, precum și cu alte subiecte, ținând cont de subiectele pentru scrierea unei discuții sau a unui eseu.

Stimularea elevilor de a realiza o *prezentare* (a unei cărți, unui film, unei piese de teatru etc.) trebuie să fie funcțională. Trebuie clarificat că în prezentare nu trebuie folosită nararea ci trebuie prezentate elementele de bază ale lucrării, și că este necesar să se dea o părere critică asupra operei.

Pentru ca un exercițiu de vorbire să-și îndeplinească pe deplin rolul sau în predarea culturii exprimării, este necesar să fie planificat cu atenție, pregătit corespunzător și organizat detaliat. La această vârstă, cele mai potrivite pot fi următoarele exerciții orale: exercițiu interpretativ-artistic (citirea și recitarea expresivă); analiza conversației înregistrate; interviul; discuția; exerciții de argumentare (dezbaterea) și comentarii.

Exercițiile de ortografie sunt cel mai bun mod de învățare a regulilor de ortografie, de verificare și de înlăturare a greșelilor observate. La această vârstă, este mai bine să se aplice exerciții de ortografie simple și complexe care sunt potrivite pentru însușirea unei singure reguli de ortografie dintr-un singur domeniu ortografic, dar și a mai multor reguli de ortografie din mai multe domenii ortografice. Următoarele exerciții de ortografie pot fi adecvate: dictarea, corectarea greșelilor ortografice dintr-un text; scrierea substantivelor din limbi străine; împrumuturi lexicale (termeni IT, e-mail etc.); scrierea cuvintelor compuse, a sintagmelor; cratimei și liniuței de unire; folosirea virgulei în fraze.

Tipurile de exerciții lingvistice trebuie selectate în funcție de interesele elevilor sau în contextul conținutului didactic. Acestea pot fi: depistarea și corectarea greșelilor dintr-un text marcat incorect; completarea textului cu părți de vorbire neflexibile; marcarea propozițiilor în text.

Prin aplicarea exercițiilor lexical-semantice la elevi se creează obișnuința de gândire și căutare a unei expresii lingvistice adecvate pentru ceea ce doresc să spună (în funcție de situația comunicativă) și se mărește numărul de expresii în vocabularul lor. Vor fi adecvate următoarele exerciții lexical-semantice: completarea propozițiilor cu omonime); găsirea sinonimului potrivit; determinarea sensului metaforic și metonimiei din text; interpretarea cuvintelor învechite și neologismelor; definirea lexelelor.

În fiecare semestru se fac câte două lucrări scrise (în total patru lucrări scrise anual). La orele de pregătire pentru lucrările scrise se pot folosi unele dintre aceste exerciții: rezumatul; caracterizarea personajului; analiza literară; povestirea textului pe momentele operei literare; transformarea vorbirii directe în vorbire indirectă; extragerea ideilor principale; compunerea întrebărilor pe baza textului; redactarea unei lucrări pe baza citatelor; scrierea compunerilor specifice folosind stilurile funcționale; refacerea textului după anumite cerințe.

III. MONITORIZAREA ȘI EVALUAREA PREDĂRII ȘI ÎNVĂȚĂRII

Monitorizarea și evaluarea rezultatelor progresului elevilor este în funcția realizării finalităților, și începe cu o evaluare inițială a nivelului de cunoștințe obținute, față de care se vor măsura progresele viitoare și se va face o evaluare și notificare. Fiecare lecție și fiecare activitate a elevilor reprezintă o oportunitate pentru evaluarea formativă, adică pentru înregistrarea progresului elevului și îndrumarea spre activitățile viitoare.

Evaluarea formativă este o parte integrantă a abordării de predare modernă și subînțelege evaluarea cunoștințelor, abilităților, atitudinilor și comportamentului, precum și dezvoltarea competențelor adecvate în timpul predării și învățării. Măsurarea formativă presupune colectarea datelor despre realizările elevilor, fiind aplicate cel mai des următoarele tehnici: realizarea sarcinilor practice, observarea și înregistrarea activității elevilor în timpul orelor, comunicarea directă dintre elevi și profesori, registrul pentru fiecare elev (harta progresării) etc. Rezultatele evaluării formative la sfârșitul ciclului didactic trebuie să fie prezentate și cumulativ - prin notă numerică.

Munca fiecărui profesor este formată din planificare, realizare, monitorizare și evaluare. Este important ca profesorul, pe lângă realizările elevilor, să monitorizeze și evalueze în continuu munca sa. Tot ce se dovedește a fi bun și eficient, profesorul trebuie să folosească și în continuare în practica sa didactică, iar aceea ce s-a arătat a fi ineficient, să modifice.

8. разред	
Српски као нематерњи језик годишњи фонд часова 68	
Циљеви	Исходи
	По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:

Циљ учења српског као

нематерњег језика јесте оспособљавање ученика да води усмену и писану комуникацију са говорницима српског као матерњег језика ради каснијег пуног укључивања у живот заједнице и остваривања грађанских права и дужности, као и упознавање српске културне баштине и развијање интеркултуралности као темељне вредности демократског друштва.

- разуме и користи предвиђени лексички фонд;
- разуме и користи граматичку материју усвајану у претходним разредима;
- у говору и писању уобличава сложеније синтагме и користи зависне реченице;
- разуме исказе у којима се употребљава презент за будућност и прошлост;
- савладане (већ усвојене) садржаје из књижевности повезује са новим књижевноуметничким текстовима и користи их у њиховом тумачењу;
- упореди сопствени доживљај књижевног дела са доживљајем свог друга, уз образложење;
- одабрана књижевна дела предвиђена наставним програмом локализује у основне књижевне контексте (усмена/ауторска и лирска/епска/драмска књижевност);
- разуме значај дела великих српских писаца за српску културу;
- упоређује књижевност на матерњем језику са српском књижевношћу;
- уочава битне поетске елементе у структури књижевноуметничког текста користећи књижевнотеоријско знање стечено на часовима матерњег језика;
- образложи разлике између књижевноуметничког и неуметничког текста који обрађују исте/сличне теме, ликове и догађаје;

	<p>– разуме садржај јасно изговореног текста о стварима, особама и активностима из свакодневног живота;</p> <p>– разуме садржај емисија електронских медија о познатој теми;</p> <p>– учествује у свакодневној комуникацији користећи изразе у складу са говорном ситуацијом; говори о познатим темама, поставља питања, даје одговоре, самостално излаже у складу са предвиђеним темама и садржајима;</p> <p>– чита и већим делом разуме краћи непознат текст писан ћирилицом или латиницом, тематски близак његовом интересовању и узрасту;</p> <p>– пише ћирилицом или латиницом текст до 15 реченица на теме предвиђене програмом.</p>
Кључни појмови	српски као нематерњи језик, слушање, разумевање, говор, читање, писање
Теме:	<ul style="list-style-type: none"> • Језик • Књижевност • Језичка култура <p>Обавезна су два писмена задатка у току школске године (у другом и у четвртом класификационом периоду).</p>
Компетенције	Језичке компетенције Социокултурне компетенције Медијација

Детаљније у Правилнику о програму наставе и учења за осми разред основног образовања и васпитања („Службени гласник РС”, бр. 88/17, 27/18 – др. закон и 10/19, Просветни гласник 11/2019)

8. разред

СТРАНИ ЈЕЗИК - Енглески језик Годишњи фонд часова 68

Циљеви

Исходи

По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:

Циљ учења Страног језика јесте да се ученик усвајањем функционалних знања о језичком систему и култури и развијањем стратегија учења страног језика оспособи за основну писану и усмену комуникацију и стекне позитиван однос према другим језицима и културама, као и према сопственом језику и културном наслеђу.

- разуме општи смисао и главне информације из уобичајених текстова који се односе на представљање и тражење/ давање информација личне природе;
- тражи, саопшти, пренесе информације личне природе или податке о себи и другима;
- у неколико повезаних исказа представи себе, своју ужу/ширу породицу и пријатеље користећи једноставнија језичка средства;
- разуме општи смисао и главне информације из текстова који се односе на опис бића, предмета, места, појава, радњи, стања и збивања;
- размени информације које се односе на опис бића, предмета, места, појава, радњи, стања и збивања;
- повеже неколико исказа у краћи текст којим се описују и пореде бића, предмети, места, појаве, радње, стања и збивања;
- разуме краће низове исказа који се односе на предлоге, савете и позиве на заједничке активности и одговори на њих уз одговарајуће образложење;
- упути предлоге, савете и позиве на заједничке активности користећи ситуационо прикладне комуникационе моделе;
- затражи и пружи детаљније информације у вези са предлозима, саветима и позивима на заједничке активности;
- разуме краће низове обавештења, молби и захтева који се односе на потребе и интересовања и реагује на њих;
- саопшти краће низове обавештења, молби и захтева који се односе на потребе и интересовања;
- разуме и на прикладан начин одговори на честитку, захвалност и извињење;
- упути честитку, захвалност и извињење користећи ситуационо прикладне комуникационе моделе;
- разуме и следи краће низове упутстава у вези с уобичајеним ситуацијама из свакодневног живота;
- тражи и пружи неколико везаних једноставнијих упутстава у вези с

уобичајеним ситуацијама из свакодневног живота;

- разуме општи смисао и главне информације из текстова који се односе на описивање радњи и ситуација у садашњости;
- разуме општи смисао и главне информације из текстова који се односе на описивање способности и умећа у садашњости;
- размени неколико информација у низу које се односе на радње у садашњости;
- опише радње, способности и умећа користећи неколико везаних исказа;
- разуме општи смисао и главне информације из текстова који се односе на описивање искустава, догађаја и способности у прошлости;
- размени неколико информација у низу о искуствима, догађајима и способностима у прошлости;
- опише искуства, догађаје и способности из прошлости повезујући неколико краћих исказа у смислену целину;
- разуме општи смисао и главне информације из текстова који се односе на одлуке, обећања, планове, намере и предвиђања у будућности;
- размени неколико исказа у вези са обећањима, одлукама, плановима, намерама и предвиђањима у будућности;
- саопшти планове, намере и предвиђања;
- разуме општи смисао и главне информације из текстова који се односе на жеље, интересовања, потребе, осете и осећања;
- размени неколико повезаних информација у вези са жељама, интересовањима, осетима и осећањима;
- истражи и образложи жеље, интересовања, потребе, осете и осећања;
- разуме краће низове исказа који описују просторне односе, оријентацију и правац кретања;
- затражи и пружи обавештења о просторним односима, оријентацији и правцу кретања;
- разуме једноставније текстове који се односе на дозволе, забране, упозорења, правила понашања и обавезе и реагује на њих;
- размени неколико информација које се односе на дозволе, забране, упозорења, правила понашања и обавезе;
- разуме општи смисао и главне информације из краћих текстова који се

	<p>односе на поседовање и припадање;</p>
--	--

– размени неколико краћих, везаних исказа који се односе на поседовање и припадање;

	<ul style="list-style-type: none"> – разуме општи смисао и главне информације из краћих текстова који се односе на изражавање допадања и недопадања; – размени неколико краћих, везаних исказа који се односе на изражавање допадања и недопадања и даје кратка образложења; – разуме општи смисао и главне информације из краћих текстова који се односе на изражавање мишљења; – тражи и саопшти мишљење, слагање/ неслагање и даје кратка образложења; – разуме краће низове исказа који се односе на количину, димензије и цене; – размени информације у вези са количином, димензијама и ценама.
Кључни појмови	<p style="text-align: center;">комуникативни приступ функционална употреба језика</p> <p style="text-align: center;">интеркултурност</p>
Комуникативне функције:	<ul style="list-style-type: none"> • ПРЕДСТАВЉАЊЕ СЕБЕ И ДРУГИХ И ТРАЖЕЊЕ/ ДАВАЊЕ ОСНОВНИХ ИНФОРМАЦИЈА О СЕБИ И ДРУГИМА • ОПИСИВАЊЕ БИЋА, ПРЕДМЕТА, МЕСТА, ПОЈАВА, РАДЊИ, СТАЊА И ЗБИВАЊА • ИЗНОШЕЊЕ ПРЕДЛОГА И САВЕТА, УПУЋИВАЊЕ ПОЗИВА ЗА УЧЕШЋЕ У ЗАЈЕДНИЧКОЈ АКТИВНОСТИ И РЕАГОВАЊЕ НА ЊИХ • ИЗРАЖАВАЊЕ МОЛБИ, ЗАХТЕВА, ОБАВЕШТЕЊА, ИЗВИЊЕЊА, ЧЕСТИТАЊА И ЗАХВАЛНОСТИ • РАЗУМЕВАЊЕ, ДАВАЊЕ И ТРАЖЕЊЕ УПУТСТАВА • ОПИСИВАЊЕ РАДЊИ У САДАШЊОСТИ • ОПИСИВАЊЕ РАДЊИ У ПРОШЛОСТИ

	<ul style="list-style-type: none"> • ОПИСИВАЊЕ БУДУЋИХ РАДЊИ (ПЛАНОВА, НАМЕРА, ПРЕДВИЂАЊА) • ИСКАЗИВАЊЕ ЖЕЉА, ИНТЕРЕСОВАЊА, ПОТРЕБА, ОСЕТА И ОСЕЋАЊА • ИСКАЗИВАЊЕ ПРОСТОРНИХ ОДНОСА И УПУТСТАВА ЗА ОРИЈЕНТАЦИЈУ У ПРОСТОРУ • ИЗРИЦАЊЕ ДОЗВОЛА, ЗАБРАНА, УПОЗОРЕЊА, ПРАВИЛА ПОНАШАЊА И ОБАВЕЗА • ИЗРАЖАВАЊЕ ПРИПАДАЊА И ПОСЕДОВАЊА • ИЗРАЖАВАЊЕ ДОПАДАЊА И НЕДОПАДАЊА • ИЗРАЖАВАЊЕ МИШЉЕЊА • ИЗРАЖАВАЊЕ КОЛИЧИНЕ, ДИМЕНЗИЈА И ЦЕНА
Компетенције	<p>Језичке компетенције: слушање, читање, писање, говор, Социокултурна компетенција и медијација</p>

Детаљније у Правилнику о програму наставе и учења за осми разред основног образовања и васпитања („Службени гласник

РС”, бр. 88/17, 27/18 – др. закон и 10/19, Просветни гласник 11/2019)

8. разред Ликовна култура
годишњи фонд часова 34

Циљеви	Исходи
<p>Циљ наставе и учења Ликовне културе је да се ученик, развијајући стваралачко мишљење и естетичке критеријуме кроз практични рад, оспособљава за комуникацију и да изграђује позитиван однос према култури и уметничком наслеђу свог и других народа.</p>	<p>По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:</p> <ul style="list-style-type: none"> - бира одговарајући прибор, материјал, технику, уређај и апликативни програм за изражавање идеја, имагинације, емоција, ставова и порука; - користи разноврсне податке и информације као подстицај за стваралачки рад; - примењује знања о елементима и принципима компоновања у стваралачком раду и свакодневном животу; - реализује једноставне ликовне пројекте, самостално и у сарадњи са другима; - дискутује аргументовано о својим и радовима других уважавајући различита мишљења; - прави презентације усклађујући слику и текст и приказујући кључне податке и визуелне информације; - тумачи садржаје одабраних уметничких дела и одабрану визуелну метафорику; - разговара о значају културне баштине за лични развој, развој туризма и очување културног идентитета земље.
<p>Кључни појмови</p>	<p>простор, облик, линија, боја, текстура, светлина</p>
<p>Теме:</p>	<ul style="list-style-type: none"> • КОМПОЗИЦИЈА • НАСЛЕЂЕ • КОМУНИКАЦИЈА

Компетенције	Естетска компетенција, еколошка компетенција, вештина сарадње, Рад са подацима и информацијама,
---------------------	---

Детаљније у Правилнику о програму наставе и учења за осми разред основног образовања и васпитања

(„Службени гласник РС”, бр. 88/17, 27/18 – др. закон и 10/19, ПГ-11/2019)

8. разред Музичка култура
годишњи фонд часова 34

Циљеви	Исходи
<p>Циљ учења предмета Музичка култура је да код ученика, развијајући интересовања за музичку уметност, стваралачко и критичко мишљење, формира естетску перцепцију и музички укус, као и одговоран однос према очувању музичког наслеђа и култури свога и других народа.</p>	<p>По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:</p> <ul style="list-style-type: none"> – повеже различите видове музичког изражавања са друштвено-историјским амбијентом у коме су настали; – уочи основне карактеристике музичког стваралаштва у романтизму, импресионизму и савременом добу; – препознаје националне игре у делима уметничке музике; – наведе изражајна средстава музичке уметности карактеристична за период романтизма, импресионизма и савременог доба; – разликује музичке форме романтизма, импресионизма и савременог доба; – идентификује репрезентативне музичке примере најзначајнијих представника романтизма, импресионизма и савременог доба; – идентификује елементе музике ранијих епоха као инспирацију у музици савременог доба; – препозна врсту дувачких инструмента по изгледу и звуку; – опише начин добијања тона код дувачких инструмената; – препозна инструмент или групу према врсти композиције у оквиру датог музичког стила; – објасни како је музика повезана са другим уметностима и областима ван уметности (музика и религија; технологија записивања, штампања нота; извођачке и техничке могућности инструмената); – изводи музичке примере користећи глас, покрет и инструменте, самостално и у групи; – користи музичке обрасце у осмишљавању музичких целина кроз певање, свирање и покрет; – комуницира у групи импровизујући мање музичке целине гласом,

	<p>инструментом или покретом;</p> <ul style="list-style-type: none"> – учествује у креирању и реализацији школских приредби, догађаја и пројеката; – изрази доживљај музике језиком других уметности (плес, глума, писана или говорна реч, ликовна уметност); – примењује принцип сарадње и међусобног подстицања у комуникацији и заједничком музицирању; – се понаша у складу са правилима музичког бонтона у различитим музичким приликама; – критички просуђује утицај музике на здравље;
--	--

	– користи могућности ИКТ-а за самостално истраживање, извођење и стваралаштво.
Кључни појмови	романтизам, програмска и апсолутна музика, соло песма, клавирска минијатура, музичко-сценска дела, савремено доба, музички жанрови
Теме:	<ul style="list-style-type: none"> • ЧОВЕК И МУЗИКА • МУЗИЧКИ ИНСТРУМЕНТИ • СЛУШАЊЕ МУЗИКЕ • ИЗВОЂЕЊЕ МУЗИКЕ • МУЗИЧКО СТВАРАЛАШТВО
Компетенције	Естетска компетенција, вештина сарадње, дигитална компетенција, Вештина комуникације, рад са подацима и информацијама

Детаљније у Правилнику о програму наставе и учења за осми разред основног образовања и васпитања („Службени гласник РС”, бр. 88/17, 27/18 – др. закон и 10/19, Просветни гласник 11/2019)

8. разред Историја

Годишњи фонд часова: 68

Циљеви

Исходи

По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:

Циљ учења Историје је да ученик, изучавајући историјске догађаје, појаве, процесе и личности, стекне знања и компетенције неопходне за разумевање савременог света, развије вештине критичког мишљења и одговоран однос према себи, сопственом и националном идентитету, културно-историјском наслеђу, друштву и држави у којој живи.

- смешта кључне догађаје, појаве и процесе из савремене историје на временској ленти;
- уочи динамику различитих историјских појава и промена на историјској карти;
- пореди различите историјске изворе и рангира их на основу њихове сазнајне вредности;
- анализира и процени ближе хронолошко порекло извора на основу садржаја;
- поредећи различите изворе о истој историјској појави или догађају, анализира позицију аутора;
- доведе у везу узроке и последице историјских догађаја, појава и процеса на конкретним примерима;
- наведе специфичности друштвених појава, процеса, политичких идеја, ставова појединаца и група у историјском периоду савременог доба;
- образложи значај и улогу истакнутих личности у датом историјском контексту;
- уочи елементе континуитета и дисконтинуитета српске државности;
- изведе закључак о повезаности националне историје са регионалном и светском, на основу датих примера;
- образложи утицај историјских догађаја, појава и процеса на савремено друштво;
- идентификује основне карактеристике тоталитарних идеологија и наводи њихове последице у историјском и савременом контексту;
- препозна, на примерима из савремене историје, важност поштовања људских права;
- наведе примере како су идеје о родној, верској и етничкој равноправности утицале на савремене политичке прилике и развој друштва;
- пореди положај и начин живота припадника различитих друштвених група у историјском периоду савременог доба;

	- илуструје примерима утицај научно-технолошког развоја на промене у друштву, економији и природном окружењу; - образложи утицај различитих друштвено-економских система на свакодневни живот људи, анализирајући дате примере; - препозна како су културне интеракције, и сарадња различитих етничких и социјалних група утицали на политички, друштвени и привредни живот; - наведе примере утицаја спортских и уметничких достигнућа на обликовање савременог друштва;

	<ul style="list-style-type: none"> – идентификује узроке, елементе и последице историјских сукоба и ратова и дискутује о могућим начинима превенције конфликта; – објасни значење појмова геноцид и Холокауст; – изведе закључке о узроцима, току и последицама ратова условљених распадом СФРЈ користећи изворе различитог порекла и сазнајне вредности; – изрази ставове, засноване на историјским аргументима, уважавајући мишљење саговорника; – препозна пропаганду, стереотипе и идеолошку позицију у историјском извору и формулише став који се супротставља манипулацији; – критички се односи према информацијама из медија користећи се историјским знањима и вештинама; – анализира историјске догађаје и појаве на основу доступног аудио-визуелног изворног материјала; – осмисли, спроведе и презентује резултате истраживања заснованог на одабраним историјским изворима и литератури, користећи ИКТ; – образложи смисао неговања сећања на важне догађаје и личности из историје савременог доба; – истражи меморијалне споменике у локалној средини и учествује у организовању и спровођењу заједничких школских активности везаних за развој културе сећања; – покаже одговоран однос према културно-историјском наслеђу сопственог и других народа; – уочи одраз историјских догађаја и појава у књижевним и уметничким делима; – препозна историјску димензију политичких, културних и технолошких промена у савременом свету и Републици Србији.
<p>Кључни појмови</p>	<p>Октобарска револуција, Версајски уговор, Друштво народа, тоталитаризам, диктатуре, комунизам, фашизам, нацизам, социјализам, антифашизам, антисемитизам, милитаризам, Други светски рат, гето, Холокауст, геноцид, Аушвиц, Јасеновац, Организација Уједињених нација, феминизам, шовинизам, ксенофобија, репресија, пацифизам, деколонизација, људска права, националне мањине, дискриминација, демократија, тероризам, хладни рат, атомска енергија, глобализација, миграције, југословенска идеја, југословенска држава, Република Србија, транзиција, дигитална револуција, популарна култура</p>

Теме:	<ul style="list-style-type: none"> • ОСНОВИ ПРОУЧАВАЊА ПРОШЛОСТИ • ЕВРОПА, СВЕТ И СРПСКИ НАРОД У ЈУГОСЛОВЕНСКОЈ ДРЖАВИ У ПЕРИОДУ ИЗМЕЂУ ДВА СВЕТСКА РАТА • ДРУГИ СВЕТСКИ РАТ • СВЕТ, ЕВРОПА И СРПСКИ НАРОД У ЈУГОСЛОВЕНСКОЈ ДРЖАВИ У ПЕРИОДУ ХЛАДНОГ РАТА
--------------	---

	<ul style="list-style-type: none"> • СВЕТ, ЕВРОПА, СРПСКА ДРЖАВА И НАРОД У САВРЕМЕНИМ ПРОЦЕСИМА
Компетенције	Међупредметне компетенције

Детаљније у Правилнику о програму наставе и учења за осми разред основног образовања и васпитања („Службени гласник РС”, бр. 88/17, 27/18 – др. закон и 10/19, ПГ-11/2019)

8. разред Географија

годишњи фонд часова 68

Циљеви

Исходи

По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:

Циљ учења Географије је да ученик појмовно и структурно овлада природно-географским, демографским, насеобинским, политичко-географским, економско-географским, интеграционим и глобалним појавама и процесима у Србији и свету уз неговање вредности мултикултуралности и патриотизма.

- учествује у предлагању и реализацији истраживачког пројекта у локалној средини;
- анализира тематске карте и статистичке податке и графички их приказује;
- одреди географски положај Србије и доведе га у везу са историјско-географским развојем;
- анализира карактеристике граница и пограничних крајева Србије;
- опише узроке и последице геотектонских процеса на територији Србије;
- класификује облике рељефа на територији Србије и именује репрезентативне;
- анализира утицај климатских фактора и климатских елемената на климу Србије;
- класификује и описује својства водних објеката користећи карту Србије;
- наводи начине коришћења вода Србије;
- препознаје ефекте утицаја физичко- географских процеса на човека и адекватно реагује у случају природних непогода;
- доведи у везу распрострањеност биљних и животињских врста и физичко-географске карактеристике простора;
- објашњава популациону динамику становништва Србије: кретање броја становника, природни прираштај и миграције;
- изводи закључке о утицају популационе динамике на структуре становништва у нашој земљи;
- изводи закључке о важности предузимања мера популационе политике;
- израђује и анализира графичке приказе структура становништва;

	<ul style="list-style-type: none"> – објашњава утицај природних и друштвених фактора на настанак, развој и трансформацију насеља у нашој земљи; – уз помоћ карте Србије и других извора информација анализира утицај природних и друштвених фактора на развој и размештај привредних делатности у нашој земљи; – доводи у везу размештај привредних делатности са квалитетом животне средине у нашој земљи; – препознаје ефекте производње и коришћења различитих извора енергије на квалитет животне средине; – описује репрезентативне објекте природне и културне баштине и означава их на карти; – процењује важност очувања природне и културне баштине Србије; – објашњава утицај историјских и савремених миграција на размештај Срба у свету.
Кључни појмови	<p>географски положај, границе и величина територије Србије, физичко-географске одлике Србије, друштвено-географске одлике Србије, природна и културна баштина Србије, географија завичаја, Срби у региону и дијаспори.</p>
Теме:	<ul style="list-style-type: none"> • ГЕОГРАФСКИ ПОЛОЖАЈ, ГРАНИЦЕ И ВЕЛИЧИНА ТЕРИТОРИЈЕ СРБИЈЕ • ФИЗИЧКО-ГЕОГРАФСКЕ ОДЛИКЕ СРБИЈЕ • ДРУШТВЕНО- ГЕОГРАФСКЕ ОДЛИКЕ СРБИЈЕ • ПРИРОДНА И КУЛТУРНА БАШТИНА СРБИЈЕ • ГЕОГРАФИЈА ЗАВИЧАЈА • СРБИ У РЕГИОНУ И ДИЈАСПОРИ
Компетенције	<p>Међупредметне компетенције Учење</p> <p>– Комуникација</p>

	<ul style="list-style-type: none"> – Сарадња – Одговоран однос према околини – Рад са подацима и информацијама – Дигитална – Естетичка – Предузимљивост и оријентација ка предузетништву – Одговоран однос према околини
--	---

Детаљније у Правилнику о програму наставе и учења за осми разред основног образовања и васпитања („Службени гласник РС”, бр. 88/17, 27/18 – др. закон и 10/19, ПГ- 11/2019)

8. разред Физика
годишњи фонд часова 68

Циљеви

Исходи

По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:

Циљ учења Физике јесте упознавање ученика са природним појавама и основним законима природе, стицање основе научне писмености, оспособљавање за уочавање и распознавање физичких појава и активно стицање знања о физичким феноменима кроз истраживање, усвајање основа научног метода и усмеравање према примени физичких закона у свакодневном животу и раду.

- повезује физичке величине које описују осцилације и таласе;
- описује карактеристике звука, ултразвука и инфразвука и наводи примере примене ултразвука;
- анализира примере одбијања и преламања светлости, тоталне рефлексије (огледала, сочива) и користи лупу и микроскоп;
- демонстрира и објасни: осциловање куглице клатна и тела обешеног о опругу, осциловање жица и ваздушних стубова;
- демонстрира и објасни: појаву сенке, функционисање ока и корекцију вида;
- примењује превентивне мере заштите од буке и од прекомерног излагања Сунчевом зрачењу;
- демонстрира узајамно деловање наелектрисаних тела и објасни од чега оно зависи;
- прикаже и опише електрично поље, израчуна силу којом поље делује на наелектрисање и повеже електрични напон и јачину електричног поља;
- објасни провођење струје кроз метале, течности и гасове и упореди отпорности металних проводника на основу њихових карактеристика;
- наводи и користи различите изворе електричне струје (EMS) и зна да их разврста ради рециклаже;
- познаје основне елементе електричног кола и уме да их повеже, изабере одговарајући опсег мерног инструмента и мери јачину струје и напон, одређује вредност отпорности редно и паралелно везаних отпорника и резултате прикаже табеларно и графички;
- описује ефекте који се испољавају при протицању електричне струје;
- описује узајамно деловање два паралелна проводника са струјом, деловање магнетног поља на струјни проводник и принцип рада електромагнета и електромотора;
- објасни принцип рада компаса и природу Земљиног магнетног поља;
- користи компас и апликације за паметне телефона за оријентацију у природи;
- препозна основна својства наизменичне струје, израчуна потрошњу електричне енергије у домаћинству и да се придржава основних правила безбедности при коришћењу електричних уређаја у свакодневном животу;
- решава квалитативне, квантитативне и графичке задатке из сваке наведене области;
- објасни структуру атомског језгра и нуклеарне силе;
- опише радиоактивност, врсте зрачења, радиоактивне изотопе, познаје њихово дејство, примену и мере заштите;
- разликује фисију и фузију и наводи могућности њихове примене.

--	--

Кључни појмови	осцилације, таласи, звук, светлост, електрично поље, магнетно поље, електрична струја, атом, атомско језгро, радиоактивност.
Теме:	<ul style="list-style-type: none"> • Осцилаторно и таласно кретање 6 + 2 часа • Светлосне појаве 13 + 2 часа • Електрично поље 10 + 0 часова • Електрична струја 15 + 3 часа • Магнетно поље 6 + 0 часова • Елементи атомске и нуклеарне физике 8 + 0 часова • Физика и савремени свет 3 + 0 часова

Компетенције	Међупредметне компетенције Учење – Комуникација – Сарадња – Одговоран однос према околини – Рад са подацима и информацијама – Дигитална – Естетичка – Предузимљивост и оријентација ка предузетништву – Одговоран однос према околини
---------------------	--

Детаљније у Правилнику о програму наставе и учења за осми разред основног образовања и васпитања

(„Службени гласник РС”, бр. 88/17, 27/18 – др. закон и 10/19, Педагошки гласник 11/2019)

Математика, 8. разред
годишњи фонд часова 136

Циљеви	Исходи
<p>Циљ учења Математике је да ученик, овладавајући математичким концептима, знањима и вештинама, развије основе апстрактног и критичког мишљења, позитивне ставове према математици, способност комуникације математичким језиком и писмом и примени стечена знања и вештине у даљем школовању и решавању проблема из свакодневног живота, као и да формира основ за даљи развој математичких појмова.</p>	<p>По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:</p> <ul style="list-style-type: none"> – примени Талесову теорему у геометријским задацима и реалном контексту; – примени сличност троуглова у геометријским задацима и реалном контексту; – анализира односе тачака, правих и равни у простору и запише те односе математичким писмом; – представља цртежом односе геометријских објеката у равни и простору и користи их приликом решавања задатака; – уочи правоугли троугао у простору и примени Питагорину теорему у геометријским задацима и реалном контексту; – реши линеарну једначину, неједначину и систем линеарних једначина са две непознате; – реши реалне проблеме користећи линеарну једначину, неједначину или систем линеарних једначина са две непознате; – израчуна површину и запремину праве призме и четворостране пирамиде (основа правоугаоник), правилне тростране и шестостране пирамиде; – израчуна површину и запремину ваљка, купе и лопте; – примени обрасце за површину и запремину тела у реалним ситуацијама; – нацрта и анализира график линеарне функције; – учествује у избору истраживачког пројекта и начина рада.
Кључни појмови	<p>сличност, линеарна функција, систем линеарних једначина, призма, пирамида, ваљак, купа и лопта.</p>

<p>Теме:</p>	<ul style="list-style-type: none"> • СЛИЧНОСТ 16; 6 + 10) • ТАЧКА, ПРАВА И РАВАН (12; 6 + 6) • ЛИНЕАРНЕ ЈЕДНАЧИНЕ И НЕЈЕДНАЧИНЕ С ЈЕДНОМ НЕПОЗНАТОМ (18; 6 + 12) • ПРИЗМА (14; 6 + 8) • ПИРАМИДА (16; 6 + 10) • ЛИНЕАРНА ФУНКЦИЈА (12; 5 + 7) • СИСТЕМИ ЛИНЕАРНИХ ЈЕДНАЧИНА С • ДВЕ НЕПОЗНАТЕ (15; 6 + 9)
---------------------	---

	<ul style="list-style-type: none"> • ВАЉАК, КУПА И ЛОПТА (16; 6 + 10) • Пројектни задатак (5) <p>За обнављање градива, иницијални тест и анализу резултата иницијалног теста, планирана су 4 часа, а за реализацију 4 писмена задатака (у трајању од по једног часа), са исправкама, планирано је 8 часова.</p>
Компетенције	<p>Међупредметне компетенције</p> <p>Учење</p> <ul style="list-style-type: none"> – Комуникација – Сарадња – Одговоран однос према окоolini – Рад са подацима и информацијама – Дигитална – Естетичка – Предузимљивост и оријентација ка предузетништву – Одговоран однос према окоolini

Детаљније у Правилнику о програму наставе и учења за осми разред основног образовања и васпитања („Службени гласник РС”, бр. 88/17, 27/18 – др. закон и 10/19, Просветни гласник 11/2019)

8. разред Биологија
годишњи фонд часова 68

Циљеви

Исходи

По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:

Циљ учења Биологије је да ученик, изучавањем биолошких процеса и живих бића у интеракцији са животном средином, развије одговоран однос према себи и природи и разумевање значаја биолошке разноврсности и потребе за одрживим развојем.

- повеже грађу ћелијских органела са њиховом улогом у метаболизму ћелије;
- повеже однос површине и запремине ћелије и тела са начином обављања основних животних функција;
- идентификује регулаторне механизме у одржавању хомеостазе;
- илуструје примерима везу између физиолошких одговора живих бића и промена у спољашњој средини;
- одговорно се односи према свом здрављу;
- изрази критички став према медијским садржајима који се баве здравим стиловима живота;
- повеже промене настале у пубертету са деловањем хормона;
- идентификује поремећаје у раду органа и система органа изазваних нездравим начином живота;
- доведе у везу промене животних услова са еволуцијом живота на планети;
- истражи давно нестале екосистеме;
- повеже промене које се догађају организму током животног циклуса са активностима гена;
- повеже промене наследног материјала са настанком нових врста путем природне селекције;
- установи узрочно-последичну везу између губитака врста у екосистему и негативних последица у преносу супстанце и енергије у мрежама исхране;
- критички процени последице људских делатности у односу на расположиве ресурсе на Земљи;
- повеже утицај еколошких чинилаца са распоредом карактеристичних врста које насељавају простор Србије;
- истражи присуство инвазивних врста у својој околини и вероватне путеве насељавања;
- истражи разлоге губитка биодиверзитета на локалном подручју.

Кључни појмови	ћелијски метаболизам, хомеостаза, здрави стилови живота, адолесценција, „календар живота“, теорија еволуције, циклуси кружења супстанце, капацитет средине, глобалне промене, инвазивне врсте.
-----------------------	--

Теме:	<p>ЈЕДИНСТВО ГРАЂЕ И ФУНКЦИЈЕ КАО ОСНОВА ЖИВОТА 26 часова</p> <p>ЧОВЕК И ЗДРАВЉЕ 9 часова</p> <p>ПОРЕКЛО И РАЗНОВРСНОСТ ЖИВОТА 7 часова</p> <p>НАСЛЕЂИВАЊЕ И ЕВОЛУЦИЈА 7 часова</p> <p>ЖИВОТ У ЕКОСИСТЕМУ 19 часова</p>
Компетенције	<p>Међупредметне компетенције Учење</p> <ul style="list-style-type: none"> – Комуникација – Сарадња – Одговоран однос према окоolini – Рад са подацима и информацијама – Дигитална – Естетичка – Предузимљивост и оријентација ка предузетништву – Одговоран однос према окоolini

Детаљније у Правилнику о програму наставе и учења за осми разред основног образовања и васпитања („Службени гласник

РС”, бр. 88/17, 27/18 – др. закон и 10/19, ПГ-11/2019)

8. разред

Хемија

годишњи фонд часова 68

Циљеви

Исходи

По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:

Циљ учења Хемије је да ученик развије систем основних хемијских појмова и вештине за правилно руковање лабораторијским посуђем, прибором и супстанцама, да се оспособи за примену стеченог знања и вештина за решавање проблема у свакодневном животу и наставку образовања, да развије способности апстрактног и критичког мишљења, способности за сарадњу, тимски рад, и одговоран однос према себи, другима и животној средини.

- правилно рукује лабораторијским посуђем, прибором и супстанцама, и показује одговоран однос према здрављу и животној средини;
- изведе експеримент према датом упутству, табеларно и графички прикаже податке, формулише објашњења и изведе закључке;
- наведе заступљеност метала и неметала, неорганских и органских једињења у живој и неживој природи;
- испита и опише физичка својства метала и неметала, и повеже их с њиховом практичном применом;
- испита и опише хемијска својства метала и неметала, и објасни их на основу структуре атома и положаја елемената у Периодном систему;
- напише формуле и именује оксиде, киселине, базе и соли;
- испита, опише и објасни својства оксида, неорганских киселина, база и соли, препозна на основу формуле или назива представнике ових једињења у свакодневном животу и повеже њихова својства са практичном применом;
- напише и тумачи једначине хемијских реакција метала и неметала;
- разликује својства неорганских и органских супстанци и објашњава разлику на основу њихових структура;
- препозна физичке и хемијске промене неорганских и органских супстанци у окружењу, и представи хемијске промене хемијским једначинама;
- напише формуле и именује представнике класа органских једињења имајући у виду структурну изомерију;
- разликује органске супстанце са аспекта чиста супстанца и смеша, величина молекула, структура, порекло и то повезује са њиховом улогом и применом;
- испита, опише и објасни физичка и хемијска својства представника класа органских једињења и повеже својства једињења са њиховом практичном применом;

	<ul style="list-style-type: none"> – објасни и хемијским једначинама представи хемијске промене карактеристичне за поједине класе органских једињења; – опише физичка својства: агрегатно стање и растворљивост масти и уља, угљених хидрата, протеина и растворљивост витамина; – опише основу структуре молекула који чине масти и уља, угљене хидрате и протеине; – објасни сапонификацију триацилглицерола и хидрогенизацију незасићених триацилглицерола, наведе производе хидролизе дисахарида и полисахарида и опише услове под којима долази до денатурације протеина; – наведе заступљеност у природи и улоге масти и уља, угљених хидрата, протеина и витамина у живим организмима и доведе их у везу са здрављем и правилном исхраном људи; – изведе стехиометријска израчунавања и израчуна масену процентну заступљеност супстанци; – рукује супстанцама и комерцијалним производима у складу с ознакама опасности, упозорења и обавештења на амбалажи, придржава се правила о начину чувања производа и одлагању отпада; – наведе загађујуће супстанце ваздуха, воде и земљишта и опише њихов утицај на животну средину; – критички процени последице људских активности које доводе до загађивања воде, земљишта и ваздуха; – објасни значај планирања и решавања проблема заштите животне средине.
<p>Кључни појмови</p>	<p>метали, неметали, оксиди, киселине, хидроксиди, соли, угљоводоници, адиција, супституција, полимери, алкохоли, карбоксилне киселине, естри, масти и уља, угљени хидрати, протеини, загађујуће супстанце, рециклажа, зелена хемија.</p>

Теме:	<ul style="list-style-type: none"> • МЕТАЛИ, ОКСИДИ И ХИДРОКСИДИ 10 часова • НЕМЕТАЛИ, ОКСИДИ И КИСЕЛИНЕ 10 часова • СОЛИ 8 часова • ОРГАНСКА ЈЕДИЊЕЊА И ЊИХОВА ОПШТА СВОЈСТВА 2 часа • УГЉОВОДОНИЦИ 12 часова • ОРГАНСКА ЈЕДИЊЕЊА СА КИСЕОНИКОМ 8 часова • БИОЛОШКИ ВАЖНА ОРГАНСКА ЈЕДИЊЕЊА 12 часова
-------	---

	<ul style="list-style-type: none"> • ЗАШТИТА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ И ЗЕЛЕНА ХЕМИЈА 6 часова
Компетенције	Компетенције за целоживотно учење, рад са подацима и информацијама, решавање проблема , брига за здравље, еколошка компетенција

Детаљније у Правилнику о програму наставе и учења за осми разред основног образовања и васпитања („Службени гласник РС”, бр. 88/17, 27/18 – др. закон и 10/19, Педагошки гласник 11/2019)

ТЕХНИКА И ТЕХНОЛОГИЈА - 8. разред

годишњи фонд часова: 68

Циљеви

Исходи

По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:

Циљ учења **Технике и технологије** је да ученик развије техничко-технолошку писменост, да изгради одговоран однос према раду и производњи, животном и радном окружењу, коришћењу техничких и технолошких ресурса, стекне бољи увид у сопствена професионална интересовања и поступа предузимљиво и иницијативно.

- процени значај електротехнике, рачунарства и мехатронике у животном и радном окружењу;
- анализира опасности од неправилног коришћења електричних апарата и уређаја и познаје поступке пружања прве помоћи;
- образложи важност енергетске ефикасности електричних уређаја у домаћинству;
- повеже професије (занимања) у области електротехнике и мехатронике са сопственим интересовањима;
- упореди карактеристике електричних и хибридних саобраћајних средстава са конвенционалним;
- разуме значај електричних и електронских уређаја у саобраћајним средствима;
- користи доступне телекомуникационе уређаје и сервисе;
- класификује компоненте ИКТ уређаја према намени;
- процени значај управљања процесима и уређајима помоћу ИКТ;
- црта електричне шеме правилно користећи симболе;
- користи софтвере за симулацију рада електричних кола;
- састави електромеханички модел и управља њиме помоћу интерфејса;
- објасни систем производње, трансформације и преноса електричне енергије;
- анализира значај коришћења обновљивих извора електричне енергије;
- разликује елементе кућне електричне инсталације;

	- повеже електрично и/или електронско коло према задатој шеми; - користи мултиметар; - анализира карактеристике електричних машина и повезује их са њиховом употребом; - класификује електронске компоненте на основу намене; - аргументује значај рециклаже електронских компоненти;

	<ul style="list-style-type: none"> – самостално/тимски истражује и осмишљава пројекат; – креира документацију, развије и представи бизнис план производа; – састави производ према осмишљеном решењу; – састави и управља једноставним школским роботом или мехатроничким моделом; – представи решење готовог производа/модела; – процењује свој рад и рад других и предлаже унапређење реализованог пројекта.
Кључни појмови	електротехника, електроника, мехатроника, роботика, предузимљивост и иницијатива
Теме:	<ul style="list-style-type: none"> • ЖИВОТНО И РАДНО ОКРУЖЕЊЕ • САОБРАЋАЈ • ТЕХНИЧКА И ДИГИТАЛНА ПИСМЕНОСТ • РЕСУРСИ И ПРОИЗВОДЊА • КОНСТРУКТОРСКО МОДЕЛОВАЊЕ <p><i>С обзиром да је настава Технике и технологије теоријско-практичног карактера, часове треба реализовати поделом одељења на 2 (две) групе, уколико одељење има више од 20 ученика.</i></p>
Компетенције	међупредметне компетенције

Детаљније у : Правилнику о програму наставе и учења за осми разред основног образовања и васпитања („Службени гласник РС”, бр. 88/17, 27/18 – др. закон и 10/19, Просветни гласник 11/2019) и у Правилнику о изменама Правилника о програму наставе и учења за осми разред основног образовања и васпитања – ПГ 5/2021

8. разред Информатика и рачунарство

годишњи фонд: 34 часа

Циљев и	Исходи
<p>Циљ учења <i>Информатике и рачунарства</i> је оспособљавање ученика за управљање информацијама, безбедну комуникацију у дигиталном окружењу, креирање дигиталних садржаја и рачунарских програма за решавање различитих проблема у друштву које се развојем дигиталних технологија брзо мења.</p>	<p>По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:</p> <ul style="list-style-type: none"> – унесе и мења податке у табели; – разликује типове података у ћелијама табеле; – сортира и филтрира податке по задатом критеријуму; – користи формуле за израчунавање статистика; – графички представи податке на одговарајући начин; – примени основне функције формирања табеле, сачува је у пдф формату; – приступи дељеном документу, коментарише и врши измене унутар дељеног документа; – наведе потенцијалне ризике дељења личних података путем интернета, поготову личних података деце; – повеже ризик на интернету и кршења права деце; – објасни појам „отворени подаци”; – објасни појам вештачке интелигенције својим речима; – наведе примере коришћења вештачке интелигенције у свакодневном животу; – објасни утицај вештачке интелигенције на живот човека; – успостави везу између отварања података и стварања услова за развој иновација и привредних грана за које су доступни отворени подаци; – унесе серију (низ) података; – изврши једноставне анализе низа података (израчуна збир, просек, проценте, ...); – графички представи низове података (у облику линијског, стубичастог или секторског дијаграма); – унесе табеларне податке или их учита из локалних датотека и сними их; – изврши основне анализе и обраде табеларних података (по врстама и по колонама, сортирање, филтрирање, ...); – сарађује са осталим члановима групе у свим фазама пројектног задатка;

	– сараднички осмисли и спроведе фазе пројектног задатка; – самовреднује своју улогу у оквиру пројектног задатка/тима;

	<ul style="list-style-type: none"> – креира рачунарске програме који доприносе решавању пројектног задатка; – поставља резултат свог рада на Интернет ради дељења са другима уз помоћ наставника; – вреднује своју улогу у групи при изради пројектног задатка и активности за које је био задужен.
Кључни појмови	анализа података, табеларни прорачуни, статистика, визуализација података, дељене табеле, вештачка интелигенција, лични подаци, отворени подаци, инфографик
Теме:	<p>ИКТ 10 часова</p> <p>ДИГИТАЛНА ПИСМЕНОСТ 4 часа</p> <p>РАЧУНАРСТВО 12 часова</p> <p>ПРОЈЕКТНИ ЗАДАЦИ 8 часова</p>
Компетенције	Међупредметне компетенције

Детаљније у Правилнику о изменама Правилника о програму наставе и учења за осми разред основног образовања и васпитања („Службени гласник РС“, бр. 5/2021)

ФИЗИЧКО И ЗДРАВСТВЕНО ВАСПИТАЊЕ

8. разред годишњи фонд часова: 102

Циљеви

Исходи

По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:

Циљ учења предмета Физичко и здравствено васпитање је да ученик унапређује физичке способности, моторичке вештине и знања из области физичке и здравствене културе, ради очувања здравља и примене правилног и редовног физичког вежбања у савременим условима живота и рада..

- ▮ одабере и примени комплексе простих и општеприпремних вежби одговарајућег обима и интензитета у вежбању;
- ▮ користи научене вежбе у спорту, рекреацији и другим ситуацијама;
- ▮ упоређује и анализира сопствене резултате са тестирања са референтним вредностима;
- ▮ примени усвојене технике кретања у игри, спорту и другим различитим ситуацијама;
- ▮ примени атлетске дисциплине у складу са правилима;
- ▮ развија своје физичке способности применом вежбања из атлетике;
- ▮ одржава равнотежу у различитим кретањима, изводи ротације тела;
- ▮ примени вежбања из гимнастике за развој физичких способности;
- ▮ изведе елементе усвојених тимских и спортских игара;
- ▮ примени основна правила тимских и спортских игара;
- ▮ користи усвојене елементе технике у спортским играма;
- ▮ примени основне тактичке елементе;
- ▮ учествује на унутар одељенским такмичењима;
- ▮ изведе кретања у различитом ритму;
- ▮ игра народно коло;
- ▮ изведе основне кораке плеса из народне традиције других култура;
- ▮ изведе вежбе и саставе уз музичку пратњу;
- ▮ плива техником краула и леђног краула и прсном техником;
- ▮ преплива најмање 50m;
- ▮ процени своје способности и вештине у води;
- ▮ скочи у воду на ноге и на главу;
- ▮ рони у дужину у складу са својим могућностима;
- ▮ поштује правила понашања у води, и око водене средине;
- ▮ уочи ризичне ситуације у води и око ње;
- ▮ вреднује утицај примењених вежби на организам
- ▮ одреди ниво сопствене дневне физичке активности;

- користи вежбе ради побољшања својих физичких способности;
- предвиди елиминише последице недовољне физичке активности;
- примени мере безбедности у вежбању у школи и ван ње;
- одговорно се односи према објектима, справама и реквизитима;
- примени и поштује правила игара у складу са етичким нормама;
- примерено се понаша као учесник или посматрач на такмичењима;
- решава конфликте на друштвено прихватљив начин;
- користи различите изворе информација за упознавање са разноврсним облицима физичких и спортско-рекреативних активности;
- прихвати победу и пораз;
- процени вредност различитих спортова без обзира на лично интересовање;
- примени усвојене моторичке вештине у ванредним ситуацијама;
- вреднује лепоту покрета у физичком вежбању и спорту;
- подстиче породицу на редовно вежбање;
- повеже врсте вежби, игара и спорта са њиховим утицајем на здравље;
- планира дневни ритам рада, исхране и одмора у складу са својим потребама;
- разликује здраве од нездравих облика исхране
- правилно користи додатке исхрани;
- примењује здравствено-хигијенске мере у вежбању;
- правилно реагује и пружи основну прву помоћ приликом повреда;
- чува животну средину током вежбања;
- анализира штетне последице конзумирања дувана, алкохола, штетних енергетских напитака и психоактивних супстанци.

Кључни појмови	вежбе за развој снаге, брзине, издржљивости, спортска гимнастика, елементи технике и тактике спортских и тимских игара, пливање, здравствено хигијенске мере , правилна исхрана
	• ФИЗИЧКЕ СПОСОБНОСТИ

Теме:	<ul style="list-style-type: none"> • МОТОРИЧКЕ ВЕШТИНЕ СПОРТ И СПОРТСКЕ ДИСЦИПЛИНЕ Атлетика Спортска гимнастика Тимске и спортске игре Плес и ритимика Пливање и ватерполо Полигони • ФИЗИЧКА И ЗДРАВСТВЕНА КУЛТУРА Физичко вежбање и спорт
Компетенције	моторичка знања, умења и навике, активан однос ученика према физичком и здравственом васпитању

Детаљније у Правилнику о изменама и допуни Правилника о наставном програму за осми разред основног образовања и васпитања („Службени гласник РС – Просветни гласник”, број 11/19)

8. разред Грађанско васпитање годишњи фонд часова 34	
Циљеви	Исходи По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:

Циљ учења Грађанског васпитања је да ученик изучавањем и практиковањем основних принципа, вредности и процедура грађанског друштва постане свестан својих права и одговорности, осетљив за потребе других и спреман да активно делује у заједници.

- изрази осећај љубави и поноса према својој домовини на начин који никога не угрожава;
- образложи зашто су понашања која се могу описати као ксенофобија, расизам, антисемитизам, антициганизам облици дискриминације и кршења људских права;
- наведе примере повезаности различитих култура у једној заједници и образложи потребу интеркултуралног дијалога за квалитетан живот свих чланова те заједнице;
- покаже интересовање за упознавање различитих култура;
- наведе права која националне мањине у Србији по Уставу имају;
- разликује појмове пол и род и препознаје родне стереотипе;
- уочава у рекламама, филмовима, књигама, изрекама, стриповима и другим продуктима културе на који начин се преносе родни обрасци;
- указује на примере родне равноправности и неравноправности у ситуацијама из свакодневног живота;
- дискутује о значају уважавања родне перспективе приликом доношења одлука значајних за једну заједницу;
- наведе неколико привремених позитивних мера за постизање родне равноправности и аргументе за њихову примену;
- препозна у понашању особе карактеристике насилника и жртве;
- наведе могуће начине реаговања у ситуацији сусрета са насилником;
- наведе основне функције медија и образложи зашто је важно да постоје кодекс новинара и кодекс деца и медији;
- образложи значај слободе медија за развој демократије;
- у медијима проналази примере предрасуда, стереотипа, дискриминације, нетолеранције по различитим основама и критички их анализира;
- препозна механизме манипулације медија и утицај медија на сопствено мишљење и деловање;

	<ul style="list-style-type: none"> – проналази и користи информације из различитих извора, критички их разматра и вреднује; – препозна пример злоупотребе деце у медијима; – у дискусији показује вештину активног слушања, износи свој став заснован на аргументима, комуницира на конструктиван начин; – учествује у припреми, реализацији и евалуацији кратког филма, – учествује у избору садржаја и начина рада.
Кључни појмови	патриотизам, ксенофобија, интеркултуралност, медији, родна равноправност и родно засновано насиље
Теме:	<ul style="list-style-type: none"> • ЛЈУДСКА ПРАВА Заједница припадника различитих културних група • ДЕМОКРАТСКО ДРУШТВО Родна (не)равноправност • ПРОЦЕСИ У САВРЕМЕНОМ СВЕТУ Медији • ГРАЂАНСКИ АКТИВИЗАМ Вредности грађанског друштва
Компетенције	<p>Компетенције за целоживотно учење, Вештина комуникације,</p> <p>Рад са подацима и информацијама, Дигитална компетенција,</p> <p>Вештина сарадње,</p> <p>Вештина за живот у демократском друштву,</p>

Детаљније у Правилнику о програму наставе и учења за осми разред основног образовања и васпитања

(„Службени гласник РС”, бр. 88/17, 27/18 – др. закон и 10/19, ПГ-11/2019)

Предмет:Верска настава (православни катихизис)

Разред: осми

Годишњи фонд часова: 34

Недељни фонд часова: 1

Циљ наставе православног катихизиса (веронауке) у основном образовању и васпитању јесте да пружи целовит православни поглед на свет и живот, уважавајући две димензије: историјски хришћански живот (историјску реалност Цркве) и есхатолошки (будући) живот (димензију идеалног). То значи да ученици систематски упознају православну веру у њеној доктринарној, литургијској, социјалној и мисионарској димензији, при чему се хришћанско виђење живота и постојања света излаже у веома отвореном, толерантном дијалогу са осталим наукама и теоријама о свету, којим се настоји показати да хришћанско виђење (литургијско, као и подвижничко искуство Православне Цркве) обухвата сва позитивна искуства људи, без обзира на њихову националну припадност и верско образовање.

Ре- дни	Исходи	Теме/област и	Садржаји програма	Међупредметне компетенције	Начин и поступци остваривања програма
------------	--------	------------------	-------------------	-------------------------------	--

<p>I</p>	<p>□ моћи да сагледа садржаје којима ће се бавити настава Православног катихизиса у току 8. разреда основне школе;</p> <p>□ моћи да уочи какво је његово предзнање из градива Православног катихизиса обрађеног у претходном разреду школовања</p>	<p>УВОД</p>	<p>Циљ наставе у 8. разреду јесте рекапитулација целокупног градива из претходних разреда с посебним истицањем следећих елемената: - да је метафизичко начело постојања Бог, односно да истинско биће треба тражити у Богу који је Св.Тројица; - да је онтолошко начело на основу православног учења о Богу као Св.Тројици личност, а не природа;</p> <p>- да је личност заједница слободе са другом личношћу; - да је човек створен као личност и да је позван да постоји на начин на који постоји Св.Тројица ако жели да превазиђе ограничења своје природе, што се остварује у Христу, односно у Литургији. Схватање човека као личности, односно као</p>	<p><i>Компетенција за учење</i></p> <ul style="list-style-type: none"> •Има позитиван и одговоран однос према учењу. <p><i>Комуникација</i></p> <ul style="list-style-type: none"> •Уважава саговорника реагујући на оно што говори, а не на његову личност. <p><i>Сарадња</i></p> <ul style="list-style-type: none"> •доприноси решавању разлика у мишљењу и ставовима 	<p>Катихизација као литургијска делатност-</p> <p>заједничко је дело катихете (вероучитеља) и његових ученика.</p> <p>Катихета (вероучитељ) би требало стално да има науму да катихеза не постоји ради гомилања информација („знања о вери“), већ као настојање да се учење и искуство Цркве лично усвоје и спроведу у живот кроз слободно учешће у богослужбеном животу Цркве.</p> <p>На почетку сваке наставне теме ученике би требало упознати са циљевима и исходима наставе, садржајима по темама, начином остваривања програма рада, као и са начином вредновања њиховог рада.</p>
----------	--	-------------	--	--	--

		<p>улогу. Конкретног човека, односно појединачну личност, посматрала је као део општег бића. Личност је била подређена природи. Захваљујући хришћанству, личност је добила онтолошку важност и то је тековина којом се данас служи, не само хришћански свет, већ свет уопште. Међутим, за хришћане личност није индивидуа. Једна личност једнако је ниједна личност. Личност извире из заједнице слободе са другом личношћу. Истовремено, личност није део природе, већ је носилац постојања целокупне природе.</p> <p>(Да бисмо ово показали, треба се позвати на искуство љубави према једној личности и искуство губитка те личности. Кад заволимо једног човека, онда у том искуству откривамо да је он апсолутно и непоновљиво биће, личност. Кад изгубимо личност коју</p>		
--	--	--	--	--

			своје дете као на личност, зато што га неизмерно воли, и због тога је његова смрт за њу ненадокнадив губитак, док је за оне који нису остварили никакву личну заједницу са дететом оно индивидуа, тј. оно је само део људске врсте и зато његов		
II	☐ моћи да увиди да је човек икона Божија јер је слободна личност и да је служба човека да буде спона између Бога и света. ☐ моћи да увиди да се човек остварује као личност у слободној заједници љубави са другим ☐ бити подстакнут да учествује у литургијској заједници. ☐ моћи да сагледа грех као промашај људског назначења;	ЧОВЕК ЈЕ ИКОН А БОЖИЈ А	Теме Учење о личности... и Разлика природе и личности треба реализовати у контексту триадологије како је изложена код православних отаца: Василија Великог, Григорија Богослова и других. Као помоћну литературу за разумевање овог учења, треба узети чланке Ј.Зизијуласа, Допринос Кападокије хришћанској мисли у Православна Теологија, Београд, 1995; и Од маске до личности, Београд, 1989. и сл. У контексту излагања Божијег	<i>Компетенција за учење</i> •Мотивисан је и оспособљен да самостално планира, организује, спроводи и вреднује учење; разликује битно од небитног, изражава и образлаже идеје. <i>Естетичка компетенција</i>	Током реализације програма наставе и учења примењиваће се следећи поступци, начини и облици рада: -Уводне часове требало би осмислити тако да допринесу међусобном упознавању ученика, упознавању ученика с циљевима, исходима, наставним садржајима, али и тако да наставник стекне почетни увид у то каквим предзнањима и ставовима из подручја Православног катихизиса, група располаже.

	<p>вредност ближњег у сопственом животу;</p> <p>☐ моћи да усвоји став да једино кроз љубав човек може превазићи конфликт;</p> <p>☐ моћи да вреднује своје поступке на основу Христових заповести о љубави.</p>		<p>природе. Природа указује на то да нешто јесте, да нешто постоји, док личност указује на то како нешто јесте, односно на који начин то нешто постоји. Својства Божанске природе су нествореност, бесмртност, неограниченост, недељивост, док су створеност, индивидуализам, растављеност, састављеност, смртност својства створене природе. Али, од личности зависи на који ће начин постојати</p> <p>природа и да ли ће превазићи своју детерминисаност. Тако, на пример, Бог је по својој природи бестелесан, нестрадалан, али је ипак ради нас и нашег спасења, постао човек и страдао. Из овога произлази да је личност носилац постојања природе. Природа без личности не постоји. Тема Човек као личност треба да буде логичан закључак да је и човек</p>	<p>пољима свог деловања.</p> <p><i>Комуникација</i></p> <ul style="list-style-type: none"> •Изражава своје ставове, мишљења, осећања, на позитиван, конструктиван и аргументован начин. <p><i>Одговоран однос према околини</i></p> <ul style="list-style-type: none"> •Сагледава које активности (обрасци понашања), на личном нивоу, нивоу заједнице и глобалном нивоу, могу унапредити стање и квалитет 	<p>-Квалитет наставе се постиже када се наставни садржаји реализују у складу са савременим педагошким захтевима у погледу употребе разноврсних метода, облика рада и наставних средстава.</p>
--	--	--	---	--	---

		<p>човека, од његове слободе, зависи да ли ће он превазићи ограничења своје природе и на крају смрт, или неће. Ако човек жели да превазиђе ограничености своје природе, онда он треба да постоји на начин на који постоји Бог.</p> <p>Човек</p> <p>је позван на подвиг, тј. да постоји не на основу закона природе, већ на начин</p>	<p>предмета и ваншколским искуством.</p>	
--	--	--	--	--

<p>II I</p>	<p>☐ моћи да увиди да човек може бити роб својих лоших особина и навика;</p> <p>☐ бити подстакнут да увиди вредност ближњега у сопственом животу;</p> <p>☐ моћи да усвоји став да једино кроз љубав човек може превазићи конфликт;</p> <p>☐ моћи да вреднује своје поступке на</p>	<p>ПОДВИЖН И- ЧКО – ЕВХАРИСТ ИЈ- СКИ ЕТОС</p>	<p>Теме: Сједињење тварне и нетварне природе у Христу... и Обожење створене природе... треба реализовати у контексту дефиниције ове проблематике на</p> <p>4. Васељенском сабору уз следеће објашњење: личност може бити носилац постојања више природа. На пример, човек као личност има у себи многе природе, воду, ваздух, минерале, материјалну природу, духовну, али све</p>	<p><i>Компетенција за учење</i></p> <p>•Способан је да самостално и у сарадњи са другима истражује, открива и повезује нова знања; користи могућности ваншколског учења; негује и развија лична интересовања.</p>	<p>-Имаући у виду захтеве наставног програма и могућности транспоновања наставног садржаја у педагошко дидактичка решења, наставник би требало да води рачуна и о психолошким чиниоцима извођења наставе – узрасту ученика, нивоу психофизичког развоја, интересовањима, склоностима, способностима и мотивацији ученика.</p>
-----------------	--	---	---	---	---

			<p>људска природа у Христу постоји</p> <p>сада на божански начин, не престајући да буде људска природа, односно људска природа у Христу је превазишла своје ограничености, тј. обожила се захваљујући личности Сина Божијег.</p>	<p>и толерантно у друштву.</p> <p><i>Одговоран однос према околини</i></p> <p>•Сагледава које активности (обрасци понашања), на личном нивоу, нивоу заједнице и глобалном нивоу, могу унапредити стање и квалитет животне средине и природе.</p>	<p>кроз заједничарење са ближњима и</p> <p>Тројичним Богом који постаје извор и пуноћа његовог живота.</p>
I V	<p>☐ Указати ученицима на значај личне и саборне молитве;</p> <p>☐ Објаснити ученицима важност Литургије тумачењем значења речи Евхаристија и Литургија (захвалност</p>	ЛИТУРГИЈА	<p>Тему Црква као Тело Христово</p> <p>треба реализовати на основу објашњења које о томе даје ап.Павле у 1.Кор.12. После оваплоћења створена природа је уипостазирана у Христову личност, односно постала је тело Христово, Христова</p>	<p><i>Одговорно учешће у демократско м друштву</i></p> <p>•Понаша се одговорно, хумано и толерантно у друштву</p>	<p>-Вредновање самосталног рада ученика;</p> <p>-Праћење рада на часу;</p> <p>-Комбиновање више врста дидактичког материјала;</p> <p>-Илустрација, шеме, мапа ума;</p>

	<p>Цркве као Тела Христовог;</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ Указати ученицима на целину литургијског догађаја као узајамног даривања Бога и његовог народа ☐ Упознати ученике са смислом и основним елементима Литургије; ☐ Подстаћи ученике на заједничко учешће у богослужењима; ☐ Објаснити ученицима динамику 		<p>њеног узимања од стране Сина</p> <p>Божијег - Христа претпоставља заједницу људских личности са Сином Божијим- Христом. Овај процес почиње Христовим оваплоћењем и наставља се Духом Светим кроз крштење у Литургији. Зато је Црква Тело Христово, јер је Христова личност носилац постојања створене природе која постоји као заједница многих у Христу, тј. као литургијска заједница која је преко њеног начелника Христа у заједници с Богом Оцем.</p>	<p><i>Комуникација</i></p> <ul style="list-style-type: none"> •Изражава своје ставове, мишљења, осећања, на позитиван, конструктиван и аргументован начин. <p><i>Одговоран однос према околини</i></p> <ul style="list-style-type: none"> •Сагледава које активности (обрасци понашања), на личном нивоу, 	
V	<ul style="list-style-type: none"> ☐ моћи да објасни да је Бог створио свет са циљем да постане Царство Божије; ☐ моћи да објасни да Царство Божије у пуноћи наступа по другом Христовом доласку и васкрсењу мртвих; 	ЦАРСТВО О БОЖЈ Е	<p>Тему Будуће Царство као узрок</p> <p>постојања Цркве треба обрадити на основу објашњења које о овоме даје Св.Максим Исповедник (РГ 4, 157). Бог је створио свет и људе са жељом да се сједине са Њим преко једног човека, што</p>	<p><i>Одговорно учешће у</i></p> <p><i>демократско м друштву</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Промовише позитивне вредности друштва у различитим 	<p>У раду са ученицима користиће се</p> <p>разноврсни облици рада прилагођени садржајима који се обрађују:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Фронтални; -Индивидуални;

<p>спасења;</p> <p>☐ моћи да препозна да је Литургија икона Царства Божијег;</p> <p>☐ бити подстакнут да активније учествује у Светој Литургији.</p> <p>☐ моћи да преприча догађај Преображења Господњег;</p> <p>☐ моћи да повеже појмове светости и обожења са дејством Светога Духа</p> <p>☐ моћи да препозна да је предукус Царства Божијег присутан у моштима, чудотворним иконама, исцељењима...</p> <p>☐</p> <p>моћи да препозна разлику између православне</p>	<p>и постојања света и људи. На тај начин Св.Максим указује да узрок постојања света није у прошлости, као што су о томе говорили грчки философи, већ у будућности, у будућем догађају који се још увек није збио, али који се остварује кроз историју. Тиме се мења поглед на историју у односу на јелинистичко схватање историје, која за Јелине значи вечно кружење, вечно понављање истог. Хришћанска историја има почетак и крај, циљ. Крај, односно циљ историје, јесте узрок њеног почетка. Тачније речено, литургијско постојање Цркве јесте иконишно постојање Царства Божијег у историји, које је истовремено и дар Божији и историјски догађај који остварују људи. (Као помоћну литературу за реализацију ове теме треба користити студију: Ј.Зизијулас, Евхаристија и Царство Божије)</p>	<p><i>према здрављу</i></p> <p><i>Рад с подацима и информацијама</i></p>	<p>Евалуацију наставе (процењивање успешности реализације наставе и остварености задатака и исхода наставе) наставник ће остварити на два начина:</p> <p>☐ процењивањем реакције ученика или прикупљањем коментара ученика путем анкетних евалуационих листића;</p> <p>☐ провером знања које ученици усвајају на часу и испитаивањем ставова.</p>
---	--	--	---

			иконографија жели да их прикаже како ће они изгледати у будућем Царству Божијем. (За реализацију ове теме треба користити слици: С.Склирис.		
--	--	--	---	--	--

ВЕРОНАУКА – КАТОЛИЧКИ ВЈЕРОНАУК

Циљ наставе вјеронаука у овом разреду јесте да дијете упозна врло обзирно морални свијет у себи.

Оперативни задаци наставе вјеронаука у другом разреду основне школе јесу да ученик:

- разумје и прихватити да морални закон који је њему још стран ипак постаје полако норматив његовога обликовања савјести;
- разумје и прихватити да је то понуђен Очев глас који је преко Исуса пријатеља попримио топли пријатељски тон;
- разумје и прихватити полако тијekom цјелогодишње наставе цијели декалог;
- разумје и прихватити позитивно и поједину заповијед као понуду која помаже остварити пријатељство са Исусом Кристом.

Увод:

- Упознајмо Божју доброту
- Пут к небеском Оцу (Добро је што имамо саобраћајне знаке у животу);
- Исус нам даје примјер (Радостан сам што ми је Исус узор);
- Екуменска тема (Сви смо браћа макар међу нама има и разлика).Штовање доброга Бога
- Молитва Исусових пријатеља (Молит ћу сваки дан);
- Поштивање Божјега имена (Упозорит ћу непристојне и псоваче да шуте);
- Светкујемо с Исусом (Радостан идем на свету мису).Бог нам се даровао по људима
- Исус у обитељи (Како је лијепо у назаретској обитељи);
- Највећи Божји дар: живот и здравље (Пазит ћу на своје здравље);
- Исуса љубимо у сваком човјеку (Помагат ћу друговима);
- Божић
- благдан љубави (Исус к нама долази да нам помогне да будемо добри).Знакови Божје љубави по нашем тијелу
- Бог нас је створио различитима (Исусови пријатељи су дјечаци и дјевојчице);
- Обитељ
- Божји план (Поштоват ћу своје родитеље).Бог нам дарује сва земаљска добра
- Моја материјална добра (Бит ћу уредан);

- Поштивање природе и туђих добара (Нећу красти Чувај ћу природу). Бог нам је даровао духовна добра
- Исусов пријатељ говори истину (И код куће и у школи говори истину);
- Одговорност за духовна добра (Бит ћумарљив и цијенит ћу рад других). Жалосна могућност издаје пријатељства с Богом
- Невјерни пријатељ (Нећу бити такав);
- Исусова смрт и ускрснуће
- наше помирење (Исусе, хвала ти што нам опрашташ гријехе). Мир с Богом
- мир с браћом
- Помирење с Исусом
- Ослобођење од гријеха (Бит ћу искрен према Богу);
- У савезу с Богом (Добри Исус сваком опрашта).

Начин остваривања програма

Вјерска поука је заједничко дјело катехете (вјероучитеља) и катехизаната (вјероученика). Полазиште је конкретна стварност. Из доживљених искустава прелази се на истине, из којих се потом враћа на свакодневну њихову примјену. Овакав начин спознаје има властити ред: упознавање (обрада нових садржаја), сређивање (систематизација), понављање, примјена и провјеравање. То је макроструктура оваквог начина спознаје. Међутим, и ови дијелови имају своју микроструктуру. Тако на примјер: начин спознаје посједује слиједеће ступњеве: постављање циља, мотивирање, обрада нових наставних садржаја, учење, индуктивни и дедуктивни закључци, изравни и неизравни докази, формулирање запамћених чињеница... Или, садржај примјене има ове дијелове: проблем, постављање циља, рјешавање проблема, задаћа, упознавање прилика и увјежбавање. Код спознавања треба имати пред очима физиономију групе и појединаца, но у оквиру сата под којим се обрађују нови наставни садржаји врши се примјена, понављање и вредновање обрађенога градива. Имајући на уму горе истакнуто, поједини сат вјеронаука би требао изгледати овако: кратко понављање садржаја претходног сата, и посебно освјетљавање онога што ће послужити као темељ за актуални сат. Након постављања циља (што? и како?), прелази се на обраду нових наставних садржаја (нпр. други разред, први сат), гдје се заправо објашњава ученику што то значи да

"смо дјеца Божја", истичући што то значи за нас и за људе око нас. Закључци се могу истаћи на плочи. Након овога се већ познати садржаји продубљују, уче, тј. разговара се о помирењу (што?, како? и зашто?). Овако усвојено градиво, у складу са одгојним циљем, мора наћи своју примјену у животу ученика. Разговара се зашто и како треба захвалити Богу за родитеље, браћу и пријатеље. Оваква спознаја и дјечје искуство се ослањају на његов доживљај и на текст Светог писма. Прозивку и домаћу задаћу обавимо у прикладно време.

ШКОЛСКИ ПРОГРАМ

НЕМАЧКИ ЈЕЗИК

8. разред

ЦИЉ: Циљ учења Другог страног језика је да се ученик усвајањем функционалних знања о језичком систему и култури и развијањем стратегија учења страног језика оспособи за основну писмену и усмену комуникацију и стекне позитиван однос према другим језицима и културама, као и према сопственом језику и културном наслеђу.

Уџбеник: MAGNET 4 НЕМАЧКИ ЈЕЗИК ЗА 8. РАЗРЕД ОСНОВНЕ ШКОЛЕ

Аутори: Ђорђе Мота, Весна Николовски

Издавач: Издавачка кућа Klett, Београд 2019. год.

Годишњи фонд часова: 68

ОБРАЗОВНИ СТАНДАРДИ / ИСХОДИ	ВРЕМЕ МЕСТО	ОБЛАСТ(ТЕМА), САДРЖАЈ РАДА КОМУНИКАТИВНЕ ФУНКЦИЈ Е	НАЧИН И ПОСТУПАК ОСТВАРИВ. ПРОГРАМА	АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА- ЈЕЗИЧКЕ АКТИВНОСТИ	КОРЕЛАЦ. СА ПРЕДМЕТ.	МЕЂУПРЕДМЕТ.К ОМПЕТЕНЦИЈЕ
------------------------------	-------------	---	--	---	-------------------------	------------------------------

<p>ИСХОДИ:</p> <p>По завршетку разреда ученик је у стању да у усменој и писменој комуникацији:</p> <ul style="list-style-type: none"> - разуме једноставније текстове који се односе на поздрављање, представљање и тражење/давање информација личне природе; - поздрави и отпоздрави, представи себе и другог користећи једноставнија језичка средства; - размени једноставније информације личне природе; - у неколико везаних исказа саопшти информације о себи и другима; - разуме једноставније текстове који се 	<p>ЈЕЗИЧКИ КАБИНЕТ СЕПТЕМБАР ; ммннккјј</p>	<p>1. Interkulturelle Erfahrungen</p> <p>ПОЗДРАВЉАЊЕ И ПРЕДСТАВЉАЊЕ СЕБЕ И ДРУГИХ И ТРАЖЕЊЕ/ДАВАЊЕ ОСНОВНИХ ИНФОРМАЦИЈА О СЕБИ И ДРУГИМА</p>	<ul style="list-style-type: none"> - фронтални - индивидуални - групни рад - рад у пару - вежбе - вербално текстуални - монолошко- дијалогски -демонстрационо- илустративни 	<p>Ученици у усменој и писменој комуникацији уче и увежбавају да ефикасно користе лексику, описују распуст, упитне речи и предлози im, am, um, упознају се са сличностима и разликама у културама- Infobox Landeskunde.</p> <p>Слушање и читање једноставнијих текстова који се односе на поздрављање и представљање (дијалози, наративни текстови, формулари и сл.); реаговање на усмени или</p>	<p>Српски језик, Енглески језик, Географија,</p> <ul style="list-style-type: none"> - компетенција за целоживотно учење - вештина комуникације - рад са информацијама - дигитална компетенција
--	---	---	--	---	--

<p>односе на опис особа, биљака, животиња, предмета, места, појава, радњи, стања и збивања;</p> <p>- опише и упореди жива бића, предмете, места, појаве, радње, стања и збивања користећи једноставнија језичка средства;</p> <p>- разуме једноставније предлоге, савете и позиве на заједничке активности и одговори на њих уз одговарајуће образложење;</p> <p>- упути предлоге, савете и позиве на заједничке активности користећи ситуационо прикладне комуникационе моделе;</p> <p>- затражи и пружи додатне информације у вези са</p>		<p>писани импулс саговорника (наставника, вршњака и сл.) и иницирање и проширивање комуникације; усмено и писано давање информацијао себи и тражење и давање информација о другима (подаци о личности, приватним и школским активностима, друштвеним улогама и сл.).</p>	
---	--	--	--

<p>предлозима, саветима и позивима на заједничке активности; – разуме уобичајене молбе и захтеве и реагује на њих; – упуту уобичајене молбе и захтеве; – честита, захвали и извини се користећи мање сложена језичка средства; – разуме и следи једноставнија упутства у вези с уобичајеним ситуа цијама из свакодневног живота; – пружи једноставнија упутства у вези са уобичајеним ситуацијама из свакодневног живота; – разуме једноставније текстове у којима се описују радње и ситуације у садашњости; – разуме</p>			
--	--	--	--

једноставније текстове у којима се описују способности и умећа;

- размени појединачне информације и/или неколико информација у низу које се односе на радње у садашњости;

— опише радње, способности и умећа користећи неколико везаних исказа;

– разуме једноставније текстове у којима се описују искуства, догађаји и способности у прошлости;

– размени појединачне информације и/или неколико информација у низу о искуствима догађајима и способностима у прошлости;

– опише у неколико краћих, везаних исказа искуства, догађај из прошлости;

2 . Medien

ОПИСИВАЊЕ БИЋА,
ПРЕДМЕТА, МЕСТА,
ПОЈАВА, РАДЊИ, СТАЊА И
ЗБИВАЊА

- фронтални
- индивидуални
- групни рад
- рад у пару

ИЗРАЖАВАЊЕ МИШЉЕЊА

- вежбе
- вербално
- текстуални
- монолошко-
- дијалошки
- демонстрационо-
- илустративни

Слушање и
читање
једноставнијих
текстова у којима
се описују бића,
предмети, места,
појава, радње,
стања и збивања;
усмено и писано
описивање/
поређење живих
бића, предмета,
појава, местâ, из
искуственог света
и

фикционално
спектра

Слушање и
читање
једноставнијих
текстова у којима
се тражи и износи
мишљење и
изражава
слагање/неслага
ње; усмено и
писано тражење

Српски језик,

Енглески
језик,
Грађанско
васпитање,
Ликовна
култура,
Математика

- компетенција за
целоживотно
учење
- вештина
комуникације
- рад са
информацијама
- дигитална
компетенција

--

--

изношење
мишљења и
изражавање

слагања и
неслагања.

--

	<p style="text-align: center;">ЈЕЗИЧКИ КАБИНЕТ ДЕЦЕМБАР, ЈАНУАР</p>	<p>3. Menschen rund um uns</p> <p>ИЗНОШЕЊЕ ПРЕДЛОГА И САВЕТА, УПУЂИВАЊЕ ПОЗИВАЗА УЧЕШЋЕ У ЗАЈЕДНИЧКОЈ АКТИВНОСТИ И РЕАГОВАЊЕ НА ЊИХ</p> <p>ИЗРАЖАВАЊЕ ДОПАДАЊА И НЕДОПАДАЊА</p>	<ul style="list-style-type: none"> - фронтални - индивидуални - рад у пару - вежбе - вербално текстуални - монолошко- дијалoшки -демонстрационо- илустративни 	<p>Слушање и читање једноставнијих текстова који садрже предлоге; усмено и писано преговарање и договарање око предлога и учешћа у заједничкој активности; писање позивнице за прославу/ журку или имејла/ СМС-а којим се уговара заједничка активност; прихватање/одбијање предлога, усмено или писано, уз поштовање основних норми учтивости и давање одговарајућег оправдања/ изговора;</p>	<p>Српски језик, Енглески језик</p>	<ul style="list-style-type: none"> - компетенција за целоживотно учење - вештина комуникације - дигитална компетенција
--	---	--	---	--	---	---

			<p>образложење спремности за прихватање предлога,</p> <p>уз исказивање емотивних и експресивних реакција (радости, усхићености и сл.).</p> <p>Слушање и читање једноставниј их текстова којима се изражава допадање/нед опاداње; усмено и писано изражавање допадања/ недопадања.</p> <p>Слушање и</p>	
--	--	--	--	--

		<p>4. Umwelt</p> <p>ИСКАЗИВАЊЕ ПРОСТОРНИХ ОДНОСА И</p>	<p>- фронтални</p> <p>- индивидуални</p> <p>- рад у пару</p>	<p>читање једноставних текстова у вези са смером кретања и специфичнијим просторним односима; размењивање информација у вези са смером кретања и просторним односима; описивање смера кретања и просторних односа.</p>	<p>Српски језик, Енглески језик, Грађанско васпитање, Географија, Биологија</p>	<p>- вештина писмене комуникације</p> <p>- рад са подацима и информацијама</p>
--	--	---	--	--	---	--

УПУТСТАВА ЗА
ОРИЈЕНТАЦИЈУ У
ПРОСТОРУ

- вежбе

- вербално

текстуални

- монолошко-

дијалошки

-демонстрационо-

илустративни

	ЈЕЗИЧКИ КАБИНЕТ ФЕВРУАР	<p>5. Zukunft</p> <p>ИЗРАЖАВАЊЕ МОЛБИ, ЗАХТЕВА, ОБАВЕШТЕЊА, ИЗВИЊЕЊА, ЧЕСТИТАЊА И ЗАХВАЛНОСТИ</p> <p>ОПИСИВАЊЕ БУДУЋИХ РАДЊИ (ПЛАНОВА, НАМЕРА, ПРЕДВИЂАЊА)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - фронтални - индивидуални - групни рад - рад у пару - вежбе - вербално текстуални - монолошко- дијалогски -демонстрационо- илустративни 	<p>Слушање и читање једноставнијих исказа којима се нешто честита, тражи/нуди помоћ, услуга, обавештење или се изражава извињење, захвалност; усмено и писано честитање, тражење</p> <p>и давање обавештења, упућивање молбе за помоћ/услугу иреаговање на њу,</p> <p>изражавање извињења и захвалности.</p> <p>Слушање и читање једноставнијих текстова у вези са одлукама,</p>	<p>Српски језик, Енглески језик, Грађанско васпитање, Математика</p>	<ul style="list-style-type: none"> - компетенција за целоживотно учење - вештина комуникације - рад са подацима и информацијама - дигитална компетенција
--	-------------------------	---	--	--	---	--

				<p>плановима, намерама и предвиђањима; усмено и писано договарање/ извештавање о одлукама, плановима, намерама и предвиђањима.</p>		
--	--	--	--	--	--	--

	<p style="text-align: center;">ЈЕЗИЧКИ КАБИНЕТ МАРТ</p>	<p>6. Österreich</p> <p>РАЗУМЕВАЊЕ И ДАВАЊЕ УПУТСТАВА</p>	<ul style="list-style-type: none"> - фронтални - индивидуални - групни рад - рад у пару - вежбе - вербално текстуални - монолошко- дијалoшки -демонстрационо- илустративни 	<p>Слушање и читање текстова који садрже једноставнија упутства(нпр. за израду задатака, пројеката и сличних наставних и ваннаставних активности), с визуелном подршком и без ње; усмено и писано давање упутстава.</p>	<p>Српски језик, Грађанско васпитање, Ликовна култура, Математика</p>	<ul style="list-style-type: none"> - компетенција за целоживотно учење - вештина комуникације - рад са подацима и информацијама - дигитална компетенција
--	---	--	---	---	---	--

	<p style="text-align: center;">ЈЕЗИЧКИ КАБИНЕТ АПРИЛ</p>	<p>7. Schweiz</p> <p>ОПИСИВАЊЕ РАДЊИ У САДАШЊОСТИ И ПРОШЛОСТИ</p>	<ul style="list-style-type: none"> - фронтални - индивидуални - групни рад - вербално текстуални - монолошко- дијалогски -демонстрационо- илустративни 	<p>Слушање и читање описа и усмено и писано размењивање исказа у вези с личним искуствима, догађајима, активностима, способностима и особеностима у прошлости; усмено и писаноописивање искустава, активности и способности у прошлости, историјских догађаја и личности.</p>	<p>Српски језик,</p> <p>Енглески језик,</p> <p>Грађанско васпитање,</p>	<ul style="list-style-type: none"> - компетенција за целоживотно учење - вештина комуникације - рад са подацима и информацијама - дигитална компетенција
--	--	--	---	---	---	--

	<p style="text-align: center;">ЈЕЗИЧКИ КАБИНЕТ МАЈ</p>	<p>8. Die Geschichte Deutschlands</p> <p>ОПИСИВАЊЕ РАДЊИ У САДАШЊОСТИ И ПРОШЛОСТИ</p>	<ul style="list-style-type: none"> - фронтални - индивидуални - групни рад - вербално текстуални - монолошко- дијалошки -демонстрационо- илустративни 	<p>Слушање и читање описа и усмено и писано размењивање исказа у вези с личним искуствима, догађајима, активностима, способностима и особеностима у прошлости; усмено и писаноописивање искустава, активности и способности у прошлости, историјских догађаја и личности.</p>	<p>Српски језик, Грађанско васпитање,</p>	<ul style="list-style-type: none"> - компетенција за целоживотно учење - вештина комуникације - рад са подацима и информацијама - дигитална компетенција
--	--	--	--	---	---	--

СТАНДАРДИ:

ОСНОВНИ НИВО:

ДСТ.1.1.9. Разуме општи смисао и главне информације у најједноставнијим врстама текстова, (натписи, огласи, вести, кратки извештаји, сервисне информације, временске прогнозе, брошуре, проспекти, рекламе, стрипови), уколико су праћени илустративним елементима и препознатљивим начином графичког обликовања.

ДСТ.1.1.15. Поставља најједноставнија питања личне природе (о блиским темама, потребама, интересовањима, предметима у нечијем поседу) и одговара на слична питања саговорника.

ДСТ.1.1.20. Пише кратке и једноставне поздраве и поруке (као СМС, путем електронске поште или социјалне мреже).

ДСТ.1.1.21. Повезује неколико кратких исказа у везани текст о блиским темама.

ДСТ.1.2.3. Познаје и/или користи ограничени број правилних морфолошких облика и синтаксичких структура у оквиру научног репертоара језичких средстава.

ДСТ.1.2.4. Користи елементарне и најфреквентније речи и изразе за обављање основних комуникативних активности.

ДСТ.1.3.4. Познаје неколико најпознатијих историјских и савремених личности циљних култура; наводи и на матерњем језику даје основне податке о некој личности из циљних култура за коју показује интересовање.

СРЕДЊИ НИВО

ДСТ.2.1.5. Разуме предмет краће усмене интеракције о личним и породичним стварима, непосредном друштвеном окружењу, природној средини.

ДСТ.2.1.11. Разуме општи смисао и најважније информације у једноставнијим информативним текстовима (новинске вести, брошуре, проспекти, кратке репортаже, кратки прилози на друштвеним мрежама) с блиском тематиком и предвидљивим порукама.

ДСТ.2.1.20. Поставља једноставнија питања о темама које одговарају његовим интересовањима (слободно време, хоби, школа, породица, другови) и одговара на слична питања саговорника.

ДСТ.2.1.26. Пише једноставне поруке (у личном обраћању) и објаве (на социјалним мрежама), као и кратка писма пријатељима и познаницима да би изразио захвалност, извињење и слично.

ДСТ.2.1.27. Пише кратке текстове на блиске теме у којима описује себе, своју породицу и окружење, користећи фреквентне кохезивне елементе.

ДСТ.2.1.31. На страном језику саопштава туристима најједноставније информације које су тражили од трећег лица (назив улице, број линије у градском саобраћају, цену).

ДСТ.2.2.3. Познаје и/или користи једноставније граматичке елементе и конструкције.

ДСТ.2.2.4. Поседује ограничени репертоар готових израза и вишечланих конструкција за исказивање свакодневних конкретних активности и потреба.

ДСТ.2.3.8. Представља и укратко описује на циљном језику неколико познатих личности и појава из циљних култура, као и оне за које показује интересовање.

НАПРЕДНИ НИВО

ДСТ.3.1.3. Разуме кратко и једноставно монолошко излагање на узрасно адекватне и блиске теме, као и презентације праћене визуелним елементима.

ДСТ.3.1.8. Разуме општи смисао и појединачне информације у узрасно примереним информативним текстовима различитих врста и разноврсне тематике, примерене узрасту.

ДСТ.3.1.18. На једноставан начин и укратко излаже на задату тему или резимира краћи текст (прочитан или одслушан), делимично користећи и језичка средства која се у њему појављују

ДСТ.3.1.22. Пише кратке приче од понуђеног језичког материјала на узрасно адекватне теме.

ДСТ.3.2.4. Користи фреквентне лексичке елементе који се односе на теме и ситуације из његовог непосредног искуства.

ДСТ.3.3.8. Препознаје повезаност најважнијих појава из историје циљних култура и опште историје.

ШКОЛСКИ ПРОГРАМ**РУСКИ ЈЕЗИК****8. РАЗРЕД**

Циљ наставе језика је развијање сазнајних и интелектуалних способности ученика, његових хуманистичких, моралних и естетских ставова, стицање позитивног односа према другим језицима и културама, као и према сопственом језику и културном наслеђу, уз уважавање различитости и навикавање на отвореност у комуникацији, стицање свести и сазнања о функционисању страног и матерњег језика.

ГОДИШЊИ ФОНД: 68

УЏБЕНИК: Орбита 4- Руски језик за 8. разред основне школе

АУТОР: Пипер Предраг, Мирковић Светлана, Петковић Марина

ОБРАЗОВНИ СТАНДАРДИ / ИСХОДИ	ВРЕМЕ	ОБЛАСТ (ТЕМА), САДРЖАЈ РАДА	НАЧИН И ПОСТУПАК ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА	АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА	КОРЕЛАЦИЈА СА ПРЕДМЕТИМА	МЕЂУПРЕДМЕТНА КОМПЕТЕНЦИЈА
-------------------------------------	--------------	--	--	-------------------------------	---	---------------------------------------

<p>ДСТ.1.1.1. ДСТ.1.1.2. ДСТ.1.1.3. ДСТ.1.1.4. ДСТ.1.1.5. ДСТ.1.1.6. ДСТ.1.1.7. ДСТ.1.1.8. ДСТ.1.1.9. ДСТ.1.1.10. ДСТ.1.1.11. ДСТ.1.1.12. ДСТ.1.1.13. ДСТ.1.1.14. ДСТ.1.1.15. ДСТ.1.1.16.</p> <p>По завршетку теме ученици ће бити у стању да:</p> <ul style="list-style-type: none"> ↓ примени усмене изразе за представљање и упознавање, да представи другове из одељења ↓ примени изразе које користе ученици у руским школама ↓ примени разлику у акценту приликом изговора речи истог облика, а различитог значења ↓ примењује глаголе у садашњем и будућем времену описује школски живот, наставне и ваннаставне активности 	СЕПТЕМБАР	1. тема «Снова за партой»	<p>Фронтални, индивидуални, у пару, групни.</p> <p>КМ – читај/слушај и допуни/штиклирај /</p> <p>одговори на питања/попуни табелу; играње улога, симулација; игра меморије; усмено и писмено давање информација о себи и другима.</p>	<p>Ученици активно учествују у наставном процесу; самостално закључују значења израза и речи, као и форму и значења граматичких садржаја; раде вежбе слушања, читања, говора и писања; глуме, симулирају, певају песмицу; раде пројекте.</p>	<p>Српски језик, Грађанско васпитање</p>	<p>-Компетенција за целоживотно учење -Вештина комуникације -Рад са подацима и информацијама -Дигитална компетенција -Решавање проблема -Вештина сарадње -Вештина за живот у демократском друштву -Брига за здравље -Еколошка компетенција -Естетска компетенција -Предузетничка компетенција</p>
ОБРАЗОВНИ СТАНДАРДИ / ИСХОДИ	ВРЕМЕ	ОБЛАСТ (ТЕМА), САДРЖАЈ РАДА	НАЧИН И ПОСТУПАК ОСТВАРИВАЊА	АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА	КОРЕЛАЦИЈА СА ПРЕДМЕТИМА	МЕЂУПРЕДМЕТНА КОМПЕТЕНЦИЈА

			ПРОГРАМА			
<p>ДСТ.1.1.17. ДСТ.1.1.18. ДСТ.1.1.19. ДСТ.1.1.20. ДСТ.1.1.21. ДСТ.1.1.22. ДСТ.1.1.23. ДСТ.1.1.24. ДСТ.1.2.1. ДСТ.1.2.2. ДСТ.1.2.3. ДСТ.1.2.4. ДСТ.1.3.1. ДСТ.1.3.2. ДСТ.1.3.3. ДСТ.1.3.4. ДСТ.1.3.5.</p> <p>По завршетку теме ученици ће бити у стању да:</p> <ul style="list-style-type: none"> ↓ примењује комуникативну функцију исказивање времена (гледање на сат) ↓ разуме правила за исказивање временских односа ↓ зна да користи прилоге за време ↓ примењује номинатив множине именица ↓ опише основне карактеристике годишњих доба ↓ опише какво је време за одређени датум уз помоћ израза који се користе за временску прогнозу 	<p>СЕПТЕМБАР, ОКТОБАР</p>	<p>2. тема</p> <p>„Годовой круговорот“</p> <p>-Описивање догађаја и радњи коришћењем израза у вези са годишњим добима и временском прогнозом</p> <p>-Исказивање времена (гледање на сат)</p> <p>-Изражавање функција номинатива</p> <p>-Исказивање радњи у прошлости</p> <p>-Изражавање мишљења</p>	<p>Фронтални, индивидуални, у пару, групни.</p> <p>Усмена комуникација и активности на часу, израда домаћих задатака, учествовање у групном раду и раду у паровима, израда пројеката.</p>	<p>Ученици активно учествују у наставном процесу; самостално закључују значења израза и речи, као и форму и значења граматичких садржаја; раде вежбе слушања, читања, говора и писања; глуме, симулирају, певају песму; раде пројекте.</p>	<p>Српски језик, Географија</p>	<p>-Компетенција за целоживотно учење</p> <p>-Вештина комуникације</p> <p>-Рад са подацима и информацијама</p> <p>-Дигитална компетенција</p> <p>-Решавање проблема</p> <p>-Вештина сарадње</p> <p>-Вештина за живот у демократском друштву</p> <p>-Брига за здравље</p> <p>-Еколошка компетенција</p> <p>-Естетска компетенција</p> <p>-Предузетничка компетенција</p>

ОБРАЗОВНИ СТАНДАРДИ / ИСХОДИ	ВРЕМЕ/МЕС ТО	ОБЛАСТ (ТЕМА), САДРЖАЈ РАДА	НАЧИН И ПОСТУПАК ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА	АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА	КОРЕЛАЦИЈА СА ПРЕДМЕТИМА	МЕЂУПРЕДМЕТНА КОМПЕТЕНЦИЈА
<p>ДСТ.2.1.1. ДСТ.2.1.2. ДСТ.2.1.3. ДСТ.2.1.4. ДСТ.2.1.5. ДСТ.2.1.6. ДСТ.2.1.7. ДСТ.2.1.8. ДСТ.2.1.9.</p> <p>ДСТ.2.1.10. ДСТ.2.1.11. ДСТ.2.1.12. ДСТ.2.1.13. ДСТ.2.1.14. ДСТ.2.1.15. ДСТ.2.1.16. ДСТ.2.1.17.</p> <p>По завршетку теме ученици ће бити у стању да:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Зна и говори о члановима своје породице – употреби присвојне заменице за исказивање својине 	ОКТОБАР, НОВЕМБАР,	<p>3. тема</p> <p>«Родительский дом- начало начал»</p> <p>-Изражавање количине, бројева и колико ко има година</p> <p>-Исказивање жеља, осећања, честитање празника</p> <p>-Исказивање припадности и</p>	<p>Фронтални, индивидуални, у пару, групни.</p> <p>Усмена комуникација и активности на часу, израда домаћих задатака, учествовање у групном раду и раду у паровима, израда пројеката.</p> <p>Провера постигнућа кроз</p>	<p>Ученици активно учествују у наставном процесу; самостално закључују значења израза и речи, као и форму и значења граматичких садржаја; раде вежбе слушања, читања, говора и писања; глуме, симулирају, певају песму; раде пројекте.</p>	Грађанско васпитање, Српски језик	<p>-Компетенција за целоживотно учење</p> <p>-Вештина комуникације</p> <p>-Рад са подацима и информацијама</p> <p>-Дигитална компетенција</p> <p>-Решавање проблема</p> <p>-Вештина сарадње</p> <p>-Вештина за живот у демократском друштву</p> <p>-Брига за здравље</p> <p>-Еколошка компетенција</p> <p>-Естетска компетенција</p> <p>-Предузетничка</p>

<ul style="list-style-type: none"> – користи конструкције са употребом предлога у генитиву – разуме и примењује честитање празника у свакодневној комуникацији – зна и говори о руским и српским празницима – рецитије песму „Семья“ – користи изразе који се односе на кућне послове 		<p>својине</p> <p>-Описивање чланова породице, места живљења и кућних послова</p> <p>-Исказивање функција генитива именица</p>	<p>писмени задатак.</p>			<p>компетенција</p>
--	--	--	-------------------------	--	--	---------------------

<p>ОБРАЗОВНИ СТАНДАРДИ / ИСХОДИ</p>	<p>ВРЕМЕ/МЕС ТО</p>	<p>ОБЛАСТ (ТЕМА), САДРЖАЈ РАДА</p>	<p>НАЧИН И ПОСТУПАК ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА</p>	<p>АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА</p>	<p>КОРЕЛАЦИЈА СА ПРЕДМЕТИМА</p>	<p>МЕЂУПРЕДМЕТНА КОМПЕТЕНЦИЈА</p>
-------------------------------------	-------------------------	--	--	-------------------------------	-------------------------------------	---------------------------------------

<p>ДСТ.2.1.18. ДСТ.2.1.19. ДСТ.2.1.21. ДСТ.2.1.22. ДСТ.2.1.23. ДСТ.2.1.24. ДСТ.2.1.25. ДСТ.2.1.26. ДСТ.2.1.27. ДСТ.2.1.28. ДСТ.2.1.29. ДСТ.2.1.30. ДСТ.2.1.31. ДСТ.2.2.1. ДСТ.2.2.2. ДСТ.2.2.3. ДСТ.2.2.4.</p> <p>По завршетку теме ученици ће бити у стању да:</p> <ul style="list-style-type: none"> – примењује комуникативну функцију честитања Нове године и Божића – усвоји и користи неодређене заменице – примени у комуникацији безличне реченица – користи именице, као и конструкције с предлозима у дативу – искаже степен особине примењујући облике компаратива 	ДЕЦЕМБАР, ЈАНУАР	<p>4. тема</p> <p>«Зимние радости»</p> <p>-Исказивање разних степена особине предмета, појава и бића</p> <p>-Исказивање безличних реченица</p> <p>-Исказивање жеље, могућности, потребе..</p> <p>-Исказивање функција датива именица</p> <p>-Изражавање разних врста неодређених односа (коришћењем</p>	<p>Фронтални, индивидуални, у пару, групни.</p> <p>Усмена комуникација и активности на часу, израда домаћих задатака, учествовање у групном раду и раду у паровима, израда пројеката.</p>	<p>Ученици активно учествују у наставном процесу; самостално закључују значења израза и речи, као и форму и значења граматичких садржаја; раде вежбе слушања, читања, говора и писања; глуме, симулирају, певају песму; раде пројекте.</p>	Грађанско васпитање, Српски језик, Музичка култура	<ul style="list-style-type: none"> -Компетенција за целоживотно учење -Вештина комуникације -Рад са подацима и информацијама -Дигитална компетенција -Решавање проблема -Вештина сарадње -Вештина за живот у демократском друштву -Брига за здравље -Еколошка компетенција -Естетска компетенција -Предузетничка компетенција
---	------------------	---	---	--	--	--

– пева песму „Снежинки спускаются с неба“		неодређених заменица)				
--	--	--------------------------	--	--	--	--

ОБРАЗОВНИ СТАНДАРДИ / ИСХОДИ	ВРЕМЕ/МЕС ТО	ОБЛАСТ (ТЕМА), САДРЖАЈ РАДА	НАЧИН И ПОСТУПАК ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА	АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА	КОРЕЛАЦИЈА СА ПРЕДМЕТИМА	МЕЂУПРЕДМЕТНА КОМПЕТЕНЦИЈА
ДСТ.2.3.1. ДСТ.2.3.2. ДСТ.2.3.3. ДСТ.2.3.4. ДСТ.2.3.5. ДСТ.2.3.6. ДСТ.2.3.7. ДСТ.2.3.8. ДСТ.3.1.1.	ФЕБРУАР, МАРТ	5. тема «Кто в Москве не бывал,	Фронтални, индивидуални, у пару, групни.	Ученици активно учествују у наставном процесу;	Грађанско васпитање, Географија, Музичка	-Компетенција за целоживотно учење -Вештина комуникације

<p>ДСТ.3.1.2. ДСТ.3.1.3. ДСТ.3.1.4. ДСТ.3.1.5. ДСТ.3.1.6. ДСТ.3.1.7. ДСТ.3.1.8. ДСТ.3.1.9. ДСТ.3.1.10.</p> <p>По завршетку теме ученици ће бити у стању да:</p> <ul style="list-style-type: none"> – усвоји и презентује нова културолошка знања о Москви / Русији – примењује све падежне облике суперлатива – примени нове заменице – пева песму „Ј шагаю по Москве“ – зна и користи прилоге за место и правац – користи именице и конструкције са предлозима у акузативу <ul style="list-style-type: none"> – препознаје разлику у употреби глагола кретања и правилно их користи 	<p>красоты не видал»</p> <ul style="list-style-type: none"> -Описивање бића, предмета, места, појава, радњи, стања и збивања -Исказивање разних степена особине предмета, појава и бића -Исказивање просторних односа и упутстава за оријентацију у простору (и времену) -Исказивање функција акузатива -Описивање знаменитости 	<p>Усмена комуникација и активности на часу, израда домаћих задатака, учествовање у групном раду и раду у паровима, израда пројеката.</p>	<p>самостално закључују значења израза и речи, као и форму и значења граматичких садржаја; раде вежбе слушања, читања, говора и писања; глуме, симулирају, певају песмицу; раде пројекте.</p>	<p>култура</p>	<ul style="list-style-type: none"> -Рад са подацима и информацијама -Дигитална компетенција -Решавање проблема -Вештина сарадње -Вештина за живот у демократском друштву -Брига за здравље -Еколошка компетенција -Естетска компетенција -Предузетничка компетенција
--	---	---	---	----------------	---

		Москве				
ОБРАЗОВНИ СТАНДАРДИ / ИСХОДИ	ВРЕМЕ/МЕС ТО	ОБЛАСТ (ТЕМА), САДРЖАЈ РАДА	НАЧИН И ПОСТУПАК ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА	АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА	КОРЕЛАЦИЈА СА ПРЕДМЕТИМА	МЕЂУПРЕДМЕТНА КОМПЕТЕНЦИЈА
<p>ДСТ.3.1.11. ДСТ.3.1.12. ДСТ.3.1.13. ДСТ.3.1.14. ДСТ.3.1.15. ДСТ.3.1.16. ДСТ.3.1.17. ДСТ.3.1.18. ДСТ.3.1.19. ДСТ.3.1.20. ДСТ.3.1.21. ДСТ.3.1.22. ДСТ.3.1.23. ДСТ.3.1.24. ДСТ.3.1.25. ДСТ.3.1.26.</p> <p>ДСТ.3.1.27. ДСТ.3.2.1. ДСТ.3.2.2. ДСТ.3.2.3. ДСТ.3.2.4.</p> <p>По завршетку теме ученици ће бити у стању да:</p> <ul style="list-style-type: none"> – усвоји и презентује нову лексику у вези са превенцијом здравља, здрављем и лечењем – користи заменицу сења са глаголом (чувствоватъ сења) – исказује начин речима 	МАРТ, АПРИЛ	<p>б. тема</p> <p>«У кого что болит, тот о том и говорит»</p> <p>-Исказивање жеља, потреба, осећања</p> <p>-Изражавање начина</p> <p>-Изражавање молбе, захтева, предлога</p> <p>-Исказивање функција инструментала</p> <p>-Исказивање сопственог</p>	<p>Фронтални, индивидуални, у пару, групни.</p> <p>Усмена комуникација и активности на часу, израда домаћих задатака, учествовање у групном раду и раду у паровима, израда пројеката. Провера постигнућа кроз писмени задатак.</p>	<p>Ученици активно учествују у наставном процесу; самостално закључују значења израза и речи, као и форму и значења граматичких садржаја; раде вежбе слушања, читања, говора и писања; глуме, симулирају, певају песмицу; раде пројекте.</p>	<p>Грађанско васпитање, Српски језик и књижевност,</p>	<p>-Компетенција за целоживотно учење</p> <p>-Вештина комуникације</p> <p>-Рад са подацима и информацијама</p> <p>-Дигитална компетенција</p> <p>-Решавање проблема</p> <p>-Вештина сарадње</p> <p>-Вештина за живот у демократском друштву</p> <p>-Брига за здравље</p> <p>-Еколошка компетенција</p> <p>-Естетска компетенција</p> <p>-Предузетничка компетенција</p>

<p>интересно, плохо, хорошо..</p> <ul style="list-style-type: none"> – примењује функцију позива на заједничку радњу (и облике императива) – користи именице и конструкције са предлозима у инструменталу 		мишљења				
---	--	---------	--	--	--	--

ОБРАЗОВНИ СТАНДАРДИ / ИСХОДИ	ВРЕМЕ/ МЕСТО	ОБЛАСТ (ТЕМА), САДРЖАЈ РАДА	НАЧИН И ПОСТУПАК ОСТВАРИВАЊА	АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА	КОРЕЛАЦИЈА СА ПРЕДМЕТИМА	МЕЂУПРЕДМЕТНА КОМПЕТЕНЦИЈА
------------------------------	-----------------	-----------------------------------	------------------------------------	-----------------------	-----------------------------	-------------------------------

			ПРОГРАМА			
<p>ДСТ.3.3.1. ДСТ.3.3.2. ДСТ.3.3.3. ДСТ.3.3.4. ДСТ.3.3.5. ДСТ.3.3.6. ДСТ.3.3.7. ДСТ.3.3.8. ДСТ.3.3.9.</p> <p>По завршетку теме ученици ће бити у стању да:</p> <ul style="list-style-type: none"> – усвоји и примењује начине исказивања времена и датума – зна и користи предлоге за локатив, као и именице у локативу – примењује облике сложених зависних реченица <ul style="list-style-type: none"> – усваја нове информације о руским градовима (Владимир, Суздаль..) – зна да користи изразе које Руси употребљавају при опраштању или сусрету – говори о плановима за матурску екскурзију 	МАЈ, ЈУН	<p>7. тема</p> <p>«Едем на екскурсию»</p> <ul style="list-style-type: none"> -Исказивање времена и датума -Грађење сложених зависних реченица - Изражавање радости и задовољства -Исказивање узрока -Исказивање функција локатива -Изражавање осећања при сусрету или 	<p>Фронтални, индивидуални, у пару, групни.</p> <p>Усмена комуникација и активности на часу, израда домаћих задатака, учествовање у групном раду и раду у паровима, израда пројеката.</p>	<p>Ученици активно учествују у наставном процесу; самостално закључују значења израза и речи, као и форму и значења граматичких садржаја; раде вежбе слушања, читања, говора и писања; глуме, симулирају, певају песму; раде пројекте.</p>	Грађанско васпитање, Географија, Српски језик	<ul style="list-style-type: none"> -Компетенција за целоживотно учење -Вештина комуникације -Рад са подацима и информацијама -Дигитална компетенција -Решавање проблема -Вештина сарадње -Вештина за живот у демократском друштву -Брига за здравље -Еколошка компетенција -Естетска компетенција -Предузетничка компетенција

– пева химну Русије		растанку				
---------------------	--	----------	--	--	--	--

ШКОЛСКИ ПРОГРАМ

ФРАНЦУСКИ ЈЕЗИК

8.РАЗРЕД

ОБРАЗОВНИ СТАНДАРДИ / ИСХОДИ	ВРЕМЕ/МЕС ТО	ОБЛАСТ (ТЕМА), САДРЖАЈ РАДА	НАЧИН И ПОСТУПАК ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА	АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА	КОРЕЛАЦИЈА СА ПРЕДМЕТИМА	МЕЂУПРЕДМЕТНА КОМПЕТЕНЦИЈА
---	-------------------------	--	--	-------------------------------	-------------------------------------	---------------------------------------

<p>2.2.3.1. 2.2.3.2 2.2.3.3. 2.2.3.4. 2.2.3.5.</p> <p>По завршетку теме ученици ће бити у стању да:</p> <ul style="list-style-type: none"> – говоре о прошлости и о историјским догађајима –представе историјску личност из своје земље и из Францске – изразе датум, површину и друге мере – опишу изум или иновацију – наведу називе научних дисциплина – употребе перфекат и имперфект – употребе узвичну реченицу – употребе временску реченицу 	<p>ОКТОБАР, НОВЕМБАР,</p>	<p>3. On parle d'histoire</p> <p>Први писмени задатак</p>	<p>Фронтални, индивидуални, у пару, групни.</p> <p>Усмена комуникација и активности на часу, израда домаћих задатака, учествовање у групном раду и раду у паровима, израда пројеката.</p> <p>Провера постигнућа кроз писмени задатак.</p>	<p>Ученици активно учествују у наставном процесу; самостално закључују значења израза и речи, као и форму и значења граматичких садржаја; раде вежбе слушања, читања, говора и писања; глуме, симулирају, певају песму; раде пројекте.</p>	<p>Грађанско васпитање, Историја, Природне науке, Техничко и информатичко образовање</p>	<ul style="list-style-type: none"> -Компетенција за целоживотно учење -Вештина комуникације -Рад са подацима и информацијама -Дигитална компетенција -Решавање проблема -Вештина сарадње -Вештина за живот у демократском друштву -Брига за здравље -Еколошка компетенција -Естетска компетенција -Предузетничка компетенција
---	---------------------------	---	---	--	--	--

--	--	--	--	--	--	--

ОБРАЗОВНИ СТАНДАРДИ / ИСХОДИ	ВРЕМЕ/ МЕСТО	ОБЛАСТ (ТЕМА), САДРЖАЈ РАДА	НАЧИН И ПОСТУПАК ОСТВАРИВАЊА	АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА	КОРЕЛАЦИЈА СА ПРЕДМЕТИМА	МЕЂУПРЕДМЕТНА КОМПЕТЕНЦИЈА
---	-------------------------	--	---	-------------------------------	-------------------------------------	---------------------------------------

			ПРОГРАМА			
<p>2.2.3.1. 2.2.3.2 2.2.3.3. 2.2.3.4. 2.2.3.5.</p> <p>По завршетку теме ученици ће бити у стању да:</p> <ul style="list-style-type: none"> – изразе просторне односе – опишу град или градску четврт – употребе предлоге за место – објасне правац кретања и коришћење јавног превоза – изразе забрану, обавезу и дају дозволу – употребе заменице директног објекта – разумеју поруке и плакате који позивају на очување хигијене и животне средине – употребе прилоге за начин – употребе индиректни говор – изјавну реченицу 	ДЕЦЕМБАР, ЈАНУАР	4. On lutte contre les incivilités	<p>Фронтални, индивидуални, у пару, групни.</p> <p>Усмена комуникација и активности на часу, израда домаћих задатака, учествовање у групном раду и раду у паровима, израда пројеката.</p>	<p>Ученици активно учествују у наставном процесу; самостално закључују значења израза и речи, као и форму и значења граматичких садржаја; раде вежбе слушања, читања, говора и писања; глуме, симулирају, певају песму; раде пројекте.</p>	Грађанско васпитање, Географија	<ul style="list-style-type: none"> -Компетенција за целоживотно учење -Вештина комуникације -Рад са подацима и информацијама -Дигитална компетенција -Решавање проблема -Вештина сарадње -Вештина за живот у демократском друштву -Брига за здравље -Еколошка компетенција -Естетска компетенција -Предузетничка компетенција

ОБРАЗОВНИ СТАНДАРДИ / ИСХОДИ	ВРЕМЕ/МЕС ТО	ОБЛАСТ (ТЕМА), САДРЖАЈ РАДА	НАЧИН И ПОСТУПАК ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА	АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА	КОРЕЛАЦИЈА СА ПРЕДМЕТИМА	МЕЂУПРЕДМЕТНА КОМПЕТЕНЦИЈА
<p>2.2.3.1. 2.2.3.2 2.2.3.3. 2.2.3.4. 2.2.3.5.</p> <p>По завршетку теме ученици ће бити у стању да:</p> <ul style="list-style-type: none"> – честитају празник – уруче поклон на пригодан начин – употребе показни придев и показну заменицу – употребе заменицу индиректног објекта – размеју текст о расипању ресурса и смањењу потрошње 	<p>ЈАНУАР, ФЕБРУАР, МАРТ</p>	<p>5. On lutte contre le gaspillage</p>	<p>Фронтални, индивидуални, у пару, групни.</p> <p>Усмена комуникација и активности на часу, израда домаћих задатака, учествовање у групном раду и раду у паровима, израда</p>	<p>Ученици активно учествују у наставном процесу; самостално закључују значења израза и речи, као и форму и значења граматичких садржаја; раде вежбе слушања, читања, говора и писања; глуме, симулирају, певају песмицу;</p>	<p>Грађанско васпитање, Биологија, Екологија</p>	<ul style="list-style-type: none"> -Компетенција за целоживотно учење -Вештина комуникације -Рад са подацима и информацијама -Дигитална компетенција -Решавање проблема -Вештина сарадње -Вештина за живот у демократском друштву -Брига за здравље

<ul style="list-style-type: none"> – употребе заменице директног и индиректног објекта и поставе их на одговарајуће место у реченици – разумеју текст који говори о еколошком покрету – представе еколошки покрет – правилно изразе количину – говоре о еколошком начину понашања –говоре о празницима и обичајима везаним за те празнике 			пројеката.	раде пројекте.		<ul style="list-style-type: none"> -Еколошка компетенција -Естетска компетенција -Предузетничка компетенција
<p align="center">ОБРАЗОВНИ СТАНДАРДИ / ИСХОДИ</p>	<p align="center">ВРЕМЕ/МЕС ТО</p>	<p align="center">ОБЛАСТ (ТЕМА), САДРЖАЈ РАДА</p>	<p align="center">НАЧИН И ПОСТУПАК ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА</p>	<p align="center">АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА</p>	<p align="center">КОРЕЛАЦИЈА СА ПРЕДМЕТИМА</p>	<p align="center">МЕЂУПРЕДМЕТНА КОМПЕТЕНЦИЈА</p>

ОБРАЗОВНИ СТАНДАРДИ / ИСХОДИ	ВРЕМЕ/МЕС ТО	ОБЛАСТ (ТЕМА), САДРЖАЈ РАДА	НАЧИН И ПОСТУПАК ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА	АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА	КОРЕЛАЦИЈА СА ПРЕДМЕТИМА	МЕЂУПРЕДМЕТНА КОМПЕТЕНЦИЈА
<p>2.2.3.1. 2.2.3.2 2.2.3.3. 2.2.3.4. 2.2.3.5.</p> <p>По завршетку теме ученици ће бити у стању да:</p> <ul style="list-style-type: none"> – говоре о посети изложби или другом догађају – правилно користе глаголе знати и умети – правилно користе личне заменице – говоре о избору средње школе и наставку школовања – правилно изражавају поређења – изразе своје мишљење 	<p>АПРИЛ, МАЈ, ЈУН</p>	<p>7. On fait une sortie</p>	<p>Фронтални, индивидуални, у пару, групни.</p> <p>Усмена комуникација и активности на часу, израда домаћих задатака, учествовање у групном раду и раду у паровима, израда пројеката.</p>	<p>Ученици активно учествују у наставном процесу; самостално закључују значења израза и речи, као и форму и значења граматичких садржаја; раде вежбе слушања, читања, говора и писања; глуме, симулирају, певају песму; раде пројекте.</p>	<p>Грађанско васпитање, Француски језик</p>	<ul style="list-style-type: none"> -Компетенција за целоживотно учење -Вештина комуникације -Рад са подацима и информацијама -Дигитална компетенција -Решавање проблема -Вештина сарадње -Вештина за живот у демократском друштву -Брига за здравље -Еколошка компетенција

<p>– предложе, организују и договоре се о изласку</p> <p>– правилно употребе присвојне придеве и заменице</p> <p>– говоре о школским прославама</p>						<p>-Естетска компетенција</p> <p>-Предузетничка компетенција</p>
---	--	--	--	--	--	--

Детаљније у Правилнику о програму наставе и учења за осми разред основног образовања и васпитања („Службени гласник РС”, бр. 88/17, 27/18 – др. закон и 10/19, ПГ 11/2019)

РУМУНСКИ ЈЕЗИК СА ЕЛЕМЕНТИМА НАЦИОНАЛНЕ КУЛТУРЕ

8. РАЗРЕД

Циљ наставе је оспособити ученике да комуницирају на румунском језику на основном нивоу на разним темама из непосредног окружења. Учење језика има циљ за подстицање мотивације за комуницирање са осталом децом, подстицање ка сазнајном карактеру румунске културе и традиције и да буде подстрек да се слободно изразе на овом језику.

ГОДИШЊИ ФОНД: 68

ОБРАЗОВНИ СТАНДАРДИ / ИСХОДИ	ВРЕМЕ	ОБЛАСТ (ТЕМА), САДРЖАЈ РАДА	НАЧИН И ПОСТУПАК ОСТВАРИВАЊ А ПРОГРАМА	АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА	КОРЕЛАЦИЈ А СА ПРЕДМЕТИМ А	МЕЂУПРЕДМЕТ НА КОМПЕТЕНЦИЈ А
---------------------------------	-------	--------------------------------------	---	-----------------------	-------------------------------------	---------------------------------------

<p>На крају теме ученик ће бити у стању да:</p> <p>-Поздрави и одговори на поздрав користећи једноставна језичка средства</p>	<p>СЕПТЕМБАР</p>	<p>1. SALUTAREA</p> <p>Формално и неформално поздрављање; Правила учтивог понашања</p>	<p>Фронтални, индивидуални, у пару, групни.</p>	<p>-Слушање и реаговање на упутства наставника на страном језику или са аудио-записа</p> <p>-Рад у паровима, малим и великим групама</p> <p>-Мануелне активности</p> <p>-Вежбе слушања</p> <p>-Игре примерене узрасту и дидактичком захтеву</p> <p>-Класирање и упоређивање</p> <p>-Решавање „проблем-ситуација” у разреду, тј. договори и мини-пројекти.</p> <p>„Превођење” исказа у гест и геста у исказ.</p> <p>-Заједничко прављење илустрованих материјала</p>	<p>Грађанско васпитање, српски језик.</p>	<p>Комуникација; Сарадња; Компетенција за учење; Одоговорно учешће у демократском друштву; Естетичка компетенција</p>
---	------------------	--	---	---	---	---

ОБРАЗОВНИ СТАНДАРДИ / ИСХОДИ	ВРЕМЕ	ОБЛАСТ (ТЕМА), САДРЖАЈ РАДА	НАЧИН И ПОСТУПАК ОСТВАРИВАЊ А ПРОГРАМА	АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА	КОРЕЛАЦИЈ А СА ПРЕДМЕТИМ А	МЕЂУПРЕДМЕТ НА КОМПЕТЕНЦИЈ А
<p>На крају теме ученик ће бити у стању да:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Представља себе и остале у свом окружењу -дели информације, -представља своје окружење. 	<p>СЕПТЕМБАР, ОКТОБАР</p>	<p>2. Представљање себе и осталих у окружењу</p>	<p>Фронтални, индивидуални, у пару, групни.</p>	<ul style="list-style-type: none"> -Слушање и реаговање на упутства наставника на страном језику или са аудио-записа -Рад у паровима, малим и великим групама -Мануелне активности -Вежбе слушања -Игре примерене узрасту и дидактичком захтеву -Класирање и упоређивање -Решавање „проблем-ситуација” у разреду, тј. договори и мини- 	<p>Грађанско васпитање, српски језик</p>	<p>Комуникација; Сарадња; Дигитална компетенција; Рад са подацима и информацијама; Компетенција за учење; Одговорно учешће у демократском друштву; Естетичка компетенција</p>

				<p>пројекти.</p> <p>„Превођење” исказа у гест и геста у исказ.</p> <p>-Заједничко прављење илустрованих материјала</p>		
--	--	--	--	--	--	--

ОБРАЗОВНИ СТАНДАРДИ / ИСХОДИ	ВРЕМЕ/М ЕСТО	ОБЛАСТ (ТЕМА), САДРЖАЈ РАДА	НАЧИН И ПОСТУПАК ОСТВАРИВАЊ А ПРОГРАМА	АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА	КОРЕЛАЦИ ЈА СА ПРЕДМЕТИ МА	МЕЂУПРЕДМЕТ НА КОМПЕТЕНЦИЈ А
---	-------------------------	--	---	-------------------------------	---	---

<p>На крају теме ученик ће бити у стању да:</p> <p>-Разуме, пружа и усмерава једноставне активности.</p>	<p>ОКТОБАР, НОВЕМБАР</p>	<p>3. Свакодневне активности</p>	<p>Фронтални, индивидуални, у пару, групни.</p>	<p>-Слушање и реаговање на упутства наставника на страном језику или са аудио-записа</p> <p>-Рад у паровима, малим и великим групама</p> <p>-Мануелне активности</p> <p>-Вежбе слушања</p> <p>-Игре примерене узрасту и дидактичком захтеву</p> <p>-Класирање и упоређивање</p> <p>-Решавање „проблем-ситуација” у разреду, тј. договори и мини-пројекти.</p> <p>„Превођење” исказа у гест и</p>	<p>Грађанско васпитање, српски језик</p>	<p>Комуникација; Одговоран однос према околини; Компетенција за учење; Одговорно учешће у демократском друштву; Рад са подацима; Дигитална компетенција; Предузимљивост и оријентација ка предузетништву; Сарадња; Решавање проблема</p>
--	--------------------------	--	---	--	--	--

				геста у исказ. -Заједничко прављење илустрованих материјала		
--	--	--	--	---	--	--

ОБРАЗОВНИ СТАНДАРДИ / ИСХОДИ	ВРЕМЕ/М ЕСТО	ОБЛАСТ (ТЕМА), САДРЖАЈ РАДА	НАЧИН И ПОСТУПАК ОСТВАРИВАЊ А ПРОГРАМА	АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА	КОРЕЛАЦИ ЈА СА ПРЕДМЕТИ МА	МЕЂУПРЕДМЕТ НА КОМПЕТЕНЦИЈ А
На крају теме ученик ће бити у стању да: -Схвата поруку из једног текста, чита правилно, зна да одговара на задата питања.	ДЕЦЕМБАР, ЈАНУАР	4. Књижевност	Фронтални, индивидуални, у пару, групни.	-Слушање и реаговање на упутства наставника на страном језику или са аудио-	Грађанско васпитање, српски језик	Комуникација; Одговоран однос према околини; Компетенција за учење; Одговорно учешће у

<p>-Изговара правилно речи, изреке и саставља реченицу.</p>				<p>записа</p> <p>-Рад у паровима, малим и великим групама</p> <p>-Мануелне активности</p> <p>-Вежбе слушања</p> <p>-Игре примерене узрасту и дидактичком захтеву</p> <p>-Класирање и упоређивање</p> <p>-Решавање „проблем-ситуација” у разреду, тј. договори и мини-пројекти.</p> <p>„Превођење” исказа у гест и геста у исказ.</p> <p>-Заједничко прављење илустрованих материјала</p>		<p>демократском друштву; Рад са подацима;</p> <p>Дигитална компетенција;</p> <p>Предузимљивост и оријентација ка предузетништву;</p> <p>Сарадња;</p> <p>Решавање проблема</p>
---	--	--	--	--	--	---

ОБРАЗОВНИ СТАНДАРДИ / ИСХОДИ	ВРЕМЕ/МЕСТО	ОБЛАСТ (ТЕМА), САДРЖАЈ РАДА	НАЧИН И ПОСТУПАК ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА	АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА	КОРЕЛАЦИЈА СА ПРЕДМЕТИМА	МЕЂУПРЕДМЕТНА КОМПЕТЕНЦИЈА
<p>На крају теме ученик ће бити у стању да:</p> <p>-Усвоји одређени фонд речи.</p> <p>-Препричава неке догађаје.</p>	ФЕБРУАР	5. Анализа текстова	Фронтални, индивидуални, у пару, групни.	<p>-Слушање и реаговање на упутства наставника на страном језику или са аудио-записа</p> <p>-Рад у паровима, малим и великим групама</p> <p>-Мануелне активности</p> <p>-Вежбе слушања</p> <p>-Игре примерене узрасту и дидактичком захтеву</p> <p>-Класирање и упоређивање</p> <p>-Решавање „проблем-</p>	Грађанско васпитање, српски језик	<p>Одговоран однос према околини;</p> <p>Компетенција за учење; Одговорно учешће у демократском друштву; Рад са подацима;</p> <p>Дигитална компетенција;</p> <p>Предузимљивост и оријентација ка предузетништву;</p> <p>Сарадња;</p> <p>Решавање проблема;</p> <p>Комуникација</p>

				<p>ситуација” у разреду, тј. договори и мини-пројекти.</p> <p>„Превођење” исказа у гест и геста у исказ.</p> <p>-Заједничко прављење илустрованих материјала</p>		
ОБРАЗОВНИ СТАНДАРДИ / ИСХОДИ	ВРЕМЕ/МЕСТО	ОБЛАСТ (ТЕМА), САДРЖАЈ РАДА	НАЧИН И ПОСТУПАК ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА	АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА	КОРЕЛАЦИЈА СА ПРЕДМЕТИМА	МЕЂУПРЕДМЕТНА КОМПЕТЕНЦИЈА
<p>На крају теме ученик ће бити у стању да:</p> <p>-Препозна и негује уметност националне културе.</p>	МАРТ, АПРИЛ	6. Уметност	Фронтални, индивидуални, у пару, групни.	<p>-Слушање и реаговање на упутства наставника на страном језику или са аудио-записа</p> <p>-Рад у паровима, малим и великим групама</p> <p>-Мануелне активности</p>	Грађанско васпитање, српски језик, историја, музичка култура	<p>Одговоран однос према околини;</p> <p>Компетенција за учење; Одговорно учење у демократском друштву;</p> <p>Дигитална компетенција;</p> <p>Сарадња;</p> <p>Решавање проблема;</p> <p>Комуникација</p>

				<p>-Вежбе слушања</p> <p>-Игре примерене узрасту и дидактичком захтеву</p> <p>-Класирање и упоређивање</p> <p>-Решавање „проблем- ситуација” у разреду, тј. договори и мини- пројекти.</p> <p>„Превођење” исказа у гест и геста у исказ.</p> <p>-Заједничко прављење илустрованих материјала</p>		
--	--	--	--	--	--	--

ОБРАЗОВНИ СТАНДАРДИ / ИСХОДИ	ВРЕМЕ/МЕСТО	ОБЛАСТ (ТЕМА), САДРЖАЈ РАДА	НАЧИН И ПОСТУПАК ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА	АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА	КОРЕЛАЦИЈА СА ПРЕДМЕТИМА	МЕЂУПРЕДМЕТНА КОМПЕТЕНЦИЈА
<p>На крају теме ученик ће бити у стању да:</p> <p>-Негује обичаје, националну културу румунског језика.</p>	<p>АПРИЛ, МАЈ</p>	<p>7. Традиција и обичаји</p>	<p>Фронтални, индивидуални, у пару, групни.</p>	<p>-Слушање и реаговање на упутства наставника на страном језику или са аудио-записа</p> <p>-Рад у паровима, малим и великим групама</p> <p>-Мануелне активности</p> <p>-Вежбе слушања</p> <p>-Игре примерене узрасту и дидактичком захтеву</p> <p>-Класирање и упоређивање</p> <p>-Решавање „проблем-ситуација” у разреду, тј.</p>	<p>Грађанско васпитање, српски језик,</p> <p>МУЗИЧКА КУЛТУРА</p>	<p>Одговоран однос према околини;</p> <p>Компетенција за учење; Одговорно учење у демократском друштву Дигитална компетенција;</p> <p>Сарадња;</p> <p>Решавање проблема;</p> <p>Комуникација</p>

				<p>договори и мини-пројекти.</p> <p>„Превођење” исказа у гест и геста у исказ.</p> <p>-Заједничко прављење илустрованих материјала</p>	
--	--	--	--	--	--

ОБРАЗОВНИ СТАНДАРДИ / ИСХОДИ	ВРЕМЕ/МЕСТО	ОБЛАСТ (ТЕМА), САДРЖАЈ РАДА	НАЧИН И ПОСТУПАК ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА	АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА	КОРЕЛАЦИЈА СА ПРЕДМЕТИМА	МЕЂУПРЕДМЕТНА КОМПЕТЕНЦИЈА
<p>На крају теме ученик ће бити у стању да:</p> <p>-Препозна и именује ствари из свог окружења</p> <p>-опише своје окружење.</p>	МАЈ, ЈУН	8. Усмено изражавање	Фронтални, индивидуални, у пару, групни.	<p>-Слушање и реаговање на упутства наставника на страном језику или са аудио-записа</p> <p>-Рад у паровима, малим и великим групама</p> <p>-Мануелне активности</p>	Грађанско васпитање, српски језик	<p>Одговоран однос према околини;</p> <p>Компетенција за учење; Одговорно учешће у демократском друштву Дигитална компетенција;</p> <p>Сарадња;</p> <p>Решавање проблема;</p> <p>Комуникација</p>

				<p>-Вежбе слушања</p> <p>-Игре примерене узрасту и дидактичком захтеву</p> <p>-Класирање и упоређивање</p> <p>-Решавање „проблем- ситуација” у разреду, тј. договори и мини- пројекти.</p> <p>„Превођење” исказа у гест и геста у исказ.</p> <p>-Заједничко прављење илустрованих материјала</p>		
--	--	--	--	--	--	--

Програми СНА за седми или осми разред према

ПРАВИЛНИКУ

о допуни Правилника о програму наставе и учења за седми разред основног образовања и васпитања – ПГ
17/2021

МОЈА ЖИВОТНА СРЕДИНА седми или осми разред годишњи фонд часова 36 или 34	
Циљ часа	Циљ учења слободне наставне активности је да допринесе развоју компетенција потребних за одговорну улогу у друштву у погледу очувања животне средине, биодиверзитета и одрживог развоја.

<p>Исходи</p>	<p>По завршетку програма ученик ће бити у стању да:</p> <ul style="list-style-type: none"> – образложи избор теме/истраживања из области одрживог развоја, циљ и план рада користећи вештину јавног говора; – формулише истраживачки задатак; – планира ресурсе и управља њима, усмерен на достизање реалног циља; – прикупи, одабере и обради информације релевантне за истраживање, користећи поуздане изворе информација, наводећи извор и аутора; – прикаже и образложи резултате истраживања са аспеката очувања животне средине, биодиверзитета и здравља, усмено, писано, графички или одабраном уметничком техником; – користи ИКТ за комуникацију, прикупљање и обраду података и представљање резултата истраживања; – вреднује утицај својих навика у потрошњи ресурса и одлагању отпада; – учествује у акцијама које су усмерене ка заштити, обнови и унапређењу животне средине и одрживом развоју; – повеже значај очувања животне средине са бригом о сопственом и колективном здрављу; – одговорно се односи према себи, сарадницима, животној средини и културном наслеђу; – користи језик и стил комуникације који су специфични за поједине научне и техничке дисциплине и чува језички идентитет; – сарађује у тиму, поштујући разлике у мишљењу и интересима, дајући лични допринос постизању договора и афирмишући толеранцију и равноправност у дијалогу; <ul style="list-style-type: none"> – критички процени сопствени рад и рад сарадника у групи.
	<p>ЕКОЛОШКИ ОТИСАК И ОПСТАНАК</p> <ul style="list-style-type: none"> • Еколошки отисак. Биокапацитет. • Еколошки дуг. Одрживи развој

Теме и кључни појмови	<ul style="list-style-type: none"> • Еколошко право
	УПРАВЉАЊЕ ОТПАДОМ <ul style="list-style-type: none"> • Врсте отпада. Управљање отпадом. Комунални отпад. • Депонија.
	РЕЦИКЛАЖА, РЕМЕДИЈАЦИЈА И ПОНОВНА УПОТРЕБА ДОБАРА И СИРОВИНА <ul style="list-style-type: none"> • Секундарне сировине: папир, уља у исхрани, текстил, пластика. • Предности и недостаци поновне употребе добара и сировина. • ЗР правила.
	ОБНОВЉИВИ ИЗВОРИ ЕНЕРГИЈЕ <ul style="list-style-type: none"> • Извори енергије. • Енергетска ефикасност. Обновљиви извори енергије. • Предности и недостаци обновљивих извора енергије.
Компетенције	<ul style="list-style-type: none"> • Компетенција за целоживотно учење • Комуникација • Рад са подацима и информацијама • Дигитална компетенција • Решавање проблема • Сарадња • Одговорно учешће у демократском друштву • Одговоран однос према здрављу • Одговоран однос према околини • Естетичка компетенција • Предузимљивост и оријентација ка предузетништву

УМЕТНОСТ седми или осми разред годишњи фонд часова 36 или 34	
Циљ часа	Циљ учења слободне наставне активности <i>Уметност</i> је да ученик развија вештине комуникације и сарадње, критичко и стваралачко мишљење, осетљивост за естетику, радозналост, мотивацију за

	истраживање и изражавање у различитим медијима као и одговоран однос према очувању уметничког наслеђа и културе свога и других народа.
Исходи	<p>На крају програма ученик ће бити у стању да:</p> <ul style="list-style-type: none"> – образложи значај традиционалне визуелне уметности за идентитет народа и појединца; – повеже карактеристичан артефакт са континентом и културом којој припада; – обликује ликовне радове са препознатљивим елементима одабране културе; – опише одабрани продукт визуелних уметности и процес његове израде; – пореди основне одлике традиционалне визуелне уметности два или више народа; – објасни значај и улогу културног наслеђа; – објасни главне карактеристике традиционалне музике на простору Балкана и Србије и њихов међусобни утицај; – прикаже елементе прожимања традиционалне музике различитих народа на простору Балкана на музичким примерима; – презентује традиционалну музику карактеристичну за различите крајеве Балкана и Србије; – прикаже начине очувања музичког културног наслеђа; – објасни како савремене технологије утичу на развој музике; – презентује начине промоције музичких дела и догађаја; – прикаже примену музике у другим уметностима; – истражи и објасни шта је музичка критика и која је њена улога; – аргументовано искаже утисак о слушаним делима. – комуницира учтиво, јасно и аргументовано уз уважавање различитих мишљења, идеја и естетских доживљаја; – проналази, самостално и у сарадњи са другима, релевантне податке и информације користећи савремену технологију; – учествује активно, према сопственим способностима и интересовањима, у истраживачком и радионичком раду.

Теме и кључни појмови	ТРАДИЦИОНАЛНА ВИЗУЕЛНА УМЕТНОСТ ШИРОМ СВЕТА <ul style="list-style-type: none"> • Визуелна уметност народа Аустралије и Новог Зеланда (сликарство аустралијских Аборидина, традиционална тетоважа Маора) • Уметност америчких народа (тотеми, керамика, ћилими, корпе) • Култура древне Индије, Кине и Јапана (градови, храмови, одећа, писмо) • Уметност народа Африке (маске и штитови)
------------------------------	--

	<ul style="list-style-type: none"> • Словенска традиција (митологија, симболика и орнаментика) <p style="text-align: center;">▮</p> <p>ТРАДИЦИОНАЛНА МУЗИЧКА УМЕТНОСТ БАЛКАНА И СРБИЈЕ</p> <ul style="list-style-type: none"> • Културно наслеђе (значај и улога) • Традиционална музичка уметност Балкана (основне карактеристике у односу на ентитет и међусобни утицаји, сличности и разлике) • Традиционална музика Србије (певање, свирање, обичаји, обреди, ношња, кола...) • Начини очувања културног наслеђа
	<p>ТРАДИЦИОНАЛНА МУЗИЧКА УМЕТНОСТ БАЛКАНА И СРБИЈЕ</p> <ul style="list-style-type: none"> • Културно наслеђе (значај и улога) • Традиционална музичка уметност Балкана (основне карактеристике у односу на ентитет и међусобни утицаји, сличности и разлике) • Традиционална музика Србије (певање, свирање, обичаји, обреди, ношња, кола...) • Начини очувања културног наслеђа
<p>Компетенције</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Компетенција за целоживотно учење • Естетичка компетенција • Решавање проблема • Комуникација • Сарадња • Рад са подацима и информацијама • Дигитална компетенција • Одговорно учешће у демократском друштву • Предузимљивост и оријентација ка предузетништву • Одговоран однос према здрављу • Одговоран однос према околини

ПРЕДУЗЕТНИШТВО

седми или осми разред

годишњи фонд часова 36 или 34

Циљ часа

Циљ учења слободне наставне активности *Предузетништво* је да допринесе развоју иновативности и предузимљивости код ученика, способности да се идеје претворе у акцију, способности за тимски рад и коришћење разноврсних извора знања ради бољег разумевања друштвених процеса и појава и преузимања одговорне улоге у савременом друштву.

<p>Исходи</p>	<p>По завршетку програма ученик ће бити у стању да:</p> <ul style="list-style-type: none"> – наведе основна права потрошача и начине њихове заштите; – на декларацији пронађе најважније информације о производу и одреди однос цене и квалитета; – посматра занимања из перспективе некад и сад и предвиди могућности њиховог развоја у будућности; – повезује одређена занимања и врсту и нивое образовања; – препозна проблеме у свом непосредном окружењу и дискутује о могућностима њиховог решавања; – се укључи у иницијативе које се покрећу у школи; – разликује особине лидера и менаџера; – одговорно преузима задужења у тиму, сарађује са другим члановима тима и учествује у доношењу одлука; – планира, распоређује и управља ресурсима (знања и вештине, време, новац, технологије); – учествује у осмишљавању пословне идеје; – информише се о постојању сличних производа на тржишту; – комуницира са окружењем о креативним идејама свога тима; – примењује правила пословне комуникације; – поштује етичке принципе у пословању; – израчуна трошкове израде производа према датим инструкцијама; – прикупи информације о ценама сличних производа на тржишту и на основу њих одреди цену свог производа; – учествује у промоцији и продаји производа; – презентује рад свог тима.
	<p>ЗАШТИТА ПРАВА ПОТРОШАЧА</p> <ul style="list-style-type: none"> • Однос цене и квалитета производа/услуге. • Декларација производа. • Уговорна обавеза за услугу. • Остваривање права потрошача

<p>Теме и кључни појмови</p>	<p>СВЕТ РАДА</p> <ul style="list-style-type: none"> • Свет занимања некад, сад и у будућности. • Професионална оријентација. • Професионални развој. • Форма и функција CV и мотивационог писма. • Концепт целоживотног учења. <hr/> <p>ПОКРЕНИ СЕБЕ И ДРУГЕ</p> <ul style="list-style-type: none"> • Покретање иницијативе. • Менаџмент и лидерство. <hr/> <p>УЧЕНИЧКА ПРЕДУЗЕЋА</p> <ul style="list-style-type: none"> • Појам предузећа (привредног субјекта). • Производ и/или услуга. • Појам тржишта. • Људски и материјални ресурси. • Пословна комуникација. • Основни етички принципи у пословању. • Процес производње и процес пружања услуга. • Цена производа или услуге. • Облици промовисања производа. • Продаја производа или услуге.
<p>Компетенције</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Комуникација • Рад са подацима и информацијама • Дигитална компетенција • Решавање проблема • Сарадња • Одговорно учешће у демократском друштву • Одговоран однос према здрављу • Одговоран однос према околини • Естетичка компетенција • Предузимљивост и оријентација ка предузетништву

ДОМАЋИНСТВО

седми или осми разред

годишњи фонд часова 36 или 34

**Циљ
часа**

Циљ учења слободне наставне активности *Домаћинство* је да ученици интегришу и функционализују знања стечена у оквиру различитих предмета у контексту свакодневног живота, да унапреде вештине и формирају навике у вези са важним активностима у свакодневном животу у области становања, одевања, исхране и употребе различитих материјала.

<p>Исходи</p>	<p>По завршетку програма ученик ће бити у стању да:</p> <ul style="list-style-type: none"> – одговорно испуњава обавезе потребне за живот у заједници / домаћинству; – преиспита сопствене и навике других чланова заједнице/домаћинства и утиче на њихову промену ка рационалном планирању, економичној потрошњи и развијању одговорних еколошких навика; – користи рачунарске апликације, 3D приказ грађевинског објекта и унутрашњег уређења домаћинства, уважавајући потребе савремене културе становања; – учествује у активностима уређења и заштите домаћинства и окружења у коме се оно налази; – анализира карактеристике савремене културе становања и повеже развој и значај урбанизма за побољшање услова живљења домаћинства; – правилно разврстава и одлаже отпад из домаћинства, припрема га и предаје на рециклажу; – образлаже на примеру у домаћинству употребу обновљивих извора енергије и значај топлотне изолације са уштедом енергије у домаћинству; – правилно и безбедно користи уређаје за загревање и климатизацију простора; – разликује природне од вештачких тканина, правилно их употребљава и одржава; – планира буџет домаћинства и управља њиме; – планира радну недељу, укључује и усклађује обавезе које има као појединац и у заједници/ домаћинству; – припрема и уређује простор за ручавање и формира културне навике приликом узимања хране; – правилно се храни, води рачуна о сопственом здрављу и здрављу породице; -планира дневне оброке за своје домаћинство у складу са општим принципима правилне исхране уз уважавање потреба свих чланова домаћинства;
----------------------	---

– примењује основне технике и правила обраде и припреме намирница уз примену правилног руковања прибором, посуђем, справама и апаратима за припрему хране;

– истражује и прави план набавке средстава за одржавање личне хигијене и чистоће домаћинства;

– процењује значај и утицај информација и извора информација и повезује их са сопственим искуством ради решавања различитих проблемских ситуација;

– комуницира на конструктиван начин;

– процењује значај и утицај научних достигнућа на свакодневни живот;

– осмишљава и предузима истраживање у решавању проблема, одговорно се односи према свом животу, животу других и животној средини;

– критички процењује сопствени рад и рад сарадника у групи;

– сарађује у тиму, поштујући разлике у мишљењу и афирмише толеранцију и равноправност у дијалогу.

САВРЕМЕНО ДОМАЋИНСТВО И ПОРОДИЦА

- Домаћинство.
- Организација домаћинства.
- Породица, односи и потребе у породици и њихово усклађивање.
- Формирање здраве породице.
- Фазе породичног живота.
- Култура као начин живота и културно наслеђе

Теме и кључни појмови	КУЛТУРА СТАНОВАЊА <ul style="list-style-type: none"> • Породично домаћинство на селу и у граду. • Породица и домаћинство. • Функционалне целине домаћинства и њихове улоге. • Технички апарати у домаћинству. • Безбедност у домаћинству. • Уређење домаћинства и околине у градској и сеоској средини. • Економично коришћење и потрошња воде у градском и сеоском домаћинству. • Уштеда енергије у домаћинству. • Хемијска и микробиолошка исправност воде. • Отпадне воде у домаћинству. • Основни хигијенски захтеви домаћинства. • Прикупљање, сортирање и одлагање отпада у домаћинству
--------------------------------------	---

САВРЕМЕНО ДОМАЋИНСТВО И ПОРОДИЦА

- Домаћинство.
- Организација домаћинства.
- Породица, односи и потребе у породици и њихово усклађивање.
- Формирање здраве породице.
- Фазе породичног живота.
- Култура као начин живота и културно наслеђе.
- КУЛТУРА СТАНОВАЊА
- Породично домаћинство на селу и у граду.
- Породица и домаћинство.
- Функционалне целине домаћинства и њихове улоге.
- Технички апарати у домаћинству.
- Безбедност у домаћинству.
- Уређење домаћинства и околине у градској и сеоској средини.
- Економично коришћење и потрошња воде у градском и сеоском домаћинству.
- Уштеда енергије у домаћинству.
- Хемијска и микробиолошка исправност воде.
- Отпадне воде у домаћинству.
- Основни хигијенски захтеви домаћинства.
- Прикупљање, сортирање и одлагање отпада у домаћинству.

КУЛТУРА ОДЕВАЊА

- Улога одеће и обуће у животу човека.
- Природни и вештачки материјали, њихова својства и употреба у домаћинству.
- Одржавање одеће, кућног текстила, и декоративног плана у домаћинству. Одржавање и чишћење природних и вештачких материјала.
- Организација складиштења кућног текстила, обуће и одеће.
- Рециклажа кућног текстила и одеће.

КУЛТУРА ПОНАШАЊА

- Планирање и расподела буџета.
- План набавке и избор артикала.
- План и припреме за путовање.
- Правила понашања у превозним средствима, у граду и на путовању.
- Савремена средства комуникације и претраживање различитих информација.

СРЕДСТВА ЗА ОДРЖАВАЊЕ ЛИЧНЕ ХИГИЈЕНЕ И ХИГИЈЕНЕ ДОМАЋИНСТВА

- Значај воде за одржавање хигијене.
- Средства за личну хигијену.
- Козметичка средства.
- Кућна апотека.
- Материјали за опремање домаћинства
- Одржавање домаћинства
- Отпадни материјали у домаћинству.

ИСХРАНА У ДОМАЋИНСТВУ

- Хранљиви састојци и животне намирнице.
- Класификација животних намирница према пореклу (биљне и животињске), улози у организму (енергетска, градивна, заштитна и регулаторна) и саставу.
- Енергетска вредност намирница.
- Потребе за састојцима хране зависно од узраста, занимања, пола, спољашње средине, здравственог и физиолошког стања организма.
- Рационална исхрана човека.
- Принципи рационалне исхране.
- Законски прописи, правилници о намирницама и квалитету хране.
- Последице неправилне исхране.
- Припремање хране, начини обраде намирница.
- Хигијенски услови приликом припремања хране.
- Одлагање, чување и конзервисање намирница.
- Апарати и машине за припремање, чување и обраду хране и намирница
- Загађујуће супстанце хране и мере заштите
- Адитиви
- Органска и ГМО храна
- Култура исхране и понашање за трпезом: послуживање и узимање хране, стоно посуђе и прибор.
- Национална кухиња и кухиње у свету

Компетенције	<ul style="list-style-type: none"> • Компетенција за целоживотно учење • Комуникација • Рад са подацима информацијама • Дигитална компетенција • Решавање проблема • Сарадња • Одговорно учешће у демократском друштву • Одговоран однос према здрављу • Одговоран однос према околини • Естетичка компетенција • Предузимљивост и оријентација ка предузетништву
---------------------	--

ФИЛОЗОФИЈА СА ДЕЦОМ

седми или осми разред

годишњи фонд часова 36 или 34

Циљ часа

Циљ учења слободне наставне активности *Филозофија са децом* је да ученик овлада знањима, развије вештине и формира ставове који ће подстаћи и убрзати његов интелектуални развој и унапредити вештине размишљања, закључивања, самосталног, критичког и креативног мишљења.

Исходи

По завршетку програма ученик ће бити у стању да:

- критички промишља и анализира питања и проблеме свог окружења
- са пажњом слуша саговорника и комуницира са другима на конструктиван начин
- јасно изрази сопствене мисли и осећања
- практикује интелектуалну отвореност и радозналост
- уважава релевантне аргументе
- практикује толеранцију и разлике у мишљењу
- искаже објективност и непристрасност у процени властитих и туђих становишта, поступака и постигнућа
- сарађује са члановима групе којој припада и одупре се притиску групе на асертиван начин
- препозна проблеме у свом непосредном окружењу и дискутује о могућностима њиховог решавања
- развије осетљивост за социјални и културни контекст
- учествује у расправи која доприноси атмосфери отворености и узајамног уважавања
- преузме одговорност за сопствене поступке, однос према природном и друштвеном окружењу,
- усвоји интелектуалне врлине истинољубивости

<p>Теме и кључни појмови</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Појам добра/зла • Појам уметности • Појам правде • Појам слободе • Појам среће • Појам толеранције • Појам вршњачког насиља • Појам истине/лажи • Појам живота • Појам времена и простора • Појам пријатељства • Појам храбрости • Појам бога • Појам човека • Појам мудрости и знања • Појам света • Појам природе • Појам једнакости и различитости • Појам љубави
<p>Компетенције</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Компетенција за целоживотно учење • Сарадња • Решавање проблема • Одговорно учешће у демократском друштву • Рад са подацима и информацијама • Дигитална компетенција • Комуникација • Одговоран однос према окоolini • Естетичка компетенција

Ваннаставне активности годишњи фонд часова : 36

Исходи

Школа је у обавези да својим Школским програмом и Годишњим планом рада предвиди различите програме ваннаставних активности у складу са интересовањима ученика, ресурсима и просторним могућностим. Поред организације излета, екскурзије, посета изложбама и сарадње са локалном самоуправом, ученицима треба понудити већи број друштвених, техничких, хуманитарних, спортских и културних активности.

- Учешће ученика у друштвеним, техничким, хуманитарним, спортским и културним активностима доприноси многим важним исходима образовања и васпитања, као што су:
  - задовољење различитих образовних потреба и интересовања ученика;
  - препознавање професионалних способности и интересовања, упознавање са светом рада;
  - надоградња исхода који се остварују у оквиру редовне наставе и доприносе развоју међупредметних исхода;
  - унапређивање различитих способности (интелектуалне, физичке, креативне, радне...);
  - јачање капацитета ученика за разликовање безбедног од небезбедног понашања и заштиту од ризичног понашања;
  - подстицање хуманог и одговорног односа према себи, другима и окружењу, јачање осетљивости за оне којима је потребна помоћ (нпр. стари и болесни);
  - унапређивање различитих врста писмености (језичке, медијске, културне, научне...);
  - култивисање коришћења слободног времена;
  - подстицање интеркултуралног дијалога;
  - разумевање концепта инклузије и јачање осетљивости за различитост;
  - јачање генерацијских веза између ученика различитих одељења без компетитивности;
  - релаксација, растерећење напетости ученика, самоисказивање;

	– јачање везе са локалном заједницом; – развој осећања припадности својој школској заједници; – подстицање самосталности, проактивности и предузимљивост; – припрема за решавање различитих животних ситуација; – промоција школе и њеног идентитета.

Детаљније у Правилнику о програму наставе и учења за осми разред основног образовања и васпитања

(„Службени гласник РС”, бр. 88/17, 27/18 – др. закон и 10/

ПРОГРАМ ДОПУНСКЕ И ДОДАТНЕ НАСТАВЕ

Наставник је дужан да на почетку школске године достави број часова допунске и додатне наставе у оквиру глобалног плана. Допунска и додатна настава прате програм предмета, као потребе и интересовања ученика те се зато планирају само глобално. Током школске године наставник води евиденцију о одржаним часовима допунске и додатне наставе и присутним ученицима. На крају школске године, наставник сачињава кратак извештај о допунској и додатној настави који садржи следеће елементе: број одржаних часова допунске и додатне наставе, списка обрађених тема и број ученика који су били обухваћени наведеним облицима рада.

Допунска настава

Допунска настава се организује за ученике који, из објективних разлога, у редовној настави не постижу постављене исходе учења. Обавезна за ученике које на то упуте учитељи, предметни наставници или одељењско веће. Зависно од утврђених недостатака у знањима и умењима ученика, као и узрока заостајања, наставник формира одговарајуће групе с којима организује допунски рад. На основу претходног испитивања тешкоћа и узрока, за сваку групу се ствара посебан, одговарајући план рада, чијим ће се савладавањем отклонити испољени недостаци у знању, умењу и вештини ученика. Допунски рад претпоставља и специфичне облике у савладавању одређених програмских садржаја (индивидуализација наставе, предавањима с другачијим, очигледнијим примерима, посебни групни и индивидуални задаци и др.). Нарочито треба водити рачуна о одмерености захтева, као и о стимулацији ученика за показане резултате (похвале, награде, позитивна оцена).

Допунски рад организује се током целе школске године, односно одмах чим се уоче тешкоће појединих ученика у усвајању програмских садржаја. Недељни фонд од једног часа реализује се у складу са школским календаром и распоредом часова (и током зимског распуста).

Допунска настава омогућава помоћ ученицима који у настави заостају из следећих разлога:

- дужег одсуства због болести
- преласка из друге школе
- објективних сметњи - болест у породици, развод родитеља, алкохолизам, чести сукоби родитеља и сл.
- ученици који су преведени или који су показали једва задовољавајуће резултате у претходном разреду
- ученици који су на претходном класификационом периоду имали недовољне оцене из појединих наставних предмета .

Чим савлада одређену тешкоћу или отклони недостатак, ученик престаје с допунским радом ван редовне наставе. Током даље редовне наставе треба и даље пратити напредовање и диференцирањем редовне наставе омогућити ученицима да градиво усвоје на редовним часовима. Допунски рад се организује од почетка наставне године и траје све док за тим има потребе. Допунски рад се не може поистоветити са извођењем редовне наставе. Он мора бити више индивидуалан, јер се тако лакше отклањају недостаци у знањима ученика. Часови допунске наставе морају бити у распореду часова у дневнику рада за ученике од првог до четвртог разреда, а за ученике од петог до осмог разреда у дневнику осталих облика образовно-васпитног рада. Предметни наставник је дужан да на сваком тромесечју поднесе извештај о резултатима допунске наставе за поједине ученике. На крају школске године, наставник сачињава кратак извештај о допунској и додатној настави који садржи следеће елементе:

- број одржаних часова допунске и додатне наставе,
- списка обрађених тема и број ученика који су били обухваћени наведеним облицима рада.

Програм допунске наставе треба да буде оквиран, флексибилан како би наставник могао да га прилагођава проблемима који се појављују и које препознаје у току школске године, као и променљивим потребама ученика, учења и наставе. Као и други облици наставе (редовна и додатна) и допунска настава је усмерена пре свега на остваривање исхода, достизање стандарда постигнућа и развој компетенција.

За квалитет и функционалност у остваривању допунске наставе важна је и сарадња наставника и родитеља. Наставник и школа имају обавезу да родитеља обавесте о проблемима са којима се дете сусреће у процесу наставе и учења, о потреби да се укључи у допунску наставу, о напредовању које се бележи уз подршку на допунској настави. Истовремено, од родитеља се очекује да подржи напоре наставника, да осигура присуство детета часовима допунске наставе и на прати редовност похађања и напредовање детета.

Додатна настава

Додатна настава је облик образовно-васпитног рада чији је циљ да пружи додатну подршку у учењу. То је начин да се ученицима којима је то потребно и који то желе и могу, пружи више него што добијају на редовној настави. И овим обликом се може поправити ситуација са мотивацијом ученика за учење, јер пад мотивације није обавезно и само резултат (привременог) неуспеха, већ може да произађе и из недовољно изазовног начина рада, недовољног обима предметних и других садржаја или недовољно захтевних задатака. Пад мотивације увек утиче и на промену у виђењу и доживљају себе, па му је чест резултат и ослабљено самопоуздање. За ученике од четвртог до осмог разреда са посебним способностима, склоностима и интересовањима за поједине предмете, школа организује додатну наставу. Додатни рад се организује по правилу један час недељно током целе наставне године, али се интересовања ученика

подстичу и другим формама рада (појачаном индивидуализацијом рада у редовној настави, давањем посебних задатака, ангажовањем у одговарајућим слободним активностима и др.). За реализацију додатне наставе задужени су предметни наставници и учитељи IV разреда. Циљ додатне наставе је да својим специфичним програмом обухвати оне ученике који постижу оптималне резултате у настави и који испољавају висок степен интересовања и способности за поједини предмет. Путем праћења и вредновања постигнућа ученика у појединим областима, програмом се утврђују садржаји додатне наставе. Истовремено циљ овог облика образовно-васпитног рада није само једноставно проширивање обима наставног садржаја већ њихово продубљивање у ширем смислу (уочавање каузалних веза и односа међу појмовима, проналажење нових, другачијих креативних решења ради активирања сазнајних потенцијала ученика). Реализујући програм додатног рада, наставник за сваку од одабраних тема проналази и примењује најпогодније облике и методе рада, пре свега оне које у највећој могућој мери активирају све потенцијале ученика, а нарочито оне који омогућавају развој креативности ученика. Током додатног рада наставник се поставља као ментор који стручно помаже рад појединца или групе: упућује и усмерава, помаже да се дође до правих решења, закључака и генерализација. У додатном раду са ученицима наставник прати и евидентира њихов развој и напредовање, усавршава утврђене програме, открива нове могућности индивидуализације рада, те врши уопштавање и примену стечених знања, умења и вештина у различитим ситуацијама. Ученици се самостално опредељују за додатни рад. Ученик остаје укључен у додатни рад онолико времена (година) колико жели. Специфичност додатног образовно-васпитног рада је и у диференцирању и индивидуализацији наставног процеса, а у складу са разноврсним могућностима. Додатни рад у нашој школи је организован у следећим наставним областима: српски језик, мађарски језик, енглески језик, немачки језик, руски језик, математика, физика, биологија, хемија, географија, историја.

Додатна настава је значајна за школу, ученике и родитеље јер:

- ученику пружа додатну подршку кроз обогаћивање учења, посебно у темама, научним и уметничким областима и дисциплинама за које постоји занимање ученика;
- ученицима који потичу из социјално угрожених средина пружа могућност да развијају своја интересовања, коју без додатне наставе не би имали;
- родитељима пружа информацију да је школа заинтересована за своје ђаке и да брине не само о томе да задовољи њихова интересовања и потребе, већ и да их унапређује.

Слободне активности и секције

Поред наставе као најдоминантнијег облика педагошког рада, значајну улогу, посебно у остваривању васпитне функције, имају разноврсни програми ваннаставних и осталих слободних активности у основној школи. Слободне активности су организовани облици васпитно-образовног рада који се остварују кроз рад секција, група, дружина, клубова, друштава и сл. Општи циљ ових активности је да сваком ученику основне школе омогући откривање, задовољавање и развој посебних интересовања, склоности и способности за поједине области живота, рада и стваралаштва.

Слободне активности се организују за све ученике који показују посебна интересовања за одређене области као што су наставни предмети, културно уметничке делатности, спортско – рекреативне, производно – техничке и сл. Рад на слободним активностима је заснован на принципу добровољности са циљем да се организационо и функционално искористи слободно време ученика могу да се организују на нивоу целе школе, разреда и одељења. Могу да се остварују у школи и изван школе, у неком другом јавном простору.

Организовањем слободних активности у домену спорта школа омогућава ученицима да у различитим врстама спортова и спортских такмичења учествују као такмичари и посматрачи и да се укључују и у разноврсне рекреативне активности које се нуде у локалној заједници или могу да се осмисле у сарадњи са њом. Ове активности пружају прилику такмичарски настројеним ученицима да испробају или покажу своја атлетска умења и да их усавршавају у сарадњи са локалним спортским друштвима и тимовима. Спортске активности су, такође, веома повољан амбијент за узајамно упознавање и повезивање ученика, што доприноси развоју здравог такмичарског духа и контроли или уклањању ривласких напетости.

Укључивањем у хуманитарне акције пружања помоћи и изражавања солидарности са онима који су из различитих разлога угрожени или иницирањем таквих акција, код ученика се утемељују основне друштвене вредности и развијају компетенције неопходне за одговоран и конструктиван живот у друштву.

Кроз еколошке активности ученик се укључује у шире друштвене напоре усмерене на очување природне и животне средине, али може да учествује и у иницијативама за започињање таквих активности и у школи и у локалној и широј средини. Ове активности су корисне саме по себи, али је још боље ако се надовезују на редовне школске и наставне активности у којима се подстиче не само развој еколошке, као једне од општих међупредметних компетенција, већ и друштвено одговорно понашање уопште.

Начини организовања и извођења културних активности су бројни и разноврсни и традиционално везани за образовно-васпитни рад у школама. Културне активности обухватају посету културној институцији или гостовање те институције у школи, уметничку продукцију самих ученика и школе и активности усмерене на очување културне баштине. Ове активности такође имају велики потенцијал у утемељивању и обликовању естетске компетенција и просвећивању заснованом на хуманистичким вредностима.

Међу слободним активностима су и екскурзије, које се најчешће организују на нивоу разреда, а са циљем пружања додатне подршке достизању очекиваних резултата учења и наставе.

Све врсте слободних активности имају посебан значај за ученике који потичу из запостављених и угрожених друштвених група, јер им отварају могућности за учествовање у активностима за које у својој заједници немају потребне услове.

Слободне активности треба да допринесу остваривању васпитних циљева и задатака:

- да ученици открију, испробају и даље развијају своје интересовање и способности на подручју културе, уметности, науке, технике, спорта и забаве;

- да се оптимално развије личност ученика;

- подстичу различите видове стваралаштва;

- подстицај најразноврснијих видова стваралаштва у области за коју имају посебне склоности и интересовања ;
- пружање прилике и услова за здраву, ведру забаву и разоноду и испуњавање дела слободног времена корисним садржајима ;
- буђење и задовољавање интелектуалне радозналости и стварање могућности да ученици упознају највећа достигнућа у науци и култури;
- неговање смисла, спремности и способности за сарадњу у колективима;
- развијање способности за процењивање својих и туђих поступака и резултата рада;
- изграђивање и усвајање друштвених норми и критеријума за вредновање рада и понашања;
- неговање међусобног поверења, искрености, другарства и пријатељства ;
- развијање смисла за демократску расправу и одлучивање ;
- подстицање и развијање самоиницијативе, самосталности и стваралаштва ;
- оспособљавање ученика за рационалну организацију, програмирање и планирање рада друштвених активности и слободног времена ;
- формирање навика културног понашања у складу са етичким вредностима и нормама нашег друштва

Час одељењског старешине

Циљ и задаци часа одељењског старешине су: развијање и неговање моралних особина, ставова и уверења ученика, упознавање са правилима школског живота и рада, утицање на формирање навика чувања материјалних добара, формирање позитивних односа према другима, развијање правилног односа према раду, упознавање значаја поштовања правила понашања у различитим ситуацијама.

Планови рада одељењских старешина

- План рада одељењског старешине првог разреда

Септембар

1. Школа – зашто и како
2. Избор руководства ОЗ

3. Како се одвија живот у школи
4. Доносимо правила понашања

Октобар

5. Моје радне навике
6. Лична хигијена
7. Важност физичке активности, здраве исхране, редовног сна
8. Шта значи бити добар друг

Новембар

9. Чланови моје породице
10. Књига је најбољи друг – посета библиотеци
11. Учионица наша дружионица
12. Расправа „Зашто се тужакамо“

Децембар

13. Волим да учим
14. Добре и лоше лажи
15. Понашање ван куће – у гостима, продавници, биоскопу, позоришту...
16. Стигли смо до краја првог полугодишта – анализа рада

Јануар

17. Љубав је кад...
18. Прослава Светог Саве – школске славе, Дана школе

Фебруар

19. Нико не зна шта може и колико може док не покуша
20. Шта су и ко су нам узор?
21. Друг није мета – превенција вршњачког насиља
22. Насиље на интернету – како га избећи?

Март

23. Како учимо градиво?
24. Кад се разболи друг...
25. Понашање у природи – мере заштите
26. У сусрет пролећу, уређење паноа у учионици

Април

27. Моја омиљена друштвена игра
28. Априлске шале - час у природи
29. Прослава васкршњих празника
30. Бити у туђим ципелама – развијање емпатије

Мај

31. Културна опхођења
32. Чуо сам и сазнао од старијих
33. Музика, спорт, игра улепшавају живот
34. Важност тимског духа и ферплеја

Јун

35. Разговор о успеху на крају године
36. Час је ваш – покажи шта знаш

- План рада одељењског старешине другог разреда

Септембар

1. Поново у школи, подсећање на правила понашања у школи
2. Избор руководства ОЗ
3. Планирамо свој радни дан
4. Важност физичког вежбања, здраве исхране и личне хигије

Октобар

5. Растемо и развијамо – то се види
6. Шта је хуманост?
7. Лепо понашање - бонтон
8. Да ли је само оцена важна?

Новембар

9. Чување здравља зуба
10. Учимо о толеранцији

11. Да ли је важно ко су нам преци?
12. Правила понашања у великим групама људи

Децембар

13. Однос према старијим лицима
14. Примери доброг и лошег понашања у школи и ван ње
15. Разговор о успеху и владању током 1. полугодишта
16. У сусрет Новој години

Јануар

17. Прослава Светог Саве – школске славе, Дана школе
18. Како смо провели зимски распуст

Фебруар

19. Наша осећања
20. Ко су наше особе од поверења?
21. Колико поштујемо правила понашања
22. Да ли нам прети опасност када користимо интернет?

Март

23. Погрдни надимци
24. Посета пошти
25. Прочитао сам занимљиву књигу, видео на ТВ-у
26. Бити у туђим ципелама – шта је емпатија?

Април

27. Разговор о филмској уметности
28. Априлске шале – час у природи
29. Добре и лоше тајне
30. Важност тимског духа и ферплеја

Мај

31. Квиз опште културе
32. Да ли су сви страхови лоши?
33. Како се дружимо у нашем одељењу?
34. Да ли реч може заболети као ударац?

Јун

35. Анализа успеха на крају школске године
36. Час је ваш – покажи шта знаш

- План рада одељењског старешине трећег разреда

Септембар

1. Избор руководства ОЗ
2. Одморни кренимо озбиљније у рад
3. Поново у школи, снабдевеност уџбеницима и прибором
4. Разговор о лепом понашању – бонтон

Октобар

5. Дечија недеља
6. Важност физичке активности, здраве исхране, редовног сна
7. Размењујемо позитивна искуства
8. Колико лоши људи утичу на околину

Новембар

9. Да ли је срамота плакати?
10. О чему размишљам кад сам сам
11. Шта утиче на наше расположење
12. Разговор о себичности

Децембар

13. Мој кутак
14. Чување личне и школске имовине
15. Припреме за прославу Нове године

Јануар

16. Како смо провели празнике
17. Свети Сава, школска слава и Дан школе

Фебруар

18. Уз игру се лакше расте
19. Како помажемо болесном другу
20. Бити у туђим ципелама – развијање емпатије
21. Учимо се одговорности

Март

22. Припреме за прославу 8-ог марта
23. Радујемо се пролећу
24. Шта је то што ме вређа
25. Како се понашамо на јавном месту, концерту, фестивалу

Април

26. Априлске шале – час у природи
27. Како се ми дружимо у нашем одељењу
28. Шта бих питао свог друга
29. Како се понашамо на екскурзији

Мај

30. Спортско – рекреативни час
31. Како јачати толеранцију?
32. Да ли реч може заболети као ударац?
33. Колико поштујемо старије?

Јун

34. Причаоница
35. Разговор о успеху на крају године
36. Час је ваш – покажи шта знаш

- План рада одељењског старешине четвртог разреда

Септембар

1. Поново у школи – избор руководства, кућни ред и понашање у школи
2. Одморни кренимо озбиљније у рад
3. Важност личне хигијене, здраве исхране, редовног сна и редовне физичке активности
4. Правила понашања у саобраћају

Октобар

5. Дечја недеља
6. Однос према школској имовини, чувајмо простор око нас
7. Да ли је важна заједница за наш живот?
8. Звуци одељења – одељењска химна

Новембар

9. Мој кутак
10. Развој солидарности
11. Како помоћи другу у учењу?
12. Како се заштити од дигиталног насиља?

Децембар

13. Дружимо се уз музику
14. Разговор о прочитаним књигама
15. Нај друг – другарица
16. Шта је пубертет?

Јануар

17. Прослава Светог Саве – школске славе и Дана школе
18. Како смо провели зимски распуст

Фебруар

19. Уз игру се лакше расте
20. Како активно проводити слободно време
21. Безбедно коришћење интернета и друштвених мрежа
22. Које су физичке промене у пубертету?

Март

23. Упознајмо боље наше село

24. Прослава Дана жена
25. Разговор о непожељним особинама личности – себичност, агресивност
26. Које су психичке промене у пубертету?

Април

27. Априлске шале – час у природи
28. Како поштовати себе и друге
29. Које су промене у понашању у пубертету?
30. Кад порастем бићу...

Мај

31. Спортски дан
32. О чему размишљам када сам сам/сама?
33. Прве симпатије
34. Заштита од пожара, као и заштита од техничко – технолошких опасности и природних непогода, основна упутства

Јун

35. Анализа учења и дружења од 1. до 4. разреда
36. Припрема мале матуре

- План рада одељењског старешине петог разреда

Септембар

1. Пријем одељења и прикупљање релевантних података о ученицима, упознавање са правилима понашања у школи
2. Организовање одељењског колектива, избор руководства, упознавање са обавезама у петом разреду
3. Упознавање са кућним редом школе
4. Важност личне хигијене, здраве исхране, редовног сна и редовне физичке активности

Октобар

5. Шта је све насиље
6. Правила за лакшег учење
7. Адаптација на 5. разред – психолог/педагог
8. Та тешка реч - извини

Новембар

9. Мој план учења
10. Промене које се дешавају у пубертету
11. Важност личне хигијене, здраве исхране, редовног сна и редовне физичке активности
12. Другарство, уважавање различитости

Децембар

13. Како користим своје слободно време
14. Како се одупрети ризичном понашању
15. Које врсте насиља постоје и како се од њега заштити
16. Припреме за прославу Нове године

Јануар

17. Припреме за прославу Светог Саве
18. Како безбедно користити друштвене мреже

Фебруар

19. Култура понашања, шта замерамо својим вршњацима, а чему се дивим у њиховом понашању
20. Социјално насиље – изопштавање из групе
21. Моја права и одговорност

Март

22. Чувамо заједничку имовину
23. Пажљиво са речима – оне некад заболе више од било чега другог
24. Како активно проводимо слободно време
25. Важност физичког кретања за физичко и психичко здравље

Април

26. Мале лажи, ситне преваре израстају у пороке
27. Како све можемо чувати животну средину?
28. Да ли знамо шта је све хуманост?
29. Бити у туђим ципелама – шта је то емпатија?

Мај

30. Непознати људи и ја
31. Култура понашања на јавним местима
32. Да ли природа може да нам помогне да будемо више раположени?
33. Важност ферплеја и тимског духа

Јун

34. Анализа рада наше одељењске заједнице и договор о раду у следећој години
35. Како ћу активно и квалитетно провести распуст?
36. Анализа лепих тренутака током целе школске године

- План рада одељењског старешине шестог разреда

Септембар

1. Упознавање са правилима понашања, избор руководства
2. Важност личне хигијене, здраве исхране, редовног сна и редовне физичке активности
3. Чување школске и личне имовине – да ли је једнако важно?
4. Хумани односи међу људима

Октобар

5. Писана и неписана правила
6. Упознавање са правима детета која су прописана Женевском конвенцијом поводом Дечије недеље
7. Методе и чиниоци успешног учења и рада – Педагог
8. Која дрога је најгора? – Прва!

Новембар

9. Та тешка реч - извини
10. Зависност од интернета – где је граница?
11. Шта је алтруизам?
12. Да ли смо увек безбедни на интернету?

Децембар

13. Шта кажем и како ме разумеју
14. Да ли знамо шта је пријатељ, а шта друг?
15. Зашто су нам битни празници?

Јануар

16. Наставници и ми
17. Час посвећен личности и делу Светог Саве
18. Пазимо ли на свој морал?

Фебруар

19. Дан љубави – прва заљубљеност
20. О другарству, поверењу и љубави – прва љубав
21. Разговор и решавање проблема у одељењу

Март

22. Сарадња у групи
23. Како квалитетно и активно проводимо слободно време?
24. Превенција и заштита деце од трговине људима
25. Шта је здравље?

Април

26. Поштујмо достојанство другог пола
27. Понашање на јавном простору
28. Превенција вербалног насиља
29. Важност лепе речи

Мај

- 30.
31. Како се одупрети у ситуацији кад нас неко наговара да нешто урадимо (примери из свакодневног живота, сценско извођење)
32. Осврт на сопствено и туђе понашање
33. Заштита од пожара, као и заштита од техничко – технолошких опасности и природних непогода, основне информације

Јун

34. Анализа рада одељењске заједнице
35. Како ћу активно и квалитетно провести распуст?
36. Присаћење на лепе моменте у шестом разреду

- План рада одељењског старешине седмог разреда

Септембар

1. Пријем одељења и прикупљање релевантних података о ученицима, упознавање са правилима понашања у школи
2. Избор руководства одељења
3. Важност личне хигијене, здраве исхране, редовног сна и редовне физичке активности
4. Чување школске и личне имовине – да ли је једнако важно?

Октобар

5. Болести зависности - алкохолизам
6. Правила лепог понашања – има ли разлике са људима које познајемо и не познајемо?
7. Трговина људима – превенција
8. Секте

Новембар

9. Та тешка реч - извини
10. Одржавање личне и опште хигијене
11. Слободно време – задовољство или проблем
12. Адолесценција као животно доба

Децембар

13. Рекреација и унапређење здравља
14. Предавање о наркоманији – психолог/педагог
15. Вербално насиље – да ли га увек препознамо?

Јануар

16. Анализа личног и колективног успеха

17. Час посвећен личности и делу Светог Саве

18. У гостима и посетама

Фебруар

19. Дан љубави – волети значи

20. Опасности које прете на друштвеним мрежама

21. Ризично понашање младих – Психолог

22. Филм «Посматрачи»

Март

23. Значај здравственог образовања

24. Шта ученици цене а шта замерају у организацији рада школе

25. Однос појединца и друштва према животној средини

26. Да ли смо солидарни са друговима из школе?

Април

27. Важност хумора за ментално здравље

28. Како се понаша на спортском терену

29. Помозите шта да радим – другови ме одбацују – Психолог, Педагог

30. Да ли помажемо старијима?

Мај

31. Мој омиљени писац

32. Критички осврт на малограђански менталитет

33. Разговор о моралним вредностима,

34. Верност – да ли је довољно ценимо?

Јун

35. Анализа успеха и дисциплине у овој години

36. Присећање на лепе тренутке током школске године

- План рада одељењског старешине осмог разреда

Септембар

1. Упознавање са програмом рада ОЗ у осмом разреду и анализа правила понашања у школи

2. Прикупљање података о ученицима (социјална структура) и новчаних средстава (уписнина, кухиња...)
3. Доношење правила одељења
4. Ставови према материјалним и културним вредностима

Октобар

5. Насиље на телевизији
6. Како проводимо слободно време
7. Физичка, интелектуална, емотивна и социјална зрелост
8. Критеријуми уписа у средњу школу – Педагог

Новембар

9. Агресивно понашање у школи
10. Појмови везани за репродуктивно здравље
11. Трема као кочница или покретач
12. Врсте зависности

Децембар

13. Моје слободно време
14. Наркоманија и сида
15. У свету врлина и вредности: самоспознаја – то сам
16. Како се шире гласине

Јануар

17. Разговор о личном и колективном успеху
18. Час посвећен личности и делу Светог Саве

Фебруар

19. Конфликти и шта са њима
20. Образовни профили у средњој школи
21. Важност образовања за бољу и сигурнију будућност

Март

22. Од наставника сам научио
23. Верске секте
24. Пажљиво са речима
25. Филм „Посматрачи“

Април

26. Екологија значи да
27. Испитивање професионалних интересовања – стручни сарадници
28. Критеријуми за избор школе
29. Важност припреме за завршни испит

Мај

30. Услови уписа у средњу школу
31. Последице прераних полних односа
32. Моја одлука о будућем занимању
33. Анализа рада у основној школи

Јун

34. Присећање на лепе тренутке у основној школи

ИОП – ИНДИВИДУАЛНИ ОБРАЗОВНИ ПЛАН

Саставни део Школског програма је индивидуални образовни план. Ради се сваке школске године као додатна подршка у образовању и васпитању за ученике који имају сметње у развоју, потешкоће у савладавању градива или за ученике који постижу резултате који превазилазе очекивани ниво образовних постигнућа. ИОП је посебан акт који има за циљ оптимални развој детета и ученика прилагођавњем начина оставаривања школског програма. ИОП израђује Тим за пружање додатне подршке ученику, а остварује се након сагласности родитеља, односно другог законског заступника ученика. Врсте ИОП-а су: ИОП-1- прилагођавање начина рада и услова у којима се одвија образовно-васпитни рад; ИОП-2- прилагођавање циљева, садржаја и начина оставривања програма наставе и учења и исхода образовно-васпитног рада и ИОП-3- проширивање и продубљивање садржаја образовно-васпитног рада за ученика са изузетним способностима. На предлог Наставничког већа

,Стручни тим за инклузивно образовање доноси одлуку о потреби увођења ИОП - а за одређеног ученика и формира Тим за додатну подршку ученику.ИОП се даје на увид и сагласност Педагошком колегијуму .ИОП се најмање два пута вреднује и ревидира се у случају потребе .

ТАБЕЛАРНИ ПРИКАЗ БРОЈНОГ СТАЊА ДЕЦЕ ОБУХВАЋЕНЕ ИНКЛУЗИЈОМ

ШКОЛА		Σ
Житиште	ИОП 1	11
	ИОП 2	/
	ИОП 3	/
Р.Тополовац	ИОП 1	/
	ИОП 2	1
	ИОП 3	/
Торак	ИОП 1	3
	ИОП 2	/
	ИОП 3	/
Б.Двор	ИОП 1	/
	ИОП 2	1
	ИОП 3	/
укупно	ИОП 1	14
	ИОП 2	2
	ИОП 3	/

ПРОГРАМ ПРОДУЖЕНОГ БОРАВКА

Излазећи у сусрет потребама запослених родитеља у Школи је организован продужени боравак за ученике првог разреда. Ученици бораве у продуженом боравку у зависности од смене коју похађају, пре или после наставе. Боравак ради у зависности од смена у којима наставу похађа 1. разред, а смене се мењају на месечном нивоу. У оквиру продуженог боравка ученицима се обезбеђују игра, културно-уметничке, спортске

активности, учење, израда домаћих задатака и извршавање других обавеза ученика у безбедном окружењу под надзором наставника.

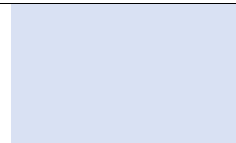
Циљеви продуженог боравка:

- социјални и емоционални развој деце кроз стицање потребних знања и социјалних вештина
- развијање позитивне слике о себи и самопоуздање
- развијање самоконтроле код ученика
- спремност на сарадњу, разумевање потреба других , бољи вршњачки односи
- умеће ненасилног решавања сукоба и интеграције у вршњачком окружењу
- развијање креативности и стваралаштва
- промовисање здравог начина живота
- развој опште културе

Задаци:

- развијање радних навика код ученика и редовност у извршавању школских обавеза
- контрола и помоћ у изради домаћих задатака
- развијање самосталности
- проширивање и продубљивање знања
- развој социјализације
- боравак у игри, рекреацији, креативним радионицама и спортским активностима
- уређење простора
- сарадња са родитељима

Редн. бр.	Активности	Време реализације
1.	Упознавање са родитељима и ученицима, упознавање са распоредом дневним активности, договор о раду; разговор са учитељима чија одељења похађају, сређивање	Септембар и по потреби

2.	Реализација дневних активности према плану- долазак и пријем ученика, ужина, израда домаћих задатака, учење и вежбање; игре по избору ученика; реализација планираних слободних и стваралачких активности – ликовне, музичке, спортске ; боравак на отвореном-двориште школе или шетње ван Школе; реализација активности које се организоване на нивоу Школе / обележавање празника, значајних датума, припреме изложби и приредби, посете и обиласци градских	Од 7,30 до 15,00 часова свакодневно
3.	Сарадња са родитељима и учитељима везана за наставне садржаје, напредовање ученика, отклањање различитих проблема	по потреби, а најмање два пута годишње родитељски састанци
4.	Анализе рада и напредовања ученика на крају класификационих	Учешће у раду одељенских већа
5.	Вођење прописане евиденције	свакодневно

ПРОГРАМ КУЛТУРНИХ АКТИВНОСТИ ШКОЛЕ

Редн. бр.	Активности	Начин реализације	Носиоци реализације	Време реализације
1.	Приредба за ученике првог разреда	-приредба	Ученици и учитељи IV разреда	1.септембар сваке школске године
	Обележавање Европског дан језика	-презентација са наставницима језика	ученици, одељењске старешине, предметни наставници	26. септембар

2.	Обележавање Дечје недеље	-ЧОС посвечен правима детета, цртање у дворишту за разредну наставу, панои са лепим порукама, разговор представника Ученичког парламента са другим институцијама, спортски турнири и други садржаји планирани програмом	Учитељи, одељењске старешине, координатор Ученичког парламента, ученици	- прва седмица октобра
3.	Дан здраве хране	-презентација наставнице биологије -изложба радова од поврћа и воћа -радионице са децом и родитељима -вашар здраве хране	- ученици, одељењске старешине, предметни наставници	- или петак у Дечјој недељи или у октобру Дан здраве хране
4.	Обележавање Дана школе и прослава Светог Саве	-постављање изложбе учениких радова у холловима -литерарни и ликовни конкурс и доделе награда -приредба са наступом хора -друге активности према годишњем плану рада сваке школске године -приредбе за ученике и	-наставници српског језика, ликовне културе, музичке културе, техничког, учитељи, други наставници у зависности од планираних активности	27.01.
5.	Прослава Нове године	-уређење холова и учионица, одељењска дружења, израда честитки и новогодишњих украса	-учитељи и родитељи, ученици, стручни сарадници	Крај децембра сваке школске године
6.	Посета музејима, галеријама, Културном центру Зрењанин	-организовани одлазак ученика и обилазак поставки, учешће у креативним	учитељи, одељењске старешине, наставници ликовне културе.	током године, према садржајима и активностим

12.	Фестивал науке Културни центар Зрењанин	-демонстрације огледа, експеримената, примена савремене технологије у свакодневном животу из разних научних	-предметни наставници , директор	Септембар октобар
13.	Хуманитарне акције	-реализација различитих хуманитарних акције: учешће у кросу, „Друг- другу“, у Дечјој недеље књиге и прибор за најугроженију децу града; акције Црвеног крста града;; друге акције	-учитељи, наставници, директор школе стручна служба Ђачки парламент	-октобар, децембар, током године
17.	Промиција најуспешнијих ученика осмог разреда	-доделе Вукове и посебних диплома на свечаности са уручењем награда и пригодним програмом; пријем носиоца Вукове дипломе и	-одељењске старешине, наставници српског језика и музичке културе, директор школе	у јуну пре полагањ а завршно г испита
20.	Другарско веће за ученике осмог разреда	-избор објекта, дружење	-представници Ученичког парламента, родитељи, помоћ прижају и одељењских старешина	у јуну пре полагањ а завршно г испита

Садржаји у овом програму биће допуњени сваке школске године. У великој мери зависе и од активности у локалној средини, као и од укључивања школе у нове пројекте.

ПРОГРАМ ШКОЛСКОГ СПОРТА И СПОРТСКО-РЕ КРЕАТИВНИХ АКТИВНОСТИ

Овим програмом обухваћени су сви ученици Школе.

Циљеви:

- Промовисање здравог начина живота, промовисање позитивног односа према физичкој активности, вежбању и спорту;
- Развој свести о улози спортских активности у формирању здравих стилова живота;
- Превенција, очување и унапређење здравља;
- Физички развој и развој моторичких способности повезаних са здрављем;
- Превенција насиља, наркоманије и делинквенције.

Задаци:

- Развој кардиореспираторне издржљивости, телесног састава, мишићне снаге и издржљивости у мишићној снази и гipкости;
- Развој и усавршавање моторичких вештина и способности;

- Подстицање раста, развоја и утицање на правилно држање тела;
- Јачање вољних компоненти карактера и такмичарског духа;
- Формирање здравих навика;
- Усвајање и схватање смисла правила, фер-плеј.

АКТИВНОСТИ		Време	Реализатори
Школски турнири	<ul style="list-style-type: none"> -Турнир у малом фудбалу за дечаке и девојчице -Турнир у одбојци -Турнир у кошарци -Турнир у „Између две ватре“ -Утакмице победничке и екипе родитеља или екипе наставника 	Током школске године	<ul style="list-style-type: none"> -Стручно веће за физичко и здравствено васпитање -Стручно веће за разредну наставу -Савет родитеља
Промоција спорта	<ul style="list-style-type: none"> -Израда паноа или презентација о актуелним спортским такмичењима (Олимпијске игре, светска/европска првенства) с информацијама, рекордима, сликама... -Израда паноа или презентација о појединим спортовима -Израда паноа или презентација о спортистима изузетних квалитета 	У складу с актуелним догађајима	<ul style="list-style-type: none"> - Ученички парламент - Спортске секције
Игре на снегу	<ul style="list-style-type: none"> -Прављење Снешка Белића -Грудвање на дистанци -Клизање и санкање -Трке санкама 	Децембар-фебруар (У условима када има снежних падавина)	<ul style="list-style-type: none"> -Стручно веће за физичко и здравствено васпитање -Стручно веће за разредну наставу
Едукације у циљу превенције лоших	-Предавања за ученике (насиље, дискриминација, деликвенција, наркоманија,	Током школске	-Стручно веће за физичко и

<p>навика</p>	<p>...)</p> <ul style="list-style-type: none"> -Израда панона или презентација о деформитетима тела и последицама физичке неактивности -Предавања/панони или презентације с упутствима за правилно вежбање -Корективна гимнастика за ученике у продуженом боравку 	<p>године</p>	<p>здравствено васпитање</p> <ul style="list-style-type: none"> -Стручно веће за разредну наставу -Дом здравља Житиште -Амбуланта-Српски Итебеј -Спортски савез општине Житиште -Савет родитеља
<p>Недеља школског спорта</p>	<p>„Игре на граници Итебеј-Међа-Хетин“</p> <ul style="list-style-type: none"> -Утакмице ученика и родитеља, ученика и наставника -Гостовање истакнутих спортиста -Јавни час физичког васпитања -Час одељењске заједнице о значају спорта и физичке активности 	<p>Новембар</p> <p>Мај</p>	<p>Стручно веће за физичко и здравствено васпитање</p> <ul style="list-style-type: none"> -Стручно веће за разредну наставу -Савет родитеља -Ученички парламент

Спортска такмичења	Такмичења: -Мали фудбал-фуцал -Атлетика -Одбојка -Кошарка -Рукомет -Јесењи крос -„Корачај смело,без порока“ - бацање тројки -Мале олимпијске игре -Крос РТС-а	На основу календара такмичења	-Стручно веће за физичко и здравствено васпитање -Стручно веће за разредну наставу -Спортски савез општине Житиште
--------------------	--	-------------------------------	--

ПРОГРАМ ЗАШТИТЕ ОД НАСИЉА, ЗЛОСТАВЉАЊА И ЗАНЕМАРИВАЊА, ПРОГРАМ СПРЕЧАВАЊА ДИСКРИМИНАЦИЈЕ И ПРОГРАМ ПРЕВЕНЦИЈЕ ДРУГИХ ОБЛИКА РИЗИЧНОГ ПОНАШАЊА

Под другим облицима ризичног понашања нарочито се издвајају употреба алкохола, дувана, психоактивних супстанци и малолетничка делинквенција. Посебно се овим Школским програмом планирају садржаји везани за упознавање запослених и ученика о забрани дискриминације и дискриминаторског понашања. То је понашање којим се на непосредан или посредан начин, неоправдано прави разлика или неједнако поступа, односно врши пропуштање (искључивање, ограничавање, давање првенства) у односу на лице или групе лица, као и на чланове њихових породица или њима блиских лица на отворен или прикривен начин. Такође се у овим програмом Школа бави и забранама понашања које вређа углед, част или достојанство.

На реализацији овог програма укључени су сви запослени у Школе, а посебно Тим за заштиту ученика од насиља, злостављања и занемаривања. Програм се операционализује Годишњим планом рада за сваку школску годину. Приликом реализације програма активно се укључују лица из локална средина, а посебно: представници МУП-а, Завода за јавно здравље, Центра за социјални рад, Дома здравља

Житиште и партонажне службе, Црвеног кроста. Укључују се и лица обучена за превенцију и интервенцију у случајевима насиља, злостављања и занемаривања, дискриминације и других облика ризичног понашања, које утврђује министар.

У реализацију се активно укључује Ученички парламент.

Ред број	Активности ПРЕВЕНТИВНЕ АКТИВНОСТИ	Начин реализације	Носиоци активности	Време реализације
1.	Обрада тема у оквиру ЧОС које се односе на упознавање са правилима понашања у школи и израду одељењских правила; теме везане за другарство, узајамно уважавање, толеранцију; теме везане за ненасилно решавање	часови одељењског старешине и радионице	- одељењске старешине, стручни сарадници	-током целе године, према плановима рада одељењског старешине
2.	Теме везане за насиље, посебно електронско насиље, трговину људима, опсаности од злоупотребе психоактивних супстанци и алкохола, дискриминације, затим поступање установе,	часови одељењског старешине и радионице	представници локалне средине, помоћник директора, одељењске старешине	-током целе године, према плановима ЧОС-а и плану лица из локалне средине

3.	Рад у области културних, спортских, хуманиратних и других активности уз укључивање ученика у разноврсне садржаје	<ul style="list-style-type: none"> -приредба за полазак у школу -програми у оквиру Дечје недеље -обележавање Дана школе и Светог Саве -учешће у хуманитарним акцијама -учешће на разним конкурсима -учешће на такмичењима -спортски турнири -обележавање значајних датума на ЧОС-у -посете биоскопу, позоришту, библиотеци -сарадња са другим школама 	<ul style="list-style-type: none"> -одељеске старешине - руководиоци секција -Тим 	-током целе године, према Годишњем плану рада школе
4.	Рад са родитељима ученика који испољавају проблеме у понашању	-појачан васпитни рад кроз информисање, договарање о даљем поступању и	-одељески старешина и стручни сарадници	-у септембру и по потреби током године
5.	Рад са ученицима члановима парламента	<ul style="list-style-type: none"> -хуманитарна акција друг-другу и друге сличне акције -дебате везане за злоупотребу алкохола и психоактивних 	-чланови парламента и наставници који координирају рад	-октобар и током године

6.	Сарадња са локалном средином – Домом здравља , Патронажном службом, Заводом за заштиту здравља, Школском управом, Центром за социјални рад, Општином, Црвеним крстом, спортским клубовима и удружењима.	договори, анализе, предавања и радионице за ученике, реализација заједничких активности	-директор -наставници -одељеске старешине -Тим -сараданици из локалне средине	током године према планираним активностима и по потреби
7.	Упознавање родитеља са Посебним протоколом о заштити деце- родитељи ученика I разреда – по потреби и у другим одељењима	родитељски састанци	-одељењеске старешине	I разред новембар, а за остала у току године
8.	Упознавање ученика са Посебним протоколом о заштити деце и поступању у установи у одговору на насиље злостављање и занемаривање и забрану дискриминације за	на часовима одељењског старешине	стручни сарадници и одељењеске старешине	Прво тромесечје
9.	Стручно усавршавање наставника / број семинара и наставника који их похађају зависи од буџетских	Семинари везани за превенцију насиља и рад са одељењем	Учитељско друштво, РЦУ	-током године
10.	Идентификовање и рано препознавање ризика од насиља, злостављања и занемаривања и	-разговор одељењских старешина и утврђивање стања у одељењима	чланови Тима и одељењеске старешине	-током године
11.	Предлози Тима о мерама за превенцију и заштиту одељења у којима је утврђена присутност ризика од појаве насиља, злостављања и	-седница Тима	Тим	-током године

14.	Предлози Тима за побољшање ситуације и извештај о раду Тима	-у писменој форми подноси се извештај директору два	Тим	јануар и јун
	ИНТЕРВЕНТНЕ АКТИВНОСТИ	Начин реализације	Носиоци активности	Време реализације
1.	Проверавање сумње или откривање насиља,	-прикупљањем информација /	-Тим и сви	-редовно током године

	или занемаривања и дискриминације	или индиректно / -преглед видео записа		
2.	Прекид насиља и смиривање учесника	-на месту дешавања раздвојити сукобљене и по потеби пружити или обезбедити потребну помоћ	сви запослени у установи	-у моменту дешавања
3.	Обавештавање родитеља	-телефонским путем или писмено	-одељески старешина Тим, директор	-одмах после прекида и смиривања или по сазнању
4.	Консултације у вези насиља које се десило / околности, анализа чињеница, процена нивоа /	-разговор и анализа ситуације	одељењски старешина, дежурни наставник, стручни сарадници, Тим, директор, ученички парламент	-непосредно после дешавања

5.	Појачан васпитни рад са ученицима који су извршили први ниво насиља	-разговор са починиоцима насиља -разговор са ученицима који су трпили насиље -разговор са ученицима сведоцима насиља и целим одељењем	-одељењски старешина и родитељ	-увек када се деси насиље
6.	Евиденција и праћење понашања ученика у насиљу првог нивоа и извештавање Тима	-евиденција насиља -праћење мера -писани извештај Тиму на крају	-одељењски старешина	-код сваке појаве насиља првог нивоа
7.	Појачан васпитни рад са ученицима који су поновили насиље првог нивоа	-прикупљање информација и разговори одељењског старешине и стручних сарадника са учеником и родитељима и даљи васпитни рад са учеником и одељењем -по потреби директор покреће васпитно-дисциплински	-одељењски старешине -стручни сарадници и -остали чланови Тима -директор -родитељ	-увек када одељењски старешине процени да је овај рад неопходан, рад код једном или неколико пута поновљеног насиља првог нивоа
8.	Послови везани за процедуре насиља другог нивоа	-изјаве ученика у присуству родитеља о самој ситуацији -прикупљање осталих података - разговори одељењског	-одељењски старешине -стручни сарадници и -остали чланови	-увек када се деси насиље другог нивоа

		<p>старешине и стручних сарадника са учеником и родитељима</p> <p>- даљи појачан васпитни рад са учеником и одељењем</p> <p>-по потреби директор покреће васпитно-дисциплински</p>	<p>-директор</p> <p>-родитељ</p>	
9.	Израда оперативног плана заштите за ученика- ученике	<p>-планови за сваког ученика појединачно</p>	<p>Тим за заштиту / ОС, стручни сарадници, директор, родитељ и</p>	<p>-у сваком насиљу другог нивоа</p>
10.	Послови везани за процедуре насиља трећег нивоа	<p>-послови око прикупљања информација</p> <p>-изјаве о насиљу ученика коју он даје директора у присуству стручног сарадника и родитеља /ако није спречен /</p> <p>-директор покреће васпитно-дисциплински поступак</p> <p>-изрицање мере</p> <p>-информисање, по потреби укључивање и сарадња са Центром за социјални рад, здравственим службама, полицијом, Школом за родитеље и</p>	<p>-одељењски старешине</p> <p>-стручни сарадник</p> <p>,</p> <p>-остали чланови Тима</p> <p>-директор</p> <p>-родитељ</p> <p>-</p> <p>представници других организација</p>	<p>-увек када се деси насиље трећег нивоа</p>

11.	Подношење пријава надлежним органима, организацијама и службама и обавештавање Школске управе о насиљу	-пре подношења пријаве разговор са родитељима -писмена пријава	директор школе	-у року од 24 сата
12.	Израда оперативног плана заштите за ученика-ученике	-плани за сваког ученика појединачно	Тим за заштиту / ОС, стручни сарадник, директор, родитељ и	-у сваком насиљу трећег нивоа
13.	Информисање Центра за социјални рад и полиције о сумња или сазнање о насиљу, злостављања или	-писмено обавештење	-директор школе	- када се сумња или се утврди да постоји такво насиље

20

	и дискриминацији које ученик трпи у породици			
14.	Обавештавање родитеља и полиције када постоји сумња да насилни догађај има елементе кривичног дела или прекршаја	-писмено обавештење	-директор школе	- када се сумња или утврди да насиље има елементе кривичног дела или
15.	Послови везани за процедуру када је запослени починилац насиља, злостављања и занемаривања и	-директор школе предузима мере према запосленом, а са дететом процедура заштите	-директор школе	- када је запослен и починиоц
16.	Обавештавање полиције када је родитељ починилац насиља и злостављања или дискриминације према запосленом	-позивање полиције	-директор, -секретар, -дежурни наставни к	-одмах када се насиље деси

17.	Обавештавање родитеља, по потреби и полиције и Центра за социјални рад о насиљу ученика према запосленом - покретање васпитно-дисциплинског поступка за тог или те ученике - изрицање васпитно-дисциплинске мере у складу са Законом и новим упутствима из Минстарства	-обавештавање родитеља и надлежних институција -рад на процедури покретања васпитно-дисциплинског поступка и изрицања васпитно-дисциплинске мере на седници Наставничког	-директор школе -директор и остали учесници у васпитно-дисциплинском поступку	-одмах када се насиље деси
18.	Обавештавање родитеља, полиције и Центра за социјални рад о сумњи да је починилац насиља треће	-усмено и писмено обавештавање	-директор школе	-одмах по сазнању

ПРОГРАМ В АННАСТАВНИХ АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА

У циљу подстицања индивидуалних склоности и интересовања, садржајног и квалитетног коришћења слободног времена, ради богаћења друштвеног живота и разоноде, развијања и неговања другарства и пријатељства Школа ће реализовати ваннаставне активности ученика у области науке, технике, културе, уметности, мадија и спорта. Реализација ових активности везана је и за сарадњу са локалном средином и ангажовањем Школе у разним пројектима. Садржај ових активности у разредној настави дат је у склопу програма за сваки разред, а овде су садржаји дати оријентационо. Сви садржаји и активности које се реализују у току једне школске године нису унапред предвидиви, односно током године се реализују и неке активности и садржаји који нису дати у плановима. У предметној настави ученици се изјашњавају путем анкете о укључивању у неку од секција на почетку сваке школске године. Веома је значајно што се на овим активностима ради на развијању духа другарства, толеранције на различитости, спремност пружања помоћи и подршке другима, духа тимског рада. у Годишњем плану рада школе детаљније разрађени, а током године се често реализује више од планираног.

У Школи се посебна пажња посвећује формирању позитивног става и укључивања деце у музичке и драмске активности ,фолклору и спортским манифестацијама на локалном нивоу .

Редн. бр.	Активности	Начин реализације	Носиоци реализације	Време реализације
--------------	-------------------	-------------------	------------------------	----------------------

1.	<p>Разредна настава-активности за сва одељења: -приредбе за предшколске групе и ученике 1. разреда -обележавање Дечје недеље –, пријем првака у Дечји савез, -акције прикупљања прибора и уџбеника -обележавање значајних датума: -уређење учионица и холова -учешће у разним такмичењима, за све узрасте и у такмичењу из математика за ученике 3. разреда, као и учешће на такмичењу рецитатора -сарадња са Црвеним крстом и реализација хуманитарних акција и такмичење занања о Црвеном крсту -посете изложбама, позоришној представи, обилазак знаменитости града</p>	<p>-припрема програма и извођење приредба -радионице, игра, дружења, изреда радова -израда цртежа, паноа, -припреме и учешће на такмичењима -учешће у хуманитарним акцијама и такмичење екипе ученика -избор представа и поставки и одлазак ученика</p>	<p>-актив 3. разреда -учитељи свих одељења, вероучитељи, наставници музичког - учитељи, предметни наставници -учитељи свих одељења, - учитељи свих одељења -учитељи свих одељења</p>	<p>-1. дан школске године -прва седмица октобра -трећа седмица децембра и последња јануара -током године -током године, посебно у другом полугодишту -током године</p>
2.	<p>Рецитаторска секција- упућивање ученика у правилно</p>	<p>- практична вежбања, наступи и такмичења у правилно</p>	<p>-наставник српског језика задужен за ову</p>	<p>-један час недељно током целе године,</p>

	наглашавање и акцентовање поезије, учешће рецитатора у школским приредбама и програмима, избор песама за такмичење, припрема ученика и учешће на школском такмичењу и смотри		секцију	учешће у приредбама и такмичењу према календару за сваку школску годину
4.	Драмска секција – припрема краћих представа и наступи на приредбама	-рад са текстовима, практична вежбања, реализација наступа	-наставник српског језика задужен за ову секцију	-један час недељно током целе године,
5.	Ликовна секција – упознавање ученицима са различитим методама и стиловима изражавања у ликовној култури, израда цртежа, слика, предмета, сценографије за школске представе, уређење хола и учионица, постављање изложби у холловима школе, учешће у градским манифестацијама везаним за овај предмет	-упознавање са разним техникама ликовног изражавања, израда радова, постављање изложби, развијање способности критичких процена радова, уређење Школе, припреме радова за конкурсе	-настаници ликовне културе	-један час недељно током целе године- изложбе у децембру, јануару и априлу, конкурси током године

6.	<p>Еколошка секција- израда паноа о очувању животне средине, знаменитим биолозима Србије, уређење кабинета, извођење експеримената са биљкама, обилазак кабинета биологије у медицинској школи и депоније „Дубоко“, одржавање зелених површина у окружењу школе, обележавање датума- Дан вода, Дан борбе против пушења, Дан заштите животне средине, Дан планете Земље</p>	<p>-практични радови, употреба додатне литературе, коришћење интернета за прикупљање података, постављање паноа</p>	<p>-наставници биологије</p>	<p>један час недељно током целе године, панои према датумима</p>
----	--	---	------------------------------	--

7.	<p>Спортске секције- са ученицима ће радити кошарка и одбојка, а непосредно пре такмичења припремаће се ученици и за друге спортове, посебно атлетику, фудбал, рукомет - они ће се обучавати за правилно бављење одређеним спортом, увежбавати и усавршавати и припремати за спортска такмичења.</p>	<p>-практично упражњавање одређеног спорта на тренинзима и учешће на такмичењима</p>	<p>-наставници ће водити по две секције</p>	<p>по један час недељно током целе године за сваку секцију / односно по 18 часова за дечаке и девојчице /</p>
----	--	--	---	---

ПРОГРАМ ПРОФЕСИОНАЛНЕ ОРИЈЕНТАЦИЈЕ

Школа у сарадњи са установама за професионалну оријентацију помаже родитељима, и ученицима у избору средње школе и занимања, према склоностима и способностима ученика и у том циљу прати њихов развој и информише их о карактеру и условима рада појединих занимања. Ради праћења индивидуалних склоности ученика и пружања помоћи ученицима и њиховим родитељима, у избору средње школе и занимања, школа формира тим за професионалну оријентацију, у чијем саставу су стручни сарадници и наставници, одељенске старешине Тим за професионалну оријентацију реализује програм професионалне оријентације за ученике седмог и осмог разреда.

Основни циљ професионалне оријентације је упознавање ученика са светом занимања, упознавање са различитим пословима и професијама у којим се ти послови обављају и развијање свести код ученика о личним склоностима и интересовањима и способностима за бављење одређеним пословима и занимањима. Реализује се кроз различите садржаје у оквиру редовне и додатне наставе, слободне активности, посете, наставу у природи, излете и екскурзије. Крајњи циљ је да се ученици добро процене своје способности и интересовања, стекну правилан став о радном ангажовању и оспособе да самостално одаберу наставак школовања. Интензиве активност у овој области ради се са ученицима седмог и нарочито осмог разреда и овде су наведене те активности.

Редн. бр.	Активности	Начин реализације	Носиоци реализације	Време реализације
1.	Подела едукативних материјала везаних за избор занимања - школе	-постављање паноа и подела информатора ученицима	-одељењске старешине и стручни сарадници	-током године
2.	Реализација радионица за ученике 7. и 8. разреда везане за правилано професионално усмеравање и избор занимања	-реализација по 2 радионица у свим одељењима 7. и по три радионице у свим одељењима 8. разреда	-одељењске старешине и стручни сарадници	- од новембра до априла
3.	ЧОС- две радионице-за ученике осмог разреда о начину, условима и корацима приликом избора средње школе	-реализација по две радионице у одељењима 8. разреда	-стручни сарадници	-децембар и март
4.	Посете средњим школама града – у време када те школе имају своје промочије	-обилазак школа са ученицима	-одељењске старешине и предметни наставници	април, мај
5.	Презентација средњих школа у нашој школи	-присуство презентацији средњих школа разговор са наставницима –	-одељењске старешине , директор школе	март, април
6.	Индивидуално професионално саветовање за ученике 8. разреда	-тестирање и разговори индивидуално са ученицима	- психолог школе	април, мај
7.	Посета манифестацијама / Сајам образовања / ученика 8. разреда	-реализација посете	одељењске старешине	мај
8.	Организација реалних сусрета и упознавање са светом рада за ученике 8. разреда / обилазак предузећа и установа /	-реализација реалних сусрета у Техничкој школи и радним организацијама дрвне индустрије	одељењске старешине и предметни наставници	мај
9.	Саветодавни разговори са родитељима	- индивидуални разговор	ОС, стручни сарадници и	током године, посебно мај,

	ученицима осмог разреда везаних за даље		предметни наставници	јун
10.	Информисање родитеља о њиховом учешћу у избору средње школе; о организацији пробног завршног и оствареним резултатима, организацији завршног испита	-један општи родитељски сатанак, одељењски родитељски састанци, Савет родитеља школе	Психолог, одељењске старешине, директор	април и мај

ПРОГРАМ ЗДРАВСТВЕНЕ ЗАШТИТЕ

Брига о здрављу ученика заузима једно од кључних места у раду Школе. Брига о здрављу прожима се у редовној настави многих предмета / Свет око нас, Природа и друштво, Биологија, Географија, Хемија, Физичко и здравствено васпитање /, у часовима одељењског старешине, а представници неких институција локална средина веома су ангажовани при реализацији овог програма. Пре свих ту су здравствене установе, а посебно патронажна служба, Завод за јавно здравље, потом Црвеног крста и МУП-а. Циљ програма је друштвена и лична брига о здрављу сваког детета. Један од најважнијих циљева у области здравствене заштите је и развијање, код сваког ученика појединачно, свести о значају очувања личног здравља и значаја његовог активног односа према томе, као и развијање правилног односа према исхрани, слободном времену, боравку у природи, редовним консултацијама у здравственим службама и избегавању ризичних ситуација и понашања, која могу штетно утицати на њих.

Редн. бр.	Активности	Начин реализације	Носиоци реализације	Време реализације
1.	Систематски прегледи ученика у Дому здравља у први разред и даље у 3, 5. и 7. разреду, као и приликом уписа у средњу школу.	-обављање прегледа у здравственој установи у присуству родитеља	- здравствене установе	-октобар, новембар, април и мај

2.	Вакцинација ученика	-вакцинација у здравственој установи у присуству родитеља	-здравствене установе	према календару здравствене установе
3.	Стоматолошки преглед	Преглед у здравственој установи у присуству родитеља	стоматолог	-током године
4.	Предавања Патронажне службе Дома здравља: према избору тема Дома здравља, а које се односе на одређени узраст / од личне хигијене, преко здраве исхране, промена у пубертету до бављења спортом и заштите од алкохола, дувана и	-предавање у сваком одељењу од 1-8 разреда, према плану службе	-Патронажна служба Дома здравља	-према плану Дома здравља
5.	Предавања о трговини људима представника МУП-а за ученике 7. или 8.	-радионице у сваком одељењу	-МУП	-према плану МУП-а
6.	Предавање о болестима зависности Спортског савеза	-радионице у сваком одељењу 7. и 8. разреда	-вршњачки едукатори и	-према календару ССОЖ
7.	Обележавање значајних датума везаних за здравствену превенцију	-часови одељењског старешине, еколошка секција	-одељењске старешине	-током године

8.	Реализација тема на ЧОС	-часови одељењског старешине	-одељењске старешине ,ЛЕПСИ служба или предавачи из локалне средине	-према плановима током године
9.	Реализација акције – Дан здраве исхране	-укључивање свих ученика, постављање трпезе са здравом храном	-наставници биологије	-једном у првом полугодишту
10.	Бављење спортом - сви часови физичког васпитања, часови спортских секција, боравак на настви у природи и излету, недеље спорта, наставак активности	-одржани часови физичког васпитања, секција, такмичења у овој области, турнира, рекреација током наставе у природи,	-наставници физичког васпитања и одељењске старешине	-током године на свим наведеним садржајима

ПРОГРАМ СОЦИЈАЛНЕ ЗАШТИТЕ

Школа у сарадњи са надлежним установама брине о социјалној заштити, посебно ученика из осетљивих друштвених група, на основу програма социјалне заштите. Уколико је потребно школа организује прикупљање средстава за ове сврхе кроз акције школског спорта, волонтирања и других добротворних акција.

Школа посебно води рачуна о ученицима који имају потешкоће у породичном окружењу –породица у процедури развода брака, лоши узајамни односи родитеља, озбиљнија болест ужег члана породице или ученика, тешки материјални услови, проремећаји понашања родитеља или ученика, болести зависности родитеља или ученика, други поремећаји понашања – бежање из школе, крађа, припадност деструктивној групи. За ове ученике организују се посебне активности у сарадњи са локалном заједницом, пре свега Центром за социјални рад,МУП-ом и другим институцијама од значаја за случајеве.

Редн. бр.	Активности	Начин реализације	Носиоци реализације	Време реализације
1.	Идентификација ученика са тешкоћама у емоционалном развоју, сазревању, променама у понашању, тешкоћама у напредовању и тежим породичним проблемима	-подаци из упитника за родитеље ученика првог разреда, разговор са родитељима, подаци Центра за социјални рад (ЦСР), разговор са ученицима, ОС, наставницима.	-родитељи, ЦСР, стручни сарадници, ОС, наставници.	током школске године
2.	Рад са родитељима на оснаживању за решавање проблема ученика који су последица поремећених	-саветодавно – инструктивни рад са родитељима и ученицима	-стручни сарадници, наставници, ЦСР	током школске године
3.	Оспособљавање родитеља за решавање проблема који се односе на понашање ученика	Саветодавно – инструктивни рад са родитељима	Стручни сарадници, наставници, ЦСР	током школске године

4.	Сарадња са социјалним институцијама	предавања, саветодавни разговори, тематско – едукативне радионице,	ЦСР, представниц и школе	према потреби
5.	Посредовање у остваривању права на материјалну помоћ /уџбеници, настава у природи,	-упућивање дописа одговарајућој институцији и разговори са родитељима	одељењске старешине, ЦСР, општина, Црвени крст	током школске године
6.	Организација хуманитарних акција	договор са родитељима, ученицима и	-Ученички парламент	током школске године
7.	Упућивање на Интересорну комисију ради остваривања додатне подршке у области образовања, социјалне и здравствене заштите	Захтев ИРК	ПЕПСИ служба, одељенски старшина, наставници, родитељи	током године по потреби

ПРОГРАМ ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

Заштита животне средине обухвата активности усмерене на развој еколошке свести, као и очување природних ресурса. Очување природних ресурса односи се и на упознавање са коришћењем и рационалном употребом тих ресурса у области енергетике. Школа доприноси заштити животне средине остваривањем програма заштите животне средине - локалним еколошким акцијама, заједничким активностима школе, родитеља и јединице локалне самоуправе у анализи стања животне средине и акција за заштиту животне средине.

У оквиру овог програма ученици се информишу о значају очувања животне средине, са посебним освртом на њихов лични допринос и ангажовање у реализацију акција на нивоу школе и локалне заједнице. На часовима одељењског старешине у свим узрастима обрађују се одређене теме. Посебне активности реализују наставници биологије у редовној настави и у раду еколошке секције. У редовној настави приликом обраде пригодних тема / Свет око нас, Природа и друштво, географија, биологија, физика,

хемија, техничком / ученици ће добити информације о загађивачима ваздуха, глобалном отопљавању, променама у клими и њиховом утицају на живот на планети, значају одрживе енергије, значај селекције отпада, рециклаже истог, заштити вода, шума, утицај отпада, посебно пластике, на животну средину, опасности од пожара и поплава.

Редн. бр.	Активности	Начин реализације	Носиоци реализације	Време реализације
1.	Реализација тема на ЧОС-у	- часови одељењског старешине	- одељењске старешине	-према плановима током године
2.	Рад еколошке секције -израда едукативних паноа, , посета е, постављање садница украсног шибља и цвећа у школском дворишту, прикупљање података са интернета о загађењу животне средине, обележавање дана борбе против пушења, Дана вода, Дана планете Земље, Дана озонског омотача...	-рад еколошке секције, посета околине града, израда и постављање паноа, брига о биљкама у школском дворишту	Наставник задужен за рад еколошке секције, ученици	-према плановима током године
3.	Укључивање у акције локалне заједнице на рециклажа отпада	-сарадња са локалном заједницом и организацијама за рециклажу	-одељеске старешине, еколошка секција	-према плановима током године
4.	Акција „Очистимо Србију“ - локална средина	-чишћење града и околине	-ОС и ученици, остали запослени	Април или мај

5.	Сакупљење секундарних сировина у циљу побољшања предузетништва у школи -акција сакупљања старог папира -одлагање потрошених батерија -одлагање отпада у	-током године редовно сакупљање и одлагање отпада и секундарних сировина	-ОС и ученици и предметни наставници , чланови еколошке секције	-током целе године
6.	Постављање жардињера са цвежем у школској згради и дворишту и уређење и брига о цвећу у	-током године редовно одржавање и неговање зеленила и школског простора	-ОС и ученици и предметни наставници и	-током целе године
7.	Рециклажа електронског отпада	- током године	-наставници информатике и технике и технологије и еколошка секција	-током целе године

ПРОГРАМ САРАДЊЕ СА ЛОКАЛНОМ САМОУПРАВОМ

Сарадња са локалном самоуправом реализује се на основу програма сарадње са локалном самоуправом. Школа прати и укључује се у дешавања на територији јединице локалне самоуправе и заједно са њеним представницима планира садржај и начин сарадње, нарочито о питањима од којих зависи развитак школе. Ова сарадња одвија се и на територији издвојених одељења.

Као оснивач школе локална самоуправа значајно утиче на рад школе, а првенствено кроз различите облике финансирања, од свакодневног рада, до унапређења материјално- техничких услова. Одељење за друштвене делатности, односно просветна инспекција прати рад школе, а такође и друге инспекцијске службе.

Ред број	Активности	Начин реализације	Носиоци активности	Време реализације
1.	Достављање свих извештаја о раду школе у претходној школској години, Годишњег плана рада школе за наредну шк. годину, Школски програм који се доноси за 4	-школа доставља извештаје Општинској просветној инспекцији, Школској управи	-директор, помоћник директора и стручни сарадници / припремају	15. септембар
2.	Спискови ученика и наставника који имају право на / материјална накнада за пут и разне пројекте и ~~на локалне планиране~~	-секретар школе доставља спискове СО Житиште	-ОС, наставници, секретар школе	Сваког месеца и по потреби
3.	Израда различитих финансијских извештаја и финансијских планова, рачуни, изводи, потраживања школе,	-шеф рачуноводства доставља податке сектору за друштвене делатности	-директор школе и шеф рачуноводства	сваког месеца током године
4.	Избор предсавника локалне самоуправе у Школски одбор	-секретар доставља захтев у складу са процедуром када је то потребно	-Школски одбор, директор и секретар школе	када је потребно да се бира нови члан

5.	Учешће на пројектима за средства унапређења материјално-техничких услова рада	-достављање потребне документације на конкурс	-помоћник директора, дитектор, остали учесници израде пројекта	током године
6.	Присуство раличитим састанцима везаним за рад школе	-учешће директора, помоћника директора, шефа рачуноводства,	- директор, помоћник, шеф	током године
7.	Присуство представника локалне самоуправе у неким активностима	-пријем ученика 1. разреда, прослеме Дана школе, Светог Саве, и сл.	-директор, помоћник директора, чланови Школског	током године
8.	Разни инспекцијски прегледи везани за припремљеност школе за рад и рад током године	-обилазак инспектора	-секретар школе, директор, помоћник директора , стручни сарадници	током године
9.	Сарадња са месним канцеларијама на чијим територијама се налази матична школа и издвојена	-разматрање проблема везаних за рад школе и решавање истих	-директор, представници месних заједница	током године

ПРОГРАМ САРАДЊЕ СА РОДИТЕЉИМА

Школа подстиче и негује партнерски однос са родитељима, односно другим законским заступницима ученика, заснован на принципима међусобног разумевања, поштовања и поверења. Области, садржаји и облици сарадње са родитељима, односно другим законским заступницима деце и ученика, обухватају детаљно информисање, саветовање, укључивање у наставне, и остале активности школе и консултовање у доношењу одлука око безбедносних, наставних, организационих и финансијских питања, с циљем унапређивања квалитета образовања и васпитања, као и обезбеђивања свеобухватности и трајности васпитно- образовних утицаја. Ова сарадња се одвија кроз индивидуалне и групне разговоре, одељењске и повремене опште родитељске састанке, рад Савета родитеља школе и укључивање родитеља у разне културне, друштвене, хуманитарне спортске и пројектне активности. Родитељи имају своје представнике у Школском одбору, које бирају из чланова Савета родитеља школе. Савет родитеља школе бира се сваке школске године до 15. септембра, чине га по један представник сваког одељења школе а. Годишњим планом рада прецизније се одређује рад савета родитеља школе

Редн. бр.	Активности	Начин реализације	Носиоци реализације	Време реализације
1.	Први родитељски састанци – информисање родитеља о изменама у законима и програмима, упознавање са календаром рада сваке школске године, распоредом часова, терминима за индивидуалне разговоре и избору дестинација за излете, наставу у природи и екскурзије, врши се избор представника у Савет	-за родитеље предшколских група и ученика првог разреда општи родитељски са приредбом, а потом у свим одељењима одржани родитељски састанци	-одељењске старешине	-прва седмица септембра

2.	Родитељски сатанци током године на којима се разматра успех одељења, васпитно-дисциплинске мере, реализација образовно-васпитног рада / редовна настава, допунска и додатна, такмичења.	-одржани родитељски састанци	-одељењске старешине	-на крају сваког тромесечја
3.	Учешће родитеља у избору уџбеника	-информисање родитеља о избору уџбеника	-састанак Савет родитеља	-март
4.	Избор агенција за реализацију излета, екскурзија, наставе у природи и екскурзија – представници	-састанци представника родитеља и избор	-родитељи и одељењске старешине	-март април
5.	Присуство часовима у данима отворених врата	-сваког месеца један дан у седмици / школа утврђује и информише родитеље који су то дани / родитељи могу	-наставници, родитељи	-једном месечно према утврђеном распореду
6.	Организација другарске већери за ученике осмог разреда	-разматрање понуда и избор објекта	-представници родитеља и ученика 8. разреда	мај
7.	Анкетирање родитеља о квалитету сарадње школе са породицом и анкетирање родитеља у процесу самовредновања рада школе	-анкетирани по 2-3 родитеља из сваког одељење школе на крају првог полугодишта , анкетирање чланова Савета родитеља школе на крају другог полугодишта, анкетирање родитеља у процесу	-ОС и стручни сарадници	јануар и јуни, по плану самовредно - вања
8.	Ангажовање родитеља у Тиму за превенцију насиља, Тиму за школско развојно	-учешће на седницама наведених тимова и другим	-чланови тимова, родитељи	током године

9.	Информисање родитеља: -на огласној табли школе информације о календару рада, сменама и звоњењу, терминима за индивидуалне разговоре, писменим проверама ученика током године и другим питањима -разна обавештења и информације а активностима и посебно резултатима са такмичења	-постављена обавештења и ажурирање сајта	-помоћник директора, наставник информатике, директор, наставници и стручни сарадници	током године
10.	Присуство родитеља разним културним и друштвеним активностима – приредбе, прославе, креативне радионице, реализација наставе, реализација хуманитарних активности, присуство промоцији најуспешнијих ученика 8. разреда и промоција најуспешнијих такмичара , пријем родитеља ученика носиоца Руконе	-присуство приредбама , изложбама, такмичења, одржани часови родитеља у настави, присуство промоцији најуспешнијих		током године
11.	Индивидуални разговори, саветодавни рад и помоћ у решавању проблема везаних за дете	-разговори, помоћ, упућивање на друге институције	-ОС, стручни сарадници , директор	током године

ПРОГРАМ ИЗЛЕТА, ЕКСКУРЗИЈЕ И НАСТАВЕ У ПРИРОДИ

Школским програмом предвиђена је реализација наставе у природи за ученике разредне наставе у тарајању од 8 дана.

Основни циљеви наставе у природи су:

- побољшање здравља и физичких способности ученика
- развијање здравствених и хигијенских навика и бриге о сопственом здрављу
- осамостаљивање ученика у реализацији различитих активности
- проширивање постојећих и стицање нових знања и искустава у непосредном природном окружењу
- упознавање начина живота и рада људи у појединим крајевима
- изграђивање еколошких навика и чување животне средине
- повезивање теоретских знања са практичним активностима у амбијенталном окружењу и уочавање узрочно-последичних веза у конкретним природним условима
- упознавање са националним, историјским, културним и уметничким вредностима окружења кроз који путују и окружења у ком бораве
- социјализација ученика, стицање искустава у колективном духу, развијање спортског и такмичарског духа, тимског рада, другарских односа, толеранције на различитости, пружање подршке и помоћи другима, поштовање правила понашања у различитим окружњима и приликом обилазака различитих културних споменика, верских објеката, музеја, галерија и сл.

Сваке школске године Годишњим планом рада одељењска већа изабраће дестинације за наставу у природи, водећи рачуна о условима боравка, узрасту и потребама ученика. Настава у природи планира се за I,II,III и IV разред. Ученици издвојених одељења која раде у комбинацији могу бирати са којим ће разредима ићи.

Основни циљеви излета и екскурзија су:

- упознавање са националним, историјским, културним и уметничким вредностима окружења кроз који путују и окружења у ком бораве
- проширивање постојећих и стицање нових знања и искустава током боравка везаних за садржаје из различитих предмета, а посебно из историје, географије, биологије, ликовне културе, техничког и српског језика
- повезивање теоретских знања са практичним искуствима
- развијање одговорног односа према природи, културној баштини и понашања у складу са друштвеним нормама
- поштовање правила понашања у различитим окружњима и приликом обилазака различитих културних споменика, верских објеката, музеја, галерија и сл.
- развијање другарских односа, толеранције на различитости, уважавање потреба других и

ненасилно решавање конфликта

-развијање еколошких навика и чување животне средине

За празредну наставу реализује се једнодневни излет на дестинације које одаберу учитељи, водећи рачуна о претходним искуствима са дестинацијама.

За ученике предметне наставе организују се једнодневне,односно дводневне екскурзије. Уколико нема довољног броја пријављених ученика организују се једнодневни излети .Дестинације, време реализације и трајање прецизира се годишњим планом рада сваке школске године.

Прилико реализације излета, наставе у природи и екскурзија за све узрасте сачиниће се посебни планови извођења, уз конкретизацију свих активности које ће се реализовати током путовања и боравка на одабраним дестинацијама. Родитељи ће на родитељским састанцима и Савету родитељ бити обавештени о предложеним дестинацијама и терминима и упознати са процедурама за реализацију. Након реализације разматраће се извештају на родитељским састанцима, седницама Савета родитеља школе, Наставничког већа и Школског одбора.

Редн. бр.	Активности	Начин реализације	Носиоци реализације	Време реализације
1.	Предлози одељењских већа о дестинацијама излета, наставе у природи и екскурзија за све узрасте	-на седници Наставничког већа утврђен и усвојен предлог	-руководиоци одељењских већа, помоћник директора	до 1. септембра
2.	Информисање родитеља о овим предлозима на родитељским састанцима и Савету родитеља	-на одељеским родитељским и седници Савета родитеља школе	-ОС и родитељи	На седници
3	Одређивањем дневница за наставнике на седници Савета родитеља	-усвојена висина дневница	-председник Савета родитеља	На седници
4.	Анкетирање родитеља о настави у природи, екскурзијама и излетима	-припрема анкета	-руководиоци одељењских већа, помоћник директора, ОС, секретар школе	-на основу договора са агенцијом

5.	Расписивање тендера, прикупљање понуда, састанци представника родитеља и избор агенција	-прикупљена тендерска документација, одржани састанци и извршен избор	-секретар школе, помоћник директора, представници и родитеља	у октобру
6.	Реализација одабраних излета, наставе у природи и екскурзија	-одржане екскурзије, излети и настави у природи	ОС,	Према календару сваке школске
7.	Анализа реализованих излета, наставе у природи и екскурзија на родитељским састанцима, седници Наставничког већа школе, Савету родитеља школе.	-одржани родитељски састанци и седнице	-ОС, вође пута, председник Савета родитеља и директор	после реализације активности
8.	Постављање паноа са сликама на огласне табле у одељења, израда ЦД-ова за ученике и прикази реализованих активности у школском листу, сајту и фејсбук- страни школе	-урађене презентације екскурзија и наставе у природи	-ОС, чланови новинарске секције, наставник задужен за сајт, школски лист и фејсбук-	после реализације активности

ПРОГРАМ РАДА ШКОЛСКЕ БИБЛИОТЕКЕ

Школска библиотека је место библиотечно-информационе, васпитно-образовне и културне активности школе. У школској библиотеци прикупља се, обрађује и ученицима, наставницима и стручним сарадницима даје на коришћење библиотечно-информациона грађа (књиге, лексикони, енциклопедије, речници, серијске публикације и др.) и извори. Библиотека у свом фонду прикупља уџбенике и друга наставна средства намењена ученицима са сметњама у развоју и инвалидитетом, као и стручну литературу за наставнике и стручне сараднике. Задатак школске библиотеке је да код ученика развија навике читања и коришћења библиотечких услуга, као и да ученике оспособљава да користе информације у свим облицима и на свим медијима и омогући им да овладају вештинама потребним за учење у току целог живота.

У Матичној школи и ИО имају библиотеке. У склопу библиотеке у матичној школи налази се и наставничка библиотека. У библиотеци је заислен један библиотекар. Низ активности, посебно наставника српског језика и секција везаних за овај предмет и учитеља реализује се у сарадњи са библиотеком

Редн. бр.	Активности	Начин реализације	Носиоци реализације	Време реализације
1.	Вођење евиденције о књижном фонду у складу са прописима за	-евиденција ажурирана	-библиотекари	током године
2.	Набавка библиотечке грађе, њено инвентарисање, сигнирање и	-отварање картица за нову грађу одмах по њеном	-библиотекари	током године
3.	Издавање библиотечке грађе на употребу ученицима и наставницима (задуживање	-евиденција уредна и благовремено вођена	-библиотекари	током године

4.	Упознавање ученика 1. разреда са библиотеком и начином њеног рада	-посета одељења 1. разреда школској	-учитељи 1. разреда, библиотекари	септембар
5.	Обучавање ученика у коришћењу стручног фонда школске	-увек када ученици први пут користе ову грађу	библиотекари и наставници српског	по потреби
6.	Израда годишњег и месечних планова рада	-урађени планови	библиотекари	септембар и сваки наредни
7.	Помоћ у организацији и реализацији часова редовне наставе српског језика и других предмета у читаоници	-сарадања са предметним наставницима и припрема додатне наставне	наставници српског језика, учитељи, остали наставници,	током године
8.	Помоћ у реализацији активности у читалачком клубу и покретању активности читалачака значка	-сарадња са наставником који води читалачки клуб и наставницима српског језика и	наставници српског језика, учитељи	током године
9.	Пружање помоћи ученицима при избору литературе	-пружање помоћи посебно ученицима	библиотекари	свакодневно
10.	Пружање помоћи у организовању тематских изложби /	-прикупљање грађе и прилога	Библиотекари, предметни наставници	током године
	личности, јубилеји, чување језика /			
11.	Сарадња са градском библиотеком -посета и размена искуства у	-обилазак библиотеке	библиотекари	Најмање једном у полугодишт
12.	Расходовање оштећених и дотрајалих књига	-евиденција о расходованим књигама	-библиотекари	-јуни и август

13.	Предлог набавке нових књига према потребама школе	-списак књига које треба набавити	-библиотекари	-јуни и август
-----	---	-----------------------------------	---------------	----------------

ПРОГРАМ БЕЗБЕДНОСТИ И И ЗДРАВЉА НА РАДУ

Саставни део школског програма је и програм безбедности и здравља на раду који обухвата заједничке активности школе, родитеља, односно других законских заступника и јединице локалне самоуправе, усмерене на развој свести за спровођење и унапређивање безбедности и здравља на раду. У реализацији садржаја из овог програма значајно учешће има ју представници МУП-а

Редн. бр.	Активности	Начин реализације	Носиоци реализације	Време реализације
1.	Обука запослених о могућим узроцима и опасностима од пожара, о употреби заштитне ватрогасне опреме и демонстрација гашења пожара	-чланови ватрогасне јединице града реализују обуку запослених најмање једном током трајања програма	- директор, помоћник, ватрогасна јединица и	-у току школске године
2.	Побољшање безбедности у саобраћају запослених и ученика - предавања саобраћане ученике 1. разреда	-предавања саобраћане полиције -допис званичним институцијама	-директор и помоћник, представници савета родитеља школе, ученици	-септембар, октобар, током године

3.	Уклањање снега и леда на прилазима школе / тротоарима, улазима у школу и школском дворишту и уклањање леденица са крова изнад	-уклањање снега и леда са критичних локација	-запослени у школи	Током зимских месеци по потреби
4.	Даље унапређење видео-надзора	-постављање нових камера на три места – простор код кабинета	-директор школе	-у школској 2018/2019. години
5.	Редовна дежурства наставника у дворишту, ходницима и, холу и трпезарији за време одмора	Распоред дежурства	Директор	-у школској 2018/2019. години
6.	Реализација тема за ЧОС везане за безбедност ученика	предавања	Представници МУП-а	Школска 2018/19 година

ОСТАЛИ САДРЖАЈИ И АКТИВНОСТ И ЗНАЧАЈНИ ЗА РЕАЛИЗАЦИЈУ ШКОЛСКОГ ПРОГРАМА

Рад Ученичког парламента

Ученички парламент се формира на почетку сваке школске године избором по два представника свког одељења седмог и осмог разреда. Чланове бирају ученици на ЧОС-у. Чланови бирају председника и два члана представника ученика који учествују у раду Школског одбора. Ученички парламент има пословник о раду, а програм рада је састави део годишњег плана рада школе. Улога ученичког парламента је да најнепосредније и директно заступа интересе ученика и ради на оставривању њихових права. Ученички парламент ће:

- 1) давати мишљење и предлоге стручним органима школе, Школском одбору, Савету родитеља и директору о:

-правилима понашања у школи
-мерама безбедности ученика
-школским документима- годишњем плану рада, школском развојном плану, школском програму
-начину уређивања школског простора, избору уџбеника, слободним активностима, учешћу на спортским и другим такмичењима и организацији свих манифестација ученика у школи и ван ње и другим питањима од значаја за њихово образовање;

- 2) разматрати однос и сарадњу ученика и наставника, васпитача или стручног сарадника и атмосфере у школи;
- 3) обавештавати ученике о питањима од посебног значаја за њихово школовање и о активностима ученичког парламента
- 4) активно учествовати у процесу планирања развоја школе и у самовредновању школе;
- 5) предложити чланове стручног актива за развојно планирање и тима за превенцију насиља из реда ученика.

Стручно усавршавање

Наставник, и стручни сарадник / без или са лиценцом / имају обавезу сталног стручног усавршавања, које је прецизирано посебним правилником. Стручно усавршавање обавља се у уставној и ван уставној. Средства за реализацију стручног усавршавања обезбеђују се на конкурсима Покрајинског секретаријата за образовање, прописи, управу и националне мањине – националне заједнице. Подаци о стручном усавршавању ван уставној бде се у посебној евиденцији, а сертификати о похађању семинара и стручних скупова налазе се у досијеима запослених.

Руководећи, стручни и саветодавни органи у установи

Орган у прављања у школи је Школски одбор.

Стручни органи су Наставничко веће, Одељењска већа, Педагошки колегијум, Стручно веће за разредну наставу, Стручна већа за област предмета (језик и комуникација; друштвене науке; природне науке; математику, техничко и информатику; уметност и вештине) Стручни активи за развојно планирање и развој школског програма.

Директор образује следеће тимове:

- 1) Стручни актив за ИО
- 2) Тим за самовредновање рада школе
- 3) Стручни актив за развојно планирање
- 4) Стручни актив за развој школског програма

- 5) Тим за заштиту ученика од злостављања, насиља и занемаривања и осталих облика ризичног понашања
- 6) Тим за организацију посебних програма и активности за унапређење образовно-васпитног рада
- 7) Тим за културну делатност школе
- 8) Тим за професионалну оријентацију
- 9) Тим за међупредметне компетенције и предузетништво
- 10) Тим за обезбеђивање квалитета и развој установе

У рад Стручног веће за разредну наставу у нашој школи укључени су и наставници који раде у продуженом боравку и учествују у раду овог стручног већа.

Педагошки колегијум чине председници стручних већа и стручних актива, координатори стручних тимова и стручни сарадници.

Стручни органи, тимови и педагошки колегијум старају се о обезбеђивању и унапређивању квалитета образовно-васпитног рада установе; прате остваривање школског програма; старају се о остваривању циљева и стандарда постигнућа; развоју компетенција; вреднују резултате рада наставника, и стручног сарадника; прате и утврђују резултате рада ученика; предузимају мере за јединствен и усклађен рад са децом и ученицима у процесу образовања и васпитања и решавају друга стручна питања образовно-васпитног рада.

Одељењски старешина има организационо-руководећу и педагошко-инструктивну улогу у раду са ученицима одељења којима је одељењски старешина, у сарадњи са њиховим родитељима и води прописану евиденцију и педагошку документацију.

Рад наведених органа прецизно се планира годишњим планом рада.

Презентовање школе и њених ученика

На школском сајту постављају се све информације о раду школе и сајт се ажурира са реализацијом разних активности. Посебна пажња посвећена је учешћу ученика на разним такмичењима и конкурсима и резултатима које остваре. На сајту се кратко презентују и различите активности из културних и спортских садржаја. Првог октобра на сјет се поставља летопис школе. Школа има фејсбук страницу „Свети Сава“ и на овој страници постављене су кратке информације и фотографије које прате рад школе у свим областима.

Редовно се сарађује са локалним ТВ и радио станицама и локалним новинама, као и на порталу града. Прилози о школи објављују се у медијима на државном нивоу, у дневним новинама / „Политика“, „Новости“ /, у стручним часописима /“Просветни преглед“/, на државној ТВ.

Школа сваке школске године организује промоцију најуспешнијих ученике генерације осмака, уз доделу пригодних награда и пријем ученика носиоца Вукове дипломе и њихових родитеља.

ПРАЋЕЊЕ ОСТВАРИВАЊА ШКОЛСКОГ ПРОГРАМА

Остваривање Школског програма ће се пратити кроз следеће облике рада:

- Израду Школског програма, као и праћење реализације истог – Стручни актив за развој школског програма, Педагошки колегијум;
- Анализу реализације Наставног плана и програма редовне, додатне, допунске наставе и слободних активности – на седницама одељенских већа и Наставничког већа;
- Анализу успеха ученика – на седницама одељенских већа и Наставничког већа
- Анализу владања ученика, похвале, награде, васпитне, васпитно-дисциплинске мере - на седницама одељенских већа и Наставничког већа
- Анализе реализације појединих наставних предмета и осавремењавања наставног рада – на седницама стручних већа, на састанцима Тима за самовредновање
- Праћењем реализације свих облика васпитно-образовног рада - стручни сарадници, директор, Педагошки колегијум;
- Праћењем рада стручних органа - директор, Наставничко веће;
- Праћењем додатне педагошке подршке ученицима: Тим за инклузивно образовање;
- Презентацијама реализације Школског програма на састанцима Савета родитеља школе и Школског одбор

